

Grey Scale #13

DANES-PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

INSTYTUT HISTORYCZNY
UNIW. WARSZ.

*xvii b 186^a
table 186^b*

Colour Chart #13

DANES-PICTA .COM

INSTYTUT HISTORYCZNY
UNIW. WARSZ.

XVII b 186^a /
tablet 186^b

3743

Czytelnie

XVII b. 186^a/_{8bis}

INWENTARZ VOLUMINOW LEGUM.

PRZEDRUK WYDANIA XX. PIJAROW.

Część II,

DO TOMÓW VII—VIII.

PETERSBURG.

NAKŁADEM I DRUKIEM JOZAFATA OHRYZKI.

1860.

342 : 93 (438) : 01

0458

Wolno drukować, z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.

Petersburg, dnia 23 Lipca (4 Sierpnia) 1860.

Cenzor K. OBERT.

3460/3

INWENTARZ NOWY

PRAW, TRAKTATOW,
Y KONSTYTUCYI KORONNYCH, Y W. X. L.

W CZASIE BEZKROLEWIA R. 1764 Y ZA PANOWANIA

NAYIAŚNIEYSZEGO

STANISŁAWA AUGUSTA

DO ROKU 1780 UCHWALONYCH,

NA WZOR INWENTARZA DAWNIEYSZEGO UŁOŻONY

PRZEZ

X. TEODORA OSTROWSKIEGO S. P.

W WARSZAWIE

W DRUKARNI I. K. MCI I RZECZYPOSPOLITEY U XX. SCHOLARUM PIARUM.

1782.

INWENTARZ NOWY

BRAN. TRAKTATOW.

Y KONSTYTUCYI KORONNYCH, Y W. X. L.

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

STANISLAWA AUGUSTA
STANISLAWA AUGUSTA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

WARSZAWIE W DZIARNI
WYDAWNIWA

1781

WARSZAWIE

DO

NAYIAŚNIEYSZEGO

STANISŁAWA AUGUSTA

KROLA POLSKIEGO,

WIELKIEGO XIĄŻĘCIA LITEWSKIEGO, etc. etc.

NAYIAŚNIEYSZY MIŁOŚCIWY KROLU.

Z rozkazu wyraźnego, i łaskawego zachęcenia Waszey Krolewskiej Mci Pana Miłościwego, ułożony przezemnie Inwentarz praw, pod panowaniem Waszey Krolewskiej Mci uchwalonych, składam u tronu Twoiego Najiaśniejszy Miłościwy Krolu.

Krotki ten praw krajowych zbior, ustanowionych pod zwierzchnością Głowy narodu; za powagą pierwszego Rzeczypospolitey Stanu; natchnieniem i powodem Krola Obywatela; Krola mądrego; Krola potrzeby i pożytki narodowe znać i upewniać najlepiej umiejącego; poświęcić temuż Krolowi naysprawiedliwiej należało.

Iuż iest ugruntowana Najiaśniejszy Miłościwy Krolu panowania Twoiego chwala, żeś naród ten, ktorego będąc członkiem, rządca i Głową być zasłużyłeś, żeś mowię ten naród częścią przez wskrzeszenie, częścią przez ustanowienie zbawiennych praw, w rządzie politycznym wydoskonalili i ulepszyli.

Nie na tym przestała oycowska Waszey Krolewskiej Mci o powszechne dobro staranność: usi-

łowania, ażeby praw narodowych wiadomość ułaniona, i po całym kraju rozkrzewiona była, poddejmowane końcem tym kilkokrotne nakłady; zachęcenia pracujących, ku tey nayspotrzebniejszey, ile w wolnym narodzie, nauk części, są to pochwały Waszey Krolewskiej Mci właściwe, a z niewielką Krolami wspolne.

Dla mnie, który z boiaźnią przedsięwziąłem tę pracę, wielkimi były pobudkami wola wyraźna Waszey Krolewskiej Mci, i zamiar usłużenia krajowi. Nie podchlebam sobie, abym doskonale dzieło przed tron Waszey Krolewskiej Mci przynosił: przynajmniej w ciągu kilkoletniej roboty, tchnąłem zawsze upragnieniem dopełnienia rozkazow mądrego Krola, i chęcią użyteczności dla kraju.

Z tak ważnych pobudek podiętą i dokończoną pracę, raczysz przyjąć łaskawie Najiaśniejszy Miłościwy Krolu, a to w dowod tego hołdu i wierności, ktore z najgłębszym zapisuję poszanowaniem:

WASZEY KROLEWSKIEY MCI

PANA MEGO MIŁOŚCIWEGO

WIERNY Poddany

L. Teodor Ostrowski S. P.

STANISŁAWA AUGUSTA

ZYTAJĄCYCHSIĘ

WYDZIAŁ

WYDZIAŁ

WYDZIAŁ

WYDZIAŁ

WYDZIAŁ

DO CZYTELNIKA.

Masz łaskawy czytelniku Inwentarz praw, traktatów i konstytucyi od Seymu Convocatio-nis w r. 1764, aż do Seymu r. 1780 uchwalonych, na wzor dawniejszego Inwentarza ułożony. Jeżeli rowney iak tamten nie przyniesie wygody, przymiesz chętnie szczerą usługę ci autora ochotę.

Abym ci zaś i użycie tego Inwentarza ułatwił, i zarzutem, jeżeli iakie być mogą, wcześniej odpowiedział, umyśliłem wytłomaczyć się z niektórych szczególności, w których od dawniejszego Inwentarza odstąpiłem.

Położyłem podwojne kart cytacye, a to: abym dogodził i tym, którzy dawniejsze praw za panowania Nayaśniejszego Stanisława Augusta uchwalonych, mają edycye, i tym, którzy nowy w dwóch tomach świeżo z drukarni Warszawskiej XX. Piarow wyszły, a siodme i osme volumen legum składającej, nabyć zechcą. Pierwsza cytacya do dawney; druga do późniejszej ściąga się edycyi.*)

Cytuję z dawnych exemplarzow liczby kart lubo te np. w konst. Lit. Seymu Coron. i w konstytucyach obudwu r. 1766 opuszczone, a w konstytucyi Koronney Seymu Coron. od szrodka omylnie położone, bo te łączno sobie każdy w swym exemplarzu dopisze lub poprawi.

Iest kilka edycyi praw niektórych Seymow; ia tylko pierwszą, a aktu Elekeyi naypóźniejszą cytowałem: bo i czytelnika zawikłać nie chciałem, i każdy łączno wwyż lub poniżej kartą iedną lub dwiema, prawo cytowane znalesć mo-

*) Podając cytaty woluminow wedle paginacy wydania pijarskiego, nie uważaliśmy za stosowne zamieszczać prócz tego w naszej edycyi cytaty stron w konstytucyach oddzielnie wydawanych, co jak tworzyłoby pewną dla wszystkich niedogodność w posługiwaniu się Inwentarzem, tak ze względu na rzadkość dziś kompletnego zbioru konstytucyi — mało komu byłoby użyteczne.

(Przyp. wyd.)

że. Dla teyże przyczyny nie cytuję wyraźnie tomu pierwszego praw r. 1775, ale tylko samych kart liczby, bo ustawy traktatu tegoż roku, rownie iako i r. 1768, osobno tytułem tym „Traktat“ wyszczególniają się; prawa zaś w tomie drugim, r. 1775, zawarte, same tylko składają kommissye.

W dawniejszym Inwentarzu, cytują się prawa, tylko przez lata Seymow, tu się oznaczają tym wyrazem „Konstytucya“ „Traktat“ a to i dla różnicy praw traktatowych od seymowych, i że pod r. 1764 trzy osobne zaszły Seymy.

Obszerność niektórych konstytucyi, była powodem, że dla łatwiejszego rzeczy cytowanych wynalezienia, artykuły prawa poszukiwanego oznaczyły się tym wyrazem „puncto“ lub paragrapho w pierwszych swych wyrazach. Z podobnegoż powodu prawa powszechnie od szczególnych, Koronne od Litewskich, ile w obszerniejszych tytułach oddzielone, gdzie często dla związku rzeczy i porządku, lat ciąg nie zachowywane.

Nakoniec zadziwić kogo może mnogość pu-stych lub podobnych albo utworzenie nowych tytułow, albo znajdujących się w dawniejszym Inwentarzu, opuszczenie. Pierwsze z swemi odsyłaczami, pędzsy czytelnikowi sprawią rzeczy wynalazek; drugie, z zaszłych w rządzie naszym odmian i nowych ustaw, iako np. Rada, Kommissye, Wexle, wypłynęły; trzecie dla brakujących materyi, opuszczone.

Wreszcie, nie było niegdyś krzywdą W. Ładowskiemu, od I. W. Imć X. Załuskiego Refer. Koron. temu od X. Żeglickiego S. P. temu nasto-atek świeżo od X. Wagi S. P. być poprawionym; rownie i ia zkrzywdzonym sądzić się nie będę, gdy kto dla usługi kraiu, odkrycie niedoścignione przezemnie w tym Inwentarzu błędy, i tenże poprawiony na nowo, z pod prasy doskonalszym wynidzie.

INWENTARZ

PRAW, TRAKTATOW I KONSTYTUCYI KORONNYCH I W. X. L.

OD SEYMU KONWOKACYJNEGO W R. 1764 AŻ DO SEYMU W R. 1780 UCHWALONYCH, W WOLU-
MINACH SIODMYM I OSMYM ZAMKNIĘTYCH.

Abusus officii.

Urzędnicy Ziemiańscy i Grodzcy, Roczki lub Roki opuszający, lub komplet zrywający, w Trybunale odpowiedzą, i tyle wiczy siedzieć mają, ile czasu od Sądów absentowali się; abutens officio, na lat kilka lub na zawsze ma być od urzędu swego odsądzony; delator zaś niedowodzący abusum, poenac talionis subiacet: *K. Lit.* 1766, v. VII, f. 535, tit. Registr officii.

Za sentencją samą Sędziowie karani być nie mają. *Ibidem.*

Prawo r. 1776 zapobiegające zagęszczonym nierządom, z mocy prawa powyższego płynącym, abusum officii w następujących tylko deklarowało przypadkach: 1mo Nieziciehanie na Sądy sine legali impedimento. 2do Niezachowanie ordynacji rejestrow sądowych. 3tio Niesprawienie się podług przepisu prawa, za dekretem executionis: *K. Lit.* 1776, v. VIII, f. 938. tit. Obiaśnienie.

Abusus nobilitatis, vide tit. **Szlachcic.**

Activitas szlachcica, vide tit. **Seymiki.**
Szlachcic.

Akademia.

Akademii Krakowskiej, Zamoyskiej, i Wileń-

skiej przywileje stwierdzone: *Konfederacya Generalna Koron.* r. 1764, v. VII, f. 87, tit. Utwierdzenie, i *Pacta Conventa Najias. Stanisl. Aug.* v. VII, f. 209. § A naostatek.

Fundacya akademii lekarskiej, i wszystkich fizycznych umiejętności, służących do ulepszenia rolnictwa i przemysłów ekonomicznych, na utrzymanie ktorey co rok 400,000 zł. (ze skarbu Koronnego trzy części, a czwartą z Lit.) naznaczono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 648, tit. Akademia lekarska. (*W późniejszych konstytucjach nie o tym.*)

Tamże ostrzega się: aby wszyscy w kraiu doktorowie i cyrulicy (procz nadwornych, i po miastach pryncypalnych bawiących się, a za doktorow, na ow czas uznanych) od tey akademii dependowali, i chorym uboższym gratis służyli. *Ibidem.*

Akademie wszystkie, gimnasia, kolonie akademickie, do rządu Kommissyi Edukacyney należą: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 266, tit. Ustanowienie.

Plura tit. Szkoły. Kommissya Edukacyina.

Akeyza, vide tit. **Cło. Podatki.**

Akta, vide tit. **Xięgi.**

Akta interregni, vide tit. **Interregnum.**
Konfederacya.

Alienacye dobr Krolew. ziem. vide tit.
Dobra: Krolewskie, Ziemskie.

**Alternata prowincyi do laski marszał.
na Seymach i w Radzie,** vide tit.
Seymy. Rada.

Alternata między Deputatami, vide tit.
Seymiki. Trybunał.

Amnestya, vide tit. **Interregnum.**

Appellacye.

Appellacye z Grodu lub Ziemstwa, a sola tylko definitiva sententia dopuszczone być mogą, podług prawa 1670: *Konst.* 1768, v. VII, f. 703, tit. **Złączenie, puncto Appellacye.**

Item: Appellacye a minoribus Subselliis, tylko a definitiva sententia, czy to od całego dekretu, czy od niektórych kategorii dopuszczane będą: injuste zaś appellans, 200 kop stornie, per medium Iudicio zapłaci, i 6 niedziel więzy siedzieć ma: *Konst. Lit. Seym. Coron.* 1764, v. VII, f. 393, tit. **O appellacyach.**

Taż konstytucya approbowana in toto konstytucyą Litewską 1766, v. VII, f. 534, tit. **O appellacyach.**

Winy appellacyjne, to iest więzy cywilney niedziel 6, albo za więzą 1,000 kop groszy Lit. decretorie od Trybunałów naznaczone być mają. *Ibidem.*

Plura vide tit. Sądy. Trybunał. Kommissy. Wexle.

Apostata.

Apostata od wiary Rzymskiej Katolickiej criminaliter w Trybunałach, ex termino tacto sądzony być ma: *Traktat* 1768, v. VII, f. 571, tit. **Akt osobny, § 3.**

Excepowani od tego prawa w czasie traktatu in eo casu będący. *Ibidem.*

O tymże masz także: v. VII, f. 595, tit. **Akt osobny drugi, § 3.**

Approbacye.

Approbacya kontraktu Kommissyi Skarbowey Koronney z Ur. Franciszkiem Lubomirskim Miecznikiem Koronnym względem ustąpienia placu lok. 20 zamkowi Warszawskiemu przyległego: *Konst.* 1766, v. VII, f. 445, tit. **Utwierdzenie.**

Approbacya przedaży placow UU. Krasuckich i Sławetnych Krzemieńskich zamkowi Warszawskiemu przyległych. *Ibidem.*

Approbacya konstytucyi 1658, 1660, ktoremi artykuły traktatow. Oliwskiego i Welawskiego, pro re OO. Xiążąt Radziwiłłow stwierdzają się: a aktorstwo o dobra niegdy Bogusława Radziwiłła OO. Xiążętom Karolowi

Marszałkowi Konfed. Generalney i Seymowemu, tudzież Hieronimowi małoletniemu przyznane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 725, tit. **Reassumpcy.**

Approbacya konstytucyi 1589 względem postanowienia trzech braci rodzonych Mikołaja Krzysztofa binominis, Albrechta, i Stanisława Radziwiłłow Xiążąt na Olyce i Nieświeżu o sukcesyi: *K. L.* 1768, *ibidem*, f. 862, tit. **Reassumpcy.**

Approbacya ugody sporow między W. Iozefem Hrabią z Tęczyna Ossolińskim i Ur. Szcześnym Nowiekiem Łowczym Chelmskim, i Ianem Nepomucenem Ilińskim Starostą Cudynowskim: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 330, tit. **Approbacya.**

Approbacya testamentu Ur. Woyciecha Szamockiego Chorążego Warszawskiego. *Ibidem.*

Approbacya tranzakcyi successorow Ur. Głębockiego Podkomorzego Brzeskiego Kuiawskiego 1770 6 Iulii w Piotrkowie; i przedaży dobr 1771 r. 8 Septembris zeznaney. *Ibidem*, f. 331, tit. **eodem.**

Approbacya tranzakcyi między Ur. Adamem Zakrzewskim Podstolim Kaliskim i Katarzyną małżonką. *Ibidem.*

Tranzakcye Ur. Floryana Drewnowskiego Podczaszego Łomżyńskiego z Ur. Piotrem Zakrzewskim, i Ur. Xięciem Marcinem Lubomirskim Generałem Lieutenantem woysk Koronnych approbantur. *Ibidem*, tit. **eodem.**

Tranzakcye o dobra Praszki między Ur. Mączyńskim Chorążym Sieradzkim a W. Zbińskim Kasztelanem Sieradzkim, pomimo funkcyi deputackiey, kończyć pozwolono. *Ibidem*, f. 332, tit. **Pozwolenie.**

Tranzakcye między W. Ianem Kasztelanem i Ur. Alexandrem Chorążym Sieradzkimi Mączyńskimi approbowane. *Ibidem*, tit. **Approbacya.**

Działy, donacye, i rezygnacye między UU. Ianem i Chryzostomem Lipskimi Oboźnicami Kor. stwierdzone. *Ibidem*, f. 333.

Tranzakcye względem Iabkowa dobr Ur. Brzezińskiego Starosty Inowrocławskiego uczynione, wzmocnione. *Ibidem.*

Approbacya dekretow o sukcesyą po Ur. Mateuszu Bieńkowskim Pisarzu Ziemsk. Warszawskim. *Ibidem*, f. 334, tit. **Approbacya.**

Approbacya tranzakcyi Ur. Wawrzeńca Czarneckiego Stolnika Inowłodzkiego, Pisarza na Trybunał, o dobra, pomimo funkcyi pisarskiej. *Ibidem*, tit. **Deklaracya.**

Approbacya działu substancyi przez W. Hieronima Szeptyckiego Biskupa Płockiego na siedmiu synowcow, tudzież działu między temiż synowcami, i tranzakcye o dobra Łęczna, approbantur. *Ibidem*, f. 335, tit. **Moc.**

Dział Ur. Sylwestra Suffczyńskiego Kasztelana Lubelskiego approbat. *Ibidem*, f. 337, tit. **Trwałość.**

Approbacya tranzakcyi między Ur. Zabłockimi

i Ur. Iurkiewiczami: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 337, *tit.* Ubezpieczenie.

Approbacya rezygnacyi 1726 die 16 Aprilis w Łucku przez Ur. Gabryela Olizara, na osobę Ur. Kazimierza Olizara zeznaney. *Ibidem*, f. 340, *tit.* Ubezpieczenie 3tio.

Approbacya tranzakcyi między Ur. Michałowskiemi i Ur. Staniszewskim Sędzią Z. Warszawskim w Piotrkowie 1765 zawartey. *Ibidem*, f. 343, *tit.* Utwierdzenie.

Tranzakcye Ur. Siemińskich względem wyposażenia cerek stwierdzone. *Ibidem*, *tit.* eodem.

Dekret miasta Poznania 1763 die 20 Maji między Ur. Kazimierzem Miedzwickim a Ur. Iozefem Lamparskim i Marcinem Wilantem, approbatur. *Ibidem*, f. 346, *tit.* Ważność.

Dekreta Trybunału Piotrkowskiego 1749 i Bydgoskiego 1768 między Ur. Obiezińskim, Rumienieńską, Gąsiorowskim, i Sławińskim approbantur. *Ibidem*, *tit.* eodem.

Processa o Wolą Mroczkową między Ur. Szamockim, Chorążym Warszawskim i Ur. Krasieńskim Podkomorzyn Rożańskim, tudzież Ur. Potulickimi, stwierdzone. *Ibidem*, *tit.* Zakonczenie.

Plura vide tit. Dobra. Kommissye szczegulne.

Apteka.

Szynki w aptekach i klasztorach W. X. Lit. zabronione: *Konstytucya Lit. Seymu Cor.* 1764, v. VII, f. 385, *tit.* Czopowe.

O aptekach po szpitalach fundować się miały, rewizyach ich i dozorce, *vide tit.* Szpital.

Archivum.

Rewizya archivi ziemi Ciechanowskiej: *Konf. Gener. Kor.* r. 1764, v. VII, f. 71, *tit.* Kommissya.

Rewizya archivi i aktow teyże ziemi prawem Seymu Convocationis naznaczona, a nieusku-teczniona, ponawia się: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 347, *tit.* Kommissya.

Rewizya kleynotow i archivum Krakowskiego: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 96, *tit.* Deputacya.

Archivum skarbu Kor. z zamku Warszawskiego, do pałacu Rzeplitey Krasieńskich zwanego, przenieść nakazano: *Konst.* 1766, v. VII, f. 444, *tit.* Potwierdzenie.

Xięgi skarbowe ad archivum należące, gdziekolwiek pozostałe, in foro Kommissyi Skarb. przez Regenta i Pisarza teyże, poszukiwane być mają. *Ibidem*.

Odzyskanie archivi i innych mobiliow Xiążętom Radziwiłłom od Stanow i I. K. Mci przyobiecane: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 315, *tit.* Złączenie.

Pozwolenie Stanow Rzeplitey na przeniesienie z archivum Krakow. do Warszawy papierow Rzeplitey publicznych. *Ibidem*, f. 328, *tit.* Assekuracya.

Repetycy podobnych papierow publicznych z archiwow prywatnych Ur. Instygatorom Koronnym zalecona. *Ibidem*.

Plura vide tit. Xięgi. Starostwa.

Arcy-Biskupi.

Arcy-Biskupowi Ormiańskiemu iedno z wakujących opactw ritus Graeco-Unitorum pro fundo obiecane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 745, *tit.* Opatrzzenie.

Plura vide tit. Biskupi. Prymas.

Aręda podatkow, vide tit. Podatki.

Artyllerya.

Powinności Generała artylleryi: 1mo, General artylleryi wszystko w ogulności tyżące się artylleryi w porządku zachowa. 2do, Arsenaly utrzymywać każe porządnie, i one często sam rewidować będzie. 3tio, Rapporta z fortec przez niego directe Hetmanowi oddawane będą. W czasie rewizyi fortec, Kommandant pod jego kommendą zostaje. Prochownie aby od miast i fortec oddalone były, dopilnuie. 4to, Zaden Sztabs-Officyer w przytomności Generała artylleryi nie może nic ruszyć z cekauzu bez jego wiedzy. 5to, Na exercycyach artylleryi znajdować się będzie, pilnych nadgrudzać, a nieapplicujących się, zatrzymaniem awansow karać powinien. 6to, Ludwisarnia i prochownie, tegoż dozorowi poleczone, ani przyimie do cekauzu armaty niewyprobowaney. 7mo, Ieżeliby kommanderował dywizyą, ma się tak sprawić, iak Generałowie-Lieutenantowie. 8vo, Co rok ma rewidować woysko sobie powierzone. 9no, Może mieć procz Adiutanta artylleryi, dwoch Kapitanow z woyska w charakterze Adiutantow: *K.* 1775, v. VIII, f. 158, *tit.* Powinności.

Generałowie artylleryi rachunki nie Stanom Rzeplitey iak dotąd, ale Kommissyi Woyskowej de perceptis et expensis zdawać mają: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 351, *tit.* Deklaracya.

Item artylleryi Koronney General tak z dawnych, iako i powiększonych do 300,000 zł. intrat, Kommissyi Woyskowej rachować się ma: *Konst.* 1766, v. VII, f. 457, *tit.* Polepszenie.

Artyllerya W. X. Lit. ma być płatna od Kommissyi Skarbowey Lit. a nie sama przez się symplę kwartę wybierać: *Konfed. Gener. Lit.* 1764, v. VII, f. 170. *tit.* Artyllerya W. X. L.

Generałowie artylleryi Lit. mają mieć pensyą z skarbu, a do intrat z starost Lipniszki i Gieranony nie mieszać się. *Ibidem*. — *O czym vide niżej.*

Pensya Generała artylleryi Kor. 25,000 do 30,000 złotych podwyższona: *Konst.* 1768, v. VII, f. 644, *tit.* Podwyższenie; a konstytucyą anni 1775 do 40,000 zł. podniesiona: v. VIII, f. 153, *tit.* Komput. Roku 1776 te

40,000 do 30,000 niższe: v. VIII, f. 687, *tit.* Komput.
 Generalom artylleryi Lit. do pensyi 15,000 zł. z Lipniszek dobr artyllerycznych naznaczoney, a konst. Lit. Seymu Convoc. do kalkulacyi coroczney z tychże dobr przed Kommissyą skarbu Lit. pociągnionych, skarb Lit. drugie tyle corocznie dopłacać był obowiązany: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 822, *tit.* Naznaczenie.

Ta pensya Generalowi artylleryi W. X. Lit. do 40,000 podniesiona, i na dobrach Lipnizki i Gieranony etc. na nowo warowana, a Ur. Xiążę Sapieha General artylleryi od kalkulacyi z tychże dobr uwolniony: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 645, *tit.* Obwarowanie. i *K. Lit.* 1776, v. VIII, f. 923, *tit.* Komput.

Kommissya do kalkulacyi W. Branickiego Hetmana W. Kor. z dobr artylleryi Lit. w czasie swego generalstwa trzymanyh. Gdzie razem ostrzeżono iż kalkulacya ta odtąd przed Kommissyą skarbu Lit. czyniona będzie: *K. L.* 1775, v. VIII, f. 654, *tit.* Kalkulacya. *O czym masz także wyżey pod tytułem:* Obwarowanie.

Plura vide tit. Zamki. Wojsko. Cekauzy. Ludwisarnia.

Aryanie.

Prawa na Aryanow, Kwakrow, Mennonistow, Anabaptystow, i apostatow, a w szczególności konstytucya roku 1733 tychże tycząca się, stwierdzone. Exekucya onych wszelkim Urzędem zalecona, ad cuiusvis instantiam: *Konf. Gen. K.* 1764, v. VII, f. 3, *tit.* O Aryanach.

Vide plura tit. Dyssydenci.

Assessorya, Assessor, vide tit. Kommissye, Sądy Assessorskie.

Avulsa, vide tit. Krol. Dobra Stołowe.

Beatyfikacye, vide tit. Rzym.

Beczka, vide tit. Miara.

Bękarci.

Potomstwo z małżeństwa ślubem stwierdzonego, tak w dobra po rodzicach, iako i po bliskich krewnych wstępować ma: a to po konst. annorum 1578, i 1633, spłodzone: *Konst.* 1768, v. VII, f. 807, *tit.* Obiaśnienie.

Potomstwo bezślubne żadnego do successyi i prerogatyw szlacheckich nie ma prawa. *Ibidem.*
Plura vide tit. Dzieci.

Bezpieczeństwo.

Naiezdea dobr, poena capitis, et refusione damnorum, karany być ma: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 68, *tit.* Securitas.

Prawa r. 1707 na gwałcicielow obrad pu-

blicznych, Sąd Marszałkowski exekwować ma; a w przypadku ucieczki, zbieg infamii i konfiskacie dobr podlega: *Konf. G. Kor.* 1764, v. VII, f. 81, *tit.* Bezpieczeństwo.

Naiezdniow domow szlacheckich w Litwie WW. Woiewodom, Hetmanom, Starostom, a in absentia tych, Marszałkom Powiatowym ściagać nakazano: *Konf. G. Lit.* 1764, v. VII, f. 180, *tit.* Reassumpcya.

Bezpieczeństwo Sądow Assessorskich, Skarbowych, Woyskowych, *vide tit.* Kommissye. Sądy.

Bezpieczeństwo wolności szlacheckiey ostrzeżone, i nieprzekonanych o występpek, imać zabroniono: *Traktat* 1768, v. VII, f. 597, § 6. Od beneficium tego excypowani zaboycy, in recenti crimine poymani, a ta recentia, aż do roku jednego i sześciu niedziel rozumie się. *Ibidem.*

Item rozboynicy na kradzieży złapani, domow naiezdniow, ktorych pro invindicabili capite deklarowano. *Ibidem.*

Bezkrólewie, vide tit. Interregnum.

Biskupi.

Biskupstwa wszystkie, procz Prymasostwa, Krakowskiego, i Kujawskiego, pro compatibilibus z pieczęcią deklarowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 743, *tit.* Kanclerze.

Powaga i iurydykcyja Biskupa Biało-Ruskiego z mocą Biskupow Rzymskich Łacińskich w swoich dycecyjach porownana: *Traktat* 1768, v. VII, f. 577, *art.* 2, § 8.

Biskupom Inflantskim tytułu Biskupa Piltyńskiego zażywać zakazano: *Traktat* 1768, v. VII, f. 591, *art.* 5, § 1.

Podniesienie Biskupstwa Wileńskiego na Arcybiskupstwo do Seymu Coron. odesłane: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 175, *tit.* Recess etc.

Biskupstwa i opactwa ritus Graeco Uniti, szlacheie rodowitey maiać być dawane, sub nullitate privilegiorum: *Konf. Gener. Litew. roku* 1764, v. VII, f. 181, *tit.* Wakanse W. X. Lit.

Biskupom ritus Graeci podatku cathedraticum, od plebanow wybierać zabroniono: *K. L.* 1775, v. VIII, f. 651, *tit.* Zniesienie.

Vide plura tit. Duchowni. Dobra.

Biblioteka.

Biblioteki po-Iezuickie, z liczby sprzętow ruchomych pod sprzedaż podciągnionych, excypowano: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 272, *tit.* Rozrządzenie.

Bząd biblioteki publiczney Załuskich Kommissyi Edukacyiney na zawsze oddany: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 976, *tit.* Powiększenie.

Każda w Koronie drukarnia jeden exemplarz książki z swey drukarni wyszley, lub wysć maiaćcy, do biblioteki publiczney oddać powinna. *Ibidem.*

Toż prawo i na drukarnie prowincyi Litewskiej względem biblioteki Wileńskiej rozciągnięte. *Ibidem*.

Instygator Kommissyi Edukacyney, lub Bibliotekaryusz, w sprawie biblioteki czynić ma. *Ibidem*.

Bory, vide tit. **Lasy**.

Brachium militare, vide tit. **Ezekucya dekretow. Kommissya Woyskowa**.

Braterskie transakcye, vide tit. **Zapisy**.

Cechy.

Cechy kupieckie i rzemieślnicze w miastach Lit. skassowane, i tylko do przyzięcia mieyskiego prawa, kupcy i rzemieślnicy przybyszowi obowiązani: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 546, tit. Miasto Wilno.

W Koronie cechy piwowarski, i winiarski w miastach Krolewskich i duchownych zniesione: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 144, tit. Uchwalenie. *Vide plura tit.* Miasta.

Cekauzy.

Dla utrzymania i powiększenia cekauzow Warszawskiego i Kamienieckiego placu korpusu artylleryi 116,687 zł. gr. 1 do 300,000 zł. podwyższona: *Konst.* 1766, v. VII, f. 457, tit. Polepszenie.

Roku 1775, na korpus artylleryi z regimentem fizylierow 65,000; na utrzymanie fortec, lanie armat, pontony, prochownie zł. 200,000 naznaczono: v. VIII, f. 154, tit. *Explicacya*; — a roku 1776, uregulowanie płacy całego woyska Radzie in pleno zostawione: *ibidem*, f. 867, tit. *Komput.* — *Vide tit.* Woysko i Rada.

Kupno cekauzu Lwowskiego z placami i budynkami od Ur. Kickiego, Starosty Oknińskiego approbatyr, i temuż dziedzictwo tych gruntow przyznane: *Konstyl.* 1768, v. VII, f. 817, tit. *Approbacya*.

Na zbrojownią czyli fabrykę broni 30,000 zł. z skarbu Koron. do czasu naznaczono: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 969, tit. *Woysko*, nro 6.

Vide plura tit. Woysko. Ludwisarnia. Artyllerya.

Cerkwie, vide tit. **Kościoty. Dyssydenci**.

Cessya, vide tit. **Starostwa. Konsensa. Approbacya**.

Chłopi, vide tit. **Poddani**.

Cło.

Partykularne myta, cła, komory, przykomorki, i lodowe (czyli od podwod przez łód przechodzących exakcye) zniesione: *Konfed. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 34, tit. *Cło generalne*; a w *Konst. Litewskich vide ibidem*, f. 160, tit. *eodem*.

Niektore przecię rezolucyi Kommissyi Skarbowey zostawione. *Ibidem*, f. 160.

Cło generalne wszyscy, począwszy od Nayiasniejszego Krola IMci płacić mają, podług taryff Kommissyi Skarbowey. A od łasztu zboża własney produkcyi po złotych Polskich dwa. *Ibidem*.

Excypowane od cła podwojone na targ, lub własną potrzebę idące. *Item*: produkta i bydło z dobr do dobr prowadzone, towary leśne, i ewekta Gdańskie. *Ibidem*.

Kupcy mostowego i grobelnego od konia i wołu po gr. 3, a gdzie groble mniej kosztowne po dwa, lub iednym groszu miedzianym, podług decyzyi Kommissyi zapłacić powinni. *Ibidem*.

Spasnego kupiec płacić ma od wołu i konia grosz ieden, od noclegu gr. 3. *Ibidem*.

Od pomienionego mostowego excypowani są szlachta handlem się nie bawiący. *Ibidem*.

Bugiem defluitujący, połowę cła na komorze Brzeskiej Litew. a połowę w Koronney płacić mają. *Ibidem*.

Dziedzice, traktow odmieniać nie mają. *Ibidem*.

Libertacye od grobelnego i mostowego skassowane: *Konfed. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 161, tit. *Cło generalne*.

Mosty i groble dziedzice reparować mają. *Ibidem*.

Komor skarbowych ustanowienia w dobrach dziedzicznych, pod karą 500 kop groszy Lit. bronić nie wolno. *Ibidem*.

Od mostowego w Terespolu na rzece, żaden cujuscunque conditionis excypowany nie iest, i płacić ma od konia i wołu po gr. 3, od osoby po gr. 1. *Ibidem*, v. VII, f. 161.

Myto, dragowym zwane, po zł. 10 na Starostow Sądowych Brzeskich Lit. płacone być ma. *Ibidem*.

Oplacający cło w Koronie, wolen być ma od niego w Litwie. *Ibidem*.

Woiewodztwa Pruskie od cła generalnego excypcyi szukające, do placenia onego, nemine excepto, obligowane: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 328, tit. *Deklaracya*.

Cło to generalne, i cło in Regno konstytucyami Convocationis ustanowione uchylono: gdzie nie tylko Szlachta i Duchowni od niego uwolnieni, ale i handlarze, miasta i obywatele Pruscy, tudzież Xięstwa Kurlandzkie, i Inflantskie: *Konst.* 1766, v. VII, f. 436, tit. *Zniesienie*, i *tit.* *Uchylenie*.

Cło Krolewskie, vide tit. *Krol*.

Znowu roku 1775 cło przywroczone w Koronie; gdzie Stany instruktarz Kommissyi Skarbowey ułożyć zlecily, i konstytucyą 1764 excypującą niektore od cła osoby, uchylily: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 149, tit. *Cło generalne*.

Kupcy Rosyisicy od placenia cel i myt partykularnych podług traktatu 1686, art. 18,

uwolnieni. Na mostach iednak i przeprawach od Kommiss. Skarb. approbowanych, wraz z kraioveni kupcami płacić mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 607, *tit.* Uwolnienie.

Z cła w Koronie i Litwie trzeci grosz na skarb Krolewski iść powinien: *Konst.* 1768, v. VII, f. 671, *tit.* Porównanie.

Cł o kupców Koronnych przez Litwę, a Lit. przez Koronę, aby sowito na komorach opłacane nie było, postanowiono: iż takowi mają brać paszporta w swej prowincyi, a cła takowe w osobny registr wpisane, eo instanti, potym Kommissye komunikować sobie powinny, i powracać na wzajem. Nie mający zaś paszportu, płacić go obowiązani, nawet nie w swej komorze. Procz tego puł złotego od konia kupiec Koronny w Litwie, a Lit. w Koronie płacić powinien: *K. Lit.* 1768, v. VII, f. 841, *tit.* Uregulowanie.

Kupcy Litewscy prowadzący wina z Węgier, do własnych komor odsyłani będą. *Ibidem.*

Składnego połowę w Koronie, połowę w Litwie zapłacą. *Ibidem.*

Wiozący zagraniczny towar za obcą granicę, w tej prowincyi cło zapłaci, przez którą przechodzi. *Ibidem.*

Abiuraty super transito od kupców czynione być mają. *Ibidem.*

Od wszelkich produktow z Polski do Gallicyi, Lodomeryi i innych Austryackich państw, i na wzajem ztamąd do Polski prowadzonych, ewekty 5 od sta, a inwekty 4 od sta płacić się ma: *Traktat* 1775, v. VIII, f. 54, *tit.* Akt osobny, nr. 1, 2.

Cła w Polsce od wina nie więcej iak puł czerwonego złotego, rownie od antała iak i beczki, płacić się powinno. *Ibidem*, f. 55, nro 3.

Od produktow tychże transito idących ieden od sta. *Ibidem*, f. 56, nro 5.

Cło na rzekach wspólnych brane nie będzie. *Ibidem.*

Cło importationis et exportationis za sol między Moskwą i Polską, traktatami 1686 i 1768 warowane, zabezpiecza się. *Ibidem*, f. 70, nro 3.

Item: Cło od soli z Rygi podług dawnego zwyczaju z wolnością handlu warowane. *Ibidem.*

Item: Obostrzono aby cła i daniny partykularne nie były przeszkodą temuż handlowi. *Ibidem*, f. 71, *tit.* Akt osobny, § 5.

Od produktow Polskich do miast Krola Pruskiego prowadzonych, i na wzajem, dwa od 100. *Ibidem*, f. 79, *art.* 1.

Od tychże produktow przez państwa Krola Pruskiego idących za granicę, 12 od sta. *Ibidem.*

Od tychże produktow w miastach Krola Pruskiego zakupionych, 4 od sta. *Ibidem.*

Cło od soli zagranicznej, potraciwszy 6 cetnarną na potrzeby iednego folwarku, od wszyst-

kich nemine excepto płacone będzie: a wolność handlu tego dla każdego ostrzeżona: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 149, *tit.* Cło od soli. *Vide plura tit.* Podatki. Kupiectwo. Kommissya Skarbowa.

Corruptio Iudicis, vide tit. Sądy. Trybunał.

Cudzoziemcy.

Cudzoziemcy od wszelkich Rad publicznych, dygnitarstw, starostw, i krolewszczyzn oddaleni: *Articuli Pactorum Conventorium*, v. VII, f. 203. § Cudzoziemcom.

Sprawy o sumny cudzoziemcow w kraiu nieprzytomnych, i o wexle z osobnego rejestru, iak nayprzédzey Kommissyi Skarbowey sądzić zalecono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 753, *tit.* Bespěczeństwo.

O sukcesyach po cudzoziemcach, *vide tit.* Kaduki.

Cyrulik, vide tit. Szpital.

Cywun.

Ur. Cywunom Żmudzki, Sądy Podkomorskie w granicach Xięstwa Żmudzkiego sprawować pozwolono, i swoich Komornikow kreować: *K. L. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 410, *tit.* Activitas.

Cywunowie ex quo Sędziowie spraw podkomorskich, Sędziog Ziem. i Grodz. funkcyi sprawować nie mogą. *Ibidem.*

Plura vide tit. Xięstwo Żmudzkie.

Czary i czarodzieystwo, vide tit. Sądy w ogolności.

Czopowe, vide tit. Podatki.

Deklaracya.

Deklaracya Dworu Rossyjskiego o tytuł Caley Rossyi, i odwołanie się Stanow do ratyfikacyi Carowy IMci Katarzyny II, z ostrzeżeniem bespěczeństwa granic Rzeczypospolitey, i bonifikacyi krzywd obywatelow: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 22, *tit.* Względem.

Deklaracya Dworu Berlińskiego o tytuł Krola Pruskiego, i podobnie od Stanow ostrzeżenie. *Ibidem.*

Ratyfikacya deklaracyi Ministrow Pruskich, i przyznanie tytułu Krola Pruskiego: *Ibidem*, f. 108, *tit.* Ratyfikacya.

Ratyfikacya deklaracyi Ministrow Ross. i przyznanie tytułu Imperatorowy Rossyjskiej Caley Rossyi: *Akt Elekcyy*, v. VII, f. 196, *tit.* Ratyfikacya.

Nota Ministrow Dworu Wiedeń. Petersbur. i Berliń. z odpowiedzią Ministrow Rzeplitey: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 123, *tit.* Noty.

Rozkaz Stanow Rzeplitey WW. Pieczętarzom dany, podania noty iedney Rezyden. Pru-

skiemu, drugiej Posłowi W. Ross. o dopełnienie traktatu handlowego 1775: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 957, *tit.* Rozkaz.

Plura vide tit. Traktaty.

Decreta.

Decretow i zapisow trybunalskich, ziemskich, i grodzkich od śmierci Krolewskiej, aż do publikacyi oney przez uniwersały Xięcia Prymasa, ważność ostrzega się: *K. G. Kor.* 1764, v. VII, f. 12, *tit.* Ważność decretow.

Podobnież zapisy i decreta za ważne uznane, nawet po uniwersałach Xięcia Prymasa, gdy za zgodą Szlachty, xięgi grodzkie lub ziemskie otwarte będą. *Ibidem.*

Execucya decretow trybunalskich przez Starostow i Urzędy ich, ma być do Koronacyi zawieszona. *Ibidem*, f. 13, *tit.* Execucya decretow.

In causis fisci, i w sprawach kapturowych, Urzędy Grodzkie decreta exekwować mają. *Ibidem.*

Decretow wszelkich seymowych I. K. Mć Stanisław August reskryptami nie kassować przyrzekł: *Art. Pactorum Conventorum*, v. VII, f. 204, § Decretow.

Decreta seymowe Sąd Ziemski, a in causis fisci et civilibus, Pisarze Narodowi pisać powinni. *Ibidem*, f. 205, § Na Sądach. *Vide o tym tit.* Sądy Seymowe.

Decreta oczywiste trybunalskie: Sądow polubownych: Podkomorskie z remis ziemskich lub trybunalskich sine appellatione zaszły, także ziemskie i grodzkie, ex seriis partium controversiis sine appellatione zapadłe, wzruszane przez nikogo być nie mają: *Konst. Lit. Sejm. Cor.* 1764, v. VII, f. 405, *tit.* De valore.

Decreta kondyktowe w Trybunałach i Subseliach W. X. Lit. abrogowane. *Ibidem*, f. 406, *tit.* O decretach. — O Koronnych, *vide tit.* Trybunał.

Decret Trybunału Lubelskiego 1759 przeciw W. Ianowi Małachowskiemu Kanclerzowi W. K. skassowany: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 77, *tit.* O iurydykcyach.

Decret Sądow konfederacyi W. Xięstwa Lit. w sprawie Ur. Iozefa Ciechanowieckiego Starościca Mćcisławskiego z Ur. Strutyńskim approbowany: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 847, *tit.* Approbacya.

Dwa decreta oczywiste w Trybunale Lit. zaszły, sobie przeciwne, w sprawie Xiążąt Radziwiłłow Podkom. Lit. z OO. Augustyanami o walor testamentu Ur. Eustachego Zawiszy Kasztelana Witebskiego, uchylone, i Kommissya wyznaczona: *Ibidem*, f. 857, *tit.* Kommissya.

Decreta Kommissyi Skarbowych, Urzędy przyzwoite exekwować powinny: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 110, *tit.* Iakie sprawy.

Decreta w Sądzie nieprzyzwoitym otrzymane in

aggravationem słabszych, pro irritis deklarowane. Delator poena capitis et confiscatione bonorum, a Sędzią abjudicatione ab officio, et perpetua incapacitate, na Sądach Seymowych puniendus: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 115, *tit.* Obiaśnienie.

Nieczytanie dekretu w Sądach ultimae instantiae co do spraw mniejszych we dni trzy, co do większych w tydzień po kontrowersjach: tudzież odmiana jego lub przekształcenie po przeczytaniu, pro denegato Iudicio poczytano, i w Sądach Seymowych Sędziom odpowiadać kazano. *Ibidem*, f. 116, *tit.* Obiaśnienie.

Prawem roku 1776 Trybunałom takowe sprawy przywroceno, rownie iako i Grodom z Ziemstwami: v. VIII, f. 870, *tit.* Ordynacya.

Plura vide tit. Sądy. Trybunały. Kommissye. Execucya decretow.

Denegatum Iudicium, vide tit. Sądy.

Deputat.

Deputaci mają być pluralitate obierani rownie iak Sędziowie Ziem. i Podkomorzowie: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 53, *tit.* Rozdzielenie Trybunałow.

Deputat tak Duchowny iako i Świecki obrany przysiądz ma in loco elekcyi, i instrument przysięgi na Trybunał przywieść. *Ibidem*, f. 54, *tit.* Rozdzielenie Trybunałow.

O tymże: *Konst.* 1768, v. VII, f. 680, *tit.* Złączenie.

Deputatom w Koronie po 10,000 zł., Marszałkowi Trybunalskiemu i Prezydentowi po 20,000 zł. wyznaczono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 689, *tit.* Złączenie, *puncto A* gdy; — roku 1775, też pensye Marszałkowi do 30,000 zł., Prezydentowi do 20,000 z skarbu Koron. powiększono: v. VIII, f. 153, *tit.* Produkcya; — zaś roku 1776 pensya Prezydenta do 10,000 zredukowana, a Marszałek przy 20,000 zł. został się, Deputatom zaś skrzyńka powrocena: v. VIII, f. 891. *tit.* Tabella.

Deputatom Trybunału W. X. Lit. w liczbie 49 osob po 3000 zł. a Marszałkowi Trybunału 20,000 zł. pensyi przepisano: *K. L.* 1768, v. VII, f. 824, *tit.* Pensye. Co i r. 1775, stwierdzono. Prawo to tylko o 47 Deput. wzmiankuie: v. VIII, f. 643, *tit.* Specyfikacya. — A konst. 1776, tylko samego Marszałka pensyą potwierdza: v. VIII, f. 931, *idque tit.* Tabella.

Na reassumpcyą Trybunału każdy ziechać obligatur: *Kon.* 1768, v. VII, f. 682, *tit.* Złączenie.

Rozdzieleni na kadencye losom Deputaci, mienić się na nie nie mogą. *Ibidem.* Ale to rozdzielenie prawem roku 1775, uchylone, i każdemu po 6 miesięcy najmniej, podług ułożenia per stubam, zasiadać kazano. *Vide tit.* Trybunał.

Deputaci Duchowni tylko do rejestrow mixti i

tactorum należą, gdzie 4 Duchownych i ty-leż Świeckich zasiadać ma, a gdy Duchow-nych brak, Świeccy nawet, sprawy te sądzić mogą. *Ibidem*.

Deputat z miejsca kadencyi bez pozwolenia ca-łego koła na piśmie, wyjeżdżać nie może. *Ibidem*.

Deputat kondemnaty niepłacący sądzić nie mo-że. *Ibidem*.

Deputat z miejsca kadencyi nic ruszy, pokąd długow nie zaspokoi. *Ibidem*.

Deputat corruptus, w Sądach Relacyjnych od-powie, a convictus abjudicationi perpetuae, et incapacitati ad omnia Officia podlega. *Ibidem*.

Prawo konst. 1775, perjuros et corruptos na Sądy Seymowe, praevia Consilij Permanen-tis decisione odsyła: v. VIII, f. 116, *tit.* Obia-śnienie; ale konst. roku 1776, sprawy tak-owe do Trybunałów, Ziemstw, i Grodow wroczone, co się Sędziow primae instantiae tycze; zaś Sędziowie ultimarum instantiarum w Sądach Seymowych odpowiadzą: v. VIII, f. 870, *tit.* Ordynacye.

Wiedzący o kondemnacie na sobie otrzy-maney Deputat, a przysięgający, poenis de per-jurio subiacet, atque voce activa et passiva privatur: *Konst.* 1768, v. VII, f. 695, *tit.* Zła-czenie, *punct.* Ostrzegamy.

Temuż kondemnaty zarzucić nie może, tylko proces otrzymujący, lub iego specjalny plenipotent. *Ibidem*.

Deputat raz obrany powtórnie dopiero po lat 6 obrany być może: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 172, *tit.* Trybunał.

Deputat Gnieźnieński po Kaliskim siedzieć ma. *Ibidem*, f. 172, *tit.* O Pisarzach.

Przysięga Deputatow. *Ibidem*, f. 170, *tit.* Try-bunał.

Deputat sproprocessowany przed elekcyą, nie ma prawa sądzić: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 55, *tit.* Rozdzielenie.

Deputat na Trybunał pomimo obiekyi obrany, na lat 3 ab omni activitate amovetur. Na wzajem niesprawiedliwie objeciens karany być ma: *K. L. Seymu Cor.* 1764, f. 387, *tit.* Sey-miki.

Otrzymana kondemnata na 4 niedziele przed elekcyą, lubo na Seymiku niezarzucona, od-dala Deputata od funkcyi. *Ibidem*.

Deputat przekupiony ad cujusvis instantiam ab omni activitate ma być odsądzony: *Ibidem*, f. 402, *tit.* O Deputatach.

Item zalecono Deputatom aby Sądow pilno-wali, produktow i replik słuchali, z mieysc w czasie turnu nie ruszali się, praktyk ża-dnych nie czynili, sub amissione officii. *Ibidem*.

Turnus pretendowany przez Deputata, od Marszałka aż do trzech razy broniony być nie ma. *Ibidem*.

Produktow i replik nie słuchający, i nie no-

tuiący Deputat, do sentencyi nie należą. *Ibidem*.

W czasie ustępu czyli namowy, nikt do izby wchodzić nie ma, sub poena 6 niedziel więzy, i sta kop zapłacenia. *Ibidem*.

Do funkcyi deputackiey, possessya przed ro-kiem dziedziczna, lub zastawna potrzebna: *Ibidem*, f. 387, *tit.* Seymiki.

Deputatem lub Urzędnikiem być nie może, lat 23 skończonych nie mający. *Ibidem*.

Deputaci kadencyi Lit. i Ruskiey turnum w pi-saniu dekretow zachować mają: *Kon. L.* 1766, v. VII, f. 534, *tit.* Obiaśnienie.

Na miejsce Deputata Duchownego Smoleń-skiego, Biskupowi Wileńskiemu z Kapituły Wileńskiej wyznaczyć innego pozwolono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 617, *tit.* Repar-tycye.

Deputat woiewodztwa Sieradzkiego podług pra-wa obierany być ma: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 910, *tit.* Sądy.

Plura vide tit. Trybunał. Seymiki.

Deputat do konstytucyi, vide tit. Seymy.

Deputaci ad pacta conv. vide tit. Pacta conventa.

Desideria woiewodztw, i prywatne, vide tit. Remissy. Seymiki.

Długi.

Długi woiewodztw przed r. 1766, na intraty z czopowego zaciągnięone, Stany Rzeczypospo-litey upłacać przyrzekły: *Konst.* 1768, v. VII, f. 627, *tit.* Czopowe.

Dla uspokojenia długow Rzeplitey 600,000 w skarbie Koronnym, a 500,000 w skarbie Lit. aż do zupełnego zaspokojenia kredyto-row naznaczono: *Konst. Koron.* 1768, v. VII, f. 651, *tit.* Uspokojenie; a *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 826, *tit.* eodem. — *O czym masz niżej pod r. 1775.*

Kommissya do likwidacyi długow Rzeplitey, gdzie razem dawniejsze likwidacye uchylone. Tamże długi Rzeplitey na dwie klasy podzielone. W pierwszej: 1mo. summa 7,000,000 zł. Krolowi IMci ofiarowana; 2do. długi woyskowe; 3tio. pensye cywilne tylko departa-mentowe ab anno 1768, zaległe. W drugiej: wszystkie długi w pierwszej klassie nie umiesz-czone. Każdy kredytor Rzeplitey in spatio poł roku dokumenta produkować powinien pod stratą pretensyi. Prowizye wszelkie od tych długow uchylaia się: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 163, *tit.* Kommissya.

Na umorzenie długow Rzeplitey: 1mo. z skar-bu Koron. co rok 500,000 zł.; 2do. z Lit-wy 250,000; 3tio. 600,000 zł. w Koronie, a 100,000 zł. w Litwie subsidii charitativi od Duchowieństwa; 4to. czynsze z starostw in

- emphyteusim puszczonech (odciągnawszy pułtory kwarty w Koronie, a dwie kwarty w Litwie) naznaczono. Każdy kredytor falcidiae jure uspokoiony będzie: *Konst. 1775, v. VIII, f. 166, tit. Uspokoienie.*
- Długi Rzeplitey z pensyi cywilnych 1768 naznaczonych zaległe, umorzone, procz wytkniętych, tamże w osobney tabelli. *Ibidem, f. 166, tit. Deklaracya.*
- Kommissarzom długi Rzeplitey likwiduiącym, grosz sześćdziesiąty w skarbie Koronnym od summ przyznanych, zapewnia się: *Konst. 1776, v. VIII, f. 901, tit. Zakwitowanie.*
- Kommissyja likwidacyjna po zakończeniu dzieła swego uchylona. Protokoły dekretow i wpisow, do archiwum skarbu Koron. w poł roku oddać nakazano. A grosz sześćdziesiąty od summ przysądzonych, dla Kommissarzow, pomimo odstąpienia tey dla siebie nadgrody w skarbach przyznany: *Konst. 1780, v. VIII, f. 977, tit. Deklaracya.*
- Długi wszelkie na dobra szlacheckie zaciągnięte, po Grodach w Koronie i w Litwie w protokołach, umyślnie na to sporządzonych oblatowane; a zaciągnięte w obcym powiecie, in spatio roku i sześć niedziel, pod utratą summy, do własnego Grodu przeniesione być mają. Na długi zaś za granicą zaciągnięte, w Kommissyi Skarbowey protokół ma być sporządzony: *Konst. 1775, v. VIII, f. 178, tit. Ubeściepzenie.*
- Kredytorom Rzeczypospolitey ab ult. Aprilis 1777, poł roku terminu do poparcia swych pretensyi, pod utratą onych, naznaczono: *Konst. 1776, v. VIII, f. 901, tit. Zakwitowanie.*
- Długi obywatelskie klasy drugiey w skarbach obojga Narodow do Rzeplitey od Kommissyi likwidacyney przyznane, po zaspokoieniu wprzod długow pierwszej klasy, płacić kazano: *Konst. 1780, v. VIII, f. 977, tit. Deklaracya.*
- Pretensye do skarbow Rzeplitey, od kommissyi likwidacyney odsądzone, Stany Rzeczypospolitey uchylają i kassują. *Ibidem.*
- W pretensyach obywatelskich do Stanow przez kommissyją odesłanych, sprawiedliwość i rezolucyja przyrzeczona. *Ibidem.*
- Pretensyom obywatelow do skarbow Rzeczypospolitey czynionym, a przez kommissyją likwidacyjną deklarowanym, do obywatelow, nie do skarbow regulować; w Sądach przyzwoitych wolna obrona warowana. *Ibidem.*
- Stany Rzeplitey dług I. K. Mości Stanisława Augusta 7,000,000 zł. na siebie przyjmują: *Konst. 1775, v. VIII, f. 209, tit. Wdzięczność.*
- Iego K. Mei Stanisławowi Augustowi dla niezaspokoionego tegoż 7,000,000 zł. długu przez Stany Rzeplitey r. 1775 przyjętego, a dla nie doboru swych z skarbow obojga Narodow intrat do 9,000,000 zł. wylikwidowanego, całą tę summę 9,000,000 za granicą zaciągnąć pozwolono, z warunkiem: Imo. aby co rok 50,000 czerw. zł. skarby upłacały; procz prowizyi przez skarb I. K. Mci płacić mianey; 2do. aby taż summa, nawet uchoway Boże, śmierci I. K. Mci, in spatio lat 10 od czasu pożyczenia, kredytorom wyliczona była; 3tio. aby dług wspomniony na dobrach stołowych mógł być zapisany; a in casu zawodu, kredytorom wolna do tychże dobr droga ostrzega się: *Konst. 1776, v. VIII, f. 891, tit. Ubeściepzenie.*
- Tabella długu I. K. Mci w skarbach obojga Narodow do 9,000,000 wylikwidowanego. *Ibidem, f. 893, tit. Tabella.*

Prawa szczegolne.

Ur. Augustynowi Niemierzycowi Chorążemu Sandomirskiemu summa 52,000 zł. w skarbie Litewskim przyznana: *Konf. Gener. Lit. 1764, v. VII, f. 173, tit. Summa. Obacz o tym niżej.*

Summę 304,484 zł. gr. 17, UU. Morykonim, skarbowi Lit. zaspokoić zlecono. *Ibidem, tit. Zapłacenie.*

Pretensya successorow Ur. Boratyniego do skarbu W. X. Lit. roztrząśnieniu Kommissyi Skarbowey Lit. zostawiona. *Ibidem, f. 174, tit. Dług.*

Pretensya Ur. Iana Platara Wojskiego Inflantskiego 6,000 talerow, tamże odesłana. *Ibidem, f. 186, tit. Dług Ur. Platara.*

Summa successorow W. Kotła Podskarbiego W. W. X. Lit. w reces puszczone. *Ibidem, f. 186, tit. Reces.*

Dług successorow tegoż W. Kotła Podskarb. W. W. X. Lit. w summie 361,363 zł. i gr. 10 przyznany, i po ustąpieniu 161,363 zł. i gr. 10 resztuiąca 200,000 zł. skarbowi Lit. czterema ratami do zaspokoienia zalecona: *Konst. Lit. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 415, tit. Długi. — O tymże niżej.*

Summa 20,000 zł. Pol. successorom Ur. Kazimierza Karwowskiego Stolnika Bielskiego za łaskę Marszał. seymową przyznana: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 340, tit. Wyplacenie.*

Dług UU. Romerow 143,771 zł. do roztrząśnienia Kommissyi Skarbowey W. X. Lit. zlecony: *Konst. Lit. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 415, tit. Dług. — Masz o nim niżej.*

Dług successorow W. Iakuba Rybińskiego Woiewody Chełmińskiego, Generała artylleryi Koronney 159,343 zł. gr. 29, za odstąpieniem dobrowolnym przez Ur. Xięcia Czartoryskiego Stol. Lit. 59,343 zł. gr. 29 resztę 100,000 zł. zaspokoić in anno 1770 skarbowi Koron. nakazano: *Konst. 1766, v. VII, f. 487, tit. Uspokoienie.*

Pretensye successorow Mikołaja Daniłowicza Podskarbiego W. Koron. po rekognicyą do Kommissyi Skarbowey odesłane z warunkiem zaspokoienia summ uznać mianych. *Ibidem, f. 495, tit. Uspokoienie.*

Kommissyja do likwidacyi pretensyi successorow

- niegdyś I. W. Stanisława Iablonowskiego Kasztelana Krakowskiego, z obowiązkiem dla successorow zaprzysiężenia dokumentow: *Konst.* 1766, v. VII, f. 495, *tit.* Assekuracja.
- Pretensye successorow Ur. Ilińskiego Starosty Niżyńskiego, do rozeznania Kommissyi Skarbowey Kor. zlecone: *Konst.* 1768, v. VII, f. 811, *tit.* Odesłanie.
- Pretensye Ur. Marcina Kostewicza Skarbnika Mielnickiego o długi przez Zygmunta I od W. Ianusza Kostewicza Woiewody Podlaskiego zaciągnięone, w recess puszczone. *Ibidem*, f. 812, *tit.* eodem.
- Summę 356,298 zł. niegdyś W. Michałowi Pacowowi Wdzie Wileńskiemu, Hetmanowi W. W. X. Lit. różnemi konstytucyami przyznaną, successorom tegoż przez skarb Lit. zaspokoić nakazano: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 828, *tit.* Uspokoienie.
- Sukcessorowie Ur. Ogińskiego Hetmana Polnego Lit. kontentuiący się za pretensye swoje do 700,000 zł. wynoszące, summą 400,000 zł. w dwóch częściach przez skarb Kor. w iedney przez Lit. zaspokoieni być mają. *Ibidem*, *tit.* eodem.
- Summa 7,346,037 zł. za dług winny OO. XX. Radziwiłłom od Rzeplitey uznana: i co rok po 600,000 zł. z skarbu Kor. a po 300,000 zł. z skarbu Lit. aż do zupełnego zaspokoienia, płacić im nakazano: *Konst.* 1768, v. VII, f. 652, *tit.* Summy.
- Tamże assygnacya do skarbu obojga Narodow O. X. Karolowi Radziwiłłowi Marszałkowi konfed. generalney i Seymowemu na rzeczoną summę. *Ibidem*. Dług ten konst. roku 1775 do funduszu generalnego odesłany, a w roku 1780 iak umorzony? *obacz niżej.*
- Summa 10,000 złotych W. Lipskiemu Woiewodzie Kaliskiemu w skarbie Kor. przyznana, a W. Granowskiemu Wwdzie Rawskiemu assygnowana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 661, *tit.* Wypłacenie.
- Summa 12,666 złotych gr. 20 przez W. Lipskiego Kasztelana Łęczyckiego, z 30,000 tynfow nie odebrana, a per Senatus consilium 1763 przyznana, skarbowi Kor. do zapłacenia zaleca się. *Ibidem*, *tit.* Dług.
- Summę 52,000 złotych niegdyś Ur. Ignacemu Niemierzycowi, a potom Ur. Augustynowi Niemierzycowi Chorążemu Sendomirskiemu roku 1764 przyznaną; bliższym successorom to iest Ur. Andrzejowi Dubrawskiemu Podstarości Grodzkiemu Owruckiemu 37,000 zł. a Ur. Andrzejowi Niemierzycowi Chorążemu Sendomirskiemu 15,000 zł. skarb W. X. Lit. wypłacić obligowany. *Ibidem*, f. 663, *tit.* Assekuracja.
- Urodzon. Franciszkowi Leduchowskiemu Starości Włodzimirskiemu, i innym Ur. Stanisława Leduchowskiego Podkomorzego Krzemienieckiego, konfederacyi Tarnogrodzkiej i Seymu Marszałka, successorom: 350,000 zł. skarbowi Kor. i Litew. zapłacić zlecono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 664, *tit.* Ułatwienie.
- Dług od Rzeplitey 40,000 zł. W. Szczęsnemu Potockiemu Kasztelanowi Krak. Hetmanowi W. Kor. przyznany, a w osobie W. Sale. Potockiego Woiewody Kiiowskiego przez nadane dziedzictwo na wieś Klusow, zaspokoiony, salva pacificatione konsuccessorow. *Ibidem*, f. 789, *tit.* Nadanie.
- Pretensya successorow Ur. Pugeta Agenta Rzeplitey w Rzymie, o pensyą 1,000 talerow za lat 20 do Kommissyi Skarbowey odesłana. *Ibidem*, f. 818, *tit.* Uznanie.
- Pozostały W. Massalskiemu Biskupowi Wileńskiemu dług 125,000 zł. z summy Szawelskiej, skarb Litewski zaspokoić obligatur: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 829, *tit.* Uspokoienie.
- Resztuiący dług 150,000 złotych Ur. Tadeuszowi Kocięłłowi Starości Markowskiemu, skarbowi Lit. uspokoić nakazano. *Ibidem*, f. 831, *tit.* Satysfakcya.
- Tamże summę 4,000 złotych Ur. Marcinowi Korbutowi, za Sekretaryą legacyi w Moskwie przyznaną, synowi aby wypłacona była, declaratur. *Ibidem*.
- Dług Ur. Iana Platera 64,000 zł. na expensa w czasie rezydencyi u Dworu Moskiewskiego, Ur. Wilhelmowi Platcrowskiemu Woyskiemu Inflantskiemu przyznany. *Ibidem*, f. 831, *tit.* Uspokoienie.
- Summa 53,304 złotych successorom Ur. Iana Strutyńskiego, Kasztelana Inflantskiego, skarbowi Lit. do zaspokoienia zlecona; a inne pretensye pro cognitione et verificatione do Kommissyi Skarbu Lit. odesłane. *Ibidem*, f. 831, *tit.* Uspokoienie.
- Summa 2,000 talerow successorom Ur. Michała Puzyny Pisarza W. X. Lit. w skarbie Lit. przyznana. *Ibidem*, f. 832, *tit.* Uspokoienie.
- Summę 200,000 złotych Ur. Mat. Romera Generala artylleryi W. X. Lit. po ustąpionych innych pretensyach, skarbowi Lit. zapłacić nakazano. *Ibidem*, *tit.* Dług.
- Dług 14,258 zł. successorom Ur. Hilarego Połubińskiego Pisarza Polnego W. X. Litew. przyznany, i do skarbu Lit. odesłany. *Ibidem*, *tit.* Uspokoienie.
- Summę 61,868 złotych gr. 22 successorom Ur. Krzysztofa Sulistrowskiego, Chorąż. Oszmiańskiego, Marszałka konfed. W. X. Lit. aby skarb Lit. zaspokoil, nakazano. *Ibidem*, f. 833, *tit.* Satysfakcya.
- Pretensye Urodz. Gąsiewskich successorow, do Kommissyi Skarbowey W. X. Lit. na rozeznanie odesłane, ku roztrząśnieniu ich na Seymie przyszłym. *Ibidem*, f. 863, *tit.* Odesłanie.
- Summa 28,000 złotych w ręku Ur. Franciszku Rychtera, Podstolego Krakowskiego robienia

- drogi od Krakowa do Bielska, resztująca, Ur. Kazimierzowi Rychterowi Szambelanowi I. K. Mci darowana: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 327, *tit.* Ustąpienie.
- Pretensye wzajemne Ur. Andrzeia Dobieckiego Chorążego Chęcińskiego, i skarbu Koronnego z racyi tenuty dobr Sycymina umorzono. *Ibidem*, f. 329, *tit.* Umorzenie.
- Urodzonemu Ignacemu Kurzenieckiemu Sędziemu Grodzkiemu Pińskiemu, summa 20,000 zł. za pretensye po stryiu Ur. Ludwiku Kurzenieckim, Cześniku Pińskim, w skarbie Koron. przyznana. *Ibidem*, *tit.* Zaspokoienie.
- Dług W. Xcia Michała Sapiehy Woiewody Połockiego Hetmana Polnego W. X. Lit. z zatrzymaney w skarbie hetmańskiej pensyi, zabezpieczony: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 660, *tit.* Upewnienie.
- Clulaga gwardyi pieszey Litewskiej in summa 62,500 zł. przez W. Ogińskiego Hetmana W. X. Lit. wraz z Xięciem Adamem Czartoryskim Generałem teyże gwardyi, wypłacona, iako i pensya za lat dwie temuż W. Hetmanowi 120,000 zł. w skarbie Lit. przyznane: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 922, *tit.* Kwit.
- Dług Ur. Dembińskiego Starosty Waleckiego, 76,697 od kommissyi likwidacyney przyznany, z czopowego i szelężnego woiewodztwa Krakowskiego wypłacić nakazano: *Konstyt.* 1776, v. VIII, f. 895, *tit.* Przyspieszenie.
- Z pretensyi Xiążąt Imciow Radziwiłłow, Karola Woiewody Wileńskiego, i Hieronima Podkomorzego W. W. X. Lit. braci, cztery milliony, umarżając wszelkie inne, w skarbie Rzeplitey, przyznano: w dwóch millionach ekonomią Wileńską dziedzictwem, salva ad vitalitate Xcia Wwdy, puszczono, a satysfakcyą dwóch millionow na następnym Seymie per pluralitatem obmyśleć przyobiecano: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 978, *tit.* Satysfakcyja.
- Sukcessorom Hreorego Ogińskiego Hetmana Polnego Lit. summa 400,000 złotych podobnymże sposobem zabezpieczona, z warunkiem detrunkacyi summ, iczeliby się iakie kwity tychże sukcesorow in archivo W. X. Lit. in vim tey summy pokazały. *Ibidem*.
- Długi, titulo zasług, przyznano, *vide tit.* Zasługi.
- Plura vide tit.* Summy.
- Dobra Krolewskie i stołowe.**
- Deputacya do rewizyi dobr stołu Krolewskiego: *Konf. G. Kor.* 1764, v. VII, f. 97, *tit.* Kommissyja.
- Wykupno ekonomii Szawelskiej WW. Podskarbin W. X. L. zalecone: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 176, *tit.* Wykupno.
- Wypłacenie summy 600,000 złotych Xciu Imci Karolowi Radziwiłłowi Marszałkowi Konfed. Gen. Kor. i Seymowemu, na okup ekonomii Szawelskiej (ieżeli ta summa przez W. Fleminga Podskar. W. W. X. Lit. do skarbu wniesiona była) nakazane Kommissyi Skarbu W. X. Lit. *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 830, *tit.* Ubezpieczenie.
- Ekonomii nie przyczyniać, sąsiadow dobr stołowych przez administratorow nie ciemiężyć, kommissyie injuriatis naznaczać, I. K. Mć Stanisław August przyrzeka: *Pacta Conventa* v. VII, f. 205, § Ekonomii.
- Avulsa od ekonomii rekuperować, przywileiami nie obowiązywać, administratorow tylko szlachtę Polską Koronną w Koronie, a Litewską w Litwie, stanowić tenże przyobiec. *Ibidem*, f. 206, § Temi.
- Pozwolenie I. K. Mci dane, wyznaczenia kommissyi do dobr stołowych w Koronie i w W. X. Lit. cum plenaria facultate, praecisa appellatione: 1mo do poznania intrat, 2do praw, i przywileiow miast, 3tio skassowania przywileiow pod pieczęcią pokoiową wyszłych, 4to rekuperowania awulsov; etc: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 367, *tit.* Dobra stołu Krolewskiego.
- I. K. Mć Stanisław August przyrzeka nie wydawać przywileiow na uszczuplenie intrat stołu Krolewskiego, sub nullitate privilegiorum. *Ibidem*.
- Dobra stołowe od lustracyi, i wszelkich podatkow wolne deklarowane. *Ibidem*.—*Czego odmiang masz, tit.* Podatki.
- Dozorecy dobr stołu Krolewskiego do Grodow i Trybunałow podług konst. 1717 roku pociągani być, ex re tychże dobr, nie mają. *Ibidem*.
- Dobra Krolewskie, aby w zamianie za ziemskie nie były uszkodzane, Kommissarze in specialem rotham przysięgać powinni: *ktoraż masz w Konst.* 1768, v. VII, f. 768, *tit.* Ostrzeżenie.
- I. K. Mci Stanisławowi Augustowi do kaźdey ekonomii za 300,000 zł. dobr przykupić pozwolono, salva repetitione pułtora miliona złotych sukcesorom iego, od następcow tronu: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 646, *tit.* Ubezpieczenie.
- Tamże konstytucyja 1768 o repetycyi meblow, sprzętow gospodarskich, inwentarzow, i wszelkich remanentow przez sukcesorow I. K. Mci ponawia się. *Ibidem*.—*O czym masz tit.* Krol, i Dobra ziemskie.
- Kommissyie do dobr stołowych W. X. Lit. 1766 i 1768 wznowione, z przydatkiem Kommissarzow: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 693, *tit.* Kommissyja.
- Pozwolenie Kommissyi Skarbowey Koronney od Stanow Rzeplitey dane sprzedania za wiadomością i wolą Krolewską, pozostałych reszt ekonomii Sendomirskiej, i wielkorządow Krakowskich, a innych dobr in aequalenti w Koronie, nabycia; w czym dozor i baczność teyże Kommissyi zlecono: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 899, *tit.* Dobra.
- Wyznaczenie Kommissarzow do rozgraniczenia

- dobr dziedzicznych Łyskowa i Niedzwiedzka z dzierżawą Nowy-Dwor: *Konfed. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 178, *tit.* Kommissya.
- Między dobrami Łosocin, i Kaiew dziedzicznymi, i dzierżawami Ostrowa i Wołodrza Krolewskimi, spory graniczne, przez zamian dobr Swiechy, zaspokoione: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 90, *tit.* Uspokoienie.
- Lenność na dobra Kożuchow w wojewodztwie Podolskim dla UU. Kożuchowskich stwierdzona. *Ibidem*, *tit.* Wieś Kożuchow.
- Pozwolenie zamiany gruntow w starostwie Ziolińskim: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 177, *tit.* Uspokoienie.
- Approbacya zamiany dobr Kuchar i Rudna do ekonomii Niepołomskiej należących, za wieś Bogucie dziedziczną Ur. Iana Śląskiego Woyckiego Krakowskiego: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 370, *tit.* Approbata.
- Approbata ugody o różnice granic między miastem Wohyniem do ekonomii Brzeskiej Litewskiej należącym, a dobrami UU. Kuczynskich w wojewodztwie Lubelskim: *Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 412, *tit.* Uspokoienie.
- Folwark Wersztek z wioskami Kuraszewem, Wołgostawem, zaroślami Podwołocze w wojewodztwie Brzeskim Lit. za dziedziczne ziemskie Ur. Iozefa Wilczewskiego Podkomorzego ziemi Wizkiej uznane. *Ibidem*, f. 417, *tit.* Ubezpieczenie.
- Rozcznanie natury dobr Kuszliki Ur. Ierzego Korsaka do Assessoryi W. X. Lit. odesłane: *Ibidem*, f. 418, *tit.* Dobra.
- Wieś Plaszowa za dziedziczną Ur. Iana Hrabi Tarnowskiego, sukcesora UU. Kozińskich uznana: *Konstyt.* 1768, v. VII, f. 763, *tit.* Obiaśnienie.
- Wsie Dubrniow i Pukow od starostwa Rohatyńskiego oderwane, i za dziedziczne uznane, a kommissya wyznaczona rozgraniczyć ie od starostwa obligatur. *Ibidem*, f. 773, *tit.* Wsie.
- Wieś Kamieniec w wojewodztwie Gnieźnieńskim, pod iurydykcyą Wdy Kaliskiego poddana. *Ibidem*, f. 794, *tit.* Ostrzeżenie.
- Wsi Serebryszcze połowa, za dziedziczną UU. Łopuskich, i za nie należącą do starostwa Rudzińskiego przyznana. *Ibidem*, f. 794, *tit.* Securitas.
- Wioska Kozice za osobnym przywileiem chodząca, do dzierżawy Zyczyńskiej przyłączona in perpetuum. *Ibidem*, f. 789, *tit.* Wioska.
- Woytostwo Zbroiewskie i pustkowie Brzuzki w dziedziczne in personam Ur. Iana Ponińskiego Wojewodzica Poznańskiego z obligacyą zapłacenia za 20 lat kwarty i hyberny zamienione. *Ibidem*, f. 790, *tit.* Woytostwo.
- Dobra Kopalkiewiczze, Rzeszowo, Kosieysk, Choyno, Łuczyce, cum attinentiis, za wieczyste lenne UU. Ieleńskich uznane: *Konst. Litew.* 1768, v. VII, f. 860, *tit.* Dobra.
- Dobra Stryiowka i Berszta za stołowe uznane: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 659, *tit.* Warunek.
- Dobra ekonomii ststwa Miżewieckiego i Słonimskiego dekretami Assessoryi W. X. Lit. powiększone, do kwarty proportionate należą: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 942, *tit.* Powiększenie.
- Dla upłynionego czasu kommissyi r. 1775, do rozgraniczenia dobr stołowych ekonomicznych w W. X. Litew. wyznaczoney, spory tak zaskarżone, iako i nieulatwione, do Assessoryi W. X. Lit. odesłane z warunkiem całości granic prowincyi Koronnych: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 980, *tit.* Deklaracya.
- Ur. Ośniałowski Stolnik Dobrzyński ustąpiwszy prawa swego do dobr krzesłowych wojewodztwa Krakowskiego W. Dembińskiemu Wojewodzie Krakowskiemu, inquantum by nie był satisfactus, przy tychże w czasie wakansu zostać ma. *Ibidem*, f. 981, *tit.* Rezolucya.
- Też dobra następny Wojewodom Krakowskiemu służyć nie będą. *Ibidem*.
- Plura vide tit.* Starostwa. Podskarbi. Zamiana.

Dobra Ziemskie.

- Dobr wszelkich nie konfiskować sine Iudicio et convictione, I. Kr. Mość Stanisław August in pactis conventis przyrzeka: *P. C.* 1764, v. VII, f. 200, § To oraz etc.
- I. K. Mei Stany Rzeplitey za piętnaście millionow zł. dobr skupić pozwalają, które tylko in successores masculos spadać mają. *Ibidem*, f. 201, § Dobr.
- Dobra i possessyie duchowne i szlacheckie, sub jus majestaticum, podciągane nie będą: *Traktat* 1768, v. VII, f. 601, § 22.
- Konstytucye r. 1635, 1669, 1726, 1764, o nieoddalaniu dobr ziemskich do Stanu Duchownego, ponowione, i fundacye nowe, iako i zapisy od owego czasu bez pozwolenia Rzeczypospolitey czynione, za nieważne deklarowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 819, *tit.* O nieoddalaniu.
- W W. X. Lit. ludzie stanu mieyskiego, procz samych Żydow i chłopow od panow nieuwolnionych, dobra ziemskie prawem wiecznego dziedzictwa, zastawnym, lub arędownym kontraktem nabywać mogą, które prawo i cudzoziemcom służyć ma; takowe iednak nabycie dziedzictw, zastaw, i dzierżaw, tytułu szlactwa posiadającym one dawać nie będzie: *Konst. Litew.* 1775, v. VIII, f. 650, *tit.* Sposob.
- Dobra ruchome i nieruchome po cudzoziemcach bezdzietnych, i bez testamentu zeszyłych, komu i kiedy należą? *vide tit.* Kaduki.
- Dobr zaieżdżać iakieykolwiek natury sine auctoritate Iudicii i przewidzionego processu, pod karą succubitionis w pretensyi, zakazano: *Trak.* 1768, v. VII, f. 603, § 13; a konst. 1768, (v. VII, f. 687, *tit.* Złączenie, puncto Przypozwy.) takowych zaiezdzników

poena sessionis turris in fundo niedziel 12 i dwoma tysiącami grzywien ukaranych mieć chce. Co się nie ma rozumieć o dobrach kontraktem arendownym, lub zastawą puszczo-nych; iako i o zaiazdzie dobr, juxta oblo-quentiam karty i tranzakcyi roborowanych. *Ibidem*.

W dobrach i possessyach miejskich przez świeckich lub duchownych nabytych, kupcy i rzemieślnicy od podatkow miejskich nie wyłączeni: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 81, *tit.* Ubeśpieczenie miast.

Bona convicta ad tenorem konst. 1726 proportionate in negotio etiam principali, ac preventibus, seu provisionibus tradowane być mają: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 948, *tit.* Warunek. — Sposob czyli regułę zaiazdu dobr *masz tit.* Exekucya dekretow.

Dobr zastawionych, i per potioritates possessorowie a calculo z prowentow wolni: *Konstyl.* 1776, v. VIII, f. 883, *tit.* Warunek.

Także roku 1778 deklarowano, iż konst. 1726 i 1776 de potioritatibus, pomimo rezolucyi Rady, nienaruszone zostać mają: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 948, *tit.* Warunek.

Prawa szczegulne.

Dobra Naborowo i Trębki cum attinentiis a fundatione Theologiae Varsaviensis, uwolnione: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 68, *tit.* Securitas bonorum etc.

Dziedzictwo wsi Sachny successorom Xięcia Świętosława Czetwertyńskiego zabezpieczone. *Ibidem*, f. 89, *tit.* Obiaśnienie.

Approbacya zamiany gruntu Pomiecin. *Ibidem*, f. 90, *tit.* Approbacya.

Approbacya granic wsi Łubca i Grabiny. *Ibidem*.

Dobr Kręczki Umiastowo i Klimonty dziedzictwo possessorom warowane, pomimo wyrazow konst. Koron. 1764, (v. VII, f. 373, *tit.* Szpitala.), dziedzictwo tychże dobr dla szpitalu Dzieciątka Jezus stanowiącey; i tylko kapitały na nich dla szpitalu pod tytułem: Dzieciątka Jezus, zabezpieczone: *Konst.* 1766, v. VII, f. 486, *tit.* Warunek.

Wieś Chłapow od ewikcyi czopowego uwalnia się: *Konst.* 1768, v. VII, f. 674, *tit.* Uwolnienie. — *Vide o tymże konst.* 1775, v. VIII, f. 341, *tit.* Ubeśpieczenie.

Dobra Brodysz za dziedziczne UU. Weysenhoffow uznane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 795, *tit.* Approbacya.

Dobr Wieniawa, Czechowka, Gorayszczyna dziedzicznych niegdys miasta Lublina, Ur. Andrzejowi Tarłowi Staroście Trzeźniowskiemu rezygnowanych, dziedzictwo approbowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 814, *tit.* Ubeśpieczenie.

Sukcessya UU. Łączyńskich o dobra w Moskwie leżące po Ur. Ludwiku Łączyńskim

Ministrze tegoż Dworu, approbat. *Ibidem*, *tit.* Sukcessya.

Ur. Karniewski Z. i Gr. Pisarz Rożański przy dziedzictwie dobr Karniewa, (ieżeli dokumenta przed rokiem 1773, dla konflagraty nie zmanifestowane pokaże) zabezpiecza się: *Konstyl.* 1775, v. VIII, f. 340, *tit.* Ubeśpieczenie.

Wieś Lenarcice w wdztwie Sendomirskim, dziedziczna Ur. Adama Podoskiego za Krolewską zamieniona, do dobr ziemskich dla podziału powrocona. *Ibidem*, f. 341, *tit.* Ubeśpieczenie.

Rezygnacya wsi Hulczy na osobę Ur. Ignacego Podhorodeckiego Podczaszego Wolyńskiego, approbat. *Ibidem*, f. 342, *tit.* Ubeśpieczenie.

Utwierdzenie dziedzictwa do dobr Pniewy cum attinentiis Ur. Iak. Szoldrskiemu Staroście Rogozińskiemu, i approbacya tranzakcyi między nim i UU. Kosickiemu. *Ibidem*, *tit.* Utwierdzenie.

Summa 70,000 zł. dla Ur. Antoniego Radońskiego Pisarza Radomskiego i Antonilli z Czarnockich małżonki jego na dobrach Secyminie zabezpiecza się, i ciż od zapłacenia dzierżawy skarbowi Koron. ab a. 1773 ad 1774 uwolnieni. *Ibidem*, f. 344, *tit.* Ubeśpieczenie.

Dobra Morkow i inne Ur. niegdy Macieja Mycielskiego Kasztelanica Sieradzk. za fundusz summ UU. Zychlińskiego i Kurnatowskiego deklarowane. *Ibidem*, f. 345, *tit.* Upewnienie.

Tranzakcyje o dobra Trębki z przyległościami między UU. Konstantym Szczawińskim, Iozefem Mniewskim, Maciejem Sobolewskim Pisarzem Ziem. i Grodzkim Warszawskim; oraz o Oltarzew między W. Teodorem Szydłowskim Kasztelanem Mazowieckim, approbat. *Ibidem*, *tit.* Warunek.

Dobra Bar, od siedmiu rat kwarty, i pogłownego Zydowskiego zaległych, uwolnione. *Ibidem*, f. 244, *tit.* Uwolnienie.

Też dobra za dziedziczne uznane, a na ograniczenie ich kommissya wyznaczona. *Ibidem*, *tit.* Dobra Bar.

Dożywocie na tychże dobrach W. Antoniny Rzewuskiej Woiewodziny Wolyńskiej uchylone, a za to dla niej 70,000 zł. w skarbie Rzeplitey warowane: którą summę, gdy W. Branicki Hetman W. Kor. spłacać będzie, w skarbie salvam ma mieć oncy repetitionem. *Ibidem*, f. 246, *tit.* Wyznaczenie.

Dobra Ianuszewice za dziedziczne Ur. Franciszki z Bidzyńskich Leszczyński uznane, z ostrzeżeniem dla XX. Trynitarzow summy tam lokowanej, a po niej do Ur. Kaspra Ponińskiego należeć mającey: *Konstyl.* 1775, v. VIII, f. 317, *tit.* Rezolucya.

Dobra ziemskie Sycymin, Wygielzow i Witow Ur. Michała Czarnockiego w summie 203,820 zł. od skarbu Kor. trzymane, z umorzeniem zobopolnych pretensyi temuż powrocone. *Ibidem*, f. 327, *tit.* Uwolnienie.

- Kupno dobr Czyżkowa i Czyżkówka, Rowowa z Wolą i Ielińca od W. Kazimierza Wykowskiego Kasztelana Wyszogrodzkiego, approbatur: *Konst. 1775, v. VIII, f. 335, tit. Kupno.*
- Pozwolenie sprzedaży dobr dziedzicznych, i od konsukcessorow kupionych W. Teodorze z XX. Woronieckich Podoski Kasztelanowy Ciechanowskiej, na opłacenie długow. *Ibidem, f. 336, tit. Pozwolenie 1mo.*
- Item pozwolenie Ur. Xięciu Michałowi Czetwertyńskiemu uprzedania dobr dziedzicznych UU. Skarbkow Kasztelanow Inowrocławskich na opłacenie długow. *Ibidem, tit. Pozwolenie 2do.*
- Dobr Zboienek dziedzicznych niegdys Ur. Michała Ciecierskiego Miecznika Owruckiego, od Ur. Piotra Sumińskiego Starosty Bobrownickiego nabytek approbatur. *Ibidem, f. 338, tit. Ubezpieczenie.*
- Dobra Pratkowice, przez opłacenie długow UU. Bobrownickich od Ur. Iana Tymowskiego Stolnika Piotrkowskiego, temuż wieczyscie przyznane. *Ibidem, tit. Ubezpieczenie.*
- Wieś Kryniczany do klucza Iarudzkiego (przez zamianę 1768 za Krolewską) należąca, pomimo otrzymaną r. 1775 przez Ur. Ronikiera emphiteusim, za dziedziczną uznana: *Konstyt. 1776, v. VIII, f. 907, tit. Ułatwienie.*
- Uwolnienie dobr Wojciecha Sławińskiego od ewikyci, ad forum competens po rozeznaniu odesłano. *Ibidem, f. 910, tit. Uchylenie.*
- Kupno dobr Dymca z Gęsińcem między Ur. Serafinem Sokółewskim Sekretarzem I. K. Mei i miastem Nieszawą approbatur: *Konst. 1778, v. VIII, f. 960, tit. Warunek.*

Prawa Litewskie.

- Dobra Narowla z attynencyami, wieczysto-lenne, w dziedzicznoziemskie zamienione: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 179, tit. Reformacja.*
- Dziedzice dobr ziemskich powiatu Pińskiego, za dyspozycyami Krola Stefana siedzący, do dawniejszych dokumentow pociągani być nie mają. *Ibidem, f. 180, tit. Ubezpieczenie.*
- Pretensye Ur. Bartłomieia Steckiego Kawalera Maltańskiego do dobr Stwelewicz i Pocieyki z mocy funduszu dla religii Kawalerow Maltańskich, rozstrząśnieniu Konf. Lit. zostawione. *Ibidem, f. 182, tit. Kommenderia.*
- Dobr Oniszek w wojewodztwie Trockim una cum attinentiis, possessya dożywotnia UU. Szwykowskim ostrzega się: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 549, tit. Zachowanie.*
- Rozeznanie lenności na dobra Kuszlik Sądowi Assessorskiemu zlecone. *Ibidem, tit. Warunek.*
- Dobra w powiatach Grodzieńskim, Kowieńskim, Wilkomirskim, exulom Smoleńskim, i Starodubowskim nadane, a pod imieniem exulantckim chodzące, z dobrami ziemskimi porównywią się: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 648, tit. Approbata.*
- Dobra Rakiszki i Poza za dziedziczne ziemskie

- Ur. Ignacego Tyzenhauza Starościca Pozolskiego uznane. *Ibidem, f. 676, tit. Warunek.*
- Przywileie Władysława IV, na grunta Tatarskie przy wsi Niemieży leżące, a teraz w possessyi Ur. Alexandra Iozefowicza Chorażego buławy w W. X. Lit. będące stwierdzają się. *Ibidem, f. 678, tit. Approbacya.*
- Dobra Dąbrowica, za dziedziczne WW. Brzostowskich Podskarbiow WW. W. X. Litew. uznano. *Ibidem, f. 790, tit. Obiaśnienie.*
- Dobra Traszkun za dziedziczne ziemskie uznane. *Ibidem, f. 659, tit. Warunek.*
- Plura vide tit. Zamiana. Dziedzictwo.*

Dobra lenne.

- Dobra lenne Xięstwa Inflantskiego, w właściwey naturze i podług dawniejszych rozrządzenia zachowują się: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 843, tit. Warunek.*
- Wsie Woysznarowice i Swirplewicz prawem lennym Ur. Iozefowi Szyszle Regentowi Konfeder. W. X. Lit. służące, temuż dziedzictwem nadane: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 669, tit. Wsiow.*
- Dobra lenne Kazimierzowska Słoboda z wsiami Kuźmice i Pokalicz w dziedziczne ziemskie na osobę Ur. Michała Pruszanowskiego, Sędziego Grodzkiego i Podczaszego Rzeszyckiego zamienione. *Ibidem, f. 671, tit. Approbata.*
- Dobra Karaczowszczyzna i Ostrow Czerniczny lenne, w ziemskie dla Ur. Michała Bernowicza Oboźnego Nowogrodzkiego obrocone. *Ibidem, tit. Przemiana.*
- Dobra Powierzchnie w powiecie Kowieńskim, za lenne uznane. *Ibidem, f. 677, tit. Wznowienie.*
- Dobra Wiżaycie, Gierniki, Geduniszki, Bartoszyski, Kobylniki, Poirurze, Stokajcie, Akmina, Ryngi i Gudławki z lasem, dobra Rzesza w wojewodztwie Wileńskim Sędziego Ziem. lenne, w dziedziczne ziemskie dla Ur. Kazim. Wolmera Grodzieńskiego zamienione. *Ibidem, f. 690, tit. Przemiana.*

Dobra duchowne.

- Dobra duchowne titulo reemptionis aut obligationis zainwadyowane, exemptibilia declarantur; praecisis reparationibus et praetensionibus fundi: *Konst. 1768, v. VII, f. 819, tit. O nieoddalaniu.*
- W czasie wykupna dobr, duchowni przysięgać mają, iako im nic nad dokumenta nie nadliczono, a recusantes, od superaty nad realną summę odpadną. *Ibidem.*

Prawa szczegulne.

- Pozwolenie zamiany dobr ziemskich Swińska cum attinentiis za dobra Michałowice do biskupstwa Kujawskiego należące: *Konst. 1775, v. VIII, f. 257, tit. Pozwolenie.*

Pozwolenie sprzedaży wsi Powielinka, czyli Powielina do klasztoru Czerwińskiego Kanoników Regularnych Lateraneńskich należącej, i kupna tymże innej wsi za wartość Powielina, 30,000 zł. powiększoną. *Ibidem*.

Pozwolenie kupienia dobr Skrzywno do opactwa Sulejowskiego należących. *Ibidem*, f. 258, tit. Pozwolenie.

Pozwolenie sprzedaży dobr Lubotyń, Turobin, i Rząśnik cum attinentiis do opactwa i klasztoru Czerwińskiego należących, z mocą kupienia przez klasztor innych za cenę wzwyż rzeczonych dobr 20,000 zł. powiększoną. *Ibidem*.

Pozwolenie zamiany lub sprzedaży dobr Pawłowa i Kapiela dziedzicznych Kapituły Gnieźnieńskiej. *Ibidem*, f. 259, tit. Zamiana.

Pozwolenie sprzedaży wsi Biskupice i Wrociszewa cum attinentiis i Kukał do seminarium Warszawskiego należących, któremu za 200,000 zł. dobr nabytek waruie się. *Ibidem*, f. 260, tit. Pozwolenie.

Pozwolenie sprzedaży części wsiow Fałęć i Le-karcie XX. Trynitarzow Warszawskich, dziedzicznych. *Ibidem*.

Pozwolenie sprzedaży kamienicy Biskupow Poznanskich w Warszawie i innych dobr kapitulnych na kupno pałacu od Przew. Młodzieiowskiego Biskupa Poznań i Kanclerza W. Koron. *Ibidem*, f. 264, tit. Nabycie.

Pozwolenie W. Rudnickiemu Biskupowi Łuckiemu ritus Graeco-Uniti puszczenia w dzierżawę połowę dobr biskupich. *Ibidem*, f. 337, tit. Pozwolenie.

Pozwolenie przedania wsi Bogatek funduszowej, Panien Miłosiernych, i innej in aequivalenti kupienia. *Ibidem*, f. 261, tit. Pozwolenie.

Kapitulę Gnieźnieńską, sprzedaż Skierszewa, Przysieki, Mielna, dobr odległych, a mianowicie Łęgonic, pozwolona. *Ibidem*, f. 122, tit. Kapituła.

Pozwolenie Przew. Xciu Michałowi Poniatowskiemu Biskupowi Płockiemu nabycia prawem dziedzicznym dobr Iablonney, dziedzicznych Kapituły Płockiej, i Wieliszewa, dziedzicznych opactwa Czerwińskiego kommendataryjnego, z obowiązkiem kupienia innych in aequivalenti: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 906, tit. Pozwolenie.

Wieś Opoczki Kapitulę Sandomirskiej sprzedać, lub za inną zamienić pozwolono. *Ibidem*, f. 914, tit. Pozwolenie.

Dobr Iamno i Kozłów do biskupstwa Poznańskiego należących, za inne zamiana. *Ibidem*, f. 915, tit. Pozwolenie.

Pozwolenie klasztorowi Iasney Gory Częstochowskiej WW. OO. Paulinow nabycia dobr Iaiiek i części Woli Iaykowskiej, z obowiązkiem odprzedania drugich in aequivalentia. *Ibidem*, f. 918, tit. Pozwolenie.

Wsi Łupi do Xięstwa Łowickiego należącej, cecasya przez Nayprzewielebniejszego w Bogu Xcia IMci Prymasa Ant. Ostrowskiego in

rem O. Xcia Michała Radziwiłła Kasztelana Wileńskiego approbatur; a kupienie innej in aequivalenti pozwolone: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 960, tit. Zamiana.

Przewielebnemu Ignacemu Xięciu Massalskiemu Biskupowi Wileńskiemu dobra stołowe biskupie odległe i rozsypane, za przyległeysze zamienić pozwolono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 658, tit. Zamiana.

Dobra do biskupstwa Wileńskiego należące, dla reparacyi poczynionych, i zasług Przewielebnego Ignacego Xcia Massalskiego Biskupa Wileńskiego, na tyle lat arendować pozwolono, na wiele Stolica Apostolska pozwoli. *Ibidem*, f. 662, tit. Pozwolenie.

Plura vide tit. Kapituły. Klasztorzy. Zamiana.

Dobra po-ieuickie.

Po ogłoszonej w r. 1773 zniesienia zakonu Soc. Iesu bulli Klemensa XIV, UU. Marszałkom Konfed. Koron. i Lit. zlecono wyznaczenie Lustratorów funduszow po-ieuickich, a wolność Przew. Biskupom ostrzeżona, przydania duchowney osoby dla świadectwa w spisaniu inwentarza kościelnego: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 266, tit. Ustanowienie.

Ciż Lustratorowie we wszystkich trudnościach do Kommissyi Edukacyney udać się byli powinni. *Ibidem*.

Ustanowienie dwoch Kommissyi, iedney dla Korony, drugiey dla W. X. Lit. do rozrządzenia dobrami po-ieuickimi, które w Warszawie pod powagą I. K Mci, w liczbie najmniej osob pięciu, czynności swoje rozpocząć obligowane były. *Ibidem*, f. 267, et sequent. tit. Rozrządzenie.

Tamże ustanowienie Kommissyi Sądowej do spraw, z natury dobr po-ieuickich wypadających, którym po 8,000 zł. pensyi naznaczono. *Ibidem*.

Obydwie te Kommissye: tak Rozdawnicza iako i Sądowa: prawem r. 1776 uchylone, z przelaniem władzy obojga, na Kommissyą Edukacyną: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 860, tit. Edukacya. — *Vide o tym tit.* Kommissya Edukacyina.

Concurrrens o dobra ziemskie po-ieuickie byle tylko był szlachcic et sub scartebellatu niezostający: 1mo pignus trzeciej części wartości ich w dobrach swych, w summach, lub przez porękę okazać ma; 2do procentu z dobr 4½ od 100 płacić dwiema ratami na S. Ian i SS. Trzech Krolow obligowany; 3tio nikt do dobr tych bez dyploma i listu podawczego dopuszczonym być nie ma; 4to in casu paritatis votorum między konkurentami o dobra po-ieuickie, Krol Imé rezolwować ią będzie; 5to gdy procent z dobr po-ieuickich zapłacony nie będzie, Kommissya Edukacyina ma prawo sekwestrować dobra; a gdy przed drugą ratą nie nastąpi satysfakcyja, te za wakuujące poda, damna wynikłe ex pignore powrocic nakaze, a amelioracyą bonifikować będzie; 6to dobra ziemskie po-ieuickie ani

- długami obciążane, ani dzielone między braci nie będą; 7mo żaden obywatel do dwóch majątności, prócz gdyby z sobą graniczyły, przypuszczonym nie będzie; 8vo dobra podziałowi nie podpadające, i ednemu puszczone być mają; 9no otrzymujący dobra po-Iezuickie, a mający do nich pretensye, recessować się od nich ma; a gdy ich nie otrzymuje, rozprawi się w Kommissyi Sądowej; 10mo wszystkie pretensye do dobr po-Iezuickich, Kommissya Rozdawnicza do Sądowej odeszle: *Konst. 1775, v. VIII, f. 267, et sequent. tit. Rozrządzenie.*
- Co do dobr ruchomych i sprzętów po-Iezuickich, (prócz bibliotek, argentyry do kościołów potrzebnych, i mobilii szkolnych), te: 1mo per plus offerentiam Kommissyi sprzedać, i kapitały na fundusz po 5 od sta ulokować nakazano; 2do kapitały mało importujące, lub złe lokowane, podnosić, i lokacyą ich pewniejszą obmyśleć; 3tio intraty po-Iezuickie, na utrzymanie tylko edukacyi, dopełnienie intencji fundatorów, i opatrzenie potrzeb XX. ex-Iezuitow obracane być mają. *Ibidem.*
- Zapisy i fundacye a primaeva institutione Soc. Iesu niezadysputowane, nigdy od nikogo, post suppressam societatem pretendowane być nie mogą. *Ibidem.*
- Darowizny żyjących fundatorów sine ulla conditione XX. Iezuitom niegdyś poczynione, reperi nie mogą. *Ibidem.*
- Obligacyom fundacyonalnym XX. Iezuitow, zadosyć stać się ma. *Ibidem.*
- Ius patronatus, nabywającym dobra po-Iezuickie, cavetur. *Ibidem.*
- Gwałtem zabierający srebra, inwentarze, zboża, w czasie suppressionis societatis, ante omnes causas, ad instantiam Kommissyi do rozrządzenia dobrami wysadzoney, sądzony będzie. *Ibidem.*
- Kommissyi Sądowej zalecono, ażeby sądenie spraw o summy przeszło-Iezuickie przyspieszyła, nakazując zapłacenie ich in suis terminis, iak w tranzakcyach iest wyrażono. *Ibidem, f. 276, tit. Przyspieszenie.*
- Dobra i summy po-Iezuickie ante suppressam societatem w W. X. Lit. nie zadysputowane, żadnym prawnym kwestyom nie podpadają, wyjąwszy te, które stante societate były zakwestyonowane: *Konst. 1775, v. VIII, f. 276, tit. Ubezpieczenie.*
- Indykeye UU. Plenipotentow Kommissyi Edukacyney, za doskonale powodztwą miane będą. *Ibidem.*
- Sprawy ex personali, et privata injuria do osob XX. ex-Iezuitow formowane, Kommissyą Edukacyną i Plenipotentow iey non officiant. *Ibidem.*
- Wszystkie tranzakcy, skrypta, i kwity na summy post promulgatam bullam uczynione, etiam które w dacie dawney okażą się, a w Sądach Kommissyi do rozsądenia spraw z dobr ex-Iezuickich za antydatowane wnoszone będą, uchyleniu podległe, zaprzysięgane być mają. In casu niedowiedzenia antidatae lub e contra, ukaranie stron arbitrio Sądu zostawiono, a krzywdy w dobrach i majątkach ex-Iezuickich poczynione jure dochodzone będą. *Ibidem.*
- Rozrządzenie dobr po-Iezuickich w Litwie: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 621, tit. Rozrządzenie. Którego opis gdy punkt w punkt, i słowo w słowo prawie z rozrządzeniem Koronnym zgadza się, treść jego opuszcza się.*
- Za folwarki po-Iezuickie w powiecie Grodzieńskim i woiewodztwie Brzeskim Lit. do ekonomii I. K. Mci przyłączone, summa 13,150 zł. corocznie do skarbu Kommissyi Edukacyney z kass ekonomicznych zapisana: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 646, tit. Ubezpieczenie.*
- Majątność Bortkiszi po-Iezuicką przez Ur. Iozefa Narbuta Chorążego Lidzkiego obiętą, a Przew. Xięciu Massalskiemu Biskupowi Wileńskiemu ustąpioną, sprzedać pozwolono, z obwarowaniem procentu 4,950 zł. od summy 110,000 zł. tacy tychże dobr. *Ibidem, f. 692, tit. Przedanie.*
- Place po-Iezuickie na Pulkowie dziedzictwem Xięciu Adamowi Ponińskiemu Marszałkowi konfederacyi Koronney i Seymowej nadane, i od wszelkich czynszow uwolnione. *Ibidem, f. 212, tit. Ubezpieczenie.*
- Summy po-Iezuickie na dobrach ziemskich po publikacyi bulli lokowane, nie mają uwłaczać dawniejszym na też dobra podług prawa 1588 grodowym zapisom: *Konst. 1776, v. VIII, f. 860, tit. Ubezpieczenie.*
- Summy po-Iezuickie przez Kommissyą Rozdawniczą lub Sądową rozrządzone, gdy pewną mają lokacyą, podnoszone być nie mają. *Ibidem.*
- Kommissya atoli Edukacyina ma moc tak podniesione iako niepodniesione praevia omnimoda securitate podnosić i lokować, gdy tego potrzebę uyrzy. *Ibidem.*
- Delator donoszący Kommissyi Edukacyney o uszkodzeniu majątkow po-Iezuickich, gdy się tać chce, dziesiątą część, gdy otwarcie czynić będzie, czwartą część zyskuie. *Ibidem, tit. Edukacya Narodowa.*
- Summy konwiktom po-Iezuickim zapisane, na utrzymanie tylko konwiktow obracane będą. *Ibidem.*
- Fundusze iakiegokolwiek rodzaju na edukacyą w krajach Rzeczypospolitey obrocone i zapisane, titulo alienationis kwestyonowane być nie mogą. *Ibidem, f. 863, puncto Ponieważ.*
- Na dobrach Koźlin i Radlino 260,000 zł. Kommissyi Edukacyney z kapitałow po-Iezuickich ulokować nakazano. *Ibidem, f. 865, tit. Summa. Plura vide tit. Kommissya Edukacyina.*

Dobr zamiany, vide tit. Zamiany.

Dochody skarbowe, vide tit. Podatki. Skarb. Cło.

Doktor Medicinae, vide tit. Szpital. Akademia.

Dokumenta w sprawach, vide tit. Trybunał.

Donacye, vide tit. Zapisy. Approbacye.

Dożywocie.

Rezolucya Rady względem dożywociow uchylona: *Konst. 1778, v. VIII, f. 948, tit. Warunek.*

Zabezpieczenie dożywocia W. Izabelli z Xiążąt Poniatowskich Branicki, Kasztelanowy Krakowskiej, Hetmanowy W. Koronney na starostwie i leśnictwie Bielskim, pomimo cessyi Ur. Xięciu Stanisławowi Poniatowskiemu Oberszt-Lieutnantowi gwardyi konney Koronney, z ostrzeżeniem dla W. Kasztelanowy dożywocia, nawet in casu śmierci Ur. Xięcia Poniatowskiego: *Konst. 1775, v. VIII, f. 234, tit. Assekuracya.*

Dożywocie Ur. Xcia Antoniego Sułkowskiego na leśnictwo Kupiskie cum attinentiis, post fata W. Ierzego Mniszcha Kasztelana Krak. *Ibidem, f. 235, tit. Leśnictwo.*

Dożywocie Ur. Franciszkowi Xciu Sułkowskiemu Generałowi-Lieutnantowi woysk Kor. na starostwo Żarnowieckie i Małyszycy. *Ibidem, tit. Assekuracya.*

Dożywocie Ur. Adamowi Szydłowskiemu Podkomorzemu I. K. Mei na starostwo Mielnickie. *Ibidem, tit. eodem.*

Zapewnienie dożywocia dla Nayiaś. Franciszki z Krasińskich Nayiaśniejszego Karola Krolewicza Polskiego małżonki, na połowie pensyi od Rzeplitey temuż wyznaczoney in casu śmierci Krolewiczowskiej: *Konstyt. 1776, v. VIII, f. 897, tit. Upewnienie.*

Dożywocie na starostwo Wielońskie Ur. Xiężnie Poniatowskiej Generałowy woysk Austriackich, in casu przeżycia syna Ur. Xcia Iozefa Starosty Żyżmorskiego, cessyą tegoż starostwa mającego, warowane: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 659, tit. Warunek.*

Dożywocie Ur. Barbary z Olizarow Horodeńskiej, Stolnikowy Chełmskiej, na wsiach Giełwany, Olechniszki, Limontowszczyzna od wszelakich zaiazdow, bez konwikcyi prawney, ubeśpieczone. *Ibidem, f. 669, tit. Warunek.*

Warunek dożywocia UU. Kruszewskich Chorążych Bielskich na starostwo i woytostwo Wasilkowskie, nawet in casu śmierci Ludwika syna, cessyą mającego. *Ibidem, f. 688, tit. Assekuracya.*

WW. Mich. i Alexandra Ogińsey Hetmanowie W. W. X. Lit. przy dożywociu starostwa Uszpolskiego, pomimo cessyą tegoż na osobę Ur. Xcia Iozefa Poniatowskiego etiam in casu przeżycia Xcia, zabezpieczeni: *Konst. 1780, v. VIII, f. 981, tit. Warunek.*

Warunek dożywocia W. Xiężnie Eleonorze Czartoryskiej Kanclerzynie W. W. X. Lit. na starostwie Iurborskim i leśnictwie Wilkiskim etiam in casu przeżycia UU. Ignacego i Elżbiety Potockich Pisarzow W. W. X. Lit. *Ibidem.*

Podobne ostrzeżenie wspomnioney Xiężnie względem dożywocia na starostwach Kupiskim i Pieniańskim, nawet in casu przeżycia UU. Xiążąt Adama i Elżbiety Czartoryskich Generałow ziem Podolskich. *Ibidem.*

Tenże warunek dla Ur. Urszuli Wielopolskiej Starościny Krak. względem starostwa Soleckiego uczyniony. *Ibidem.*

Plura vide tit. Starostwa.

Drogi.

Przeprawy wszelkie, dziedzice i possessorowie naprawiać obligowani: *Konst. Conv. 1764, v. VII, f. 34, tit. Cło.*

Dziedzice traktow publicznych odmieniać nie mają: *Konst. Lit. S. Conv. 1764, v. VII, f. 160, tit. Cło.*

Na naprawę drog, mostow, i czyszczenie rzek 200,000 zł. z skarbu Koron. naznaczono: *Konst. 1768, v. VII, f. 646, tit. Naprawa. Poźniejsze tablelle expens skarbowych Koron. o tych reparacyach zamilczają.*

Plura vide tit. Cło. Kupcy. Mosty. Rzeki.

Drukarnie.

Drukarniom w państwach Rzeplitey drukowanie xiąg heretyckich zabronione: *Trakt. 1768, v. VII, f. 578, § 9.* (Nie ma się to brać o xiągach do dewocyi potrzebnych, bo tych drukowanie praevio consensu Regio tamże cavetur, ale tylko o dziełach kontrowersyi podległych).

Drukarni założenie, Dyssydentom i Grekom Nieunitom warowane. *Ibidem.*

Ur. Wawrzeniec Mitzler, post fata sua et successorum directorum, drukarnią swoją Korpusowi Kadetow zapisuie: *Konst. 1768, v. VII, f. 810, tit. Ubeśpieczenie.*

Drukarnie, żadney xiążki w kraiu wyszłej, i wyiść mającey, przedawać nie mają, bez zaświadczenia Kommissyi Edukacyney, o oddaniu pierwszego exemplarza do biblioteki publiczney Załuskich w Warszawie; a w prowincyi W. X. Lit. do biblioteki Wileńskiej; a to pod konfiskatą wszystkich exemplarzy i pieniędzy za sprzedane, w Kommissyi Edukacyney in rem fisci biblioteki, na kupno xiążek wskazać mianą: *Konst. 1780, v. VIII, f. 976, tit. Powiększenie. — Vide etiam tit. Biblioteki.*

Duchowni.

Po duchownych kondycyi szlacheckiej bez testamentu zeszyłych, trzy części spadkow na krewnych, czwarta kościołowi należy; co i

- o opatach klasztornych rozumie się: *Konst.* 1768, v. VII, f. 819, *tit.* O nieoddalaniu.
- Wprzód iednak zasługi domowych ludzi, długi, funebrales expensae, deces w inwentarzach kościelnych, zaspokoiony być ma. *Ibidem.*
- Tamże przepis dla Dziekanow, ostrzeżenia o śmierci duchowney osoby successorow; dla ktorých forum Ziemstwa, lub Grodu naznacza się, in casu pokrzywdzenia. *Ibidem.*
- Duchowni w mieyską iurydykcyą wdawać się nie mają: *Tract.* 1768, v. VII, f. 587, § 1.
- Duchowieństwo prowincyi Koronney subsidii charitativi 600,000 zł. płacić obliguie się. Ktora to summa na długi Rzeplitey ordynowana. Excypowani od składki tey, Plebani utriusque ritus, poddanych nie mający. A zatrzymane to subsidium, adhibito brachio militari exekwować pozwolono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 150, *tit.* Subsidium.
- Rownie i duchowieństwo W. X. Lit. 100,000 zł. co rok subsidii charitativi płacić przyobiecało; a te na umorzenie długow skarbu Lit. poświęcone. Excypowani od niego rovnwie iak w Koronie, Plebani utriusque ritus poddanych nie mający: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 641, *tit.* Duchowieństwo.
- Podatek, sub titulo: cathedraticum, przez Wiel. Biskupow Graeci ritus Uniti od Plebanow wybierany, skassowano. *Ibidem*, f. 651, *tit.* Zniesienie.
- Vide etiam tit.* Dyssydenci. Dobra duchowne. Klasztor. Fundacye etc.

Dupla kwarta, vide tit. Kwarta. Kommissya Skarbowa. Lustracya.

Dyssydenci.

- Prawa na Aryanow, Kwakrow, Mennonistow, Anabaptystow, i apostatow, a w szczegulności konst. 1733 tychże tycząca się, stwierdzone; exekucya onych wszelkim Urzędem zalecona ad cuiusvis instantiam: *K. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 3, *tit.* O Aryanach.
- Dyssydentom w Koronie i W. X. Lit. co do osob i dobr dziedzicznych tylko, pokoy ubespieczony podług praw 1717, 1733, 1736, oraz abusus wszelkie zniesione, i forum ubiquinarium ad cuiusvis instantiam oznaczone. *Ibidem*, f. 2, *tit.* O Dyssydentach. *Obacz o tym nizey.*
- Dyssydenckie przywileie, prawa, i pokoy, podług ustaw 1717, 1733, 1736, 1764, Nayiaśn. Stanisław August zaprzysiągl: *Art. Pac. Convent.* v. VII, f. 201, § A że.
- Tymże: przywileiow na erygowanie zborow, I. K. Mość nie dawać przyrzekl. *Ibidem.*
- Deklaracye Dworow cudzoziemskich, Rossyjskiego, Berlińskiego, Duńskiego, i Angielskiego za Grekami Nieunitami i Dyssydentami przyjęte: z zapewnieniem dotrzymania ich praw i swobod z ustaw krajowych i trakta-

tow wypływających: *Konst.* 1766, v. VII, f. 484, *tit.* Rezolucya.

- Tamże Collegio Episcoporum zlecono: umiarkowanie pretensyi Dissidentium z sprawowania obrządkow ich pochodzących; a akt takowy do aktow Metryki podany za wolny każdemu do wyięcia ostrzeżony. *Ibidem.*
- Akt osobny w traktacie r. 1768 wolność wyznania religii Dyssydentom i Grekom Nieunitom ubespieczający, zapewniony: i że moc traktatu mieć powinien, ostrzega się: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 566, *art.* 3.

Rok 1717 pro anno normali w pretensyach religii tyczących się, naznaczony, a dawniejsze spory umorzono. *Ibidem*, f. 572, § 4.

Deklaracya: iż statuta i edykta Iagiellońskie de annis 1424 i 1439 do Grekow Nieunitow i Dyssydentow nie ściągają się. Abrogacya dekretu Ianusza Xcia Mazowieckiego r. 1525. Item wszystkich punktow konfed. i konst. annorum 1717, 1733, 1736, 1764. Uchylenie klauzuli do rot yuramentu Kanclerzow i Hetmanow Kor. r. 1717, przydancy. Nakoniec to wszystko coby się w paktach Nayiaśn. Stanisława Augusta przeciwnego osobom cuiuscunque status et conditionis, et libero exercitio religionis Dyssydentow i Grekow Nieunitow znaydować mogło, skassowano. *Ibidem*, *art.* 2, § 1.

Osoby świeckie dyssydenckie tak Grekow Nieunitow, iako i Dyssydentow obojga wyznania: nie heretykami, odszczepieńcami, schyzmatykami, lub dyssydentami; ale Grekami Oryentalnemi, Nie-Unitami, Dys-Unitami, lub Ewangelikami; duchowni zaś Grecy: Biskupami, Władykami; Ewangeliccy xięża: Duchownemi, Pasterzami, Verbi Divini Ministrami; a kościoły Grekow Nie-unitow: cerkwiami Bożemi; Dyssydentow zaś: kościołami, zborami, wiara ich nie sekta, nie herezyą, ale wiarą, religią, lub konfessyą w publicznych aktach, drukach, i pismach tytułowane będą. *Ibidem*, f. 573, *art.* 2, § 2.

Cerkwie Greckie i Nieunitckie, i kościoły Dyssydenckie, ementarze, szkoły, szpitale, pro subsistibilibus deklarowane; i nie tylko reparacya, ale i reedyfikacya, iako i erekcya nowych, za pozwoleniem atoli zwierzchności świeckiey, i dozwoleciem Konsystorza Dyssydenckiego pozwolona. *Ibidem*, f. 574, § 3.

Fundacye kościołow, szkół, i szpitalow, nawet tam gdzie kościołow Dyssydencki nie mają, onymże wolne przysądzone. *Ibidem*, § 4.

Szlachcie Katolik w przedaży swego dziedzictwa, fundusz zboru Dyssydenckiego zabezpieczyć powinien. *Ibidem.*

Liberum exercitium religionis in extenso Grekom Nieunitom, i Dyssydentom, iako to: ordynacya xięży, administracya Sakramentow, spiewanie, ślubow dawanie, pogrzeby publiczne, nawiedzanie chorych, dzwonow i organow zażycie, wizyty kościołow, bez referen-

- cyi ad Episcopos et Parochos Catholico-Romanos ostrzeżę się. *Ibidem*.
- Dzwony atoli Dyssydentom w kościołach powsiach budować mianych, zabronione: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 61, art. 1, nro 5.*
- Cerkwie i zbory o dwieście łokci od kościołow Katolickich, a reciproce od cerkiew i zborow kościoły Katolickie, w teyże odległości budowane będą. *Ibidem*.
- Processye i pogrzeby amicabiliter per Rectores ecclesiarum ułożone być mają; a pierwszy ostrzegający Pasterza o potrzebie processyi, pierwsze ma do niey prawo: *Trakt. 1768, v. VII, f. 574, § 4.*
- Prowadzenie atoli ciał umarłych Dyssydentow w święta, albo bardzo rano, albo po nabożeństwie Katolickim czynić się ma: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 61, art. 1, nro 4.*
- Wolność zwolywania synodow, stanowienia Konsystorzow, rozsądzenia spraw małżeńskich, z appellacyą ad Iudicium mixtum, Graeco-Nieunitom i Dyssydentom ostrzeżona: *Trakt. 1768, v. VII, f. 576, § 5.*
Dziś ta appellacya idzie do Sądow Assessorskich.
- Greco-Nieunicy i Dyssydenci tak duchowni iako i świeccy, do Konsystorzow Katolickich i Trybunału W. X. Lit. zapozywani nie będą. *Ibidem, § 6.*
- Opłacanie jurium stolae xięży Katolickim od Dyssydentow; tudzież zwyczaj kolędowania, i abusus dawania bilietow przez Plebanow Rzymskich idącym do zborow, abrogantur. *Ibidem, f. 577, § 7.*
- Decimae, missalia, i compositiones o nie, podług praw salvantur. *Ibidem*.
- Ciż xięgi do nabożeństwa drukować i drukarnie zakładać mogą, praeviso consensu Regio w miastach Krolewskich. *Ibidem, f. 578, § 9.*
- Dyssydenci i Greco Nieunicy do obchodzenia świąt i processyi Katolickich pociągani być nie powinni. *Ibidem, § 11.*
- Na wzajem czeladź Katolickiey wiary, od Dyssydentow w obchodzeniu świąt swych przeskody mieć nie będzie. *Ibidem*.
- Familii, sług, kapłanow i kościołow Dyssydenckich, extra forum Biskupow ich, ewokować zabroniono. *Ibidem, f. 579, § 12.*
- Greco-Nieunicy i Dyssydenci do odmiany religii przymuszani nie będą. *Ibidem*.
- Ciż w poborach publicznych z duchownemi Rzymskiej Katolickiey wiary porownani, i od danin i wyderkaffow partykularnych wolni. *Ibidem*.
- Excypowani od tego synowie kapłanow nondum ordinati. *Ibidem*.
- Mieszkańcow miast Greko-Nieunitow przywilecie approbantur. *Ibidem*.
- Cerkwie i monastery tymże Grekom zabrane, cum fundis et summis, praevia decisione Iudicii Mixti powroczone być mają. *Ibidem*.
- Ustanowienie Iudicii Mixti i ordynacya tegoż Sądu. *Ibidem, § 13.*
- Tenże Sąd konst. 1775 r. przez traktat uchylony, a sprawy iemu należne do Assessoryi odeslane. *O czym vide tit. Sądy Assessorskie.*
- Ius patronatus Grekom-Nieunitom i Dyssydentom warowane; a prezenty tak od Katolickow na beneficya Dyssydenckie, iako i Dyssydentow na Katolickie, bez żadney opłaty dawane być mają: *Trakt. 1768, v. VII, f. 585, § 14.*
- Klasztory i fundacye po reformacyi sekularyzowane, in eodem statu na zawsze, in quo teraz są, zostać mają. *Ibidem, § 15.*
- Szlachta Greco-Nieunicy i Dyssydenci, capaces omnium honorum et beneficiorum w Koronie, w W. X. Litew. et adnexis provinciis declarantur: *Trakt. 1768, v. VII, f. 585, § 16.*
Traktatem atoli 1775 r. od Senatu, i a Ministeriis w Koronie i w W. X. Litew. wyłączeni, a prawo eligibilitatis na Poselstwa onymże służące, do liczby trzech po iednemu z każdej prowincyi określone; innych zaś Urzędow capaces deklarowani: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 60, art. 1.*
- Mieszczanie Dyssydenckich religii do przywileiow mieszczan Katolickich przypuszczeni: *Trakt. 1768, v. VII, f. 586, § 17.*
- Konsystorza Dyssydenckiego w mieście Toruniu iurydykcyja warowana. *Ibidem, f. 587, art. 3, § 2.*
- Wizyty i dekreta Biskupow Rzymskich w miastach Pruskich uwłaczać nie mają przywileiow obywatelow Dyssydenckich. *Ibidem, f. 587, § 3.*
- Rzemieślnicy Pruscy Dyssydenci, w domach Katolickich, lub na gruncie tychże siedzący, do podatkow z Katolikami obligowani. *Ibidem, § 4.*
- Spokojność młodzi uczącej się, Katolickiey, Dyssydenckiey i Graeco-Nieunickiey w miastach Pruskich, zalecona. *Ibidem, f. 588, § 5.*
- Napis na kamieniu marmurowym w rogu ementarza kościoła S. Iana przy collegium Toruńskim XX. Iezuitow z mocy dekretu konstyt. 1724, położony, przez tychże xięży ma być zniesiony, i magistratowi oddany. *Ibidem, v. VII, f. 588, § 6.*
- Ginnasium, szkoły, i drukarnia Dyssydentom miasta Torunia, mimo dekretu roku 1724 zakazującego oneż, przywroczone. *Ibidem, f. 588, § 7.*
- Zbor Toruński approbowany. *Ibidem, § 8.*
- Osoby Magistratu Toruńskiego, nawet wyznania Ewangelickiego, capaces Urzędow Sądowych Zienskich deklarowane. *Ibidem, § 9.*
- Prawo kollacyi, do kościoła S. Iana w Toruniu z alternatą między Nayias. Krolem Polskim i Magistratem stwierdzone. *Ibidem, f. 589, § 10.*
- Dyssydentom i Graeco-Nieunitom pod panowanie domu Austryackiego przechodzącym, stan cywilny i religii taki zabezpieczony, w iakim pod nowe rządy dostali się: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 22, art. 5.*

Tenże warunek dla obywatelów pod panowanie Rosyjskie przechodzących. *Trak.* 1775, v. VIII, f. 27, art. 5.

Rownie i dla obywatelów pod panowanie Pruskie przechodzących ostrzeżono. *Trak.* 1775, v. VIII, f. 45, art. 8.

Processa rozwodowe, gdy jedno z małżeństwa będzie religii Katolickiej, do Konsystorzów Katolickich należą: *Trak.* 1775, v. VIII, f. 61, art. 1, nro 6.

Plura vide tit. Aryanie. Małżeństwo.

O *Dyssydentów Kurlandzkich prerogatywach*, *vide tit.* Xięstwo Kurlandzkie.

Dwor Krolewski i dworzanie.

I. K. Mć Stanisław August, dwor stanowi Krolewskiemu przyzwoity, z Narodu Polskiego i Litewskiego, atque annexarum provinciarum obecnie chować obowiązował się: *Art. Pact. Con.* 1764, v. VII, f. 203, § Dwor.

Dworem Krolewskim odtąd Marszałkowie WW. zawiadywać nie będą; Sąd tylko dworzani im zostawiony: *Konst.* 1766, v. VII, f. 467, *tit.* O władzy.

Działy.

Działy UU. Gurowskich braci approbowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 808, *tit.* Utwierdzenie. Pozwolenie działu UU. XX. Radziwiłłom Albrechtowi Pułkownikowi, i Stanisławowi Podkom. W. W. X. Lit. braci niegdyś Ur. Xcia Udalaryka Koniuszego Lit. pomimo małoletności Ur. Xcia Mateusza Radziwiłła Koniuszycza W. X. Lit. z nakazem, aby ieżli dział pomieniony w rok i niedziel sześć przez opiekunów nie stanie, przez Trybunały obojga Narodów był determinowany: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 934, *tit.* Dozwolenie.

Plura vide tit. Approbacya. Zapisy.

Dzieci.

Minorennibus opactwa, dygnitarstwa, starostwa grodowe, etiam ob merita oycy lub krewnych, dnuwane nie będą: *Art. Pact. Con.* 1764, v. VII, f. 202, § Także.

Syn za życia rodziców, na substancyą długów zaciągać nie może; a rodzice za syna dorosłego długi, w żadnym Sądzie odpowiadać nie będą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 727, *tit.* Odnowienie.

Wexle, karty pieniężne, zapisy wszelkie, uczynione przez synów pod władzą rodziców będących, za nieważne poczytane. Pod tęż nieważność podciągnięte cerografy od niemających lat dojrzałych: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 885, *tit.* Zagrozenie.

Lata wstąpienia do zakonu dla męszczyzny lat 24 skończone, dla panien lat 16 przepisane: w czym Apostolskiej Stolicy powaga będzie wezwana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 744, *tit.* Obieranie stanu. — *Excepcye od tego prawa*, *masz tit.* Klasztory.

Lata dojrzałe do wyścia z pod opieki, lat 18: *Konst.* 1768, v. VII, f. 707, *tit.* Złączenie, *puncto* A gdy. — *Annus discretionis* w roku 20 życia przepisany. *Ibidem.*

Lata do tranzakeyi wieczystych, jako to donacyi, rezygnacyi etc. lat 24 skończone, naznaczone. *Ibidem.*

Lata do dania wexlu, lat 24: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 956, *tit.* Obiaśnienie.

Dziedzic i dziedzictwo.

Prawo dziedzictwa i własności Szlachcie nad dobrami ziemskimi dziedzicznymi i ich poddanymi, odeymowane i zmniejszane być nie ma: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 600, § 19.

De jure vitae et necis dziedzica nad poddanymi, *vide tit.* Poddany.

Dziedzice od S. Iana r. 1768 do tegoż święta w roku 1775 szkody gruntowe mają dzierżawcom potrącać z czwartej części procentów; a na potym dzierżawcy nie mogą wymagać bonifikacyi, chyba kontraktem ostrzeżony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 180, *tit.* Warunek.

Sukcessorom W. Ignacego Sapięhy Woiewody Mćcisławskiego na dobra klucza Bazylińskiego i Krasiołowskiego dziedzictwo zabezpieczone: *Konst.* 1768, v. VII, f. 794, *tit.* Ubezpieczenie.

Dziedzictwo Ur. Marcina Dołęgi Oberszteleytanta w wojsku Koronnym na część wsi Dołęgi, Turzatuka i Mazewie zabezpiecza się. *Ibidem*, f. 818, *tit.* Warunek.

Plura vide tit. Zastawa. Dobra.

Dzierżawa i dzierżawca.

Vide tit. Dziedzic. Zastawa. Dobra ziemskie. *A co się dobr Kroleuskich tycze*, *vide tit.* Dobra Krolewskie. Starostwa. Woytostwa.

Dziesięcina.

W sprawach o dziesięciny, forum Sądów iedynie Ziemskich ostrzeżono, *salva appellatione* do Trybunału: *Konst.* 1768, v. VII, f. 729, *tit.* O dziesięcinach.

Evocantes do Sądu Duchownego o dziesięcinę, 1000 grzywnien zapłacą. *Ibidem.*

W sprawach o dziesięciny przez *appellacye* do Trybunału wyszłych i *ex registro mixti* sądzonych, Marszałkowi służą dwie kreski, in *casu paritatis* votorum. *Ibidem.*

Sprawa o dziesięcinę z osobą sądową ziemską, do bliższego należy Ziemstwa. *Ibidem.*

Dziesięciny od *Dyssydentów* Katolikom warowane, gdzie ab *antiquo* należały: rownie i o kompozytach rozumiey: *Trak.* 1768, v. VII, f. 577, § 7.

Bullę Urbana VIII względem dziesięcin (to iest: aby Szlachta gdzie snopowcy płacić nie chce, pieniężną podług kompozyty z Plebanem przez Biskupa approbowaną być mianey, dawala dziesięcinę) uskutecznić zalecono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 150, *tit.* Subsidium.

Ekonomia, vide tit. Dobra stołowe.**Elekcya Krolow.**

Elekcya wolna Krolow Polskich warowana: ani successya tronu Polskiego dopuszczona być ma: *Trak.* 1768, v. VII, f. 596, *tit.* Akt osobny drugi, § 5.

Warowano to ieszcze dokładniej konst. 1775, z dodatkiem: iż tylko Piast rodowity, Krolom być obrany może. Aby zaś wszelki pozor successyi oddalić, synowie i wnukowie panującego Krola, po dwóch dopiero panowaniach, mogą być eligibiles: *Trak.* 1775, v. VIII, f. 62, art. 2.

Termin Seymu Walnego Elekcyinego na dzień 27 Sierpnia 1764 wyznaczony: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 5, *tit.* Czas Seymu Elekcyi.

Wszystkie Stany, procz szlachty prawem przekonanych, na Elekcyą wzywają się. *Ibidem.* Seym Elekcyi nie ma być dłuższy nad ordynaryiny. *Ibidem.*

Lauda woiewodzkie względem ciągnięcia na Elekcyą approbowane. *Ibidem.*

Zachowanie bezpieczeństwa publicznego w czasie Elekcyi i ciągnięcia na nią, warowane. *Ibidem*, f. 6, *tit.* Ciągnięcie.

Miejsce na Elekcyą między Wolą i Warszawą ostrzeżone. *Ibidem*, *tit.* Miejsce Elekcyi.

Noszenie broni, iako to: strzelby, karabina, muszkietu, dzidy etc. procz pistoletow, i to nie nabitych, palasza i szpady, na placu elekcyinym i w samej Warszawie zakazane: *Akt Elekcyi* 1764, v. VII, f. 193, *tit.* Porządek.

Dobyci szpady lub szabli tamże, a tym bardziej raniący, karze śmierci podlega. *Ibidem.*

In campo electorali przy nominacyi Krola przez Xcia Imci Prymasa, i ogłoszeniu P.P. Marszałkow, strzelania z ręcznej strzelby zabroniono, lecz artyllerya osobno na to destynowana, Elekcyą (ktorey dzień 6 Września zamierzony) ogłosi. *Ibidem.*

Szopy podcięcie lub podpalenie po Elekcyi nakazane, i dyspozycyi Marszałkow zostawione. *Ibidem.*

Oznaymienie Elekcyi Nayiasniejszego Stanisława Augusta od Stanow Rzeplitey: *Akt Elekcyi*, v. VII, f. 198, *tit.* Oznaymienie.

Diploma Elekcyi Nayiasn. Stanisława Augusta. *Ibidem*, f. 213.

Iurament tegoż Krola Imci super pacta conventa. *Ibidem*, f. 219.

Przepis iuramentu na Seymie Coronationis uczynić mianego przez I. K. Mość Stanisława Augusta. *Ibidem*, f. 222.

Suffragia woiewodztw przy obieraniu Nayiasn. Stanisława Augusta. *Ibidem*, f. 223, *et sequen.*

Pieniądze biorący od pretendenta zagranicznego do Korony, i onego popierający, za nieprzyjaciela Oyczyzny declaratur, z karą, konfiskaty dobr, salvis creditorum summis et ju-

ribus uxoreis: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 3, *tit.* Iakiego.

Denuntiatio Regis coronati Stanislai Augusti: *Seym Cor.* v. VII, f. 300.

Literae iuramenti praestiti juxta formam in actu Electionis praescriptam. *Ibidem*, f. 302.

Confirmatio generalis iurium. *Ibidem*, f. 303. *Plura vide tit.* Krol.

O elekcyach Posłow, Deputatow, Konsyliarzow, Rady, Senatorow, Urzędnikow Ziemijskich, *vide tit.* Seymiki. Rada. Seymy.

Emphyteusis.

Ius emphyteusis na grunta prawdziwie puste Nayiasn. Krolom Polskim w dobrach stołowych, Starostom w krolewskich za confirmacyą Krolewską, duchownym w dobrach ich za podobną confirmacyą, ile in beneficiis collationis Regiae, Szlachcie w dobrach ich własnych, stwierdza się: *Trak.* 1768, v. VII, f. 599, § 18.

Emphyteuta przychodzić, po trzech latach mieszkania, za obywatela brany być ma. *Ibidem.*

Propinacya na gruntach emfiteutycznych ad dominium directum należy. *Ibidem.*

Starostwa i krolewszczyzny in emphyteusim, czyli w aręde lat 50 puszczone pod warunkami następującymi: 1mo) Ten co emphyteusim na Seymie 1775 otrzymał, cztery kwarty (post fata privilegiatorum possessorum), ten zaś co ią od kommissyi emfiteutycznej, lub po uchyleniu tey, od Skarbowey bierze, 5 od sta taxy dobr, corocznie dwiema ratami płacić ma. 2do) Biorący emphyteusim trzecią część wartości na dobrach dziedzicznych, summach lub jure cautorio, zapisać powinien. 3tio) Emfiteutyczne dobra dzielone być nie mogą, ani długami obciążone. 4to) Emfiteuta nie płacący czynszu, do drugiey raty, odpada od prawa. 5to) Summy na dobrach Krolewskich in emphyteusim puszczoney zapisane gwarantują się. 6to) Konkurujący o emphyteusim na piśmie lub przez specyalnego plenipotenta Kommissyi oświadczyć się ma. 7mo) Kontrakt, otrzymujący odbierze bez opłaty dyploma z Kancellaryi placąc połowę czynszu. 8vo) Więcej iak 50,000 zł. intraty ieden obywatel prawem emfiteutycznym posiadać nie ma: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 138, *tit.* Starostwa.

Raty do placenia podatku emfiteutycznego Marcowa i 7browa naznaczone, z uchyleciem rat na SS. Trzech Krolow, i S. Iana roku 1775 przepisanych: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 897, *tit.* Obiaśnienie, uro 3tio.

I. K. Mość przyobiecucie na starostwa i krolewszczyzny jure emphyteusis rozdane, a 18 Martij 1774 konsensow ad cedendum nie rozdawać, warując sobie wolne rozdanie pozostałych ad inchoationem Consilij Permanentis: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 242, *tit.* Warunek.

Prawem roku 1778, (v. VIII, f. 958, *tit.* Konsensa) na 25 starostw i dwa woytostwa I. K. Mei konsensa ad cedendum wydawać pozwolono. *O czym vide tit.* Konsensa.
 Kommissye emfiteutyeczne 1775 (v. VIII, f. 138, *tit.* Starostwa) uchwalone, roku 1776 uchylone zostały, z przelaniem obowiązków ich na Kommissye Skarbowe: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 903, *tit.* Uchylene.

Prawa szczegulne.

Emphyteusis W. Marcinowi Grocholskiemu Kasztelanowi Braclawskiemu na dzierzawę Pul-towiecką i Małe-Kruslinie: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 227, *tit.* Nadanie.
 Ur. Andrzejowi Ogińskiemu Sekretarzowi W. X. Lit. na starostwo Guzowskie z wsiami Sokule i woytostwami w Wyskitkach Kościelnych, Starowyskitkach, Kozłowicach, Woli Miedniewskiej i Czerwoncy Niwie: na dzierzawę Zagoszcz, Skotniki Białe z woytostwem, Wolą Zagoyką, Winiary z woytostwem, Kobylniki i Bogucice emphyteusis. *Ibidem*, f. 228, *tit.* Nadgroda.
 Cessya starostwa Ratneńskiego z przyłączeniem dzierzawy Wetły ex re WW. Sosnowskich Woiewodow Smoleńskich in rem UU. Platerow Pisarzow Polnych W. X. Lit. approbatur i tymże emphyteusis ostrzeżona. *Ibidem*, f. 227, *tit.* Ubezpieczenie.
 Ur. Iozefowi Mikorskiemu Podkom. Gostyńskiemu na dzierzawę Gąbin z woytostwem i włokami Dobrzykowskiemi, wieś Korzeń, Sielce, Brzezcie w Rawskim; połowę wsi Borkowa w Kaliskim; Sarnow, Skaszyn w Brzeskim Kuiuawskim; Wiczyńce w Podolskim emphyteusis: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 228, *tit.* Emphyteusis.
 Ur. Antoniemu Czapskiemu Podkom. Chełmińskiemu Generał-Maior. na starostwo Chełmskie z woytostwem emphyteusis. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.
 Ur. Piotrowi Sumińskiemu Staroście Bobrownickiemu na starostwo Bobrownickie, z woytostwem i wsią Sokołowo, Bukpomaż, i Gnoyno emphyteusis. *Ibidem*, f. 229, *tit.* Nadgroda.
 Ur. Damaz. Mioduskiemu Sędziemu Ziem. Dobrzyńskiemu na wieś Xiążenice z woytostwem emphyteusis. *Ibidem*.
 Ur. Adamowi Sumińskiemu Chorążemu Rypińskiemu na wieś Zbyszewo cum desertis Strachonie, Durlas, Iankowo, emphyteusis. *Ibidem*.
 W. Iozefowi Dąbskiemu Kasztelanowi Kowalskiemu na dzierzawę Szmiłowicką emphyteusis. *Ibidem*, f. 230, *tit.* Ubezpieczenie.
 Ur. Aug. Dąbskiemu Staroście Gostyńskiemu na wieś Pietrkówek za Krolewską Młodzie-szyno zamienioną z woytostwami i sołectwami emphyteusis. *Ibidem*, f. 231, *tit.* Ubezpieczenie.
 Ur. Onufremu Bromirskiemu Staroście Płoc-

kiemu na starostwo Płockie i Płońsk, Radzikow, i Kembłowice z woytostwami i sołectwami emphyteusis. *Ibidem*, *tit.* Nadanie.

Ur. Lipskiemu Generał-Maiorowi woysk K. na starostwo Kościańskie emphyteusis. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.

Ur. Szamockiemu Chorążemu Warszawskiemu na dzierzawę Ożarówką i wsie Brudno, Marki i Grodzisko emphyteusis. *Ibidem*, f. 232, *tit.* Nadgroda.

Ur. Stanisławowi Karwowskiemu Stolnikowi ziemi Bielskiej na starostwo Augustowskie i Narewskie, na leśnictwo Knyszyńskie i wieś Putyski emphyteusis. *Ibidem*, f. 233, *tit.* Nadanie.

Ur. Zakrzewskiemu na dzierzawę Russow, Tykadłow, i Tłokinia emphyteusis. *Ibidem*, *tit.* Upewnienie.

Ur. Xciu Maxymil. Koryb. Woronieckiemu Podkom. I. K. Mei na starostwo Zwino-grodzkie, i wsie Czaple, Rożny, Łysohorka, Swiczna, Iwonince, Horbowce, Berczna, i Krutniow emphyteusis. *Ibidem*, *tit.* Nadanie 2do.

Ur. Krzysztofowi Frankowskiemu na dzierzawę Tayno cum attinentiis emphyteusis. *Ibidem*, f. 234, *tit.* Nadgroda.

Ur. Floryanowi Drewnowskiemu Podcz. Łom-żyńskiemu na starostwo Sulciowskie, z wolną cessyą na syna, emphyteusis. *Ibidem*, f. 235, *tit.* Assekuracya.

Emphyteuses w Koronie 1775, *tit.* Nadgroda, rozdane.

UU. Alexandrowiczowi Kasztelanowi Wiskiemu wieś Koszowata, Alexandrowiczowi Szambelanowi I. K. Mei wsie Bachwice i Piątniczany. I. W. Branickiey Kasztel. Krakowskiej starostwo i leśnictwo Bielskie; Bruhlowi Generałowi artylerji Koron. starostwa Oycowskie i Warszawskie, wyłączając krolewsczyny z tegoż starostwa Warszawskiego Ur. Szamockiemu Chorążemu Warszaw. osobną konst. nadane. Bromirskiemu Staroście Płockiemu starostwo Płockie i Płońsk z Radzikowem; Biesiekierskiemu Skarbnikowi Kowalskiemu starostwo Kowalskie i Duninow; Byszewskiemu Pułkow. Przedniey Straży Czechow. Ioz. Byszewskiemu Mierzwica, Rudka, woytostwo z Osłowem i siedm włok na Moszczony w ziemi Mielnickiej; Bnińskiemu Kasztelanowi Chełmińskiemu starostwo Murzynowskie; Łukaszowi Bnińskiemu starostwo Sokolnickie; Bogatkowi Pisarzowi Rawskiemu Boguszycze w Kuiuawskim; Bogatkowi Regentowi Rawskiemu Boguszycze w wdztwie Rawsk. i Komerow; Brzezińskiemu starostwo Inowroclawskie; Kazim. Boleszowi starostwo Stawiskie; Micha. Brzozowskiemu wsie Odrzechow i Łęki w wdztwie Sieradzkim. Czapskiemu Generałowi starostwo Chełmskie, z woytostwami i sołectwami.

Chomentowskiemu Woyskiemu Stężyckiemu, ststwo Solecie w wdztwie Sędomirskim; Xięciu Michałowi Czwertyńskiemu starostwo Żytomirskie i Tuszyńskie z woytostwami. Cieplińskiemu Skotniki Wielkie. Chrzonowskiemu wieś Czczeszcuka. Ciągłęńskiemu woytostwo we wsi Bobrownikach; Czarnockiemu Łowczemu Drohickiemu starostwo Kleszczelowskie z woytostwem. Dzierzbickiemu Kasztel. Brzezińskiemu starostwo Błońskie, dzierżawę Iezierzynską, wieś Szczawin, grunt Licznierz. Dąbskiemu Staroście Gostyńskiemu, starostwo Gostyńskie. Dąbskiemu Chorążemu Kuliawskiemu starostwo Dybrowskie. Dembińskiemu Staroście Wolbromskiemu starostwo Wolbromskie. Franciszkowi Dembińskiemu wieś Pieczonogi w powiecie Proszowskim. Kaźmierzowi Drewnowskiemu Generalowi Adiutant. woytostwo Zabiele cum attinen. Drzewieckiemu Chorążemu Krzemienieckiemu, Tetylkowce; Iozefowi Drzewieckiemu starostwo Bahtyńskie w wojewodztwie Podolskim i dzierżawę Łagiewniki z attynencyami w osobney konstytucyi wyrażonemi. Antoniemu Domaszewskiemu dzierżawę Czuleżycką. Frankowskiemu Burgrabieemu Warszawskiemu dzierżawę Taynowską z attynencyami w osobney konstytucyi wyrażonemi. Faygielowi Brody, woytostwa w Faszycach i Dzbowie. Gurowskiemu Kasztelanowi Przemęckiemu starostwo Kolskie. Gomulińskiemu Instygatorowi Kor. starostwo Wartskie i Rzeczyca cum attinentiis. Gazyńskiemu Generalowi wieś Wilia. Gozimierskiemu Woyskiemu Wschowskiemu starostwo Sredzkie. Hilzenowi Woiewodzie Mińskiemu starostwo Kozuńskie. Hadziewiczowi Podseǳkowi Sędomirskiemu starostwo Zawichostskie i grunt Makowiska z młynem. Iezierskiemu Miecznikowi Łukowskiemu Osiek, Dziecinow z wolnym brzegiem Wisły, Tyśmienica, Iedlonka, Świętkowa Wólka. Iakubowskiemu Leśna Wola; Iakubowskiemu dzierżawę Wereszkowską, Wilczkow. Kickiemu Koniuszemu Koronnemu leśnictwo Wizkie z Bronowem. Kraiewskiemu Instygatorowi Koron. dzierżawę Gołąb. Karwowskiemu Stolnikowi Bielskiemu starostwa Augustowskie, Narewskie, z krolewszczyznami w osobney konst. wymienionemi. Kwileckiemu Kasztelanowemu Łędz. ststwo Pyzdrskie z woytostwami, sołectwami, wybraniectwami. Antoniemu Kwileckiemu starostwo Wschowskie. Xaweremu Kęszyckiemu starostwo Mosińskie. Ignacemu Kossowskiemu starostwo Kłodawskie. Kurdwanowskiemu Generalowi Domanow, Łysiec. Korytowskiemu Chorążemu Wschowskiemu starostwo Brzeskie Kuliawskie. Korytowskiemu Podseǳkowi Gnieźnieńskiemu starostwo Kleckie, Uleyno. Kochanowskiemu Woyskiemu Radomskiemu woytostwo Radoms. Rawica, Brzezinki, Klwaty. Karskiemu Chorążemu Rożańsk. dzierżawę

Zaszkow. Kownackiemu Podstolemu Buskiemu Rożow cum attinentiis. Karniewskiemu Pisarzowi Rożańskiemu ststwo Mławskie. Kretkowskiemu ststwo Przedeckie z wsiami woytowskiemi i sołectwami. Kozłowskiemu Generalowi ststwo Lityńskie. Antoniemu Kozietulskiemu starostwo Bendzyńskie cum attinentiis. Kurzewskiemu część w Kurzeszynie. Michałowi Krzyżanowskiemu Płowice. Krosnowskiemu Wolę Libertową cum attinentiis, Snochowice, Klonna. Kurnatowskiemu Skurzeńce, Kiutki. Lasockiemu Kasztelanowi Gostyńskiemu Teremce cum attinentiis. Lipskiemu Generalowi starostwo Kościańskie podług osobney konstytucyi. Chryzostomowi Lipskiemu Kleszczow, Pietrzykow. Lanckorońskiemu Staroście Rawskiemu Rawę, Nowydwor, Regnow z woytostwami. Ianowi Lanckorońskiemu starostwo Nurskie. Lubowickiemu Wierzbie, z woytostwami, Mańkow, Iurczeńki, Ieżowka. Mikołajowi Leduchowskiemu starostwo Włodimirskie. Franciszkowi Leduchowskiemu Haysyń i Kiślak. Łuszczewskiemu Staroście Sochaczewskiemu starostwo Sochaczewskie. Łuszczewskiemu Sędziemu Ziem. Sochaczewskiemu ststwo Inowłodzkie z woytostwami i sołectwami. Łempickiemu Staroście Rożańskiemu starostwa Rożańskie, Makowskie, z woytostwami i sołectwami, dzierżawę Chotecką, Czarna, Biała. Łętowskiemu Podczaszemu Krakowskiemu Boronice. Stanisławowi Łubie starostwo Stawiszyńskie. Macieiwowi Łączyńskiemu Strzelce, Lucin w ziemi Gostyńskiej. Hyacyntowi Małachowskiemu Referendarzowi Koron. starostwa Radoszyckie, Radzickie. Anton. Małachowskiemu Pisarzowi Koron. ststwo Ostrolęckie. Xaweremu Małachowskiemu Szpiczyńce, Pełczynka, Garbatka. Mierzeiowskiemu Strażnikowi Koron. starostwo Trachtemirowskie. Mikorskiemu Podkomorzemu Gostyńskiemu Gąbin cum attinentiis i inne krolewszczyzny w osobney konstytucyi wyrażone. Mikorskiemu Sędziemu Ziemskiemu Gostyń. Osmolin, Muchnow, Skorzewo, Brodnia i Brzeg. Xaweremu Mikorskiemu starostwo Ostrzeszowskie i Czermo. Franc. Salez. Miaskowskiemu Staroście Gnieźnieńskiemu Blizanow cum attinentiis, Gorlęcin. Mielżyńskiemu Staroście Waleckiemu starostwo Klonowskie. Miączyńskiemu Staroście Krzepickiemu starostwo Krzepickie z woytostwami, wybraniectwami, i wszelkimi possessyami w okręgu starostwa konstytucyami i ostatnią lustracyą umieszczonemi. Karolowi Malczewskiemu Generalowi starostwo Iadowskie. Młodzieiowskiemu Pisarzowi Wschowskiemu starostwo Szremskie. Mioduskiemu Sędziemu Dobrzyńskiemu Xiążęnice z woytostwami, podług osobney konstytucyi. Xaw. Molskiemu Brygadyerowi Kurza z woytostwem, Tyniec w Kaliskim, i grunt na Kobylinie w Podlaskim. Mieczkowskiemu Szambelanowi starostwo Rab-

sztyńskie. Mycielskiemu starostwo Konińskie z woytostwami sołectwami i wybraniectwami. Iozefowi Morżowskiemu Komornikowi Brzeskiemu Lit. woytostwa w Gielczwi, Zemborzycach, Bendarżowka, Milkow z młynem, Ochoża z sołectwami, wybraniectwami i przyległościami. Malinowskiemu Fałenica, Nowa wieś, Kępa w Mazowieckim, Troszyn w Płockim. Wincentemu Modzelewskiemu Gzowice, Radomyśl. Stanisławowi Modzelewskiemu Krasna, Kopaygrad. Ianowi Mielnińskiemu Kieleczygłowy, Wiączyn Leśny i Polny. Ogińskiemu Sekretarzowi W. Lit. starostwa Guzowskie, Zagoyskie według osobney konstytucyi. Ożarowskiemu Pisarzowi W. Koronn. starostwo Suraskie. Ostrowskiemu Podkomorzemu Braclawskiemu Litynka. Ossolińskiemu Staroście Drohickiemu starostwo Drohickie z woytostwami i sołectwami. Ostaszewskiemu Woyskiemu Ciechanowskiemu Bielski i Biała z woytostwem. Oborskiemu Gręzowka, Zdzar, i Sęciaszka. Piotrowi Ostaszewskiemu Buczniovice z woytostwem we wsi Wrotkowie. Xięciu Adamowi Ponińskiemu Marszał. Generalney Konfederacyi i Seymowemu starostwa Międzyrzeckie, Babimostkie według osobney konstytucyi. Kalix. Xciu Ponińskiemu starostwo Braclawskie. Ponińskiemu Staroście Kopanickiemu starostwo Kopanickie. Marcellem Ponińskiemu Unin, Malczowce. Podoskiemu Kasztel. Ciechanowskiemu Przemękow. Leonardowi Podoskiemu starostwo Dobrzyńskie. Franciszkwowi Podoskiemu Kasztelanowemu Rypińskiemu starostwo Rypińskie. Potockiemu Staroście Smotryckiemu starostwo Olsztyńskie. Popielowiu Kasztelanowiu Sierpskiemu starostwo Skalskie. Pruskiemu Staroście Niszczowickiemu, starostwo Niszczowickie. Przyborowskiemu Staroście Orłowskiemu Topola. Prażmowskiemu Sędziemu Z. Czerskiemu starostwo Steżyckie. Piekarskiemu Staroście Korabiowskiemu Korabiovice, Budzisiejewice. Platerowiu Pisarzowi Pol. Lit. starostwo Ratneńskie. Wetły. Piotrowskiemu woytostwa w Sieradzu. Przybyszewskiemu Lagiewniki w Gnieźnieńskim. Pakuckiemu Szyce, Olchowiec. Ronikierowiu Cześnikowiu Lit. starostwo Balińskie, Kryniczany. Radzickiemu Podkomorzemu Zakroczymskiemu Wierzbowiec, Smidyn, Letniowce. Rychłowskiemu Chorążemu Piotrkowskiemu starostwo Radomskie z woytostwami i attynencyami w Sieradzkiem. Radoszewskiemu Chorążemu Kowalskiemu Kruszyno cum desertis et attinentiis. Rogalińskiemu Staroście Nakielskiemu starostwo Korsuńskie. Radońskiemu Cześnikowiu Chęcińskiemu Korczyn. Radońskiemu Pisarzowi Radomskiemu starostwo Lelowskie. Kazimierzowiu Radońskiemu Generałowi starostwo Powitskie. Radziwińskiemu Sędziemu Z. Gnieźnieńskiemu starostwo Pobiedzkie. Rzeszotarskiemu Regentowiu Kommissyi Sądowej Cholomiszców, Łąkie, Taborow. Ry-

dzewskiemu Podstolemu Wizkiemu starostwo Raygrodzkie z woytostwami. Rościszewskiemu Podstolemu Prasnyńskiemu starostwo Ianowskie w Ciechanowskim. Piotrowi Rzątkowskiemu wieś Lubień w Piotrkowskim. Sołtykowi Woiewodzie Sandomirskiemu starostwo Szydłowskie. Xciu Sulkowskiemu Woiewodzie Gnieźnień. starostwo Odolanowskie. Szydłowskiemu Kasztelanowiu Mazowieckiemu Sekocin i Słomin z woytostwami i sołectwami. Szydłowskiemu Kasztelanowiu Żarnowskiemu starostwo Bolesławskie, i inne krolewszczyzny w osobney konst. zawarte. Xciu Sanguszkowiu Staroście Czerkaskiemu starostwa Czerkaskie i Kazimirskie. Xciu Ianuszowiu Sanguszkowiu Nestorowce, Mukarow, Zyczyn, Kocice, Brzeziny, Będowice, Krępa. Szamockiemu Chorążemu Warszawskiemu Ożarow, Grodzisko z innymi krolewszczyznami w osobney konstytucyi wyrażonemi. Skarżyńskiemu Sędziemu Ziemińskiemu Łomżyńskiemu Gielczyn, Zebry. Sucheckiemu Stolnikowiu Sieradzkiemu starostwa Kahorlickie, Szadkowskie, Piekary, Ruda Zaiączkowska z woytostwami i sołectwami. Sumińskiemu Staroście Bobrownickiemu starostwo Bobrownickie według osobney konstytucyi. Sumińskiemu Chorążemu Rypińskiemu Zbyszewo, i Iankowo cum attinentiis, podług osobney konstytucyi. Sieroszewskiemu Generałowi Adjuwantowiu Witow, Baszkow, Groiec, Sokolow, Machnice, Bogumiłow. Staniszewskiemu Sędziemu Z. Warszawskiemu Swidnik z woytostwem. Siestrzewitowskiemu Sędziemu Z. Mielnickiemu Trzebieszow, Obelniki. Szeptyckiemu Staroście Stanisławowskiemu starostwo Stanisławowskie. Szydłowskiemu Staroście Uszyckiemu starostwo Uszyckie. Szymanowskiemu Cześnikowiu Rawskiemu dzierżawę Kaski. Michałowiu Szymanowskiemu starostwo Wyszogrodzkie z woytostwami i sołectwami. Szaniawskiemu ststwo Małogostskie. *Masz prawa tego wyklad przy końcu tego tytułu.* Sobolewskiemu Szambelanowiu Suchę i Suską Wolę. Macieiwiu Szymanieckiemu Zurobie. Iakubowiu Szoldrskiemu ststwo Rogozińskie. Tomaszowiu Smolińskiemu część we wsi Biały. Ianowiu Smolińskiemu woytostwo w Łomzie. Bogusławowiu Szczanieckiemu, Podarzewo. Sikorskiemu Sekretarzowi pieczęci większey Kor. Ieziorowice podług osobney konstytucyi. Tymowskiemu Stolnikowiu Piotrkowskiemu starostwo Szczerczowskie. Tarkowskiemu Cześnikowiu Mielnickiemu Leszezyńny, włok dwie w Klenikach, a trzy i pół w Zbuczu. Umińskiemu Zawada, Konary. Wykowskiemu Kasztelanowiu Wyszogrodzkiemu Niechorow, Kryłowce cum attinentiis. Wyszowskiemu Podkomorzemu Łomżyńskiemu Płock Mały. Xięciu Woronieckiemu starostwo Zwinogrodzkie, Berezna, Krutniow, Czaple, Rożny, Lysohorka, Iwoniniec, Szwieczna, Horbowce, według osobney konstytucyi. Wielo-

wiejskiemu Cześnikowi Żydaczewskiemu Kucza. Węgierskiemu Grabowiec. Iozefowi Wytyszkiewiczowi Czubrowice z woytostwem. Wilkanowskiemu Bulkow i Zgierz z woytostwem. Iozefowi Wichlińskiemu Bienice. Kаетanowi Wilnerowi starostwo Ayszyńskie. Zielińskiemu Chorążemu Liwskiemu starostwo Zbuczynskie. Zeleńskiemu Podstolemu Krakowskiemu Łętkowie. Zakrzewskiemu Podstolemu Kaliskiemu Tykadłow, Russow, Tłocinia podług osobney konstytucyi. Zbierzechowskiemu starostwo Wiweluńskie z woytostwem. Ianowi Zembrzuskemu starostwo Chreptyiowskie, woytostwo Zubowskie. Antoniemu Zabłockiemu Długolekę w Gostyńskim, Trzebieszawki w Kaliskim, Rembkow w ziemi Czerskiej. Woyciechowi Kluszewskiemu Kasztelanowi Bieckiemu, Brzegi w powiecie Chęcińskim. Wawrzeńcowi Zabłockiemu Sanniki cum attinentiis. Franciszkowi Załuskiemu starostwo Groieckie. Boguniłemu Załuskiemu starostwo Chęcińskie. Zaborowskiemu wieś Niedrzewie w ziemi Gostyńskiej. Z tych wszystkich emfiteutów każdy cztery kwarty płacić powinien: ani post fata possessorow, którym wszelka spokojna possessya ostrzeżona, ad plus offerentiam, tacy emfiteuci nie należą: *Konst. 1775, v. VIII, f. 236, et sequen. tit. Nadgroda.*

- W W. Stepkowskiemu Kasztelanowi Kiiowskiemu na ststwo Winnickie. Kazimierzowi Racyńskiemu Pisarzowi W. Kor. na Generalstwo Wielkopolskie. Xięciu Franciszkowi Sułkowskiemu na starostwo Zarnowieckie i Małyżyce. Ur. Adamowi Szydłowskiemu na starostwo Mielnickie. Drewnowskiemu Podczaszemu Łomżyńskiemu na starostwo Suleiowskie, przywileie na przeżycie wydane; ktorzy ad vitae suae tempora, post fata dawniejszych possessorow, tylko pułtory kwarty płacić obligowani, i dopiero sukcesorowie ich pod prawa emfiteutyczne podpadają. *Ibidem.*
- W. Xięciu Augustowi Sułkowskiemu Wwdzie Gnieźnieńskiemu na starostwo Odolanowskie emphyteusis stwierdzona: *Konst. 1775, v. VIII, f. 318, tit. Dozwolenie.*

Ephyteuses w W. X. L. *tit. Nadgroda,* r. 1775 nadane.

- UU. Iozefowi Narbutowi Chorążemu Lidzkiemu na starostwo Mereckie. Mateuszowi Zyniewowi Staroście Berznickiemu na starostwo Rumszyskie. Adamowi Skirmontowi Sędziemu Ziemskiemu Pińskiemu na starostwo Krzywosielskie i Pleszczyckie z wioskami Mołodelczyn, Berezce, Sietycy i Łosicze. Kurzenieckiemu Sędziemu Grodz. Pińskiemu na starostwo Markowskie i Wileyskie, oraz na wieś Zardzie z włokami pustemi Omyto seu Przykładniki zwanemi. Wierpszy Krayczemu i Posłowi powiatu Rzeczyckiego na starostwo Metelskie i woytostwo Siemieńskie. Zabieli

łowi Łowczemu W. X. Lit. na starostwo Wilkiskie z Iąką Wodessą i Ostrowem wyspą seu Langas zwaną. Platerowi Staroście Inflantskiemu na starostwo Daugieliskie. Burzyńskiemu Woiewodzicowi Mińskiemu na starostwa Krasnosielskie, i Zachalskie. Ogińskiemu Staroście Dorszuniskiemu na ststwo Dorszuniskie. Kurzenieckiemu Marszałkowi powiatu Pińskiego na starostwo Szymańskie. Puzynie Staroście Filipowskiemu na ststwo Filipowskie. Puzynie Generał-Adiutantowi I. K. Mci na dzierżawę Bernatany. Ważyńskiemu Podkomorzemu Oszmiańskiemu na starostwo Krewskie. Orzeszkowi Sędziemu Ziemskiemu Pińskiemu na Rutkowskie włoki w Pińskim. Wiśniewskiemu Sędziemu Ziemskiemu Pińskiemu na ststwo Gniewiszyńskie. Róży z Platerow Strutyńskiej na starostwo Seyweyskie i Wizańskie, oraz na wsie Bolcie, Zyrwiny z włokami Gieluzańskimi. Graffom Manuzzi Starostom Opeskim na starostwo Opeskie i woytostwo Gryciunskie. Łopotowi Staroście Bobruyskiemu na ststwo Bobruyskie. Hornowskiemu Sędziemu Ziemskiemu Brzeskiemu na ststwo Hubskie. Rodziejczowi Sędziemu Grodz. Smoleń. na ststwo Pupicińskie. Zyniewłowi Sędziemu Grodz. Wołkowskiemu na ststwo Czywilskie. Zabieliowi Podkomorzemu I. K. Mci na starostwo Telszewskie. Dzierzbickiemu Podkomorzemu I. K. Mci na dzierżawy Wartele i Postawełe. Narbutowi Cześnikowi Lidzkiemu na starostwo Trabskie. Iankowskiemu Koniuszemu Lidzkiemu na starostwo Pokretońskie. Bystramowi Maiorowi gwardyi W. X. Lit. na starostwo Szakinowskie Bułharynowi Staroście Bakunowskiemu na dzierżawę Bakunowską. Paskowskiemu Koniuszemu wdztwa Brzeskiego na ststwo Pilwiskie. Schilingowi Generał-Lieutenantowi woysk Rossyiskich na dzierżawę Poberle. Ianowi Michniewiczowi Maiorowi i Fligel-Adiutantowi I. K. Mci na starostwo Puluńskie. Kończy Skarbn. Kow. na dz. Kormiałow, Koniuhy i Uszledzie. Ierzemu Turnau Podkomorzemu I. K. Mci na dzierżawę Pobersztele alias Podziuny. Bystramowi Kapitanowi I. K. Mci na starostwo Michaliskie, czyli woytostwo Podlinkowskie. Lubańskiemu Komornikowi Pińskiemu na starostwo Ozierzyckie. Malinowskiemu na starostwo Stokliskie. Ianowi Zadarnowskiemu na dzierżawę Iurgielany. Middletonowi Porucznikowi I. K. Mci na dzierżawę Kiże seu Kiziowo w Kowińskim. Borowskiemu Pisarzewic. Grodzkiemu powiatu Upitskiego na starostwo Subockie. Chodakowskiemu na dzierżawę Upinę. Michałowi Kończy na dzierżawy Kawle, Okaynie i Szliki. Ci wszyscy podług obowiazkow prawa Koronnego zachowują się: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 680, tit. Nadgroda.*

- UU. zaś Andrzejowi i Pauli Ogińskim Sekre. WW. W. X. Litewsk. na starostwo Pletelskie z wsią Strybaycie, i na starostwo Kadaryi-

- skie z wsią Brzozową i leśnictwo Maćkowskie. Ur. Xawerowi Ogińskiemu Strażnikowi Polnemu Litew. na starostwo Retowskie. Ur. Konstantemu Brzostowskiemu Podskarbie. W. X. Litew. na starostwa Puńskie, Daugowskie, Orańskie i Koniawskie. Franciszkowi Niemcewiczowi Sędziemu Brzeskiemu Lit. na starostwo Rewiatyckie. Goreckiemu Regentowi Nowogrodzkiemu na dzierżawę Rakanciszką, przywileje na przeżycie obiecane z obowiązkiem dwóch kwart placenia ad vitae tempora. *Ibidem*, f. 680, *tit.* Nadgroda.
- Warunek przywileju cessy starostwa Preńskiego na osobę Ur. Xięcia Kazimierza Sapichy Generała artylerji W. X. Lit. a post fata tegoż, emphyteusis na pomienione ststwa successorom zabezpiecza się. *Ibidem*, f. 683, *tit.* Upewnienie.
- Dożywocie na ststwo Wołpieńskie i klucze Dubno, Stary Dworzec, Kołodzieżno, dla UU. Platerow Pisarz. WW. W. X. Lit. post fata W. Xcia Iablonowskiego przeszłego Woiewody Nowogrodzkiego ostrzeżone; a post fata UU. Platerow emphyteusis successorom warowana. *Ibidem*, f. 684, *tit.* Upewnienie.
- Emphyteusis na ststwo Borysowskie U. Xięciu Ludwikowi Radziwiłłowi Miecz. W. X. Lit. post fata possessorum. *Ibidem*, f. 685, *tit.* Nadanie.
- Ur. Michałowi Ronikierowi Cześnik. W. Lit. na starostwo Chweydańskie i woytostwo Woynuskie emphyteusis. *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 685, *tit.* Emphyteusis.
- Ur. Ierzemu Szannanowi Sędziemu Grodzkiemu Braślawskiemu na starostwo Bieckie w Połoc. i dzierżawę Borkowszczyzna emphyteusis. *Ibidem*, f. 686, *tit.* Emphyteusis.
- Ur. Bogumiłowi Duninowi Tomaszewiczowi Sędziemu Grodzkiemu Braślawskiemu na ststwo Botockie i Braślawskie emphyteusis. *Ibidem*, f. 687, *tit.* Emphyteusis.
- Ur. Michałowi Bulharynowi Pisarzowi ziemi Wolkow. na starostwo Iałowskie emphyteusis. *Ibidem*, *tit.* Emphyteusis starostwa.
- Ur. Michałowi Pruszanowskiemu Sędziemu Gr. i Podcz. Rzeczyckiemu na dzierżawę Kokoszyce i Iarniew, starostwo Lubonickie z dzierżawą Stoupiszczem emphyt. *Ibidem*, f. 688, *tit.* Emphyteusis.
- Dożywocie i emphyteusis na starostwo Gulbińskie dla Ur. Ottona Igielstrohma Generała Maiora woysk Ros. *Ibidem*, *tit.* Assekuracja.
- W. Franciszkowi Czarneckiemu Kasztelanowi Braślawskiemu na dzierżawę Swałowicze emphyteusis. *Ibidem*, f. 689, *tit.* Emphyteusis.
- Ur. Leonowi Maleszewskiemu na starostwo Zydeykańskie emphyteusis. *Ibidem*, f. 690, *tit.* Emphyteusis.
- Emphyteusis na starostwo Małogostskie cum atinentiis i na woytostwo, że UU. Stanisławowi i Annie z Kluszewskich Szaniawskim służy dla niedokładności prawa 1775 dete-
- minowano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 909, *tit.* Obiaśnienie.
- Vide plura tit.* Starostwa. Dożywocie.
- Evocatio extra forum, vide tit. Forum.**
- Exekucya dekretow.**
- Starostowie Grodowi i ich Urzędy w Koronie, a w Litwie ciż, i Urzędy Ziemskie, wszystkich iurydykcyi dekreta exekwować obligowani; a in casu oppozycyi, Kommissy Wojskowej o pomoc przez list i manifest, de impedita executione uczyniony, zarekwirować powinni, która ią bez zwłoki przystawi: *Konst.* 1768, v. VII, f. 730, *tit.* Exekucya.
- Exekucya tamowana być nie ma, gdyby nawet *jure victus*, in elusionem dekretu executionis transfuzją lub donacyą fortuny uczynił. *Ibidem*, f. 687, *tit.* Złączenie, *puncto* Zapobiegając.
- In casu rebellis oppositionis za pierwszym dekretem executionis, pars *jure vincens* do Trybunału po powtorny executionis dekret udać się ma, cum *adhibitis copiis militaribus*, czego Kommissya Wojskowa denegare nie powinna. *Ibidem*, *puncto* Przymowy.
- Targający się na wojskową pomoc rebelliter, *ultra delictum facti*, 12 niedziel więzy in fundo siedzieć i 2000 grz. ex registro tactorum zapłacić ma. *Ibidem*.
- Dla przyspieszenia exekucyi sprawiedliwości, ad *actus calculationis, inquisitionis, verificationis et exdivisionis* po trzech każdej stronie Urzędników zapisywać pozwolono; aby in casu niezniechania iednego, drugi lub trzeci, actum dopełnić: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 535, *tit.* Registr.
- Dekreta assessorskie W. X. Lit. Urzędy Ziemskie i Grodzkie exekwować obligantur. *Ibidem*, f. 541, *tit.* O exekucyi.
- Plura vide tit.* Dobra. Sady. Kommissye. Trybunał. Dekreta.
- Ex-officia, vide tit. Miasta. Wojsko.**
- Exorbitancye.**
- Pozostałe od poprawnych exorbitancye, do Seymu Electionis odłożone: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 110, *tit.* Exorbitancye.
- Fenda.**
- Ius feudorum Rzeczypospolitey należące, approbowane: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 598, § 10.
- Ius reversionis et feudi do Prus i powiatow Bytowsk. i Lemb. Krolowi IMci Prusk. przez Rzeplitą ustapione: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 38, *art.* 3. 4.
- Plura vide tit.* Xięstwa.
- Foralia, vide tit. Iarmarki.**
- Forma Rządu.**
- Akt osobny formę Rządu w traktacie r. 1768 przepisujący, tey co i traktat powagi i mocy

deklarowany: *Trak.* 1768, v. VII, f. 566, art. 4.

Taż forma Rządu od Nayaiaś. Katarzyny II Imperatorowy i successorow icy gwarantowana, w całości nienaruszenie zachowana być ma. *Ibidem*, f. 567, art. 5.

Forma Rządu aktem osobnym traktatu r. 1768 przepisana zamyka się w prawach kardynalnych. *Vide tit.* Prawa Kardynalne, i materye Status, *ktore znaydziesz tit.* Seymy.

Rząd Rzeczypospolitey wolny zawsze i niependujący zostanie: z Krola, Senatu, i Stanu Rycerskiego złożony: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 62, § 3.

Opis formy Rządu *dokładniej masz: tit.* Krol. Seymy. Rada. Prawa kardynalne.

Fortece, vide tit. Zamki.

Forum.

Zapozyciający evocatorie extra provinciam o dobra, karany być ma, i proces traci: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 60, *tit.* Rozdzielenie Trybunałów.

O dobra na granicach dwóch prowincyi leżące, tam forum, gdzie proces zaczęty. *Ibidem*, f. 61.

W Xięstwie Żmudzkiem po zafundowaniu dwóch Ziemstw lub Grodow, i uczynioney powiatow repartyey, evocatio extra forum ostrzeżona: *Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 409, *tit.* Pozwolenie.

Prawa de evocatione 1662, 1678, 1726, 1764, reassumowane, i deklarowano: aby nikt ex possessione z Małey do Wielkiej Polski, i na wzajem, iako i obywatel Litewski do Trybunału Koron. i na wzajem; tudzież o fortuny za granicą leżące, do Sądu Rzeplitey pociągany nie był pod karą 1000 grzywien ac nullitate decretorum: *Konst.* 1768, v. VII, f. 729, *tit.* Evocatio.

Duchownym z dobr dziedicznych in foro terrestri vel castrensi odpowiadać kazano, a in causis simplicium injuriarum według dawniejszey konstytucyi. *Ibidem*, *tit.* Forum.

O dziesięciny forum Sądow tylko Ziemskich przepisano, salva apellatione do Trybunału. Evocantes zaś o nie do Sądu Duchownego, 1,000 grzywien zapłacą. *Ibidem*, *tit.* O dziesięcinach.

Plura vide tit. Dziesięcina. Sądy. Trybunał. Kommissye. Miasta.

Fundacye.

Fundacye nowe i zapisy, favore communitatum Stanu Duchownego, sine consensu Ordinum Reipublicae, sub nullitate kazane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 819, *tit.* O nieoddalaniu.

Approbacya fundacyi domu nacyonalnego w Rzymie pod tytułem S. Stanisława Biskupa i męczennika wraz z szpitalem i alumnatem, pod protekcyą od Nayaiaśnieyszego Stanisława

Augusta przyięty: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 373, *tit.* Approbacya.

Fundacya Wigierska XX. Kamedułow podług opisu Augusta II stwierdzona: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 548, *tit.* Rozgraniczenie.

Fundacya W. Kazimierza Steckiego Kasztelana Kiiowskiego XX. Iezuitow Żytomirskich, tak co do missyi, iako i szkół approbatur: *Konst.* 1768, v. VII, f. 763, *tit.* Approbacya.

Fundacyą Warszawską WW. Panien Kanoniczek Warszawskich we wszystkich opisach i zapisach przez Ur. Annę z Zahorowskich Zamoyską Ordynatową uczynionych, Stany Rzeplitey approbuia; a I. K. Moś Nayaiaś. Stanisław August protekcyą swoją przyrzeka. *Ibidem*, f. 814, *tit.* Approbacya.

Fundusz OO. Bazylianow prowincyi Koron. na Uiazdowie, z mocą kupienia za 200,000 zł. dobr, i obligacyą uczenia ięzykow Greekiego, Słowiańskiego, i skoropismu, stwierdzony. *Ibidem*, f. 815, *tit.* Approbacya.

Fundacye dwie klasztorow OO. Bazylianow w Humaniu, i OO. Trynitarzow w Brahiłowie W. Potockiego Woiewody Kiiowskiego approbowane. *Ibidem*, *tit.* Approbacya.

Fundacya XX. Iezuitow w Dñeburgu z dobrami Aulią i Uzwaldą potwierdzona. *Ibidem*, f. 816, *tit.* Approbacya.

Fundusz OO. Reformatorow prowincyi Pruskiej W. Szymona Zaręby, Kasztelana Konarskiego Sieradzkiego w dobrach Zaręby stwierdza się. *Ibidem*, f. 817, *tit.* Desiderium.

Approbacya fundacyi OO. Dominikanow nowicyatu w Poporciach przez Ur. Stan. Beynerta Skarbnego W. X. Lit. z przyłączeniem dobr Poporcie i Kozaluszki w wojewodztwie Trockim, a Tumilowicze w powiecie Oszmiańskim: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 864, *tit.* Reintroductio.

Tamże OO. Dominikanie Trococy do zamku Trockiego reindukowani, z obowiązkiem wystawienia wieży, archiwum i refektarza obszerneho na Seymiki. *Ibidem*.

Fundusz collegium Witebskiego XX. Iezuitow approbatur. *Ibidem*, f. 865, *tit.* Potwierdzenie.

Fundacya XX. Scholarum Piarum w Opolu w wojewodztwie Lubelskim przez s. p. W. Iana Tarlo Woiewodę Sandomirskiego, wraz z inkorporacyą plebanii Opolskiej, tudzież szkoła rzemieślnicza od tychże xięży tamże erygowana, approbowane: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 373, *tit.* Szkoła.

Collegiis XX. Scholarum Piarum prowincyi Koron. nabycie dobr prawem dziedicznym pozwolone, tak, aby dobra kupione razem wzięte, summy 800,000 zł. nie przechodziły, na co Ziemstwow i Grodom baczność mieć i świadectwa do Metryk Koronnych odsyłać nakazano: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 277, *tit.* Umoocnienie.

Approbacya fundacyi XX. Scholarum Piarum w Rydzynie i probostwa tamże na fundusz

- przyłączonego: *Konst. 1775, v. VIII, f. 277, tit. Approbacya.*
- Approbacya nadanego od Kommissyi Edukacyi Narodowej XX. Scholarum Piarum dla nowicyatu collegium po-Iezuickiego w Drohiczynie z probostwem i wsią Bużyska, oraz z mocą kupienia gruntow za 50,000 zł. i zamiany dalszych gruntow. *Ibidem, f. 278, tit. Collegium.*
- Collegiis XX. Scholarum Piarum prowincyi W. X. Lit. wszystkie generalnie potwierdzone fundusze: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 664, tit. Umocnienie.*
- Tamże każdemu collegium dla zabudowania, potrzebne place i wioskę za 60,000 zł. kupić pozwolono; ogołem zaś kupno to 500,000 zł. przenosić nie ma, i tylko do lat 10 służyć. *Ibidem.*
- Na nowicyat jedno collegium post suppressam Societatem Iesu z obrania Kommissyi Edukacyi Narodowej teyże prowincyi Scholarum Piarum przyrzeczone. *Ibidem.*
- Fundacya Ur. Ignacego Scypiona Podstol. W. X. Lit. i Stsy Lidzkiego XX. Piarow w Lidzie approbatur: z pozwoleniem przykupienia placu do zabudowania potrzebnego. *Ibidem, f. 663, tit. Utwierdzenie.*
- Wsie Szecheliszki, Staniuny, Pollakupy albo Daukiuny kościołowi w Poniewiezu od Zygmunta III nadane, za fundusz XX. Scholarum Piarum w Poniewiezu wiecznie przyznane. *Ibidem, f. 666, tit. Rekognicya.*
- Fundacya WW. OO. Dominikanow w Winnicy, przez Ur. Michała Grocholskiego Sędziego Braclaw. approbatur: *Konst. 1775, v. VIII, f. 278, tit. Approbacya.*
- Fundusz szkół i konwiktu W. Michała Kosmowskiego Opata Trzemeszyńskiego approbowany. *Ibidem, f. 281, tit. Ubezpieczenie.*
- Fundacya WW. Panien Wizytek Lubelskich z prawami do wsi Motycza, gruntow na Rurach, placow przy klasztorze, i wsi Krężnicy, approbatur. *Ibidem, f. 318, tit. Rezolucya.*
- Fundacye klasztorow XX. Karmelitow Kowieńskich przez W. Szczyta Kasztelana Smoleńskiego: Staro-Miodzilskiego przez Ur. Antoniego Koszczyca Starostę Zarzyckiego: i Antoleptskiego przez W. Strutyńskiego Kasztel. Inflantskiego poczynione, approbantur, ze wszystkimi nadaniami, zapisami. Procz zapisow UU. Oziembłowskich Podsęd. Wilkomirskich dla klasztoru XX. Karmelitow Kowieńskich przez Ur. Morykoniego Podkomorzego Wilkomirskiego dysputowanych: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 663, tit. Approbacya.*
- Fundusz przez Ur. Felixa Paca Podkom. W. X. Lit. WW. Panien Benedyktynek Wileńskich z dobrami Dzieszna, Ostrowiec, Wiażyn, Chalin z Porudominem approbatur. *Ibidem, f. 664, tit. Approbacya.*
- Fundusz XX. Maryanow w Mirosławiu przez UU. Ważyńskich Skarbn. W. X. Lit. stwierdzony: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 665, tit. Potwierdzenie.*
- Approbacya funduszu WW. PP. Brygidek Grodzieskich przez W. Ale. Wiesiołowską Marszał. W. X. Lit. fundowanych. *Ibidem, tit. Warunek.*
- Fundacya W. Ieleńskiego Kasztelana Nowogrodzkiego XX. Augustyanow w Gliciszkach approbowana. *Ibidem, f. 732, tit. Dobr.*
- Fundusz Seminarium i missyi Ruskiej w Żytomierzu z zapisem 200,000 zł. przez Pobożnego Michała Prymowicza Officyała Kiiowskiego Ruskiego approbatur; gdzie plac potrzebny na zabudowanie, Kommissarze wyznaczeni wytknąć powinni: *Konst. 1776, v. VIII, f. 913, tit. Pozwolenie.*
- Fundacya Przewieleb. Xięzda Szaniawskiego Biskupa Krakowskiego XX. Komunistow w Kielcach dla edukacyi Szlachty, z wsią funduszową Widuchowa, approbatur, z warunkiem, iż ta fundacya od władzy Kommissyi Edukacyjney zależy ma. *Ibidem, f. 914, tit. Approbacya.*
- Fundacya Ur. Iana Ilińskiego Starosty Żytomirskiego WW. OO. Bernardynow w Żytomierzu approbatur. *Ibidem, f. 917, tit. Approbacya.*
- Fundacya WW. PP. Miłosiernych reguły S. Wincentego w Żytomierzu, od niegdy Przewielebnego Załuskiego Biskupa Kiiowskiego, stwierdzona. *Ibidem.*
- Plura vide tit. Klasztory. Dobra duchowne.*
- O funduszach edukacyjnych: *vide tit. Szkoły. Kommissya Edukacyjna.*
- Garniec, vide tit. Miary.**
- Generał, vide tit. Woźny.**
- Generał artylleryi, vide tit. Artyllerya.**
- Generał-Lieutenant, Generał-Maior, vide tit. Wojsko.**
- Gleyty.**
- Gleyty tylko na 6 miesięcy, i to przed dekretami ad jure agendum, a nie przeciw dekretom dawane będą: *Pacta Con. 1764, v. VII, f. 204, § Dekretow.*
- Gleyty z Kancellaryi W. X. Lit. od obywatelow potrzebowane, aby przy warowaniu loci standi nie aktykowane, robur suum nie miały, nakazano: *Konst. Lit. Seym Coron. 1764, v. VII, f. 409, tit. O gleytach.*
- Głós wolny, vide tit. Seymy.**
- Gory Olkuskie, vide tit. Mennica.**
- Granice.**
- Kommissye graniczne na Podolu, bez Senatora odprawiać pozwolono: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 67, tit. Ostrzeżenie.*

Spory o granice między województwami Kiiowskim i Braclawskim kommissyi wyznaczony, zakończyć nakazano: *Konst.* 1766, v. VII, f. 490, *tit.* Kommissya. — *Vide tit.* Kommissye szczegulne.

Spory o granice między Katolikami i Dyssydentami o dobra kościelne ad Iudicium mixtum podług traktat. 1768, (v. VII, f. 582, § 7) nalażały; a traktatem r. 1775 do Assessorii cum pari nro Assessorum Dissidentium odesłane: v. VIII, f. 61, *art.* 1, *nro* 3.

Granicznym sprawom forum, Zieństwo przepisane, żkąd na grunt odesłane być mają praecisa appellatione a praeliminariis: *Konstyt.* 1768, v. VII, f. 705, *tit.* Złączenie, *puncto:* że w Trybunałach.

Mapę graniczną Officialista sądzący podpisać powinien. *Ibidem.*

Graniczna sprawa do Trybunału wytoczona, na grunt na powrot, nie do Komornika, ale do Podkomorzego odesłana będzie; który gdy pierwszy dekret approbuie, rzecz za niewzruszoną poczytana być ma. *Ibidem.*

Zabor gruntów, lasów, ante decisionem causae granitialis, 1000 grz. i 4 niedziel wieży ukarany będzie. *Ibidem.*

Czyniący kwestyą o granice, violenter iey pretendować nie ma, ani żadnych szkód czynić, pod winą 100 grzywien i 4 niedziel wieży; strona zaś posiadająca grunt zadysputowany, po dekrete oddać go, cum calculo seu bonificatione obligatur. *Ibidem.*

Całość i zachowanie granic państw Rzeczypospolitej od Rossyi, i na wzajem granic Rosyjskich w Europie od Rzeplitey, gwarantowana sacrosancte na wieczne czasy: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 565, *art.* 2.

Opis granic między Rzeczpospolitą Polską, Austryą, Moskwą, i Prusami: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 20, 31, 42.

Kommissya graniczna między Rzeczpospolitą i Dworami Wiedeńskim, Petersburskim, i Berlińskim: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 111, *tit.* Wyznaczenie.

Nota Ministrow Rzeplitey, o zajęciu kraiu nad opis traktatu r. 1775. Tamże odpis na nią Ministrow Wiedeńskiego, Petersburskiego, i Berlińskiego. *Ibidem.* f. 123, *tit.* Noty.

Ratyfikacya i zamiana konwencyi granicznej z Dworami Wiedeńskim, Petersburskim, i Berlińskim, I. K. Mci Stanisławowi Augustowi poruczona: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 844, *tit.* Moc ratyfikacyi.

O processie granicznym, *vide tit.* Trybunał.

Graeco-Nieuniti, *vide tit.* Dyssydenci.

Grecka religia, *vide tit.* Dyssydenci.

Groble, *vide tit.* Mosty.

Grody.

Urzędy Grodzkie w swych województwach sub amissione officii, mają mieć niezmyśloną pos-

sessyą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 703, *tit.* Złączenie, *punc.* Appellacye.

Grody uniwersały i dyspozycye Kommissyi Skarbowey bez opłaty, pod odpowiedzialnością w Sądach Kommissyi teyże, przyimować powinny: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 897, *tit.* Obiaśnienie. Urzędom Grodzkim podatek czopowego i szelężnego odbierać zlecono: *Konst.* 1766, v. VII, f. 437, *tit.* Czopowe.

Tranzakcye w Grodzie Łowickim Prymasom czynić pozwolono, i ważność tychże ostrzeżona: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 69, *tit.* Grod Łowicki.

Pozwolenie Grodu Szreńskiego dla ziemi Zawskrzyńskiej, z mocą kreowania przez Starostę Płockiego Urzędników: *Konst.* 1768, v. VII, f. 730, *tit.* Grod.

Ustanowienie Grodu w Rypinie dla ziemi Dobrzyńskiej: a Staroście Bobrownickiemu kreacya Urzędników zalecona. *Ibidem.* f. 731, *tit.* Ustanowienie.

Erekeya suscepty grodzk. w Prasnyszu. *Ibidem.* *tit.* Postanowienie.

Postanowienie Grodu w Goniądzu, z iurydykcyą sądową, z obligacyą dla Ststy Brańskiego kreowania Urzędników szlachtę tamże possessyonatów; a tych Sądów kadencye następujące: 1mo. feria 2da post festum Purificationis B. V. M.; 2do. feria 2da post festum Rogationum; 3tio. feria 2da post festum S. Ioannis Bapt.; 4to. feria 2da post festum SS. Simonis et Iudae. *Ibidem.* *tit.* Ustanowienie.

Przygrodek w Tucholi dla alternaty między Skarszewami erygowany. *Ibidem.* f. 733, *tit.* Warunek.

Generalowi Wielkopolskiemu otwarcie Sądów Grodzk. i Sędziów postanowienie w Gnieźnie nakazano. *Ibidem.* f. 747, *tit.* Wojewoda Gnieźnieński.

Pół-Grodek w miasteczku Podgorzu, na Grod podniesiony, gdzie Sądy Ziemskie i Grodzkie Inowrocławskie sędzić się mają: *Konstyt.* 1776, v. VIII, f. 907, *tit.* Ustanowienie. Grod Bobrownicki dla ustanowienia nowego w Rypinie, zniesiony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 287, *tit.* Przeniesienie.

Plura vide tit. Sądy Grodzkie. Starosta. Podatki. Wexle.

Grzywna.

Menniczna, *vide tit.* Mennica.

O sądowych, *vide tit.* Trybunał. Sądy. Kommissye.

Gwałt szlachty, *vide tit.* Szlachciec.

Gwardya I. K. Mci.

Najiaśnieyszemu Stanisławowi Augustowi cztery regimenta, to jest dwa piesze: Koronny i Lit. dwa konne: Koronny i Litewski, dla bezpieczeństwa i powagi oddane, z kaucyą aby tych kommandant był szlachciec Polski;

- A za pomienione gwardye, Kommissyi Wóyskowej Koronney i Hetmanom Lit. żołnierza w proporcya pomnożyć zalecono: *Pact. Conv. v. VII, f. 203, § Obfite.*
- Tamże I. K. Mci 1,200 żołnierza nadwornego trzymać pozwolono, z ostrzeżeniem względem kommandanta iako wyżey. *Ibidem.*
- Cztery te wspomniane regimenta gwardyi, oddane per pacta conv. pod dyspozycyą I. K. Mci, procz posłuszeństwa, co do likwidacy i karności żołnierskiej, do Kommissyi Woyskowej należeć będą: *Sejm Cor. 1764, v. VII, f. 352, tit. Deklaracya.*
- Znowu też regimenta gwardyi I. K. Mci, oddane władzy woyskowej, iak były za Augusta III: *Konst. 1775, v. VIII, f. 88, tit. Obiaśnienie, nro 5to.*
- Też cztery regimenta gwardyi Kor. i W. X. Lit. pod zwierzchność I. K. Mci podług prawa 1764 powroczone: *Konst. 1776, v. VIII, f. 850, tit. Powinności, nro 6.*
- Officerowie, towarzystwo, i żołnierze milicyi nadw. I. K. Mci za żołnierza Rzeplitey w pułkach i batalionie garnizonu Grodzieńskiego poczytani. Płaca atoli tey milicyi, skarbowi I. K. Mci zostawiona; a post sera fata Nayaśnieyszego Stanisława Augusta, z intrat stołowych utrzymana będzie, aż do oświadczenia nowo obranego Krola, czy zachować, czyli rozpuścić zechce też milicyą. *Ibidem, f. 867, tit. Komput.*
- Powiększenie porcy gwardyi I. K. Mci: *Konstyt. 1766, v. VII, f. 455, tit. Polepszenie.*
- Culaga gwardyi konney i pieszey Litew. konstyt. 1766, in casu konsystencyi w Warszawie, postąpiona, corocznie na każdym miejscu płacona być ma: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 822, tit. Culaga.*
- Regimentowi gwardyi pieszey Kor. trzecia część płacy zaległej gdy z remanentow nie będzie dobrana, przez skarb Koronny we dwa lata wypłacona być ma: *Konst. 1775, v. VIII, f. 153, tit. Ubezpieczenie.*
- Gwardyi konney Lit. niedobior 24,405 zł. z adytamentu sobie należącego w skarbie Lit. przyznany: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 924, tit. Kwit.*
- Plura vide tit. Woysko.*
- Handel, vide tit. Kupcy i kupiectwo.**
- Heretycy, vide tit. Dyssydenci.**
- Hetman.**
- Hetmanom Wielkim obojga Narodow, po Marszałkach Wielkich, a Polnym po Marszałkach Nadwor. miejsce w Senacie wyznaczone, i że te Ministeria z krzesłem senatorskim łączone być nie mają, deklarowano: *Konst. 1768, v. VII, f. 677, tit. Buławy.*
- Władza Hetmanow WW. Kor. między nich i Kommissyą Woyskową podzielona: *Konf. Gen. Koron. 1764, v. VII, f. 50, tit. Kommissya.*
- W czasie woyny, woysko do zupełney Hetmana władzy i Sądow jego należy. *Ibidem.*
- Posłaniectwa wszelkie od oryentalnych potency, przez Hetmanow, a w niebytności tych, od prezydującego in Collegio Bellico mają być przyjmowane, i rapport I. K. Mci z Radą, lub Stanom czyniony: *Sejm Cor. 1764, v. VII, f. 351, tit. Deklaracya.*
- Kommenda Hetmanowi W. Kor. odjęta, a Regimentarzowi nowo kreowanemu dana: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 8, tit. Postanowienie Regimentarza.*
- Uchylenie niektórych wyrazow konstyt. Convocationis *tit. Kommissya Woyskowa, ktoreby tłumaczone być mogły na dotkliwość Hetmanow Kor. Sejm Coron. 1764, v. VII, f. 351, tit. Deklaracya.*
- Hetmani W. X. Lit. na instancją wdztw przy dawnych prawach a mianowicie 1717 r. na Seymie Convocat. zostawieni: *Konfed. Gener. Lit. 1764, v. VII, f. 171, tit. Zachowanie. Ale i tych powaga na Seymie Coron. 1764 przez ustanowienie Kommissyi Woyskowej określona: Konst. Lit. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 387, tit. Kommissya.*
- Taż Kommissya razem z Hetmanami W. X. Lit. pod prawa Koronne od roku 1768 podciągniona.
- Ordynanse, expedycey woyskowe wszystkie pod imieniem Hetmanow wychodzić mają, gdy się actu na swych respective Kommissyach znajdować będą: *Konst. 1766, v. VII, f. 464, tit. Dozwolenie.*
- Regimenta, procz raportow do Kommissyi Woyskowej, drugie Hetmanom, wyląwszy leyb-gwardye, przysyłać mają. *Ibidem.*
- Patenta na szarże officerskie w regimentach konnych i pieszych hetmańskich, do Hetmana należą. *Ibidem.*
- Warty z 40 ludzi Hetmani mieć powinni. *Ibidem.*
- Pensya dla tychże dwoma ratami Marcową i Septembrową ostrzeżona. *Ibidem.*
- Prerogatywy wzyż położone, że tylko owoczesnym służyć miały Hetmanom, warowano. *Ibidem.*
- WW. Hetmani WW. a w niebytności tych Polni, prezydować w Kommissyach mają; a gdy tych nie będzie, primus in ordine z Kommissarzow: *Konst. 1768, v. VII, f. 675, tit. Kommissye.*
- Rapporta takie iak do Kommissyi, WW. Hetmanom od woyska oddawane będą, procz regimentow I. K. Mci poruczonych. *Ibidem.*
- Forsztellacya Officerow we wszystkich regimentach, procz Krolewskich, WW. Hetmanom Wielkim przyznana. *Ibidem. — Vide o tym niżej.*
- WW. Hetmani WW. mogą mieć na ordynansie jednego Officyera z każdego regimentu, i po dwóch towarzystwa. *Ibidem.*
- Strażnikow, Obożnych Polnych, sami WW. Hetmani WW. patentować będą. *Ibidem. — Upadła ta prerogatywa po konst. r. 1776.*

Procz regimentow dragonii, dwie kompanie, Kommissye WW. Hetmanom WW. na assystencye przydawać mają. *Ibidem.*

WW. Hetmani Polni mają mieć assystencyą z regimentow konnych i piechoty Węgierskiej. *Ibidem.*

Garnizonu Warszawskiego służba, który z 3,000 składać się może, z dwóch Koronnego, a iednego Lit. woyska: od Hetmana W. Koronnego dependować ma. Karność zaś wewnętrzna woyska Lit. od Hetmana W. Lit. paritacione, gdyby Krol w Litwie rezydował, o Hetmanie W. X. Lit. rozumie się. Hetman W. Koronny garnizon Warszawski na rekwiizycyą Rady odmienić powinien. Hetmani chcący fortecę zakładać, Radzie plan podadzą, a ta Stanom Rzeczypospolitey. Rada ostrzeże Hetmanow, ieżli urlopnikow rewokować mają. Hetmani z Radą ułożą liczbę i placę dla żołnierzy okolo drog, kanałow, i rzek publicznych pracować mających; od czego żołnierzy wolny w miesiące mustry, i czasie obozowania. In casu wykroczenia Hetmanow, upomnieni będą od rady, a trwający w swoim sprzeciwieniu, na Sądy Seymowe zapozwani zostaną. Rachunek expens extraordinarynych na Seym wygotowany, wprzod Radzie komunikować będą. Karność, posłuszeństwo, mustra, ubior, lokacya, słowem kommanda generalna Hetmanom należy. Nominacya Officyalistow Kancellaryi Woyskowej, Hetmanom przyznana. In reliquo przy dawnych prawach zostawieni: *Konst. 1775, v. VIII, f. 103, tit. Hetmani.*

Hetmanom WW. służy danie pozwolenia sprzedania gaży Generałow-Lieutenantow i Maiorow za czteroletnią placę. Hetman W. Koronny ma prawo kreowania Officyerow w regimentach, i brygadach narodowych, od Chorążego aż do Kapitana inclusive, iednak za rekomendacyą Szeffia. W regimentach polnych Koron. Hetmanom Polnym Koron. też prawo służy.—*Tamże* Hetmanom Poln. prawa zabezpieczone: *tit. Obowiązki.*—Hetman W. Koron. ma starać się o przetłomaczenie i przedrukowanie xiąg lepszych woyskowych w obcych ięzykach, i one po regimentach porozysłać: *Konst. 1775, v. VIII, f. 157, tit. Supplement.*

Prawa te i prerogatywy WW. Hetmanow, prawem roku 1776, w ten sposob określone.

1. Kreacya Officyerow utriusque authoramenti, począwszy od Strażników i Oboźnych Polnych, aż do naymniejszego Officyera subalterna powyższemi konstytucyami Hetmanom warowana, I. K. Mci oddana, tak że gdy I. K. Mć za rekomendacyą Szefflow da wakans, Departament Woyskowy publikować go powinien: *Konst. 1776, v. VIII, f. 850, tit. Powinności, nro 7.*

2. Rotmistrze chorągwi Polsk. przy nominacyi towarzystwa i Officyerow zostawieni. *Ibidem.*

3. WW. Hetmani WW. i Polni mają mieysce w Departamencie Woyskowym, w Radzie zaś

tylko ten, który na Seymie obrany będzie. *Ibidem, nro 1.*

Hetmani, ordynanse wszelkie wspólnie z Departamentem Woyskowym po skassowaniu Kommissyi Woysk. wydawać będą, co do karności i służby woyska. Ruszenie zaś z kwater woyska, Radzie in pleno służy: *Konst. 1776, v. VIII, f. 850, tit. Powinności.*

Ordynanse do woyska Koronnego przez W. Hetmana W. K. a do woyska Litew. przez W. Hetmana W. Lit. w nieprzytomności zaś z tych iednego, przez WW. Hetmanow Polnych lub in absentia tych, przez pierwszego in ordine w Departamencie podpisane będą. *Ibidem.*

Plura vide tit. Kommissya Woyskowa. Rada, i tamże Departament Woyskowy. Woysko.

Hultaie, vide tit. Beśpieczeństwo.

Hyberny.

Zamiana dobr niektórych hybernowych, *vide tit. Starostwa. Dobra. Zamiana.*

Zniesienie podatku hyberny, a na to mieysce pul podymnego w dobrach stołowych i Krolewskich naznaczenie: *Konst. 1775, v. VIII, f. 137, tit. Zniesienie.*

Iarmarki.

Foralia albo targowe w miastach Krolewskich z uchYLENIEM wszelkich przywilejow zniesione, pod winą 2,000 grzywien w Grodzie lub Ziemstwie skazać mają: *Konst. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 333, tit. Zniesienie.*

Korczyki od zboża, podniesienie monety i złota, szafuntowe łyżki od potażow i inne podobne w Gdańsku, i w innych miastach extorsyie, zniesione: *Konst. Seymu Conv. 1764, v. VII, f. 34, tit. Cło.*

Przywilej Augusta III, na iarmark w Sielcach w wojewodztwie Lubelskim, a ziemi Łukowskiej, z przepisem czasu dla niego od niedzieli zapustney approbaty; i drugi 1 Lipca dwuniedzielny pozwolony: *Konst. Seymu Cor. 1764, v. VII, f. 375, tit. Iarmark etc.*

Przywilej Krola Michała na iarmark w Dubnie na Wodochryszcze podług starego kalendarza approbaty: *Konst. 1768, v. VII, f. 761, tit. Ubezpieczenie.*

Item przywilej na iarmarki Sokalskie, a w szczególności Augusta III, na święto SS. Trzech Krolow stwierdzony. *Ibidem, tit. eodem.*

Targi i iarmarki w miastach Czyżewie i Smoldowie approbaty: *Konst. 1775, v. VIII, f. 317, tit. Approbacya.*

Iarmarki i targi w Szczepankowie w ziemi Łomżyńskiej skassowane. *Ibidem.*—*Vide etiam tit. Miasta.*

Indygenaty.

Indygenaty tylko na Seymach pluralitate naddane będą: *Pact. Conv. 1764, v. VII, f. 203,*

- § Indygenaty; a trak. r. 1768, indygenaty inter materias Status policzył: v. VII, f. 602.
- Indygenat otrzymujący, ma swe od dziada wywieść szlachectwo. *Ibidem.*
- Indygenat otrzymujący, poty dyploma nie otrzyma, poki wprzod za 200.000 zł. possessyi nabytych nie okaże, pod nieważnością otrzymanego prawa, ani przed lat 20 z takowey possessyi wyzuć się nie może: *Konst. 1775, v. VIII, f. 293, tit. Ostrzeżenie.*
- Exceypowani od tego prawa zasłużeni w wojsku Rzeczypospolitey. *Ibidem.*

Prawa szczegeulne.

- R. 1764 indygenat UU. Karola i Fryderyka Brühlow salvo praestando Reipublicae juramento, i zabezpieczenie ich przy dziedzictwach przez oycy, lub przez się nabytych: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 375, tit. Indygenat.*
- Indygenat Ur. Iozefa Gabaleona Salmoura una cum successoribus, z kondycyą: productionis documentorum nobilitatis suae, et praestandi juramenti. *Ibidem. f. 376, tit. Indygenat.*
- Indygenat Ur. Pyrrhys de Varille szlachcica Francuzkiego una cum successoribus, salvo juramento et probatione nobilitatis. *Ibidem.*
- Indygenat Ur. Ierzego Bertranda salvis salvandis. *Ibidem, f. 376, tit. Indygenat.*
- Indygenat Ur. Piotra oycy, Iędrzeia syna, Iozefa Generała-Maiora Lit. synowca, Ludwika Biskupa Ptolomaeskiego Riaucourow, tudzież Karola Szchmidta szlachty Imperii. *Ibidem, f. 377, tit. eodem.*
- Indygenat Szymona Cortycellego Obersztliutenanta w wojsku I. K. Mei salva deductione nobilitatis et juramenti praestandi. *Ibidem, tit. Indygenat.*
- Indygenat UU. Iana Larzaka, Karola Petersenna Pułkownikow, Teodora Laskarysa Obersztliutenanta, Ierzego i Iakuba d'Obyrn, Piotra Deskoura Obersztliutenanta una cum successoribus: *Konst. Lit. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 419, tit. Indygenat.*
- R. 1768 indygenat Ur. Graffa de Waldstein: r. 1768, v. VII, f. 795, tit. Indygenat.
- Indygenat Ur. Fryderyka Augusta de Cossel. *Ibidem, tit. eodem.*
- Indygenat Ur. Henryka i Maurycego braci rodzonych. Item Maurycego Mertz Kirchen Brühlow. *Ibidem, f. 796.*
- Ur. Piotra Apraxyna Generała woysk Rossyjskich. *Ibidem.*
- Ur. Iana Ascha Rezydenta Ros. i Krzysztofa Wildy. *Ibidem.*
- Ur. Bazyl. Kara Pułk. woysk Ross. *Ibidem.*
- Ur. Iakuba Bulhaka Sekret. Legacyi Rossyisk. *Ibidem.*
- Sukcessorowie Horalda Igielstrohma, za indygenow prawych Rzeplitey declarantur. *Ibidem, f. 797.*

- UU. Redern, za indygenow Polskich przyznani: *Konst. 1768, v. VII, f. 797, tit. Przyznanie.*
- Ur. Stanisława Frankenberg indygenat. *Ibidem, f. 799.*
- Uznanie UU. Gordonow za indygenow Polskich. *Ibidem, f. 798.*
- Item r. 1768 indygenaty nadane: UU. Ludwikowi de Canal kawalerowi kommanderowi orderu S. Maurycego i S. Łazarza, Ministrowi Pełnomocnemu Krola IMei Sardyńskiego u Dworu Wiedeńskiego. Iozefowi Maryi, Ignacemu, Franciszkowi Xaweremu, Iulianowi z Brignolow Sale rodowitemu szlachcicowi Genueńskiemu. Andrzejowi Bollo, Ministrowi naszemu u Rzeplitey Genueńskiej i Dominikowi Filipowi synowcowi jego. Ianowi Mikołajowi Crosa szlachcicowi Genueńskiemu. Wielebnemu Tomaszowi Antici szlachcicowi Włoskiemu, Ministrowi naszemu i Rzeplitey u Dworu Rzymskiego. Mikołajowi Piotrowi Gartenberg. Ernestowi, Fryderykowi, Karolowi Coccei Pułkow. gward. pieszey Kor. Generałowi-Maiorowi. Clamorowi Teodorowi Stüding Pułkownikowi gwardyi pieszey Lit. Generałowi-Maiorowi. Iozefowi Adamowi Sauerzapf Adiutantowi naszemu, Generałowi-Maiorowi. Stefanowi Rioul Generał-Maiorowi. Karolowi Emmanuelowi de Langenhofft Warnen, Pułkownikowi i Adiutantowi naszemu. Ianowi Generał-Maiorowi, Bartłomiejowi Maiorowi, Iozefowi Kapitanowi artylleryi Kor. Wittom. Piotrowi Königsfeltowi Pułkownikowi w wojsku Koron. guwernerowi Paziow I. K. Mei. Ianowi, Stanisławowi Mangetom: pierwszemu w regimencie gwardyi pieszey Koronney, a drugiemu w regimencie konnym Gener. Skorzewskiego Obersztliutenantom. Iozefowi Franciszkowi Epselwitzom: pierwszemu w regimencie Ur. Podczaszego Lit. drugiemu w gwardyi konney Koronney Obersztliutenantom. Anton. Olsnitz Obersztliutenantowi w Korpusie Kadetow. Ianowi Ludwikowi Katzlerowi Maiorowi. Karolowi Boscamp zażywanemu od I. K. Mei do interessow Rzeczypospolitey u Porty. Karolowi Abrahamowi Frytsch Konsyliarzowi i Referendarzowi Dworu Saskiego. Karolowi Pernigottemu szlachcicowi Sardyńskiemu, Szambelanowi I. K. Mei. Wolfowi Henrykowi Szambelanowi I. K. Mei i Ianowi Henrykowi Kapitanowi Wikede, braci. Piotrowi le Fort Generałowi-Maiorowi w wojsku Koronnym. Ianowi Fryderykowi Herrenschwandt. Eliaszkowi Bertrand Konsyliarzowi I. K. Mei. Wielebnemu Teodorowi Kanonikowi Warszawskiemu i Iakobowi Sekretarzowi I. K. Mei Morantym. Michałowi Balassy. Ianowi Lind supremo Directori studiorum w Korpusie Kadetow. Ianowi Burgardowi Rittberg Pułkownikowi. Ianowi Krzysztofowi Bardeleben Obersztliutenantowi Generała Schlaka. Ferdynandowi Reybnitz Pułk. gwardyi pieszey Koronney. Karolowi Iakobowi Maiorowi

regimentu Generala Schacka, Franciszkowi Wilhelmowi Kapitanowi regimentu gwardyi pieszej Koronney de Laurans, braci. Karolowi Krzysztofowi Rothenhoff. Krzysztofowi Block Pułkownikowi. Karolowi Maurycemu Franckenberg Kapitanowi gwardyi pieszej Litewskiej. Ianowi Lewingston Porucznikowi w woysku Saskim. Karolowi Oettingen Gener. Adiut. Nayiaśn. predecessora I. K. Mci. Augustowi de Essen Rezydentowi Elektora Imci Saskiego. Ianowi Rehbinder. Karolowi Antoniemu de Zastrow pochodzącemu z domu Cölpin w Pomeranii. Karolowi de Simolin. Ierzemu i Iozefowi Galera Porucznikowi i Chorążemu gwardyi Lit. Ierzemu Gentil de Langallerie. Kazimier. Desztrunck. Ianowi Aloy Pułkownikowi w woysku Koron. Henrykowi Ioachimowi Hagen-Meister Kapitanowi w woysku Ross. Antoniemu Dorffmayer Kapit. w woysku Cesarskim. Piotrowi Maqueparlant Irlandczykowi. Michałowi Klementowi szlachcicowi Węgierskiemu. Fryderykowi, Henrykowi, i Karolowi braci rodzonym Mazanim. Franciszkowi Rotmistrzowi i Ianowi Kapitanowi regimentu konnego buławy polney Kor. Bałom, braci rodzonym. Karolowi Ierzemu w regimencie Krolowy zwanym, Adamowi, i Augustowi w regimencie Krolewiczowskim infanteryi Porucznikom de Heppen. Patrycemu Midleton Pułk. w regimencie Janowym. Karolowi Ludwikowi Fischer General-Adiutantowi I. K. Mci. Ianowi Fleury de Bachoue Pułk. I. K. Mci w woysku. Wielebnemu Fryderykowi, i Ur. Franciszkowi Strauch. Kasprowi du Chene Obersztelieutenantowi w woysku I. K. Mci. Ianowi Principati z synowcami od Mikołaja. Ludwikowi Adamowi le Roy Bosroger. Karolowi Loelchoeffel: *Konst.* 1768, v. VII, f. 799, *tit.* Indygenaty.

R. 1775 indygenat W. Piotra Hrabi Romanoff Feld-Marszałka woysk Rossyiskich: *Konstyt.* 1775, v. VIII, f. 293, *tit.* Indygenat.

Indygenat Ur. Gregorego de Potiemkin Generala en chef w woysku Rossyiskim. *Ibidem*, f. 294.

Indygenat Ur. Bazylego Kochowskiego, Fryd. Ewaldt von Schmidenfeldt Fabrycien, Barona de Melling Pułkown. Rossyisk., Alexandra Barona Soldenhoff, Barona Peter de Paklen Podpułk. Rossyisk., Iana de Rehblinder Konsyliarza Rossyiskiego. Mikołaja Manuzzego i Henryka d'Odonnell, Eryka Reinhold Albedylla. *Ibidem*.

Ur. Otto Fiethingoff Scheel za indygenę Polskiego uznany. *Ibidem*.

Indygenat UU. Karola de Pepellman Kancelerza Warmińskiego i Antoniego Strachwitza. *Ibidem*, f. 295, *tit.* Indygenaty.

Ur. Paweł Kosicki Kanonik Gnieźniński z bratem Macieciem do indygenatu powroceni. *Ibidem*, *tit.* Przywrocenie.

Indygenat UU. Abrahama Romanusa Generala

Lientenanta. Symeona Schyrkow, Andrzejia Kniazia Szczerbatow, Generalow Maiorow: Raymunda Patkula Pułk. Rossyiskich. Czerniszewa, Iana de Malenberg Obersztelieutenanta. Stanisława de Chene Rotmistrza Saskiego. Karola Virgin; Fryderyka de Saran w woysku Rossyiskim; Piotra Buchot w Francuzk. Piotra Haffstein Maiorow. Roberta i Wilhelma Lowow Porucznikow Saskich. *Ibidem*.

Indygenat Ur. Iozefa Sagramoso de Huc, Olivier de Largvier Hrabiow Rzymskich. Henryka Barona de Kalberg. Dytrycha Barona de Kleinstedt, Adama a Gayll, Dominika de Stuckienfeld, Pawła Kieczkieś. Potomkow Ierzego i Iakoba Lowow. *Ibidem*, f. 296.

Indygenat UU. Ludwika de Laveaux Pułkow. Barona Szlichtyng Obersztelieutenanta. Iana de Mitchel Maiora w woysku Kor. Grozmanniego. Henryka Stockheim w Korze Artylleryi. Hannibala de Gwirand w gwardyi Lit. Kapitanow. Ierzego na Roszewie Dressel. Iozefa Mezoneff. *Ibidem*, *tit.* Indygenaty.

Indygenat UU. Graffa Henr. Reichenbach, i Michelsona Pułk. Rossyiskiego. *Ibidem*, f. 297.

Indygenat Ur. Kamilla Marcoliniego Konsyl. Nayiaśn. Elektora Saskiego. *Ibidem*.

Uwolnienie od obowiazkow o indygenach Ur. Sagramozo. *Ibidem*.

Indygenat Urodzonego Roberta i Iozefa Taylerow. *Ibidem*, f. 298, *tit.* Indygenat.

Indygenat UU. Iozefa Porucznika, i Iana Kant. Proboszcza Kapinoskiego Forseythow braci. *Ibidem*.

Indygenat Ur. Antoniego Krutty tłumacza językow oryentalnych. *Ibidem*, f. 299.

Indygenat Urodzon. Iakoba i Krzysztofa Dahlkow. *Ibidem*.

Indygenat Ur. Samuela Ludgera Gereta doktora prawa obojga i Syndyka Toruńskiego. *Ibidem*, f. 300, *tit.* Uznanie.

Uwolnienie a juramento personali Ur. de Simolin Ministra Rossyiskiego, i successorow de Canal. *Ibidem*.

Indygenat Ur. Franciszka Szylbacha Pułkow. gwardyi pieszej W. X. Lit. *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 677, *tit.* Indygenat.

Indygenat Ur. Xiecia Daszkowa: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 919, *tit.* Indygenat.

Indygenat Wielebn. Iana Albertrandego. *Ibidem*, *tit.* Habilitacya.

Indygenat Xcia Karola de Ligne cum successoribus: z warunkiem aby dobr spadkowych w Polsce nie wyprzedawał: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 982, *tit.* Indygenat.

Instancye do Stolicy Apostolskiej, vide tit. Rzym.

Instrukcye poselskie, vide tit. Seymiki.

Instygator.

Rozkaz UU. Instygatorom Koron. zapoznania successorow WW. Przebendowskiego, i Siedl-

- nickiego Podskarbu W. Koron. do Kommissy Skarbowey o kalkulacyą: *Seym. Coron.* 1764, v. VII, f. 336, *tit.* Kwit etc.
- Pensya Instygatora Koron. Ur. Kraiewskiego 6,000 zł. dla obowiązku assystowania na kadencjach Kommissy Skarbowey, do 12,000 zlot. podniesiona: *Konst.* 1768, v. VII, f. 644, *tit.* Powiększenie. — *Vide o tym niżej.*
- UU. Instygatorowie od zasiadania w Kommissy Skarbowey Koron. uwolnieni: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 217, *tit.* Wyznaczenie. Atoli Ur. Kraiewskiemu Inst. Kor. ad vitae tempora miejsce tamże ostrzeżone, z pensyą 12,000 zł. i cum voto decisivo, przez wzgląd zasług iego. *Ibidem*, f. 109, *tit.* Odmiany, *et* f. 217, *tit.* Wyznaczenie.
- Pensya ta do 10,000 zł. zredukowana: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.
- Ur. Gomolińskiemu Instygatorowi Kor. pensyi 8,000 zł. naznaczono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 217, *tit.* Wyznaczenie. Następcy zaś Instygatorowie Kor. pensyi roczney każdy 6,000 zł. kontentować się będą. *Ibidem.*
- Prerogatywy Instygatora W. X. Lit. z prerogatywami Instygatora Koronnego porównane, i pensya 4,000 złotych do 6,000 podniesiona: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 537, *tit.* Decyzya. A potym temuż 8,000 zł. naznaczono: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 823, *tit.* Podwyższenie. Zniżono znowu te pensye konst. 1775 i 1776 do 6,000 zlot. *vide Tabelle expens* r. 1775, v. VIII, f. 644; a roku 1776, f. 931.
- Urzędy Vice-Instygatorow w Koronie i Litwie zniesione, a na to miejsce dwóch w Koronie, dwóch w Litwie Instygatorow mieć chciano z równą powagą. Koronny z Litewskim alternatę co 6 miesięcy w obowiązkach swoich zachowa: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 179, *tit.* Porównanie. — *Vide etiam* Sądy Seymowe.

Intercyzy, vide tit. Zapisy.

Interregnum.

- Uchwały Stanow w czasie bezkrolewia in materiis Status unanimitate, in aeconomicis pluralitate ustanowione vim legis mają: *Trakt. roku* 1768, v. VII, f. 595, *tit.* Prawa Kardynalne.
- Gwałty w dobrach Krolewskich, szlacheckich, i duchownych podczas bezkrolewia popełnione, przez amnestyą darowane być nie mają, ale in foro ubiquinario dochodzone będą: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 108, *tit.* O amnestyi.
- Actis interregni po śmierci Augusta III, ta, co i ustawom seymowym, moc przyznana: *Konst. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 314, *tit.* Acta. *Plura vide tit.* Elekcya.

Intraty skarbu, vide tit. Skarb. Podatki.

Inwestytury, vide tit. Xięstwa.

Iura Cancellariae, vide tit. Trybunał. Sądy. Kommissye. Salaria.

Iura Maiestatis, vide tit. Rada. Seymy.

Iura stolae Dissidentium, vide tit. Dysydenci.

Iuris naturae laesio, vide tit. Zapisy.

Iurydykcyje po miastach, vide tit. Miasta.

Ius caducum, vide tit. Kaduki.

Ius patronatus.

- Ius patronatus na biskupstwa, opactwa, i beneficja utriusque ritus Iego K. Mość Stanisław August inviolabiliter manutenere przyrzekł: *Art. Pact. Conv.* v. VII, f. 202, § Ius patronatus.
- Podobnie i prawa Krolow Polskich nominowania do Kardynalstwa strzedz obiecał. *Ibidem.*
- Ius patronatus Krolom Polskim na archymandrye odnowiono; i administracya tychże post demortuos, Przewielebnym Metropolitom Ruskim przyznana, z obowiązkiem doniesienia o wakansach, i zalecenia osob Stanu Szlacheckiego: *Konst.* 1768, v. VII, f. 746, *tit.* Odnowienie
- Ius patronatus Grekom Nieunitom i Dyssydentom ex possessione honorum onychże służące, stwierdzone, z kondycyą: aby tylko xięży Katolickich do kościołow i cerkwi Rzymskich prezentowali; nawzajem Katolicy, Grekow Nieunitow lub Dyssydentow prezentować mają kościołom Dyssydenckim suae collationis: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 585, § 14.
- Ur. Celestynowi Duninowi Podczaszemu Brzezińskiemu ius patronatus w Dąbiu miasteczku Krolewskim nadane: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 88, *tit.* Ius patronatus w Dąbiu.
- Ius patronatus possessorom dobr po-Iezuickich ostrzeżone: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 267, *tit.* Rozrządzenie.
- Ius retractus Szlachty w kraiach oderwanych, vide tit. Szlachcic.**
- Ius vitae et necis poddanego, vide tit. Poddany.**
- Kaduki.**
- Ius caducum na majątki cudzoziemcow bezdzietnych, i bez testamentu zeszyłych tak rozrządzono: że successorowie mogą w nich dziedziczyć relicta decima parte miastu lub pannu miejsca; atoli to beneficium tylko do lat trzech służy, gdzie trzykrotnie co rok successorowie obwieszczani być powinni; po którym czasie ad fiscum Regium takowe bona

devoluntur, jeżeli się nikt o nie dopytywać nie będzie: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 601, § 23. Possessye wszelkie świeckie i duchowne od lat 50 niekwestyonowane, ani kadukiem, ani processem wzruszone być nie mogą: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 955, *tit.* Kaduki.

Maiątki bez successorow w osmych stopniu, pozostałe, pod prawo kadukow podpadają. *Ibidem.*

Prawo r. 1768 względem kadukow po cudzoziemcach stwierdzone. *Ibidem.*

Kadecki Korpus, vide *tit.* **Szkoły.**

Kadencye Sądow, vide *tit.* **Sądy. Kommissye. Trybunał. Grody.**

Kanały, vide *tit.* **Rzeki. Kommissye Skarbowe.**

Kancellarye, vide *tit.* **Sądy Grodzkie i Ziemskie. Starosta.**

Kanclerz, vide *tit.* **Pieczętarze. Sądy Assessorskie.**

Kanonizacye, vide *tit.* **Rzym.**

Kapitały, vide *tit.* **Summy.**

Kapituły.

Kapitułom i kollegiatom, a w szczególności Warmińskiej prawa o nieprzyimowaniu ignobiles na prelatury i kanonie, zalecono; co i na W. X. Lit. rozciągniono: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 88, *tit.* Ponowienie.

Kapituła pod kondemnata będąca, drugą poblizszą ostrzedz ma, aby elekyą Deputatow złożyła: z czego się nie ma wymawiać, pod karą 2,000 grzywien: *Konst.* 1768, v. VII, f. 696, *tit.* Złączenie, *punc.* Ostrzegamy.

Kapitułom Kujawskiej, Poznańskiej, i Płockiej dwoch Deputatow obierać pozwolono: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 56, *tit.* Rozdzielenie Trybunałow. Roku 1768, siedmiu tylko Deputatow Duchownym obierać kazano: *ibidem*, f. 682, *tit.* Złączenie; a roku 1775, (v. VIII, f. 167, *tit.* Trybunał.) liczbę tę do dziewięciu rozciągniono. *Jako o tym niżej.*

Kapituła Warmińska jednego Deputata na Trybunał Wielko-Polski wysyłać ma. Teyże Kapitułe powtornie zalecono, aby kanonie i prelatury Szlachta tylko Polska z oycy i matki, posiadała: *Konf. Gen. Kor.* v. VII, f. 88, *tit.* Ponowienie.

Kontrakt Kommissyi Skarbowey Kor. z Kapitułą Warszawską i innemi possessorami o place przy gnoiowej gorze, approbowany: *Konst.* 1766, v. VII, f. 445, *tit.* Utwierdzenie.

Kapitułe Lwowskiej dwoch Deputatow na kadencyą Lwowską, jednego na Prezydenta, obierać pozwolono, drugiego na Vice-Prezydenta, i probostwo Trębawelskie na subsy-

stencyą tychże nadano: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 345, *tit.* Obiaśnienie.

Odtąd dziewięciu tylko Deputatow Kapituły posyłaia, to iest: Gnieźnińska, Krakowska, Kujawska, Poznańska, Płocka, Łucka, Chełmska, Kiiowska, Kamieniecka; a dla Deputata Gnieźnińskiego prezydencya ostrzeżona: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 167, *tit.* Trybunał.

Kapitułe Płockiej dobra Skaryszew cum attinentiis w ziemi Warszawskiej przedać za 200,000 zł. i za tyleż dobr poblizy nabyć pozwala się: *Konst.* 1766, v. VII, f. 486, *tit.* Pozwolenie.

Kapitułe Warszawskiej przywilej Augusta III roku 1758 nadany, stwierdzono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 815, *tit.* Approbacya.

Fundusz Kapituły Sandomirskiej w trzech częściach dochodow wsi Turbia approbowany. *Ibidem*, *tit.* Przyłączenie.

Zamiana dobr Łęgonice do Kapituły Gnieźniń. należących, za Granowek W. Granowskiego Woiewody Rawskiego dziedziczny, approbatur: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 257, *tit.* Pozwolenie.

Kupno placu i szpichlerza Kapituły Sandomirskiej stwierdzone. *Ibidem*, f. 333, *tit.* Approbacya.

Kapitułe Warszawskiej domy i place w Warce przedać, i wieś za tę summę kupić pozwolono. *Ibidem*, f. 220, *tit.* Inkorporacya.

Kapitułe Wileńskiej dobr Kamieńszczyzna i innych nabyć za 800,000, zł. pozwolono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 662, *tit.* Pozwolenie.

Vide etiam tit. Dobra duchowne. *Item tit.* Trybunał.

Kaptury, vide *tit.* **Sądy Kapturowe.**

Kasztelan.

Kasztelanowie w nieprzytomności Woiewodow, uniwersaly nowe na Seymiki wydawać mają, gdyby Deputatow większa liczba pod kondemnata znalazła się: *Konst.* 1768, v. VII, f. 696, *tit.* Złączenie. — *Vide o teyże ich prerogatywie: Konst. Convocat.* 1764, *ibidem*, f. 53, *tit.* Rozdzielenie Trybunału.

Kasztelania Buska kreowana, i mieysce dla Kasztelana po Kasztelanie Konarskim Kujawskim wyznaczone: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 363, *tit.* Kasztelania Buska.

Ustanowienie kasztelanii Mazowieckiej z przepisem mieysca dla Kasztelana po Kasztel. Czerniechowskim: *Konst.* 1768, v. VII, f. 747, *tit.* Ustanowienie.

Ustanowienie kasztelanii Łukowskiej z wyznaczeniem dla Kasztelana mieysca po wszystkich w Senacie: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 180, *tit.* Ustanowienie.

Tamże Kasztelanowie Żytomirski i Owrucki postanowieni; Żytomirskiemu po Łukowskim,

Owrukiem po Żytomirskim mieysce naznaczone. *Ibidem*, *tit. eodem*.
Plura vide tit. Senator.

Klasztory.

Fundacye klasztorow de nova radice tylko potrzebnych, i to o miłę od parafialnego kościoła pozwolone, a exekucyą tego WW. Biskupom, Senatorom, i Urzędnikom Ziem. i Grodzkim zalecono: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 81, *tit. Ubeśpieczenie miast.*

Klasztorom utriusque ritus szynki i handle po miastach zabronione, pod konfiskatą trunkow, a forum Sądy Mieyskie przepisane: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 151, *tit. Warunek miast.*

Item o szynkach klasztornych w W. X. Lit. *vide Seymu Coron. Konst. Lit.* v. VII, f. 385, *tit. Czopowe.*

Młodzież szlachecka idąca do klasztoru, wyrok przed professyą od substancyi uczynić, i tylko dziesiątą częścią kontentować się ma: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 63, *tit. O młodzi.*

Pod toż prawo i mniszki podciągnione z dodatkiem: *ze portio substantiae ich, post fata wracać się ma ad successores; a expeditio muliebris non in paratis summis, sed in comparata supellectili dawana być powinna:* *Konst.* 1768, v. VII, f. 820, *tit. O nieoddaniu.*

Młodzieńcom lat 24, a pannom lat 16 skończonych nie mającym, rodzice i opiekunowie do klasztorow wstępować sub poenis nie pozwolą. A Przełożony sukienki dać takim nie powinien; przyjmujący zaś klasztor osobę non sui juris bez pozwolenia, 1000 grzywien zapłaci. *Ibidem*, f. 744, *tit. Obieranie stanu.*

Od tey reguły, idący do zakonow XX. Iezuitow i Piarow excypowani. *Ibidem.* Tudzież i XX. Bazylianie: *iako niżej pod r. 1775.*

Pozwolenie klasztorowi PP. Dominikanek Sochaczewskich kupienia dobr za 20,000 zł. w proporeyi przedaży części wsi Gnatowiec Ur. Waliickiemu Kasztel. Sochaczewskiemu od Stanow approbowaney: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 371, *tit. Approbacya.* ●

Pozwolenie zamiany dobr Brwilno, Wysokie w wojewodztwie Płockim Ur. Modlińskiego Żupnika Kuiawskiego, za dobra Bielawy i Złotniki w wojewodztwie Brzeskim-Kuiawskim PP. Norbertanek Płockich dziedziczone: *Konst. Seymu Cor.* 1764, v. VII, f. 371, *tit. Dobra.*

Klasztorowi XX. Dominikanow Warszawsk. summy wyderkaffowe bez ewikcyi na zabudowanie placow podnosić pozwolono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 816, *tit. Wyderkaff.*

Klasztorowi XX. Kamedułow Bielańskich pod Warszawą, wieś Polkow przedać i inne dobra za 150,000 zł. kupić pozwolono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 256, *tit. Pozwolenie.*

Pozwolenie OO. Dominikanom Warszawskim

nabycia dobr za 100,000 zł. a przytym possessyie ich w Warszawie approbowane. *Ibidem*, f. 280, *tit. Pozwolenie.*

OO. Bazylianow w Koronie i w W. X. Lit. przywileie approbantur. Krewni ich od successyji po zmarłych zakonnikach oddaleni, a nowicyuszowie z Piiarskiemi considerari mają. *Ibidem*, f. 281, *tit. Potwierdzenie.*

OO. Bernardynom Warszawskim włoka lasu pod Grodzkiem przez Starostę ustąpiona approbatu, i possessyie ich w Warszawie stwierdzone. *Ibidem*, *tit. Stwierdzenie.*

Plura vide tit. Fundacye. Dobra duchowne.

Kleynoty.

Insignia na Koronacyą Nayiasniejszego Stanisława Augusta, z Krakowa do Warszawy sprowadzić kazano; a privilegia miasta Krakowa względem Koronacyi zabezpieczone: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 102, *tit. Koronacya.*

Wyznaczenie Kommissarzow do odwiezienia koron i insigniorum z Warszawy do Krakowa po szczęśliwey Koronacyi Nayiasn. Stanisława Augusta: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 374, *tit. Korony.*

Prawa przeciw używającym kleynotow, *vide tit. Lex sumptuaria.*

Plura o kleynotach Rzeczypospolitey, vide tit. Archivum. Zastawa.

Komornik.

Komornicy Graniczni possessyonaci być powinni: *Konst.* 1768, v. VII, f. 705, *tit. Złączenie, puncto Sprawy.*

W wojewodztwach Kiiowskim, Wołyńskim, Podlaskim, Braclawskim i Belżkim po trzech Komornikow dla rozległości, Podkomorzym kreować pozwala się. *Ibidem.*

Item Ziemstwom wojewodztwa Kiiowskiego po dwóch Komornikow przydano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 915, *tit. Kadencya.*

Item Ziemstwom Kamienieckiemu i Latyczewskiemu, do dwóch dawnych, po dwóch nowych Komornikow przydano: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 287, *tit. Pozwolenie.*

UU. Sędziemu i Podsędkowi Drohickiemu na drugich dwóch Komornikow; a Ur. Pisarzowi Ziemskiemu na drugiego Podpiska pozwolenie dane. *Ibidem*, f. 288, *tit. Przeniesienie.*

Wojewodztwu Łęczyckiemu drugi Komornik pozwolony, przez Ur. Podkomorzego stanowić miany: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 911, *tit. Subdelegacya.*

Cywunowie Żmudzey ex quo Sędziowie spraw podkomorskich, każdy iednego Komornika kreować mogą: *Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 410, *tit. Activitas.*

Plura vide tit. Granice.

Kommissya Skarbowa Koronna.

Ustanowienie Kommissyji skarbu Koronnego: *Konf.*

Gener. Kor. 1764, v. VII, f. 27, tit. Komissya skarbu Koronnego.

Ktorey ordynacya krotko zebrana kładzie się. NB. Nie ostrzega się czasem w ciągu tej ordynacyi o zaszytych odmianach względem liczby Kommissarzow, kadencyi, kompletu etc. bo o tym niżej masz pod r. 1768, 1775, i 1776.

Kadencye.

1. Kadencye Kommissyi skarbu Koronnego. Pierwsza 1ma Augusti (prawem roku 1776 na Sept. przeniesiona: v. VIII, f. 897, tit. Obiaśnienie, wo 7). Druga 1ma Novembris. Trzecia 1ma Februarij. Czwarta 1ma Maij. W każdej kadencyi po niedziel 4 sądzić się ma: a to zrana od godziny 8mej do 12tej. Po południu od 3ciej do 7mej. Komplet do sessyi potrzebny osob siedm (dziś osob pięć a do spraw wexlowych cztery, podług praw 1775, i 1776). Pozwy pod tytułem: Nos Commissarii Consilii Economici thesauri Regni a Republica designati, wychodzić powinny.

Komplet.

Pozwy.

Sprawy.

2. Do Kommissyi należą w szczególności, dochody skarbowe, instruktarze celne, weryfikacya kwartalney importancyi, miary, wagi, i łokcie, traktow opisane, mostowego i grobelnego ułożenie, młynow i zawad na rzekach splawnych uprzątnienie. O czym prawa do ekzekucyi przyprzrowadzić Kommissyi zalecono. Officyaliści skarbowi szlachta i Katoicy być mają. Żołnierz skarbowy tylko od Kommissyi zależy.

3. Sprawy do Sądow Kommissyi należące są: o depaktacye kupcow, zwracania z traktow, słowem sprawy intrat skarbowych z iakiemikolwiek osobami tyżące się. Zniesienie ceł partykularnych tak wodnych iako i lądowych Kommissyi zlecone, z obowiązkiem zapłacenia procentu za lat 20 gdzie były uprzywileiowane; a w dobrach duchownych od Krolow i Xiążąt tymże nadane, annuatim płacić się mają. Interessa skarbowe wszystkie pluralitate votorum decydować się mają. Różne zdanie w protokoł dla explikacyi Rzeplitey mają być wpisane. Wotowanie do trzech razy wolne. Paritatem przyduiący rozwiązuie. Na każdym Seymie czy ordynarynym czy extraordynarynym, Kommissya rachunek uczyni de perceptis et expensis. Proiekta przygotowane w interessach skarbu, do rezolucyi Stanom podać obowiązana.

Decyzja per pluralitatem.

Rachnek na Seymie.

Proiekta.

Czas powagi Kommissarzów: ich obowiązki.

Activitas Kommissarzów.

4. Wyznaczonych Kommissarzow powaga lat dwie trwa, których wolno Rzeplitey in toto vel in parte potwierdzić. Na mieysce zmarłego Kommissarza, Krol IMśc z Radą innego nominować ma prawo. Zasiadający na kadencyi Kommissarz, in causis personalibus beneficio suspensionis w wszelkich Sądach gaudet; a zaslaniający się tym beneficium, a nie zasiadający, 1,000 grzywien karany być ma. Kommissarze Skarbowi Deputatami być nie mogą, a zostawszy Posłami (od ktorey prerogatywy konst. 1768 i 1775 r. oddaleni) równie iako i Kommissarze Senatorowie, in

negotiis skarbu wotować nie mają. Podobnie in Consilio Economico w swoich sprawach zachowaią się.

5. Kommissya Skarbowa etiam sub interregnis trwać ma. Pensya 120,000 zł. W. Podskarbiemu na ow czas Wessłowi ostrzeżona; a następcom po 80,000 zł. (konst. 1775 r. i dla następcy W. Wessła 120,000 zł. warowano; a konst. r. 1776 do 60,000 zł. zredukowano). Każdemu z Kommissarzow po 12,000 zł. a konst. r. 1776 po 10,000 zł. przepisano, ktore to pensye kommissarskie, nie ryczałtem ale przy końcu kwartału proportionate do zasiadania partycypowane być mają, a reszta w kassie pozostanie. (Dziś tą resztą, zasiadający dzielą się podług praw późniejszych). Nie zasiadający Kommissarz, przez całą kadencyą ob infirmitatem, poprzysięże ią, ieżli się brać będzie do pensyi. Sam tylko Podskarbi na ow czas Koronny (praeluso beneficio hoc successoribus) mógł się absentować od kadencyi, z pewnością pensyi swoiey. Ur. Podskarbi Nadworny Koronny, pensyą 32,666 zł. gr. 20 podług dawniejszych praw kontentować się ma (od pensyi rzeczoney 666 zł. gr. 20 roku 1776 odcięto).

Pensya.

6. Libertacyi, paszportow, protekcyi, Kommissya Skarb. dawać nie będzie. Proiektpapieru stęplowanego wygotuie; spraw ziemskich sądzić, podatkow żadnych wkładać, lokacyi woyskowej, i płacy odmieniać nie może, intraty post decessum Starostow do possessyi obięcia przez nowo uprzywileiowanych, Kommissyi Skarbowey dozorowi zlecone: *Konf. Gener. Kor. 1764 v. VII, f. 27, et sequent. tit. Kommissya.*

Dalsze obowiązki.

Kommissya Skarbowa w interessach ekonomicznych, nawet extra cadentiam, byle w liczbie osob 5 zasiadać może: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 322, tit. Obiaśnienie.*

Interessa iurydyczne i rachunki kwartalne tylko na kadencyach expedyowane być mają. *Ibidem.* Zasiadający extra cadentiam, z grzywien i pensyi odciętych Kommissarzom, na kadencyach nie zasiadającym, nadgrodzieni być mają. *Ibidem.*

Ordynacya Sądow Kommissyi Skarbowey Koronney napisana od teyże Kommissyi, a od Stanow Rzeplitey poprawiona. *Ibidem, f. 323, tit. Approbacya.*

Tey treść następująca. „W każdym tygodniu kwartalney kadencyi, poniedziałek, wtorek, srzoda i czwartek na sprawy, piątek i sobota na interessa skarbowe wyznaczone. Regestra w tych Sądach następujące: dwa ordynaryjne sine beneficio aresti; trzeci directi mandati; czwarty poenalium. Z tych pierwszy w poniedziałek i wtorek ex delatione thesauri na instancyą Ur. Instygatora, lub przeciw skarbowi. Drugi to iest: registr injuriatorum we śrzodę i czwartek. Trzeci directi mandati każdego dnia. Czwarty poenalium w sobotę brane być mają.

Czas na interessa skarbu i na sprawy. Regestra 2 ordynaryjne, 3 Directi mandati, 4 Penallium.

Wpisy własnym domysłem przedzwaniane nie będą. Sprawa zaczęta, aż do końca bez przerwy sędzić się ma. Konnexye spraw, tylko podług prawa 1726 dopuszczane będą. Wpisy nie na kartach, ale w księdze oprawney czynić się mają, z wyrażeniem dokładnym imion i rzeczy. A wokandę ich Regent Kommissyi na drzwiach przybić każe. Protokoły sentencyonarzow ekonomiczny i iurydyczny, Kommissarz jeden lub dwóch trzymać ma, które każdy Kommissarz podpisywać obowiązany, iako i registr spraw w ręku iednego Kommissarza, a protokoł dekretowy u Pisarza Skarbowego zostaiący. Wszystkie pozwy, dekreta, i rezolucye Polskim językiem pisane, gratis wydawane być mają procz ekstraktow od których arkusza po zł. 1 Kancellarya brać ma prawo; a depaktuiący w tym mieysce traci, i innym karom w Sądzie Kommissyi podlega. Zapozywaiący skarb, kłaść ma pozew na komorze, i relacyą onego w Grodzie, gdzie ta komora, uczyni. Mecenasow tylko 15, Sądy te mieć mają, i to przysięgłych podług roty konst. Seymu Cor. 1764 (v. VII, f. 325) przepisany, którzy za swych dependentow odpowiadać, Sądowi i Sądom respekt czynić; spraw merita z konkluzją stronie i każdemu z Kommissarzow na piśmie podawać obligowani. Po replikach żadne rekapitulacye mieysca nie mają; i illacye tylko ad omnia czynione będą. Do iedney sprawy dwoch, a do większey trzech Patronow zażyty być mogą. Pozostałe wpisy na następuiący kadencyi nayprzod wolać się mają. Dylacye żadne, procz noviter repertorum documentorum w tym Sądzie mieścić się nie będą. Sessyi ani przywoływać, ani odwoływać przed czasem nie wolno. Ustępy uproszone, przyczyną ważną wsparte być powinny. Kommissarz od zaczęty sprawy odchodzić, kompletu zrywać, pod czas sentencyi przechodzić się nie powinien. Żaden także z Kommissarzow na kondescensye, kommissyie, lustracye od Sądow swych wyznaczone, zażyty być nie może, pod animadwersyą sądową. W czasie ustępu, Kommissyia nikogo z dystyngwowanych zatrzymywać nie ma. Inkwizycye w sprawach Kommissyi Skarbowey Koron. nie Kommissyia, ale Urzędy Ziens. i Grodzkie czynić mają. Kassaty i sublewacye od processow bez własnego wpisu, zabraniają się. Libertacyi od cel Kommissyia dawać nie będzie. *Oppositio unius circa registra et latam sententiam za ważną deklarowana.* Konst. Cor. 1764, v. VII, f. 322 et sequen. tit. Approbacya.

Zlecenie od Stanow Rzeczypospolitey dane Kommissyi Skarbowey Koron. na kupienie placu lub gotowego domu dla wygody iurydyckey, et archivorum bezpieczeństwa: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 327, tit. Wyznaczenie. Obacz pod r. 1766 dopełnienie tego zlecenia.*

Kommissyi Skarbowey zalecona baczność o du-

plę kwartę z starostw i krolewsczyzn pierwszego roku obiętych; tak, że in spatio niedziel dwunastu nie opłacona, i za listem podawczym przez Dworzanow nie obięta krolewsczyzna, pro vacanti ma być deklarowana. *Ibidem, f. 329, tit. Obostrzenie.*

Gdyby zaś ta Kommissyia, albo dupli odebrać nie chciała, albo listu podawczego dać rekużowała, rekwiruiący praevia manifestatione, w Grodzie Warszawskim, lub własnym, po zaprezentowaniu dupli i listu, ma iść z dwoma szlachty i Woźnym do dobr uprzywileiowanych. *Ibidem.*

Kommissyie Skarbowe z intrat skarbu przed Stanami likwidować się mają. *Ibidem, f. 333, tit. Zniesienie.*

Kommissarzom skarbu Koronnego pensye roku 1764 wyznaczone, że nie tylko w Warszawie, ale i za Warszawą w interessach skarbu bawiącym, służą, deklarowano: *K. 1766, v. VII, f. 444, tit. Obiaśnienie.*

Kupno pałacu Krasieńskich zwanego od W. X. Adama Krasieńskiego Biskupa Kamienieckiego, z attynencyami approbatur. *Ibidem, tit. Potwierdzenie.*

Zlecenie Kommissyi Skar. wyznaczenia tamże placu na przejazd z ulicy Długiey na Świętołerską. *Ibidem.*

Kommissyia Skarbowa pałacem od W. Krasieńskiego Biskupa Kamienieckiego kupionym, zawiadywać ma. *Ibidem.*

Wyznaczeni Kommissarze Skar. Koronni. *Ibidem, f. 454, tit. Wyznaczenie.*

Sposob i czas obierania Kommissarzow Skarb. tudzież Woyskowych, Assessorskich oboyg Narodow przepisany. *Ibidem, tit. Sposob.*

Elekcyta ta, tymże dziś, co i Konsyliarzow Rady, sposobem odprowiać się ma. *O czym masz niżej pod r. 1775.*

Summa 688,498 zł. groszy 21 i poł na expensa extraordinaryine dyspozycey Consiliorum Status w skarbie Koronnym zostawiona: *Konst. 1768, v. VII, f. 659, tit. Summy. R. 1775, summa 446,166 zł. gr. 10 przepisana: v. VIII, f. 153, tit. Produkeya; a roku 1776, summa expensy extraordinaryiney do 300,000 zł. redukowana: v. VIII, f. 891, tit. Tabella.*

Obiaśnienie praw, Seymow Convocat. i Coron. 1764 o Kommissyach Skarbowych oboyg Narodow podług konst. 1768, gdzie ordynacya Sądow Kom. Skarb. in toto zachowana, a co się tycze osob kommissarskich ustanowiono.

1) „Kommissarze skarbow Koron. i Lit. szlachta i bene possessionati być mają. Posłami na Seym być nie mogą, ani Posłowie za Kommissarzow podawani będą. (Konstytucyą roku 1775 Posłowie na Seym za prawych

na Kommissarzow uznani kandydatow: roku 1775, v. VIII, f. 105 i 106, tit. Obiaśnienie, nro 7, i tit. Ułożenie, nro 3). 2) Ur. Podskarbiowie Nadw. i Instygatorowie ad pluralitatem votorum na kommissyach wchodzić nie powinni (zyskali tę prerogatywę r. 1775: v. VIII, f. 179, tit. Podniesienie. A co się Instygatora tycze, vide tit. Instygator). Liczba Kommissarzow Skarb. w Koronie do 10 osob, w Litwie do osob 6, nie rachując WW. Podskarbach Wiel. i Nadw. redukowana. Komplet na kadencyach i ekstrakadencyach w Koronie z osob 5 z prezydującym; w Litwie podczas kadencyi z osob 4, na ekstrakadencyi, z osob 3 i prezydującego deklarowany. 3) Pense kommissarskie tylko in praesentes dzielone być mają. 4) Raporty WW. Podskarbig Wielkim nawet na kadencyach nieprzypomnym takie same, iak Kommissyom Skarbowym, Offycyalistowie czynić obligowani. 5) Żołnierz skarbowy, ktorego w Koronie tylko 500, w Litwie 100 pozwolono, do dyspozycyi WW. Podskarbig, lub Prezesa należą. 6) Kreacya Offycyerow procz Kommandanta od I. K. Mci patentowanego, WW. Podskarbig służy. 7) Kommendant skarbowego żołnierza, rapporta czynić, i warte do rezydencyi WW. Podskarbig dawać obowiązany. 8) Superintendentow w Koronie, a Kontraregistrantow w Litwie kreacya od WW. Podsk. WW. zależy; złożenie zaś ich z urzędu ob incapacitatem, Kommissyom warowane. Innych Offycyalistow Kommissya obierać i ustanawiać będzie. 9) Kommissyie w stanowienie podatkow wdawać się nie mają, o co forum ad instantiam ejusvis na Sądach Seymowych; eksekucya tylko praw, dochodow skarbu tyczących się, onym polecena. 10) Senatorowie iako Kommissarze Skarbowi w czasie rachunkow, w Senacie vocem repraesentativam tylko mieć mogą. A na Sądach Seymowych w materyach skarbu mieysca nie mają. Kommissyie ex Ordine Equestri dwoch Kommissarzow wyznaczyć mogą do odpowiedzi pod czas Seymu cum voce responsiva et explicativa tylko, i ci po Posłach umieszczeni być powinni. 11) Kwity Pisarzom komor iak nayiaśniej pisane być mają. 12) Pieczęć Kommissyi Skarbowey pod herbem narodowym, herb Podskarbigiego W. zamykać ma. 13) UU. Instygatorom oboygą Narodow in absentia Kommissarza do kompletu potrzebnego, votum decisivum przyznano. 14) O zatrzymane podatki, w Sądach Grodzkich Kommissya Skarbowa ma czynić, a gdy tam sprawa nie doydzie, dopiero praevia manifestatione do Sądow swoich zapozwać ma prawo. 15) w Litwie nie płacących podatkow, Kancellarye Grodzkie na delatę woysku do eksekucyi podawać będą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 666, tit. Kommissyie.

Obiaśnienie dalsze władzy Kommissyi Skarbowych w roku 1768.

1) „Kommissya Skarbowa o ustawiających skarbu expensach za opłaceniem długow, Stany ostrzegać obowiązana. 2) Sprawy o długi simplicis debiti (procz wexlowych, na ktore registr osobny być ma) w Kommissyi sędzić się nie mogą. Sprawy o długi za towary, sprawy z manufaktur, ieżeli inscriptio fori nie zaszła, do Grodow wprzod, a potem do Sądow Kommissyi należą. 3) Kupcom zagranicznym z szlachtą, Sady Kommissyi, a kraiowym między sobą spor wiodącym, Sady Mieyskie pro prima instantia przepisane. 4) Sprawy z Offycyalistami skarbu, gdy się funkcyi ich nie tyczą, Ziemstwom i Grodom należą. 5) Spraw Trybunałom, Ziemstwom, i innym iurydykom należących, Kommissyie Skarbowe rozsądzać nie mają. 6) Dekreta Kommissyi tylko na Seymach zaskarżone być mogą, i tam rozpoznanie ich nastąpić powinno. Inne punkta o Kommissyach 1764 i 1766 roku in toto approbowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 669, tit. Obiaśnienie.

Rozrządzenie Kommissyi oboygą skarbow podług prawa roku 1775.

1) „Kommissya Skarbu Koronnego rachunki potoczne co miesiąc, a zaś generalne co trzy miesiące; Kommissya zaś Lit. po każdej kadencyi, Departamentowi Skarbowemu odsyłać będzie. 2) Podsk. W. Koron. co miesiąc, a Lit. po każdej kadencyi i ekstrakadencyi rapport czynności Radzie podawać obligatur. 3) Podskarbi iako Minister w Radzie zasiadający, prezydować będzie w Departamencie Skarbowym. 4) Kommissyie Skarbowe mają moc odbierać i decydować proiekta względem rękodzieł, czyszczenia rzek, stawiania mostow, i one z summ na to wyznaczonych, eksekwować, mając wzgląd, aby obywatele nad cudzoziemcow mieli preferencyą. 5) Summy przez Radę assygnowane, skarb wydawać powinien. 6) Offycjaliści skarbowi mają mieć pignus sufficiens. Nominacya ich od WW. Podskarbig, a roztrząśnienie zdatości, lub odrzucenie pignoris Kommissyom, warowane. 7) Mają zaś być: 1, szlachta Polscy; 2, obligowani stawić za sobą rękoymią; 3, aby nie byli notowani; 4, umiejący pisać; 5, znający rachunki. 8) Uniwersaly i inne pisma Podskarbi lub w iego niebytności Prezes podpisuje. Podskarbi zaś odmawiający podpisu, zaskarżony będzie, a pismo per Praesidem podpisane zostanie. 9) W drodze Podskarbiowie 15 ludzi z milicyi skarbowey bez osobnego kosztu mieć mogą. 10) Korpus milicyi skarbowey z 500 ludzi złożone, od ordynansow Podskarbig i Kommissyi zależy.

Forszellacya sztabu, I. K. Mci, subalternow zaś aż do Kapitanow WW. Hetmanom za rekomendacyą WW. Podskarbach zabezpieczona (prawem roku 1776 i subalterni od kreacyi I. K. Mci zależą). 11) Kryzrechy przez Kommiss. Woysk. sędzone będą; abszeyta zaś do Kommissyi Skarbowey należą. 12) Wykraczający Podskarbiowie, po napomnieniu przez Radę, w Sądach Seymowych sprawią się. In reliquo Kommissye przy dawnych prawach zostawione. Pensya Podskarbiego Wielkiego Koron. successora Ur. Wessła 120,000 zł. do 60,000 zł. redukowana: *Konst. 1775, v. VIII, f. 107, tit. Podskarbiowie.*

Znowu pensya successora nawet W. Wessła do 60,000 zł. znizona: *Konst. 1776, v. VIII, f. 891, tit. Tabella expensy.*

Dalsze odmiany i objaśnienie prawa 1768 o Kommissyach Skarb. oboyg Narodow w roku 1775.

1) „Kommissya Skarbowa Koron. składać się ma z WW. Podskarbach, trzech Kommissarzow z Senatu, 6 z Stanu Rycerskiego. Kommissarze z Senatu, dwoch z Wielko-Polski, a jeden z Mało-Polski alternatą obierani będą. Pisarz i Instygator owoceśni cum voto decisivo zasiadać będą. Pisarzowi w przysiędze dołożyć nakazano, iż dekreta juxta pluralitatem w protokołach zapisywać będzie. 2) Podskarbiowie WW. i Kommissarze 4 miesiące w Warszawie rezydować obligowani. Podskarbach pensya za nieprzytomność, w skarbie pozostanie; a kommissarska między zasiadających dzielona będzie. Komplet osob 5 składa. 3) Kommissye Skarbowe tylko ob denegatum judicium, corruptionem judicis, perjurium, et oppressionem civis liberi, w Radzie zaskarżone być mogą. 4) Kommissarze być Posłami nie mogą. Posłowie zaś capaces kommissaryi deklarowani. Z dawnych Kommissyi trzecia część tylko na drugie dwa lata potwierdzić się może. 5) Na sprawy cudzoziemskie i wexlowe, osobny registr w Kommissyach wyznaczony. 6) Z pieniędzy do skarbu wchodzących, nayprzod Kommissye Woyskowe zaspokoione będą: *Konst. 1775, v. VIII, f. 109, tit. Odmiany.*

Sprawy Kommissyom Skarbowym należące są: 1mo) O depaktacye kupcow. 2do) O podatki wszelkiego rodzaju. 3tio) O kontrakty handlowe między kupcem i szlacheicem. 4) O wexle. 5to) O dlugi kupieckie. 6to) O miary i lokcie non praejudicando powadze Marszałk. pod bokiem I. K. Mci. 7mo) O skrzywdzenie skarbu I. K. Mci. Item. O depaktacye na mostach i przewozach. Item, sprawy między kahałami, o wylamanie się z parafii. Item, sprawy ex vi inscripti fori. *Ibidem.*

Dekretow Kommissyi Skarb. ekucyą Urzędow przyzwoitym zostawiona. In reliquo

Kommissye Skarbowe oboyg Narodow przy dawnych opisach zostawione. *Ibidem, f. 110, tit. Iakie sprawy.*

Kommissya Skarbowa do wakujących starostw, Lustratorow wysłać, i Kommissyą emfiteutyyczną o wakanse ostrzedz obligatur. *Ibidem, f. 138, et sequ. tit. Starostwa.*

Ostrzeżenie to po uchyleniu 1776 roku Kommissyi Emfiteutyycznych, z przelaniem na Kommissyą Skarb. obowiazkow onychże (o czym niżej) upadło.

Kommissyom Skarbowym, Koron. 10,000 czerwonych zł. a Lit. 5000 czerw. zł. zaciągnąć pozwolono, z obowiazkiem wyplacenia pensyi Poslom za granicę wysłanym, i Kommissarzom do rozgraniczenia z postronnemi mianowanym: *Konst. 1775, v. VIII, f. 152, tit. Pozwolenie.*

Ur. Iozefowi Mikorskiemu Podkomorzemu Gostyńskiemu Pisarzowi Kommiss. Skarb. Kor. dla zasług iego osobistych, mieysce w Kommissyi Skarb. ad fata, cessum lub ascensum ostrzeżone. *Ibidem, f. 109, tit. Odmiany.*

Kommissya Skarb. Koron. w wydatkach skarbowych, nayprzod: oplacać ma expensas fundi, pensye kommissarskie i contingens I. K. Mci, powtorc: woysko anticipative, potrzebie: pensye cywilne decursive: *Konst. 1776, v. VIII, f. 890, tit. Wydatki.*

Kommissye Skarbowe baczyć mają, aby manufakturzyści i rzemieślnicy kraiovi na towarach swych nie depaktowali kupujących. *Ibidem, f. 893, tit. Objaśnienie.*

Kadencya Sądow Kommissyi Skarb. Koron. z Augusta na September przeniesiona. *Ibidem, f. 894, tit. Objaśnienie.*

Kommissye Skarbowe oboyg Narodow, dopełniać mają obowiazki Kommissyi Emfiteutyycznych ustawą Seymu 1775 uchwalonych. *Ibidem, f. 903, tit. Uchylene.*

Nominacya Kommissarzow Skarbowych oboyg Narodow, I. K. Mci od Stanow Rzeplitey zlecona. *Ibidem, f. 903, tit. Wyznaczenie.*

Kommissarze do skarbu Koronnego i W. X. L. wyznaczeni: *Konst. 1778, v. VIII, f. 947, tit. Osoby.*

Wyznaczeni Kommissyi skarbu Koron. Kommissarze: *Konst. 1780, v. VIII, f. 968, tit. Osoby. Tamże masz Kommissarzow Skarbu Lit. Vide etiam tit. Podskarbi. Skarb. Wexle.*

Kommissya Skarbowa Litewska.

Ustanowienie Kommissyi skarbu Lit. *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 153, tit. Kommissya.*

Ktorey opisy w krotkości kładą się: 1) „Komplet osob 5 składa. Kadencya 1sza secunda Ianuarii, 2ga prima Iulii, po niedziel 6, non interrupte do sądzenia codziennie, to jest: z rana od godziny 8 do 11, z południa od wtorey do 6 przepisane. (Kadencyi odmianę masz niżej w ordynacyi teyże Kommissyi, a innych artykułow w prawach Koron. pod r. 1768 i 1775, dla wspólnych oboyg Kommissyi praw). 2) Rozrządzenie

Komplet.
Kadencye.

Obowiązki Kommissyi.	<p>Kancellaryi Kommissarzom zostawione, zaś do archivum i protokółow Skarbny W. X. L. wyznaczony. Obrady Kommissyi szczególnie dochodow i pomnożenia intrat skarbu, tyczyć się powinny. Taż instruktarze celne ułożyć, miary, wagi, łokcie równe po całym Xięstwie postanowi. Trakty i mostowe przepisz. Rzeki od zawał uprząć. Officyalistow skarbu szlachtę i Katolików kreować będzie; 100 żołnierzy skarbowych na usługi skarbu zaciągnie. 3) Regestra pułdroczney importancyi Kommissya examinaować będzie: a resztujące pieniądze ultra expensas za trzema kluczami, Podskarbiego, delegowanych Senatorow, i delegowanych ex Ordine Equestri w zamku Grodzieńskim złożone będą. Intratami post decesum Starostow zawiadywać, sprawy o depaktacye między cudzoziemcami i obywatelami eujuscunque status sędzić będzie, a to zawsze za pozwem pod tytułem: „My Kommissarze Rady Ekonomiczney skarbu W. X. Lit. od Rzeplitey wyznaczeni“. In causis contumacialis, za drugą kondemnata exekucye nakazywać może. 4) Pretensores ceł wodnych i lądowych po krolewszczyznach, zapozwami przez Instygatorow o reprodukcya swych przywilejow, gdy one pokażą, mają być z skarbu płatni, ad vitae tempora, a post haec, takie ceła zniesione będą. W dobrach ziemskich dwudziestoletni prowent przez skarb opłacony, umorzy przywilej; a w duchownych, corocznie takowe ceła, pensya umowioną opłacane z skarbu być mają, a ceła zniesione. 5) Wszystkie interessa pluralitate votorum w Kommissyi decydować się będą. Zdania różne w protokół wpisane będą, dla explikacyi Stanom. Paritas votorum przez Prezydenta rozwiąże się. Komplet zrywający, od funkcyi odpada. 6) Na każdym Seymie Kommissya rachunki zdawać i projekta skarbowe wygotować powinna. Kommissarzow wyznaczonych powaga dwuletnia, a in casu śmierci lub ascensus ktorego, Krol IMé z Radą innego naznacza. 7) Zasiadający in Consilio Oecon. obmową in aliis subselliis gaudere mają, a fałszywie ją otrzymujący 100 kop karany zostanie. Kommissarz Skarbowy funkcyi Deputata sprawować nie może, (obacz o tym niżej prawa późniejsze) a Posłem obrany, caret voto in materia skarbu W. X. Lit. Także w sprawach tam ex actoratu, iako i ex reatu, w Kommissyi wotować nie powinien. Powaga Kommissyi Skarbowey etiam sub interregnis, trwać będzie. 8) Pensya Podskarb. W. X. Lit. na ow czas 120,000 zł. a potom post fata iego 80,000 zł. przepisana, a roku 1776 do 60,000 zł. redukowana. Kommissarzom zaś po 8,000 zł. naznaczono, którą pensya nie razem, ale kwartałami i to proportionate do swej prezencyi partycypować mają. Od tego prawa exepowani WW. Podskarbiowie owocześni. 9) Podskarbiemu Nadwornemu Lit. 10,000 zł. procz dziesięciu z dobr stołowych, na-</p>	<p>znaczono. Roku 1775, pensya Podskarb. Nad. W. X. Lit. 10,000 do 40,000 podwyższona. Skarb zaś Krolewski od dodatku uwolniony. 10) Teyże Kommissyi, proiekt papieru stęplowanego zalecony. Zakaz dany wtrącania się w sprawy ziemskie, w legislacya podatkow, w odmienianie kommend lokacyi, i płacy woyska etc: <i>Konf. Gener. Lit. 1764, v. VII, f. 153, et seq. tit. Kommissya.</i></p> <p>Kommissya skarbu W. X. Lit. potoczne extra cadentias interessa w liczbie 3 osob w Grodnie decydować ma, na wzor Koronney: <i>Konst. Litew. Seym Cor. 1764, v. VII, f. 384, tit. O czynieniu.</i></p> <p>Dwom Kommissarzom Inflantskim w Trybunale Skarb. niegdys zasiadającym, i Pisarzom Skar. Lit. activitas w sprawach niegdys Trybunali Skarbowemu własnych, i salarya warowane: <i>Ibidem, f. 392, tit. Zniesienie.</i></p> <p>Approbacya ordynacyi Kommissyi Skarbowey Lit. roku 1766 przepisanej, ktorey zbior krotki kładzie się.</p> <p>1) „Kadencye Kommissyi tey sześci niedzielne dwie; pierwsza, prima Iunii; druga, prima Decembris; (znowu te kadencye r. 1775, pro primis Xbris et 8bris zamienione, a kadencya Oktobrową r. 1776 dn. 15 Sept. zacząć kazano) poniedziałek, wtorek, sroda, i czwartek, na sędzenie spraw; piątek i sobota, na interesa skarbu poświęcone. Regestra spraw: pierwszy fisci, drugi injuriatorum provinciae, trzeci extraneorum injuriatorum, czwarty contraventionum, piaty tactorum. Wpisy przez strony mazane być nie mogą. Te wpisy Kancellarya, bez trudności czynić ma, i wokanda do wypisania niezbronna być powinna. Protokół ekonomiczny czyli dyaryusz, przy iednym z Kommissarzow, iako i registr aktoratow, ieden przy Kommissarzu, drugi przy Skarbnym zostanie. Protokół dekretowy po każdej kadencyi zweryfikowany z dyaryuszem, wszyscy Kommissarze podpiszą. W czasie wakującej kadencyi, protokoły in archivo przy Skarbnym zostaną. Pisanie dekretow, wydawanie ekstraktow, i pieczęć do Regenta należy. 2) Na pozwach tytuł ma być taki: „My Kommissarze Rzeczypospolitey skarbu W. X. Lit.“ Wpisy, dekreta, blankiety, pieczęci, korrekty, w sprawach pro re skarbu W. X. Lit. gratis; zaś ex delatione thesauri, podług tabelli płacone być mają. 3) Patronow w tey Kommissyi przysiężnych 12, i to tylko szlachty mieścić się może. (Uchylono prawem r. 1768 ten względem Patronow w Kommissyi Skarbowey stawających warunek). Po replikach rekapitulacye spraw zabronione. W sprawie iedney, tylko dwoch stawać może Patronow. Dylacya, procz ad perquirenda documenta, raz ieden wolna. 4) Termin pozwow czteroniedzielny. Sessye od godziny 9 z rana do</p>
Officyaliści.		Dalsze obowiązki Kommissyi.
Regestra percepty.		
Pozwy w sprawach.		
Reguła o celach.		
Decyzja per pluralitatem.		Kadencye.
Paritas votorum. Zerwanie kompletu.		Regestra spraw: 1 fisci; 2 injuriator. 3 extraneor. 4 contraventionum; 5 tactorum. Wpisy. Protokoły.
Rachunki.		
Kommissyi czas powagi.		
Beneficium obmowy.		
Activitas Kommissarzow.		Regent. Kancel.
Pensye.		Tytuł pozwow.
		Patronowie.
		Termin pozwow.

Czas sesyji. 12, po obiedzie od godziny 3 do 7 trwać mają. Inkwizycye, lustracye, te nie przez Kommissarzow, ale przez Urzędy Ziemi i Grodzki Kommissya czynić ma. Kopy pro lucrifod Kommissy brane nie będą. Zaś pro contraventione prawa, nie Sądowi, ale skarbowi należą. Absentujący się Kommissarz bez pozwolenia, traci proporcjonalnie pensją. 5) Paszportow i libertacyi żadnych, Kommissya dawać nie ma. A Superintendentami i Kontraregestrantami szlachta osiedli być powinni. Interesami do rezolucyi przechodzącymi, Kommissarze dzielić się mają, i one w domu do decyzji przygotować. Patron i Regent ma być wyznaczony do czynienia imieniem skarbu, którzy bez Kommissy, godzić się z stroną nie mogą. Assygnacya jedna, na dwie summy służyć, i wydana być nie może; co i o kwitach rozumie się: *Konst. Lit. r. 1766, v. VII, f. 507, tit. Approbacya.*

Akcydensa Kancellaryi skarbu W. X. Lit. Od arkusza wszelkiej tranzakcyi zł. 1, od pieczęci gr. 15, od korekty gr. 15. W interesach skarbu. wszystkie tranzakcyje gratis być mają wydawane. *Ibidem, f. 513, tit. Ordynacya.*

Kommissya Skarb. W. X. L. w stanowienie podatkow wdawać się nie ma, ani przez Rzeczpospolitą ustanowionych na siebie trzymać. *Ibidem, tit. Władza.*

Spraw innym Subsellionm należących, etiam ex inscriptione fori, sędzić nie będzie. *Ibidem.*

Same tylko sprawy o kontrakty handlowe, sprawy kupieckie, wexlowe, i fiscum Reipublicae tyczące się, do niey należą. *Ibidem.*

Na ekonomiczne interesa dodano dwie kadencye dwu-niedzielne: pierwsza dnia 8go Marca, druga 8go Septembris. Komplet z osob 5 na nowo ostrzeżony. *Ibidem.*

Kommissarz po wysiedzianey 6 niedziel kadencyi, 3000 pensyi zyskuje; a za dwu-niedzielną, 1000 zł. Nieprzytomni, pensye proporcjonalnie in rem praesentium, tracą. *Ibidem.*

Kancellarye dwie być mają w tey Kommissyi: Sądowa i Ekonomiczna; i do ich utrzymywania, osobni Regenci. Akta oboyg po skończoney kadencyi Skarbnemu Lit. oddane być mają, ktoremu do 2000 zł. pensyi, drugie dwa dodano. *Ibidem.*

Pensya Regentow Sądowej i Ekonomiczney Kancellaryi do 3000 zł. podwyższona, a za to ekstrakty, dekreta, i inne tranzakcyje gratis przyjmować i wydawać powinni. *Ibidem.*

Kommissya Skarbowa Lit. rzeki spławne czyścić ma, i na to 100,000 zł. co rok naznaczono, a do tych, ktore się łączyć mogą, Geometrow wysłać i projekta wygotować obowiązana. *Ibidem.*

Roku 1776 summa ta do 60,000 zredukowana: *Konst. Lit. v. VIII, f. 931, tit. Tabella.*

Kommissarz Skarb. W. X. Lit. pod żadnym

pretextem etiam ascensu i rezygnacyi, od prezeneyi excypować się nie może. *Ibidem.*

Kommissarz Skarb. oboyg Narodow, Posłem na Seym zostać może, od Marszałkostwa tylko Seymowego i Deputacyi do konstytucyi wyłączoney: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 517, tit. Władza, ad finem.*—Ale to prawem r. 1768, *iako wyżey*, uchylono.

Wyznaczenie Kommissarzow Skarb. Lit. *Ibidem, f. 525, tit. Wyznaczenie.*

Kommissyi Skarb. Lit. na expensa przypadkowe 20,000 zł. wyznaczono: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 825, tit. Przypadkowe expensa.*

R. 1776 na expensa extraordin. 151,241 zł. gr. 20 uchwalono, wraz z pensją Rady: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 931, tit. Tabella.*

Kadencye Kommissyi skarbu Lit: pierwsza a 1ma Martii, druga a 1ma 8bris po niedziel 6 naznaczone: *Konstyt. Lit. 1775, v. VIII, f. 620, tit. Odmiana. Obacz o tym niżej.*

Kommissyi Skarb. Lit. dzień 10 8bris na wygotowanie rachunkow przed Stanami wyznaczono, a kadencyą ostatnią 15 7bris zacząć nakazano. Exekucya podatkow sposobem w Koronie praktykowanym od teyże Kommissyi czyniona być ma: *Konst. 1778, v. VIII, f. 953, tit. Ostrzeżenie.*

Rachunki Kommissyi Skarb. Lit. i sposobow administracyi, tudzież remanentow ostrzeżonych wyexaminowanie z lat 1778 i 1779 Kommissyi Skarb. Lit. wyłączając Podskarbach i dawnych Kommissarzow, zlecono, z przepisaniem reguly w zachodzących kategoriach, i ostrzeżeniem: aby gdy Podskarbiowie w czym winni pokażą się, tam, gdzie z prawa należy, odesłani byli: *Konst. 1780, v. VIII, f. 973, tit. Deklaracya.*

Kommissyą skarbu Lit. ustawiczną mieć chciano, i komplet z osob 3 extra cadentias 1768 przepisany, approbowany. *Ibidem, f. 974, tit. Dochod.*

Kommissya skarbu Lit. extra cadentias ułatwiać ma interessa ekonomiczne skarbowe i tabaczne. *Ibidem.*

Pisarze Skarbowi i Skarbny W. X. Lit. bez pretensyi aukcyi pensyi i podług dawnych praw extra cadentias zasiadać będą. *Ibidem.*

Absencye w czasie kadencyi Kommissarzom detrunkowane, podzielone będą na Kommissarzow extra cadentias zasiadających. *Ibidem.*

Kommissyi Skarbowey zlecono, aby ustawy legis sumptuariae dopelnione były, i towarow zakazanych w kray nie wprowadzano. *Ibidem, f. 980, tit. Ponowienie.*

NB. *Prawa od r. 1768 dla Kommissyi Skarbowey Kor. służyć i Litewskiej.*

Kommissya Woyskowa Koronna.

Ustanowienie Kommissyi Woysk. Kor: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 50, tit. Kommissya Woyskowa.*

Ktorey ordynacya następująca:

1) „Kommissya Woyskowa Kor. zawsze w Warszawie agitować się ma, a to pod prezydencyą W. Hetmana W. Kor. lub Poln. lub w niebytności tych, pierwszego in ordine Kommissarza. Przysięga Kommissarzow tamże znajduie się. Pozwy z Kancellaryi tey Kommissyi, ktorey uregulowanie oneyże zostawione, pod imieniem hetmańskim wychodzić powinny. Co się kadencyi, kompletu, paritatis votorum, elekcyi Kommissarza, na miesiecu zmarłego tyce, ustawy o tym dla Kommissyi Skarbowey, są dla tey wspolne. WW. Hetmani przy pensyi prawem r. 1717 opisanej zostawieni; ktora 1776 r. do 60,000 zł. zredukowana; Kommissarzom po 12,000 zł. naznaczono, z obowiązkiem prezentowania w skarbie attestacyi co kwartał o prezencyi cztero-niedzielney, gdy ratę partycypować będą. 2) W każdej partyi woyska, ma mieć Kommissya Woyskowa Sędziogo, tylko pro actoratibus przeciwko woyskowym, lub między samemi woyskowemi z appellacyą wolną do Kommissyi. Posłaniectwa do WW. Hetmanow od Porty, wraz z Kommissyą expedyowane być mają; a responsa I. K. Mei, i Radzie jego wprzód komunikowane będą; koszta na to Kommissya Skarbowa zastąpi. 3) Exekucya prawa 1717 względem liczby woyska zalecona. Consilium Bellicum wzięło zlecenie podania regulamentu wystarczającej płacy na woysko, a Kommissyi Skarbowey nakazano wyznaczenie na to dochodow. W czasie wojny, woysko pod władzą i Sądami Hetmanow zostanie: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 50, tit. Kommissya Woyskowa.*

Uchylenie Kommissyi Radomskiej. *Ibidem, f. 76, tit. Uchylenie.*

Kommissya Woyskowa non interrupte, dummodo 5 adsint Assessores, sędzić się ma: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 351, tit. Deklaracya.*

Pensyi dla Pisarzow i regentow wyznaczenie, teyże zostawione. *Ibidem.*

Pozwy do tey Kommissyi pod pieczęcią iey własną wychodzić mają, na ktorey być powinien Orzeł Polski, miecz i armaturę w szponach mający z napisem: Pieczęć Kommissyi Woyskowej Koronney. *Ibidem.*

Projekta tey Kommissyi na Seymach zaraz po ekonomicznych rezolwowane będą. *Ibidem.*

Teyże zlecono ułożenie Codicis disciplinae militaris. *Ibidem, f. 352, tit. Deklaracya.*

Teyże nakazano regulament płacy woyskowej ułożyć, i artykuły wojenne poprawić i ekskwaować, cum valore do przyszłego Seymu: *Konst. 1766, v. VII, f. 455, tit. Polepszenie.*

Iurydykcyja Kommissarzow Woyskowych a 1ma Martii zaczynać się, i tegoż dnia kończyć się ma. *Ibidem.*

Kommissarze Woyskowi etiam super secretum stubae przysięgnąć mają. *Ibidem.*

Ordynacya Kommissyi Woyskowej Koronney approbowana, i z rozkazu Stanow w konstytucyą 1766 roku ingrossowana, ktorey treść następująca.

1mo. Regestra Kommissyi Woyskowej Koronney. Pierwszy ordynaryiny bez aresztu. Drugi remissarum. Trzeci directi mandati. Czwarto poenaliu. Regest ordynaryiny i remissarum, co miesiac alternatim sędzić się ma. Directi mandati każdego dnia wolnego, poenaliu co sobota. 2do. Wpisy gratis Ur. Regent przyjmować ma, a wokanda na drzwiach izby przybita będzie. 3tio. Registr spraw, Prezydujący trzymać powinien, a ieden z Kommissarzow senteneyonarz; gdzie przeciwny pluralitati, zdanie swoje zapisać może. Protokoł dekretow i rezolucyi, przy Ur. Pisarzu Woyskowym, zaś protokoł dyspozycyi woyskowych przy Ur. Regencie zostanie. 4to. Decyzye Sądu i wyroki gratis mają być pod pieczęcią wydawane. Dekreta i rezolucye w protokole Prezes i Kommissarze; zaś ekstrakty sam tylko Prezydujący podpisze. 5to. Pieczęć Kommissyi Woyskowej większa, ma służyć do expedyki większych i iurydycznych; mniejsza do poczty. Tamże vide pensye dla Officialistow skarbu. In causis facti Urzędy Grodzkie lub Ziemskie do inkwizycyi zażyte będą. 6to. Palestry Mecenasow nie więcej iak 16 w tey iurydykcyi mieć chciano, ktorzy przysięgli być powinni. 7mo. W Sądzie tym żadne grzywny ani luity pro re Sądu naznaczone być nie mogą: *Konst. 1766, v. VII, f. 459, tit. Ordynacya.*

Wyznaczenie Kommissarzow Woyskowych. *Ibidem, f. 465, tit. Wyznaczenie.*

Ustawy powyższe Kommissyi Woyskowej obojga Narodow tyczące się, approbantur; a nad to, co się kommissarskiej funkcyi tyce, warowano: 1mo. Kommissarz Woyskowy Posłem, ani Posel Kommissarzem obrany być nie może (uchylone to prawo r. 1775 w tym, że Posłom kandydacyą do Kommissaryi Woyskowej przyznano, tak iako i do Kommissaryi Skarb.). 2do. Liczba Kommissarzow do 6 osob redukuje się, między ktoremi tylko dwoch Senatorow mieścić się może. Komplet osob 4 formuią. Prezydujący paritatem rozwięzuie. 4to. Pensye tylko inter presentes dzielone będą, chyba żeby absentia w interessach woyska zachodziła; i Kommissya Skarbowa Lit. podług tey reguły zatrzymane na ow czas Woyskowym Kommissarzom pensye zaspokoić obligowana była. 5to. Kommissya Woyskowa pod pretextem dozoru woyska, w prawodawctwo pod żadnym pretextem wdawać się nie będzie. Zapozwana o to, na Sądach Seymowych odpowie, i iako przestępca prawa, karana być ma, a delator fałszywy, poenae talionis podlega. 6to. Kommissarze Skarbowi Stanu Rycerskiego, vocem representativam i expli-

Regestra:
1. Ordynaryiny, 2. Remissarum, 3. Directi mandati, 4. Poenaliu
Wpisy.
Wokanda.
Registr spraw.
Senteneyonarz.
Protokoł.
Decyzye.
Dekreta.
Rezolucye.
Pieczęć.
Palestra.

cativam tylko, na Seymach maia; a Senatowic i Ministrowie na Sądach Seymowych w sprawach woyskowych znajdowac się nie powinni: *Konst. 1768, v. VII, f. 675, tit. Kommissye.*

Pieczęć Kommissyi Woyskowej w herbie narodowym, herby WW. Hetmanow WW. zamyskac ma. *Ibidem.*

Kommissya Woyskowa praesidium Trybunału, bez zezwolenia tegoż, in tractu kadencyi wyciagac nie ma. *Ibidem, f. 707, tit. Złączenie, puncto A* lubo.

Odmiany o Kommissyach Woyskowych z prawa r. 1775.

1) Kommissya Woyskowa obojga Narodow zložona będzie podług prawa 1768 z sześciu Kommissarzow, z ktorych trzech z stanu cywilnego, a trzech z stanu woyskowego być ma. Między woyskowemi Generałowic artylleryi bez pensyi umieszczeni. 2) Komplet osoby 3 formuią. A gdy tylko dwoch na sessyą przybędzie, Pisarzowi votum decisivum służy; gdy komplet iest zupełny, tylko consultivam ma vocem. (Dziś w Departamencie Woyskowym cum voto decisivo zawsze zasiada, *vide tit. Rada*). Do tey także Kommissyi należą archivum militare. 3) Odbierac będzie Kommissya dwa razy na rok od woyska rapporta, i oneż Radzie Nieustajacey komunikowac. In casu niezaspokoienia placy woyskowej przez skarby, Hetman W. z Kommissyą Radę ostrzeże, a ta autoryzowac go będzie, do exekwowania tey placy. 4) Kassa woyskowa będzie przy Kommissyi; do tey klucz ieden, Hetman W. a w niebytności iego, primus in ordine; drugi, z Kommissarzow ieden; trzeci Kassyer mieć będzie. 5) Sprawy Kommissyi tey służące, są: 1, między żołnierzem a żołnierzem; 2, obywatelow przeciw żołnierzowi z służy iego; wprzod atoli udać się ma do Kommandy, potom do Ziemstwa lub Grodu z appellacyą wolną do Kommissyi, lub prosto do niey gdy kto zechce. 6) Kommissarz Woyskowy Poslem na Seym być nie może. Posel zaś za Kommissarza wybrany być może. Z dawnych Kommissarzow trzecią część na drugie dwa lata potwierdzić wolno; na trzecie zaś dwa lata ani obrani, ani potwierdzeni nie będą. In reliquo Kommissye Woyskowe przy dawnych prawach zachowane: *Konstyt. 1775, v. VIII, f. 104, tit. Obiaśnienie.*

Uchylenie Kommissyi Woyskowych z przelaniem władzy i obowiazkow ich na Departament Woyskowy: *Konst. 1776, v. VIII, f. 850, tit. Powinności, i f. 865, tit. Kwit.—Obacz o tym tit. Rada, artykuł Departament Woyskowy.*

Kommissya Woyskowa Litewska.

Ustanowienie Kommissyi Woyskowej w W. X. Lit. na wzor przepisow o Kommissyi Woyskowej Koronney, tak co się kadencyi iako

i innych tycze rozrządzenia: *Konst. Lit. S. Cor. 1764, v. VII, f. 387, tit. Kommissya.*

Approbacya ordynacyi Kommissyi Woyskowej W. X. Lit. *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 525, tit. Approbacya.*

Krotki zbior teyże: 1) „Regestra wpisow: pierwszy ordynaryny, drugi incarcerationum et exorbitantium, trzeci remissarum et appellationum, czwarty tactorum. Te dopiero w trzecim tygodniu kadencyi po skończonych interessach ekonomicznych brane będą tak, aby registr ordynaryny z rana, a po południu remissarum: registr Incarceratorum et exorbitantium po każdym aktoracie skończonym sądzone były. Taktowy zaś, w każdej porze może być wołany. 2) Zapozwany ile woyskowy do Kommissyi, gdyby się contumaciter stawil, na żołdzie karany będzie. Wolność stawiania w Sądach, przez się, lub przez plenipotentow ostrzeżona. Wokandę spraw Regent Kancellaryi na drzwiach przybiciać powinien. Obywatel cywilny zapozwawszy żołnierza, od Sądow Kommissyi excypowac się nie może. 3) Pozwy żołnierzowi albo ad manus, albo Komendantowi oddane będą. Termin pozwow dla nieprzytomnych cztero-niedzielny, ktore aby clandestine wynoszone nie były, zeznane być maia przez osobę woyskową przed Komendantem. 4) Decyzye wszystkie pluralitate dziać się maia; a różniący się w zdaniu, ma moc zapisac go w protokole. Ekstrakty wszelkie z pieczęcia woyskową, i podpisem Prezydujacego wychodzić maia. Pieczęć zaś Kommissyi ma być z herbem W. X. Lit. i napisem „Pieczęć Rzeczypospolitey Kommissyi Woyskowej W. X. Lit.“ Ktora większa do dekretow, a mniejsza do listow i ordynansow być powinna. 5) Przepis pensyi offycyalistow, to iest: Pisarzowi Kommissyi Woysk. 6,000 złotych, ktoremu in subsidium expensow ieszcze 1,000 zł. dodano. Regentowi 3,000 zł., Generałowi Adiutantowi Kommissyi 2,000 zł., Instygatorowi 800 zł., Woznemu 300 zł. 6) Rapporta wszystkie do Prezydujacego ultimarie, i WW. Hetmanow odsyłane będą, ktorzy in urgenti necessitate Kommissarzow zwolaia, i rezolucyą in completo numero napiszą: *Konst. 1766, v. VII, f. 525, tit. Approbacya.*

Wyznaczenie Kommissarzow do Kommissyi Woyskowej W. X. Lit. *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 532, tit. Wyznaczenie.*

Pensya Ur. Pisarza Woyskowego W. X. Lit. 7,000 zlot. do 12,000 podwyższona: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 823, tit. Porownanie.* Roku 1776 do 9,000 zniżona: *Konst. Litew. v. VIII, f. 923, tit. Komput.*

NB. Prawa 1768, 1775, 1776 r. o Kommissyi Woysk. Kor. służy a Litew. a zatym iak tamta tak i ta uchylone od roku 1776, a władza i powinności na Departament Woyskowy złane. *Vide tit. Rada.*

Kommissyi Woyskowej W. X. Lit. archivum militare ab anno 1764 Departamentowi Woy-

Regestra:
1. Ordynaryny. 2. Incarceratorum. 3. Remissarum i appellationum. 4. Tactorum.

Wokanda.

Pozwy.

Decyzye.

Ekstrakty.

Pieczęć.

Pensye Offycyalistow.

Rapporta.

skowemu oddać nakazano: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 922, tit. Kwit.*

Pensye Kommissarzom, Pisarzowi, i General-Adiutantowi Woyskowym Litew. in summa 38,000 zł. w skarbie Lit. przyznane. *Ibidem, tit. Kwit.*

Plura vide tit. Kommissya Woyskowa Koronna. Rada. Hetman.

Kommissya Edukacyjna.

Ustanowienie Kommissyi nad edukacją narodową w Warszawie pod protekcją I. K. Mei: *Konst. 1775, v. VIII, f. 266, tit. Ustanowienie. Moc i powaga Kommissarzow tey Kommissyi do lat 6 trwać ma. Ibidem.*

Wszystkie akademie, gimnazya, kolonie akademickie, szkoły publiczne, żadnych nie wyłączając, co się wydoskonalenia nauk i ćwiczenia młodzieży tycze, do Kommissyi tey doзору należą. *Ibidem.*

Dla wypracowanych XX. ex-Iezuitow, dla nowicyuszow na przebranie, na sustentacją podsztych laikow, 300,000 zł. do dyspozycji Kommissyi z dochodow poiezuickich naznaczono. *Ibidem.*

Kommissya Edukacyi Narodowej co dwa lata rachunek Stanom de perceptis et expensis zdawać ma na Seymie: *Ibidem, f. 267, tit. Rozzrządzenie. O czym niżej.*

Kommissya Edukacyjna ma mieć dozór zupełny edukacyi narodowej, iako i wszystkich funduszow, w dobrach, summach i ruchomościach, na edukacyi utrzymanie destynowanych: *Konst. 1776, v. VIII, f. 860, tit. Edukacya Narodowa.*

Przepisy dla Kommissyi Rozdawnicznych i Sądowych z prawa 1775 służące, a przez nie nie dopełnione, od Edukacyjney uskutecznione będą. *Ibidem.*

Kommissya Edukacyjna ma moc czynić transakcye cum loci ordinariis o fundusze i obligacye poiezuickie. *Ibidem.*

Nikt bez iey wiedzy dobr poiezuickich przedawać i ustępować, pod nieważnością kontraktow, nie może. *Ibidem.*

Przestrzegać ma całości funduszow na edukację obroconych. Papiery w archiwach konserwować, i kalkulacją de perceptis et expensis na każdym ordynaryjnym Seymie Stanom zdawać obligatur. *Ibidem.*

Kommissya Edukacyjna dla utrzymania funduszow, iurydykcyą sądową mieć będzie, w Warszawie agitującą się. Iurydykcyja ta składać się będzie z osob 12. Komplet zaś osob 5 formuje. Nie ma daley rozciągnać swych granic, iak tylko do spraw funduszu edukacyjnego, także o zaległe procenta, ruinę dobr; tudzież co się karności i porządku osob w szkołach i akademiach uczących, i uczących się tycze może. Sprawy zaś graniczne, facti, extraditionis subditorum, ad fora competentia odeszłe, Kommissarze ex interesse proprio do sprawy wchodzący, do decyzji nie należą. *Ibidem.*

O procenta z dobr i summ (co poł roku raz na S. Ian, drugi raz na SS. Trzech Krolow anticipative opłacać mianych) Kommissya Edukacyjna zwyczajem Kommissyi Skarbowey postąpi. *Ibidem.*

Sąd Kommissyi Edukacyjney iako supremae instantiae pro inappellabili deklarowany, i Departament Woyskowy brachium militare dawać mu powinien. *Ibidem.*

Przydanie czterech Kommissarzow do Kommissyi Edukacyjney nominacyi I. K. Mei od Stanow Rzeplitey zlecone: *Konst. 1776, v. VIII, f. 903, tit. Wyznaczenie.*

Kommissyi Edukacyjney lex curiata, aby żaden z Kommissarzow summ i dobr na się w czasie funkcyi nie otrzymywał i następujących Kommissarzow ma obowiązować: *Konst. 1778, v. VIII, f. 954, tit. Kwit.*

Osoby r. 1775 i 1776, za Kommissarzow Kommissyi Edukacyjney na lat 6 wybrane, znowu do lat 6 potwierdzone z warunkiem dla Krola I Mei, nominowania osoby na miejsce wakuujące przez śmierć lub recess Kommissarza: *Konst. 1780, v. VIII, f. 975, tit. Kwit.*

Kommissyi Edukacyjney zlecono uformowanie tabelli dobr funduszowych: ich intrat, possessora i ewiktora, summ kapitałnych debitorow i ewiktora; takową tabelę po parafiach i Grodach publikować kazano, tak dla bezpieczeństwa funduszu, iako i ubezpieczając obywatelów od lokacyi summ na dobra onerowane. *Ibidem; — etiam vide tit. Dobra po-Iezuickie.*

Kommissya Emfiteutyczna, vide tit. Emphyteusis i Kommiss. Skarb. Koron.

Kommissya Likwidująca długi Rzeczypospolitey, vide tit. Długi.

Kommissya Szpitalna, vide tit. Szpital.

Kommissyje szczegulne i Kommissarze.

Kommissya do traktowania z Dworami Wiedeńskim, Peterzburzkim i Berlińskim: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 120, tit. Bebezpieczeństwo.*

Kommissya graniczna między woiewodztwem Kiiowskim i powiatem Mozyrskim: *Konf. Gener. Lit. 1764, v. VII, f. 178, tit. Kommissya. — Tey reassumpcya pod rokiem 1768, vide niżej, i pod rokiem 1775.*

Kommissya do ugodzenia Stanu Duchownego z Swieckim: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 342, tit. Compositio inter Status.*

Kommissya do traktowania z Dworem Rossyjskim względem determinacyi granic traktatem 1686 nieokreślonych, iako i do ułożenia Sądow pogranicznych etc. *Ibidem, f. 359, tit. Kommissya.*

Tamże wzmianka o nowym z Moskwą traktacie, i o wysłaniu tym końcem od I. K. Mei plenipotencyaryusza do traktowania z Mini-

- sterium Rossyisk. z warunkiem, aby co ułożono będzie, Stanom Rzeplitey na Seymie było komunikowane. *Ibidem*.
- Taż kommissya odebrała zlecenie traktować z Krolem IMcią Pruskim, tak o graniczne spory, traktaty handlowe, iako i partykularne w sąsiedztwie krzywdy i zatargi, mianowicie r. 1763 popelnione. *Ibidem*, f. 360, *tit.* Deklaracya.
- Odnowienie kommissyi r. 1764 z przydatkiem Kommissarzow do traktowania z Dworem Rossyiskim: *Konst.* 1768, v. VII, f. 606, *tit.* Odnowienie.
- Podobneż odnowienie kommissyi z dodatkiem Kommissarzow do traktowania z Dworem Berlińskim, gdzie Kommissyom Skarbowym po dwóch Kommissarzow do ułożenia handlu i taryff wysłać nakazano. *Ibidem*, f. 608, *tit.* Odnowienie deklaracyi.
- Kommissye między dobrami ziemskimi i Krolewskimi nawet bez Senatora wojewodztwu Kiiowskiemu, na wzor Braclawskiego, odprawiać pozwolono. *Ibidem*, f. 730, *tit.* Pozwolenie.
- Kommissye do dobr stołowych wyznaczone, w żadnych wątpliwościach do Sądow Krolewskich rekursu czynić nie mają. *Ibidem*, f. 764, *tit.* Kommissye.
- Kommissarze, czy to z dekretow assessorskich, lub referendarskich, czy za reskryptem I. K. Mei wyznaczeni, przysięgli być mają: *Konst.* 1766, v. VII, f. 466, *tit.* Przyspieszenie.
- Kommissya do starostwa Kolskiego: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 87, *tit.* Starostwo, a w *Konst.* 1768, f. 772, *tit.* Kommissya.
- Kommissya do zaspokoienia sporow granicznych między dobrami dziedzicznymi Dzwiniaczem, i starostwem Czerwonogrodzkim: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 370, *tit.* Uspokoienie.
- Kommissya pod tytułem Sądy ultimae instantiae, iedna dla Korony, druga dla Litwy, między OO. XX. Radziwillami, a różnemi Korony Polskiej, i W. X. Lit. obywatelami; gdzie nayprzod Konfederacyi r. 1764 sancita, uniwersały, edykta, ordynacye, dekreta, przeciw tymże OO. XX. Radziwillom kassuią się, a potem reguła dla Kommissarzow w sądzieńiu przepisana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 735, *tit.* Naznaczenie, i f. 741, *tit.* Ordynacya. *Vide o tymże niżej pod rokiem 1775 i 1776.*
- Kommissya w sprawie starostwa Osieckiego, i innych dobr Krolewskich: *Konst.* 1768, v. VII, f. 764, *tit.* Zaspokoienie.
- Tamże vide* różne sprawy do teyże odesłane kommissysyi. *Ibidem*.
- Kommissya między Ur. Iędrzeiem Orłowskim Miecznikiem ziemi Dobrzyńskiej, a Ur. Ianem Grabianką Podkomorzycem Czernskim o dobra Krolewskie Ostrowko, Gronkowo, i Dębno. *Ibidem*, f. 766, *tit.* Kommissya.
- Kommissya do rozgraniczenia starostwa Niechorowskiego: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 107, *tit.* Kommissya.
- Odnowienie teyże Kommissyi: *Konst.* 1768, v. VII, f. 767, *tit.* Kommissya.
- Kommissya w sprawie o dobra Rokitno między Ur. Duninem Karwickim a successorami Surynowskiemi. *Ibidem*, f. 767, *tit.* Kommissya.
- Kommissya do dzierżawy Tarnowy względem poznania nakładow przez Ur. Ierzego Blankenburg lożonych, i onych dla niego warunek. *Ibidem*, f. 769, *tit.* Kommissya.
- Kommissya w sprawie o starostwo Borzechowskie między UU. Iakubem Przebendowskim, i Alexandrem Potulickim. *Ibidem*, *tit.* Przyspieszenie.
- Kommissya między Ur. Władysławem Chorażym Sieradzkim i Pawłem Biernackimi braćmi o starostwo Wartskie. *Ibidem*, f. 770, *tit.* Starostwo.
- Kommissya między dobrami dziedzicznymi, Chrzesno Ur. Antoniego Paca Pisarza W. W. X. Lit. a starostwem Suleiowskim. *Ibidem*, f. 771, *tit.* Kommissya.
- Kommissya do rozeznania natury wsi Salnika w wojewodztwie Braclawskim, a w possessyi Ur. Choloniewskiego Kasztelana Buskiego będącey, do starostwa Winnickiego pretendowaney. *Ibidem*, f. 772, *tit.* Kommissya.
- Kommissya między dobrami ziemskimi a starostwem Lucińskim. *Ibidem*, f. 773, *tit.* Kommissya.
- Kommissya między dobrami Ur. Szadurskiego, a starostwem Lucińskim. *Ibidem*, f. 775, *tit.* Kommissya.
- Kommissya w sprawie UU. Możarówskich z Kapitułą Wileńską pretendującą dziedzictwa wsi Możar. *Ibidem*, f. 776, *tit.* Sprawa.
- Kommissya na rozsądzenie pretensyi iuryskwezytorow do dobr Luboml dziedzicznych niegdys Ur. Iozefa Wyhowskiego Ststy Wielatycznego. *Ibidem*, f. 791, *tit.* Dobra Luboml.
- Kommissya do rozgraniczenia ststwa Czchowskiego. *Ibidem*, f. 820, *tit.* Kommissya.
- Kommissya do dobr wsi Kumanowiec. *Ibidem*, f. 821, *tit.* Kommissya.
- Dwie reguły dla Kommissarzow, potoczne i graniczne sprawy sędzić mających: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 506, i f. 581.
- W Sądach Kommissyinych 1775, od Seymu wyznaczonych, successorowie po zmarley stronie w tym stopniu sprawy odpowiadać obligowani, w którym ich odumarł antecessor; contravenientes dekretem oczwystym w Trybunale Koronnym i Litewskim odpowiedzą: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 652, *tit.* Obwarowanie.
- Pozwolenie i zalecenie Ur. Xciu Ponińskiemu Marszałkowi *Konf. Gener.* przydania do niektórych kommissyi Kommissarzow: *Kons.* 1775, v. VIII, f. 246, *tit.* Przydanie.
- Podobnyż przywilej Ur. Xciu Radziwillowi Marszałkowi *Konf. Lit.* nadany: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 651, *tit.* Zlecenie.
- Wyznaczenie Kommissarzow do odgraniczenia

- kraioŵ pod panowanie Austrii, Moskwy, i i Krola Pruskiego odpadłych, tamże instrukcyja dla nich, i pensyi dla Kommissarzow Senatorow po 20,000 złot. Sekretarzom po 2,500 złot. Geometrom po 3,000 zł. naznaczono: *Konst. 1775, v. VIII, f. 111, tit. Wyznaczenie, i f. 112, tit. Instrukcyja.*
- Zlecenie I. K. Mci dane nominowania Kommissarzow na miejsce nieprzybyłych do odgraniczenia z postronnemi. *Ibidem, f. 114, tit. Wyznaczenie.*
- Wyznaczenie Kommissarzow Wojskowych Skarbowych, Marszałkowskich, Assessorskich, Emfiteutycznych, obojga Narodow: Item do Kommissyi likwidującej długi Rzeczypospolitey, i do Assessoryi na sprawy Dissidentium, nominacyi I. K. Mci przez Stany Rzeczypospolitey pro unica vice zlecenie. *Ibidem, f. 127 et sequen., tit. Nominacyja.*
- Kommissyja do wsi Woli pod Warszawą, dziedzictwem przez Ur. Xięcia Adama Ponińskiego Marszałka Konfederacyi Generalney i Seym. kupić mianey. *Ibidem, f. 211, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do otaxowania części lennych w dobrach Serokomla, Ur. Scypiona Podstolego Lit. końcem nabycia ich dziedzictwem. *Ibidem, f. 243, tit. Dobra.*
- Kommissyja do zamiany dobr Przywieczerzyna za wieś Bodzanow Krolewską. *Ibidem, f. 249, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do zamiany części wsi Krolewskiej Czerwonki za inną przez Ur. Goiszewskiego Łowczego Sochaczewskiego uczynić mianey. *Ibidem, f. 249, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do zamiany dobr Piotrkowka Ur. Dąbskiego Starosty Gostyńskiego za wieś Młodzieszyno. *Ibidem, f. 250, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do rozgraniczenia dezertow, Czernika i Zukowki Ur. Pawłowi Biało-brzeskiemu prawem emfiteutycznym należących, z przyłączeniem Ryni i Głębozczy, i approbacyją przywileju wyiść mianego. *Ibidem, f. 254, tit. Odgraniczenie.*
- Kommissyja do zamiany części Gablina za część Szrabek między Ur. Korytowskim Podsejdkiem Gnieźniń. a WW. OO. Franciszkanami Gnieźnińskiego konwentu. *Ibidem, f. 262, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do zamiany gruntow w Radwankowie i w Wysoczynie kościelnych. *Ibidem, f. 263, tit. Zamiana.*
- Kommissyja do ograniczenia placow w mieście Zytomierzu: pierwszego na dom sądowy, drugiego dla PP. Miłosiernych. *Ibidem, f. 292, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja między wojewodztwem Kiiowskim, a powiatem Mozyrskim. *Ibidem, f. 312, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja graniczna do wojewodztw Braclawskiego, Kiiowskiego i Podolskiego. *Ibidem, f. 314, tit. eodem.*
- Kommissyja do sprawy o dziecioboystwo, do Sądow Konfederackich roku 1775 wytoczoney. *Ibidem, f. 315, tit. eodem.*
- Kommissyja do ograniczenia dobr Biało-cerkwi dziedzicznych W. Franciszka Branickiego Hetmana W. Koronnego z dobrami Torczyckiemi. Tamże dziedzictwo W. Hetmanowi na te dobra warowane, razem z kwartą ab advalidatio possessore. *Ibidem, f. 347, tit. eodem.*

Kommissyje Litewskie.

- Kommissyja graniczna ststwa Pieniańskiego i Kupiskiego: *Konst. L. S. Cor. 1764, v. VII, f. 416, tit. Rozgraniczenie.*
- Approbacyja zamiany wsiow ststwa Ziołowskiego, za dobra dziedziczne, i wsiow dobr Antopol na wsie Krolewskie przez Kommissyja z Seymu Convocat. uczynionej. *Ibidem, tit. Approbacyja.*
- Kommissyja do woytostwa Pasinickiego, Przewłockiego, Miżewickiego, i ststwa Słonimskiego, tudzież do woytostw w ekonomii Połockiey, względem poznania przywilejow poddaństwa excypuiącego się od podatkow: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 518, tit. Supplement.*
- Kommissyja graniczna między Xięstwem Żmudzkim i innymi powiatami z jedney, a Xięstwem Kurlandzkim i Semigallii z drugiey strony. *Ibidem, f. 547, tit. Odnowienie.*
- Kommissyja graniczna ostrzeżona między ekonomią Grodzieńską i fundacyją Wigierską XX. Kamedułow. *Ibidem, f. 548, tit. Rozgraniczenie.*
- Kommissyja do rozgraniczenia starostwa Mściślawskiego: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 850, tit. Kommissyja.*
- Reassumpcyja Kommissyi Seymem Convocationis 1764 wyznaczoney między powiatami Mozyrskim i Owruckim. *Ibidem, f. 852, tit. Reassumpcyja.*
- Kommissyja r. 1717, do rozgraniczenia ekonomii Pińskiej naznaczona, odnowiona. *Ibidem, tit. Reassumpcyja.*
- Kommissyja graniczna między dzierzawą Swałowicz i dobrami Dolsk. *Ibidem, f. 853, tit. Pozwolenie.*
- Kommissyja między ekonomią Mohyłowską i dobrami ziemskimi Bielica: *Ibidem, f. 853, tit. Naznaczenie.*
- Kommissyja graniczna między starostwem Czerskim i niektórymi dobrami dziedzicznymi. *Ibidem, f. 854, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do rozgraniczenia ststwa Kozińskiego roku 1768. *Ibidem, f. 855, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja do rozeznania natury dobr Kryniczyn z przyległościami: *Konst. Litew. 1768, v. VII, f. 856, tit. Kommissyja.*
- Kommissyja graniczna do dzierzawy Dworzyska. *Ibidem, tit. eodem.*
- Kommissyja graniczna w sprawie UU. Xiążąt Radziwiłłow Podkomor. Lit. z OO. Augustyanami Wileńsk. względem rozsądzenia validitatis testamentu W. Eustachiego Zawiszcy

Kasztelana Witczskiego. *Ibidem.* f. 857, *tit.* Kommissya.
 Kommissya w sprawie UU. Druwonow i innych, o lenność dobr Moyże, Schrybarte alias Lepary. *Ibidem.* f. 858, *tit.* Kommissya.
 Odnowienie Kommissyi granicznej 1766, 1768 roku między W. X. Lit. i Xięstwem Kurlandy i Semigalii, z przydatkiem Kommissarzow: r. 1775, v. VIII, f. 694, *tit.* Reassumpeya.
 Kommissya na rozeznanie natury miasta Grodna: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 621, *tit.* Sąd.

Regestr kommissyi Koronnych Seymu roku 1775.

NB. Gdy ktorych z szczegulnych kommissyi roku 1775 w tym nie znajdziesz regestrze, patrz wyżej pod tytułem: *Kommissye szczegulne.*

	Vol. f.
Ur. Azarycza z possessorami klucza Stawiskiego, kommissya	VIII 614
Baykowskiego Regenta Czerniechowskiego, z UU. Xiazętami Lubomirskiem, remissa do Assessoryi	- 352
Beldowskiego Pułk. z UU. Kwaśniewskiem, kommissya	- 507
Białobrzckiego z kredytorami i possessorami wsi Kobylanki, kommissya	- 507
Bielifskiego Kapit. z possessorami leśnictwa Knyszynskiego, remissa do Assessoryi	- 353
Biesiekierskiego z Ur. Kossowskim Stszą Radziowiskim, remissa do Assessoryi	- 353
Bierzyńskiego i Kwileckiego o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkimi	- 581
Bielifskiego z miastem Rogoźnem, kommissya	- 582
Bieszynskiego successorow z Ur. Trzebińskim i innemi, kommissya	- 507
Bnińskiego z UU. Sokolnickimi Podczaszemi Gnieźniskimi, i innemi, kommissya graniczna	- 465
Objaśnienie teyże kommissyi	- 466
W. Bnińskiego Kasztel. Szremskiego successorow z dłużnikami jego	- 508
Ur. Bnińskiego Pułk. Husarskiego, z Ur. Szoldrskim Stszą Rogoźniskim, kommissya graniczna	- 466
Tegoż z Ur. Karnatowskim, kommissya	- 582
Bobrownickiego ststwa z dobrami ziemskimi o rozgraniczenie kommissya	- 467
Boczowskiego z dobrami klucza Białogroddeckiego, kommissya	- 582
Boczowskiego z UU. Zagajewskimi i Dembowski, kommissya	- 508
Bogatkow z UU. Karskimi, kommissya	- 508
Bogdanfkiego Woysk. Kaliskiego z Ur. Chmielowskim, kommissya	- 508
Tegoż z UU. Kozuchowskim Cześnikami Kaliskim i Chmielowskim, kommissya	- 583
Boguckich, Obryckiego, i innych z UU. Boguckimi, Madalińskim, i innemi, kommissya	- 509
Boguckich z Ur. Radońskim Cześn. Nowogrodz. kommissya	- 509
Boianowskich Karola i Bogusława successorow między sobą, kommissya	- 509
Borka Chor. Chelmińskiego successorow z kredytorami, kommissya	- 510
Boskiego Stsy Strumieckiego successorow z pozostałą onegoż wdową, kommissya	- 510
Boskiego Chor. Czerskiego z Xiazętami Lubomirskimi Wojewodzicami Kłowskimi, kommissya	- 511
Bońniackich z UU. Pruszyńskimi, remissa do Ziemstwa Krzemienieckiego	- 367

	Vol. f.
I. W. Branicki Kasztelanowy Krak. i successorow zesłego iey męża, kommissya	VIII 378
W. Branickiego Hetm. W. Kor. z W. Sosnowskim Wdą Smoleń. i innemi graniczna kommissya	- 469
Ur. Brochockiego Skarbn. Orłowskiego successorow między sobą, kommissya	- 378
P. Brodowicza Ekleziarchy Łuckiego z Dominikanami Łuckimi remissa do Assessoryi	- 353
Ur. Brodzkich małżonkow z kredytorami Ur. Lutoslawskiego kommissya	- 511
Bronikowskiego z UU. Lisieckimi kommissya	- 583
Brukhentalu successorow z ich dłużnikami kommissya	- 511
Brzezińskiego Stsy Inowrocław. z Ur. Mniewskim kommissya	- 583
Buchowicekich success. z possessorami dobr po tychże zostających w Koronie, kommissya	- 512
Buczyńskich, Kosińskich, Zaleskiego, Czarkowskiego, Wygonowskiego, i innych kommissya	- 512
Buszowski z kredytorami Ur. Iozefa Buszowskiego kommissya	- 513
Byszewskich z Ur. Butlerem Stszą Mielnickim kommissya	- 379
Byszewskiego Pułkown. przednicy straży z UU. Kaweckimi i innemi kommissya	- 584
Tegoż z Ur. Puławską Starościna Warcęką, remissa do Assessoryi	- 353
Byszewskiego Fligel-Adjutanta z Ur. Szymanowskim Stszą Klonowskim, remissa do Assessoryi	- 353
Ur. Chelmieckiego z possessorami dobr Mako-wa, kommissya	- 513
W. Chlapowskiego Kasztel. Miedzyrzeckiego z Dominikanami Poznań. kommissya	- 584
UU. Chmielowskiego i Radońskiego z UU. Zakrzewskim, Rosalskimi, i innemi remissa do Assessoryi	- 353
Chociszewskich z W. Głębockim Kasztel. Kruświckim i successorami Skorzewskich kommissya	- 513
Chodubskiego z Ur. Niegolewskim Stszą Pobiedziskim, remissa do Assessoryi	- 354
Cholewskiego Woysk. Sochaczew. z Ur. Magnuszewskim Cześnikiem Mszczonowskim, remissa do Ziemstwa Sochaczew.	- 372
Choloniewskich z XX. Karmelitami Krakow. i Berdyczowsk. kommissya	- 514
Tychże z successorami Potockiego Wdy Wolyńskiego, kommissya	- 584
Chomentowskich z Ur. Wielopolskim Starostą Krakowskim, kommissya	- 514
Chomentowskich, Trzeźńskich, Michalczewskich, Popielow i innych, kommissya	- 514
Ciborowskich małżonkow z Ur. Piłgowskim, kommissya	- 514
Cieszkowskich braci z Ur. Kampenhauzenową siostrą, kommissya	- 515
Cieńskich z kredytorami Ur. Mikołaja Cieńskiego, remissa do Grodu Sieradzkiego	- 376
Ciszewskiego successorow z UU. Kuczyńskimi i innemi, remissa do Ziemstwa Drobieckiego	- 363
Czachurskiego z UU. Rychłowskiemi remissa do Ziem. Kaliskiego	- 366
W. Czapskiego Wdy Malborskiego, z Ur. Czapskim Stszą Knyszynskim kommissya	- 516
Tegoż do ograniczenia dobr Podlesia od Zarenbic kommissya	- 488
Czarneckiego Kasztelana Braclawskiego	

	Vol. f.		Vol. f.
sukcessorow z kredytorami i debitorami kommissya	VIII 380	Tegoż do ograniczenia Smlodowa i Iackaci od dobr sąsiedzkich kommissya	VIII 586
Tegoż sukcesorow o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkimi kommissya	- 585	Tegoż z kredytorami niegdy Ur. Drownowskiego Kom. Łomżyńskiego, remissa do Ziemstwa Łomżyńskiego	- 368
UU. XX. Czartoryskich Generalow Podolskich, z Xiążętami Radziwiłłami kommissya	- 515	Drzewiecki Podkom. Krzemien. z XX. Karmelitami Bosemi Warszaw. kommissya	- 519
Tychże z Kolegiatą Warszawską, Brühllem, Borzęckim, i innemi kommissya	- 381	Drzewieckiego o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkimi kommissya	- 586
Tychże o dobra Czernysy Wołoskie, i Hołodki, remissa do Assessorji	- 360	W. Dzierzbickiego Kasztel. Brzezińskiego z UU. Czapskimi kommissya	- 519
XX. Czetwertyńskich o pomiarkowanie sukcesyji po U. Podk. Bracl. kommissya	- 382	- z Ur. Gorskim o dzierżawę wsi Błonia kommissya	- 519
Czetwertyńskich o rozstrzygnięcie Czetwertyńskich o rozstrzygnięcie i dobra Kidlickie kommissya	- 384	- z Ur. Paprockim o wykupno dobr Szczytno kommissya	- 520
Czetwertyńskich z UU. Diakiewiczami kommissya	- 384	- z UU. Iastrzebowskiemi o dobra Dzierżbice, kommissya	- 520
Xcia Włodzimierza Czetwertyńskiego z Ur. Grabianką Stacją Liwskim kommissya	- 383	- z Ur. Grabską o dobra Wolą Branicką kommissya	- 520
Podniesienie upadłego terminu teży kommissyji	- 383	Ur. Frankowskiego, Winnickiego z dobrami sąsiedzkimi, i UU. Babskimi kommissya	- 389
Xcia Czetwertyńskiego Chor. Zwinogradzkiego, z UU. Babińskimi kommissya	- 516	Gadomskiego z kapitułą Łowicką kommissya	- 587
XX. Czetwertyńskich o rozgraniczenie dobr Sereńców od Horodyszczu kommissya	- 585	Gajewskiego, Badyńskiego, Rudlicki, odesłanie do Ziemstwa Gnieźnieńskiego	- 363
XX. Czetwertyńskich o rozgraniczenie Starey Czetwertni z dobrami sąsiedzkimi kommissya	- 585	Gałczyńskich o podział substancji po rodzicach spadley kommissya	- 390
Xcia Czetwertyńskiego z Ur. Bętkowskim i Grodem Łuckim remissa do Ziemstwa Krzemienieckiego	- 367	Garnysza successor. z Dominikanami Gidelskimi kommissya	- 520
Xcia Czetwertyńskiego z Żydami kahału Międzyrzeckiego, remissa do Ziem. Krzemienieckiego	- 367	Gądkowskiego z Ur. Karczewskim kommissya	- 521
Czyża Strażnika Wileń. o dobra i sumny w Koronie znajdujące się kommissya	- 516	Gembartow Skarbnikow Dobrzyńskich między sukcesorami kommissya	- 423
Dąbrowskich i Tymińskiego sukcesorow remissa do Ziemstwa Warszawskiego	- 372	Wielebn. Giedroica Biskupa Inflantskiego, z Ur. ab Osten de Sackien kommissya	- 391
W. Dąbski Woiewodziny Kujawskiej, i synow iey z UU. Opalińskimi kommissya	- 517	Ur. Gliszczyńskiego Cześn. Gnieźn. z Kapitułą Gnieźn. kommissya	- 587
Dąbskiego Kasztelana Kowalskiego, z U. Umiańską, Wodzińskim, i innemi kommissya	- 385	Głuchowskiego, Brzozowskiego, Kaniewskich, Milewskiego, Gromadzkiego, remissa do Ziemstwa Wschowskiego	- 376
Tegoż z UU. Iaranowskiemi i Niemoiwskimi kommissya	- 517	Goczalkowskich małżonkow z UU. Dembskimi o posag kommissya	- 521
Dąbskich Woiewodow Brzeskich Kujaw. z UU. Sokolnickimi Podkomorzemi Kaliskimi kommissya	- 386	Godlewskich, Nieczychowskich, Niegolewskich, remissa do Ziem. Gnieźn.	- 364
UU. Dąbskich Chorągwa Kujawskich z UU. Kossowskiemi, Kaczkowskim, kommissya	- 517	W. Godzki Woiewodziny Podlaskiej z sukcesorami Ur. Wężyka i Ur. Sołtykiem kommissya	- 391
Dembińskiego Starosty Wolbromskiego, z UU. Hrabiami Krasickimi i innemi kommissya	- 387	Goltzowy z Szlachet. Konradami remissa do Assessorji	- 354
Dembińskiego Ststy Wałęckiego z kredytorami onegoż, kommissya	- 388	Goławińskiego o rozgraniczenie z starostwami Kaniewskim i Traktymirowskim kommissya	- 469
Dembińskiego Ststy Pieczonogskiego z W. Wierciszewskim plebanem Gołoczow. kommissya	- 518	Goławińskiego o rozgraniczenie z kluczami Przyluckim, Wachnowieckim, i innemi kommissya	- 587
Dembińskiego klasztoru Bazyljanow odesłanie sprawy do Ziemstwa Włodzimierskiego	- 376	Golyńskich, Grozmanich, i innych z U. Krasieńskim Obożnym W. Koron. kommissya	- 521
Dembskich sukcesorow z UU. Zulińskimi kommissya	- 518	Gorczyńskiego Susceptanta Poznań. kompetytorow do substancji kommissya	- 392
Długoleckich sukcesorow Arceichowskich z possessorami i kredytorami remissa do Ziemstwa Warszaw.	- 373	Goreckiego z Ur. Zabłockim o rozgraniczenie kommissya	- 470
Dłuskiego Starosty Zwolców. o woytowstwo Zwoleńskie, remissa do Assessorji	- 354	Dobr Gorek, Borzychow, Paplina i innych o rozgraniczenie kommissya	- 588
Dobrzyckiego z Wielebnym Plebanem Rychnwalskim, kommissya	- 518	Ur. Gorskiego, Gołembiewskiego, Hanickiego, remissa do Assessorji	- 354
Drownowskiego Podeszanego Łomżyń. z UU. Hanickimi i Sokolowskim kommissya	- 518	Gorskiego, Czerskiego, remissa do Assessorji	- 355
		Gorskich małżonkow z possessorami zaścianku Ostrowca, remissa do Assessorji	- 355
		Gozimirskich o rozgraniczenie z dobrami sąsiedz. kommissya	- 471
		Gozimirskich Skarbnikow Kal. z UU. Grodzickimi, Brühlami, i innemi kommissya	- 392

	Vol. f.		Vol. f.
Ur. Gozimirskiego Podstolego Chęcińskiego z UU. Młodzianowską i successorami Bąkowskiego kommissya	VIII 522	Ur. Iasińskiego z Ur. Polewskim o rozgraniczenie kommissya	VIII 474
Gozimirskiego successorow z pozostałą tegoż wdową kommissya	- 522	Iastrzębskich Podkomorzycow braci o podział substancyi, kommissya	- 525
W. Granowskiego Wwdy Raw. success. z kredytorami tegoż kommissya	- 522	Iastrzębskich z Ur. Sarneckim kommissya	- 525
Ur. Grocholskiego i Steckiego opiekuna jego z kredytorami i pretensorami kommissya	- 523	Ierzmanowskiego z Ur. Ierzmanowskim Stolnikiem Krzemienieckim kommissya	- 398
Grodzickiego z Ur. Piotrem Ostaszewskim kommissya	- 393	Ieżewskich między sobą w sprawie sukcesyonalney, kommissya	- 399
Gronowskiego, Młodzieiowskiego, Węgorzewskiego, Brühla, Steckiego i innych kommissya	- 472	Iezińskiego Mieczn. Łukowskiego, z Nayprzew. Xciem Prymasem, kommissya	- 399
W. Grzegorzewskiego Kasztel. Ciechanow. successorow z UU. Winklerami kommissya	- 394	Tegoż z starostwami Czernskim, Osieckim, Dziecinoskim, kommissya	- 589
Grzybowa miasta z Ur. Wilczewskim Podkomorzym Wizkim remissa do Assessoryi	- 355	Tegoż z plenipotentami Xcia Prymasa remissa do Ziemstwa	- 373
Gurowskiego Marszałka Lit. o dopełnienie konstyt. 1768 kommissya	- 394	Tegoż z Ur. Kielczewskim Pułk. Lit. remissa do Ziemstwa Warszaw.	- 373
- z WW. Dąbskimi Wwdami Kuiawskimi kommissya	- 395	Iezińskiego Woysk. Urzędowsk. z UU. Brzozowskiemi, Gostkowskim, i Stoifską remissa do Ziemstwa Stężyck.	- 372
- z UU. Krzyżanowskiemi kommissya	- 396	Iezińskiego Komorn. Lubelsk. z UU. Stoifskimi remissa do Ziem. Łukowskiego	- 369
- z Wielebnemi Franciszkanami Warszawskimi kommissya	- 396	Tegoż z possessorami dobr Borzechowa i innemi remissa do Ziemstwa Łukow.	- 369
- z dobrami sąsiedzkimi o rozgraniczenie dobr Kleczewa kommissya	- 476	Iwifski successorow z successorami Ur. Wolskiego kommissya	- 454
- z UU. Łabęckim, Zbierzchowskim i innemi remissa do Ziemstwa Gnieźnińskiego	- 364	Izbińskiego, Zembrzuskiego z successorami Oborskich, kommissya	- 526
W. Gurowskiego Kaszt. Przemęk. z UU. Zakrzęskimi, Mniewskim, i XX. Paulinami Brdow. do Assessoryi remissa, a to pod remissą Ur. Łuszczewskiego, z UU. Prażmowskiemi	- 356	Kaczkowskich, Bykowskiemi, Iwaszkowskiego, o dobra Kudyiowce kommissya	- 475
Ur. Gurowskiego Podkom. Gnieźn. i innych z Ur. Iaraczewskim i innemi odesłanie do Ziemstwa Gnieźnińskiego	- 364	Kadzidłowskich successorow we wszelkich pretensyach między sobą kommissya	- 400
W. Gurowskiego Proboszcza Gnieźn. i innych z U. Potockim i innemi remissa do Ziem. Gnieźn.	- 364	Kałowki, Łętkowskiego, Cieńskich, Siemiętkowskich, remissa do Ziem. Kal.	- 366
Tegoż o rozgraniczenie z UU. Gądkowskimi kommissya	- 588	Kamieński o substancją po icy oycu spadłą do Ziemstwa Łukow. remissa	- 370
Ur. Hadziewicza z successorami W. Chomentowski Woiewodziny Mazowieckiej, kommissya	- 523	Karczewskiego z UU. Madalińską, Sławińskim, Gąsiorowskim i innemi kommissya	- 526
Hadziewicza Podstol. Łukowskiego z U. Cieszkowskim Chor. Włodzimirskim i innemi kommissya	- 588	Karskiego z successorami Ur. Woyciecha Głębockiego kommissya	- 527
Hańskiego z U. Sługocką wdową kommissya	- 524	Karszy Podczaszego Braclaw. synow i corek między sobą kommissya	- 527
W. Hilzenowy Woiew. Mińsk. do rozgraniczenia dzierzawy Kazuńskiej od dobr sąsiedzkich kommissya	- 473	Karwowskiego Stolnika Bielskiego o rozgraniczenie leśnictwa Knyszyn. remissa do Assessoryi	- 355
Hilzenowy Wwdziny Mińskiej z UU. Iasińskim, Tyborowską, i innemi kommissya	- 589	Tegoż z UU. Markowskiemi, o rozgraniczenie remissa do Ziem. Bielskiego	- 361
O dobra Horodniani w wdzwie Podlaskim w ziemi Bielskiej kommissya	- 397	Keszyckiego Ststy Mosińskiego z Ur. Mierzewskimi kommissya	- 401
W. Xcia Iabłonowskiego Wdy Braclawsk. successorow z UU. Xiążętami Lubomirskimi kommissya	- 524	Kiedrzyńskich, Kurczewskiego, Grabskiego i innych remissa do Grodu Siemradzkiego	- 376
UU. Iarochowskich braci o podział substancyi kommissya	- 524	Kielczewskiego Podsedka Czernskiego successorow z Ur. Kielczewskim remissa do Ziemstwa Warszawskiego	- 373
Iarozewskiego Chorążego Zakroczymsk. z successorami Iarozewskiego Podkomorzego Plockiego kommissya	- 524	Kijeńskiego z successorami Ur. Bykowskiego i innemi remissa do Assessoryi	- 355
Tegoż z Ur. Smoniewskim Sędziem Wyszogrodz. kommissya	- 525	Kleczyńskich i Zurawki z Ur. Szydłowskim Chor. Prasnyskim kommissya	- 527
Iasińskiego, Lutomskiego, Zielńskiego, Tretera, Polewskiego, Soieckich, i innych kommissya	- 397	W. Kluszewskiego Kaszt. Bieckiego z UU. Zieleńskim, Małachowskim i Grodzieńskim kommissya	- 476
		Ur. Kłokockiego Ststy Rzeczyckiego successorow z Kommissją Eduk. kommissya	- 402
		Kłokockiego Podczaszego Rawsk. z successorami UU. Będowskich kommissya	- 528
		Koca z sukces. Xcia Lubomirskiego Czestnika Koron. remissa do Ziemstwa Krzemienieckiego	- 367
		W. Kochanowskiego Kaszt. Radomskiego successorow z Ur. Piotrowskim General-Adiutantem kommissya	- 528
		Ur. Kokota z UU. Krużerami kommissya	- 402

	Vol. f.		Vol. f.
UU. Kołuckich familij w sprawie względem prebendy Gnieźnień. kommissya	VIII 403	Krzyżanowskich braci między sobą rozdanych kommissya	VIII 533
WW. Komorowskich Kasztelanstwa Santockich o gwałt w ich domu wykonany, kommissya	- 404	UU. Kuczewskiego successorow z Ur. Ciemińskim Podczaszym Krasnostawskim kommissya	- 533
Ur. Korytowskiego Podśędką Gniezn. z Ur. Pogorzelskim i innemi kommissya	- 402	Kuczborskiego Skarbnikiewicza Zakroczymskiego z Urodzonym Kuczborskim Miecznikowiczem Płoc. kommissya	- 534
Korytowskiego Chorążego Kaliskiego z UU. Koszutskiem kommissya	- 405	Prz. Kniawskiego Biskupa i Kapituły z dobrami sąsiedzkimi o rozgraniczenie kommissya	- 591
Reassumpcyja teyże kommissyi	- 406	Ur. Kumanowskich z Wiel. Miączyńską Woiewodziną Podlaską kommissya	- 591
W. Korzeniewskiego Kaszt. Zakroczymskiego z UU. Dębskimi, Krasickimi, i innemi kommissya	- 528	Kurdwanowskiego Generała z Missyonarzami Warszawskimi kommissya	- 534
Tegoż z W. Potocką Kasztelanową Bractaw. remissa do Ziemstwa Łuckiego	- 368	Kurnatowskiego z Wieleb. X. Ożarowskim i UU. Iagnińskimi kommissya	- 535
Ur. Kosickiego successorow z UU. Pilichowskiemi małżon. kommissya	- 529	Tegoż z possessorami dobr Dzbarza, Korzkiewkow, Pery, i innych remissa do Ziemstwa Bielskiego	- 361
Kosielskiego z possessorami starostwa Traktamirowskiego remissa do Assessoryi Koronney	- 356	Tegoż z UU. Czosnowskim, Choieckim, i innemi kommissya	- 534
Kosińskiego Podkomorzego Nad. I. K. Mci z Ur. Polewskim Komornikiem Kujaw. kommissya	- 529	Kurczewskiego i Łykowskiego z dobrami sąsiedzkimi o rozgraniczenie kommissya	- 592
Kosińskiego Stolnika Plockiego synow z macochą swoją i innemi kommissya	- 530	Kwaśniewskiego Styty Wierchow. z UU. Hryniowickimi remissa do Assessoryi Kwileckiego Styty Wschowsk. z miastem Wschową remissa do Assessoryi	- 356
Kossakowskich Podstolich Wizkich successorow z Ur. Wyszowskim i innemi kommissya	- 406	Kwileckiego Kasztelanica Łędzkiego o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkimi kommissya	- 593
Kossobuckich małżonkow z UU. Mokrskimi kommissya	- 530	Lanckorofskich i Czosnowskich odesłanie kategorii do kommissyi kredytow UU. Mycielskiego i Garczyńskiego Leduchowskiego z Kapitułą Warszaw. i innemi remissa do Ziem. Warszawskiego	- 373
Kotufskich z UU. Stoińskim, Skarszewskim, i innemi kommissya	- 530	Leduchowskich z W. Leduchowskim, UU. Stoińskim, Strzałką, i innemi kommissya	- 593
Kotufskich, Czosnowskiego z UU. Gorskimi, Łapińskim i innemi kommissya	- 531	Lefkiewiczow z Wieleb. Metropolita całej Rusi, i Ur. Gembarzewskim kommissya	- 412
Kozłowskiego Generała Maiora z Ur. Czosnowskim Ststą Winnickim kommissya	- 531	W. Leszczyńskiego Wwdy Podlask. successorow, z UU. Strutyńskimi kommissya	- 413
Kozmińskiego Woiewodzica Kaliskiego z W. Lipską Kasztel. Łęczyczą o rozgraniczenie kommissya	- 478	Ur. Leszczyńskiego Łow. Bielsk. z UU. Rychnowskiemi kommissya	- 535
Kozmińskiego Chor. Wschow. kredytow z UU. Rokossowską i innemi kommissya	- 407	Leszczyńskiego Pisarza Rawsk. successorow o podział substancyi kommissya	- 413
Kozmińskiego z Urodz. Rokossowskiemi i Hulewiczem	- 531	Przew. Lipskiego Xcia Biskupa Krakowsk. Kardynała successorow z successorami Lipskiego Oboźnego Koron. kommissya	- 414
z successorami UU. Miniszewskiego i Mycielskiego kommissya	- 532	Dwoie przedłużenia terminu kommissyi teyże	- 415
z UU. Bielićkim i innemi kommissya	- 532	Ur. Lipskiego Generała-Maiora z Kapitułą Gniezn. kommissya	- 593
z Ur. Jackowskim i innemi kommissya	- 532	Lipskiego Woysk. Kalisk. z Konwentem Wągrowieckim kommissya	- 594
z UU. Korzenieckimi i innemi kommissya	- 532	Lipskiego Pułkown. i Wodzińskiego Chorążego Przedeck. kommissya	- 535
z UU. Przczpolewskim, Kosickim, Malczewskim i innemi kommissya	- 589	Lisieckich, Czarnockich, Niemierkow, Sienickich, i Iana Sienczyny kommissya	- 535
Kramkowskiego Cześnika Podlaskiego z UU. Truskolaskimi i innemi kommissya	- 408	Locyńskich małżonkow z possessorami wsi Szybowic kommissya	- 536
Kraśnickich z Ur. Słubickim Woyskim Kowalskim i innemi kommissya	- 409	Losse z kredytorami swemi kommissya	- 536
Kręskiego, Siewierskiego, Bielskiego, Kurczewskiego i innych remissa do ziemi Wieluńskiej	- 375	Xżąt Lubomirskich Woiewodzicow Kiiowsk. z kredytorami kommissya	- 416
Wiel. Kretkowskiego Biskupa Chełmiń. successorow z successorami Ur. Grabskiego Sędziego Nakielsk. kommissya	- 533	Podniesienie teyże kommissyi	- 417
Ur. Kretkowskiego Kasztelanica Kowalsk. successorow z UU. Mierzeńskimi kommissya	- 533	Xcia Lubomirskiego Generała - Lieutenanta z Ur. Potockim Pis. Lit. kommissya	- 418
Krosnowskich, z Ur. Łopackim Kasztelanicem Zakroczym. i innemi kommissya	- 410	Xcia Lubomirskiego Styty Romanow. z Ur. Steckim Ststą Owrućkim i innemi o rozgraniczenie kommissya	- 479
Kryskich successorow z wierzycielami onych kommissya	- 411		
Wiel. Krzepickich Kanonikow Reg. z Paulinami Częstochowskiemi kommissya	- 590		
Wiel. Krzycki Kaszt. Krzywińskiy z Ur. Turnińą Stoln. Poznańską kommissya	- 590		
Ur. Krzyckiego Stol. Pozn. z Ur. Ianem Rozbickim i innemi kollateralnemi kommissya	- 590		

	Vol. f.		Vol. f.
WW. Lubieńskich Benedyktynow z Ur. Bendor- skim kommissya	VIII 419	z Benedyktynami Plockiem kommis- sya	VIII 540
UU. Lucińskich małżonkow z Miączyńskim Stszą Krzepickim remissa do Asses- soryi	- 356	W. Miaskowskiego Kaszt. Łędzkiego sukces- sorow z UU. Zychlińskim i Kurczew- skim o rozgranichenie kommissya	- 596
Łaskich, Pieniążkow, Walewskiego, z suc- cessorami Ur. Brzostowskiego, i in- nemi kommissya	- 536	U. Miaskowskiego z Ur. Derpowskim i innemi o rozgranichenie kommissya	- 596
Ur. Łaskiego Podsejda Łukow. z Wielebn. Proboszczem Łukow. remissa do Ziem. Czerskiego	- 362	Miączyńskich Ststow Krzepickich z UU. Grotowskim i Zabickim o rozgraniche- nie kommissya	- 597
Łaskiego z Ur. Ianem Łaskim remissa do Ziem. Łukowskiego	- 370	Tychże z possessorami dobr starościń- skich kommissya	- 540
Łaszczynskiego Skarbn. Wschowskiego z success. Ur. Koszutskiego kommissya	- 537	Miączyńskiego Ststy Łosick. z Ur. Wil- czyńskim kommissya	- 541
Łażnińskiego z Ur. Milewskim kommis- sya	- 537	Miechalskich z Ur. Chrzyszczewskim kommissya	- 541
Łąckiego Podkom. Kuiausk. success. z UU. Bnińskiem kommissya	- 421	Mieczkowskiego Ststy Rabsztyń. z suc- cessorami Ur. Szydłowskiego Podcz. Ciechanow. kommissya	- 541
Łączyńskiego z Ur. Ostrowskim Pod- kom. Braclaw. o rozgranichenie kom- missya	- 480	Miecznikowskich z UU. Prochnickiem małżon. i innemi kommissya	- 541
Łączyńskich z success. Ur. Pantaleona Mostowskiego, kommissya	- 537	Mielińskich z successorami Ur. Kona- rzewskiego i innemi kommissya	- 542
Łączyńskiego Regenta Kommissyi Skarb. z UU. Koszeczowskiemi, Rękawi- ckiem, i innemi kommissya	- 538	W. Mielżyńskiego Kaszt. Poznań. o rozgr- nichenie z dobrami sąsiedzkiemi gran- icznia kommissya	- 482
Łączyńskiego Podcz. Gąbińskiego z Ur. Boczkowskim Skarbnikiem Gąbińskim, kommissya	- 594	Tegoż z UU. Rozrażewskiem o rozgr- nichenie kommissya	- 597
Łączyńskiego z successorami Ur. Zawiszy kommissya	- 594	Tegoż z Ur. Mielęckim do ograniczenia wsi Godziszewa kommissye	- 597
Łęczyckiego starostwa z opactwami Trze- meszyńskim i Suleiowskim kommis- sya	- 420	Ur. Mielżyńskiego z W. Czapskim Wojewodą Chelmińskim kommissya	- 422
Łęczyckiego wdztwa z Kommissarzami Prowiant. kommissya	- 538	Mierzeiewskich z UU. Rudnickiem o dobra Sampolinek kommissya	- 542
Łempickich braci o podział substancyi między sobą kommissya	- 538	Mikorskiego Podkomorzego Gostyńskiego o rozgranichenie z dobrami sąsiedz- kiemi kommissya	- 598
Łempickich małżonkow z UU. Modze- lewskiem kommissya	- 539	Tegoż z possessorami dobr Wiczyńce, Karpowce i innych remissa do Asses- soryi	- 357
Łempickiego Ststy Rożań. o rozgrani- czenie z dobrami sąsiedzkiemi kom- missya	- 595	Tegoż i innych z possessorami dobr We- żykowskich remissa do Ziemstwa Ka- liskiego	- 366
Tegoż o rozgranichenie ststwa Rożańsk. z dobrami sąsiedzkiemi kommissya	- 595	UU. Młodzieiowskiego, Węgorzewskiego, Brühla, Steckiego, Gronowskiego i in- nych kommissya	- 483
Łempickiego Czcán. Zakroczym. o roz- granichenie wsiow Gałazki i innych kommissya	- 595	Obiaśnienie teyże kommissyi	- 484
Łomżyńskiej ziemi obywatelow z Ur. Kleczyńskim kommissya	- 539	Modlińskiego Podkom. Kuiausk. z dzier- żawcami dobr iego, kommissya	- 424
Łopota Ststy Bobruyskiego z Ur. Ko- rytowskim odesłanie do Ziem. Krze- mienieckiego	- 367	Modzelewskich successorow z UU. Mo- dzelewskiem o posag kommissya	- 542
Łowickiego Xięstwa od dobr Ur. Łusz- czewskiego granicznia kommissya	- 481	Modzelewskiego success. z UU. Kwa- śniewskim, Dziedzickim, Radońskim i innemi kommissya	- 543
Łukowskiej ziemi obywatelow z Kom- missarzami Prowiant. i Exaktorami remissa do Ziemstwa Łukowskiego	- 370	Modzelewski z UU. Reklewskiem i in- nemi remissa do Ziem. Radomskiego	- 371
Łuszczewskiego i Prażmowskich odesła- nie do Assessoryi	- 356	Modzelewskiego z UU. Xiążęt. Lubo- mirskiem do ograniczenia wsi Pete- chorzec kommissya	- 598
Łuszczewskiego Sędziego Sochaczew. z miasteczkiem Błoniem odesłanie do Assessoryi	- 357	Mokrskich braci z UU. Kossobudzkiem i innemi kommissya	- 543
Tegoż z possessorami dobr Tomczyce, odesłanie do Ziemstwa Rawskiego	- 372	Molskiego z possessorami włok Giżow- skich i Brygatkami Warszawskiem kommissya	- 544
Madalińskiego successorow z UU. Skarb- kami małżonkami kommissya	- 539	Morżkowskich, Paszkowskich, Sikor- skiego i innych odesłanie do Ziemstwa Drohickiego	- 362
Malczewskich Podstolich Gnieźn. z Ur. Dzierżanowską kommissya	- 540	Morżkowskiego Sędziego ziemi Wieluń- skiej z Paulinami Częstochow. o roz- granichenie dobr kommissya	- 586
Malczewskich Łowczych Kuiauw. i innych kommissya	- 421	Tegoż i innych o ubeścieczenie summ na Turowie i Kurowie, tudzież z in- nemi kommissya	- 544
Malczewskiego Generał-Maiora z Ur. Ku- czyńskim remissa do Assessoryi	- 357	Wiel. Mostowskiej Wojew. Mazowieckiej z kredytorami iey męża kommissya	- 425
Malachowskiego Regenta Kościańskiego o rozgranichenie z dobrami sąsiedz- kiemi kommissya	- 596	Ur. Mostowskiego Cześnika Piotrkowskiego z miasteczkiem Radomskiem remissa do Assessoryi	- 357
Malowickiego Regenta Wyszogrodzk.			

	Vol. f.		Vol. f.
Wiel. Moszczeńskieg Kasztel. Santockieg z UU. Otwinowskiemi i innemi kommissya	VIII 545	Osieckich małżonkow z Urodzonymi Dzierzkami bracią o posag kommissya	VIII 549
Ur. Moszczeńskiego o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkiemi kommissya	- 598	Ossolińskiego Starosty Chmielnickiego z UU. Nowickim i Ielińskim kommissya	- 431
Moszyńskiego Stolnika Koron. i innych z Ur. Potockim Chor. Koron. kommissya	- 545	Ossolińskiego Ststy Drohickiego i Prażmowskiego z Ur. Łuszczewskim i innemi kommissya	- 432
Mszczonowa miasteczka i wsi Zatora o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkiemi kommissya	- 599	Ossolińskich successorow i ich potomstwa następcow między sobą i innemi kommissya	- 540
Możarowskich z Kapitułą Wileńską kommissya	- 426	Ośmiałowskiego Łowczego Rypińskiego z Ur. Dłuskim Starostą Łukowskim remissa do Assessoryi	- 358
Mycielskiego i Garczyńskiego kredytorow z Ur. Krzycką wdową i innemi kommissya	- 426	Ostaszewskich z UU. Biegańskimi i innemi dłużnikami kommissya	- 550
Naramowskiego z Ur. Potulicką Starościna Borzechowską kommissya	- 545	Ostaszewskiego successorow z sukces. Ur. Ostaszewskiego kommissya	- 550
Nieświatowskich z UU. Rydzynskimi o rozgraniczenie kommissya	- 484	Ostrowskiego Pułkow. o wieś Szanderawkę remissa do Assessoryi	- 358
Niegolewskich z UU. Niegolewskimi kommissya	- 546	Ostrowskiego z Ur. Kobylńskim kommissya	- 550
Niemierzycow Chor. Owrukich z kredytorami i innemi kommissya	- 546	Ostrowskich z UU. Dobkami Skarbn. Sieradz. kommissya	- 551
UU. Niezabitowskich sukces. z possessorami dobr kommissya	- 546	Owruckiego starostwa z uprzywilejowanemi w tymże possessorami kommissya	- 487
Nossarzewskiego z Ur. Krasieńskim Generałem o rozgraniczenie kommissya	- 599	Ożarówskiego Obersztlietenant z Urodz. Grabkowskimi, Zelińskimi, Kosickimi i innemi kommissya	- 551
Nowomieyskiego przeszłego z Ur. Iełowickim terażniejszym Stsą Bracl. remissa do Ziem. Krzemienieckiego	- 368	Tegoż z Ur. Skarbkiem Woyskim Kołomyjskim o rozgraniczenie kommissya	- 601
Nowomieyskiego starostwa i Sochocina od dobr Mniszewa, Kuchar i innych o rozgraniczenie kommissya	- 599	Pałuskiego Podst. Włodzimiers. z U. Falkowskim kommissya	- 432
Oborskiego Podkom. Liwskiego sukces. i innych z successorami W. Siednickiego remissa do Ziem. Warszawskiego	- 374	O Pierzchnickie woytostwo odesłanie sprawy do Assessoryi	- 360
Oborskiego Pułk. z Dominikanami Warszaw. kommissya	- 428	Ur. Piotrowskiego, z UU. Niemierzycem, Rychterem i innemi kredytor. kommissya	- 551
Tegoż z Ur. Garczyńskim o rozgraniczenie kommissya	- 600	Tegoż do ograniczenia dobr Liniowa od dobr sąsiedzkich kommissya	- 601
Oborskiego z possessorami wsi Popowcow kommissya	- 429	Płockiego biskupstwa z dobrami sąsiedz. o rozgran. kommissya	- 601
Ogińskiego i Lubińskiego z Ur. Biernackim i Potockim kommissya	- 429	Płockich Magdalenek i innych o rozgraniczenie wsi Smrocka kommissya	- 602
Ogińskiego Sekretarza Lit. z sukces. W. Święcickiego Biskupa Poznań. i Ur. Radońskim kommissya	- 547	WW. Podoskich Kasztelanow Ciechan. o rozgran. dobr Sarbi i innych kommissya	- 489
Odolanowskiego ststwa od dobr sąsiedzkich o rozgraniczenie kommissya	- 485	Tegoż do ograniczenia dobr Ostrożan, Pełchu, Kanabrodu od sąsiedz. kommissya	- 602
Okęckich Skarbn. Warszawsk. z Xiężą Komunistami o rozgraniczenie kommissya	- 486	Tegoż do ograniczenia dobr Bratoszewic, Dziewanic, i innych kommissya	- 602
Wiel. Olędzki Kanoniczki z UU. Olędzkiemi bracią o posag kommissya	- 547	Tegoż z UU. Czyżewskimi o wykupno wsi Bieniewa, kommissya	- 552
Ur. Olizarowey Stolnikowey Kiliowskiej z Xiążętami Lubomirskimi kommissya	- 547	UU. Podoskich Podkomorzich Dobrzyńskich z UU. Przerebskimi, Rupniewskimi, i innemi kommissya	- 552
Teyże z possessorami dobr Rzyżyna remissa do Ziemstwa Żytomirskiego	- 369	Xcia Ponińskiego Marszałka Scym. z Ur. Szoldrskim Starościcem Łęczyc. kommissya	- 433
Olizara Starosty Łoiowskiego z possessorami klucza Rafałowskiego kommissya	- 430	Z possessorami i kredytorami klucza Wrzeszczowsk. kommissya	- 552
Omicieńskiego i Goławińskiego o dobra Hrozow, remissa do Ziemstwa Krzemienieckiego	- 368	Z possessorami klucza Torczyck. i do ograniczenia onego kommissya	- 490
Dobr Ometyńce z dobrami Iurkowce, Sitkowce i innemi sąsiedzkiemi o rozgraniczenie kommissya	- 600	Tegoż do ograniczenia kluczow Czudnowsk. i Wilskiego od sąsiedz. kommissya	- 603
Ur. Opackiego z successorami W. Rudzińskiego Woiewody Mazowieck. kommissya	- 548	Tegoż do ograniczenia miasteczka Wrześni z wsiami od sąsiedz. kommissya	- 603
Tegoż z successorami Ur. Suchodolski kommissya	- 548	Tegoż z Ur. Krzyżanowskim kommissya	- 552
Orańskiego Chor. Czerniech. z Ur. Worcellem Chorążym Halickim o rozgraniczenie kommissya	- 600	Ponińskiego Ststy Kopaynick. z ststwem Mosińskim i innemi, kommissya	- 489
Tegoż z Prezbjterami nonasteru Włodzimirsk. kommissya	- 540	Ponińskiego dobr Przyimy etc. dziedzica z XX. Piarami Radziejow. kommissya	- 553
		UU. Potockich Ststy Sniatyńskiego i Krayczego Kor. kredytorow o zaspokoienie kommissya	- 434
		Potockich Krayczego i Podkomorzego Koron. o sukcesyą po Rysińskich, remissa do Ziem. Gnieźnieńskiego	- 365

	Vol. f.		Vol. f.
Ur. Potockiego Podkom. Kor. z Ur. Ostrowskim Podkom. Bracl. o rozgraniczenie kommissya	VIII 603	Ur. Radzickiego Podkom. Zakroczym. z Ur. Xięciem Czetwertyńskim Chorażym Zwinogrodz. o rozgran. kommissya	VIII 494
Potockiego Ststy Tlumackiego z starostwem Knyszyńskim i innemi o rozgraniczenie kommissya	- 604	Tegoż z Ur. Rzeczkowskiem, Długoleckiem, i Gadomskiem kommissya	- 556
Potocki i Leduchowski z UU. Dobrzyńskiem remissa do Ziem. Łuckiego	- 369	Radzickiego z kredytorami i debitorami Ur. Kaspra Radzickiego kommissya	- 557
Potockich z UU. Biesiekierskim i Dąbskimi kommissya	- 553	Ratoldów warunek possessyi Zadarnowa i Przyłukow w wdztwie Brzesk. Lit. leżących	- 615
Poznańsk. biskupstwa o rozgraniczenie dobr w Wielkiej-Polszcze sytuowanych kommissya	- 604	Reiow z success. Ur. Reiowy Podstol. Chelm. kommissya	- 436
Tegoż do ograniczenia dobr w Xięstwie Mazow. sytuowanych kommissya	- 605	Oznaczenie terminu teyże kommissyi	- 438
Poznań. Kapituły z UU. Gostyńskiem i Radolińskim kommissya	- 605	Rogalińskiego Ststy Nakielskiego z possessorami wsi Niemieczkowa kommissya	- 557
Ur. Prażmowskiego Sędz. Ziem. Czersk. z successorami W. Rostworowskiego Kasztelana Zakroczymsk. kommissya	- 605	Ronikiera Cześn. Lit. odesłanie pretenzysy do kommissyi z kredytorami Ur. Potockiego	- 435
Tegoż z Ur. Boskim Chor. Czersk. o zapłacenie posagu kommissya	- 553	Rogaliński macochoy z UU. Rogalińskiem pasierb. kommissya	- 557
Prusimskiego Starosty Nieszczow. z Ur. Chelmskim i innemi o rozgraniczenie kommissye	- 491	Ropa i innych z UU. Kossakowskim i innemi kommissya	- 615
Tegoż z successorkami Ur. Katarzyny Prusimskiej kommissya	- 606	Rościszewskiego Podstol. Prasnyskiego z UU. Ropelewskiem kommissya	- 438
Tegoż z Ur. Sochorzewskim o pretensye do wsi Chybow kommissya	- 554	Rościszewskiego Podkom. Dobrzyń. success. pomiędzy sobą kommissya	- 438
Tegoż z UU. Kułaczkowskimi successorami po niegdy Ur. Kowalskim kommissya	- 554	Rossyjskich kupcow z UU. Bierzyńskim, Kickim, i innemi remissa do Kommissyi Skarbowey	- 361
Prusimski z UU. Dziembowskim, Trzcifskim, i innemi o rozgraniczenie dobr kommissya	- 606	Rozdrażewskich success. z kredytorami o rozsądzenie sprawy kommissya	- 440
W. Przebendowskiego Kasztel. Elblagskiego z Ur. Przebendowskim Generałem-Lieutenantem kommissya	- 436	Rozwadowskiego z UU. Bądzińskimi małż. remissa do Ziem. Łukowskiego	- 370
Ur. Przyłubskiego Sędziego Ziem. Kuiaw. z UU. Mierzyńskim, Moszczeńskim, Kancellaryami i Żydami, remissa do Ziem. Gostyńskiego	- 365	Rudnickich Komornikow Sandom. z UU. Michałowskimi i innemi pretendent. kommissya	- 558
Przyłubskiego Komorn. Kuiaw. z UU. Lubowieckimi kommissya	- 555	Russekich success. z UU. Wężykami o dobra Starcze i Rubaszow kommissya	- 558
Przyłubskiego Ststy Chadziackiego z UU. Ołędzkimi i innemi kredytorami kommissya	- 555	UU. Ruzkowskiego Podstol. Kuiaw. success. z possess. dobr Rokitnicy kommissya	- 558
Pudłowskich matki i syna z UU. Staniszewskimi kommissya	- 555	Rybczkiego z Ur. Siemińskim dzierżawcą Trzebieszowskim remissa do Assessoryi	- 358
Raczyńskiego Pis. Kor. z W. Opalińskim Wvdą Sieradzkim o rozgraniczenie dobr kommissya	- 492	Rychłowskiego Chor. Piotrkow. z Kameduł. Bielań. i innemi kommissya	- 441
Tegoż z sukces. W. Potockiego Wwdy Poznań. kommissya	- 437	Tegoż z Ur. Boskim Chor. Czersk. i innemi o rozgran. dobr kommissya	- 495
Tegoż o rozgraniczenie z dobrami Gogolewem i Szremem sąsiedzkiemi kommissya	- 606	Rydzewskiego Podstolego Wizkiego z mieszczanami Raygrodzkimi i innemi kommissya	- 559
Raczyńskiego Ststy Miescickiego o rozgran. z starostwem Rogozińskim kommissya	- 493	Sandomirskiego woiewodztwa obywatelow z Kommissarzami Prowiant. i liwrantem kommissya	- 559
Obiaśnienie teyże kommissyi	- 494	W. Xżney Sanguszkowy Marszałk. W. W. X. Lit. z kredytorami UU. Grudzińskich kommissya	- 559
Tegoż z synagogami o zapłacenie długow remissa do Kommissyi Skarbowey Radolińskiego i Xcia Sapiehy Gener. Artyleryi Lit. o rozgraniczenie dobr kommissya	- 496	Xżney Sapiężyny Woiewodziny Smoleńs. z Xżną Sapiężyną Wydzicową Mściśław. i icy synem kommissya	- 441
Radońskiego Nowogrodzkiego Cześnika z Ur. Radolińskim Woyskim Poznań. kommissya	- 556	UU. Sapiehow z Ur. Sufczyńską Chor. Łukow. i icy successorami kommissya	- 560
Tegoż z Ur. Karolem Siemiątkowskim i innemi o pretensye do Starkowca kommissya	- 607	Sarnackich, Piotrowskiego, i Święckich z UU. Smorzewskimi i innemi kommissya	- 560
Radońskiego, Miaskowskiego, Gockowskiego, Koszutskiego, Polewskiego, i innych o rozgraniczenie kommissya	- 607	Scheunevogel z Ur. Tothienem odesłanie sprawy do Sądow Relacyinych	- 377
Radoszyckiego ststwa o rozgran. z dobrami ziemskimi Ur. Ianickiego kommissya	- 607	Tegoż z tymże odesłanie sprawy do Sądu powiatu Piltyńskiego	- 377
		Sienkiewiczza tudzież kupcow Żydow między sobą wspólnikow z kredytorami kommissya	- 560
		Sieroszewskich o podział substancyi między sobą kommissya	- 442
		Siestrzewitowskiego Sędz. Ziem. Mieln. z Wieleb. X. Glinką remissa do Tryb. Lubel.	- 352
		Skalawskiego Szambel. z UU. Potulicką,	- 352

	Vol. f.		Vol. f.
Wilkońskiem, i Gorekim o rozgran. kommissya	viii 608	Ur. Swiderski Stoln. Wizkiej z miastem Wąsoszem, remissa do Assessoryi	viii 359
Ur. Skarbka sukces. tudzież UU. XX. Czertwertyńskich z kredytorami i innemi kommissya	- 561	Święcickich z Ur. Nowomiejskim Stszą Koscierzyń. kommissya	- 567
Skopulewicz furjera I. K. Mci z Misyonarzami Warsz. i innemi kommiss.	- 561	Tychże z UU. Stępkowskiemi, Axakami, i innemi o posag i sukcesyą komm.	- 567
Skorzewskiego sukces. z Ur. Korytowskim i innemi remissa do Ziem. Gnieźnień.	- 365	Swierczyńskiego sukces. z UU. Smiechowskimi kommissya	- 567
Slwińskich z konsukcess. kredytorami, dzierżawcami, i iuriskwezytorami komm.	- 562	Swieykowskiego z ststwem Kaniow. o rozgran. kommissya	- 499
Słonczyńskiego Burgr. Sochacz. z mieszczan. Goszczyń. remissa do Asses.	- 358	Swieżawskiego Ststy Pełczyńs. z Ur. Ilińskim, Stszą Cudynowskim remissa do Assessoryi	- 359
Sługockiego Chor. Krasnostaw. sukces. z pozostałą tegoż małżonką kommiss.	- 562	UU. Szadkowskich, Krańnickich, i Papiewskiego kommissya	- 568
Wieleb. X. Smoleńskiego Kanon. Płock. między konsukcess. kommissya	- 563	Szaniawski Starościny Małogoskiej z possess. ststwa Lubelsk. komm.	- 445
UU. Sobańskiego, Wierzbickiego, o rozgran. od miasta Urzędowa kommissya	- 497	Szembeka Wwdzica Inflants. z Ur. Domaniewskim Podstolim Szadkow. i innemi kommissya	- 568
Dobr Sobieszyna z dobrami Podlodowem o rozgran. kommissya	- 608	Sławet. Szultza z Ur. Puławskim, Łopacińskim, Buchowieckim, i innemi remissa do Ziem. Warszaw.	- 374
UU. Sobolewskich, Wasutyńskich, Fałęckiego, Hałuzińskich, i innych kommiss.	- 443	W. Szydłowskiego Kasztel. Mazow. z UU. Szydłowskim, Chobryńskim, Dzierżbiczkim, i innemi remissa do Ziem. War.	- 374
O dobra Sokolecz, Ilnicze, Horodyszcze, Deszkowce, i Prylek remissa do Asses.	- 360	Tegoż z Ur. Pilaszowskim i innemi dobr Koprek possess., remissa do Ziem. Nurskiego	- 371
UU. Sokolnickich z possessorami dobr Szewo i Bielmo kommissya	- 563	W. Szydłowskiego Kasztel. Żarnowskiego do ograniczenia dobr Kuźelowy, Kołkow, i innych komm.	- 500
W. Sokołowskiego Kaszt. Kujaw. sukces. z dobrami sąsiedz. o rozgran. komm.	- 498	Tegoż z successor. W. Siednickiego Podskarb. W. Kor. remissa do Ziem. War.	- 375
Ur. Soldenhoffa z Sławetnemi Stefanim i Bauchofferem kupcami kommissya	- 563	Tegoż z possessorami dobr Przedwoiewskich, remissa do Ziem. Warszaw.	- 375
Sołtyka Ststy Zwinogr. odesłanie sprawy do Ziem. Radomskiego	- 371	Ur. Szydłowskiego i innych konsukcess. po Ur. Rostworowski z possess. remissa do Trybunału Lubelskiego	- 352
Stanisławski sukcesorow z possessorami dobr i kredytorami kommissya	- 563	Szydłowskich Podeczaszcycow Ciechanow. między sobą i kredytorami komm.	- 568
Stawiszyńskiego starostwa z dobrami sąsiedzkiemi o rozgran. remissa kommissya	- 498	Szymanowskiego Ststy Klonowskiego z Ur. Myszowskim Podkom. Wieluńs. remissa do Assessoryi	- 358
UU. Stecki Podkomorzyny Kiiow. z sukces. powtornego iey męża kommissya	- 564	UU. Szyszkwskich z possessorami dobr Borkowa, Skarszewska, i innych komm.	- 569
Steckiego Ststy Owruck. z konsukcessorami swemi po UU. Leśnickim i Potockim kommissya	- 564	Tarkowskiego Cześn. Mielnickiego z sukces. Ur. Obrębskiego kommissya	- 569
Tegoż o rozgran. od dobr Krolewskich Koszowaty i innych sąsiedzkich kom.	- 608	Tarkowskich, Kryńskich, Kożuchowskiego, Szorca, Nowosielskich, i Starzyńskiego kommissya	- 569
Tegoż z Ur. Boreyko i innemi o rozgran. dobr kommissya	- 608	Tarla Kasztelanica Lubel. z Ur. Grabińskim o ststwo Stężyckie kommissya	- 570
W. Stępkowskiego Kaszt. Kiiow. z Ur. Potockim Chor. W. Kor. kommissya	- 565	Tegoborskiego z possessorami leśnictwa Goniądzkiego remissa do Assessoryi	- 359
Ur. Stępkowskiego Podst. Zytomir. sukces. z UU. Liniewskim, Boguszami, i Kalityńskimi kommissya	- 565	Trojanowskiego Maiora i konsukcessorow iego z W. Łackim Kaszt. Czechow. kommissya	- 445
Stepowskich z UU. Dziańkowskimi i Tokańskim kommissya	- 444	Dobr Turostowa, Węgorzewka, z dobrami Łągiewnikami i innemi o rozgran. remissa kommissya	- 609
Strutyńskiego Starość. Horodelskiego o rozgran. dobr iego od sąsiedz. komm.	- 609	W. Twardowskiego Woiewody Kaliskiego o rozgran. remissa kommissya	- 610
Strzeleckiego, Czarnka, i Paiczekowskiego o poznanie kadukow, remissa do Assessoryi	- 359	Tegoż do rozgran. z dobrami Pomarżankami i innemi sąsiedzkiemi kom.	- 610
Sucheckiego Stoln. Sieradz. z Ur. Pągowskim kommissya	- 565	Ur. Twardowskiego z UU. Brudzewskimi i Dziembowskiemi, kommissya	- 570
Sulistrowskich z Ur. Steckim Stszą Owruckim kommissya	- 566	Twarowskiego z kredytorami iego, nie podciągając UU. Domaszewskich, kom.	- 570
Sulińskiego z UU. Otrębusami i innemi kommissya	- 566	Tymowskiego Stolnika Piotrkowskiego z possessorami ststwa Olsztyńskiego kom.	- 502
W. Xcia Sułkowskiego Wwdy Gieźnicz. z Wielebn. XX. Paulinami Warszaw. o poznanie kaduka remissa do Assessoryi	- 359	Tegoż z Ur. Tomickim o rozgran. między ich dobrami kommissya	- 610
UU. Surynowskich sukces. z Ur. Karwickim Regentem Kor. umocowanie kompromissu	- 361	Tyszeckiego z kredytorami niegdy Ur. Wiśnickiego kommissya	- 446
Sutkowskiego, z UU. Chronowskiemi Podsepkow. Raws. kommissya	- 566	Ulatowskich z Urodz. Glicyńskim, Ko-	
Sutkowskiego, Czarnockich, Ciecierskiego, Grodzickich, Chądzyńskiego, Korowickiego, Kuszla, remissa do Ziem. Drohickiego	- 363		

	Vol. f.		Vol. f.
zmińskim, Kołaczkowskimi, i innemi kommissya	VIII 571	Urodz. Wygonowskich z sukces. Urodz. Skibniewskich, i tych z dłużnikami komm.	VIII 458
Dobr Ulesia z dobrami Zarębicami o rozgran. kommissya	- 611	Wygonowskiego, Grczyńskich, Obryckich, successorow Biernackich, komm.	- 574
Ur. Umińskich z Urodz. Dragońskimi o rozpoznanie tranzakcyi kommissya	- 571	Wyszkwowskiego Podkom. Łonżyńskiego o włoki w Chłudnicach remissa do Assessoryi	- 860
Unrużyny i iey potomstwa z Ur. Dzierżanowską kommissya	- 571	Zablockich z Urodz. Krzyżanowskimi i innemi kommissya	- 459
Urbanowskich stryia i synowców z Ur. Ludwikiem Urbanowskim kommissya	- 572	Tychże z Proboszczem Szredzkim i miastem Szrodą kommissya	- 612
Walewskich, Podoskich, Działyńskich, Prusimskich i innych sukces. po Kościeleckich, kommissya	- 447	Tychże z Ur. Morawskim o pretensye z wsi Psarka wynikające kommissya	- 575
Tychże wszystkich sukces. odesłanie do teyże kommissyi	- 449	Tychże z Ur. Mężyńskim o wieś Krzyżanki kommissya	- 575
W. Walewski Kasztel. Rozpierskiej z Urodz. Rychłowskiemi Kasztelaniami Sieradz. kommissya	- 572	Zablockich Pisarzow Gostyńskich z Ur. Gaiewskimi, Bykowskiemi i innemi o rozgraniczenie kommissya	- 612
Walewskiego o rozgran. dobr. Rupina z sąsiedz. kommissya	- 611	Zablockich i Czosnowskich remissa do Ziem. Gostyń.	- 366
Wagrodzkiego Pisarza Zakroczym, z Ur. Zabickimi, Zembrzuskim, kommissya	- 572	Zablockich z Urod. Truszkowskim i Kosowskim remissa do Ziem. Gostyń.	- 365
Węgierskiego z Urodz. Cybulskimi o podział dobr Kalnica, Malinowo remissa do Ziemstwa Bielskiego	- 362	Zablockich braci z Urodz. Kaweckimi, Cieleckimi, i Bogusławskim kommissya	- 575
Węgorzewskiego Generała Adiutanta z Ur. Mycielskim Stszą Konińskim komm.	- 573	Zablockich z sukces. Urodz. Ieżewskich kommissya	- 575
Węgorzewskiego i Grodzickiego sukces. z UU. Korytowskiemi kommissya	- 449	Zablockiego Woyskiego Sieradz. z Ur. Zarębą o rozgraniczenie kommissya	- 612
Wereszczatyńskiego Woyskiego Czerwonogrodz. z Urodz. Potockimi komm.	- 450	Zablocki z Urodz. Kurczewskimi, Radolińskim, Drahowskim, i innemi kommissya	- 576
Tegoż z Ur. Łosiem Porucznikiem pancernym i innemi kommissya	- 450	Zabokrzyckiego z Wieleb. Plebanem Sobudzkim kommissya	- 576
Wielądka z Ur. Jaskulskim o rozeznanie dekretu kom.	- 573	Zakrzewskiego Podstol. Kaliskiego o rozgraniczenie z dobrami sąsiedzkiemi kommissya	- 505
Wielowieyskiego sukces. o dobra Zagorzycze z konsukcessorami kommissya	- 573	Tegoż o rozgraniczenie z dobrami Borowem Ur. Moiaczewski kommissya	- 505
Wilczyńskiego z Urodz. Błociszewskimi i innemi kredytorami kommissya	- 452	Tegoż z Ur. Bilińskim o uzurpacją gruntow Chaławskich kommissya	- 459
Wilzyckiego Miecznika Łęczyckiego sukces. i wierzycielow iego z Urodz. Lasockimi kommis.	- 452	Tegoż z UU. Niegolewskimi o melioracją posagu Ur. Szoldrski, kommissya	- 576
Winnickiego ststwa z sukces. W. Chołniewskiego Kaszt. Buskiego komm.	- 453	Tegoż z W. Dąbskim Kasztelanem Kowalskim i innemi o rozgraniczenie dobr kommissya	- 477
Wiśniewskiego i Połchowskiego z possessorami gruntów Giżyńskich i Fronckiewiczowskich kommissya	- 453	Zakrzewskiego Czcón. Kowalsk. z UU. Kielczewskim i Kamińskim kommissya	- 577
Wieżińskiego Podsejda Kłiow. z Ur. Ioz. Czosnowskim Stszą Winnickim i Ulanowskim do Asses. rem. a to pod remissą Ur. Łuszczewskiego z Urodz. Prażmowskiemi	- 356	UU. Zakrzewskich z UU. Iaroszewskimi, Polwarskim, i Dobrzyckim kommissya	- 577
Wizembergów z Urodz. Załuskiemi, Męcińskimi, Iordanami, i Lubowiczami kommissya	- 574	Tegoż do ograniczenia dobr Szetlewa i Szetlewka od dobr sąsiedzkich kommissya	- 613
Wodzińskiego i Cebulskiego z Urodz. Boskim i Kożuchowskim kommissya	- 574	Tegoż z UU. Kurczewskimi i kredytorami Niegolewskich kommissya	- 577
Woluńskiego z Urodz. Dybowskiemi, Kapitułą Płocką, i Starą Warszawą o rozgraniczenie kommissya	- 611	Zakrzewskiego z UU. Skrzetuskiemi o rozgr. dobr kommissya	- 578
XX. Woronieckich sukces. o podział substancyi kommissya	- 455	Tegoż z U. Wielowieyskim kommissya	- 578
XX. Woronieckich i Czetwertyńskich względem dobr Niemirowa kommissya	- 456	Zaleskiego, Krassuskich, Zdanowskich, i Pinińskiego, remissa do Ziem. Łukowskiego	- 370
Tychże kategorii do kommissyi Urodz. Krasickich odesłanie	- 388	Zaleski, Dziecuszyckiego, Szczygielskich, Magnuszewskiego, remissa do Ziem. Łukowskiego	- 371
Xcia Woronieckiego Szambelana z Ur. Kordyszem Stolnikiem Braclawskim komm.	- 504	Przew. Załuskiego Bisk. Kłiow. sukces. z dłużnikami onegoż kommissya	- 578
Tegoż z Urod. Kampenhauzami i innemi sukces. kommissya	- 457	Ur. Załuskiego Podsejda Sieradz. z Ur. Grodzickim Sędzią Ostrzeszowskim kommissya	- 613
Tegoż o rozgraniczenie dobr Korzeiowic i innych odesłanie kateg. do teyże kom.	- 458	Tegoż z Plebanem kościoła Wroblewskiego kommissya	- 578
Tegoż do ograniczenia Xięstwa Lubeckiego od dobr Rożyszcz kommissya	- 502	Zamoyskich, Oborskich, i Szydłowskich o sukcesyą po Wiśniowiecki i Koniecpolski kommissya	- 579
Pozwolenie dalsze dla teyże kommissyi	- 503	W. Zarenby Kasztel. Konarskiego Sieradz. sukces. między sobą kommissya	- 460
Tegoż o rozgranicz. dobr Krutniow i Berzyny z sąsiedzkiemi kommissya	- 592	Ur. Zawiszy sukces. z sukcesorami Ur. Zielińskiego remissa do Ziem. Gostyńsk.	- 366

	Vol. f.		Vol. f.
UU. Zbierzchowskich z kredytor. Ur. Zału- skiego kommissya	VIII 461	Ur. Brońskiego Sędz. Ziem. Słonim. z Ur. Iozefem Bułhakiem kommissya	VIII 698
Tegoż z Ur. Bachmińskim i innemi kom- missya	- 462	WW. Brzostowskich Podskar. WW. W. X. Lit. z UU. kredytorami kommissya	- 708
Zbierzchowski rozwodki z UU. Duczy- mińskiem remissa do Ziem. Rożań- skiego	- 372	Brzostowskich Pułkow. usarsk. W. X. Lit. z Ur. Laskarysem kommissya	- 783
Zbińskiego Miecznika Wschow. z UU. Krzyżanowskiemi o rozgraniczenie kom- missya	- 614	Ur. Brzozowskiego Chor. Petyhor. w woysku Lit. o lenność dobr Zwerdy i innych kommissya	- 716
Zebrzydowski, Tomiekich, Mierzejewski, Zabokrzyckiego, remissa do Ziem. Gnie- źnińskiego	- 365	Buchowieckiego Chor. Brzesk. Lit. o do- bra Piorkowicz i inne kommissya	- 773
Dobr Zernik i Wyganki dziedzicow z posses. onychże kommissya	- 579	Bystrama i UU. Koryznów Sędz. Grod. Zmudzkich kommissya	- 700
Ur. Zeromskiego wyznaczonego opiekuna przez Xcia Prymasa Łubieńskiego, Ur. Feli- xowi Łubieńskiemu wnukowi tegoż z X. Prymasem Podoskim kommissya	- 463	Bouffała Budown. Grodzień, z Ur. Połu- bińskim Skarb. Grodzień, do Grodu Grodzieńskiego remissa	- 791
Zielińskiego Chorąż. L'wsk. z Wizytkami Warszaw. o zalewy kommissya	- 614	W. Brzostowskiego Wvdy Infant. kredytorow i wdowy kommissya	- 821
Zeromskich i Kurnatowskich małżonkow z Ur. Karskim kommissya	- 579	Ur. Bronica z XX. Piarami Żelwińskiemu do Ziem. Wołk. remissa	- 793
Zielińskiego Podst. Płock. z konsukces. swemi kommissya	- 580	Bułharyna z success. Ur. Iundziłła do Ziem. Grodzień, remissa	- 799
Zielonackiego Podśędka Kaliskiego z U. Kalkszteynem kommissya	- 463	Baranowiczowy i Poddępiętowy do Ziem. Lidz. remissa	- 800
Zlotnickiego, Małachowskich, Chełm- skich, i innych kommissya	- 464	Bołtucia z Ur. Sokołowskim do Ziem. No- wogr. remissa	- 804
Zmińskiego z Opatem i Bazylianami Zydczyńsk. kommissya	- 580	Borzęckiego Strażn. Brzesk. z success. Ur. Eysymonta Chor. Grodzień, o dobra Milkowszczyzna do Tryb. Lit. remissa	- 718
Wieleb. Żółtowskiego. Opata Płockiego suk- cessorow między sobą kommissya	- 464	Bułharyna Ststy Bukanow. z X. Eysmon- tem Kan. Smoleń. do Ziem. Wołkow. remissa	- 805
Ur. Zukowskiego Furjera I. K. Mci z UU. Szeptyckim i Rydzewskim remissa do Assessoryi	- 360	Brześcia Lit. z deklaracją possessyi unio- wych kommissya	- 699
Zulińskiego z success. UU. Markusza i Zaręby remissa do Ziem. Łuckiego	- 369	Bułharyna Pisarza Ziem. Wołkow. z Ur. Ołędzką, Zardecką, iey potomstwem, i opiekunami kommissya	- 774
Ostrzeżenie względem wykonywania przysięg przez Kommissarzow do sądzenia kom- missyi wyznaczonych	- 615	Bułharyna z UU. Załęskiemu do Ziem. Grodzień, remissa	- 814
Pozwolenie Ur. Xciu Marszałkowi Konfede- racji Koron. i Seym. przydawania Kom- missarzow do różnych kommissyi	- 615	Borzymowskich Sędz. Ziem. Lidz. kom- missya graniczna	- 819
Reguła generalna do wszystkich kommissyi uchwalona	- 506	Bakszty dobr z dobrami Iwie kommissya	- 696
Reguła generalna do kommissyi granicznych uchwalona	- 581	Ubezpieczenie teyże	- 820
		Bielawski Podk. Wołkow. kontynuacya sprawy w Ziem. Wołk. nakazana	- 778
Regestr kommissyi Litewskich Seymu roku 1775.		WW. Borchow Podkan. Kor. Kossakowskich Pisarz. Skar. W. X. Lit. Tyzenhauzow Steicow Pozolskich z W. Tyzenhauzem Podsk. N. Lit. kommissya	- 787
UU. Alexandrowiczow Skarbnikiew. Lidzkich z UU. Przysiedzkim Stsą Biedzkim, Sakowiczem Strażn. Orszańsk. Kostro- wickim, do Trybun. Lit. remissa: <i>Konst. Lit. r. 1775</i>	- 791	UU. Bychowcow z siostrami i posses. dobr ich do Trybun. Lit. remissa	- 786
Aziulewiczow z UU. Sankowskimi Obo- źnicami Trockiemi do Ziem. Wileńsk. remissa	- 791	Bychowca Marsz. Wołkow. z UU. Su- chodolskimi kommissya roku 1764 od- nowiona	- 723
Azarycza z UU. Bykowskimi o dobra Łuczyce do Ziem. Nowogr. remissa	- 813	UU. Chrzanowskich z UU. Szczytami kom- missya	- 771
Artylleryi W. X. Lit. dobr kommissya graniczna	- 708	Chodakowskich i Ur. Doroty Smogorzew- ski z UU. Kochanowskimi kommissya	- 772
UU. Budkiewiczow sprawy do Sądu Ziem. Wołkow. remissa	- 729	W. Czarneckiego Kaszt. Braclawskiego. z Ur. Rodziewiczami, Woruszylami, i Ordami kommissya	- 784
Bychowca Marszałka ptu Wołkow. i in- nych o dobra Barszczewo i Miniewi- cze kommissya	- 716	Ur. Czyża Strażnika Wileńsk. z XX. Bazyli- anami kommissya	- 712
Billewicza z UU. Gorskimi Sędzicami Żmudz. o dobra Kieytuny i Plinksze kommissya	- 772	Choięckich Karola i Maxymiliana z Ka- zimierzem i Felicem do Ziemstwa Sło- nim. remissa	- 786
Billewicza Ststy Rosieńskiego z Ur. Ioze- fem Szpakowskim i innemi o granice kommissya	- 767	Ciechanowieckich z miastem Wilnem kom- missya	- 828
Borewicza Sędz. Ziem. Kowień. z XX. bracią rodzonemi kommissya	- 736	Chomińskiego Pułk. Oszmiań. z sukces. Ur. Szyrwńskiego Cześn. Oszm. kom- missya	- 788
		Cedrowskich z Ur. Lubeckim Chor. Pińsk. do Ziem. Nowogr. remissa	- 797
		Xząt Czartoryskich Gnalstwa Ziem. Podol. z XX. Cystersami Wistyeckimi kom- missya	- 811
		Chaleckiego z UU. Micewiczami, Biało-	

	Vol. f.		Vol. f.
zorem Woysk. Upitskim, Ostreykami do Tryb. Lit. remissa	VIII 814	Ur. Horaina Woyskiego Wileń. z PP. Bazylianami Trockiem, Mińsk. i PP. Benedyktynkami Wileń. kommissya	VIII 769
Ur. Ciechanowieckiego z UU. Hormowskiemi, Iakowickiem kommissya	- 809	Hryniewiczza z UU. Dąbrowskiem Ststmi Międzyrzeckiem kommissya	- 707
Cywińskiego Regenta Oszmiań. z Ur. Koszycem do Tryb. Lit. remissa	- 803	Teyże Kommissarze dodani	- 710
Czarnka Sekr. I. K. Mci o dzierzawę Kostroyk do Assessorji Lit. remissa	- 805	Hryniewiczza Podst. Mściel. kommissya	- 776
Czyża Strażn. Wileń. do Ziem. Lidzk. remissa	- 801	Hryniewiczza Buńczuczno I. K. Mci z Ur. Żabą Star. Sangrudz. kommissya	- 769
Tegoż o sukcesyją po Ur. Czyżu Stoln. Wileń. do Ziem. Wileń. remissa	- 725	Hurki Ststy Łoyciewskiego z Ur. Uwoyniem Cywonem Birzans. kommissya	- 768
Domasławskiego Gener. Adiut. w woysku Lit. successorow do Ziem. Mińskiego remissa	- 727	Horaimow z XX. Bazylianami Nowosiel. do Tryb. Lit. remissa	- 798
Drobyszewskich z UU. Puciatami do Grodu Mińskiego remissa	- 728	Helmowski Horodniczyny Wołkow. z UU. Lubeckim Chorąż. Pińskim, Ogińskiem Staros. Mreck. do Ziem. Pińsk. remissa	- 797
Deskurow z UU. Turskiem i UU. Buchowieckiem kommissya	- 773	Horodeński Stolnikowy Helmskiej do Ziem. Warsz. i Trockiego remissa	- 812
XX. Dominikanow Skopiskich z Ur. Turem Stą Grodyn. kommissya	- 776	Iezierskiego Komor. W. X. Lit. z Ur. Michałem Koszycem o summy na folwarku Zucińskim do Ziemstwa Oszmiańskiego remissa	- 728
Dominikanow Ostrowieckich z Ur. Koziełem Porucz. kommissya	- 776	Iagmina Tadeusza z Ur. Szynekiewiczową kommissya	- 742
Ur. Dankiewiczza Rotm. Trock. do Grodu Wileńsk. remissa	- 786	Ieznianki Tekli z opiekunami kommissya	- 767
Dowiatów z UU. Wisnarzewskiem, Ludkiewiczem, Dąbrowskim do Grodu Kowień. remissa	- 820	Ihnatowiczow, Babeckich etc. graniczna kommissya	- 736
Dederkow do Ziem. Oszmiańskiego remissa	- 791	Iudyckiego Ststy Rzeczyckiego z Ur. Stanisławem Hrebnickim i innemi kommissya	- 766
Deskura Obersztlieut. gward. Lit. o dobra Ielcze do Asses. Lit. remissa	- 792	Iwaszkiewiczza Sędziego Rzeczyckiego z XX. Dominikanami Nowogrodzkimi kommissya	- 766
X. Droszewskiego Prezbytera Opolskiego z Ur. Sierakowskim Ststą Olszań. do Ziemstwa Brzeskiego-Lit. remissa	- 801	Iundziuły Marszał. Grodz. do Trybun. Lit. remissa	- 718
Dąbrowskiego z UU. Snieszkami do Grodu Brzeskiego-Lit. remissa	- 804	Izbieckiego z W. Horainem Woiew. Brzesk. Lit. i innemi do Ziem. Pińsk. remissa	- 787
Dankiewiczza z posses. Iackowszczyzny do Ziem. Lidz. remissa	- 824	Ihnatowiczow Woyskich Grodzień. z UU. Ihnatowiczami Podstolic. Wizk. kommissya	- 82
Do dobr Zwerdy, Dowtertyszki i ziemi Gikańska kommissya	- 716	Iudyckiego Obozn. W. X. Lit. do Tryb. Lit. remissa	- 793
Do ekonomii I. K. M. Litewskich kommissya	- 693	Iudyckiego Ststy Rzeczy. z Ur. Tyzenhauzową Starość. Dyamentską i z XX. Dominikanami Nowogrodz. do Ziem. Nowogrodz. remissa	- 790
Do ekonomii tychże i dobr Xcia Masalskiego Biskupa Wileńskiego kommissya	- 727	Iakucewiczow, Truskowski, i Iaczykow do Ziem. Lidz. remissa	- 804
Frąckiewiczow Rotmist. Lidzkich z Ur. Korzeniewskim do Ziem. Lidzk. remissa	- 729	Ielca z posses. dobr Maciejewicz i bracią kommissya	- 810
Frąckiewiczow z Ur. Ryłto do Ziem. Lidz. remissa	- 804	Iezierskiego Mieczn. Łukowskiego z Ur. Łaskim Podsejkiem Łukow. kommissya	- 811
Frąckiewiczow z U. Komarami do Ziem. Grodzień. remissa	- 797	Iuryewiczow Rotm. Pińskich z XX. Dominik. Pińskiem do Ziem. Pińskiego remissa	- 800
Gizberta z UU. Ostaszewskiem do Ziem. Lidz. remissa	- 733	Kamienia dobr albo Kamieńszczyzny graniczna kommissya	- 744
Głuchowskiego Podcz. Słonimsk. z XX. Dominikanami Hoszczow. kommissya	- 770	Karnickiego Horodniczego Infant. i Sekret. pieczęci Kor. i W. Syrucowy Kasztel. Witbskiej z Ur. Chrapowickim Szambel. I. K. Mci kommissya	- 734
Grabowskich z Ur. Gerald. Towiańskim i innemi kommissya	- 770	Dobr Karnozowszczyzna, Kołosy, Chapany, Strenki i dzierzawy Stoupiszczakommissya	- 757
Dobr Gliniszek w woiew. Wil. gran. kommissya	- 732	Kieniewiczow z XX. Dominikanami Kalwaryjskimi kommissya	- 765
Grothuzow z UU. Platerami Star. Gieln. kommissya	- 775	Dobr Kopatkiewicz graniczna kommissya	- 823
Godebskiego Woyskiego i Podst. Lidz. z XX. Karmelitanami Bosemi Pińskiem do Ziem. Pińsk. remissa	- 798	Kiernowskiego kościoła Plebana z UU. Iazdowskiem kommissya	- 747
Goyzewskiego do Ziem. Kowień. remissa	- 796	Kuszelewskich, Bulharynow, Zyniewow, Załęskich, kommissya	- 712
Grothuza z success. domu Kryszpinowskiego do Tryb. Lit. remissa	- 720	Krystyanusza z Ur. Druckim Sokolińskim kommissya	- 825
Hutow dobra ograniczająca kommissya	- 772	Dobr Kieturkow i wsi Łackaymie hybernowey kommissya	- 759
W. Hilzenowy Woiewodziny Mińskiej graniczna kommissya	- 768	Komaiewskich z UU. Bykowskim, Miłkowskim, etc kommissya	- 764
Haudryngow z UU. Platerową Starościna Subocką, Billewiczami, i innemi kommissya	- 743	Koniuchow wsi kommissya	- 778
Hercykw z XX. Bazylianami Połockiem kommissya	- 735		
Hercyka Marcina z temż kommissya	- 769		

	Vol. f.		Vol. f.
Korsaka z XX. Franciszkanami Udziel- skiem i XX. Karmelitami Wileń. kom- missya	VIII 763	Markowskich z UU. Sielickiem, Przy- siecckiem, i Żydami w Sieliszczu i Uszaczy kommissya	VIII 761
Korsakow, Kanonika Smoleń. z Chorą- żym Smoleń. kommissya	- 763	Masłowskiego Skarb. Braclaw. z UU. Kwintami kommissya	- 760
W. Korzeniewskiego Kasztel. Zakroczym. z UU. Iacyniczami, Skirmuntem, Ciem- mierzyńskim, kommissya	- 785	W. Xcia Massalskiego Bisk. Wileń. grani- czna kommissya	- 744
XX. Kartuzow Berezkich z UU. Sędzią Ziem. Brzes. i Woyskim Mieln. Niemcewi- czami do Ziemstwa Pińsk. remissa	- 796	Ktorey powaga i do sumy na ststwie Radoszkow. pretendowaney, iako i o całość dworca Kościukowskiego rozcią- gniona	- 803
Krzywobłockich i UU. Worotyńskich braci do Ziem. Brzes. Lit. remissa	- 807	Warunek teyże kommissyi	- 820
Koszcyca do Ziem. Trock. remissa	- 714	Tegoż z UU. Nagurskimi Podkom. Żmudz. graniczna kommissya	- 742
Kaciuciwicza z possessorami dobr pre- tendow. kommissya	- 809	Tegoż z WW. Niesiołowskiemi Wwdami Nowogrod. i W. Zienkowiczem Ka- sztel. Smoleń. kommissya	- 701
Karłowicza Starosty Subortowskiego do Ziem. Trock. remissa	- 803	Mieszczan i Żydw Wasiliskich z Ur. Ale- xandrowiczem kommissya	- 733
Kaszycy do Ziem. Lidzk. remissa	- 798	Moroczny i Łoknicy dobr kommissya	- 709
Korbutta z UU. Chomińskimi do Try- bunału Lit. remissa	- 804	Morykoniego Podkom. Wilkom. z XX. Karmelitami Bosemi o dobra Ponie- muń, Łokupiany, Elgietyszki kommis- sya	- 717
W. Korzeniewskiego Kasztel. Zakroczym. kommissya	- 794	Mysłickich Stow Bartoszew. z W. Ka- pitułą Żmudz. i Ur. Nagurskim Podk. Żmudz. kommissya	- 705
Kukielow kommissya	- 802	UU. Narbuttow Stoln. Lidz. z UU. Szczy- tami do Ziem. Mińsk. remissa	- 825
Kościuszkowy z UU. Schultenami do Ziem. Upitsk. remissa	- 815	Narbutow z UU. Głuszyńskimi do Ziem. Trockiego remissa	- 719
Kurzenieckiego Sędz. Gr. Pińsk. z Ur. Szyrmą Podcz. Pińskim kommissya	- 828	Narbuttow Podcz. Lidz. z UU. Alexan- drowiczami do Ziem. Oszmiań. remissa	- 825
Kurzenieckich do Tryb. Lit. remissa	- 816	Niemcewicz z debitorami do Grodu Brzes. Lit. remissa	- 806
Korsaka sukces. kommissya	- 828	Narkiewiczow z X. Cywińskim Pleb. Porozow. do Ziem. Wołkow. remissa	- 817
Krassowskich z Ur. Taylerem do Assess. W. X. Lit. remissa	- 792	Niemcewicz Sędz. Ziem. Brz. Lit. o ex- pulsyą z gruntow Sawłuk do Ziem. Brzes. remissa	- 729
Kommissarze do sądzenia spraw dobr po-łezuickich przydani	- 730	Ur. Ordy Ststy Kalitskiego z UU. Woroszył- łami do Grodu Pińsk. remissa	- 804
Korzeniewskiego Kaszt. Zakroczym. z Ur. Rymontem kommissya	- 818	Owsianych Czeń. Wołkow. success. do Ziem. Brzesk. Lit. remissa	- 794
Krasieckich Hrabow działowa kommissya	- 713	Orzeszkow graniczna kommissya	- 815
Dobr Kuchcie kommissya	- 747	Orzeszki Stoln. Pińsk. dobr Rahodo- szcza gran. kommissya	- 817
Kurzenieckich kommissya	- 741	Oskierki Marszałka Mozyrsk. z success. Ur. Oskierki Stoln. Smoleń. kommis- sya	- 822
Lachowskiego z Ur. Szczygielskim do Ziem. Lidz. remissa	- 796	Oleńdzkich z UU. Białozorami o dobra Promiadziow, do Ziem. Wileń. remissa	- 786
Leńkiewiczza z UU. Borewiczami kom- missya	- 703	Odyńcow z opiekunami kommissya	- 703
Lubańskiego z XX. Bazylianami Lesz- czesk. do Ziem. Lidz. remissa	- 800	Opackiego Chor. ziemi Wizkiej z Ur. Steckiewiczem Oboźnym Czern. kom- missya	- 760
Lubeckiego Chor. Pińsk. z Ur. Mogil- nickim Podcz. Nowogr. do Ziem. No- wogr. remissa	- 795	Osieczyszcz i Domrzczyz dobr kom- missya	- 737
Lindemanowy z Ur. Strawińskim kom- missya	- 829	Oskierki Porucz. Petyhorsk. z success. Ur. Silicza Sędz. Grodz. Rzeczyck. kommissya	- 749
Lappy Pisarza Grodz. Starodub. mająt- ności Surutan, graniczna kommissya	- 762	Ostaniewiczow z Ur. Szyrynem Koniu- szym Brasł. kommissya	- 782
Łopotta kommissyi z Sądown Konfed. wy- znaczoney powiększenie władzy	- 794	U. Piekarski z UU. Turskieni do Ziem. Brz. Lit. remissa	- 720
Łomińskich z UU. Grabskimi kommis- sya	- 822	Przysiecki Czeń. Smoleń. z UU. Przy- siecckiem kommissya	- 731
Łukomla miasta kommissya	- 761	W. Platera Kaszt. Trockiego, Brzostowskiego Podskar. W. W. X. Lit. i Ur. Zaremby Podk. I. K. Mei z UU. Sylwestrowi- czami o opiekę nad UU. Gintofto- wnami do Ziem. Oszmiań. remissa	- 720
Ur. Marcinkiewiczza Sędz. Ziem. Upitsk. su- ccess. kommissya	- 711	Pruszanowskiego do Ziem. Wołkow. re- missa	- 814
W. Xcia Massalskiego z Sławetn. Stefanim kupcem i obywat. Wileńsk. do Kom- missyi Skarb. Lit. remissa	- 729	Piaseckiego do Ziem. Nowogr. remissa	- 801
Maćkiewiczza do Ziem. Grodzień. remissa	- 792	Piechowskiego Kom. Lit. z dłużn. do Ziem. Brasł. remissa	- 813
Marcinkiewiczza Sędz. Upitsk. successo- row kommissyi miejsce Wilno za Stey- biak determinowano i kommissarzow przydano	- 801		
W. Xcia Massalskiego Biskupa Wileń. z W. Ogińskim Kasztel. Wileń. o dobra Bakszty graniczna kommissya	- 696		
Teyże kommissyi reassunpeya	- 722		
Mickiewiczza z UU. Kościńskowskiemi, Zukowską, Żabą Podkom. Wileń. do Ziemstwa Oszmiań. remissa	- 723		
Monkiewiczza z Ur. Monkiewiczową do Ziem. Wołkowskiego remissa	- 815		
Matuszewiczow z kredytorami kommis- sya	- 724		

	Vol. f.		Vol. f.
Pokroszyńskiego z XX. Dominikanami Słonim. do Ziem. Lidz. remissa	VIII 805	Starostwa Zydeykańskiego graniczna kommissya	VIII 718
Pruszanowskich Horodn. Rzeczyc. z UU. Muraszkami, Sołtanami etc. kommissya	- 808	Szczyta Kasztelanica Infant. o sukcesyą po Ur. Mirskim kommissya	- 807
Dobr parafii Lackiey kommissya	- 759	Saturgusow z WW. XX. Radziwiłłami kommissya	- 707
XX. Piarow Wileńskich z Żydami tamteyżemi kommissya	- 700	Sawickiego o taxę kamienicy Ihnatowiczowskiej kommissya	- 752
Tychże do otaxowania placow na konwikt szlachecki kommissya	- 819	Sawickich Strażników Starodubowskich z UU. Golejewskim Cześn. Smoleń. i Hołowniami kommissya	- 753
XX. Piarow Poniewieskich z Ur. Dąbskim Stsą Bernetań. kommissya	- 706	Serdakowskiego z Sław. Grekowską i innemi kommissya	- 752
Piechowskiego Chor. Petyhor. o naturę dobr Petrayciow kommissya	- 781	Siekłuckich z UU. Szukiewiczami kommissya	- 735
Ponedela i Wysokiego Dworu dobr kommissya	- 737	Sypayłowny Cześn. Orszańsk. kommissya graniczna	- 752
Powonden dobr kommissya	- 780	Snarskiego Ststy Zatorsk. z UU. Snarskimi Stoln. Rzecz. kommissya	- 751
W. Prozora Kaszt. Witeb. z UU. Pioro i Brunoffową kommissya	- 758	Ststy Berznickiego z miastem kommissya	- 745
Ponimunie i Grydżgal dobr kommissya	- 826	Ststwa Brasław. i klucza ekonomii Wileń. Dryświatskiego do dobr Illzen i Sałna UU. Münsterow gran. kommissya	- 697
UU. Pruszanowskich Sędz. Gr. i Podcz. Rzeczyc. z UU. Chaleckimi kommissya	- 758	Ststwa Eyszyckiego kommissya	- 117
Pruszanowskiego z Ur. Łopottem i Kempieńskimi kommissya	- 758	Ststwa Kiernowskiego gran. kommissya	- 747
Rackow z Ur. Paprockim kommissya	- 757	Ststwa Kołaczewskiego gran. kommissya	- 765
Rodziewiczza kommissya	- 756	Ststwa Kupisk. z dobrami Ponedel i Wysoki Dwor, kommissya	- 697
Rodziewiczza Rotm. Brasł. z Ur. Michałem Steckiewiczem etc. kommissya	- 755	Ststwa Markowskiego kommissya	- 764
Ronikiera Cześn. W. X. L. z XX. Dominikanami Rosień. kommissya	- 774	Ststwa Radoszkowskiego z kościołem, kommissya	- 762
Rudy i Sienkiewiczza dobr kommissya	- 779	Ststwa Seyweyskiego, Wiżańskiego, Szakinowskiego i dzierzawy Gryciun, gran. kommissya	- 750
Rukiewiczza Podstar. i Podcz. Grodzien. kommissya	- 782	Ststwa Sokołowskiego i ekonomii Słonimsk. gran. kommissya	- 710
Reutowy Cześn. Połock. z potomst. do Ziem. Mińsk. remissa	- 805	Ststwa Telszewskiego gran. kommissya	- 746
Rożyńskiego z Sławet. Amiltonem aptek. Wileń. kommissya	- 808	Staszewskich z UU. Igielstromem, Romerem, etc. kommissya graniczna	- 750
Xżąt Radziwiłłow Podk. W. X. Lit. z XX. Augustyan. Wileń. i success. Bielikowiczow kommissyi 1768 reassumpcy z przydaniem Kommissarza na miejsce zmarłego	- 814	Streypun Buywum wsi i folwarku Owszaniszek gran. kommissya	- 771
Xżąt Radziwiłłow z kuratorami, tutorami, pretensorami dobr jedna kommissya do Korony, druga do Litwy z potwierdzeniem prawa 1768 regulę Sędziom przepisującemu.	- 815	Surwiliszek dobr UU. Stypałkowskich Skarbn. i Pisarza Gr. Lidz. z dobrami Ur. Korsaka Marszałka Mińskiego i Ur. Szczyta Kaszt. Infant. komm. graniczna	- 748
Ruszczycow do Ziem. Wileń. remissa	- 726	Suchodolskich kommissya	- 734
W. Sapięhy Wdy Połock. Hetm. Pol. W. X. Lit. z Weytemberem faktorem Cearskim kommissya	- 722	Sulistrowskiego Stoln. Oszmiań. z Ur. Chomskim kommissya	- 753
UU. Suchodolcow do Tryb. Lit. remissa	- 812	Swałowicz dzierzawy graniczna kommissya	- 784
Szaniawskiego Ststy Augustow. success. kommissya	- 818	Sulistrowskiego z Ur. Zbrozkiem Stsą Latow. kommissya	- 754
W. Iana Sapięhy Kancl. Lit. success. z UU. Szczytami do Ziem. Nowogr. remissa	- 817	Tegoż o sukcesyą po Ur. Ogiński Staroście Uświadskiej kommissya	- 754
XX. Sanguszkow od kommissyi XX. Radziwiłłow excepcya	- 725	Tegoż z X. Bagińskim i Ur. Woyniną Obozną Połocką kommissya	- 755
Swieżyńskiego z XX. Benedyktynami Horodyskimi do Tryb. Lit. remissa	- 815	Swieżyńskich z XX. Komunistami Karolińskimi kommissya	- 741
Szymrow Sędzicow Gr. Pińsk. do Ziem. Lidz. remissa	- 719	Dobr Szadowa gran. kommissya	- 785
Szuyskich Kniazow Star. Niżyńskich z W. X. Sapięhą Wwdą Połockim Hetm. Pol. Lit. do Ziem. Brzeskiego	- 806	Szaumana kommissya	- 702
Szukiewiczow Koniusz. Słonim. z Ur. Szumowiczem do Tryb. Lit. remissa	- 795	Szemiot'a Horodn. Kowień. z X. Krupowiczem Pleb. Olszew. kommissya	- 748
Stryeńskiego do Ziem. Mińsk. remissa	- 793	Szyzły z UU. Puzynami, Platerami, i XX. Karmel. Pompiń. kommissya	- 704
Szumskich z Ur. Czyżem i Kocielmem do Tryb. Lit. remissa	- 791	Warunek teyże kommissyi	- 726
Ststwa Haieńskiego z dobrami ziem. graniczna kommissya	- 823	Tomaszewskich z Ur. Korzeniewskim do Ziemstwa Lidz. remissa	- 728
Skirmunta z UU. Dowgiałłami Horodn. Wileń. i XX. Karmelitami Poszumińskimi do Ziem. Lidz. remissa	- 800	Tyszkiewiczowny Starościanki Gitan. z kredy, kommissya	- 730
Starosielskiego z UU. Koncewiczem, Wolczkami, Dorniakami do Grodu Wileń. remissa	- 806	Truchnowskich z Ur. Iuryewiczem do Ziemstwa Brzeskiego Lit. remissa	- 792
		Terleckich do Ziemstwa Słonim. remissa	- 721
		Terleckich i Minichauczow kommissya	- 799
		Terpiłowskich z XX. Radziwiłłami i	

	Vol. f.
Kancel. Ziem. i Grodz. Brzeską do Ziem. Lidz. remissa	VIII 798
Tołoczki Woysk. i Podstar. Wołkow. Wzdulski i Bulharynowy Podkom. Wołkow. do Ziem. Grodzień. remissa	- 719
Tyszkiewiczza Gener. Lieut. w woysku Lit. z Ur. Tyszkiewiczówną Starościanką Gitanską kommissya	- 806
Tarassowskich o sukces. po Kotowskich do Ziem. Wołkowyskiego remissa	- 826
Tarassowskiego Chor. Ussarsk. kommissya	- 807
Tomaszewicza Sędz. Grodz. Brasł. z UU. Podborskiemi, Mohłami, i innemi, kommissya	- 739
Tura Budowniczego Brasław. z UU. Kwintami i Turami Star. Grodyńskimi kommissya	- 738
Wąsowskich z Ur. Romerami do Ziem. Wołk. remissa	727
Wąsowskich z Ur. Eysymontową Chożąyną Grodzieńską do Ziem. Wołkow. remissa	- 728
Xcia Woronieckiego Floryana Sukces. z UU. Iakutowiczami i innemi kommissya	- 788
Wereszczyńskich z XX. Karmelitami Antolep. i X. Powiłańskim do Tryb. Lit. remissa	- 793
Wolczka Cześn. Orszań. do Tryb. Lit. remissa	- 793
Wierpszy Kraycz. Reczyckiego kommissya	- 813
UU. Wołodkowy Porucznikowy X. Żmudz. do Ziem. Trockiego remissa	- 802
Ważyńskiego Skarbnego Lit. do Ziem. Troc. remissa	- 797
Woruszyłow do Ziem. Brzeskiego Lit. remissa	- 817
Wierzbickiego z Ur. Koczanami do Grodu Oszm. remissa	- 817
Wysłoucha Podst. Brzesk. z UU. Zdzitowieckimi do Ziem. Brzesk. Lit. remissa	- 727
Wąsowski i Ielskiego z Ur. Iakimowiczem kommissya	- 703
Wolmera z miastem Grodnem kommissya	- 740
Wolmera Sędz. Grodzień. Ziem. z WW. Hilzenami kommissya	- 777
Tegoż z WW. Ogińskimi Kasztel. Wileń. kommissya	- 739
Wolskich z UU. Ianuszewskimi o dobra Kurniszki kommissya	- 705
Wołowicza Marsz. Grodzień. z Ur. Piłsudzkim Piwnicznym Lit. kommissya	- 702
Wołodkowicza Kraycz. Mińsk. z W. Burzyńską Woiew. Mińską kommissya	- 715
Xcia Woronieckiego Podk. I. K. Mci z UU. Orzeszkami i Boreykami kommissya	- 780
XX. Woronieckich Podk. I. K. Mci, Radziwilłow, i posses. Birżan. kommissya	- 779
Zawistowskiego Regen. Kom. Skarb. Lit. o dobra Zdzitowiec do Ziemstwa Brz. Lit. remissa	- 729
Zyżemskich Horodn. Mińskich z Ur. Piszczalą do Ziem. Mińsk. remissa	- 728
Żaby Podkom. Wileńsk. z Ur. Koziełłem Ststą Dziśnień. kommissya	- 783
Tegoż z Ur. Przysieckim Sędz. Grodz. Połock. kommissya	- 745
Zynkow Strażn. Braclaw. Kołbow Mostow. Pińsk. z UU. Zabłockimi Star. Madziuńskimi kommissya	- 744
W. Zienkowicza Kaszt. Smoleńskiego z Ur. Sulistrowskim Porucznikiem Petyhorskim, z uchyleciem procederow prawnych, kommissya	- 721
Reguła dla niey	- 725
Zdzitowieckiego z Ur. Wereszczką Sę-	

	Vol. f.
dzia Grodz. Brzeskim do Ziem. Brzeskiego Lit. remissa	VIII 794
Zenowicza Podkomorzego Połockiego z XX. Karmelitami głębocskimi do Ziemstwa Połockiego remissa	- 800
Zyniewow z Ur. Suchodolskim do Ziemstwa Wołkowyskiego remissa	- 818
Zaręgom do ograniczenia dobr wyznaczeni Podkomorzowie	- 726

O kommissyach i remissach roku 1775 wypadłych, postanowiono:

1mo, Kommissye rozsądzone bez zaskarżenia, i dekreta akceptowane niewzruszone będą. 2do, Remissy po Ziemstwach, Grodach, na Ziazdach, ex seriis partium controversiis odsądzone, niezadysputowane, i akceptowane, moc swoją mieć mają. 3tio, Komplanacye ikwity po kommissyach i remissach odsądzonych wymuszone, byle tylko w rok ieden i niedziel 6 zaskarżone pokazały się, uchylono, i na nowo takie sprawy sądzić kazano. 4to, Sprawy kommissyjne i remissyjne zaskarżone, ieżeli juris regii, do Assessoryi z osobnego na to rejestru z Assessorami; ieżeli ziemskie do Trybun. podobnie z osobnego rejestru odesłano. 5to, Remissy i kommissye Ziemstw lub Grodow na Sejm poczynione uchylaia się, i ad fora competentia należą. 6to, W sprawach kommissyjnych lub remissowych rozpoczętych lub niesądzonych, wolno stronom na nie pisać się, lub ad forum competens ultimarum instantiarum udać się. 7mo, Kommissye graniczne finaliter rozsądzone, w swoiey mocy zostawiają się; ktore zaś in contumaciam odsądzone pokażą się, ad forum competens ultimae instantiae należą. 8vo, Wolność zapisania sądu polubownego w sprawach ziemskich ostrzega się. 9no, Sprawy remissyjne do Sądow ultimae instantiae w rok i 6 niedziel zaskarżone, nie przywiązując się do przepisanej reguły, na nowo odsądzone będą; iako i sprawy z remiss w Assessoryi rozsądzone lubo niezaskarżone, a przez reskrypt I. K. Mci in integrum do tychże in spatio roku iednego a publicata hac lege odesłane: *Konst. 1776, v. VIII, f. 876, tit. Deklaracya.*

Dalsze Kommissye szczegulne.

Kommissye do likwidacyi pretensyi obywatelow Galicyi i Lodomeryi Xięstw Oświecimskiego i Zatorskiego z iedney, a obywatelow Rzeczypospolitey z drugiey strony: *Konst. 1776, v. VIII, f. 846, tit. Wyznaczenie.*

Kommissye do słuchania rachunkow i examinowania czynności Kommiss. Edukacyi Narod. Rozdawniczych, Sądowych Koron. i Lit. dobr po-Iezuickich; tudzież likwidującey długi Rzeczypospolitey. *Ibidem, f. 859, tit. Deputaci.*

Uchylene Kommissyi Rozdawniczey i Sądowej Koron. i W. X. Lit. dobr po-Iezuickich, z obowiązkiem oddania papierow wszelkich tych dobr tyczących się, do archiwum Kommissyi

Edukacyi, in spatio dni 15: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 860, *tit.* Edukacya Narodowa.

Kommissya Ur. Potockiego Chor. Koron. z pretensorami dobr iego za Krolewskie mianowanych, z pod prawa o kommissyach, *tit.* Deklaracya, wyłączonea. *Ibidem*, f. 883, *tit.* Wyłączenie.

Kommissya między Ur. Sokolnickimi Podkom. Kalisk. *Ibidem*, *tit.* Wyznaczenie.

Remissa do Assessoryi Koron. sprawy UU. Grocholskich Miecznik. Koron. z W. Wykowskim Kaszt. Wyszogr. *Ibidem*, f. 884, *tit.* Odesłanie.

Sprawę W. Alexandrowicza Kaszt. Wizkiego Marszałka dworu I. K. Mci extra regestrum w Assessoryi Koron. rozstrząść kazano. *Ibidem*, *tit.* Przyspieszenie.

Kommissya o dobra Bar r. 1775 z pod prawa generalnego o kommissyach excypowana, z przydatkiem Kommissarzow. *Ibidem*, f. 884, *tit.* Dobra.

Kommissya z obywatelami Podolskimi pretensorami wsi Boiarskich w dobrach Bar. *Ibidem*.

Sąd Polubowny między W. Worcelem Kaszt. Halick. i UU. Choeickimi Woysk. Łuk. *Ibidem*, f. 886, *tit.* Kompromis.

Remissa sprawy szlachty Sielunskiej z W. Proboszczem Płockim na Sądy Seymowe. *Ibidem*, f. 887, *tit.* Zlecenie.

Uchylenie kommissyi emfiteutycznych z przelaniem obowiązkow ich na Kommissye Skarbowe obojga Narodow. *Ibidem*, f. 903, *tit.* Uchylenie.

Kommissarzow furazowych procz zakwitowanych per lauda, do Grodu lub Ziemi praecisa appellatione zapozwać pozwolono. *Ibidem*, f. 910, *tit.* Sprawiedliwość.

Kommissye wszelkie W. X. Lit. procz spraw materiar. Status na Seymie r. 1775 exportowane i zaskarżone, do Trybunału odesłane, a nie zadysputowane in suo robore zostać mają: *K. L.* 1776, v. VIII, f. 932, *tit.* Deklaracya.

Kommissya między I. W. Karolem Wdą i Ur. Hieronimem Wwdzicem Wileń. XX. Radziwiłłami z iedney; a WW. i UU. kuratorami, kredytorami i pretensorami ich dobr dziedzicznych z uchyleniem wszelkich sancytow r. 1775 procederow, i dekrétow od r. 1764, przeciw Xiętom wypadłych, a konst. 1768 Sądy ultimae instantiae dla XX. Radziwiłłow opisująca, reasummowana. *Ibidem*, *tit.* Sprawiedliwość.

Excypowana tamże kassacya sancytow, nie ma się ściągać do sancytow i possessyi dobr przez Xcia Iozefa Radziwiłła Wwdę Mińsk. W. Chreptowicza Podkanclerzego Lit. UU. Przechdzieckich Podkanclerzyc. Litew. dzierzonych, a z plenipotentem Xżat Radziwiłłow Ur. Michałem Radziszewskim komplancją stwierdzonych, excypowano także pretensye Xiążąt Sanguszkow od teyże kommissyi. *Ibidem*.

Przydanie za Kommissarza Ur. Piotra Hubarowicza Obożnego Lidzkiego na nieysce zmar-

łego Ur. Haurylkiewicza Skarb. Lidzkiego w sprawie Xiążąt Radziwiłłow Podkom. W. X. Lit. z XX. Augustyanami: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, *ibidem*, f. 935, *tit.* Przydanie.

Spory między starostwem Owruckim i pretensorami przez sąd polubowny pod prezydencyą Ur. Franciszka Grocholskiego Miecznika Kor. superarbitra zakończyć nakazano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 881, *tit.* Zaspokoienie.

Sprawa o wieś Bawkow do stopnia prawa przed r. 1775 powrocona, i ad forum competens odesłana. *Ibidem*, f. 912, *tit.* Uchylenie.

Kommissya Ur. Potockiego Chor. Kor. z Ur. Czerniszefem Generałem Woysk Ross. *Konst.* 1778, v. VIII, f. 959, *tit.* Wyznaczenie.

Plura vide tit. Sprawy. Granice.

Komory.

Komor skarbowych stanowienie, Kommissyi Skarbu Koron. wolne w dobrach szlacheckich ostrzeżone, a to pod karą 500 grzywien in eodem foro na sprzeciwiających się ad cuiusvis instantiam: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 34, *tit.* Cło generalne.

Ostrzeżenie dla Kommissyi Skarbowey wolnego przeniesienia komory z Forduna do Ostronęcka in casu odmiany wартu Wisły. *Ibidem*, f. 93, *tit.* Wart Wisły.

Magazyny czyli komory solne od wszelkiej opłaty wolne być mają, a w dobrach dziedzicznych nie mają praejudicare rozrządzeniu ich wewnątrzemu: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 149, *tit.* Cło od soli.

Plura vide tit. Cło, i Kommissye Skarbowe.

Kompanie kupieckie i rzeczy kopalnych, vide tit. Kupcy. Manufaktury.

Komplanacye, vide tit. Zapisy. Kontrakty. Approbacye.

Konsensa.

I. K. Mć Stanisław August na rozdane in emphyteusim starostwa i krolewszczyzny konsensow ad cedendum nie dawać przyrzeka: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 242, *tit.* Warunek. — Na te zaś, ktore pod ow czas pozostały, konsensa ad cedendum i jura communicationis ad inchoationem Consilii Permanentis iako i koadiutorye na biskupstwa I. K. Mci warowane. *Ibidem*.

Konsensa na cessyą leśnictwa Bronowskiego, wsiow Nowosiołki, Czczeszenki, tudzież Radzep i Sulemiorki, starostwa Urzędowskiego; także wsi Popowa z woytostwami, I. K. Mci wydać pozwolono: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 912, *tit.* Konsensa.

Konsens na starostwo Grodowe Bobrownickie z woytostwem w ziemi Dobrzyńskiej do ustąpienia, I. K. Mci dać pozwolono. *Ibidem*, f. 910, *tit.* Konsens.

Wydanie konsensow na 25 starostw, i dwa woy-

tostwa I. K. Mci Stanisławowi Augustowi przez Stany Rzeplitey dozwolone: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 958, *tit.* Konsensa.

Konsensow ad cedendum r. 1775 Ur. Krasieńskiemu Oboźnemu W. Kor. na krolewsczyzny w possessyi jego wyszłych, do lat 3 użycie pozwolone: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 982, *tit.* Pozwolenie.

Konfederacya.

Konfederacya oboygą Narodow 1764 po śmierci Augusta III: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 1, *tit.* Konfederacya.—*Marszałkiem konfederacyi Kor. był I. O. Xżę Imć August Czartoryski Wda i General ziem Ruskich Regim. woysk Kor. Lit., W. Brzostowski Podskarbi W. W. X. Lit. na ow czas Koniuszki W. X. Lit., Sekretarz konfeder. Koron. Ur. Tomasz Dłuski Podkom. Lub., Vice Sekr. Michał Skrzetuski Star. Mogieln., Sekretarz konfeder. Lit. Ignacy Strawiński Woyski Starodub. Artykuły tej konfederacyi masz pod tytułami różnemi.*

Akt konfederacyi wojewodztw W. X. Lit. *Konf. Gener. Lit.* 1764, v. VII, f. 112, *tit.* Wypis. Przystąpienie do niej nieprzytomnych. *Ibidem*, f. 145, *tit.* Instrumentum accessionis.

Podobnyż akt accessionis. *Vide ibidem*, f. 146, *tit.* Actus accessionis.

Konfederacye wojewodzkie i lauda tychże ad mentem Generału Warszawsk. approbowane: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 10, *tit.* Konfederacye.

Akta konfederacyi generalnych Koronney i Litewskiej sub interregno po śmierci Augusta III stwierdzone: *Seym Coronat.* 1764, v. VII, f. 314, *tit.* Akta interregni.

Złączenie konfederacyi Koronney z Litewską. *Ibidem*, f. 315, *tit.* Złączenie.

Akt przystąpienia Stanow Skonfederowanych W. X. Lit. do Skonfederowanych Stanow Koronnych. *Ibidem*, f. 317, *tit.* Acta.

Rozwiązanie tych konfederacyi generalnych Koronney i Litewskiej z deklaracyą, iż libertas sentiendi i vetandi powrocona, procz materyi pluralitati zostawionych. Sprawy zaś niedokończone, ad fora competentia odesłano: *Konst.* 1766, v. VII, f. 500, *tit.* Rozwiązanie.

Konfederacya oboygą Narodow r. 1767 podniesiona, a r. 1768 rozwiązana: Mar. Koron. Xżę Karol Radziwił, Mar. Litew. Stanisław Brzostowski Starosta Bystrzycki: *Konst.* 1768, v. VII, f. 551, *tit.* Akt limity; i *Konst. Litew.* 1768, f. 866, *tit.* Approbacya.

Approbacya aktow, uniwersałow, ordynacyi, deklaracyi, sancitorum, decyzyi, dekretow konfederacyi oboygą Narodow w roku 1767 podniesionej: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 866, *tit.* Approbacya.

Konfederacya Toruńska i Słucka przez Grekow Oryentalnych Nieunitow i Dyssydentow oboygą wyznania Ewangelicznego 20 Mar. 1767, podniesiona, approbat: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 572, *tit.* Akt. osobny, art. 2.—*Marszałkiem*

konf. Toruńskiej Ur. August Golcz Ststa Grudzią., Słuckiej Ur. Ian Grabowski General Maior w woysku Lit.

Konfederacya oboygą Narodow 1773 w Warszawie podniesiona (ktorey Marszałkiem z Korony Ur. Adam Poniński Kuchmistrz Kor. dziś Podskar. W. Kor. a z Litwy Ur. Xżę Michał Radziwił Miecznik Litew. dziś Kaszt. Wileński, obrani) przez I. K. Mość Stanisława Augusta i Stany Rzeplitey stwierdzona z ostrzeżeniem: iż ta i Seym potąd trwać ma, pokąd traktaty z Austryą, Moskwą i Krolem Pruskim, forma rządu, i inne interessa przez Stany decydowane nie będą: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 1, *tit.* Utwierdzenie.

Approbacya czynności delegacyi od skonfederowanych Stanow wyznaczoney, i wszystkich sancitorum, assygnacyi, uniwersałow, deklaracyi, ordynacyi, dekretow teyże konfederacyi etc. *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 830, *tit.* Approbacya.

Tamże rozwiązanie konfederacyi 1773 r. podniesionej. *Ibidem.*

Podniesienie konfederacyi generaln. przez Stany Rzeczypospolitey r. 1776, a to: 1mo. Przy wierze S. Katolickiej Rzymskiej; 2do. przy osobie i dostoięństwie Nayaśnieszczego Stanisława Augusta; 3tio. przy prawach, swobodach i wolnościach narodowych; 4to. przy rządzie wolnym republikańskim; 5to. przy utrzymaniu traktatow i soiuszow z postronniemi; 6to. przy potrzebney między różnemi magistraturami Rzeplitey harmonii; 7mo. przy wynalezieniu sposobow do ulgi podatkow i umiarkowaniu expens; 8vo. przy ubezpieczeniu sprawiedliwosci; 9no. przy starunku o spokojność powszechną. Marszałkiem Kor. tej Konfeder. Ur. Andrzej Mokronowski Gener. Lientn. woysk Koron. Poseł ziemi Warszawskiej; z Litwy Ur. Andrzej Ogiński Sekretarz W. X. Lit. Poseł wojewodztwa Trockiego obrani. Tamże ustanowienie Rady Konfed. z 3 Senatorow i 9 Posłow pod prezydencyą I. K. Mci złożoney: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 831, *tit.* Akt.

Przystąpienie do teyże konfederacyi WW. Marszałkow i Kanclerzow. *Ibidem*, f. 842, *tit.* Akcess.

Rozwiązanie teyże konfederacyi z approbatą wszelkich oneyże aktow. *Ibidem*, f. 920, *tit.* Rozwiązanie.

Akta wszelkie Konfed. roku 1776, przeciwnie uchylone, i pro irritis deklarowane. *Ibidem.*

Tamże wszelkie akta, uniwersały, sancita, deklaracye, ordynacye, dekreta, z postronniemi korespondencye, spisku Barskiego skassowane i uchylone. A każdemu z obywatelow w spisku rzeczonym będącemu i w kraiu bawiaćcemu niedziel 12, a publicatione legis in proprio districtu; za granicą zaś zostaiącym, rok ieden ad primam Xbris 1777 dano frysztu, do uczynienia recessu in forma tamże praescripta; ktorego nie czyniący, pro hoste Patriae

deklarowani być mają. *Ibidem*, f. 920, tit. Rozwiązanie.

Sekretarz Konfed. i Seymowy *vide tit. Seymy i Konfederacya.*

Kondemnaty, *vide tit. Process. Trybunał. Sądy.*

Kondescensye.

W zasiadaniu na kondescensjach następujący porządek zachowa się: 1mo Sędzia Ziemiński; 2do Podśędź; 3tio Pisarz; 4to Podstarosta; 5to Sędzia; 6to Pisarz Grodzcy; 7mo Komornik Gr. 8vo Vices-Gerent Gr. Tamże turnus palatinatum między Sędzią a Sędzią, Podśędźkiem a Podśędźkiem ostrzeżony: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 64, tit. Ułatwienie.*

Sędzia niesprawiedliwie na kondescensjach rozpisujący się, i którego sentencją Trybunał uchyla, dwie niedziele w więzy siedzieć i simplex vadium zapłacić ma. Strona zaś in cuius favorem rozpis stała, poenis contravenionis, et refusioni litis expensarum mere judicialium subjacet. *Ibidem*, f. 67, tit. Rozpisy.

Rygor ten prawa uchylony tak: że tylko ten Sędzia poenalitates meretur, któryby albo w brew przeciw oczewistym dokumentom, albo przeciw regule trybunalskiej rozpisał się: *Konst. 1768, v. VII, f. 704, tit. Złączenie, puncto A ze.*

Konfessaty, *vide tit. Sądy w ogolności.*

Konsyliarz Rady, *vide tit. Rada.*

Kontrakty.

Wszelkie kontrakty, donacje, zastawy, zapisy, intercyzy, kwity, komplnacye, i inne tranzakcy, ex actu bonae voluntatis autentycznie nastąpione, w księgach zeznane, wieczyście trwałe i nie wzruszone być mają: *Konst. 1768, v. VII, f. 707, tit. Złączenie, puncto A gdy.*

Zawierający pomienionych gatunkow kontrakty, byleby tylko miał lat 24 co do kontraktow donacyi, rezygnacyi, i obligowych, lub tych nie mając, tranzakcyą swoją w r. 24 wieku przez się, lub plenipotenta approbował, roborował i akceptował, wzruszać iey bez strony drugiey pod karą 12 niedziel więzy, i 1,000 grzywien nie może. *Ibidem.*

Kontrakty zastawne, possessyą niewatpliwą zabezpieczone, in suo robore zachowują się; w tych zaś, których zastawnikow possessya niezabezpieczyła, 5 od 100 prowizyi przepisano, iako od prostych zapisow: *Konst. 1775, v. VIII, f. 181, tit. Ustanowienie.*

Kontrakty szczegulne, *vide tit. Approbacya. Zapisy. Zastawy.*

Koronacya, *vide tit. Krol. Elekcyja.*

Korrektura praw, *vide tit. Prawa i Przywileie.*

Korrupcyja, *vide tit. Sądy w ogolności, Seymowe i Trybunalskie.*

Korzec, *vide tit. Miara.*

Kościóły.

Kościóły Katolickie de nova radice budować miane, o 200 łokci od Dyssydenekich, gdzie się znajdują, odległe być mają, i na wzajem: *Trakt. 1768, v. VII, f. 574, § 4, ad finem.*

Legata i zapisy na kościóły a decumbentibus in lecto aegritudinis zabronione: *Konst. 1768, v. VII, f. 819, tit. O nieoddalaniu.*

Przywilej Augusta III i dawniejsze dla kościóły Mieleczyńskiego approbantur: *Konst. Lit. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 422, tit. Kościół.*

Pozwolenie kościółowi Newelskiemu przykupienia za 40,000 zł. gruntu końcem utrzymania więcej księży dla wygody odległych parafianow: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 549, tit. Parafia Newelska.*

Kościóły w Toruniu S. Jakuba PP. zakonnych, S. Benedykta, OO. Bernardynow, Panny Maryi z funduszami swemi approbowane: *Trakt. 1768, v. VII, f. 589, tit. Akt osobny, art. 3, § 11.*

Plebanom miasta Elbląga do transakce roku 1616 W. Rudnickiego Biskupa Warmińskiego stosować się kazano. *Ibidem*, § 12.

Konstytucye r. 1717, 1733, 1764, przeciw kościółowi Gdańsk. Dyssydentow wypadle, obrogantur. *Ibidem*, f. 589, § 13.

Kościół Topolski od płacenia łanowego z sołectwa temuż roku 1668 inkorporowanego, uwolniony: *Konst. 1768, v. VII, f. 673, tit. Uwolnienie.*

Kościół katedralny Krasławski w Infl. seminarium i fundusz dla OO. Missyonarzow approbowany. *Ibidem*, f. 815, tit. Approbacya.

Kościół w Posiniu dla XX. Dominikanow z funduszem Freyzowszczyzna i Pryszowszczyzna approbatur. *Ibidem*, f. 816, tit. Approbacya.

Pozwolenie Dobrzyńskiemu kościółowi przedaży włoki na Brozowicy, z obowiązkiem lokacyi kapitału na procent kościóły: *Konst. 1775, v. VIII, f. 264, tit. Pozwolenie.*

Approbacya erekeyi i funduszu kościóły filialnego w Suchcicach przez Ur. Ignacego Suchckiego Stolnika Sieradzkiego uczynionego. *Ibidem*, f. 278, tit. Pozwolenie.

Fundusze kościóły Lewiczeńskiego approbantur. *Ibidem*, f. 279, tit. Approbacya.

Summa 8,000 zlot. Polsk. kościółowi Zbąrzewskiemu przez Schramow małżonkow zapisana, approbatur. *Ibidem*, tit. Utwierdzenie.

Kościóły parafialnego Pyzdrowskiego OO. Franciszkanom tamtejszym, wraz z plebanią w

- wsi Krapsko et aliis attinentiis inkorporacya, approbat. *Ibidem*, tit. Approbacya.
- Pozwolenie dane Ur. Polewskiemu Komornikowi Granicznemu Kuiawskiemu, na podniesienie kapitałow kościoła Modzerowskiego i Korzeckiego, i przeniesienie ich na wieś Polensisz, i teyże inkorporacyą, a to na polepszenie reparacyi, i erekcyi uczynienie. *Ibidem*, f. 282, tit. Polepszenie.
- Probostwo kościoła S. Ierzego w Warszawie passive dla XX. Kanoników Regularnych zachowane. *Ibidem*, f. 283, tit. Probostwo.
- Probostwo w Błoniu a collatione Regia uwolnione. *Ibidem*.
- Probostwa Krzyżanowskiego inkorporacya klasztorowi Hebdowskiemu, approbatur. *Ibidem*, tit. Probostwo.
- Approbacya zapisu wsi Nowosiółki od WW. Mosiewiczow Wwodow Mścisławskich, kościołowi Lidzk. uczynionego: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 665, tit. Approbata.
- Potwierdzenie cerkwi Zabłockiey niegdyś filialney cerkwi Rohaczewskiey, teraz na parafialną podniesioney. *Ibidem*, f. 666, tit. Potwierdzenie.
- Xiędzu Altarzyście kościoła Kiernowskiego wieś Oryany sprzedać, i kapitał lokować, lub inną wieś nabyć pozwolono. *Ibidem*, f. 669, tit. Dozwolenie.
- Pozwolenie fundacyi na 1 xiędza w Słubicach dobrach dziedzicznych Ur. Mikorskiego Podkomorzego Gostyńsk. *Konst.* 1776, v. VIII, f. 915, tit. Pozwolenie.
- Kościołowi Lubowskiemu 15 włok gruntu do Starostwa Kadaryskiego należących, na erekcyą plebanii nadać pozwolono: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 939, tit. Pozwolenie.
- O kościołach Dyssydentskich, *vide* tit. Dyssydenci.
- Plura vide* tit. Dobra duchowne. Klasztory.
- ### Krol.
- Krol ma być Polak rodowity obrany, w wierze S. Katolickiey urodzony: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 3, tit. Iakiego Krola obrać.
- Obrany Krol pacta, przywileie i wolności nie odmieniałć przysięgi przodków, potwierdzi. *Ibidem*, f. 4, tit. eodem.
- Krol ma moc na miejsce zmarłego, lub wyżey postępującego Kommissarza Skarb. lub Woysk. innego mianować. *Ibidem*, f. 27, tit. Kommissyia.
- Nayaśniejszy Krol Imć Stanisław August, za bezpieczeństwa wolność elekcyi następcy swego, i że potomstwo iego żadnego do sukcesyji prawa rościć sobie nie będzie, ostrzega: *Pacta Conv.* v. VII, f. 199, § Iako etc.
- I. K. M. małżonkę za radą tylko Seymu lub Senatus Consillii, Katoliczkę i Polkę poiąć przybiecał. *Ibidem*, f. 200, § A tę małżonkę.
- Potomstwu I. K. M. de lumbis, prerogatywy potomstwa Nayaśn. przodków ostrzeżone. *Ibidem*.
- Collaterales suos I. K. M. in aequalitate zachować przyrzeka. *Ibidem*, f. 200, § Liberis.
- I. K. M. Stanisław August avulsa od państw Rzeplitey rekuperować, żadney części a Republica avellere nie dopuszczać obiecuje: *Pacta Conv.* 1764, v. VII, f. 203, § Avulsa.
- I. K. M. przyrzeka, iż tytuł Xiążęcy braci iego rodzonym una cum successoribus nadany, równości Szlacheckiey nie uszkodzi, i od podległości prawu wyłączać nie ma: *S. Cor.* 1764, v. VII, f. 364, tit. Dom nasz Krolewski.
- W interessach z Dworem Saskim tak co się prywatnych, iako i publicznych tycze pretensyi, I. K. M. ofiarował się poszukiwać satysfakcyi. *Ibidem*, f. 362, tit. Interestia.
- I. K. Mć Stanisław August koncem pomnożenia handlu, cła in Regno odstępuje, i bonifikacyi ofiarowanej od Stanow przyjąć nie chce: *Konst.* 1766, v. VII, f. 436, tit. Uchylenie cła in Regno.
- Powrocona ta intrata skarbowi Krolewskiemu, za przywroceniem cła rzeczzonego.*
- Krol i Krolowa Polscy, z urodzenia albo z powołania, podług prawa r. 1669 mają być Katolicy Rzymscy: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 571, tit. Akt osobny, art. 1, § 2.
- Podający za kandydata do Korony nie Katolika, pro hoste Patriae et invindicabili capite deklarowany. *Ibidem*, f. 596, tit. Akt osobny drugi, § 4. — *Vide o tymże w Konfederacyi Gen. Kor.* v. VII, f. 3, tit. Iakiego.
- Iura Majestatica utrzymywane być zawsze powinny, ani posłuszeństwa wypowiedać nie wolno dla przestępstwa pactorum conventorum, tylko podług opisu prawa roku 1607. *Ibidem*, f. 600, § 21.
- Nikt na potym Krolem Polskim obrany być nie może, tylko rodowity Polak i possessyonat: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 62, art. 1, nro 1.
- Synowie i wnukowie zesłego Krola, dopiero po drugim panowaniu, obrani być mogą za Krolow Polskich. *Ibidem*.
- Stany Rzeplitey przez wzgląd szczupłych intrat dobru stołu Krolewskiego, ofiarują Nayaśniejszemu Stanisławowi Augustowi ze skarbu Kor. 1,000,000 zł. a ze skarbu Lit. 500,000 złotych. która to summa, że tylko iemu samemu, a nie następcom służyć ma, tamże ostrzegły: *Konst.* 1768, v. VII, f. 655, tit. Ofiarowanie; a *Konst. Lit.* f. 826, tit. eodem.
- Tegoż roku trzeci grosz z cła Koronnego równie iak z Lit. dla Krola Imci warowany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 671, tit. Porownanie.
- Znowu I. K. Mci Stanisławowi Augustowi Stany Rzeplitey w nadgodę uszczuplonych intrat stołowych do dwóch millionow, i innych dochodow przez zabor kraiu, pięć millionow zł. Pol. co rok ofiarowały: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 133, tit. Intraty Krolewskie.
- Summa ta 5,000,000 zł. I. K. Mci wyznaczona, aby z nacyzyszych i nayszybszych intrat wypłacana była kwartalami, w dwóch częściach przez Koronę, a w trzeciej przez skarb

Lit. warnie się, a I. K. Mé za to zrzeka się prawa deflutowania soli exclusive, i półtora milliona zł. konst. 1768 sobie zabezpieczonych ustępuje. *Ibidem*, f. 150, *tit.* Deklaracya. Summa 1,666,666 zlot. groszy 20 I. K. Mei ze skarbu Lit. należąca: 1mo, z cła od towarów za granicę i w granicę wprowadzonych; 2do, z kwarty; 3tio, z pogłownego Żydowskiego warowana. *Ibidem*. Prawem Kor. 1776, (v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella) a Lit. (v. VIII, f. 931) cztery milliony tylko I. K. Mei Stany Rzeplitey co rocznie naznaczaia. — A o długu w summie 9 millionow przez Stany przyznaynym, *vide tit.* Długi.

I. K. Mei Stanisławowi Augustowi i iego successorom starostwa Białocerkiewskie, Bohusławskie, Kaniowskie, Chmielnickie dziedzictwem nadane, salvis possessoribus et juribus mieszczan i chłopow: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 209, *tit.* Wdzięczność.

I. K. Mość wszystkie szarże w woysku obojga Narodow utriusque authoramenti aż do najmniejszego officjera, toż Strażnikow i Obożnych Polnych za rekkomendacyą Szeffow i opisem Starszeństwa, mianować i patentować będzie, procz towarzyszwow i officyerow chorągwi Polsk. których nominacya Rotmistrzom zostawiona: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 850, *tit.* Powinności, nro 7.

Po zeyściu naypoźniejszym Stanisława Augusta, iako i iego następcow, sol remanentowa w żupach, i nakłady na iey spuszczenie, inwentarze w dobrach stołowych przez Krola Imci wprowadzone, intraty i remanenta ad fata Regnantis z ceł i dobr ekonomicznych successorom waruią się: co pro perpetua lege mieć chciano: *Konst.* 1768, v. VII, f. 670, *tit.* Intraty.

I. K. Mość Stanisław August expens na ulepszenie fortecy Kamienieckiey, arsenału Warszawskiego, i ludwisarniow, do 741,490 zlot. groszy 11½ wynoszącą, Rzeczyposp. ofiaruię: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 969, *tit.* Woysko.

Plura vide tit. Rada. Elekcyja. Seym. Dobra stołowe. Długi.

Krolowa.

Krolowa w Rzady Rzeplitey i in materias Status wdawać się nie ma: *Pacta Conv.* 1764, v. VII, f. 200, *tit.* A tę małżonkę.

Krolowa religii nie Katolickiey, koronowaną być nie może: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 571, *tit.* Akt osobny, art. 1, § 2.

Vide o tymże samym: v. VII, f. 596, *tit.* Akt osobny drugi, § 4.

Plura vide tit. Krol. Małżeństwo.

Krolewicowie.

Krolewicom Ichmé Xaweremu i Karolowi Augusta III synom po 12,000 czerw. zł. pensyi roczney wyznaczono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 609, *tit.* Pensya.

R. 1775 do 268,000 zł. summa ta podniesiona:

v. VIII, f. 153. *tit.* Produkcyja. Taż summa r. 1776, na obydwa skarby rozłożona, to iest: z skarbu Koronnego 178,666, gr. 20, z Litewskiego 89,333 gr. 10: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella; a *Konst. Lit.* f. 931, *tit.* Tabella.

Potomkom Nayiaśn. Stanisława Augusta de lumbis męskiej płci (ieżeli ich Bog da) po 12,000 czerw. zł. a Krolewnom po 6,000 czerw. zł. co rok Rzeplita przyrzeka: *Konst.* 1768, *tit.* et fol. ut supra.

Krolewszczyzny, vide tit. Dobra Krolewskie. Emphyteusis. Starostwa.

Kruszcowe kompanie, vide tit. Manufaktury.

Krzywoprzysięstwo, vide tit. Sądy w ogolności i Seymowe.

Kwadrupla, vide tit. Kwarta. Lustracya.

Kwatery, vide tit. Miasta. Woysko. Kwarta.

Kwarta z dobr wszystkich Krolewskich podług nowej lustracyi płacona będzie: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 37, *tit.* Kwarta.

Tamże masz przepisy i reguły do wyciągnięcia kwarty następujące:

- 1) Pod lustracyą, podpadaia wszelkie dobra Krolewskie, krzesłowe, starostwa, leśnictwa, soltystwa, lemaństwa, etiam jure emphyteutico, lub titulo hypothecae trzymane, procz samych tylko dobr stołu Krolewskiego.
- 2) Lustratorowie do woiewodztw wyznaczeni (których tamże masz de nomine et cognomine) d. 19 Lutego przed aktami Grodu swego r. 1765 in rotham ibidem praescriptam, przysiądz powinni; a lustracyą a 15 Febr. zaczęta, ultimis 8bris skończyć maia. Dobra w dwóch woiewodztwach leżące do tego Lustratora należą. gdzie fundus bonorum principalis. A gdzieby zachodziła o granice kontrowersya, temu Lustratorowi takie dobra należą, gdzie do placenia kwarty przypada alternata.
- 3) Possessorowie wszelkich krolewszczyzn przez się, lub swych subalternow in ordine wyciągnięcia intraty, registra trzechletniey proveniencyi z krescencyi, aręd, osepow etc. (nie inkluduiąc leśnych towarow i innych handlow) Lustratorom okazać obligantur.
- 4) Lustrator ma uczynić indagacyą, czyli intrata nie zataiona; co gdyby się okazało, wciągnąć ia w registr percepty powinien, a potym do zaprzysiężenia possessorowi, lub gubernatorowi podać.
- 5) Z poddanych zaprzysiężonych intrat, wytraci Lustrator quantum, na właściwą miescową expensę, do utrzymania prowentow reguluiącą się, (nie inkluduiąc w to reparacyi budynkow nie intratnych, i milicyi) i też expens gruntow

zaprzyśiądz każe. 6) Z intraty tak udeterminowanej, czwartą część na skarb naznaczy, i w taryfę wciągnie ktorcy jeden exemplarz w Grodzie tego starostwa, lub krolewsczyzny zaoblatnie, drugi do Kommissyi Skarbowey odeszle. 7) W starostwach jure emphyteutico, lub hypothecae dzierzonych, prowizyą od summ na te zaciagnionych udeeterminowawszy, resztę pro re skarbu deklarować będzie. 8) Za futygę każdemu Lustratorowi po 4,000 zł. w skarbie warowano. 9) Według ułożonych tym sposobem taryff, Starostwie i dzierzawcy, kwartę w koniorach bliższych składać powinni, i kwadruplę podług tychże taryff opłacać. 10) Lustratorom łany wybranieckie lustrować nakazano, i łanowe przy kwarcie płacić zlecono. 11) Sprzeciwiający się tej ustawie i dziełu lustratorskiemu, traci starostwo podług prawa 1601 i 1717. 12) in casu śmierci Lustratora, Kommissya innego wyznaczy; a nawet w przypadku zachodzących trudności obmyśli sposoby uskutecznienia tej lustracyi. 13) Obciążony kwartą in spatio niedziel 4 manifestować się ma, i czynić o to w Kommissyi Skarbowey, inaczej w pretensyi upada; a lite pendente procent udeeterminowany przez Lustratora do skarbu opłacać ma. 14) Kommissya Skarbowa ma moc wysłać nowych Lustratorów in casu sfalszowania lustracyi, lub taryffy, i Lustratorów winnych ukarze. 15) Lustratorowie wyznaczeni gdy się funkcyi podjąć nie zechcą, uczyniwszy manifest, tenże z listem do Kommissyi Skarbowey przeszlą, a Kommissya na ow czas innych kredensować będzie; negligentes in officio tracą vocem activam, i karze 4 niedziel więzy i 2,000 grzyw. z nadgodą szkody podpadają. 16) W starostwach grodowych, Lustratorowie zanotują expens ad decisionem statuum na utrzymanie zamkow, i sądowych ekucyi. 17) Taryffy lustracyi tej, do lat pięciu trwać mają, po których nowa lustracya nastąpi. (*Masz tego objaśnienie, tit. Lustracya.*) 18) Starostwa i krolewsczyzny podatku hybernowego nie opłacające, przez Lustratorow Kommissyi do zadosyć uczynienia będą pociągnione: *Konst. sub anno et f. ut supra.*

Konst. r. 1658 o płaceniu dupli kwarty z starostw i krolewsczyzn a novis donatariis cessionariis et jus communicativum habentibus za rok pierwszy sub amissione jurium, i to in spatio niedziel 12 reasumowana: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 329, tit. Obostrzenie.* — *Masz o tymże w Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 41, tit. Kwarta.*

Gdy dupla kwarta in spatio 12 niedziel nie będzie opłacona z krolewsczyzny, i list podawczy nie otrzymany, krolewsczyzna idzie pro vacanti: *S. Cor. ibidem.* — Gwałtem kwarty nie płacący, lustracyi broniący traci starostwo: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 41, tit. Kwarta.*

A gdyby kommissya lub dupli odebrać, lub li-

stu wydać nie chciała, rekwirującą praecvia manifestatione po zaprezentowaniu dupli w Grodzie Warszawskim lub poblizszym do dobr uprzywileiowanych poydzie: *S. Cor. anno et fol. ut supra.*

Duplę kwartę placący possessor dobr Krolewskich gdy w poł roku umiera, ta ze skarbu successorom wrocona być powinna: *Konst. 1766, v. VII, f. 442, tit. Postanowienie.*

Duplę placący, a listow podawczych nie biorący, tylko do 12 niedziel a rigore prawa r. 1764 względem utraty krolewsczyzn wolni. *Ibidem.*

Kwarta w starostwach Kor. aby na wzor konst. Lit. r. 1766 za okazaniem zmniejszonych dochodow ulżona była deklarowano: *Konst. 1768, v. VII, f. 671, tit. Porownanie.*

Decess mający w dochodach mniej iak w osmej części i ulgi w kwarcie szukający, 500 grzyw. w Sądzie Kommiss. zapłaci. *Ibidem.*

Za pomnożeniem intrat ststwa, kwarta także aukcyonowana być powinna. *Ibidem.*

Ststwa i krolewsczyzny wszelkie, pokąd in emphyteusim puszczone nie będą, połtory kwarty płacić mają, a zaarędowane na lat 50, jure emphyteutico, 4 kwarty do skarbu wniosą: *Konst. 1775, v. VIII, f. 138, tit. Starostwa.*

Kwarta w r. 1767 z ststwa Tyrawskiego zlot. 782, gr. 12½ od zboycow w lesie Ianowskim zabrana wraz z pogłownym z miasta Liska 3,312 zł. pro persolutis declarantur: *Konst. 1768, v. VII, f. 760, tit. Wzgląd.*

Ststwa Łukowskie i Zwoleńskie od zaległych kwart, od raty 7browey r. 1768 do raty marcowey r. 1774 uwolnione: *Konst. 1775, v. VIII, f. 328, tit. Uwolnienie.*

Uwolnienie od zatrzymancy kwarty w tymże czasie w tenucie Smielowice zwaney. *Ibidem.*

Kwarta z ststwa Niechorowskiego W. Wykowskiego Kasztel. Wyszogr. w procencie od 100,000 zlot. na tymże ststwie przyznanych potrącona: *Konst. 1776, v. VIII, f. 897, tit. Uwolnienie.*

Plura vide tit. Starostwa. Emphyteusis. Kommiss. Skarb. Kor. i Litew. Lustracye i Lustrator. Podatki.

Kwit.

Kwit W. Teodorowi Wesslowi Podskarb. W. Koron. z funkcyi iego Podskarb. *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 100, tit. Kwit.*

Kwit sukces. W. Sołohuba Podsk. W. W. X. Lit. z podobney funkcyi: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 171, tit. Kwit.*

Kwit dany sukces. I. W. Stanisł. Poniatowskiego Kasztel. Krakow. z Podskarbstwa W. W. X. Lit. *Ibidem, f. 172, tit. Kwit.*

Kwit W. Ierzemu Hrabi Flemingowi Podskarb. W. W. X. Lit. z Podskarbstwa dany. *Ibidem.*

Onylka w kwiecie tym, to iest: daty d. 24 Iunii za pierwszy 7bra położoney, poprawiona: *Konst. Lit. S. Cor. 1764, v. VII, f. 414, tit. Obiaśnienie.*

Kwit successorom W. niegdys Ossolińskiego

- Podsk. W. Koron. z urzędu Podskarbstwa: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 334, *tit.* Kwit.
- Kwit success. niegdyś W. Jana Kantego Moczyńskiego Podskarb. W. Kor. z urzędu Podskarbstwa, z obligacją oddania ad archivum papierow. *Ibidem*, f. 335, *tit.* Kwit.
- Kwit success. zmarłych Podskarbach Czapskiego, i Grabowskiego, z urzędów ich Podskarb. z obligacją oddania do archivum papierow. *Ibidem*.
- Kwit W. Teodorowi Wesslowi Podsk. W. Kor. z prowentow kwartaln. dobr ekonom. stołowych, żupnych etc. z obowiązkiem kalkulowania się dalszego I. K. Mci, i oddania ad archivum rachunkow. *Ibidem*, f. 337.
- Kwit Ur. Fryderykowi Brühlowi Generał. Artyller. Kor. una cum successoribus de perceptis, z swego Urzędu. *Ibidem*, f. 352, *tit.* Kwit.
- Kwit success. W. Siedlnickiego Podskarb. W. Koronnego dany z kondycją, iż jeżeli sukcesorowie na SS. Trzech Krolow 300,000 zł. wypłacą, de caetero zakwitowani zostaną: *Konst.* 1766, v. VII, f. 446, *tit.* Kwit.
- Kwit Ur. Dzierżańskiemu Regentowi kwarty i hyberty dany z summy 30,000 zł. w ogniu pogorzalych; a Ur. Gadomski Podk. Sochacz. iako Pisarz kwarty i hyberty a respansione uwolniony. *Ibidem*, f. 447, *tit.* Kwit.
- Kwit W. Teodorowi Wesslowi Podsk. W. K. i UU. Kommissarzom Skarb. z administracją skarbu, przykładem być mający dla następujących Kommissarzow; a manentia 3,065,846 zł. gr. 14, den. 10 ad dandum rationem Kommissyji następującej zostawiona. *Ibidem*, *tit.* Kwit.
- Kwit W. Flemingowi Woiewodzie Pomorskiemu przesłemu Podskarbiemu W. W. X. Lit. z funkcyi Podskarb. z przyznaniem temuż 141,247 zlot. gr. 27 w skarb. W. X. Litew. *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 521, *tit.* Kwit.
- Kwit W. Brzostowskiemu Podskarb. W. W. X. L. i Kommissarzom Skarb. z ostrzeżeniem remanentu 502,486, zł. gr. 26 1/2. *Ibidem*, f. 522.
- Zakwitowanie Kommiss. Skarb. Kor. i remanent w skarbie zł. 988,940, groszy 16, den. 8 1/2 ostrzeżony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 190, *tit.* Zakwitowanie.
- Kwit Kommissyji Woysk. dany. *Ibidem*, f. 191, *tit.* Zakwitowanie.
- Kwit pozostałej małżonce i success. I. W. Branickiego Kaszt. Krakow. i Hetm. W. Kor. *Ibidem*, f. 324, *tit.* Pozostałej.
- Kwit W. Michałowi Ogińskiemu Hetmanowi W. W. X. L. i WW. i UU. Kommissarzom Woysk. *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 653, *tit.* Kwit.
- Kwit W. Brzostowskiemu Podsk. W. W. X. Litew. tudzież WW. i UU. Kommissarzom Skarb. *Ibidem*.
- Kwit Kommissyji Edukacyney de peractis, perceptis, et expensis dany: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 863, *tit.* Edukacya.
- Zakwitowanie Kommissyji Rozdawniczey dobr po-Iezuickich w Koronie i w W. X. Lit. *Ibidem*, f. 864, *tit.* Kwit.
- Zaświadczenie o prawnym i dobrym sprawowaniu funkcyi Kommissyji Sądowej w Koronie i W. X. Lit. do spraw z dobr po-Iezuickich wynikłych. *Ibidem*.
- Kwit dla Kommiss. Woysk. *Ibidem*, f. 865, *tit.* Kwit.
- Kwit Kommiss. Skarb. Kor. z ostrzeżeniem remanentu w skarbie 119,556 zł. gr. 12, den. 8 1/2, a na retentach 896,854 zlot. gr. 14 1/2. *Ibidem*, f. 888, *tit.* Zakwitowanie.
- Zakwitowanie Komm. likwidującej długi Rzezypospolitey. *Ibidem*, f. 901, *tit.* eodem.
- Kwit Ur. Gartemberga Sadogurskiego z administracji mennicy I. K. Mci. *Ibidem*, f. 904, *tit.* Kwit.
- Kwit dla Kommissyji Woyskowej W. X. Lit. co do kassy generalney, i W. Ogińskiego Hetmana Wielkiego Xięstwa Litewskiego, co do kassy extraordinaryney, a kalkulacją z raty marcowej r. 1776, taż Komm. Departamentowi Rady zdać obligowana: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 922, *tit.* Kwit.
- Kwit W. Michałowi Brzostowskiemu Wielkiemu i W. Antoniemu Tyzenhauzowi Nadwornemu Podskarbiemu W. X. Lit. oraz WW. i UU. Kommissarzom Komm. Skarb. Lit. dany, a summa 1,435 zlot. groszy 27 z remanentami w skarbie Lit. pozostała, ostrzega się. *Ibidem*, f. 924, *tit.* Kwit.
- Kwit dla Depart. Woysk. *Konst.* 1778, v. VIII, f. 950, *tit.* Kwit.
- Kwit dla W. Podsk. i WW. i UU. Kommiss. Skarb. Kor. a summa 791,281 zł. gr. 20 na remanencie ostrzeżona. *Ibidem*, *tit.* Kwit.
- Kwit dla Komn. Skarbu W. X. Lit. z ostrzeżeniem, aby z raty marcowej r. 1778 Kommissyja następująca kalkulowała się. *Ibidem*, f. 951, *tit.* Kwit.
- Kwit success. Ur. Adama Małachowskiego Krayczego Kor. i Starosty Oświęcimskiego z cel, wodnego pod Broszkowicami, i solnego, na reparacyą zamku Oświęcimskiego temuż puszczonych. *Ibidem*, f. 953, *tit.* Zakwitowanie.
- Kwit Kommissyji Edukacyney de perceptis et expensis a 1 Iulii 1776 ad 1 Iulii 1778 z ostrzeżeniem remanentu 129,326 zł. groszy 24 3/12. *Ibidem*, f. 954, *tit.* Kwit.
- Kwit dla Kommissyji likwidującej długi z zaleceniem przyspieszenia dzieła swego. *Ibidem*, *tit.* Zakwitowanie.
- Kwit dla Rady Nieustalającej: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 968, *tit.* Zaświadczenie.
- Kwit dla Depart. Woysk. z ostrzeżeniem, iż Pisarze Woyskowi cum voto decisivo tamże zasiadają. *Ibidem*, f. 969, *tit.* Kwit.
- Kwit Komm. Skarb. Kor. z ostrzeżeniem superaty 1,213,680 zł. gr. 22 ad dandum z niey rationem przyszłej Kommissyji. *Ibidem*, f. 972, *tit.* Kwit.
- Kwit dla Kommissyji Edukacyney z oświadczeniem od Stanow za pracę nieinteressowaną

wdzięczności, i ostrzeżeniem resztującej summy zł. 175,032, gr. 16³/₁₂. *Ibidem*, f. 975, *tit.* Kwit.

Kwit dla Kommissyi likwid. *Ibidem*, f. 977, *tit.* Deklaracya.

Kupcy i Kupiectwo.

Szlachcic bawiący się kupiectwem wszelkiego rodzaju, nie traci swych przywilejów: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 183, *tit.* Warunek.

Kupcy Rossyisicy przechodzący z towarami tylko, a przedawać ich w granicach Rzeplitey nie mający, same tylko transit, bez żadney rewizyi płacić mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 607, *tit.* Płacenie.

Kupcom Polskim w Moskwie, a Moskiewskim w Polsce protekcyja, i względność w podatkach warowana: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 568, *art.* 8.

Kupcy Rossyisicy od ceł i myt partykularnych uwolnieni, procz mostowego, od krajowych opłacanego, a przejeżdżający przez Polskę, tylko transit płacić mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 607, *tit.* Uwolnienie i płacenie. — Prawa te traktem 1775 stwierdzone: v. VIII, f. 70, *tit.* Akt osobny. § 1.

Kupiec płacący raz cło importancyi, czy to Polski w Austryi, czy to Austryacki w Polsce, drugi raz do opłacania pociągany nie będzie: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 54, *tit.* Akt osobny, § 1.

Kupcy Polscy do Austryackich, a Austryacy do Polskich państw towary prowadzić mogą, byle niezakazane, zapłaciwszy inwekty 4 od 100. *Ibidem*, § 4.

Towary transito idące od rewizyi na wzajem, procz oczywistego oszukania zabezpieczone. *Ibidem*, f. 56, § 5.

O handlu Soli, *vide tit.* Sol.

Towary prowadzone rzekami granicznymi od wszelkich ceł wolne. *Ibidem*, f. 56, § 7.

Partykularni żadnych ceł, procz przewozu i mostowego przez zwierzchność ustanowionego wymagać nie mają. *Ibidem*, f. 57, § 8.

Protekcyja, sprawiedliwość, i bezpieczeństwo na wzajem dla handlu warowane. *Ibidem*, § 9.

Dla wolności handlu, ani do przedaży lub kupna towarów, ani do przyjęcia rzeczy za pieniądze zwierzchność nawet kupców niewolić nie będzie. *Ibidem*, § 10.

Cło podług taryff wolno płacić będzie kupcowi złotem albo monetą podług kursu. *Ibidem*, § 11.

Kupieckie testamenta za granicą za wolne deklarowane; byle tylko gdy towary lub inne sprząty za granicę wychodzić będą 10 od sta zapłacono. *Ibidem*, § 12.

Dla potrzeby handlu gdyby konsulowie między Moskwą i Polską byli ustanowieni, protekcyja wzajemna dla nich i handlu przyrzeczona: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 69, *tit.* Akt osobny, § 1.

Tamże (§ 11) wolność handlu ponowiona.

Handel solny z Rygi od cła i monopoliiw zabezpieczony: *ibidem*, § 3; a dla W. X. Litew. w szegulności umocniony: f. 70, *et f.* 72, § 6. Płynący kupcy rzeką Dzwinią z Rygi od wszelkich ceł wolni, i przy obydwóch brzegach pallować mogą. *Ibidem*.

Legacye testamentowe podobniez iak z Austryą zabezpieczone. *Ibidem*, f. 72, § 7.

Produkta Polskie iako to: drzewa, zioła, minerały do farbowania, galas, skóry surowe, siemie, wełna, przędza bawełniana i lniana do fabryk Krola Pruskiego potrzebne, gdy będą za iego granicę prowadzone, w liczbie zakazanych (procz drzewa przez Prussy Zachodnie prowadzonego) poczytane: *Trak.* 1775, v. VIII, f. 79, *tit.* Akt, *art.* 2.

Handel kupców Polskich z Prussami za wolny deklarowany, i tylko 2, od 100 cła naznaczono; tyleż i Polska od towarów Pruskich brać ma. A gdy z innych kraiów przez państwa Krola Pruskiego zagraniczne lub w Prussach fabrykowane towary kupiec Polski prowadzić będzie, 12 od 100 zapłaci. *Ibidem*, § 1, 3, 4. — Towary zagraniczne: w miastach Memel, Tylsyt, Krolewcu, Elblągu, Bydgoszczy, Szczecinie, Drezdenku, i Wrocławiu zakupione, 4 od sta opłaca. *Ibidem*, § 5. — Towary z Gdańska i do Gdańska prowadzone 12 od 100 opłaca. *Ibidem*, f. 80, § 6 *et* 7.

Kupcy okazujący faktury, i cło raz opłaciwszy, samey tylko weryfikacyi podlegają; a towary nie opłacone, konfiskacie i czwornasob grzywnom, ile cło uszkodzone popadną. *Ibidem*, § 8.

Protekcyja kupcom Polskim od Krola Imć Pruskiego i bezpieczeństwo od werbunków, na wzajem kupcom Pruskim od Polski warunie się. *Ibidem*, f. 81, *art.* 9 *et* 10.

Handel solny wolny deklarowany, i monopolii na sol stanowienie, iako i cła, procz dawniey w Litwie praktykowanego, zakazane. *Ibidem*, § 11.

Plura vide tit. Miasta. Mosty. Cło. Kommissya Skarbowa. Cechy. Dobra ziemskie.

Lasy.

O polowaniu w cudzych lasach, *vide tit.* Polowanie.

W lasach dzierżawy Zelgniewskiej pozwolony wrąb na reparacyą mostów w dobrach Białosliwii i Wysokiey: *Seym. Coron.* 1764, v. VII, f. 366, *tit.* Przeprawy.

W puszczy Niepołomskiej za przywilejami wrąb mający, (procz tych, którym przez zamianę gruntu to prawo służy) per medium fur drzewa wyznaczonych do lat 20 brać będą, i to tylko na miejscach od leśniczych wyznaczonych. Po którym czasie ad plenum jus redire mają. *Ibidem*, f. 369, *tit.* Konserwacya.

Lasy w starostwach wolne na budowę mostu pod Warszawą. *Ibidem*, f. 334, *tit.* Most.

Lata doyrzależ, *vide tit.* Dzieci.

Lauda.

Lauda województwa Rusk. approbowane: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 71, *tit.* Pozwolenie. Decyzja o laudach podwoynych Seymikow w W. X. Lit. *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 150, *tit.* O Seymikach. Laudum województwa Mińskiego stwierdzone. *Ibidem*, f. 150, *tit.* Laudum. Laudum powiatowi Lidzkiemu pozwolone względem sali na Seymiki i Sądy, tudzież sklepu na księgi wybudowania: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 548, *tit.* Pozwolenie.

Legata, vide *tit. Testamenta.*

Lenność, vide *tit. Dobra lenne.*

Lex sumptuaria.

Legis sumptuariae podług dawnych praw miastom zalecenie: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 81, *tit.* Ubezpieczenie; a *Lit. f.* 151, *tit.* Warunek. Nikt z osob stanu nie szlacheckiego, złota, srebra, perel, klejnotow, koronek, drogich futer, iako to: marmurkow i sobolow do stroiu swego zażywać nie ma, ani szabel i szpad, procz Magistratow i podrożnych, nosić nie może: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 893, *tit.* Obiaśnienie. Osobom zaś stanu szlacheckiego zakazano zażywać na liberye sukien zagranicznych, srebra i złota, passamonow za granicą fabrykowanych. Co i o mundurach prostego żołnierza rozumieć się ma. Zakazane nad to skory, powozy, szkła, i farfury zagraniczne. *Ibidem.* Dla zachęcenia manufaktur krajowych, i dla zatamowania wywozu z kraju pieniędzy, województwom na Seymikach Gospodarskich, kolory munduru obrać nakazano, które tylko z krajowego sukna, i od samych possessyonatow tego wwdztwa noszone być mają; przez co noszenia nie mundurowych sukien wolność, nie zagrodzona. *Ibidem.* Nieposłuszny temu prawu szlachcie w Ziemstwie lub Grodzie 1,000 grzywien, a mieszczanin lub plebeusz 500 grzywien w Sądzie Miejskim, delatori per medium zapłaci. *Ibidem.* Egzekucja tego prawa a 1ma Maji r. 1778 oznaczona; a Kommissyi Skarb. Kor. z Urzędami Wojewódzkimi, w Warszawie zaś z Iurydyką Marszałk. dopilnowanie onego zlecone. *Ibidem.* Znowu prawa dawniejsze, a osobliwie r. 1776, de lege sumptuaria ponowione. Nad to postanowiono, aby od publikacyi praw r. 1780 za rok, nikt z obywatelow oboiey płci nie nosił koronek, haftow, szlef u mundurow, galonow, matery bogatych, i tego wszystkiego w czem złoto lub srebro ciągnione znajduie się; procz tego meblow zagranicznych drogich sprowadzać zabroniono: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 980, *tit.* Ponowienie.

Same tylko grodetury, atlasy, gazy, kitayki, muśliny, i blondyny do używania oboiey płci pozwolone. *Ibidem.*

Nowe klejnoty od nikogo pod konfiskatą wprowadzane nie będą. *Ibidem.*

Liberyi nikt bogato stroić nie ma: dla ktorey tylko sukno krajowe i włóczka zostawiona. *Ibidem.*

Przestępujący te prawa 2,000 grzywien karze w Grodzie lub Ziemstwie na rzecz delatora podpada. *Ibidem.*

Libertacye.

Libertacye od wszelkich stacyi, podwod żołnierskich (salvis oneribus Reipublicae et civitatensibus tantum) domow i placow Ur. Leona Kuczyńskiego Stolnika Mieln., i Wincen-tego Kłopotowskiego Burgrabiego Drohickiego: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 375, *tit.* Libertacye.

Libertacye wszelkie od cel uchylone, ani Kommiss. Skarb. dawać ich nie ma prawa. *Ibidem*, f. 323, *tit.* Approbacya, *puncto* Ponieważ. — A co się W. X. Litew. tycze: *Konst.* 1766, v. VII, f. 512, *tit.* Approbacya, *puncto* Ponieważ.

Plura vide tit. Miasta.

Liberum veto, vide *tit. Seymy.*

Licytacye krolewszczyzn i czopowego, vide *tit. Emphyteusis. Podatki.*

Limita, vide *tit. Seymy. Trybunały. Kommissye.*

Listy instancyonalne i podawcze.

I. K. Mość Stanisław August przyrzeka, nie czynić instancyi do Sądow przeciw pokrzywdzonym: *P. C. v. VII, f.* 205, § W wszelkich.

Listy instancyonalne do Trybunału zakazane pod karą 1,000 grzywien na piszącego, i tego za kim pisane: *Konst.* 1768, v. VII, 695, *tit.* Złączenie, *puncto* Dekreta.

List podawczy in spatio 12 niedziel nie otrzymany, podaie krolewszczyznę pro vacanti: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 329, *tit.* Obstrzenie.

Zatrzymany list przez Kommissyą Skarbową, dać prawo uprzywilejowanemu possessorowi iść do dobr praevia manifestatione. *Ibidem.* — *Vide supra tit. Kwarta, et tit. Lustracye. etc.*

Ludwisarnia.

Na ludwisarnią Warszawską 30,000 zł. tyleż na fabrykę zbroiowni z skarbu Koronnego naznaczono: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 969, *tit.* Wojsko, *nro.* 6, — *Vide etiam tit. Artylerya.*

Lustracye.

Wyznaczenie Lustratorow do starostw i kro-

lewszczyzn: granice i powaga tychże: *Konf. Gener. Kor. 1764, v. VII, f. 37, tit. Kwarta.*

Wyznaczenie Lustratorów do dobr Krolewskich w W. X. Lit. Przepisy dla nich. *Ibidem, f. 162, tit. Kwarta.*

Podobnaż lustracya dobr stołowych w W. X. Lit. *Konf. Gener. Lit. 1764, v. VII, f. 175, tit. Kommissye.* — Item lustracya Żydów: *Konf. Gener. Kor. v. VII, f. 44, tit. Poglowne.*

Taryffy lustracyi starostw do lat 5 trwać mają, po których Kommissya Skarbowa innych Lustratorów wyznaczy. *Ibidem, tit. Kwarta.*

Lustracye te starostw co pięć lat skassowane: a tylko post cessum vel decessum (procz osob juris communicativi) każdego possessora przez wyznaczonych od Kommissyi Skarbowey czynione być powinny, podług opisow konstytucyi convocacionis 1764: *Konst. 1766, v. VII, f. 442, tit. Postanowienie.*

Obiaśniono to potym tak: aby post cessum vel decessum, w 10 lat dopiero od lustracyi zakawowana krolewszczyzna sposobem 1766 r. przepisany lustrowana była: *Konst. 1768, v. VII, f. 673, tit. Obiaśnienie.* — Nakoniec prawo r. 1776 uchyliło takowe lustracye, nakazawszy płacić pułtory kwarty podług lustracyi r. 1765: *v. VIII, f. 897, tit. Obiaśnienie.*

Łany pod possessyą starostw, do kwarty podciągnięone, od lustracyi Kommissyi excypowane: *Konst. 1768, v. VII, f. 673, tit. Obiaśnienie.*

Przeładowani kwartą w dobrach Krolewskich, w Kommissyi Skarbowey z Lustratorami czynić mają: *Konst. 1766, v. VII, f. 442, tit. Postanowienie.*

Prawa Koronne względem lustracyi starostw i dupli, od W. X. Lit. zupełnie przyjęte: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 516, tit. Postanowienie.*

Intrata z kwarty nie jedną podług konst Kor. ratą, ale dwiema Marcową i 7brową płacona być ma. *Ibidem.*

Decess zwłaszcza znaczny w intratach dla possessorow starostw ostrzeżony; i w Kommissyi Skarbowey Litew. ma być dowiedziony. *Ibidem.*

Kwadrupla czyli druga kwarta interpretacyi podlegać nie ma od Starostow lub dzierżawcow pierwszego roku possessyi płacić miana. *Ibidem.*

Graniczne spory w starostwach i dobrach stołowych Xięstwa Inflantskiego, dla przyspieszenia intrat, do Sądow Assessorskich odesłane. *Ibidem.*

Tamże vide regulę względem płacenia kwadrupli od Starostow immediate przed lustracyą uprzywilejowanych. *Ibidem.*

Lustracya nowa czopowego i szelężnego: *Konst. 1768, v. VII, f. 627, tit. Czopowe.*

Lustracyą pogłownego Żydowskiego prawem r. 1766 przepisaną, co lat 20 tylko powtarzać miano. *Ibidem, f. 646, tit. Pensya.* (Po-

tym *Konst. 1775, v. VIII, f. 147, tit. Podatek,* co trzy lata Żydów i karczny Kommissyi Skarbowey lustrować kazała.)

Podobnież lustracya pogłownego Żydowskiego w W. X. Lit. nie co pięć lat, ale co lat 20 przepisana: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 826, tit. Pensya.*

Prawem Lit. r. 1775 podług konst. Conv. pozwolona Kommissyi Skarb. Lit. powtorna w nadzieję aukeyi lustracya Żydów: *v. VIII, f. 631, tit. Ustawa, nro 2.*

O pogłównym Żydowskim *vide tit. Podatki.*

Lustracya ststwa Kłodawskiego rozcznaniu Kommissyi Skarbowey Kor. zostawiona: *Konst. 1776, v. VIII, f. 897, tit. Obiaśnienie, nro 3.*

Plura vide tit. Starostwa. Kwarta, et tit. Lustrator.

Lustrator.

Kreacya Lustratorów starostw, dobr stołowych, Żydów, *vide supra tit. Lustracye.*

Lustratorom starostw W. X. Lit. iurament dla Seymików Ziem. prorogowany: *Konst. Lit. Seymu Coron. 1764, v. VII, f. 385, tit. Prorogacya.*

Na żądanie UU. Posłów Ziem. Chełms. nowych Lustratorów do pomiarkowania czopowego i szelężn. na Seymikach gospodarskich obrać pozwolono; a aggravatos do Trybunału odesłano: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 356, tit. Lustracya.*

Lustratorom pogłowne Żydowskie wybierającym po 3000 zł. naznaczono: *Konst. 1768, v. VII, f. 646, tit. Pensya.*

Lustratorom czopo. i szelężn. 308,000 zł. ogółem co rok za fatygę w skarbie Koron. zabezpieczono. *Ibidem, f. 648, tit. Lustratorowie.*

Dla Lustratorów starostw, post cessum lub decessum 20,000 zł. do dyspozycyi Kommissyi zostawione. *Ibidem, f. 650, tit. Płaca.*

Pensyi dla Lustratorów Lit. pogłow. Żydows. 45,000 zł. przez lat 20 po 2250 co rok odkładać się w skarbie mianych, naznaczono: *K. L. 1768, v. VII, f. 826, tit. Pensya.*

Pensye Lustratorskie 1775 r. do woli Kommissyi Skarb. zostawione. *Vide Konst. 1775, tit. Starostwa.*

Lustrator, ieden inwentarz dobr na gruncie in proprio districtu oblatowany zostawić, a drugi ad archivum Komm. Skarb. Koron. oddać ma: *Konst. 1775, v. VIII, f. 138, tit. Starostwa.*

NB. Prawa wzywż rzeczone o lustracyach i Lustratorach po r. 1775 wielu podpadły odmianom, przez puszczone starostwa in emphyteusim, i nowe podatku czopowego uregulowanie.

Plura vide tit. Lustracye. Starostwa. Emphyteusis.

Łany wybranieckie, vide tit. Starostwa. Sądy Referendarskie.

Łokieć, vide tit. **Miary**.

Małoletni, vide tit. **Dzieci**. **Zapisy**.
Opieka.

Małżeństwo.

Iego K. Mość Stanisław August małżonki bez pozwolenia Rzeplitey lub Rady Senatu nie brać przyrzeka: *Pact. Conv. v. VII, f. 200, § A te.*

Małżeństwo między Katolikami, Graeco-Nieunitami i Dyssydentami wolne deklarowane; synowie w oycowskiej, córki w macierzyńskiej ćwiczeni być mają religii; ślub, Pleban religii panny młodey dawać powinien: *Trakt. 1768, v. VII, f. 578, § 10.*

Sprawy rozwodowe, gdy z małżonkow ieden Katolik, do Konsystorza Katolickiego należą: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 61, art. 1, nro 6.*

Manufaktury.

Kompania manufaktur wełnianych approbowana, z zabezpieczeniem następujących przywilejów: 1mo. Wszystkie materyały i instrumenta do tych fabryk z zagranicy prowadzone, do 12 lat od ceł wolne będą; 2do. wolno będzie tey kompanii nabyć dobr za 200,000 zł. w Koronie lub Litwie; 3tio. fundusze szpitalu S. Bennona z cuchtazem i wioską, salvis oneribus fundationis et proventibus kościoła S. Bennona, teyże kompanii w dozor oddane: *Konst. 1768, v. VII, f. 751, tit. Kompania manufaktur.*

Kompanii oliwę krajową robić mającey, przywilej do lat 15 nadany: *Konst. 1775, v. VIII, f. 184, tit. Wygoda.*

Do manufaktur w ekonomicach W. X. Lit. założonych materyały prowadzone, od ceł wszelkich za wolne deklarowane: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 641, tit. Ubezpieczenie.*

Tamże waruie się I. K. Mci nadanie dyplomatow obywatelom i kompaniom, gdy też manufaktury w osobnym jakim mieyscu założone będą; a manufaktury rzezcone zawsze pod protekcyą I. K. Mci Stanisława Augusta i następcow iego zostaną. *Ibidem.*

Sukno na mundury woiewodzkie, żołnierskie i liberye, tudzież czapki, passamany i kapelusze dla ludzi służących tylko z fabryk krajowych brane być mają: *Konst. 1776, v. VIII, f. 893, tit. Obiaśnienie.*

Kommissyom Skarb. oboygą Narod. zleczone roztrząsanie, i podawanie do approbaty Radzie in pleno kontraktow, (oprocż wszelkich monopolioy) z różnemi kompaniami ku wynalezieniu kruszcow et fossilium, i innych użytecznych dla kraiu zamysłów. Atoli kontrakty rzezcone, własności i użytku dziedzicow dobr stołowych, i possessorow dobr Krolewskich tak względem otwartych, jako i otworzyć mianych fabryk, uszkadzać w ni-

czym nie mogą. *Ibidem, f. 850, tit. Powinności, nro 5.*

Plura vide tit. Kupcy.

Magdeburye, vide tit. **Miasta**.

Marszałkowie WW. i ich iuryzdykcja.

Marszałkow WW. Kor. podczas rezydencyi Krola IMci, a Urzędowi Grodzk. pod ich niebytność, zalecono exekwować obowiązki Starey i Nowey Warszawy, aby miasta w sikawki, haki, i inne do gaszenia ognia porządki były opatrzone: *Konf. Gen. Koron. 1764, v. VII, f. 81, tit. Ubezpieczenie miast.*

W. Franciszek Bieliński Marsz. W. Koron. po przystąpieniu do Rzeplitey, do iuryzdykcyi przywrocony: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 141, tit. Przywrocenie.*

Iuryzdykcya i powaga Marszałk. WW. tak przy boku Krolewskim w czasie obrad, jako i podczas interregnum warowana. *Ibidem. — Vide o tymże tit. Sądy Kapturowe.*

Marszałkowie WW. i Nadw. uwolnieni od rządow Dworu Krolewsk. sąd tylko Dworzan im zostawiony: *Konst. 1766, v. VII, f. 467, tit. O władzy.*

Tamże masz następujące iuryzdykcyi Marszałkowskiej opisy.

Sprawy kryminalne pluralitate głosow sędzić mają. Assessorowie do tych spraw, czterech pierwsi Senatorowie Świeccy przy boku I. K. Mci przytomni, i tyleż Urzędnikow Koron. lub Lit. w Warszawie rezydujących wyznaczeni; ktorych WW. Marszałkowie w sprawach kryminalnych obwieszcząć mają. *Ibidem.* (Roku 1768 postanowiono aby na Seymie obierani byli. Roku 1776 podług prawa r. 1766 przybierać ich kazano: *v. VIII, f. 851, tit. Powinności, nro 2.*)

Komplet w tych Sądach z osob 5 naznaczony. (Prawem r. 1768 osob cztery, a r. 1775 5 osob do kompletu przepisano, *iako niżej*). Ostrzeżeni Assessorowie gdy nie ziadą, Marszałek wolen sprawę kryminalną sędzić. Paritatem votor. przedydujący rozwiąznie. Piechotę Węgierską 50 ludźmi powiększyć nakazano. Dla bezpieczeństwa pod bokiem I. K. Mci. Kommiss. Woyskowe 2 chorągwie letkie do dyspozycyi laski marszałk. co puł roku przysyłać mają. Iuryzdykcya Marszałkow WW. na milę w koło Warszawy determinowana. Teżże, procz artykułow dawniejszych, na ochędostwo ulic, bezpieczeństwo ognia, wiadomoś o ludziach mieszkających, i przybywających cudzoziemcach, podczyrzanych osobach i ich sposobie życia, bacznoś mieć zalecono. Rozpoczęta sprawa w Sądach Marszałk. a dla wyiazdu I. K. Mci nie dokończona, ad competens forum powroci. Osoby w Sądach Marszałk. ex vi muneris, do innych iuryzdykcyi pociagane być nie powinny. Marszałkom WW. w miey-

scu rezydencyi I. K. Mci na officialistow, exekucyje kryminalistow, i inne expensa 40,000 zlot. naznaczono (Roku 1776, na cały Departament Marszałk. 203,461 zł. przepisano: v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.). Akta marszałkowskie, iako to opisy ceremoniałow wszystkich, audyencyi Ministrow cudzoziemskich, wiazdow, i wszelkich aktow publicznych, ad archivum publicum oddane być powinny. W niebytności lub w czasie słabości Marszałka W. Kor. Marsz. Wielki Lit. a w nieprzytomności tego, Marszałek Nadwor. Koron. a po nim Nadwor. Lit. lub pierwszy Senator munus Marszałka przy boku I. K. Mci sprawować obligowany. *Ibidem*, anno, f. et *tit.* supra.

Ordynacya iuryzdykcyi Marszałk. roku 1768, v. VII, f. 711, *tit.* Iuryzdykcyja.

„Marszałkom do ich iuryzdykcyi sześciu Assessorow przydano, którzy forma o Kommissyi Skarb. i Woysk. obierani będą. Na kadencyi Seymu w Litwie mają być także obrani Assessorowie z Litwy, ale tylko na Seym, i dla tego pensyi pretendować nie mogą. Do wszystkich spraw Assessorowie z Marszałkami WW. a in absentia tych z Nadwornemi należą; a pluralitas tak w potocznych iako i kryminalnych sprawach zachowa się. Sprawy Sądom Marszałk. te tylko są własne, które w artykułach znajdują się. Sprawy cywilne, przy inscripti fori, ad competens odsyłane być mają. Item sprawy cudzoziemcow nieosiadłych o długi i stancye temuż Sądowi należą. Żydzi w Warszawie będący od iuryzdykcyi Marszałkow excypowani. Ustawy porządku, bezpieczeństwa, i taxy tyjące się, pluralitate w iuryzdykcyi Marszałk. decydowane będą, i teży exekucyi zostawiają się. Assessorowie wszyscy pod utratą pensyi, cztery razy do roku na kadencyach znajdować się, a czterech continuo przy boku I. K. Mci rezydować obligowani. Komplet w tych Sądach z osob 4 determinatur. Ur. Sędzia Marszałk. ma vocem consultivam tylko między Assessorami. Temuż forum 1mae instantiae zostawione, i appellacya do Sądow Marszałk. praecavetur. Zapozwany obywatel Lit. w Koronie, a Koronny w Litwie przed Sąd Marszałk. Marszałek Koron. Litewskich, a Litewski Koronnych prosić ma do Sądu, a nieprzytomność sprawiedliwości tamować nie będzie. Sprawy przeciwko Sędziemu lub przeciw officialistom Marszałk. teży iuryzdykcyi razem z inkwizycyami należą. Marszałek violans securitatem publicam (non tamen ex vi prolatae sententiae, albo exekucyi ustaw) w tymże Sądzie, straciwszy prawo zasiadania, odpowie. (Dziś takie sprawy Sądow Seymowym właściwe: podług prawa r. 1775 iako niżej). Areszt osob WW. Marszałkom

wolny; rozsądzanie zaś takowych spraw z Assessorami nastąpi. Bebezpieczeństwo Posłów i Ministrow cudzoziem. tak co do osob ich, iako i dworu, pieczy WW. Marszałkow poleczone. In reliquo dawne prawa i prerogatywy WW. Marszałkow tym nie przeciwne approbantur: *Konst.* 1768, v. VII, f. 711, *tit.* Iuryzdykcyja.

Wyznaczenie 6 Assessorow, między ktoremi dla dwóch Senatorow miejsce ostrzeżone, i tym 72,000 zlot. corocznie z Skarbu Koronnego ogołem naznaczono. *Ibidem*, f. 714, *tit.* Wyznaczenie.—Upadła ta pensya dla skassowania Assessorow dwuletnich; a na ich miejsce przybierać kazano podług przepisu prawa roku 1766. *Vide o tym niżej pod r. 1776.*

Ciż Assessorowie Posłami, i na wzajem Posłowie Assessorami obierani nie będą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 712, *tit.* Assessorowie.—Co prawo r. 1775 uchyliło: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 101, *tit.* Kommissyja.

Pensya Marszałkow W. X. Lit. 40,000 zł. na różne laski expensa w czasie rezydencyi Krolewskiej w Litwie konstytucyą 1766 oznaczoną, corocznie po 6,666 zł. w skarbie odkładać kazano, i w czasie kadencyi Seymu w Litwie tymże opłacać: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 824, *tit.* Expensa.

Roku 1776, Marszałkowi W. Kor. 60,000, a Lit. 50,000 złotych pensyi naznaczono: *vide Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, i *Konst. Litew.* f. 931, *tit.* Tabella.

Dodatki do ordynacyi r. 1768, iuryzdyk. Marszałkowsk. podług prawa r. 1775, v. VIII, f. 101, *tit.* Kommissyja.

„Marszałk. WW. trzymać się mają opisu prawa r. 1768 Assessorow w sprawach następujących przybierać obligantur: 1mo. w sprawach kryminalnych; 2do. o taxę żywności i towarow przy rezydencyi Krola Imci wyiąwszy zboża i produkta szlacheckie; 3tio. w sprawach o długi zł. 500 nie przenoszące, tylko ex vi inscripti fori; 4to. w appellacyach o niesłuchanie taxy, gdzie Sędzia i Pisarz przytomni będą. W sprawach tych po dwoygu wotowaniach głośnych, sekretne nastąpią. Kommissyja Marszałkowska składać się będzie z Marszałkow WW. a in absentia tych z Nadwornych, z dwóch Senatorow, i czterech z Stanu Rycerskiego na Seymie obranych. (*Już się o tej odmianie wyżej ostrzegło*). Marszałkowie 6 miesięcy przy Krolu, a Assessorowie po 4 miesiące w roku rezydować mają, aby mogli być zawsze komplet z osob 5. Każdy z Assessorow po 6,000 zł. pensyi mieć będzie, które tylko zasiadający brać będą. Żaden z tej Kommissyi Posłem być nie może, Poseł zaś obrany być może Kommissarzem; połowa Kommissarzow na drugie dwa lata potwierdzona być może. Sąd ten tylko in casu denegati Iudicii, corruptio-nis Iudicis, perjurii et oppressi civis liberi

- przed Radą zaskarżeniu podlega. Marszałek W. co miesiąc rapport czynić Radzie obowiązany z swoich czynności. Tenże wykraczający, będzie upomniany przez Radę; a trwający w bezprawności, w Sądzie Seymowym sprawi się. In reliquo Marszałkowie WW. przy dawnych prerogatywach zostaną.“ *Konst.* 1775, v. VIII, f. 101, *tit.* Kommissya.
- Marszałkostwa Nadwor. obojga Narodow pro unica vice dyspozycyi I. K. Mci, post fata lub cessum aktualnych possessorow, zostawione. *Ibidem*, f. 179, *tit.* Marszałkostwa.
- Marszałkowie Nadw. obojga Narodow w Warszawie przytomni, mogą się cum voce activa na Sądach Marszałkowskich znajdować: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 851, *tit.* Powinności, nro 2.
- Tamże Assessorow Marszałkowi Ministrowi podług prawa r. 1766, dobierać kazano. *Plura vide tit.* Seym. Rada. Miasta.
- Marszałkowie Seymowi, Seymikowi, Radni, Trybunalscy, vide tit. Seymy. Seymiki. Rada. Trybunał.**
- Materye Status, vide tit. Seymy pod r. 1768.**
- Mennice i moneta.**
- Interes menniczny Kommissyom Skarbowym zleceny: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 76, *tit.* O mennicy i monecie.
- Walor i kurreneya monet, od WW. Podskarbiach przepisana, exekucyą mieć ma. *Ibidem.*
- Monety fałszywe w kraj wprowadzone, na skarb zabrane być powinny. *Ibidem.*
- Gor Olkuskich otwarcie przyrzeczone, i dla kompanii bezpieczeństwo ostrzeżone: *Pacta Conv.* 1764, v. VII, f. 208, § Gory Olkuskie.
- Moneta przez Żydow Ciechanowieckich do Gdańska prowadzona, od konfiskaty uwolniona: *Konst.* 1766, v. VII, f. 447, *tit.* Uwolnienie.
- Przyczyny pogorszenia monety w Polsce. *Ibidem*, f. 449, *tit.* Ustawa.
- Dyspozycye obojga Kommissyi Skarb. monety kursu, wagi, i próby dotyczące się, iako i redukcye monet zagranicznych approbantur. *Ibidem.*
- Ewaluacya złota i srebra podług uchwały Seymu r. 1766. To jest feynu grzywna Kolońska wartnie 80 czterogroszowek albo złotych, których 16 i 3 gr. srebr. na czerwony złoty 1. Taler bity walet zł. 8. Złoty 1 cztery srebrne gr. Złoty ieden ma groszy miedzianych 30. Czerwone zł. podług próby i wagi Hollenderskiej prowincyi bite być powinny. Talery bite i pół-talerki próby 13 i 6 granow, to jest sztuk 16 z grzywny. Cwiartki, to jest: dwuzłotowki próby 10, złotowki próby 8 i granow 12, półzłotowki próby 7, grosze srebrne próby 5 granow 16, monety miedziane z funta Kolońskiego 4 złotych bić nakazano. *Ibidem.*
- Ta moneta w Koronie i w W. X. Lit. ma mieć kurs, a inne gatunki bite być nie mogą. *Ibidem.*
- Xciu Kurlandzkemu i miastom Pruskim zalecono, aby swą monetę in eodem pondere et valore bili. *Ibidem.*
- Tynf stary Polski do 27 gr., a szostak do gr. 10 zredukowane. *Ibidem.*
- Reguły dla kredytorow i dłużnikow w trudnościach z redukcyi złota wypadających. *Ibidem*, f. 453, *tit.* eodem.
- Szostaki zagraniczne od Kommissyi Skarbowey Lit. do gr. 8 i 2 szel. zredukowane na gr. 8 niżono: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 523, *tit.* Redukcyja.
- Konstytucya r. 1766, względem kursu i waloru monety stwierdzona: *Konst.* 1768, v. VII, f. 634, *tit.* Ubezpieczenie.
- Wywóz nowey monety za granicę, i powrót do kraiu, broniony być nie ma, praevia iednak oney praesentatione et revisione osob kupieckich. *Ibidem.* — Co r. 1775 odwołano: *iako niżej.*
- Kassacye monet zagranicznych przez Kommissye Skarbowe publikowane, approbiują się. *Ibidem.*
- Massę monety srebrney 50 millionow, a miedzianej 5 millionow zł. do 100 millionow w monecie srebrney, a do 12 millionow w miedzianej pomnożyć pozwolono; tak: aby po wybitych 50 million. monety srebrney, sześć millionow zł. w monecie miedzianej; a po wybitych 25 millionach złot. w srebrze, trzy miliony zł. w miedzi, i tak w dalszey proporcyy z mennicy wychodziło. *Ibidem.*
- Redukcyja tynfow, szostakow, odmianie dalszey podlegać nie ma. *Ibidem.*
- Liga, kurs, i walor monety na wolnym Seymie tylko unanimitate odmienione być mogą: *Trakt.* 1768, VII, f. 602, § 6, *tit.* Materye.
- Zagraniczne także monety od Kommissyi Skarbowey za dobre uznane, sine unanimitate na tychże Seymach odrzucone być nie mogą. *Ibidem.*
- Konstytucye względem monety krajowey i złota ewaluacyi roku 1766. 1768 stwierdzają się. Czerwony zł. 1 do dawnego kursu po zł. 16 i gr. srebrnych 3, powrocony. Wywóz monety krajowey 1768 r. pozwolony, zakazany. Dawnym monetom krajowym kurs do roku tylko pozwolony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 200: *tit.* Utrzymanie.
- W mennicach do 8 zł. monety srebrney, dziewiąty miedziany bić nakazano. *Ibidem.*
- Cło od materyałow do mennicy z zagranicy prowadzonych, na komorach pogranicznych opłacone, w Warszawie lub Grodnie za pokuzaniem kwitow powrocone być ma: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 905, *tit.* Materyały.
- Metryka i Metrykant.**
- Metryki kościelne co rok w aktach Grodu własnego, XX. Plebani oblatować mają; a te Grody przyjmować bez rekompensy obligowane: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 68, *tit.* O oblatowaniu metryk.

UU. Metrykanci Szlachta być powinni, salvis pro-
tunc possessoribus. *Ibidem*, f. 78, *tit.* Zlecenie.

UU. Metrykantom Kor. po 3,000 zł. z skarbu
Kor. coroczney płacy uchwalono: *Konst.* 1768,
v. VII, f. 645, *tit.* Pensya.

Płaca ta r. 1775, do 6,000 złot. podwyższona:
Konst. 1775, v. VIII, f. 153, *tit.* Produkcya.

I na nowo r. 1776 stwierdzona: *Konst.* 1776,
v. VIII, f. 881, *tit.* Pisarz. — A U. Ianowi Sło-
mińskiemu Metrykantowi Koronnemu dwoma
tysiącami zł. dla zasług szczególnych powię-
kszona. *Ibidem*.

Plura vide tit. Archiva. Xięgi. Salaria.

Miary.

Ustanowienie rownych miar, wag, łokci Kom-
missyom Skarbowym zalecono: *Konf. Gener.*
Kor. 1764, v. VII, f. 27, *tit.* Kommissya.

Miary dawne skassowane po wszystkich mia-
stach tak Krolewskich, iako i dziedzicznych
szlacheckich świeckich i duchownych; a nowe
postanowione, tak, aby po całej Koronie ie-
dnakowe były, to jest: korzec Warszawski
ma mieć w sobie gar. 32, a korezykow Gdań-
skich 2, po gar. 16; ćwierci 4, każda gar. 8.
Beczka gar. 72, pułbeczek gar. 36, koncw
gar. 5. Garniec 2 pułgarce, a kwart 4, a
w kwarcie kwaterek 4. Łokieć calow 24.
Kamień funtow 32. Funt łotow 32 Wrocław-
skich. Cetnar kamieni 5. Szafuut kam. 13.
Grzywna łotow 16. Ktore to miary na wzor
poratuszach porozsyłane i cechowane od Kom-
missyi Skarbowey, a od Woiewodow i Sta-
rostow Grodzkich lub ich Urzędow pod ce-
chą wwdzińską exekwowane być mają, sub
poenis in contravenientes legi praescriptis, amis-
sione officii, i 1,000 grzywien, a na podley-
szych pod karą ćwierci roku turmy: *Seym*
Coron. 1764, v. VII, f. 330, *tit.* Ustanowienie
miary generalney.

Fałszujący miarę lub cechy, w Kommissyi Skar-
bowey lub w Ziemstwie, albo w Grodzie wła-
snym odpowie. *Ibidem*.

Miara prętowa co do włok zabezpiecza się.
Ibidem.

Wszystkie zboża przez przedaiącego strychem
mierzone być mają. *Ibidem*.

Uniwersały Kommissyi Skarbowey Litewskiej
względem miar, wag, łokci, stwierdzone, i
w całym Xięstwie do zachowania zalecone:
Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 519, *tit.* Ustano-
wienie.

A te miary są: Beczka w ktorey ćwierci 4,
w ćwierci ośmin 2, w ośminie szesnastek 2,
w szesnastce garcy 9, w ośminie garcy 18,
w ćwierci gar. 36, w beczie gar. 144. Gar-
niec ma mieć w głąb calow 7 ćwierci 2, i
część osmą cala; na szerz calow 4, trzy
ćwierci i osmą część cala, a to podług ska-
li, na tych garcach znaydować się mianey.
W garcu pułgarce 2, w pułgarcu kwart 2,
w kwarcie 2 pułkwartowki. Garniec cechow
dwa szynkowe mieć powinien. Tych cecho-

wych 6, a szynkowych 12, w czaszy do mio-
dow przasných mierzenia służącey być ma.
Funt Litewski ma łotow 32. Kamień funtow
40. Cetnar kamieni 5. Łokieć ma calow 24,
ktorych skala na łokciach położona będzie.
Ibidem.

Zlecenie WW. Woiewodom, Starostom, i Urzę-
dom Mieyskim sporządzenia tych miar, i do
exekucyi przyprawienia. *Ibidem*.

Innych miar zażywaiący, karze 100 kop groszy
Litewskich podpada. *Ibidem*.

Zalecenie zredukowania spow z starostw i dobr
dziedzicznych na pomienione miary. *Ibidem*.—
Co i w Konstytucyi Koronney gdzie o miarach
zalecono.

Vide etiam Kommissya Skarbowa Litewska.

Miasta i mieszczanie.

Przywileie mieyskie w szczegulności approbuia
się. Iurydykcyje Sądowe przy miastach uchyl-
lone, salvis his, ktore albo osobną konstytu-
cyą, albo privilegiis principum et haeredum
są nadane: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII,
f. 81, *tit.* Ubezpieczenie miast.

Mieszkańcy iacyżkolwiek, ex fundo do Miey-
skich Sądow należą, i ad onera przykładać
się mają. *Ibidem*.

Prawa de non alienandis bonis terrestribus et ci-
vitatens. in rem Stanu Duchownego stwierdzo-
ne, gdzie konst. 1726 na Litwę o dobrach ziem-
skich i mieyskich napisana, od Korony przy-
jęta z ostrzeżeniem, iż wszelkie donacje, za-
pisy, legata, wyderkaffy, połowę waloru dobr
przewyższaiące nic nie ważą. *Ibidem*.

Robienie na szynk trunkow, duchownym i świe-
ckim zabronione, salvis iuribus ac usu, iako
to w Warszawie. *Ibidem*.

Place puste i domy zruynowane od lat 60 przez
iurydykcyje mieyskie stołeczne w podatkach
zastępowane, tymże miastom stołecznym przy-
sądzone. *Ibidem*.

Dom lub kamienica długami obciążona per plus
offerentiam sprzedana być ma. *Ibidem*.

Leges sumptuariae dla miast stołecznych, wy-
iąwszy Magistraty, potwierdzone. *Ibidem*.

Exofficya po miastach większych, to jest:
w Warszawie, Krakowie, Lwowie, Lublinie,
Poznaniu, Piotrkowie, Radomiu, Kaliszu,
Wschowie, Toruniu, i we wszystkich, w kto-
rychby Krol Imé rezydował, lub ziazdy ia-
kie odprawiać się miały, dla dworu Krolew-
skiego, Posłow, i Deputatow po Seymie Co-
ron. 1764 zniesione, procz na praesidia try-
bunalskie i choragwie WW. Marszałkow w cza-
sie Seymu. *Ibidem*.

Od lokacyi ex officio exekypowane miasta, same
tylko przedmieścia ponosić ią mają, a i z tych
ulica Krakowska, i Senatorska w Warszawie
wyjęte, i tak duchowne iako i szlacheckie
pałace, dworki, domy. *Ibidem*.

Za dezolacyą i niezaplacenie stancyi, forum
w Sądach Marszałkowskich na Seymie, a na
Trybunalach w Grodzie. *Ibidem*.

- Praesidia trzymający mieszczanie, allewiacyą w podatkach miejskich mieć powinni. *Ibidem.*
- Na prezydych officyerowie i gemeyni (procz Kommandantow, arestantow, i obwachu) z gospodarzami mieścić się powinni. *Ibidem.*
- Ludzie Marszałkow. i przyjaciele sub pallio ex officyw ich chorągwi po miastach lokowani być nie powinni. *Ibidem.*
- Approbacya erygowanych miast dziedzicznych, sub jure Theutonico lub Culmensi. *Ibidem.*
- Prawa i przywileje miejskie, o kupcach Dyszydentach, cudzoziemcach, inwektach, incitamentorum luxus stwierdzone. *Ibidem.* — *Vide o tym tit.* Dyssydenci.
- Obywatelom miast Podwojewódzowie, żadnemi daninami uciskać nie maia. *Ibidem.*
- Znowu nakazano, aby Podwojewódzowie daniny wyciągający, trunki z krzywdą taxujący, ad instantiam ukrzywdzonego, nie w właściwym ale bliższym Grodzie na 1,000 grzyw. i dwie niedz. wieży był skazany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 631, *tit.* Czopowe. — Prawem r. 1775 moc taxowania trunkow Podwojewódzom i wszelkim iurydykcyom odjęta: v. VIII, f. 144, *tit.* Uchwalenie.
- Foralia albo targowe w miastach Krolewskich dla pomnożenia handlu, z uchyleniem iakichkolwiek przywileiow, pod winą 2,000 grzywien ad instantiam ejusvis w Grodzie, Ziemstwie lub Kommissy Skarbowey skazać miana, zniesione: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 333, *tit.* Zniesienie foraliorum.
- Miasta główne i inne Krolewskie jura propinandi maia, za ustanowieniem czopowego, do placenia grosza dziesiątego obligowane z czystey intraty: *Konst.* 1766, v. VII, f. 437, *tit.* Czopowe.
- W miastach rezydencyi Krolewskiej, Urzędy Miejskie co się policyi i powagi WW. Marszałkow tycze, dependować od nich maia i appellacya do Sądow Marszałkowskich od nich wolna. *Ibidem.* f. 467, *tit.* O władzy.
- Znowu na nowo statuta i przywileje miejskie approbantur. Evocatio mieszczan extra forum ostrzega się. Handle tym, ktorzy jus civile nie maia, (procz iarmarkow) zabronione, a nawet serwitoryaty od I. K. Mei wyproszone, za nieważne ogłoszone. Miasta atoli i cechy od przyięcia miejskiego, nic wymagać nie maia: *Konst.* 1768, v. VII, f. 753, *tit.* Warunek.
- Legata i testamenta in manus mortuas na gruntach i domach miejskich zapisane, nullitati podlegaią, a względem dawniejszych alienacyi, Kommissya boni ordinis ma weyrzeć, czyli się zapisom dzieie zadosyc. *Ibidem.*
- Żydzi po miastach tylko podług paktow dawnych, a gdzie tych nie masz, podług zawrzc mianych, handel prowadzić będa. *Ibidem.*
- Mieszkańcy miast na gruntach dziedzicznych extra jus civile, pod konfiskatą kupeczyć nie maia. *Ibidem.*
- Miasto iedno od drugiego, nie bliżey iak na mil dwie, wyiawszy gdzie rzeki miasta dziela, erygować wolno. *Ibidem.*
- Kommissya boni ordinis do miast Krolewskich wyznaczyć miana, weyrzeć powinna w dochody miasta i ich rozmiarkowanie. Taxę stancyi gdzie bywaią ziazdy przepisać; ordynacyą na koniec rządu dostateczną bez umy powagi starościńskiej ułożyć obowiazana. *Ibidem.*
- Ciz Kommissarze pewną tylko liczbę piwowarom po miastach (procz Warszawy) wyznaczyć, lub browar miejski pro utilitate publica wystawiać, lub quantum za propinacyą między miastem i Starostą unowia. *Ibidem.*
- W miastach ktore zaniedbały propinacyi do smierci Augusta III i spraw o też nie maia, Starostowie przy niey utrzymani będa, salvo quanto pendendo dla tych miast, co spor o propinacyą wiodą. *Ibidem.*
- Z intrat swych miasta corocznie Starostom lub dzierzawcom, a w dobrach stołowych administratorom kalkulować się, a ci Kancellaryi Koron. rapporta czynić, i o porządkach na wzajem radzić obligantur. *Ibidem.*
- W miastach i miasteczkach duchownych, podobneż porządki duchownym czynić pozwolono. *Ibidem.*
- Miasta Krolewskie idące przez zamianę w dobra ziemskie, w okręgu swoim pod protekcyą Krolewską, i przywileiow locationis zostaią, i do Sądow Assessorskich należą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 778, *tit.* Ostrzeżenie.
- Prawa miejskie pomimo jus emphyteuticum na ststwa, w całości zachowane być maia: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 138, *tit.* Starostwa.
- Miasta Krolewskie i duchowne circa jura propinandi et braxandi zostawione; wolno atoli Kommissy Skarb. dawać kontrakty plus offerenti. *Ibidem.* f. 144, *tit.* Uchwalenie.
- O miastach pogorzalych, lub przez mor spustoszałych i o allewiacyi dla nich w podatkach, *vile tit.* Podatki.
- W miastach Krolewskich, propinacya Żydom zakazana: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 916, *tit.* Warunek.
- Gorzalnie dla bezpieczeństwa od ognia, z okręgu miast rugowane być maia. *Ibidem.*
- Propinacye w miastach Krolewskich per plus offerentiam puszczone być powinny mieszczaninowi, lub pignus sufficiens maia. *Ibidem.*

Prawa szczegolne.

Miasteczko Alexandrya przy Warszawie, i wszelkie inne od Iurydykcyi miasta Warszawy excypowane, na nowo za wolne deklarowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 758, *tit.* Warunek.

Miasta Bielina przy Warszawie leżącego, iako i zamian gruntow dziedzicznych na starościńskie, approbacya: *Konstyt.* 1766, v. VII, f. 493, *tit.* Lokacya.

- Dziedzictwo Ur. Adamowi Kępskiemu od Ur. Bielińskiego Starosty Czerskiego nadane, przy mieście Bielinie w podległości Warszawy leżącym, approbowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 811, *tit.* Ubezpieczenie.
- Miastu Bielsk plac na archiwum wyznaczyć nakazano; a gdy ten z skarbu Rzeczypospolitej okupiony i na nim zbudowany dom będzie, miasto do konserwacji jego obowiązane. *Ibidem*, f. 727, *tit.* Przeniesienie.
- Żydom miasta Będzyna wyrobek i szynk trunków własnych zabroniony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 320, *tit.* Miasteczko.
- Possessorowie miasta Czyżewa chcący zbywać swe części, propinquitas do kupna przy Ur. Wodzyński Podstolinie Liwskiej, i successorach iey zostaje. *Ibidem*, f. 317, *tit.* Approbacya.
- Subsidium 8,000 zł. Polsk. miastu Elblągowi od Kommissyi Skarb. obmyślone od Stanów Rzeczypospolitej stwierdza się: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 339, *tit.* Subsidium.
- Temuż miastu procz 8,000 złot. 20,000 złot. z skarbu Koron. przez wzgląd nie dochodzących patrimonii sui dochodów Rzeczypospolitej corocznie naznaczyła: *Konst.* 1768, v. VII, f. 656, *tit.* Rekompensa.
- Ta i tey podobne nadgrody, gdy się w tabelli expens Koron. r. 1776 nie znajdują, upadły.*
- Na bezprawia miasta Gdańska, przyszłemu Krowi Imci kommissyą wyznaczyć, i to umieścić in pactis zalecono: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 86, *tit.* Miasto Gdańsk. — Co I. K. Mość Stanisław August in pact. conv. potwierdził: *Pacta Conv.* v. VII, f. 86, f. 208, *tit.* Prawa.
- Pretensye miasta Gdańska za expensa pod wojnę Szwedzką, i jako i pretensye W. Biskupa Kujaw. i Pomorskiego do tegoż miasta, dla informacyi Stanów na Seymie do Assessoryi odesłane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 758, *tit.* Miasto Gdańsk.
- Miasto Gdańsk i Toruń cum suis territoriis od pretensyi Krowi Imci Pruskiego Fryderyka II excypowane: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 42, art. 2. — Miasto Gdańsk względem cła, za obce poczytane. *Ibidem*.
- Miasto Gdańsk aby pretensye Przewielebnego Antoniego Ostrowskiego Bisk. Kujawskiego na ow czas, a dziś Prymasa Korony Polsk. i W. X. Lit. zaspokoilo, Radzie Nieustającej zlecono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 321, *tit.* Warunek.
- Miasto Grzybow przy Warszawie przywileie stwierdzone: *Konst.* 1768, v. VII, f. 763, *tit.* Miasto Grzybow.
- Miasto Hamersztyn, (po mimo dziedzictwo nastwstwo Hamersztyńskie Ur. Unrugowi nadane) przy swych przywileiach in toto zachowuje się. *Ibidem*, f. 779, *tit.* Rekompensa.
- Deklaracya dla miasta Krakowa, względem sumin na prezydya wyexpensowanych wyplacenia, i 8000 zł. co rok, aż do zupełney satysfakcyi perceptowania: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 87, *tit.* Miasto Krakow.
- Miastu Krakow sumę 495,413 zł. na potrzeby Rzeczypospolitej wyliczoną przyznano, i skarb do zaspokoienia oney obligowany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 664, *tit.* Miasto Krakow.
- Miastom Krakowowi, Lublinowi, Niepołomnicom, Kozienicom, Elblągowi, i innym, dla ulżenia w podatkach, sumę 37,723 zł. corocznie in subsidium tychże wyplacaną, i na dalszy czas skarb Koronny płacić obligatur. *Ibidem*, f. 650, *tit.* Subsidium.
- Miastu Kamieniec i Okopy S. Trojcy 30,000 zł. wyliczyć kazano. Kommendant tych fortec ma być szlachcic Polski possessyonat, a mieszczenie od aggrawacyi wolni: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 87, *tit.* Miasto Kamieniec.
- Dwórki w Kamieńcu Podolskim UU. Kazimierza Lipińskiego Podkom. Latyczew. i Gwrońskiego Stolnika Podolskiego, ab ex officii uwolnione: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 322, *tit.* Uwolnienie.
- Miasta Kazimierz przy Krakowie przywileie zabezpieczone, i trzy iarmarki temuż pozwolone, przywroceno. Obywatele tego miasta na pustych placach budujący się, na lat 10 od podymnego i puł-podymneho wolni ogłoszeni: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 916, *tit.* Miasto.
- Miasta Lwowa pretensye, do Komm. Skarb. Kor. odesłane: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 87, *tit.* Miasto Lwow.
- Miasto Leszno z mieszkańcami i dziedzicem, dla pożaru, od podatkow uwolnione. Dłużnicy także procz procentu i posagow lokacyi, dopiero po lat 6 kredytorom odpowiadać z possessyi obligowani: *Konst.* 1768, v. VII, f. 761, *tit.* Miasto.
- Znowu tegoż miasta dziedzice i obywatele, wyiąwszy intraty Kommissyi Edukacyney, od podatkow na lat 6 wolni deklarowani: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 320, *tit.* Miasto.
- Miastu Malborgowi 8000 zł. w r. 1765 wyliczyć in subsidium nakazano, a defalka dla tegoż na dalsze lata, na Generale ma być obmyślona: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 339, *tit.* Subsidium.
- Miasto Nasielsk Kommissyi Skarbowey na czas iakowy od podatku dla pogorzeli uwolnić zlecono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 762, *tit.* Wzgląd.
- Na wybrukowanie ulicy Praskiej od Wisły, summa 40,000 zł. aż do wybrukowania zupełnego ze skarbu Koronnego assygnowana; a potym na utrzymanie oneyże i mostu na Wiśle destynowana. *Ibidem*, f. 651, *tit.* Brukowanie. Toż samo konst. roku 1775 względem brukowania ulicy rzeczoney ponowila: v. VIII, f. 206, *tit.* Obiasnienie.
- Tabella zaś expens skarb. Kor. 1776 nic o tym wydatku nie wzmienia.*
- W mieście Rawie dworek W. Granowskiego Wwdy Rawskiego, za dziedziczny uznany,

- salvis oneribus civitatensibus: *Konst.* 1768, v. VII, f. 762, *tit.* Dworek.
- Pozwolenie dane Xciu Prymasowi Podoskiemu wydania przywileju lokacyi dla miasta Szreńska, który zaraz approbuie się, iako i inne dyspozycye po miastach i wsiach przez tegoż poczynione. *Ibidem*, f. 759, *tit.* Szreńsk Miasto.
- Miastu Toruń, pierwszeństwo między Pruskiemi przyznano; wolność dla niego handlowania po wszystkich portach ostrzega się. Kępe między dwoma mostami leżącą od ststwa Dybowskiego dzierzona, temuż miastu post fata ststy, odebrać na się pozwolono: salvis proventibus dla Ststy. *Ibidem*, *tit.* Miasto Toruń.
- Znowu kępa Bazar pod Toruniem do ststwa Dybowskiego przywrocona, a o prowenta przez miasto brane, sprawa do Assessoryi odesłana: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 918, *tit.* Kępa.
- Place nabyte od Ur. Ioachima Potockiego Podczas. W. X. Lit. w mieście Trębowa, dziedzictwem mu przyznane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 817, *tit.* Approbacya.
- Przepis dla miasta Warszawy względem domow drewnianych i bezpieczeństwa ognia, a to: 1mo. Aby place na targi, wolne były od wszelkich drewnianych klitek; 2do. domostwa z kominami murowanemi tak w mieście, iako i po pryncypalnych przedmieściach bez reparacyi zostać mają; gdzie ani wodek, ani oleiow składać nie wolno; 3tio. domy drewniane w sąsiedztwie kościoła lub kamienicy, na żądanie sąsiada praevia taxatione et solutione superficiei od żądających, zniesione być mogą, salvo atoli jure haereditario fundi; 4to. Urzędy miasta Warszaw. ab ex officio uwolnić obiecano: tymże w sikawki i inne porządki ogniowe opatrzyć się nakazano: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 81, *tit.* Ubezpieczenie.
- Wolność skupienia placow pustych w Warszawie Piotrowi Tepperowi, obywatelowi Poznańskiemu dana: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 372, *tit.* Pozwolenie.
- Na bruki Warszawskie corocznie 40,000 zł. w skarbie Kor. przepisano: *Konst.* 1768, v. VII, f. 645, *tit.* Bruki.
- Taż summa roku 1775, zapewniona: v. VIII, f. 153, *tit.* Produkcya. — *W konst. r. 1776 żadney o tey expensie nie masz wzmianki.*
- Kamienica Czamerowska w Warszawie z placami, po większey części od Ur. Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego opłacona, temuż jure haereditario nadana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 760, *tit.* Kamienica.
- Przywileie, prawa, i dekreta miasta Warszawy, względem nie mieszkania Żydow in toto approbantur: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 147, *tit.* Podatek.
- Sławetnemu Izaakowi Olierowi placow w Warszawie nabycie pozwała się. *Ibidem*, f. 265, *tit.* Pozwolenie.
- Place i domy Ur. Stanisława Lasockiego i Iana Tyllego w Warszawie, juri terrestri przyłączone, i od stacy żołnierskich uwolnione. *Ibidem*, f. 322, *tit.* Inkorporacya.
- Garnizon Warszawski nie ma być nad 3000 woyska Kor. i Lit. mocniejszy: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 867, *tit.* Komput. — *O czym plura vide tit.* Hetman.
- Miasto Wschowa Iuryzdykcyi Ststy na wzor Poznania posłuszne być ma: *S. Cor.* 1764, v. VII, f. 364, *tit.* Wyznaczenie.
- Miastu Zakroczym podług prawa 1589 sześć bałwanow soli, wraz z zatrzymanemi w żupie Zakroczym. przyznano, z obowiązkiem producendorum jurium, przed Kommissyą procentow stołowych. *Ibidem*, f. 369, *tit.* Miasto Zakroczym.
- Dworek Ur. niegdyś Wawrzeńca Potockiego Podst. Żytomirskiego w Żytomierzu dla sukcesorow warowany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 818, *tit.* Ubezpieczenie.
- Miasto Zygmunto od Ur. Zygmunta Siemieńskiego nowo założone approbat, i obywatele na lat 10 od podatkow uwolnieni: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 319, *tit.* Legitymacya.
- Miasto Żwaniec od podatkow ab anno 1769 do lat 12 uwolnione. *Ibidem*, f. 328, *tit.* Uwolnienie.
- Miast dziedzicznych WW. i UU. Xiążąt Sułkowskich prawa, i porządek tamże wprowadzony, approbantur. *Ibidem*, f. 318, *tit.* Dzwolenie.
- Sławetnym Adamowi Zymmanowi, Andrzeiowi Rafałowiczowi, Innocentemu Dekertowi, Ianowi Steinbühlowi, Ian. i Franciszk. Weninom, Mikołaiowi Stossowi, Piotrowi Tepperowi, Kasprowi i Ignacemu Hurtykom, Reyzlerom, Burkartowi, Dytrychowi, Gottiemu, Göbellowi, Piotrowi Blankowi, Henrykowi Colignon, Iakobsonowi, i ich sukcesorom dobr w Koronie, i w W. X. Lit. nabywać pozwolono. *Ibidem*, f. 265, *tit.* Pozwolenie.

Prawa Litewskie.

- Miasta W. X. Lit. iako to: Wilno, Kowno, Grodno, Mińsk, Nowogrodek, Witebsk, Brześć, i wszystkie stołeczne Krolewskie ab ex officio Panow Deputatow, i Poslow, na wzor Kor. uwolnione: *Konfed. Gener. Lit.* 1764, v. VII, f. 151, *tit.* Warunek.
- Domy, place, i iurydyki w miastach do Szlachty należące pod obliży dyspozycye testamentowe podpadać nie mają, pod nieważnością zaszłych nawet po konst. 1677 tranzakcyi. *Ibidem*.
- Domy i place puste po miastach długami obciążone, plus offerenti przedane być mają, dla zapobieżenia miast ruinie. *Ibidem*.
- Miasta i mieszczenie extra forum civitatense et assessoriale zapozywani nie będą. *Ibidem*.
- Evocatio extra forum civitatense et postcuriale miast i mieszczen, sub poena sześciu niedziel

wieży, i 40 kop, refusione damnorum, ac nullitate iudicatorum na nowo ostrzega się: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 544, tit. Ubezpieczenie.*

Magdeburycy: Ianiska, Szklowska, i Bobruyska approbowane: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 182, tit. Approbacya.*

W miasteczkach Krolewskich W. X. Lit. procz Wilna, Trokow, Kowna, Lidy, Nowogrodka, Wołkowyska, Pińska, Mińska, Mozyra a z stołowych, Brześcia i Grodna, Magdeburycy skasowane, i Sądy Potoczne Ststom zlecone, co i o dziedzicznych miastach rozumieć się ma: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 925, tit. Ustawa, nro 2.*

Akta Magdeburyskie z miasteczek W. X. Lit. procz którym to prawo warowane, do Kancellaryi Grodzk. powiatowych przenieść kazano. *Ibidem.*

Plac Kurczewski z gruntem Sawłuki zwanym w Brześciu Litew. Ur. Niemcewicza Sędziego Ziemskiego woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego w dobra ziemskie obrocony: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 662, tit. Libertacya.*

Kommissya do podania tego placu Ur. Niemcewiczowi Sędziemu Brzeskiemu Litewskiemu. *Ibidem, f. 667, tit. Dopelnienie.*

Miasto Grodno dla chorągwi trybunalskiej stancye na przedmieściu wyznaczyć ma: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 151, tit. Warunek.*

Miasto Hłusk na lat 10 dla pożaru od wszelkich podatkow uwolnione: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 673, tit. Uwolnienie.*

Miasto Krynki od podatkow, płacenia prowizyi, i zalegley raty pogłownego Żydows. na lat 10 oswobodzone: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 672, tit. Wzgląd.*

Miasto Mińsk od zalegley raty czopowego roku 1752 i processu w Kommissyi Skar. przewidzianego, uwolnione: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 672, tit. Uwolnienie.*

W miastach Nowogrodka, Brześciu, Grodnie, Wilkomierzu, i Rosieniach wszelkie libertacye i excepcye od czopowego i szelężnego uchylone: *Konst. Lit. Seymu Cor. 1764, v. VII, f. 385, tit. Czopowe.*

Place dwa w mieście Oszmianie Ur. Tadeusza Kociella Ststy Oszmiań. dawniey w ziemskie obrocone, przy tymże prawie zachowują się: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 667, tit. Ubezpieczenie.*

Miasto Rzeczyca dla zakordonowanego Rochaczewa, na Sądy, Seymiki i wszelkie akty, powiatowi Rzeczyckiemu naznacza się: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 941, tit. Desiderium.*

Miasto Słuck z Kopylem i innymi miasteczkami od trzymania garnizonu i akcyzy uwolnione in perpetuum: a tym samym i przeieżdzający ullo titulo płacić iey nie mają: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 847, tit. Uwolnienie.*

Miasta Słuck i Lachowicze na lat 10, a Radoszkowicze na lat 3 od podatku i prowizyi

płacenia uwolnione: *Konst. Lit. v. VIII, f. 672, tit. Wzgląd.*

Miasto Uszacz na Sądy i Seymiki dla wdztwa Połockiego determinowano. Tamże rabina kreować possessorom pozwolono: od ktorego, miasta Sieliszcze, Babinicze, karczmy, i przykahalki do Sieliszcza należące dependować nie będą. Także i miasto Pyszno od Uszackiego kahału zależeć nie ma: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 941, tit. Miasto.*

Porownanie in prerogativis miasta Witebska z miastem Wilnem, i przywileie iego ante unione approbowane, oraz wolne robienie trunkow, Magistratowym osobom na własną potrzebę ostrzeżone: *Konst. Lit. Seymu Koron. 1764, v. VII, f. 422, tit. Miasto Witebsk.*

W mieście Wilnie na iurydyce Montwidowskiej sześć kotłow wolnych od podatkow skasowano, salva compensatione przez Kommissyą Skarbową designanda possessorom teży iurydyki; a tylko 3 na Werkach za wolne deklarowane. *Ibidem, f. 385, tit. Czopowe.*

W mieście Wilnie dla spokojności, regimentowi pieszemu buławy W. X. Lit. konsystencya naznaczona: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 528, tit. Podwyższenie.*

W rynku miasta Wilna wszystkie drewniane budynki mają być skasowane, a w ulicach pryncypalnych, gdzie się mieszkania drewniane znajdują, kominy murować i dachówką pokrywać in spatio dwóch lat bez inney reparacyi nakazano. *Ibidem, f. 546, tit. Miasto Wilno.*

Tamże w drewnianych domach wodek i oliow chować zakazano. A domy drewniane pałacom i kościołom przyległe, praevia taxatione palatinali skupować pozwolono. *Ibidem.*

Urzędy mieyskie w sikawki i haki do gaszenia ognia opatrzyć się powinny. *Ibidem.*

Budowa abhinc drewniana tamże zakazana. *Ibidem.*

Tamże cechy wszelkie zniesione, z warunkiem, aby tylko kupiec, lub rzemieślnik przychodziń mieyskie przyjął. *Ibidem.*

Kupcy atoli do lat 3 i w domu własnym osiadający 1 od 100 procentu do ratusza płacić mają, co i o rzemieślnikach rozumie się. *Ibidem.*

Zażycie murów zamkowych Wileńskich ad publicos usus I. W. Woiewodzie Wileńskiemu polecane. *Ibidem.*

Plura vide tit. Kupcy. Kommissya Skarb. Marszałkowie WW.

Minister i Ministeria.

Ministeria Status w iednym domie, a tym bar dziey w iedney osobie mieszczone nie będą: *Pacta Conv. v. VII, f. 202, § Także.*

Pomnożenie lub zmniejszenie powagi Ministrow Pacis et Belli na wolnym Seymie, tylko iednomysłności głosow należy: *Trokt. 1768, v. VIII, f. 602, § 7, tit. Materie Status.*

Ministrowie Pacis et Belli na reassumpcyach Trybunałow znajdować się nie mają: *Konst.*

1768, v. VII, f. 697, *tit.* Złączenie, *puncto* Ostrzegamy.
 Ministeria wszystkie, rezolucjom, listom upominalnym i rekwiżycjonalnym Rady, sub poena suspensionis ab officio na nieposłusznych, posłuszne być powinny: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 849, *tit.* Obiaśnienie.
Plura vide tit. Rada. Marszałek. Pieczętarz. Podskarbi. Hetman, *et tit.* Urzędy.

Minorenes, *vide tit.* Dzieci.

Młyny, *vide tit.* Podatki. Kommissya Skarbowa. Rzeki.

Mniszki.

Mniszki równie iak zakonnicy męskiey płci tylko z dziesiątej części substancyi na siebie spadającej, tylko ad vitae tempora korzystać mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 819, *tit.* O nieoddalaniu.

Expeditio muliebris do klasztorow w gotowiznie dawać się nie powinna. *Ibidem.*

Plura vide tit. Klasztory.

- **Mosty**.

Mosty, groble, dziedzice naprawiać mają: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 34, *tit.* Cło generalne.

Kupcy cujuscunque status mostowego lub grobelnego na mostach większych od konia lub wołu po groszy 3, a na mniey kosztownych po gr. 2 lub 1 płacić mają: od popasu gr. 1, a od noclegu gr. 3, za każdego wołu lub konia zaplaca; a to podług taryff od Kommissyi Skarb. ułożyć mianych praevia lustratione. *Ibidem.*

Znowu mostowe i grobelne po groszy miedzianych 3, od wołu i konia, gdzie 150 łokci grobli lub mostu, do groszy 6 miedzianych podwyższyc pozwolono. A co się większych ciężarów tyce, Kommissyi Skarb. regulament wolny zlecony: *Konst.* 1768, v. VII, f. 671, *tit.* Pozwolenie.

Przywileie na mostowe w dobrach Lit. gdzie dziedzic jest właścicielem obydwóch brzegow, uchylone: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 649, *tit.* Warunek.

Zalecenie dziedzicom wsiow Krzywosądzcy i Rozniat uczynione, aby drogi naprawiali, groble sypali etc: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 93, *tit.* Przeprawy Kuiawskie.

Zabezpieczenie rekompensy Ur. Stanisł. Dembińskiemu Podcz. Krakow. za groble we wsi Baryczy utrzymane. *Ibidem, tit.* Rewizya.

Most na Wiśle na Elekcyą sporządzony, kosztem Rzeczypospolitey utrzymywać nakazano: *P. Conv. v. VII, f. 207, §* Most.

Exakcy z mostu na Wiśle pod Warszawą Seymem Conv. uchwaloną, tryplikowana; a wybudowanie nowego Kommissyi Skarbowey zlecone, z ostrzeżeniem, aby Starostowie drzewa nie bronili na tę budowę: *S. Cor.*

1764, v. VII, f. 334, *tit.* Most na Wiśle pod Warszawą.

Na reparacyą mostu w Białosliwiu, wrab wolny w lasach dzierzawy Zelgniewskiej pozwolony. *Vide tit.* Lasy.

Na moście pod Toruniem wszelkiey kondycyi ludzie od osoby po gr. 1, od konia po gr. 2, od bydłcia gr. 2, od barana, owcy, wieprza szeląg 1 płacić obligowani: *Konst.* 1768, v. VII, f. 759, *tit.* Miasto Toruń.

Na mostach pod Kołem każdy płacić obligowany od konia po gr. 2; od pary koni lub wołow w ciężarze, lub lozem idących po gr. 3; od skopu, wieprza, po gr. 1, a to pod winą 500 grzywien. *Ibidem, f. 809, tit.* Przeprawa.

Pozwolenie Xciu Adamowi Ponińskiemu Marszałkowi *Konf. Kor.* i Seymowemu, wystawienia mostu na Wiśle pod Warszawą, z kondycyą: że do lat 10 od wystawionego mostu, na siebie mostowe wybierać, a po lat 10 aż do śmierci tenże po 50,000 zł. do skarbu co rok płacić będzie. Po śmierci zaś Xcia Imci, cała intrata do skarbu wroci się: *Konstyt.* 1775, v. VIII, f. 205, *tit.* Most.

Lat te 10 mają się rachować we trzy lata od oblaty *konst. tit.* Most; iczeli most na palach: a w lat 2 iczeli na statkach budowany będzie. *Ibidem, f. 206, tit.* Obiaśnienie.

Dla bezpieczeństwa podróżnych, straż do mostu pomienionego z pontynierow dawana będzie. *Ibidem.*

Instruktarz mostowego.

Od człowieka pieszego gr. m. 2; od bydłcia gr. 4; od skopow, wieprza gr. 2; od statku szlacheckiego zł. 5; od statku kupieckiego zł. 10; od bryki ładowney zł. 1; od karety ładowney gr. m. 20; od karety nie ładowney gr. 10; od wozka ładownego gr. 10; od nieładownego gr. 5; od konia gr. 4. *Ibidem.*

Summa z mostowego Wielmożney Krakowskiej warowana. *Ibidem.*

W czasie zebranego lub zepsutego mostu, przewoz należy do Xcia Ponińskiego i podług instruktarza *konst. S. Cor.* płacony będzie. *Ibidem.*

Most latem od godziny 4 z rana do godziny 11 w wieczor, zimą od godziny 7 z rana, do godziny 7 w wieczor otwarty będzie. A gdy kto później przeprawiać się zechce, tedy nad instruktarz: pieszy szeląg 1; od bydłcia gr. m. 1; od bryki gr. 5; od karety pakowney gr. 5; od niepakowney gr. 3; od wozu pakownego gr. 2; od niepakownego gr. 1; od konia gr. 1; od skopa, barana etc. szeląg 1 zapłaci. *Ibidem.*

Kuryerowie i sztaffety każdego czasu puszczone będą. *Ibidem.*

Nie płacący mostowego w *Komm. Skarb.* odpowie. *Ibidem.*

O gwałty, w Sądach Marszałk. sprawi się. *Ibidem.*

Ulica od mostu na Pradze wybrukowana być ma przez Kommissyą Skarb. *Ibidem.*

Teyże place, na skład narzędzia mostowego, przy moście skupić nakazano. *Ibidem.*

Osoby mendicantium, tudzież żołnierze Marszałk. iako ex munere officii przez most przechodzący, od mostowego wolni. *Ibidem.*

Wystawienie mostu na Bugu między Rybnem i Drogoszewem bez przeszkody defluitacyi Ur. Maciejiowi Sobolewskiemu Pisarz. Ziem. Gr. Warszaw. i wybieranie mostowego podług tabelli Kom. Skarb. pozwala się: *Konst. 1775, v. VIII, f. 208, tit. Pozwolenie.*

Approbacya przeprawy na Ziomku Ur. Krzysztofa Zakrzewskiego, i pozwolenie udeterminowania przez Kommissyą Skarb. grobelnego. *Ibidem, f. 323, tit. Przeprawa.*

Plura vide tit. Cło. Kommissya Skarb.

Myto, vide tit. Cło. Mosty.

Nadgrody, vide tit. Zasługi.

Neofici.

Neofici, szlacheckich przywileiow zażywający, do zabaw mieyskich lub wieyskich udać się mają; a z dobr iezli iakie posiadają, we dwa lata wyprzedać się sub confiscatione bonorum obligantur: o co forum w Trybunale: *Konf. Gener. Kor. 1764, v. VII, f. 74, tit. Neofici.*

Neofici w W. X. Lit. przed konst. 1764 S. Cor. nawroceni, nie mają podlegać rygorowi prawa wspomnionego, oddalającego ich od prerogatyw Stanu Szlacheckiego; ale tylko in post nawracać się mający, rygorowi temu podlegli: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 863, tit. Restytucya.*

Nobilitacya neofitow niektórych, vide tit. Szlachectwo, czyli Nobilitacya.

Nobilitacye, vide tit. Szlachcie i szlachectwo.

Noty ministryalne, vide tit. Deklaracya.

Odziaźd.

Senatorowie lub Starostowie Grodowi, nie mający od Rzeczypospolitey pozwolenia wyjazdu za granicę, mogą ie od Krola Imci otrzymać: *Konst. 1768, v. VII, f. 812, tit. Dozwolenie.*

Uwolnieni od brania tego pozwolenia: *Konst. 1775, v. VIII, f. 185, tit. Pozwolenie.*

Pozwolenie wyjazdu za granicę różnym osobom: *Konf. Gener. Kor. 1764, v. VII, f. 106, tit. Pozwolenie.*

Pozwolenie podobneź na Seymie Cor. 1764: *v. VII, f. 380, tit. Wyjazdu.*

Takież pozwolenie, z ostrzeżeniem: iż wyieżdża-

jący, hoc spatio, we wszystkich subselliach gaudent beneficio suspensionis: *Konst. 1766, v. VII, f. 495, tit. Pozwolenie.*

Pozwolenie wyjazdu za granicę W. Iozefowi Wwdzie Wołyńskiemu, i Iozefowi Stście Sandomir. Hrabiom Ossolińskim, Antoniemu Lubomirskiemu Lubelskiemu, Ignac. Ceterowi Belzkiemu Woiewodom. Item Ur. Alexandrowi Borzękiemu Stście Przemyskiemu, Ur. Adanowi Xciu Czartoryskiemu Gen. ziem Podolskich, Ur. Fryderykowi Moszyńskiemu Stście Nowokorczyńskiemu: *Konst. 1768, v. VII, f. 812 i 813, tit. Pozwolenie.*

Pozwolenie wyjazdu za granicę Xciu Karolowi Radziwiłłowi Marszałkowi Konf. Gen. Kor. i Seymowemu, i W. Stanisławowi Brzostowskiemu Marszałkowi Konf. Gen. Lit. *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 865, tit. Pozwolenie.*

Odmowienie Sądu, vide tit. Sądy w ogolności.

Officyaliści Skarb. Rady, vide tit. Kommissya Skarbowa. Rada.

Okazywanie.

Prawa dawne o okazywaniach woiewodztw, podług czasu w mieyscach przez lauda wyznaczonych stwierdzone: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 76, tit. Okazywanie.*

Popisy co dwa lata nazajutrz po S. Michale czynione być mają: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 184, tit. Popisy.*

Popisowe registra ad acta podane być powinny. *Ibidem.*

Każdy szlachcie osiadły w swym woiewodztwie, do popisu należy. *Ibidem.*

Maiący w różnych woiewodztwach possessye, dość aby się w iednym pisali. *Ibidem.*

Registra popisowe, szlachectwa nie probują. *Ibidem.*

Opactwa i Opaci.

I. K. Mość Stanisław August przyobiecuie traktować z Stolicą Apostolską, względem podania in commendam opactw wszystkich, ktorych intraty na podział mensae commendatariae et claustralis wystarczają: *Konst. 1768, v. VII, f. 743, tit. Opactwa.*

Z tych iedne Xciu Prymasowi, na ow czas, uchylając prawo de incompatibilitate, drugie dla Akademii Krak. inne Biskupom i Prałatom szczupłe intraty mającym, obiecane. *Ibidem.*

Sukcessya po Opatach klasztornych w trzech częściach successorom należy. *Ibidem, f. 819, tit. O nieoddalaniu.*

Opactwo Paradyzkie do wolney elekcyi monachorum Cistersiensium powrocić ma. *Ibidem.*

Opiekun i opieka.

Tranzakeye wszelkie między opiekunami a pu-

pillami, między starszemi a młodszemi bracią cum laesione juris naturae, chociażby in forma uczynione, abrogantur: *Konst.* 1768, v. VII, f. 708, *tit.* Złączenie, *puncto* Zapobiegając.

Opieka do lat 18 trwać ma. *Ibidem.*

Dzieciom po zmarłych rodzicach, wdowom po mężach bez opiekunów testamentowych zostającym, Ziemstwa i Grody opiekunów, attenta proximioritate krewnych pignus sufficiens mających, wyznaczać mają; a gdy tego nie czynią, do I. K. Mci praevia manifestatione udać się należy, który ich wyznaczy; takowi opiekunowie co rok wykonawszy przysięgę, kalkulacją w Grodzie lub Ziemstwie czynić obligowani: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 183, *tit.* Ubezpieczenie.

Tymże grosz 10ty z czystey intraty warowany. *Ibidem.*

Oppressio civis liberi, vide tit. Szlachcic. Sądy w ogolności.

Ordynacye.

Uchylenie dyspozycyi niegdys I. W. Xcia Ianusza Ostrogskiego Kasztel. Krakow. względem successyi Kawalerow Maltańskich w dobrach ordynackich in casu wygaśnięcia rodziny: *Konst.* 1766, v. VII, f. 487, *tit.* Rozwiązanie.

Tranzakcyje Sandomir. r. 1753 Xcia Ianusza Sanguszka niegdys Marszałka Nadw. Lit. approbowane. *Ibidem.*

Kommissya do rozłożenia 300,000 zł. na utrzymanie 600 ludzi, od Xcia Ianusza Ostrogskiego Rzeplitey ofiarowanych, którym Kommandanta I. K. Mość szlachcica Pol. wyznaczył ma. *Ibidem.*

Odnowienie tey Kommissyi: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 202, *tit.* Dobra.

Teyże zlecenie przyspieszenia dzieła swego. *Ibidem*, f. 204, *tit.* Zalecenie.

Utwardzenie praw i pretensyi różnych WW. i UU. possessorom dobr ordynackich: *Konst.* 1766, v. VII, f. 487, *tit.* Rozwiązanie.

Ostrzeżenie dla success. Beaty i Anny Katarzyny Kościeleckich, iako ta konstytucya praedjudicare im w niezym nie ma, co do ich pretensyi. *Ibidem.*

Tranzakcyje Xcia Ianusza Sanguszka niegdys Marszałka W. X. Lit. nie mają nadwierać praw possessorow dobr ordynacyi Ostrogskiej przed pomienioną tranzakcją posiadanych: *Konst.* 1768, v. VII, f. 748, *tit.* Objaśnienie.

In reliquo konst. 1766 względem teyże ordynacyi approbatum, a w szczególności prawa Ur. Iana z Dukli Przyluskiego, Ur. Michała Skrzetuski-go, Xiężny Maryi z Lubomirskich Radziwiłłowy Miecznikowy Lit. Ur. Szydłowskiego Ststy Uszyckiego, Ur. Kaspra Lubomirskiego Generała wojsk Rosyjskich i successorow UU. Teodora Lubomirskiego Cześnika Koron. stwierdzają się. *Ibidem.*

Znowu konst. r. 1766 i 1768 względem rozrządzenia Xcia Ianusza Sanguszka dobrami ordynackimi, approbowane: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 202, *tit.* Dobra.

Approbacya skryptu ad archivum metryki dnia 14 Grudnia 1774 r. podanego pro re ordynacyi Ostrogskiej. *Ibidem*, f. 204, *tit.* Approbacya.

Ordynacyi Myszkowskiej przywileie i ustawy approbantur: *Konst.* 1768, v. VII, f. 809, *tit.* Ordynacya.

Pozwolenie WW. i UU. Xtom Sułkowskim fundowania ordynacyi i oneyże approbata: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 18, *tit.* Dozwolenie.

Zniesienie ordynacyi z dobr Ostrowia w possessyi W. Ioachima Chreptowicza Podkanclerz. Lit. zostających; i wolne onych rozrządzenie temuż przynane. Warowano oraz 16,000 zł. XX. Dominikanom Łukiewskim, 1,000 zł. XX. Bazylianom Nowogrodzkim, na tychże dobrach lokowane. *Ibidem*, f. 648, *tit.* Zniesienie.

Ordynacye Sądow Kommissyi Skarbowych, Wojskowych, Assessorskich, Trybunału, *vide tit.* Kommissye. Trybunał.

Pacta conventa.

Wyznaczenie Deputatow ad pacta conventa Nayiaśniejszego Stanisława Augusta: *Konf. Gener. Kor.* 1764, v. VII, f. 4, *tit.* Ułożenie pactorum conventorum.

Tymże Deputatom zalecono umieszczenie w proiekcie pactorum conventorum punktu, aby Krol Imć w stroiu Polskim chodził. *Ibidem.*

Item. Zalecenie Deputatom ad pacta conventa, umieszczenia niektórych artykułow względem Sądow Assessorskich Koronnych i W. X. Lit. miast Krolewskich, spraw colonorum etc. *Ibidem*, f. 78, *tit.* Zlecenie.

Wyznaczenie Kommissarzow do ugodzenia Stanu Duchownego z Swieckim, Krolowi Inci przyszedlemu in pactis zalecić kazano: *Seym Conv.* 1764, v. VII, f. 87, *tit.* Compositi.

Pacta conventa zaraz po Elekcyi Nayiaśn. Stanisława Augusta umowione, zakończone, i przypięzione mieć chciano: *Akt Elekcyi* 1764, v. VII, f. 194, *tit.* Czas Seymikow.

Pacta conventa i przysięga I. K. Mci co Seym ma być czytana, z wolnością każdemu Senatorowi i Posłowi domowienia się: *Art. Pact. Conv.* 1764, v. VII, f. 201, § Przysięga.

I. K. Mość Stanisław August pacta conventa już przysiężone, w czasie Koronacyi na nowo zachować przyrzeka: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 314, *tit.* Acta interregni.

Wypisy szczegulne in Pactis Conventis masz pod tytułami właściwemi.

Pakta z postronnemi, vide tit. Traktaty.

Pałace Rzeczypospolitey, vide tit. Zamki.

Patron.

Konstytucya Seymu Coronationis 1764, (c. VII, f. 327, tit. Palestra) oddalająca kondycyą miejską a patrocinię w Kommissyi Skarbowey Koronney uchyla się; wyiawszy Trybunały, Sądy Ziemi i Grodzkie i że też w Sądach Zadwornych, Kommissyach Skarbowych i Wojskowych, w Sądach Marszałkowskich, et in iudicio mixto tak w Koronie, iako i w W. X. Lit. stawac może, declaratur: *Konst. 1768, v. VII, f. 758, tit. Wzgląd.*

Palestry mecenasow w Trybunale Koronnym więcej nad 30 być nie ma. *Ibidem, f. 700, et sequ. tit. Złączenie, puncto Ze wielkie.*

Ci odpowiadać mają za tumulty swoje i swych dependentow. *Ibidem.*

Officia executiva pod karą 2,000 grzywien, sprawować w czasie funkcyi nie mogą. *Ibidem.*

Nie mogą także w czasie swej patronizacyi nabywać dobr sub lite będących. *Ibidem.*

Odchodzący od kratak i odstępujący patrocinantę z feryarza wymazany i ex caetu Palestry na zawsze odsadzony będzie; autor zaś wszczętego buntu 1,000 grzywien zapłaci, i 6 niedziel więzić siedzieć ma. *Ibidem.*

Palestrant dopiero w lat 4 po patronizacyi Deputatem obrany być może. *Ibidem.*—Uchylono to prawo r. 1775 i zaraz po wyjściu z Palestry capax omnium functionum deklarowany: v. VIII, f. 167, tit. Trybunał.

Patron stawiający w sprawie namowionego lub przekupionego inkarcerata, końcem podciągnięcia pod registr incarceratorum causas iuris, karze 2 niedziel więzić podlega: *Konst. Lit. Seym Coron. 1764, v. VII, f. 398, tit. Regestra, nro 4.*

Patronowie in omnibus Subselliis W. X. Lit. podług prawa r. 1726, nobiles possessionati być mają: *Konst. Lit. 1764, v. VII, f. 406, tit. O Patronach.*

Toż i o Patronach Sądow Zadwornych Lit. napisano: w *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 537, tit. Ordynacya.*

Podobnież i względem Patronow Kom. Skarb. Lit. warowano. *Ibidem, f. 509, tit. Ordynacya.*—*Których praw masz wykład powyżey.*

Dwoch tylko do iedney sprawy, ieden do produktu, drugi do repliki należeć ma. *Ibidem w Konst. Lit. Seymu Cor.*

Pro laesione vel vexatione partis od patronizacyi odpadaia. *Ibidem.*

Indukty czyli produkta na piśmie Sądowi podawać, praw nie nakręcać, korupcyi nie roznosić obligantur. *Ibidem.*

Plura vide tit. Trybunały, i Ordynacye Kommissyi. Sądy.

Pensye, vide tit. Salaria. Zaslugi.

Pieczętarze i pieczęć.

Pieczętarze przy pisaniu na urzędz przywileiow

w Kancellaryach swoich zabezpieczeni: *Pacta Conv. v. VII, f. 202, § Wakanse.*

Pieczęci pokojowej i sygnetu do spraw i expedycyi Rzeplitey zażywać nie wolno; uniwersaly nią pieczętowane, nullitatis deklarowane: *Art. Pact. Conv. v. VII, f. 204, § Pieczęci.*

WW. Kancelerze obojga Narodow baczyć mają, aby nie z Kancellaryi przeciwnego prawom nie wychodziło: *Trakt. 1768, v. VII, f. 597. Vide etiam tit. Prawa i przywileie.*

Wszystkie biskupstwa procz Prymasa, i biskupstw Krakowkiego i Kuiawskiego pro compatibilibus z pieczęciami deklarowano. *Ibidem, f. 743, tit. Kancelerze.*

Kancellaryi Koron. za expedycye przed seymowe po 100 czerw. zł. skarb Koron. płacić ma podług dawnych zwyczaiow: *Konst. 1768, v. VII, f. 743, tit. Expedycye.*

Kancelerze mają mieć kommissyą z dwuch Senatorow, a 4 z stanu Rycerskiego złożoną: Sekretarze WW., Referendarze, i Pisarze WW. są Assessores nati, cum voto decisivo, ieżli w inszey iurydykcyi nie zasiadaią: Instygatorowie według prawa 1768, a Metrykanci, gdy są Szlachta, cum voto consultivo zasiadać mogą. Nadto wolno Kancelerzowi dać miejsce w Assessoryi cum voto consultivo obywatelom do tego zdatnym. Kancelerze sześć miesięcy, a Assessorowie 4 mieszkać w Warszawie powinni. Komplet osob 3 sklada. Pensya Assessorow 6,000 zlot. ktore między zasiadaiących dzielone będą. (*Roku 1776 pensya ta w Tabelli expens opuszczona; vide v. VIII, f. 891, tit. Tabella.*) Assessor Posłem być nie może, a Posłowie Assessorami być mogą. Funkcyja ich tylko lat 2 trwać ma. Kancelerze co miesiac sygillate przywileiow do Rady odeszla. Pieczęci zostana iak dawniey przy Kancelerzach. Pieczętowania przywileiow a Consilio Permanenti zależacych, trudnić nie mogą, iako i expedywania interessow zagranicznych w Radzie decydowanych; mogą atoli Radzie na piśmie swe podać remonstracye, i do aktow publicznych oddać, a gdy tych Rada nie przyimie, pieczęci odmowić nie mogą. Wykraczaiający Kancelerze, w Sądach Seymowych odpowiedza. In reliquo przy dawnych prawach zostawieni: *Konst. 1775, v. VIII, f. 106, tit. Kancelerze.*

Plura vide tit. Sądy Assessorskie. Rada.

Pieniądze, vide tit. Moneta i mennice.

Pisarze WW. i Sądowi.

Pisarzow WW. liczba powiększona. *Vide tit. Urzędz.*

Ciż są Assessores nati w Sądach Zadwornych i Referendarskich. *Vide tit. Sądy Assessorskie i Referendarskie.*

Ciż także są candidati nati do Konsyliarstwa i Sekretaryi Rady, iako i do Departamentu Interessow Cudzoziemsk. *O czym masz tit. Rada.*

Pisarze Woiewodzey od zieżdzania na registra woiewodztw na Trybunały uwolnieni, a pioro przy Pisarzach Ziemstw Trybunałowi assystuujących, zostawione: *K.* 1768, v. VII, f. 688, *tit.* Złączenie, *puncto* A gdy.

Znowu Pisarze Ziemscy Sieradzki i Lubelski od pisania dekretow uwolnieni, a na ich miejsce woiewodztwa Pisarzow obierać będą. In casu śmierci ich lub choroby, do Pisarzow Ziemskich, lub his impeditis, Grodzkich Woiewodzkich pioro w Trybunale w czasie rejestru swego woiewodztwa należy: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 167, *tit.* Trybunał Koronny.

Ciz przysięgli być mają. Dekreta in spatio 6 dni oblatować w Ziemstwie gdzie Trybunał, powinni. Te gratis Ziemstwa przyjmować będą; akta trybunalskie każdy Pisarz w Grodzie własnym oblatować tenetur. In causis zaś remissarum, contumacialium, processuum omnium palatinatum, tum suspensionum, et paritatis votorum przeszłych Trybunałów, Pisarzowi Ziemskiemu Sieradzkiemu w Piotrkowie, Lubelskiemu w Lublinie pioro przyznano. *Ibidem.*

Pisarz Trybunalski, powtore dopiero w lat sześć obrany być może. *Ibidem.*

Pisarzom Woiewodzkim, od dekretow pensyą roku 1726 przepisaną, brać pozwolono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 172, *tit.* O Pisarzach.

Ciz przysięgli być powinni. *Ibidem.*

Pisarzowi Ziemskiemu i Grodz. Ciechanow. Ur. Kazimierzowi Brzozowskiemu dla lat podeszłych, Surrogat naznaczony: *S. Cor.* 1764, v. VII, f. 347, *tit.* Przydanie.

Alternata pisania dekretow trybunalskich na regestrze wwdztwa Płockiego, między Pisarzami Płockim i Zawskrzyńskim Ziemskim ostrzega się. *Ibidem.* f. 350, *tit.* Alternata.

Alternata ta i następujące, upadła dla praw późniejszych o Pisarzach Trybunalskich.

Taż alternata między Pisarzami Ziemskimi: Kiowskim, Żytomirskim, i Owruckim warowana. *Ibidem.* f. 354, *tit.* Ustawa.

Tęż alternatę Pisarze wwdztwa Sandomirskiego w pisaniu dekretow trybunalskich zachować mieli, to jest: na rok pierwszy Sandomirskiemu, na drugi Radomskiemu, na trzeci Stężyckiemu pioro należało. *Ibidem.* f. 345, *tit.* Deklaracya.

Pisarze Ziemscy i Komornicy Krakowscy circa praerogativam sądenia spraw exemptionum i extraditionis subditorum na otwarciu xiąg ziemskich potwierdzeni: *Konst.* 1766, v. VII, f. 473, *tit.* Pisarz.

Prawo to Xstwa Zatorskie i Oswiecimskie przyięły. *Ibidem.*

Pisarz Ziemski Zatorski alternatą z Ziemskim Krakowskim co czwarty rok dekreta trybunalskie pisać miał. *Ibidem.*

Taż alternata między Pisarzem Ziemskim Belzkim i Buskim ostrzega się. *Ibidem.*

Pisarze: Ziemski Miński obligowany na kadencyą Nowogrodzką, a Ziemski Nowogrodzki na kadencyą Mińską registra aktoratów od Pisa-

rzow Trybunalskich złożone, odesłać pod pieczęcią: *Konst. Litew.* 1766, v. VII, f. 534, *tit.* Obiaśnienie.

Obowiązek ten ustał po zniesioney prawem r. 1775 w Mińsku i Nowogrodzku kadencyi trybunalskiej.

Pisarzowi Ziemskiemu Warszawskiemu pensya 2,000 zł. końcem wydawania gratis konstytucyi ekstraktow do 8,000 zł. corocznie podwyższona: *Konst.* 1768, v. VII, f. 648, *tit.* Powiększenie.

Roku 1776, taż pensya do 10,000 zł. podniesiona: v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.

Ur. Sobolewski Pisarz Ziemski Warszawski od przysięgi super veram infirmitatem uwolniony, gdy będzie subdelegował na swoje miejsce drugiego, w czasie Sądow Seymowych gdzie pioro trzymać obligowany. *Ibidem.* f. 912, *tit.* Subdelegacya.

Pisarz Ziemski in casu paritatis, ma votum decisivum: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 183, *tit.* Sądy.

Na miejsce zmarłego Pisarza, Sędziowie innego obiorą, aż do elekcyi nowego na Seymikach. *Ibidem.*

Pisarze Assessoryi Kor. rownie iak w Lit. Szlachta być powinni: *Konf. Gener. Kor.* 1764, v. VII, f. 78, *tit.* Zlecenie. — Tymże pensyi 6,000 zł. wyznaczono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 637, *tit.* Expensa; — a roku 1776 stwierdzona: v. VIII, f. 881, *tit.* Pisarz. — Także i Pisarzowi Dekretowemu Assessorskiemu w Litwie 6,000 zł. uchwalono, o czym *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 545, *tit.* Wyznaczenie; a *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 931, *tit.* Tabella.

Pisarze Skarbowi W. X. Lit. na Kommissyi Skarbowey mają mieć miejsce: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 392, *tit.* Zniesienie.

UU. Pisarzom Skarbowym W. X. Lit. pensya 3,000 zł. z obowiązkiem bywania na Kommissyach naznaczona: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 865, *tit.* Ubezpieczenie.

Pisarze Trybunalscy regestrow spraw odmieniać i fałszować, sub adjudicatione ab officiiis et refusione damnorum, nie mają: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 398, *tit.* Regestra.

Pisarze Trybunalscy procz solucyi konst. 1726 opisaney, żadney sub relegatione ab officio, bonifikacyi pretendować nie mogą. *Ibidem.*

Plura vide tit. Sądy. Trybunały.

O Pisarzach Kommissyi Skarb. i Woysk. *vide tit.* Kommissye.

Plenipotent i plenipotencya, vide tit. Patron.

Plenipotencye ministeryalne, vide tit. Traktaty.

Poczty.

Intrata z poczt na dochod Krolewski obrocona; a regulament ich tak przyobiecany, aby z nich

wygoda bez uciążliwości obywatelów wynika: *Pacta Conv. v. VII, f. 205, § Lubo.*

Kuryerowie i sztafety każdego czasu przez most pod Warszawą przepuszczeni być powinni: *Konst. 1775, v. VIII, f. 205, tit. Most.*

Poddani.

Całość dominii et proprietatis dziedziców nad poddanymi według praw statutowych zmniejszana i odejmowana nie będzie: *Trakt. 1768, v. VII, f. 600, § 19.*

Ius atoli vitae et necis poddanego, nawet kryminalisty, w ręku dziedzica być nie ma; ale do Sądu Ziem. Grodz. lub Miejskiego w miastach większych oddany być powinien. *Ibidem.*

Szlachcic chłopą złośliwie i nie przypadkowo, ale dobrowolnie i rozmyślnie o śmierć przyprowadzający, nie głowszczyzną, ale utratą własnej głowy w Sądzie przyzwoitym karany będzie. *Ibidem, § 20.*

Rany chłopu przez szlachcica zadane, roztropności i sumiennej surowości Sędziów zestawiono. *Ibidem.*

Sprawy o zbiegłych poddanych summario processu w własnych Grodach praecisa appellatione finaliter sądzone być mają: *Konst. Lit. S. Cor. 1764, v. VII, f. 408, tit. O zbiegłych poddanych.*

O zbiegłych poddanych z Mozyrskiego w Kiowski, forum w Grodach Kiowskich, non obstante ulla praescriptione determinowano: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 118, tit. O zbiegłych poddanych.*

Podatki.

Za ustanowieniem cla generalnego, podymne i pogłowne skassować obiecano: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 34, tit. Clo generalne.*

Obietnica dana powtórnie od Stanów, zniesienia przed pierwszym ordynarynym Seymem podymnego i pogłownego w Koronie i w W. X. Lit. dla podatków Seymem Conv. ustanowionych: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 333, tit. Zniesienie. — Obietnica ta r. 1766 dopełniona.*

Postanowienie pogłownego Żydowsk. od głowy po zł. dwa, rachując i dzieci rok ieden mające: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 44, tit. Pogłowne.*

Ordynacja krotko zebrana rzeczzonego podatku.

- 1) Summa ogólna 220,000 zł. roku 1717 za pogłowne Żydowskie umowiona kassuie się, a wszystkim Żydom, Karaimom, po wszystkich dobrach, rachując głowę od roku urodzenia, po zł. 2 płacić nakazano. 2) Popis Żydom, Stsom i dziedzicom w przytomności iednego Katolika szlachcica, i trzech lub dwóch Żydom nakazany; a taryfyy do Grodów pod przysięgą tak szlachcica iako i Żydom, super realitate spisanych głów, odesłać

zalecono. 3) Niedopełniający lub przeszkadzający exekucyi tego prawa, duchowny lub świecki activitatem utraca; insuper przez Sąd Kom. Skarb., świecki, sześć niedziel więzy siedzieć będzie, i 2,000 grzywien zapłaci. Karze pieniężney i duchowny podlega, a pro poenis personalibus ad forum proprium odesłany będzie. 4) Kommissarze do wojewodztw, ziem, i powiatów wyznaczeni, in rotham, quae ibidem, wykonają przysięgę w Grodzie pryncypalnym wdztwa, zafundowawszy jurisdycyą, rejestra głów Żydowskich odbiorą, przysięgę Katolikom i Żydom, rejestra podającym nakazą, taryfę porządnie ułożą, i do akt podadzą. Rejestra także rewizorskie odbiorą, podpiszą, i Kommissy Skarbowey przez Pisarza poblížszej komory prześlą; a to in spatio niedziel ośmiu. Skarb zaś Kor. każdemu Kommissarzowi po 1,000 zł. za fatygę zapłaci. 5) Wymawiający się od funkcyi Kommissarz tak, iak Lustrator starostw postąpić sobie ma: o czym *vide tit. Kwarta.* Kary na niedopełniających funkcyi swey Kommissarzów, też same, co i na Lustratorów starostw niedbałych. 6) Zachodzące w Lustracyi Żydom trudności, Kommissy Skarbowey ułatwiać nakazano. 7) Lustracya pomieniona do lat 5 trwać ma. 8) Żydzi po wsiach mieszkający do kahałów, a te do skarbu Koron. ratami marcową i septembrową, za kwitami, bez opłacenia kwitowego, płacić mają pogłowne pod exekucyą wojskową. 9) Fałszywą rewizyą Kommissy Skarbowey rozpozna i krzywdzących skarb, lub kahały ukarze. 10) In casu wyięcia z miasta Żydom, bez przyczyny dworu, lub in casu mortificiny, fundus od płacy podatku wolen deklarowany; ruchomości pozostałe in satisfactionem remanentów, skarbowi należą. 11) Ziazdy Żydowskie, po ustanowieniu tego podatku, a skassowaney za pogłowne ogólny summie, zniesione i zabronione sub poena 6,000 grzywien. Starszyźnie atoli pozwała się Ziazd in anno 1765 na obmyślenie sposobow zaspokoienia zaciągnionych przez kahały długow: *Konst. sub anno et folio ut supra. Aukeyą tegoż podatku masz pod rokiem 1775.*

Wyznaczenie Lustratorów possessyonatów do starostw i pogłownego Żydowskiego w wojewodztwie Kiow. i powiecie Owruckim na miejsce wyznaczonych Seymem Conv. possessy nie mających: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 340, tit. Lustratorowie.*

Pozwolenie dane ziemi Halickiey na wybieranie podwoynego podymnego dla opłacenia Smolakow pilnujących od opryszkow Podgorza, ktorzy ad privatos usus zażyci być nie mają i Kommissy Woyskowej podlegli deklarowani. *Ibidem, f. 356, tit. Postanowienie.*

Ustanowienie czopowego i szelężnego z przepisem dla possessorow dobr wszelkich, zaprzy-

siężenia tego podatku, a dla Grodow perceptowania i exekwowania onegoż: *Konst.* 1766, v. VII, f. 437, tit. Czopowe i szelężne.

Ordynacja tego podatku następująca: 1) Wszyscy obywatele, tak dobr Krolewskich i stołowych, iako i krolewskich, tudzież szlacheckich świeckich i duchownych possessorowie, z czystey intraty z propinacyi pochodzący, dziesiąty grosz zapłacą, zaprzysiągłszy w Grodzie własnym, in rotham, quae ibidem, realitatem teyże intraty. 2) Po wykonaney przysiędze, półroczna importancya ma być złożona w Kancellaryi, za kwitami teyże. Raty zaś do płacenia tego podatku pierweza a 1 Martii ad 5 Aprilis, druga a 1 Septembris ad 5 Octobris przepisane. Punktualnie nie placący raty, alterum tantum in rem fisci, etiam adhibito przez skarb brachio militari, zapłacą. 3) Grosz 10ty nawet z suchych rat czyli opłacek chłopskich pro jure braxandi, warowane. 4) Kancellarye Grodz. taryfły prowienicyi czopowego z liczbą miast, wsiow, karczm, Kommissyi Skarbowey przeszła. 5) Dobra w dwóch woiewodztwach leżące, do tych Grodow należące, gdzie fundus principalis. 6) Podniesienie ceny trunkow każdemu warowane, a Urzędem Wdzkim, moc wdawania się w taxę trunkow zakazana. 7) Ustawie tey sprzeciwiający się, w Grodzie z osobnego rejestru odpowie, i na zapłacenie całego z propinacyi procentu, delatori et ludicio per medium skazany będzie: a Grody od tey kary uwalniać mocy nie mają. 8) Grody, summy z czopowego i szelężnego ratami wniesione, Officyalistom skarbowym za kwitami oddadzą. 9) Pogłowne i podymne dopiero po racie septembrowey ustanie. 10) Regentem Kancellaryi po szel. 1 od zł. 1 przepisano. 11) Miasta główne rozrządzeniu Kommissyi Skarb. zostawione. Zaś ziemskie i duchowne, circa jus braxandi et propinandi uprzywilejowane, przez Burmistrza i 2 Raycow zaprzysięgać czopowe w Grodach, i płacić obligantur. 12) Processa o zabraną lub niedopuszczoną propinacyą, uszkadzać skarbu w percepcie nie mają: a opłacone czopowe przez jednę z stron in lite będących, żadnego praejudicium ad decisionem causae nie uczyni. 13) Zasłużonym po wdztwach, pensye z czopowego assekurowane, w skarbie zabezpieczają się. 14) Intrata z czopowego woiewodztw Wielkopolskich, do skarbu Rzeplitey zregulowana, a summy na Sierakowie lokowane, I. K. Mci dyspozycyi ku nadgrodeniu zasłużonych, zlecone. 15) Wdztwom ziem Pruskich General postkommicyonalny, in ordine ułożenia podatku przyrzeczony. *Ibidem, anno et fol. ut supra.*

Gdy miasto Żydowskie całe lub połowa ogniem splonie, Kommissya Skarb. na innych Żydow owego wdztwa pogłowne na trzy lata rozłoży, a gdy domow kilka zgorzeie, pan

miasta na Żydow ocalałych ten podatek narzuci: *Konst.* 1766, v. VII, f. 443, tit. Ucahlenie.

Podatek czopowego i szelężnego na Seymie 1766 ustanowiony, że expensom skarbu niedostarczającym pokazał się, nowy sposob i lustracya ku wybieraniu onego przepisana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 627, tit. Czopowe.

Ordynacją onego masz w następującej osnowie:

1) Czopowe i szelężne general. w Koronie na zniesienie podymnego i pogłownego 1766 roku ustanowione, z dobr stołowych, Krolewskich wszelkich, ziemskich i duchownych, gdy expensom skarbowym dostarczać nie obiecywało, następującym sposobem uregulowano. 2) Czopowe placone będzie od tego, kto gorzałki pali, miody, wiśniaki, malinniki i piwa robi. Szelężne ten opłaci, kto te trunki na wyszynk kupuje. W miastach wielkich nawet od przywożnych piw, szynkarze szelężne płacić obligowani. 3) Nieczyia konsumpcya w miastach i miasteczkach potrącana nie będzie. We wsiach zaś piwa i miodu konsumpcya od czopowego i szelężnego excypowana, i tylko wyrobek na sprzedaż, pod podatek podpada. 4) Wolności od podatku miasteczkom nowo założonym, od roku 1760 nadane, do roku 1780 zapewnione, i tylko za wsie poczytane. 5) Wysłanie Lustratorow do uformowania taryff czopowego i szelężnego Kommissyi Skarbowey zlecone: z mocą rozwiązania zachodzących trudności. Dzieciu lustracyi termin 1 Aprilis 1768 do 1 Octobr. przepisany: a Kommissyi Skarb. moc dano, umiarkowania czyli rozklasyfikowania tego podatku, w proporcya niedobiornu skarbu podług uregulowanych expens. Stany zaś Rzeplitey warują sobie finalną o tym deczyzją. 6) Lustracya nowa czopowego i szelężnego w r. 1770 i 1772 ostrzeżona, a summa z taryff wynikająca expensy przenosić nie ma. 7) Starostwie i dzierzawcy od kwarty z propinacyi uwolnieni, a do czopowego i szelężnego podciągnięci. 8) Tam gdzie zachodzą o propinacyą lub browary kwestye, a w taryffie jeden possessor zapisany będzie, to prawu drugiego non praejudicat. 9) Przeciwni tey ustawie w Kommissyi Skarb. odpowiedzą: i in duplo ten podatek zapłacą; teyże karze podpadnie Lustrator parcyalny, nadto utraci pensyą, i 6 niedziel więzy siedzieć ma. 10) Zniżenie trunkow sąsiadom zakazane; taxa tych w miastach głównych, Podwoiewodzym i Urzędem Grodzkim nakazana, do ktorey i wsie regulować się mają. Uciążający w taxie, w Grodzie najbliższym obcym odpowiedzą; i przekonani o krzywdę 1,000 gr. zapl. z karą 4 niedz. więzy. (*Vide o tym prawo roku 1775, tit. Miasta.*) 11) Od trunkow wszelkich zagranicznych, nawet na własną potrzebę, nie tylko na handel prowadzonych, poczawszy od Krola Imci, każdy podług następującej taryfły płacić będzie, to

iest: od 1 garca wina Węgierskiego po gr. srebr. 2, od 1 gar. wina Francuzkiego, Hiszpańskiego, Włoskiego, Ryńskiego, Cypryjskiego, i wodek zagranicznych gr. srebr. 1. Od 1 gar. wina Burgundzkiego i Szampańskiego po gr. srebr. 2. Od 1 gar. piwa Angielsk., wina Wołow. Pobereskiego, miodu Węgiersk. po 5 gr. miedz. złotem lub monetą: a to procz cła i składnego. 12) Reguła mierzenia i redukowania wszelkiego naczyń, iako to, pip, kuff, baryl zagranicznych na garce Warszawskie przez miarę metalową. Tamże Kommissyi Skarb. zlecono rozestanie drugiej miary po komorach, na doświadczenie metalowej. 13) Butelek 4 wina Szampańskiego i Burgundzk. na 1 garniec, a butelek 8 z likworami na 1 gar. rachuią się. 14) Czas wybierania czopowego i szelężnego od 1 Aprilis 1768 naznaczony; nadgroda zasłużonym po wdztwach na czopowym warowana, podług konst. 1766 w skarbie zapewnia się. Summy oraz przez wdztwa na czopowe zaciągnięone przed rokiem 1766 w skarbie zabezpieczone. 15) Rok 1767 a 1 Martii pro norma w pisaniu taryff wyznaczony dla Lustratorów. Prowincyi Pruskiej do ułożenia podobnego podatku kongres przyobiecany. Za weyściem pierwszej raty czopowego, pogłowne ustawać ma. *Ibidem, anno et folio ut supra.*

Podatki publiczne i cła w monecie nowej z równą łatwością iak w złocie płacone i przyjmowane być mogą: a tak do skarbu dochody publiczne odbierający, iako i perceptujący z nich, dziesiątą część w monecie miedzianej akceptować powinni: *Konst. 1768, v. VII, f. 634, tit. Ubezpieczenie.*

Intraty skarbu Rzeplitey do 30,000,000 zł. powiększyć pozwolono, a gdy podatki ustanowione r. 1775 tey summy nie wniosą, na przyszłych Seymach materye o podatkach pluralitate decydować kazano bez nadwężenia prawa 1768: *Konst. 1775, v. VIII, f. 132, tit. Dochody.*

Podymne. Ustanowienie podymnego gener. w Koronie i onego klasyfikacya co do miast i wsiow podług następującej tabelli.

1 Klasa. *Miasto Warszawa.*

Od komina w zamkach, pałacach, klasztorach	zł. 16
Excypuią się tylko klasztory same Kapucynow, Bernardynow, Reformatorow, Bonifratrow.	
Od komina po kamienicach w mieście i bliższych przedmieściach	- 15
Tamże w domach Pruskich i drewnianych	- 14
Na przedmieściach dalszych w kamienicach	- 10
Tamże w domie Pruskim i drewnianym	- 8
W domach nad Wisłą leżących	- 6

2 Klasa. *Miasta większe: Poznań, Krakow, Wschowa.*

Od komina w kamienicy w mieście i bliższych przedmieściach	zł. 12
Tamże w domie Pruskim i drewnianym	- 8
W kamienicy na dalszych przedmieściach	- 8
Tamże w domach Pruskich i drewnianych	- 6

3 Klasa. *Miasta mniejsze 300 domow maiące.*

Od komina w kamienicy w mieście i bliższych przedmieściach	- 8
Tamże w domach drewnianych	- 6
W kamienicach na przedmieściach dalszych	- 6
W domach Pruskich i drewnianych	- 4

4 Klasa. *Miasteczka mniej niż 300 domow maiące.*

Od każdego komina - 4

Wsiow w wojewodztwach: Krakowskim, Sandomirskim, Poznańskim, Kaliskim, Sieradzkim; w powiatach: Włodzimirskim i Krzemienieckim po Krzemieniec od Buga; w wojewodztwach Podolskim, Lubelskim, Płockim, w ziemi Drohickiej i Bielskiej, w wojewodztwie Gnieźnińskim od komina po zł. 7; reszta wojewodztw, ziem i powiatow po zł. 5 płacić ma: rachując w to każdy komin w zamkach, pałacach i dworkach, a excypuiąc browary, kuznice, hozdownie i cegielnie: *Konst. 1775, v. VIII, f. 133, tit. Podymne.*

Tamże masz sposob lustrowania dymow, i intrat skarbowych rozrządzenie, w następujących punktach

- 1) W Warszawie taryffy dymow Officyalistom skarbowym ułożyć nakazano.
- 2) W innych miastach większych na Magistraty; w miasteczkach na possessora lub ekonomo z dwoma mieszczanami; we wsiach na possessora lub ekonomo z dwoma kmieściami; a gdzie sama szlachta osiadła, na dwóch szlachty ten obowiązek włożony.
- 3) W czasie od Kommissyi przepisany, Magistraty przez dwoch delegowanych, a dziedzice w osobie swey lub swych possessorow albo ekonomow z dwoma szlachtą lub gospodarzami registra dymow w Grodzie własnym in presentia Delegata skarbowego zaprzysięgną, a to pod karą 12 niedziel więzy, i 3,000 grzywien.
- 4) Z registrow tych Officyalista z Kancellaryą taryffę ułoży, podług ktorey podatek dwiema ratami, Marcową i Septembrową, płacony będzie (bez opłaty kwitowego) w poblížszej komorze. Też taryffy i registra Officyalista Kommissyi Skarbowey przeszle. Pogłowne od wniesienia pierwszej raty podymnego skassowane.
- 5) Kommissyi Skarbowey zlecono ułatwić zachodzące trudności; taryffy weryfikować do roku iednego pozwolono, pod którą weryfikacyą nie

podpadają kominy po zaprzysiężonej taryfje przybyłe. 6) Dowiedziona przez Kommissyą nierzetelność w zaprzysiężeniu dymow, puł rokiem wieży i 6,000 grzywien ukarana będzie. 7) Miasta wygorzałe lub przez mor w większy połowie spustoszone, *prævia verificatione* Kommissy Skarbowey, na lat 3 od podymnego wolne. 8) Połowa intrat skarbowych w roku 1775 dla woyska, druga dla stanu cywilnego zapewniona, a w dalszym czasie cała proweniencya z podymnego i czopowego, tudzież innych podatkow krajowych dla woyska zabezpiecza się. *O czym masz nowy przepis pod rokiem 1776, tit. Kommissy Skarbowa Koronna.*

Złączone nad dachem kominy, za jeden dym rachują się. *Ibidem.*

Każdy dziedzic sumę z dymow w possessy swey wypadającą podług posiadanej roli, rozłoży. *Ibidem.*

Puł-pody-
mne.
Hiberna.

Zniesienie hiberny w dobrach Krolewskich i stołowych, a na iey miejsce puł-podymnego uchwalone tak, że gdzie od komina dziedzicznego zł. 7 płaci się, w dobrach stołowych i Krolewskich odtąd zł. 10 $\frac{1}{2}$, a gdzie komin po zł. 5 otaxowany, tam w krolewsczyznach po zł. 7 $\frac{1}{2}$ opłacony będzie; excypują się od tego podatku dwory i dobra polezuickie: *Konst. 1775, v. VIII, f. 137, tit. Zniesienie hiberny.*

Podatki z starostw, *vide tit. Starostwa.*

Czopowe.

Ustanowienie czopowego i szelężnego po miastach i miasteczkach wszelkiej natury, procz wsiow, a to od wina podług umow traktatowych. Od garca iednego piwa dubeltowego gr. m. 2. Od garca iednego piwa ordynaryjnego grosz 1. Od garca iednego wodki prostey gr. 12. Od alembikowey i gdańskicy gr. 24. Od miodow syconych grosz dziesiąty. Wolność atoli stanowienia ceny trunkow każdemu zachowana. Miasta ziemskie, dziedziczne i duchowne, zupełney woli dziedzicow co do tego podatku zestawione. W miastach stołecznych, iako to: w Krakowie, Żytomierzu, Łucku, Krzemieńcu, Lublinie, Kamieńcu-Podolskim, Łukowie, Braclawiu, Winnicy, Poznaniu, Kaliszu, Wieluniu, Brześciu-Kuiawskim, Inowroclawiu, Dobrzyniu, Czersku, Warszawie, Zakroczymiu, Ciechanowie, Łomży, Rawie, Gnieźnie, jus braxandi et propinandi ostrzega się. Kommissy atoli Skarbowey wolno arędowne dawać kontrakty, do których szlachta przypuszczona być ma: *Konst. 1775, v. VIII, f. 144, tit. Uchwalenie.*

Papier stę-
płowany.

Ustanowienie podatku od papieru stępowanego, to jest: arkusz ieden papieru na wszystkie tranzakcye prawne gr. 15, na memoriał gr. srebrny 1, na rezolucyą sądową zł. 1, na dekret finalny zł. 2, na plenipotencyą gr. 15, na kwit z rachunkow zł. 2; na ekstrakt, w którym summa iaka wyraża się: od 1,000 do 5,000, zł. 3; na przywilej additionis anno-

rum 10,000 zł.; od przywilejow dostoięstw świeckich i duchownych, cywilnych i wojskowych z intratą od 100 zł. gr. 15, na przywilej biskupstw, woiewodztw, i ministryow, czerw. zł. 60, na przywilej Kasztelanii czerw. zł. 40, na przywilej urzędow Kor. czerw. zł. 25, na przywilej urzędow po woiewodztwach czerw. zł. 1, na przywilej urzędow Nadwornych Krolewskich czerw. zł. 12, na przywilej funkcyi duchownych i świeckich, cywilnych i wojskowych od 100 zł. intraty po gr. 15, na przywilej urzędow wojskowych tytularnych czerw. zł. 12, na przywilej na dobra Rzeplitey, od 100 zł. gr. 15, na przywilej indygenatu czerw. zł. 200, na przywilej szlachectwa czerw. zł. 50, na paszport zł. 10, na abszeyt po gr. srebr. 1, na patent wyzwolenia zł. 1. Od cechy talii kart Francuzkich zł. 1, od cechy talii kart Polskich gr. 15, od cechy na kalendarz gr. sr. 1, od tychże na xiążki Żydowskie gr. sr. 1: *Konst. 1775, v. VIII, f. 145, tit. Papier stępowany.*

Falszujący ten papier stępowany, karze śmierci podlega. *Ibidem.* — A nienależycie przedający tenże papier, za każdy arkusz 1,000 zł. zapłaci; uboższy karze cielesney podpada. *Ibidem.* Kommissy Skarb. donieść ma Stanom, gdyby kompania iaka papier stępowany arędować chciała. *Ibidem.*

Dokument żaden nie ma wagi na niestępowanym papierze produkowany. *Ibidem.* — O fałszowaniu tego papieru forum Kommiss. Skarb. *Ibidem.*

Podatek od papieru stępowanego roku 1775 uchwalony, w następujących artykułach pomnożony: 1mo, arkusz papieru na wszystkie actus iurydyczne, procz kopii, grosz sr. 1; 2do, od wexlu, kart ręcznych, zapisow i kwitow de praetio dobr od 100 do 500 zł. gr. sr. 2, od 500 do 1,000 zł. 1, od 1,000 do 5,000 zł. 3, od 5,000 do 10,000 zł. 6 i tak daley po zł. 3 od każdych 5,000 postępując aż do 50,000, od których zł. 30, od 50,000 aż do 100,000 po zł. 6 za każde 5,000. Od papierow zaś processowych, ekstraktow wszelkich, by największe summy zawierających, a do pierwszego artykułu, czyli nro regulujących się, arkusz tylko pierwszy gr. sr. 1; 3tio, od przywileju konfraternii czerw. zł. 1: *Konst. 1776, v. VIII, f. 889, tit. Dochody.*

Ustanowienie podatku z tabaki zagranicznej i krajowey: od funta 1 zagranicznej zł. 1, od krajowey grosz dziesiąty: *Konst. 1775, v. VIII, f. 147, tit. Podatek.*

Znowu rozrządzenie dochodow z tabaki Kommissy Skarbowey zlecono pod warunkami: 1mo, aby ten dochod był powiększony; 2do, aby fabryki tabaczne założone były; 3tio, aby tabak krajowych sprzedaż in crudo każdemu i wszędzie wolna była; 4to, aby taxę sprawiedliwą tabak ułożono; 5to, aby każdemu zagraniczne tabaki dla siebie prowadzić wolno

Karty.

Tabaka.

było; 6to, ażeby żadney rewizyi po domach pod karą 100 czerw. zł. nie bywało: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 889, *tit.* Dochody.

Pogłowne Żydowskie.

Pogłowne Żydowskie r. 1764 po zł. 2 od głowy, przepisane, do zł. 3 podniesione: *Konst.* 1775, *tit.* Podatek. — Tamże co trzy lata lustracja Żydów i karczem Kommissyi Skarbowey zlecona: v. VIII, f. 147.

Loterya.

Loterya Genuńska w Warszawie po upłynieniu kontraktu znosi się, a na iey miejsce kompanie z ludzi krajowych za kontraktem na 6 lat per plus offerentiam Kommissyi Skarb. stanowiąc pozwolone, z zapewnieniem intraty z niey do skarbu Rzeczypospolitey. *Ibidem*, f. 152, *tit.* Loterya.

Teatrum.

Kompania teatralna exclusive w pałacu i na gruncie Xiążąt Sułkowskich w Warszawie teatrum, reduty, i inne zabawy publiczne utrzymywać mająca, 4,000 zł. co rok do skarbu płacić ma. *Ibidem*, f. 153, *tit.* Teatrum.

O subsidium charitativum, *vide tit.* Duchowni. Zapytania Kommissyi Skarbowey Kor. względem niektórych dochodów Rzeczypospolitey r. 1775 uchwalonych, objaśnione. 1) Kominy w pustkach, te tylko od podatku wolne, których reparacya równałaby się wartości domu. 2) Zamieszki hyberty, która się znosi, miasta i miasteczka Krolewskie i stołowe, puł podymnego podług swey klasyfikacyi płacić odtąd będą. 3) Starostwa i krolewszczyzny podług lustracyi 1765 a nie inney pułtory kwarty płacić powinny. 4) Retentow skarbowych windykowanie, teyże Kommissyi Skarbowey Kor. zlecone. 5) Łany wybranieckie, procz do folwarkow przyłączonych, Kommissya wymierzyć ma, i prawa emphyteutyczne nadawać. 6) Retenta skarbowe z racyi rzezi haydamackiey, powietrza, lub kłesk krajowych zaległe, poznawać i odciągać moc mieć będzie. 7) Retenta podatkow, po kaźdey racie przez brachium militare exekwowane będą: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 897, *tit.* Objasnienie.

Aręda podatkow.

Arędowanie podatkow wszelkich procz tabaki i czopowego zabronione. *Ibidem*, f. 899, *tit.* Sprawiedliwość.

Prawa Litewskie.

Pogłowne.

Pogłowne Żydowskie generalne na wzor Kor. od W. X. Lit. przyjęte: *Konf. Gener. Lit.* v. VII, f. 167, *tit.* Pogłowne. — *Obacz o tym niżej.*

Czopowe.

Ustanowienie czopowego i szelężnego w W. X. Lit. to iest: grosz 10 z propinacyi wszelkich nemine excepto wyznaczony, gdzie i sposob wybierania tegoż podatku przepisany: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 385, *tit.* Czopowe.

Podymne.

Tamże podymne dawny podatek skassowany za wypłaceniem raty septembrowey w roku 1768. *Ibidem.*

Czopowe i szelężne na woysko i officialistow woyskowych w W. X. Lit. z wojewodztw Wileńskiego, Nowogrodzkiego, Brzeskiego

Litewskiego, Wilkomirskiego, Grodzieńskiego powiatow, i Xstwa Żmudzkiego przez toż woysko wybierane, od Kommissyi Skarb. Lit. perceptowane być ma; a ta, woysko i Officialistow zaspokaiac powinna. *Ibidem.*

Podatek czopowego w W. X. Lit. z 10 grosza czystey intraty podług prawa r. 1766 płacony, do grosza piątego, czyli części piątey, to iest: do 20 ze 100 podwyższony: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 833, *tit.* Uregulowanie.

Czopowe.

Tamże masz przepisy czyli ordynacya wybieraniu i zaprzysiężenia rzeczzonego podatku podług reguł następujących: 1) Podatek czopowego nie z 10 grosza, iak chce mieć ustawa prawa r. 1766, ale z 5go przepisano; tak że z sta zł. czystey intraty, 20 zł. dla skarbu uchwalono. 2) Czopowe wszyscy obywatele, poczawszy od dobr stołowych i Krolewskich, tak Szlachta, iako i Duchowni, miasta i miasteczka płacić mają; i zaprzysięż powinni in rotham (*ibidem*), przed Urzędem Starościńskim prowent czystey propinacyi. 3) Kancelarye taryffy przez parafie ułożą, i Kommissyi Skarb. odeszłą, dla ułożenia taryff generalnego z czopowego procentu. 4) Podatek ten w Grodach dwiema ratami, a 1 Mart. ad 5tam Aprilis et a 1 Septembris ad 5tam Octobris płacić kazano. Remanenta przez Kommissyą Skarb. nawet z pomocą woyskową exekwowane będą; a in času sprzeciwieństwa alterum tantum płacić się. 5) Gdzie w dwóch wojewodztwach dobra leżą, tam zaprzysiężenie czopowego nastąpić ma, gdzie fundus principalis. Także gdzie kwestye o dobra zachodzą, zaprzysiężenie czopowego non praejudicat pretensyi possessorow. 6) Zastawnicy i arędarze, aby dziedzicow nie kłócili, mają wolność podniesienia ceny trunkow: dla tego nie tylko zniżać iey nie pozwolono, ale nawet podwyższyć kazano, gdy tego sąsiad domagać się będzie, a to pod rygorem 40 kop. A umiarkowanie taxy trunkow Grodom zostawione. 7) Karczma po abiuracie wystawiona, w rok do taryffy pod karą utraty trzechletniey intraty i więzy 2 niedz. wciągniona będzie. Intraty zaś takowe przybyszowe, Kancellarye, po kaźdey racie, Kommissyi Skarb. przeszlą. 8) Za dezolacyą karczmy, ciągnącą za sobą upadek 4tey części intraty, Kommissya Skarb. defalkę po lustracyi na gruncie udecyduje. 9) Taiący iakimkolwiek sposobem intratę z karczmy, i oney nie zaprzysięgający, ad instantiam cuiusvis 2 niedz. więzy i 200 grzyw. przepada parti et Indicio per medium; ani Sąd, sub triplici refusione szkody skarbu, uwalniać od kar stron nie będzie. 10) Podanym w dobrach stołowych i hybertynych, tudzież niektórych ziemskich jus braxandi skassowano, a ztąd czopowe powiększyć zalecono, sub poenis ut supra. 11) Uregulowanie czopowego, szelężnego i szosowego po

miastach głównych Kommiss. Skarb. zlecane. Excypują się miasta stołowe, także miasta grodowe, w których intrata z czopowego do Ststy należy, wyjęte od lustracyi Kommissy Skarb. *Ibidem*, anno et folio ut supra.

Ta ordynacya iako najpóźniejsza kładzie się „Roku 1766 uchwalona, co do istoty odmienna, gdyż grosz 10ty z propinacyi na skarb przepisuie, ta, grosz 5ty. Co się tycze przepisow w zaprzysiężeniu intrat od possessorow dobr, ułożenia taryff od Grodow, też same masz reguły, które i w niniejszey znajdują się ordynacyi.“

Ordynacya podymnego w Litwie w r. 1768: v. VII, f. 838, tit. Uregulowanie.

Podymne.

Podatek podymnego in casu niedostarczenia intrat na potrzeby skarbu z uchwalonych podatkow, następującym sposobem uregulowany.

1) Wszystkie dymy, w dobrach szlacheckich, stołowych, i lennych, przez possessorow lub właścicielow zaprzysiężone być mają: idue a 1 Septembris ad 5tam Octobris 1768 in rotham (*ibidem*). 2) Od taryff podymnego, excypowane w miastach domy Żydowskie, iako pogłowne opłacające, komornicze i do szeregu ulic nie należące. We wsiach zaś chałupy pokątne ogrodnikow, kątnikow, i budnikow. 3) Każdy dwor, klasztor, i dom gospodarski za ieden dym rachnie się. 4) Abiuraty na terminie w Grodzie nie czyniący, dwoma niedziel. więzy, i sowitym podymnym przez lat 3 ukarany zostanie. Taiący dym, 2 niedz. więzy i 200 zł. przepada delatori et fisco per medium. Delator uciążliwy, poe-nae talionis subjacet. 5) Obywatele podymne i czopowe razem zaprzysiędz mający, jedną rotą na to przez Grody ułożyć mianą, oby-dwa podatki zaprzysięgną. 6) Dobra hybernowe Krolewskie od podymnego, a stołowe od hyberny excypują się. 7) Miasta stołeczne do tegoż podatku co i stołowe pociągnione. 8) Z przysyłanych sobie przez Grody czopowego i szelężnego taryff, Kommissya Skarb. Lit. wraz z Posłami na Seym r. 1768 obranemi, quantum pro re skarbu ułoży; a gdy nie będzie dostarczające expensie ułożoney, na dymy proporcjonalnie brakującą summę rozłożyć, i o tym uniwersalami doniesić móc mieć będzie. 9) Grody podług taryff ułożyć mianych, pieniądze perceptować i Kommissy odsyłać mają: niedobiory na delatę podadzą; a za fatygę Kancellaryi szeląg 1 od zł. 1 naznaczony. 10) Xięstwu Żmudzkiemu podatki rzeczzone podług repartyeyi Seymu Coronationis do Grodow importować kazano. *Ibidem*, anno et folio ut supra.

Gatunki podatkow w Litwie r. 1775.

1) Cło generalne podług opisu r. 1764 (z uchyleniem nawet excepcyi necessariorum i wła-

snych produktow) przywroczone: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 631, tit. Ustawa.*

2) Pogłowne Żydowskie 15 groszami miedzianymi (to jest: po zł. 2 i gr. 15 od głowy) podwyższone. *Ibidem*.

Pogłowne Żydowskie.

3) Kwarta sowita z starostw i dzierżaw. *Ibidem*.

Kwarta.

4) Czopowe i szelężne w dziesiątym groszu od czystego zysku z propinacyi arędowney lub dworskiej po wszystkich ogólnie miastach i wsiach Krolewskich, stołowych, szlacheckich, i duchownych. *Ibidem*.

Czopowe i szelężne.

5) Podymne generalne: a to w następujący

Podymne.

sposob: 1, Dwory wszelkie i domy szlacheckie ze wszystkim zabudowaniem liczą się za dym 1. 2, Każda chata wiejska, gdy procz ogrodu, gruntu używa, za dym ieden. 3, Klasyfikacya wojewodztw, ziem, i powiatow, którą *vide in fonte*. 4, Miasta dzielą się na Magdeburские i nie-Magdeburские. Nie-Magdeburские podymne dworskie płacić mają; Magdeburские na 3 klasy podzielone. 5, Pierwsza klasa: Wilno, Grodno, Brześć, Kowno, Mińsk, Słuck. Druga klasa: Pińsk, Nowogrodek, Slonim, Lida, Rosienie, Kieydany, Druia, Czereia. Trzecia klasa: reszta miast Magdeburskich. 6, Klasztory utriusque ritus, plebanie ritus Latini, plebanie Dyssydentskie, pałace w wszystkich 3 klassach po zł. 50. Plebanie ritus Graeci, podatek wiejski swej klasy płacić będą. 7, Od kamienic i domow wiezdnych: w miastach pierwszej klasy zł. 30, drugiej klasy 20, trzeciej klasy 10. Od dworow i budynkow pokątniejszych: w miastach pierwszej klasy zł. 12, drugiej klasy 10, trzeciej klasy 7. Od domow rolniczych: w miastach pierwszej klasy zł. 6, drugiej klasy 5, trzeciej klasy 4. Od chałup prywatnych: w miastach pierwszej klasy zł. 4, drugiej klasy 3, trzeciej klasy 2. 8, Lazarety i szpitale od podymnego wolne. 9, Item plebanie i domy, w których szkoły parafialne aktualnie znajdowały się w roku 1775: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 631, tit. Ustawa.*

Wyznaczenie Lustratorow do podymnego i czopowego, i reguły dla tychże w lustrowaniu zachować miane. *Ibidem*.

Lustratorom za pracę gr. m. 1 od zł. 1, a Kancellaryom od kwitow szeląg 1 od zł. 1 przepisano. *Ibidem*.

Podatki w Wołkowyskim powiecie nie do Grodu iak wszędzie, ale do Ziemstwa oddawane będą. *Ibidem*.

Gatunki podatkow W. X. Lit. w r. 1776 ustanowionych:

1) Podatek od kapitalow, pod następującymi warunkami: 1, Od wszystkich kapitalow za obligami, wexlami, i wszelkimi inskrypcyami, tak Stan Duchowny iako i Swiecki, ieden procent zapłaci. 2, Wszyscy kredyto-

Podatek procentowy.

rowie inskrypcye swe w Grodach własnych pod konfiskatą czwartey części, a dla delatora dziesiątą ex re adjudicata, przed ratą Marcową r. 1776 oświadczyć powinni; a Regenci Kancellaryi specyfikacją tych kapitałów Kommissyi Skarb. odeszłą, i co rok do takowego raportu obligantur. 3, Podatek procentowy dwiema ratami Marcową i Septembrową wnoszony będzie; a nie zapłacony, w retentach przez Kancellarye, Kommissyi do ekucyi podany być ma. 4, Kredytorom od debitorow forum ubiquinarium procz zastawnikow, ostrzega się. 5, Summa na kilkanaście niedziel pożyczona, lub 1000 zł. nie przechodząca, od tego podatku wolna. 6, Podatek procentowy od kredytorow nie od debitorow płacony będzie; nawet gdyby prowizya mniejsza niż 7 od 100 umowiona była. 7, Summy na zastawę lub arzędę dane, tenże podatek płacić powinny. 8, Summy na kontraktach z rąk do rąk przechodzące, ieden podatek opłaca. 9, Summa na kupno dobr dziedzicznych obročona od podatku wolna. 10, Debitor dający dobra w summach kredytorowi, umarza summę procentowaną, iako i kapitały przez taxę dobr upadające, proporcjonalnie od podatku wolne być mają. 11, Summy na bankach zagranicznych lokowane, procent do skarbu płacić będą; przeciwnie summy z zagranicy do kraju, lub z Korony do Litwy wprowadzone, wolne od tego podatku. 12, Summy za kordonem Rossyiskim zapisane, testamentowe, po-Iezuickie, kahalne do podatku tego nie należą. 13, Wymagający od kapitału, więcej niż 7 od sta procentu, straci 10tą część kapitału, a inskrypcya nullitati podpada: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 925, tit. Ustawa.*

Znowu procentowy ten podatek od summ w W. X. Lit. uchylony: *Konst. 1780, v. VIII, f. 974, tit. Dochod.*

Tabaka. A na miejsce dochodu rzeczzonego, prowent tabaczny, przykładem prowincyi Kor. przyjęty. *Ibidem.*

Tamże ostrzeżono, aby prowincya Litew. iednę lub dwie miała tabaki fabrykę. *Ibidem.*

Kommissarzom na ow czas Skarb. Litew. zaraz po Seymie zlecono ułożyć z Kommissyą Skarb. Koron. iednę cenę i wagę tabaki na Litwę iaka już przyjęta była w Koronie. *Ibidem.*

Tamże kontrakty wszelkie Kommissyi co do tabaki zawierać pozwolono. *Ibidem.*

Miasta. 2) Podatek z intrat miasteczek niegdys Magdeburgskich; gdzie Kommissyi Skarb. Lit. dochody z gruntow, domow, propinacyi wyciągnąć zlecono; i quantum czystey intraty, zostawiwszy część na reparacyą miasteczka ueterminować do skarbu nakazano. 3) Podatek od kart do gry służących, to iest: od gry kart Francuskich zł. 2, od Polskich zlot. 1.

Karty. 4) Podatek od młynow czyichkolwiek, to iest od koła na wielkiej wodzie zlot. 10, na średniej zł. 8, na małej zł. 6, na najmniejszey

Młyny. 4) Podatek od koła na wielkiej wodzie zlot. 10, na średniej zł. 8, na małej zł. 6, na najmniejszey

zł. 4. W Wilnie od koła po zł. 16. Od kamienia w młynach wietrznych po zł. 6. Pensya Lustratorom tychże młynow po zł. 1 od kamienia: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 926, et sequent. tit. Ustawa.*

Arenda podatkow wszelkiego rodzaju w W. X. Arenda podatkow. Lit. zabrania się. *Ibidem.*

Podkomorzy.

Podkomorzowie podług roty prawa roku 1588 przysięgli być mają: *Konst. 1768, v. VII, f. 705, tit. Złączenie, puncto Że.*

Podkomorzowie, Sędzia, Podsędek, i Pisarz w powiatach Żytomirskim, i Owruckim, dla przyspieszenia sprawiedliwości, warując prawa Podkomorzego i Ziemstwa Kiiow. kreowani: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 354, tit. Ustawa.*

Kadencye Sądow tych powiatow, *vide tit. Sady.* O elekcyi tych Urzędnikow per pluralitatem, i wykonaniu przysięgi przepisy. *Ibidem.*

Podkomorzemu Wschowskiemu podług konst. 1678, miejsce po Podkomorzym Kaliskim przyznane: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 364, tit. Wyznaczenie.*

Ustanowienie Podkomorzego Latyczewskiego: *Konst. 1766, v. VII, f. 479, tit. Pozwolenie.*

Plura *vide tit. Trybunały, gdzie o processie granicznym, i tit. Granice.*

Podskarbi.

Podskarbibim obojga Narodow wystawienie mostu na Wiśle, szopy i okopow zaleca się: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 7, tit. Most. Szopa, i Okop.*

Tymże utrzymywanie mostu na zawsze nakazane. Exakcyja mostowego przepisana, i forum Sądow Grodzkich Warszawskich in renitentes et depactantes ostrzeżone. *Ibidem.*

Podskarbibim WW. Kor. zalecono zbior pilny procentow z dobr stołowych dla Krola przysiężłego. *Ibidem, f. 101, tit. Warunek.*

Podskarbiowie WW. Kor. z Kommissyą Skarb. expensa na zamek Warszawski szafować mają. Place Rowennowski i Rafałowiczowski skupić powinni. *Ibidem, f. 102, tit. Zamek Warszawski.*

Podobneż zalecenie względem zamku Krakowskiego. *Ibidem, tit. Koronacya Krola.*

Podskarbiowie w czasie bezkrolewia, za assignacyami Xcia Prymasa, expens na potrzeby publiczne dostarczać mają. *Ibidem, f. 105, tit. Expensa.*

Deputacya do rachunkow z successorami zmarłych Podskarbiach. *Ibidem, f. 100, tit. Deputacya.*

Podskarbiowie Nadw. Kor. i Lit. przy swoich prawach zabezpieczeni: *Pacta Conv. v. VII, f. 208, § Urzędy.*

Podskarbiowie Nadw. Kor. i Litew. dla obowiązku zasiadania w Kommissyach Skarb. od Sądow Assessorskich uwolnieni: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 341, tit. Wyznaczenie.*

Pensya dożywotnia 120,000 zł. W. Flemingowi Podskarbiemu niegdys W. W. X. L. służąca ad vitae tempora, partycypowana być ma, i od W. Brzostowskiego Podskarbiego W. W. X. Lit. ad fata W. Fleminga: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 414, *tit.* Ubeśpiczenie. — R. 1768, pensya W. Wessla Podsk. W. Kor. do 300,000 a W. Brzostowskiego Podskarb. W. W. X. Litew. do 200,000 podwyższona: v. VII, f. 655, *tit.* Względy. *Konst.* zaś r. 1775 Podskarbiemu Koron. 12,000 i Litewskiemu tyleż naznaczyła; idque Koronna: v. VIII, f. 153, *tit.* Produkcya; a *Lit.* f. 643, *tit.* Specyfikacya. *Konstytucya* nakoniec r. 1776 WW. Podskarb. W. Kor. 60,000 zł. a Nadw. 32,000 przepisuje: *idque* v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella. — *Obacz o tymże Konst. Lit.* r. 1776, do 60,000 zł. pensye Podskarb. W. W. X. Lit. redukująca, a W. Podskarbiemu Nadwor. Litew. 40,000 złot. przepisująca: v. VIII, f. 931, *tit.* Tabella.

W. Wessel Podskarbi W. Kor. a praesentia continua na kadencyach skarbowych uwolniony: *Konst.* 1768, v. VII, f. 655, *tit.* Względy.

Ur. Tyzenhauzowi Podskarbiemu Nadwornemu W. X. Lit. 10,000 złot. z pensyi dla niebytności na kadencyi Kommissyi Skarbowey, z przyczyny inszey usługi publiczney odcięte, powrócić nakazano: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 825, *tit.* Ubeśpiczenie.

Podskarbiowie Nadworni Koronni i Litewscy in Ministerio po Hetmanach Polnych umieszczeni; a wakanse ich I. K. Mość z następcami bez referencyi ad Consilium Permanens, rozdawać będzie: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 179, *tit.* Podniesienie.

Pensya Podskarbiego Nadwornego W. X. Lit. dla niebytności na Kommissyi, pod dział między Kommissarzow nie podpada: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 660, *tit.* Warunek.

Pensye WW. Podskarbiim oboygą Narodow Nadwornym, w skarbach Rzeplitey naznaczone; i skarb Krolewski od płacenia ich uwolniony: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 903, *tit.* Przeniesienie.

Plura vide tit. Kommissye Skarbowe. Zasługi i zasłużeni. Skarb. Rada.

Podwoiewodzy, vide tit. Miasta, i Woiewoda.

Pogłowne, vide tit. Podatki.

Polowanie.

Polować lub jakimkolwiek sposobem zwierze i ptastwo gubić na cudzym gruncie bez pozwolenia dziedzica, pod karą 1,000 grzywien, zabrania się. A mający pozwolenie, po S. Bartłomieju zaczynać, a 1ma Martii kończyć polowanie powinni: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 184, *tit.* Zabronienie.

Szczegulniey: polowanie dla wszelkiej kondycyi ludzi o trzy mile od Warszawy, nie mającym

na to pozwolenia od possessorow, zakazane, a to dla wygody Krolewskiej. *Ibidem.*

Pomoc woyskowa, vide tit. Ezekucya dekretow. Kommissya Woyskowa.

Popisy, vide tit. Okazywanie.

Popowicze.

Popowicze po lat 15 stanu duchownego lub rzemiesla nie chwytający się, subditatni collatorum adjunguntur: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 75, *tit.* O popowiczach.

Posel.

Posłowie za granicę od Rzeplitey wysłani, szlachta tylko Polska dobrze osiadła być powinna: *Pacta Conv.* 1764, v. VII, f. 203, § Posłow.

Masz także o tym w Konst. 1778, gdzie Poselstwa, rezydencye i tym podobne funkcy, samey rodowitey szlachcie warowane: v. VIII, f. 957, *tit.* Ostrzeżenie.

Posel na Seymie dopomnieć się może o nominacyą osob wakanse otrzymujących: *Pacta Conv.* v. VII, f. 202, § Wakanse.

O obickeyi kondemnaty Posłowi, *vide tit.* Seymy. Posel z zagranicy powracający, w czasie Seymu podług instrukcyi na Radzie i od Ministrow Status daney, sprawi się: *Art. Pact. Conven.* 1764, v. VII, f. 203, § Posłow.

Na utrzymanie Posłow u Dworow cudzoziemskich 100,000 zł. naznaczono: *Konst.* 1766, v. VII, f. 485, *tit.* Wydatki.

Na też legacye do Dworow cudzoziemskich, utrzymanie Posłow, Rezydentow, Sekretarzow, i Kawalerow legacyi 1,000,000 zł. corocznie z skarbu Koronnego uchwalono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 652, *tit.* Summa.

A r. 1776, 370,000 złot. przepisano: *obacz tabelę expens Koronną* v. VIII, f. 891, a *Lit.* f. 931. Běspieczęństwo Posłow cudzoziemskich, domow, i ludzi ich, WW. Marszałkom polecione: *Konst.* 1768, v. VII, f. 711, *tit.* Iuryzdykcya.

Posłom Rzeplitey Ur. Andrzejowi Ogińskiemu Sekretarzowi W. X. Lit. Wiedeńskiemu, Ur. Franciszkowi Kwileckiemu Staroście Wschowskiemu, Berlińskiemu; na powrot do kraiu po 1,000 ezer. zł. naznaczono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 126, *tit.* Wyplacenie.

Tymże powrot niebawny do Dworow cudzoziem. nakazano. *Ibidem, tit.* Wyznaczenie.

Do Petersburga W. Franciszek Branicki Hetman W. Kor. za Posła wyznaczony. *Ibidem.*

Temuż, że pensyi przyjąć nie chciał, wdzięczność i nadgodę Stany Rzeplitey przyrzekaia. *Ibidem, f.* 152, *tit.* Pozwolenie.

Dla naięcia Posłom Rossyiskim pałacu summę 25,125 zł. pokąd pałac dla nich kupiony nie będzie, skarb Koronny co rok płacić obowiązany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 650, *tit.* Naięcie.

Tamże Kommissyi Skarb. Koron. zalecono ku-

pięć pałac dla tychże Posłów za 30,000 czer. zł. naywięcej: która razem i koszt na utrzymanie tegoż obmyślać ma. *Ibidem*, f. 674, tit. Wieczystość. — Dziś się naymuie z expensy extraordinaryney podług dyspozycyi prawa r. 1776: v. VIII, f. 891, tit. Tabella. Liczba Posłów Pruskich po dwóch z każdego powiatu przepisana: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 8, tit. Liczba Posłów Pruskich. Woiewodztwu Krakowskiemu 8 Posłów obierać pozwolono. *Ibidem*, f. 107, tit. Przyczynienie. Xięstwu Żmudzkiemu 3 Posłów do trzech r. 1764 wyznaczonych, obierać pozwolono: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 941, tit. Dodanie. *Plura vide tit. Seym i Seymiki.*

Potioritas dobr, vide tit. **Dobra ziemskie** (*ad finem*).

Potomstwo, vide tit. **Syn. Dzieci.**

Potomstwo bezprawne, vide tit. **Bękarci.**

Powiaty, vide tit. **Grody. Ziemie.**

Pozwy.

Pozwy do Ziemstwa i do Grodu stronie w iedney sprawie wydane, w tym Sądzie rozpoznane być mają, gdzie pierwey pozew zaszedł: *Konst.* 1768, v. VII, f. 703, tit. Złączenie, puncto Appellacye.

Zapozwanych kilku do iedney sprawy, konwinować należy podług dawnych praw, iako i dobra responsioni subjecta: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 948, tit. Warunek.

O pozwach z Kommissyi wszelkich, z Trybunału, vide tit. Kommissye. Trybunał. Sady.

Prawodawctwo, vide tit. **Prawa i przywileie.**

Prawa kardynałne.

Zbiór praw kardynałnych traktatem 1768 opisanych: 1) Moc prawodawcza w trzech Stanach, procz czasu bezkrolewia, na zawsze zostawać powinna. 2) Wiara S. Katolicka będzie zawsze panującą, i ten tytuł w prawach i aktach publicznych mieć będzie. 3) Przejście od Kościoła Rzymskiego do inney religii od czasu tego traktatu, wygnaniem karane będzie: forum o to w Trybunał. 4) Krolowie Polscy albo natione, albo vocatione powinni być Katolicy. Promowujący za kandydata inney wiary, hostis Patriae declarandus; toż i o Krolowey rozumie się; a gdyby inney była religii, koronowaną nie będzie, pokąd do wiary Rzymskiej nie przystąpi. 5) Wolność obierania Krolow warowana; i successya tronu Polskiego ustanawiana i dopuszczana nie będzie. 6) Ani Krolom, ani ich Urzędom, i nikomu szlacheicę osiadłego bez konwikcyi o występek, imać

się nie godzi, chyba in recenti crimine, iako to zaboystwa, rozboiu, kradzieży, napaści na drogach, niazdu domu, złapanego. 7) Urzędy wszelkie Duchowne i Świeckie za przywileiami chodzące, odebrane (chyba z przyczyn sprawiedliwych na Seymach wolnych unanimitate) być nie mogą: Urzędy Ziem. i Grodz. w Trybunałach odpowiadać mają de male gesto Officio. 8) Prawa i przywileie prowincyi Rzeplitey, z ktoremi do niey przystąpiły, tudzież osobiste, niewzruszone być mają. (Reguła o przywileiach, vide tit. Prawa i przywileie). 9) W. X. Litewskie i inne prowincye iedno ciało Rzeczypospolitey składające, nierozdzielnie na zawsze z tymże ciałem zostawać będą. 10) Iura feudorum Rzeplitey warowane. 11) Rowność szlachecka, i capacitas omnium honorum warowana, ani iey żadne tytuły émieć nie będą. 12) Dyssydentow i Grekow Nieunitow Szlachty Polskiej rowność i wolność Religii ich na zawsze zachowane będą. (Traktatem tym nadane wolności Dyssydentom, reformowane traktatem r. 1775, *co masz*, tit. Dyssydenci). 13) Prawa ziem Pruskich utwierdzone. 14) Woiewodztwa Inflantskiego, Item. 15) Xięstwo Kurlandzkie przy paktach subjectionis r. 1561 et forma regiminis roku 1617 bez żadney odmiany zachowane będzie wiecznemi czasy. 16) Toż i powiatowi Piltyńskiemu waruie się. 17) Liberum veto ne Seymach wolnych in materiis Status czy to przez kontradykcją wolnego głosu, czy przez manifest w mocy zupełney zachowuie się. 18) Ius emphyteusis tak dla Krolow iako i dziedzicow świeckich i duchownych warowane. Prawo to, tak kralowi iako i obcy obywatel otrzymać mogą. Po trzech latach, przychodzień, staie się obywatelem. Propinacya ad dominos directos należy. 19) Całość dominii et proprietatis Szlacheie nad dobrami ich dziedzicznymi i poddanymi niewzruszoną będzie. Ius iednak vitae et necis do Sądu Ziem. Grodz. lub Mieyskiego należy. 20) Szlacheicę chłopą złośliwie zabijający, głową odpowiada; mutylacya chłopow pro qualitate delicti ukarana być ma. 21) Iura Majestatica niewzruszone będą, i według nich naród posluszeństwo Krolom swym winien. W wypowiedzeniu posluszeństwa Krolowi, zachowany być ma przepis prawa r. 1607. Niesprawiedliwie Krola i publicznie obwiniający, podług prawa 1609 karany będzie. 22) Dobra i possessye tak duchowne iako i świeckie szlacheckie bez konwikcyi sub jus Majestaticum i przywileie podciągane nie będą. 23) Ius caducum po endzoziemcach bezdzietnie i bez testamentu zeszyłych, w ten czas dopiero juri Regio należy, gdy w 3 lata nikt się do successyi nie bierze. (*Vide o tym tit. Kaduki*). 24) Termin Seymow ordynarynych 6 niedziel, extraord. niedziel dwie; ani czas Seymu prorogowany być nie może na wolnych Seymach, tylko

unanimitate: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 595, *et sequ. tit. Akt.* — Prawa kardynalne w żadnym czasie, ani przez Seymy, ani Konfederacye, ani bezkrolewie odmienione być nie mogą; a gwałciciel ich, pro hoste Patriae declarandus. *Ibidem*, f. 601, § 24.

Traktat r. 1775 do praw powyższych kardynalnych, które potwierdza, dodał następujące: 1) Krolew Polskim i W. X. Lit. sam tylko Piast rodowity szlachcic i possessyont obrany być może. 2) Synowie i wnukowie zeszłego Krola, dopiero po przeciągu dwóch panowania, są eligibiles za Krolow Polskich. 3) Oddalając sukcesyją od tronu Polskiego, rząd wolny i niependujący z 3 stanow złożony, zabezpiecza się. 4) Dla równości, i aequilibrium między stanami, Rada Nieustająca ustanowiona i gwarantowana: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 62, art. 2.

Prawa i przywileje.

Krol IMc Stanisław August przykładem Najjaśniejszych przodków, prawa, wolności narodowe, swobody wszelkich osob i Urzędow, przywileje, statuta Koronne, W. X. Lit. i annexarum provinciarum, wszystkim stanom utriusque ritus stwierdza: *P. Conv.* 1764, v. VII, f. 209, § Naostatek.

Prawo obywatelow obojga Narodow o wypowiedzeniu Krolowi posłuszeństwa i wierności podług konst. 1609 ponowione. *Ibidem*, § A iezelibyśmy.

Przywileje na Urzędy Powiatowe województwom Wołyńskiemu i Płockiemu przyrzeczone. *Ibidem*, f. 207, § Przywileje.

Przywileje Augusta III stwierdzają się: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 69, *tit.* Ważność przywilejow.

Projekta korektury praw o successyi, trybunalskiego et minor. subselliorum processu, od kommissy na Seymie Convocat. (v. VII, f. 58, *tit.* Rozdzielenie, *puncto* A Trybunały) wyznaczony, ułożony; do przyszłego Seymu, ku roztrząśnieniu odesłane: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 344, *tit.* Koryktura Trybunału.

Odnowienie kommissy do korektury praw: *Konst.* 1768, v. VII, f. 710, *tit.* Złączenie.

Materye o poprawie processus iudicarii et abusuum praw, aby na Seymach po złączeniu Izb, zaraz po rachunkach Kommissy Skarbowey i Woyskowej, interessach pogłownego w Koronie, a podymnego w Litwie roztrząsane byly, warowano: *Konst. Lit. Seymu Cor.* 1764, v. VII, f. 411, *tit.* Ubezpieczenie.

Praw czyli konstytucyi seymowych Sekretarz Seymowy, po jednym exemplarzu każdemu Senatorowi, Ministrowi, Posłowi, i Kommissarzowi obojga Kom. Skarb. Koronney i Lit. a 500 exemplarzy do dyspozycyi Kommissy Skarb. dla przesłania po Grodach dać powinien: *Konst.* 1766, v. VII, f. 499, *tit.* Gratitude.

Opis praw kardynalnych Polskich: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 595, *tit.* Akt osobny drugi. — *A zbior ich masz: tit.* Prawa kardynalne.

Moc prawodawcza tylko w trzech Stanach, Krolewskim, Senatorskim i Rycerskim zawiera się, a w czasie bezkrolewia, Senatorski i Rycerski też moc dziedziczą: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 595, *tit.* Akt, § 1.

Prawa i przywileje prowincyi z Rzeplitą złączonych stwierdzone. *Ibidem*, f. 597, § 8.

Przywileje na osoby wychodzące do aktow Metryki Koron. i W. X. Lit. in spatio roku iednego, pod nieważnością onych podawane być mają. *Ibidem*.

Zgubionego przywileju ekstrakt w Metryce zbrony być nie ma. *Ibidem*.

Prawa wszystkie tak in statisticis, iako in iudicis konstytucyją r. 1768 nie odmienione, in integro et inviolabili rigore zastawiają się: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 866, *tit.* Approbacya.

Zlecenie Ur. Andrzejowi Zamoyskiemu przeszlemu Kanclerzowi Wielkiemu Koron. dane, ułożenia Codicis Iuridici, z ostrzeżeniem, iż Stany Rzeplitey będą miały wolność przyjęcia in toto, lub z poprawami dzieła iego; expens zaś na druk przez tegoż uczyniony, ze skarbu Kor. bonifikowany być ma: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 875, *tit.* Zbior.

W roku 1780 projekt praw przez Ur. Andrzeja Zamoyskiego Ordynata, Exkanclerza W. Kor. ułożony, uchylono: i aby na żadnym Seymie nie był wskrzeszony warowano; a za pracę Ur. Zamoyskiemu wdzięczność upewniona: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 979, *tit.* Uchylenie.

Przywilej r. 1551 O. Xciu Radziwiłłowi Woiewodzie Wileń. Marszałkowi W. i Kanclerzowi W. X. Lit. od Zygmunta Augusta nadany, oraz przywileje i wolności całego Xięstwa tamże zawarte, approbowane: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 861, *tit.* Utwierdzenie. Tamże Xiąże Karol Radziwiłł Marszałek *Konf. Koron. i Seymowy obligatur:* aby pomienione przywileje do akt Metryk Koron. i Lit. przez plenipotentow swych, bez pretendowania przez Kancellarye opłat żadnych za induktę, wprowadził; a po aktykacyi originalia iterum ad archivum suum rehabeat.

Przywilej Ur. Wilhelma Rycza, na plac nad Wisłą w Warszawie approbatur: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 248, *tit.* Approbacya.

Przywilej Ur. Wiktora Lubańskiego Komornika Pińskiego na dwa dworzyszczą stwierdzone: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 666, *tit.* Approbacya.

Prawa i przywileje anteunionis wojewodztw Kioowskiego, Wołyńskiego, Podolskiego, i Braclawskiego stwierdzone: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 949, *tit.* Uchylenie.

Prawa mieyskie, vide tit. Miasta.

Pretensje domow etc. vide tit. **Długi.**

Prezydent Trybunalski, vide tit. **Deputat. Trybunał.**

Probstwo.

Przywilej Augusta III inkorporacji probostwa Piotrkowskiego do Kapituły Gnieźnieńskiej in commodum Prezydentow i Vice-Prezydentow Trybunału approbowany: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 88, tit. Inkorporacja. Probostwa Święto-Ierskie w Warszawie i Błoni collationis Regiae uznane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 747, tit. Probostwo.

Probostwo Piotrkowskie dla Deputatow Gnieźnieńskich i inne innym Kapitułom nadane in supplementum WW. Deputatow, ad jus patronatus Regium przywrócone. *Ibidem,* f. 747, tit. Probostwo.

Probostwu Lucińskiemu plac z starymi murami na erekcyą nadany. *Ibidem,* f. 773, tit. Kommissya.

Plura vide tit. Kościoły. Dobra.

Process.

Dilatio poenae contumaciae abrogowana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 704, tit. Złączenie, puncto Dilationem.

Process otrzymany na Starości, iurydykcyi Grodz. nie tamuje, i Officyaliście objeci nie może; kondemnaty także na wojewodztwie otrzymane na funkcyi poselskiej i deputackiej, nie szkodzą. *Ibidem,* f. 696, tit. Złączenie, puncto Ostrzegamy. — *Vide o tymże: Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 405, tit. O kondemnatach.

Kondemnata Deputatowi, osobiście, lub przez specyalnego plenipotenta zarzucona być ma. *Ibidem.*

Reformy processu trybunalskiego i minor. sub-selliorum, vide tit. Trybunały. Sądy. Prawa. Publikaty i kondemnaty na różnych Ziemiach a 20 Martii 1767 podczas zaszłych konfederacyi otrzymane, uchylono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 730, tit. Zniesienie.

Kondemnata Senatorowi, lub Ministrowi zarzucona, rownie tamuje activitatem iako i Posłowi na Seymie: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 948, tit. Warunek.

O sposobie obiekyi kondemnat, vide tit. Seymy. *Plura vide tit. Sądy. Trybunał.*

Processus judiciarius, vide tit. **Prawa i przywileie.**

Propinacya, vide tit. **Podatki. Miasta.**

Prowizye, procenta, vide tit. **Summy.**

Prymas.

Prymas przy nominowaniu Krolow, i innych przywileiach zachowany: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 3, tit. Iakiego.

Prymas przed nominacyą Krola po trzykroć wojewodztw o zgodę zapyta się. *Ibidem.*

Deputacya do Rady I. O. X. Imci Prymasa. *Ibidem,* f. 103, tit. Deputacya.

Wydanie wici na pospolite ruszenie w czasie bezkrolewia, gdyby tego była potrzeba, Xcia Prymasa mocy zostawione. *Ibidem,* f. 110, tit. Pozwolenie.

Dwor prymasowski od pospolitego ruszenia wolny. *Ibidem,* tit. Dwor Xcia Prymasa.

Pozwolenie II. OO. Prymasom czynienia transakcyi w Grodzie Łowickim. *Ibidem.* f. 69, tit. Grod.

Prezenty na wakanse po śmierci Augusta III przez Xcia Prymasa podawane, Najjaśniejszy Stanisław August potwierdza: *Art. Pact. Conv.* v. VII, f. 202, § Iura patronatus.

Kommissyi Woyskowej 60 ludzi konnych Xciu Prymasowi Podoskiemu naznaczyć do asystencyi nakazano: *Konst.* 1768, v. VII, f. 675, tit. Kommissye.

Prymas co dwa lata w Radzie zasiadać ma, i pół roku przy niej bawić obligatur. W czasie bezkrolewia etiam extra turnum ma prawo w niej zasiadania. Tenże przydzie w Radzie pod niebytność Krola. Expedycye Radne po Krolu podpisuje: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 84, tit. Ustanowienie.

Plura vide tit. Rada.

Przewozy, przeprawy, vide tit. **Mosty. Rzeki.**

Przywileie, vide tit. **Prawa.**

Przysięga i krzywoprzysięstwo, vide tit. **Sądy w ogulności, i Trybunał.**

Roty przysięg częściej używanych.

Przysięga Marszałka Poselskiego: *w Konst. r.* 1768, v. VII, f. 614, tit. **Porzadek.**

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy S. Iedynemu, iako żadney konstytucyji, ktoraby in materiis Status iednostaynością głosow bez kontradykcyi, o ktorą trzykroć spytać się powinien będę, a w materyach pod większość głosow podpadających pluralitate votorum, lege praescripta ustanowiona nie była, nie przyjmę, nie podpiszę, ani ad acta, ani in volumen legum nie podam. Ad casum zaszły kontradykcyi in materiis Status, choćby tylko od iednego Posła tamującego activitatem seymowania, żadnych innych projektow przyjmować nie będę, dependencyi ni od kogo mieć nie będę, tylko od całej Rzeczypospolitey na Seymie zebranej; pluralitatem w materyach ekonomicznych rzetelnie konnotować będę, podpisaney zaś i przyjętey konstytucyji, rekwirującym przepisania bronić nie będę, i z podpisem moim wydam; a po skończonym Seymie ustanowione konstytucyie z Izby Senatorskiej wyszedłszy, zaraz do Grodu podam; i we wszystkich powinnościach przez funkcyą marszałkowską na mnie włożonych, i do mnie ściągających się, według Boga, prawa, i sumnienia sprawować się będę.

Przysięga Sekretarza Seymowego: *w Konst. S. Cor. 1764, v. VII, f. 356, tit. Przysięga.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu w Troycy S. Iedy-nemu, iż podane mi od laski proiekta do czytania, tak iak będą napisane, nic nie przydając, ani umniejszając, one czytać będę; a proiekta przez Marszałka Seymowego i Deputatów do konstytucyi podpisane, mnie do przepisania dane, do druku, nic nie uymuiąc ani przy-dając, podam, i onegoż wiernie dopilnuję. Tak mi Panie Boże dopomóż, i niewinna Męka Syna Iego.

NB. *Roty przysięgi dla Marszałka i Assessorow: Seymikow Poselskich i Deputackich, i Elekcyjnych brakuie w prawach naszych: tylko konst. r. 1768, (v. VII, f. 625, tit. Porządek, puncto Po zagaleniu) przepisuje: aby po obraniu Marszałka, i ratiōne powiatow, Assessorow do niego, ciż wykonali przysięgę: super realem votorum, i proiektow do instrukcyi, et ad laudum conotationem.*

Przysięga Deputatów do konstytucyi: *w Konst. 1768, v. VII, f. 615, tit. Porządek.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu w Troycy S. Iedy-nemu, iż z pilnością przestrzegać będę, aby żadna konstytucya in volumen legum nie wchodziła, i podpisywać iey nie będę, na którą in materiis Status zupełna wszystkich seymujących zgoda, a w materyach ekonomicznych pluralitas nie zaszcza.

Przysięga tychże Deputatów na Seymie pod Konfederacyą r. 1776 wykonana: *idque, v. VIII, f. 842, tit. Wyznaczenie.*

Przysięga Deputatów do Kommissyi Skarbowey: *w Konst. 1768, fol. et tit. ut supra.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu w Troycy S. Iedy-nemu, iako pilnie, uważnie, i rzetelnie percepty i expensa skarbowe przyrzę, przyrzane adnotować będę, a w rozrządzeniu Skarbowey Kommissyi, iakie się mogą znaleźć pożytki lub uszczerbki, (nic nie opuszczając ani przydając) wiernie Stanom Rzeplitey doniosę.

Przysięga Deputatów do examinowania Rady: *Konst. 1776, v. VIII, f. 856, tit. Deputacya.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu w Troycy S. Iedy-nemu, iako będąc Deputowanym do examinowania czynności Rady Nieustającej, wszystkie teżyte Rady działania na każdej z osobna sessyi, i w każdym Departamencie, pilnie roztrząsać, i wiernie opisywać będę, i cokolwiek prawu przeciwnego, lub nad moc prawem teżyte Radzie pozwoloną, przywłaszczonego postreżę, albo iakie tylko na przeciw teżyte Radzie odbiorę zażalenia, to wszystko Stanom Seymującym wiernie doniosę, nie uwodzając się w tey całej na mnie od Stanow włożoney posłudze, ani datkiem, ani obietnicą, ani respektem, ani boiaźnią, ani przyjaźnią, ani nienawiścią, ani faworem, ani nadzieją, ale tylko Boga samego, prawo, i sprawiedliwość przed oczyma mając. Tak mi Panie Boże dopomóż.

Przysięga Deputatów do examinowania kresek na Konyliarzow Rady: *Konst. 1776, v. VIII, f. 856, tit. Elekcyja.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu w Troycy S. Iedy-nemu, iż mianowany będąc Deputowanym do elekcyi Konyliarzow Rady Nieustającej

przy boku I. K. Mci zasiadać mającey, wierność zachowam w rachowaniu kresek, podług opisu prawa, examinowaniu registrow, i ogłoszeniu pluralitatis. Tak mi Panie Boże dopomóż.

Przysięga Konyliarza Rady: *Konst. 1775, v. VIII, f. 86, tit. Ustanowienie, art. 1, nro 6.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu, iako wierny będę Tobie Stanisławowi Augustowi Panu memu Mił. i Rzeczypospolitey Polskiej, i że w sprawowaniu moiey funkcyi Konyliarstwa Rady Nieustającej, czynić będę dokładnie to wszystko, cokolwiek prawa ustanowione o Radzie Nieustającej wypełniać każą; żadnemi datkami, obietnicami, ani proźbami czyli groźbami uwodzić się nie będę; dependencyi w zdaniach moich od nikogo mieć nie będę; ale podług prawa i sprawiedliwości ku najlepszemu dobru Oyczyzny moiey postępować sobie będę. Cobym zaś wiedział lub widział ku dobru lub z szkodliwością Oyczyzny moiey, I. K. Mci P. m. Mił. i Iego Radzie Nieustającej, wiernie donieść, i podług możności moiey ku odroczeniu złego naradzać będę. Sekreta, ktore mi od I. K. Mci i Rady iego powierzone będą, nikomu nie wyjawię. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Męka Iego.

Przysięga Marszałka Rady: *Ibidem, v. VIII, f. 89, tit. Marszałek.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu, iako wierny będę Tobie Stanisławowi Augustowi Krowi i Panu memu Mił. i Rzeczypospolitey Polskiej; i że w sprawowaniu funkcyi Marszałka Rady Nieustającej czynić będę dokładnie to wszystko, cokolwiek prawo ustanowienia oneżyte opiewa; iż w moich radach, wotach i zdaniach prawo pisane, sprawiedliwość, i największe dobro Oyczyzny będą moim prawidłem, ktorego dla proźby lub pogroźki, ani dla datku, ani dla obietnic iakichkolwiek, przez przyjaźń, nieprzyjaźń, lub iaką inną korupcyą, albo względy osobiste nigdy nie odstąpię; że dependencyi w zdaniach moich od nikogo mieć nie będę; że sekretu nienaruszenie dotrzymam w tym wszystkim, cokolwiek uradzono będzie lub czyniono, wyciągającego utaienienia i zamilczenia, na ktoreykolwiek sessyi Radney; oraz, że wierność zachowam w rachowaniu kresek, i ogłoszeniu pluralitatis.

Przysięga Sekretarza Rady. *Ibidem, v. VIII, f. 91, tit. Przysięga.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszzechmogącemu etc. iż będę wierny Tobie Stanisławowi Augustowi Krowi i Panu memu Mił. i Rzeplitey Polskiej; i że w sprawowaniu moiey funkcyi Sekretarza Rady Nieustającej, czynić będę dokładnie to wszystko, cokolwiek prawo ustanowienia oneżyte opiewa; iż w moich radach, wotach i zdaniach prawo pisane, sprawiedliwość i największe dobro Oyczyzny, będą moim prawidłem, ktorego dla proźby lub pogroźki, ani dla datku, ani dla obietnic iakichkolwiek, przez przyjaźń lub nieprzyjaźń, lub iaką inną korupcyą, albo względy osobiste nigdy nie odstąpię; że sekretu nienaruszenie dotrzymam w tym wszystkim, cokolwiek uradzono będzie, lub czyniono, wyciągającego utaienienia i zamilczenia na ktoreykolwiek sessyi Radney; nie powierzę, i nie wydam nikomu papierow mnie oddanych, a w archiwum złożonych, bez pozwolenia Rady Nieustającej etc.

Przysięga Sekretarza Depart. Cudzoziemskiego. *Ibidem, v. VIII, f. 100, tit. Departament.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu w Troycy S. Iedy-nemu, iako Tobie Najjaśniejszemu Stanisławowi Augu-

stowi Królowi Polskiemu, P. moiemu Mił. i Rzeplitey, na Urzędzie Sekretarza Departamentu Interestow Cudzoziemskich w Radzie Nicustającej zupełnie wiernym będę, żadney ekspedycyi nie zataię, ale o każdej pod adresem moim przychodzący, do tego Departamentu należący, w nimże doniosę, i oneż pokażę: resposow także na te ekspedycye, bez pokazania ich w Departamencie, i approbacyi przez niego, dawać i ekspedycyować nie będę, a co ten Departament traktować i rezolwować będzie, to w protokule zapisywać, i podług tego czynności moje regulować mam; wszystkie ekspedycye przychodzące, w Departamencie czytać będę, i żadney ekspedycyi bez deliberacyi nad nią Departamentu i rezolucyi jegoż, nie zrobię, a to wszystko, na czym Departament deliberabit, i iaka wypadnie rezolucya, w protokule wiernie i punktualnie zapisywać nie zaniedbam; sekretu in detrimentum Reipublicae nie wydam; zgola na tey funkcyi Sekretarskiej tak się sprawać obowiązuje, iak mi sumnienie, poczciwość, i dobre obywatelstwo dyktować będzie. Tak mi Panie dopomóż, i niewinna męka Syna Iego.

Przysięga Instygatorow Narodowych do Rady przywoływanych. Ibidem, v. VIII, f. 91.

Przysięga Sędziow Seymowych: Konst. 1775, v. VIII, f. 118, tit. Ustanowienie.

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Trocy S. Iedynemu, iż będąc wyznaczony do rozszadzenia spraw Sądom Seymowym poleconych, też sprawy podług Boga, prawa, sprawiedliwości, i dowodow sądzić będę, żadnymi względami, przyjaźnią, lub nienawiścią uwodzić się nie będę; na przyjaciela, bogatego lub ubogiego względu żadnego mieć nie będę, darow żadnych i obietnic na przytłumienie sprawiedliwości nie przyjmę, i we wszystkim sążeniu moim, Boga, prawo, i sprawiedliwość, za nypierwszy cel sążzenia mego mieć będę: tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Chrystusa Pana.

Podobna rota w konstytucyi 1768, v. VII: f. 615, tit. Porządek.

Przysięga Deputata na Tryb. Ibidem, f. 167, tit. Trybunał.

Ia NN. przysięgam Pann Bogu Wszchemogącemu w Trocy S. Iedynemu, iż wota na Seymiku na mnie dawane, ani przezemnie, ani przez kogożkolwiek z moją wiadomością, datkiem, lub obietnicą umowane nie były, a na Sądzie Trybunalskim zasiadając, podług prawa pisanego, i dowodow stron, wykonywając toż prawo, a nie według upodobania oneż tłumacząc, mając samego Boga przed oczyma, sprawiedliwie sądzić, stron rozprawy i sporow pilnie słuchać będę, bez żadnego względu na bogatego i ubogiego, przyjaciela i nieprzyjaciela, obywatela i przychodnia; przyjaźnią też, ani nienawiścią, łaską ani nadgroda, promocyą ani obietnicą, groźbą ani instancją ustną lub listowną, od kogożkolwiek uczynioną, uwodzić się nie dam; podarunkow iakichkolwiek, i od kogokolwiek mnie samemu lub przez subordynowane osoby, tak teraz w przeciagu funkcyi, iako i po skończoney z przyczyny teyże obiecanych, nie wezmę. Tranzakcyi w czasie trwającej funkcyi ani przez siebie, ani przez subordynowane osoby zawierac nie będę. Sekretu Izby nie wydam, ani mową, ani listem, ani iakimkolwiek sposobem. Praktyk wszelkich w każdym sprawach i z kimkolwiek czynić, ani rady dawać nie będę, ale podług przepisow Trybunałowi uczynionych, sprawować się i zachować, starać się będę. A w obieraniu Marszałka dependencyi od nikogo mieć nie będę. O kondemnacii, jeżeliby iaka na mnie od kogo otrzymana była, i ktoraby mi teraz do funkcyi szkodzić miała, nie wiem. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Chrystusa Pana.

Podobna rota w konst. 1768: v. VII, f. 680, tit. Złączenie.

Przysięga Pisarza Trybun. Ibidem f. 172, tit. O Pisarzach.

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Trocy S. Iedynemu, iż nad należytość prawem wyznaczoną, więcy od dekretow, ani przez siebie, ani subordynowane osoby wymagać nie będę. Feryantow pod moją dependencją będących, aby nad opis prawa depaktować nie wazyli się, dostrzegać i baczność mieć będę; kotrowersye stron i dokumenta wszystkie wiernie w dekretach wyrażać, w pisaniu ktorych do sentencyi stosować się będę, praktyk żadnych lub interessowania w sprawach czynić, sekretu Izby żadnym sposobem wydawać nie będę, i wszystkie obowiązki urzędu Pisarza, wedle Boga, i sumnienia odlywać będę.

Przysięga Regenta Trybun. Konst. 1768, v. VII, f. 692, tit. Złączenie.

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Trocy S. Iedynemu, iż mając powierzone registra do przyjmowania wpisow spraw wszelkich, sam swoją ręką one nie na kartki, ale zaraz w registr per extensum, ac cum specificatione expressa powodow i pozwanym, iako i przypozwanym, z wypisem o co rzecz do Sądu ma przychodzić, pilnie i wiernie pod numerami wpisywać bez żadney odwłoki będę, i na każdą rekwizycją potrzebną one wydawać; od ktorych wpisow depaktacyi żadney, tylko po złotemu od jednego wpisu biorąc, czynić nie mam, ani nad to, cokolwiek etiam ab ultro offerentibus przyjmować obowięzuję się, i przy tey straży registrow, aby się iakiekolwiek nie działy inkonwienienecy albo fabrykacye, pilność i należytą ostrożność zachowam, tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Chrystusa Pana.

Przysięga Deputata przy sentenc. Ibidem, f. 693.

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu etc. iż mając sobie powierzony sentencyonarz, wypadła ex effato Iudicii decyzyą, zaraz nieodwłocznie, choćby zdaniu memu przeciwną, wiernie wpisywać będę: permoventes rationes iudicati inserować będę; sentencyonarza do stancyi brać nie będę, ale tenże Pisarzowi, ad acta tribunalitia komunikować, a żądającym stromom nie wprzod, aż po promulgacyi dekretow, wypisywać dozwolę; offerencyi żadnych przyjmować nie zechcę, i obowiązki moje wedle Boga, i sumnienia wypełnię, tak mi Panie Boże dopomóż etc.

Przysięga Mecenasow Trybunał. Ibidem, f. 700.

Ia NN. przysięgam Panu Bogu etc. iż stronie, która mię do sprawy swey wokować będzie, wiernie służyć mam; salarium zbytecznego czyli pensyi wyciągać niebędę, ale się danym przez pryncypała kontentować, a oneż wiaźszy od sprawy nie tylko nie odstąpię, ale i rady, i papierow stronie przeciwny ani przez siebie, ani przez subordynowane osoby nie wydam, i stronę przeciwną informować nie będę. Także rady na zwłokę sprawiedliwości przeciwko prawu, na wyniszczenie stron pozywiających się, pryncypalom moim żadnym pretextem lub kolorem dawać nie będę. Dokumentow, które mi powierzone będą, na uniknienie lub przytłumienie sprawiedliwości tacić nie mam, ale spraw przypaść mających in longo wypisywane merita Sądowi rzetelnie, bez uszczerbienia cudzey sławy, wcześniej wygotowawszy, podawać będę. Summaryrusze scdulo i wiernie spisywać, i one własną podpisywać ręką zawsze będę. Za dependentow moich w odpowiedzi być obowięzuję się. Tak mi Panie Boże dopomóż etc.

Przysięga Kommissarzow Skarb. Koronnych: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 27, tit. Kommissya.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu, w Troycy S. iedynemu, że w zasiadaniu na tey Radzie Ekonomiczney, na nic więcej, iak tylko na dobro publiczne wzgląd mieć będę; uciemiężenia ani allewiacyi prywatney a szkodliwej Rzeczypospolitey radzić nie będę, i owszem o nię opponować się będę. Obietnic żadnych, ani iakichkolwiek datkow, i iakimkolwiek pretextem i wynalazkiem ani sam przez siebie, ani przez subordynowane osoby, procz pensyi przez Rzeczpospolitą wyznaczoney, akceptować nie będę, ani zezwołę. Dla Oficyalistow skarbowych dawających rachunki z importancyi ogulnie, i w szczegulności per specificum wszystkich, ani foworem, ani nienawiścią uwodzić się nie będę; ale tylko według samey słuszności i rzetelności radzić, sprawy decydować, i ten urząd sprawować będę; tak mi Panie Boże dopomóż, i niewinna męka Syna Iego.

Przysięga Kommissarzow Skarb. Lit. która co do słowa z powyższą rotą zgadza się: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 153, tit. Kommissya.*

Przysięga Mecenasow Kommissyi Skarb. Koronney: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 325, tit. Approbacya.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Troycy S. iedynemu, iż stronie, która mię do sprawy swojej wokować będzie, wiernie służyć będę, zbytecznego salarium czyli pensyi wyciągać nie będę, a onęż wzięwszy od sprawy nie tylko nie odstąpię, ale i rady, i papierow stronie przeciwny ani przez siebie, ani subordynowane osoby nie wydam, i stronę przeciwną informować nie będę; także rady na zwłokę s. sprawiedliwości przeciwko prawu, na wyniszczenie stron pozywających się, pryncypałom moim żadnym pretextem lub kolorem dawać nie będę; dokumentow, które mi powierzone będą, na uniknienie lub przytlumienie sprawiedliwości, tać nie będę, ale spraw przypaść mających in longo wypisane merita Sądowi rzetelnie, bez uszczerbienia cudzey sławy, podawać będę; tak mi Panie Boże dopomóż, i niewinna męka Chrystusa Pana.

Przysięga Mecenas. Skarb. Litewskich: *Konst. 1766, v. VII, f. 510, tit. Ordynacya.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Troycy S. iedynemu, iż stronie, która mnie do sprawy swojej wokować będzie, wiernie służyć będę; zbytecznego salarium czyli pensyi wyciągać nie będę, onęż wzięwszy, od sprawy nie tylko nie odstąpię, ale rady i papierow stronie przeciwny ani przez siebie, ani przez subordynowane osoby nie wydam, i stronę przeciwną informować nie będę; także rady na zwłokę sprawiedliwości przeciwko prawu, na wyniszczenie stron pozywających się, pryncypałom moim żadnym pretextem i kolorem dawać nie będę; dokumentow, które mi powierzone będą, na uniknienie lub potlumienie sprawiedliwości tać nie będę; ale spraw przypaść mających, wypisane merita, albo status causae, nie trudniąc Sąd słownym długim dontesieniem, Sądowi rzetelnie, bez uszczerbienia cudzey sławy, podawać będę; tak mi Panie Boże dopomóż, i niewinna męka Chrystusa Pana.

Przysięga Assessorow Sądow Zadwor. Kor. w ordynacyi tychże Sądow po S. Cor. położoney, *v. VII, f. 425.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Troycy S. iedynemu, że w tym Sądzie Assessorskim

Krolewskim, według sumnienia, prawa, i przywileiow każdemu służących, nie mając względu na bogatego, lub ubożego, przyjaciela, krewnego, i nieprzyjaciela; każdą sprawę sędzić będę, darow żadnych od nikogo przed sprawą, pod czas sprawy, i po sprawie brać, rady prawujących się dodawać, praktyk w sprawach toczących się czynić, sekretow Izby Sądlowej i zdania wotujących wydawać nie będę. Tak mi Panie Boże dopomóż, etc.

Taż rota dla Assessorow Sądow Zadw. Litewskich: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 539, tit. Rota.*

Przysięga Mecenasow Assessoryi Kor. Ibidem, w ordynacyi, *f. 429.*

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Troycy S. iedynemu, iż stronie tey, która mię do sprawy swey zażyje, wiernie służyć będę, zbytecznego od niey nad pracę salarium wymagać, ani rady na zwłokę s. sprawiedliwości, lub wyniszczenia strony dawać, ani po wziętym salarium od zaczętey sprawy odstępować nie będę; dokumentow także do sprawy mi powierzonych nikomu ku szkodzie pryncypała mego nie wydam, ani onych dla uniknienia sprawiedliwości nie zataię. Tak mi Panie Boże dopomóż, etc.

Przysięga Mecenasow Assessoryi Lit. która z rotą powyższą co do słowa zgodna: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 542, tit. Liczba.*

Przysięga Susceptantow Ziem. i Grodz. Konst. 1768, v. VII, f. 709, tit. Złączenie.

Ia NN. przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu, etc iż mając powierzone akta ad suscipiendas quasvis transactiones, one wiernie sprawować będę, recognitiones wszelkie juxta mentem et assensum recognoscentis przyjmować, i oszukania wszelkiego inter recognoscentes przestrzegać będę; tranzakcyje wszelkie i rekognicyje, sam swoją ręką, nikomu protokolu nie pozwalając, w Kancellaryi, a nie w gospodzie wpisywać będę, i rekwirującym zaraz wydawać bez depaktacyi nie omieszkać. Od suscepty więcej wymagać nad to, iak iest w terażnieyszey ustawie, nie będę; od ekstraktow więcej płacić, iak od arkusza ścisłym charakterem po złotemu iednemu, nie dopuszczę; i palestrantow przy Kancellaryi będących, w tym pilnie przestrzegać będę, a nieposłusznych temu prawu, Sądowi donieść powinienem, żadnego nie mając względu tak na bogatego, iako i na ubożego, każdemu według Boga, i sumnienia przyjmować, i nie przeciwnego prawu w tranzakcyach popisywać, obliżnię się. Tak mi Panie Boże dopomóż, etc.

Przysięgi Assessorow: Pisarza, Regenta Iudicii mixti, dziś przez Sądy Zadworne zastąpione: *Konst. 1768, v. VII, f. 717, tit. Ordynacya.*

Przysięgi Kommissarzow Wojskowych Koron. Konf. Gen. Kor. 1764, VII, f. 50, tit. Kommissya. Taż i dla Litwy przed ustanowieniem Departamentu Wojskowego służyła.

Inne rotly przysięg, albo rzadko używane, albo tylko ad casum przepisane, opuszczają się.

Rada Nieustająca.

Ustanowienie Rady Nieustającey przy boku I. K. Mci i oneyże przez traktat 1775 gwarantowanie: *Traktat 1775, v. VIII, f. 62, § 4; i Konst. 1775, f. 84, et sequen. tit. Ustanowienie.*

Ustanowienia tego masz zbior następujący:

Art. 1. Ułożenie Rady. Radę tę, trzy Stany, Krol, Senat, i Stan Rycerski składają, procz czasow bezkrolewia. Pierwszy Stan nicodmienny; z drugich dwóch, osoby co dwa lata na Seymie ordynarynym pluralitate obicrane będą, a to w ten sposob: Senatorowie i Ministrowie są *candidati nati*. Z Rycerstwa każdy się ma in persona lub na piśmie in absentia, Marszałkowi starey laski za kandydata podać; byleby był albo Posłem na Sejm, albo za granicę, albo Deputatem, albo Assessorem w jedney z czterech iurydykcyi, albo jeden z Sekretarzow, Referendarzow, lub Pisarzow Narodowych. Regestra kandydatow, publicznie czytane będą po złączeniu izb, a potem ad deliberandum podadzą się. Kandydatow z Senatu i Ministerium, czyta jeden z Sekretarzow WW. Referendarzow lub Pisarzow WW., kandydatow zaś z Stanu Rycerskiego, Sekretarz Seymowy. Nazaiutrz nastąpi elekcyja per vota secreta; mający dać votum, odbierze nowy registr na papierze stęplowanym, jeżeli Senator lub Minister przez Marszałka Wielk., jeżeli Poseł przez Marszałka Seymu; każdy wotujący na stole frankami obślōnionym (na którym wazon postawiony będzie, trzema kluczami zamknięty, z których jeden Krolowi Imci, drugi Marszałkowi Wielkiemu, trzeci Marszałkowi Seymowemu oddany będzie) podkreśli 36 osob, łącząc w to, trzecią część Rady przeszley, to iest: po dwoch Senatorow, i po dwoch z Stanu Rycerskiego, z każdej prowincyi; a z nowych Kandydatow po 4 z obydwóch stanow, z każdej prowincyi, bez tey reguły, registr odrzucony będzie przez dziewięciu Deputatow, 3 z Senatu, a 3 z Stanu Rycerskiego do zrewidowania tychże delegowanych. Mający rowne wota umieszcza się w Radzie: a gdy między dwiema o komplet rzecz będzie, I. K. Mość kreską swoią rezolwować na paritatem. Obrani Konsyliarze, w Izbie Senatorskiej wykonywają przysięgę in rotham: *ibidem*, v. VIII, f. 86, (*a tu ią masz tit. Przysięga.*) — Osoby do Rady wchodzące: I. K. Mość iako Głowa i Prezydujący. Trzech Biskupow, między temi Prymas co dwa lata; dziewięciu Senatorow świeckich koniecznie: a w tey liczbie dwoch, czy ex Senatu, czy ex Ministerio mieści się: 4 Ministrow po jednemu z każdej iurydykcyi; osmnastu Konsyliarzow z Stanu Rycerskiego rachując Marszałka. Sekretarz z liczby Sekretarzow, Referendarzow lub Pisarzow Narodowych być powinien. Pensyi dla Senatorow i Rycerstwa po zł. 14,000, dla Marszałka 30,000 zł. dla Sekretarza 14,000 wyznaczono. (pensya ta roku 1776 dla Konsyliarzow do 10,000 zł. a dla Marszałka do 20,000 zł. zredukowana: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, *tit.* Wydatki). Biskupi i Ministrowie brać pensyi nie będą. I. K. Mość Seymy ordynaryne

albo extraordynaryne za zdaniem Rady zwoływać, i ustawy tychże, imieniem swym ogłaszać będzie. W materyach na Seymie traktować się mających, Rady zdania zasięgać ma; podpisywać wszystkie decyzye Rady, gdyby nawet przeciwnie zdaniu jego znalazły się, obligowany. Audyencye Posłom cudzoziemskim, i onym rezolucyje za zdaniem Rady dawać będzie. Biskupow, Woiewodow, Kasztelanow i Ministrow, jednego z trzech kandydatow per vota secreta od Rady obranych, przywileiować ma prawo. Inne Urzędy Koronne i Ziemskie szafunkowi Krolewskiemu zostawione. Co do szarzy wojskowych I. K. Mość nominować będzie Rotmistrzow chorągwi Polsk. i officyerow w czterech chorągwiach Krolewskich Polskiego autoramentu, (a prawem r. 1776 wszystkie wakanse wojskowe wyjąwszy ascensa w chorągwiach Polskich I. K. Mci oddane: *vide v. VIII, f. 850, tit.* Powinności, *nro 7.*); inne wakanse podług starszeństwa dawane będą. Szafunku wszelkich krolewsczyzn I. K. Mość zręka się. Cztery regimenta gwardyi pod zwierzchność wojskową powroczą (ktore r. 1776 oddane władzy I. K. Mci podług prawa 1764: *Konst.* 1776, *fol. et tit. ut supra.*); inne prerogatywy Krolewskie w całości Rzeczpospolita zostawie. Prymas pod czas alternaty 6 miesięcy przynajmniej przy Radzie zostanie. W czasie bezkrolewia nawet procz alternaty w Radzie przydywać będzie. Po podpisie Krolewskim na expedycyach Rady, Prymas lub primus in Ordine podpisze się, toż Marszałek, a potem Sekretarz. Marszałek Rady z Stanu Rycerskiego z Konsyliarzow co dwa lata na Seymie per vota secreta, servato turno provinciarum, obierany będzie, i przysięgę wykona in rotham: *ibidem*, v. VIII, f. 89, (*a tu tit. Przysięga.*) — Senator i Minister nie może być Marszałkiem, chyba złożywszy swoy urząd. Tenże, ani Posłem, ani Marszałkiem Seymowym lub Rady, dopiero w cztery lata po skończoney funkcyi, obrany być może. Funkcyja jego: wymieniać niezachowanie praw, i przekładać Radzie interessa; a do całej Rady należy bacznosc na bezpieczeństwo i zachowanie rządu. Marszałek ma mieć oko na porządek protokolow, i zachowanie przez Oficjalistow swych powinności. On będzie dawał głosy Konsyliarzom z Stanu Rycerskiego, kalkuły lub kartki przy Deputatach zbierze i pluralitatem ogłosi. Podpisywać się będzie na rezolucyach Rady po Krolu i Prymasie. Na Seymach ordynarynych, po lewey ręce Marszałka Seymowego ma miejsce; a po sprawieniu się z czynności Rady, z sali ustąpi. Przystępujący on swey władzy granice, lub ktory z Konsyliarzow, w Sądach Seymowych odpowiedzą. Sekretarz Rady, tylko vocem informativam mieć będzie. Podpisze się na wszystkich Rady rezolucyach, i gratis ic wyda. Odbierać będzie rezolucyje od Departamentow,

Stany Radę składające.

Kandydaci.

Elekcyja.

Liczba osob w Radzie.

Pensya.

Władza I. K. Mości w Radzie.

Prymas.

Marszałek Rady.

Sekretarz.

Oficyjaliści.	i one Radzie in pleno doniesie. Wszystko szkodliwe lub użyteczne publico, przez niego Radzie będzie oznajmione. Pod niebytność jego, Rada innego pluralitate obierze. Archiwista i inni officialiści równie iak Sekretarz, pluralitate obierani będą.—Przysięga Sekretarza: v. VIII, f. 91, (a tu masz ią til. Przysięga.) — Przysięga Instygatorow WW. gdy do Rady powołani będą. <i>Ibidem.</i> — Sekretarze Departamentow, Archiwista, kancelarzyści, kopiści, szlachta narodowa być powinni. Tłumacze językow orientalnych do Departamentu Cudzoziemskiego należą, Konsyliarze Rady suspensami w Sądach zasłaniać się nie będą. Turament gdyby był potrzebny, w Grodzie Warszawskim wykonają, a tak in causa facti iako i criminali, omnes poenalitates na nich extendi mogą.	gający memoriał, przez autora Radzie oddany będzie. Sekretarz memoriałów podanych, same excerpta Radzie oznajmi. Wota głośne przez słowo „pozwalam“ lub „niepozwalam“ w protokule ręką każdego własną zapisane będą. Sekretne daią się przez kalkuły lub kartki. Turnus tylko w liczbie osob 15 ma mieć mieysce. Deliberacya nad każdą propozycyą trzydniowa wolna, a gdy się iey kto oprzeć zechce, turnus ma ią decydować. Raz zaczęty turnus, trwać ma aż do końca decyzyi. Reflexy ante turnum raz tylko wolne. Wota sekretne nikomu odmówione nie będą, a w następujących materyach konieczne: 1) w obieraniu kandydatow do wakansow; 2) w expensach skarbu; 3) w materyach criminum Majestatis et Status, wzruszenia spokojności publiczney, i zjazdow nieprawnych. Wota sekretne w wazon firankami obsłonię, mający dwa otwarcia z napisem: affirmative et negative, zawołani ex turno Konsyliarze, przez wpuszczenie gałki wprzod przez Sekretarza sobie danej, składać będą. A in casu wielości konkurentow do wakansow, Sekretarz rozda kartki; z tych trzy Konsyliarz do wazonu włoży reszte na faierce blisko przygotowaney pali. Paritatem votorum I. K. Mość rozwięzuie. Konkurrenci o urzędy na piśmie pretensy swoje Consilio podać obowiązani. A każdy z Konsyliarzow może iedną osobę Radną proponować. Po wotowaniu, Marszałek z Deputatami dwoma z Stanu Rycerskiego pluralitatem ogłasza. W nieprzytomności Krola, pierwszy in ordine wyznaczać będzie sessyie, ani ich odmówić może za naleganiem Konsyliarza. Konsyliarz w interessie własnym repraesentativam tylko ma vocem. Dwie osoby iednego domu i przezwiska, z iednego stanu w Radzie być nie mogą. Wszystkie expedyce gratis pod imieniem I. K. Mci wydawane będą. Konsyliarz 6 miesięcy od Rady absentować się może, a gdyby dłużej chciał się bawić, ma to in pleno, pluralitate otrzymać. Bawiący się dłużej nad 6 miesięcy bez pozwolenia, traci pensyą w proporcey czasu. W Warszawie zaś bawiący się, tylko chorobą i urzędem publicznym od niebytności na sessyach excypuie się. Pozostałe pensyie za nieprzytomnych, między pilnych dzielić mają. Konsyliarz Posłem za granicę być nie może, a funkcyi Konsyliarza akceptowaney złożyć nie wolno. Trzecia część starey Rady w czasie każdej Elekcyi potwierdzona będzie. Na Seymach ma mieć mieysce Rada po Posłach, dla usprawiedliwienia się; a zaś świadczenie od Seymu iey dane, w konstytucyach umieszczone będzie. Osoby z Senatu na swych mieyscach, a z Stanu Rycerskiego po Posłach umieszczone będą. Konsyliarze Rady na Seymikach Poselskich i Deputackich, na reassumpcyach trybunalskich znajdować się nie powinni. Nikt się w Radzie opponować nie może rezolucyom pluralitate decydowanym, a gdy tey Krol Imć i Marszałek nie zechce	Wotowanie.
Suspensy w Sądach Konsyliarza.		Turnus.	
Podział Rady na Departamenta.	<i>Art. 2.</i> Podział i porządek Rady. Rada dzieli się na Departamentow pięć; 1szy Cudzoziemski, 2gi Policyi, 3ci Woyskowy, 4ty Sprawiedliwosci, 5ty Skarbowy. W Departamencie Cudzoziemskim osob 4, w drugich po osob 8; rozdzielenie osob na Departamenta in pleno Rady nastąpi; komplet w Departamentach osob 3. Osoby ex Ministerio, przydywać będą w Departamentach ich Urzędu. Departamenta odbierać mają memoriały interessow onychże tyczące się, i rezolucyie Radzie in pleno komunikować. W Departamencie gdzie brak Ministra, pierwszy Senator przydywać, i dwie kreski in casu paritatis mieć będzie. Na wszystkich sessyach wota od ostatniego zaczyna się. Rada in pleno w przytomności Krola Imci, Prymasa, lub pierwszego Senatora podług potrzeby zgromadzi się. Od tronu propozycyie podawane będą, i pluralitate, gdy zgody nie będzie, decydować się mają. A gdy I. K. Mość na Radzie nie będzie, Prymas, lub pierwszy senator propozycyie poda, co potym każdy Konsyliarz uczynić wolen. Na końcu sessyi, Sekretarz rozolucyie Departamentow Radzie ogłosi, ktorzych approbata nastąpi, lub po dokładniejszą rezolucyą odeszle. I. K. Mci nieprzytomnemu, pierwszy Senator z Marszałkiem Stanu Rycerskiego doniosą o rezolucyach Rady, ktorym I. K. Mość swe dwie kreski gdy zechce przyda; a gdy ich przydać nie zechce, przeciw materya decydowana, niewzruszoną zostanie. Za oddaleniem się z Warszawy, za zdaniem Rady I. K. Mci, i Rada przeniesie się. A gdy Krol Imć z woli własney wyiedzie, szafunek urzędow zawieszony będzie od dwoch miesięcy: a ieden z Departamentu cudzoziemskiego pojedzie za Krole, dla komunikacyi interessow. Memoriały w interessach publicznych przez każdego z Konsyliarzow lub Sekretarza; w materyach prywatnych, tylko przez osoby interessowane podawane będą. Autor memoriału podpisać się ma na nim; a gdy iest wielkiej wagi, ma być na nim ostrzeżenie, w te słowa „ten memoriał zwłoki nie cierpi.“ Sekretno wycią-	Paritas votorum. Konkurrenci o urzędy.	
Sessya Rady		Sessyie Radne bez Krola Imci. Konsyliarz.	
Propozycyie.		Expedyce.	
Rezolucyie.		Absencya Konsyliarza	
Memoriały.		Rada na Seymie i Seymikach.	
		Oppozycyie w rezolucyach.	

podpisać, każdy z Konsyliarzów podpisze ją, i ważną uczyni. Po śmierci Konsyliarza Biskupa, Senatora, lub z Stanu Rycerskiego, Rada w sześć niedziel innego obierze, z teyże, co zmarły Konsyliarz prowincyi, a po śmierci Ministra, następca jego to miejsce obeymie.

Art. 3. Władza, powaga, i powinności Rady. Rada Nieustająca nie ma mocy prawodawczej i sądzącej, ale tylko egzekucyi praw pilnować powinna. Wydawać może assygnacye do skarbu z funduszu, na expensa extraordinaryne iey dyspozycyom zostawionego; ale Konsyliarze Rady nie ztąd partycypować nie będą mogli. Projekta publico użyteczne przyjmować i rezolwować będzie, a nie utwierdzone prawem, do Seymu odeszle. Projekta praw reformy spisie, i zbior praw cywilnych i kryminalnych na Seym wygotuie. Wysyłać będzie Ambassadorow i Ministrow do Dworow cudzoziemskich, i onym instrukcyje poda. Na Urzędzie elekcyjnym trzech kandydatow per vota sekreta obierze. Baczyć ma na zachowanie traktatow i soiuszow z postronnemi.

Art. 4. Granice władzy Rady Nieustajacey. Nie ma mocy Rada wdawać się w materye Stanom zgromadzonym przyzwoite, ani co czynić przeciw swobodom i prerogatywom prawnie nadanym. Przystępująca granice swe Rada, na Sądach Seymowych odpowie. Powaga Rady trwa nawet w czasie extraordinarynych Seymow, a w czasie ordynaryjnych, aż do elekcyi nowej; w przypadku gdzie nie masz prawa, Rada decydować nie będzie, ale tylko projekt na Seym o tym wygotuie.

Departament Cudzoziemski cztery osoby składać będą, między temi jeden z Wielkiego Xięstwa Litewsk. ieden z Pieczętarzow zasiadających, dwoch z Stanu Rycerskiego. Do tych należy Sekretarz Narodowy, który ma być przysięgły in rotham: *ibidem*, v. VIII, f. 100, (*a tu ią znaydziesz tit. Przysięga*). Sessye tego Departamentu podług potrzeby bywać mają. W niebytności Krola, Pieczętarz lub primus in ordine prezydować będzie. Sekretarz o expedycyach pod swym imieniem przychodzących donosić, i responsa podług decyzyi i deliberacyi uformowane, komunikować Departamentowi powinien. Gdy będzie szło o listy, noty, memoryały, deklaracye do Mocarstw zagranicznych w materyach całą Rzeczpospolitę tyjących; Departament ten resultatum swoje poda Radzie in pleno. Gdy zaś rzecz będzie tylko o informacyę Ministrow za granicę wysłanych w potocznych interessach, Prezes resultatum ułoży. Instrukcyje dla Poslow w tym Departamencie koncypowane, Radzie in pleno komunikowane będą. In casu śmierci iednego z Assessorow, Rada drugiego obierze. Sekretarz tego Departamentu ieden z Sekretarzow, Referendarzow, lub Pisarzow Narodowych, od I. K. Mci wybrany będzie. Temu należy korespondencya z Posłami zagranicznymi, i do niego expedycey zagraniczne

adressowane będą. Subalterni także w tym Departamencie od Krolewskiego wyboru zależą.

Departament Policji. Marszałek zasiadający w Radzie prezydować będzie w Departamencie Policji; w zaskarżeniach na Marszałkow WW. na sessyach departamentowych zasiadać nie będzie. Protokół Marszałkowski temu Departamentowi, gdy zechce, komunikowany być powinien. Departament Woyskowy dwa razy na rok raporta o woysku odbierać będzie. Hetman w Radzie zasiadający, prezydować w nim ma prawo. W czasie zaskarżenia Hetmanow WW. lub Polnych, zasiadający w Radzie Hetman, nie będzie na sessyi tę materyą rezolwujący, przytomny.

O Departamencie Sprawiedliwości, *vide nižey pod r. 1776.*

Departament Skarbowy odbierać będzie: 1) Od Kommissyi Skarbowey Koronney rachunki co miesiąc potoczne, a kwartalne z percepty generalney; od Kommissyi Lit. po każdej kadencyi i ekstrakadencyi; 2) baczyć będzie, aby percepta i expens podług prawa dopełniona była: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 107, *tit. Podskarbiowie.*

Zlecenie Radzie Nieustajacey dzieła rozgraniczenia z Dworami sąsiedzkimi. *Ibidem*, f. 122, *tit. Beśpieczeństwo.*

Nominacya osob do Rady Nieustajacey, i czterech Departamentow I. K. Mci, przez Stany pro unica vice poruczona. *Ibidem*, f. 127, *tit. Nominacya.*

Deputacya do examinowania czynności Rady Nieustajacey: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 856, *tit. Deputacya.*

Ciz Deputaci zawsze napotym przysięgli być mają podług roty. *Ibidem.*—*A tu tit. Przysięga.*

Obiaśnienie prawa r. 1775 o Radzie Nieustajacey.

1) Rada Nieustająca nie wdając się w żadnym przypadku w prawodawstwo, ani w moc sądową, pilnować ma praw egzekucyi. 2) Rada Nieustająca będąc zwierzchnią nad innemi iurydykcyami, nikomu tłumaczenia praw dozwolić nie ma. 3) Wszystkie Ministerya, iurydykcyje i wszelkie Kommissye, obywatele, rezolucyom, listom upominalnym i rekwizycjonalnym Rady posłuszni być mają, sub poena suspensionis ab Officio. 4) Karze tey Sędziowie *ex iudicato* nie podlegają, ani listy takowe respective *ex vi* sentencyi ich wychodzić nie mogą. 5) Też listy bez wiadomości I. K. Mci wydawane nie będą. 6) Radę Nieustającą na każdym Seymie o przestępstwo mocy iey nadaney, na piśmie zaskarżyć można, co Stany pluralitate udecydują: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 849, *tit. Obiaśnienie.*

Obiaśnienie powinności i władzy Departamentow.

1) Departament Cudzoziemski przy władzy pra-

Granice i powaga Rady.

Projekta od Rady.

Czas powagi Rady.

Depart. Cudzoziemsk. Inter.

Sekret. Depart. Cudzoziem. i subalterni.

Depart. Policyi.

Depart. Woyskowy.

Departam. Sprawiedliwości.

Departam. Skarbowy.

wem r. 1775 nadancy zostawie się. Nad to ma moc negocjowania o traktaty handlowne tylko z postronnemi, ktore I. K. Mość z Radą zawierać będzie. 2) Departament Policji examinaować będzie intraty miast Krolewskich, i te ku użytкови onychże rozrzadzi. Kontrakty w materyi Policji, co do miasta Warszawy tylko zawierać może; nie przeszkadzając handlowi, i nowych podatkow nie wyciągając. 3) Departament Woyskowy odąd reprezentować będzie Kommissyą Woyskową, podług prawa r. 1764. Tenże: 1, Wydawać będzie ordynanse wspólnie z WW. Hetmanami, co się tycze karności i musztry woyskowej. Ruszanie atoli woyska z kwater, Radzie in pleno zostawione. 2, Płaca woyskowa przez Kommissye Skarbowe czynić się będzie, a Departament Woyskowy stan woyska zaprzysiężony przez Kommendantow, co rata, odeszle Kommissyom Skarbowym. 3, Sądy Kommissyi Woyskowej służące, ten Departament sprawować będzie, a na tych Pisarzy Polni, Strażnicy i Obożni WW. Generalowie Artyleryi, Generalowie-Inspektorowie, Strażnicy i Obożni Polni zasiadać mają. 4, Będzie wydawał ordynanse do woysk obojga Narodow dla exekucyi dekretow, ani ich odmówić nie będzie mógł. 5, Procz rapportow roku 1775 przepisanych, Departament ten obligowany jest sprawić się Radzie, kiedy ta zechce; procz dekretow w nim wypadłych, ktorych Rada odmieniać i uchylać nie może. 6, Departament Woyskowy każe publikować nominacje od I. K. Mei Rotmistrzow chorągwi Polskiej i forsztelacye officyerow. 4) Departament Sprawiedliwości: 1, Examinaować będzie memoryały i skargi obywatelow, wyłączając sprawy i processa około dobr ziemskich i Krolewskich, a roztrząśnione Radzie in pleno oznaymi. 2, Baczyc ma aby iurydykcyja Marszałkowska i Assessorskie przybierały podług praw Assessorow, a ci powinności swych dopełniali. Tudzież przestrzegac powinna, aby w Assessorjach, sprawy mieyskie z rejestrow do ktorych należą Assessorowie, brane nie były pod ich niebytność. 5) Departament Skarb. roztrząsac będzie kontrakty (procz wszelkich monopolow) kompanii do wynalezienia kruszcow, et fossilium nadgłaszających się; bez przeszkody dziedzicow i possessorow dobr Krolewskich w fabrykach zaczętych, lub zacząć się mających. Kontrakty zaś takowe Rada in pleno udecyduje: *Konst. 1776, v. VIII, f. 850, et sequ. tit. Powinności.*

Objasnienie rożnych artykułow prawa r. 1775 Rady tyczących się.

1) Marszałek Rady z Stanu Rycerskiego ma mieć wszędzie mieysce przed wszystkimi obojga Narodow Urzędnikami. 2) Urzędy Senatorskie duchowne i świeckie jako i Ministeria (procz prawem exepowanych) I. K. Mość ie-

dnemu z trzech kandydatow od Rady podanych konferować będzie. 3) Pozwolenie dla ktorego z Przewielebnych Biskupow przybrania Koadiutora I. K. Mość odąd za zdaniem Rady dawać będzie. 4) In casu nieprzytomności w Radzie zasiadającego Kanclerza, pieczęć ma być przy Marszałku Stanu Rycerskiego. 5) Konyliarz nie zasiadający na sessjach pod bytność w Warszawie, procz przypadku choroby, nayprzod ieżli z Senatu per primum in ordine, ieżli z Stanu Rycerskiego przez Marszałka Rady; powtore przez Radę in pleno na piśmie upomniony będzie; a potom oddalony zostanie od funkcyi, a inny na iego mieysce obrany być ma. 6) Gdy Minister nie znajduje się na sessji departamentowej, primus in ordine mieysce iego zastąpi. 7) Kondemnata zarzucona nawet obranemu Konyliarzowi byle przed przysięgą autoritatem iego tamuje. 8) Konyliarz z Stanu Rycerskiego na Seymie chcący mówić za Radą, prosić ma o głos Marszałka Seymowego, a to dopiero po usprawiedliwieniu iey przez Deputacyą. 9) Pod nieprzytomnośc Marszałka Rady, primus in ordine z prowincyi Marszałka, funkcyą iego zastąpi. 10) Obrany na Seymie Konyliarz w 6 niedziel, ieżli akceptować nie chce funkcyi, Radę ostrzedz ma, a ta do elekcyi nowego przystąpi, ex eodem ordine et provincia, z ktorey był nie akceptujący Konyliarz: *Konst. 1776, v. VIII, f. 854, tit. Powinności.*

Zaświadczenie Stanow skonfederowanych Rzeczypospolitey o czynnościach Rady. *Ibidem, f. 855, tit. Zaświadczenie.*

Elekcyja Konyliarzow Rady Nieustającej. *Ibidem, f. 857.*

Zlecenie Departamentowi Woyskowemu dokonczenia likwidacyi z woyskiem z raty marcowey r. 1776 przez Kommissyą Woyskową zaczętej. *Ibidem, f. 865, tit. Kwit.*

Temuż zlecono likwidować remanenta woyskowe od raty 7browey r. 1768, do raty marcowey r. 1775, i resztę summy 1,393,000 po upłaceniu 107,000 zł. resztujący z pułtora miliona na zaległą płacę woyskową naznaczony rozmiarować. *Ibidem.* — Tamże ten Departament ma moc kassy brygad, regimentow, i chorągwi zlikwidować i rozsądzić. *Ibidem.* — Podobna dyspozycyja Departamentowi względem remanentu w kassie generalney woyskowej; gdzie Ur. Rzewuski Pisarz Polny Koronny, Ur. Andrzej Mokronowski Marszałek Konfederacyi Generalney General-Inspektor woysk Koronnych, tudzież WW. i UU. Kommissarze i Officyaliści, pierwsi do satysfakcyi zaleceni. *Ibidem.* — Archivum militare Kommissyja Woyskowa Departamentowi Woyskowemu oddać obligatur. *Ibidem.* — UU. Pisarz, Regent, Audytor Generalny, i Instygator Kommissyi Woyskowej przy prawach i pensjach swych zotawieni. *Ibidem.*

Rozdział i rozporządzenie woyska Koronnego

I. K. Mei i Departamentowi Woyskowemu za zdaniem Rady zlecone. *Ibidem*, f. 867, *tit.* Komput.

Pensya WW. i UU. Konsyliarzow Rady i Sekretarza roku 1775 przepisana, zredukowana w ten sposob: WW. i UU. Konsyliarzom po 10,000 zł., Ur. Marszałkowi 20,000, Sekretarzom po 10,000 zł. *Ibidem*, f. 891, *tit.* Wydatki.

Rada Nieustająca nie będzie miała mocy summami na umorzenie długow Rzeplitey exypowanemi, dysponować. *Ibidem*, *tit.* Ubeśpienie.

Osoby do Rady Nieustającej wyznaczone: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 945, *tit.* Osoby.

Zaświadczenie czynności Rady Nieustającej z ostrzeżeniem wolności poprawienia niektórych czynności i rezolucyi pluralitate votorum po rozłączeniu izb. *Ibidem*, f. 948, *tit.* Zaświadczenie.

Wyrok Stanow Rzeplitey o rezolucyach Rady 1778: 1) Kondemnaty rownie ciężą Ministrow i Senatorow iako i Posłów, dla tego każdy activitate caret, poząd processu nie ugodzi. 2) Konstytucye r. 1726, 1776, de potioritatibus stwierdzone, a rezolucye Rady uchylone. 3) Rezolucya Rady de successiobus podniesiona. 4) Konwikcya kilku pozwanych do iedney sprawy, podług praw, nie podług rezolucyi Rady czynić się ma. 5) Bona convicta podług konstytucyi r. 1726, proportionate in negotio principali ac provisionibus tradowane być mają. 6) Rezolucya Rady względem dożywocia skassowana. 7) Rezolucya przeciw dekretowi oczywistemu Trybunału Litew. zniesiona. 8) Remissy spraw do Trybunału Litewskiego ad registrum remissarum, ktorego tam nie masz, i appellacyinogo, abrogowane. 9) Rezolucya względem podatku procentowego uchylona. 10) Rezolucya względem dekretow executionis podniesiona. *Ibidem*, *tit.* Warunek.

Item. Rezolucya Rady między obywatelami wojewodztw Wołyńskiego, Kiiowskiego, Podolskiego, i Braclawskiego z Żydami liwrantami uchylona. *Ibidem*, f. 949, *tit.* Uchylenie.

Item. Rezolucya Rady wstrzymująca dekretu Assessorskiego między miastem i Żydami Krzemienieckimi exekucyą, skassowana. *Ibidem*, *tit.* eodem.

Item. Uchylenie rezolucyi Rady z Grodem Szawelskim, iako tykający judicariaria. *Ibidem*, f. 950, *tit.* Uchylenie.

Departamentowi Woyskow. zlecono, superaty w skarbie, na woysko obrocić. *Ibidem*, f. 955, *tit.* Warunek.

Osoby do Rady Nieustającej pluralitate wybrane: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 962, *tit.* Osoby.

Uchylenie dwoch rezolucyi Rady Nieustającej, pierwszey pod datą 15 Septembris a. 1780 w interessie Ur. Pruchnickiego z UU. Grabiankami, drugiey de die 2da Maji 1780 w interessie Ur. Dembińskiego z Ur. Kollą-

taiem Stsą Trześniowskim. *Ibidem*, f. 969, *tit.* Uchylenie.

I. K. Mość w Radzie in pleno z Departamentem Woyskowym stan woyska z superat skarbu Koronnego ulepszyć ma; i expensa potoczne woyskowe do 30,000 zł. umiarkuie: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 969, *tit.* Woysko.

Dzieło to podług reguł, ktore masz *tit.* Woysko, przepisane, na Seymie przyszym Stanom produkować nakazano. *Ibidem*.

Departament Woyskowy korpus Kadetow praevio juramento likwidować ma iak nayściśley, i Stanom rapportować: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 972, *tit.* Szkoła.

Departamentowi Woyskowemu dla umenazowania kosztu, znaki woyskowe urządźć kazano. *Ibidem*, f. 980, *tit.* Ponowienie.

Ratyfikacya traktatow, vide tit. Traktaty.

Recessa Seymowe, vide tit. Remissy. Referendarz.

Referendarze na Sądach Seymowych, Relacyjnych, i Kurlandzkich, non immutando registrow, sprawy przywoływać powinni: *P. Conv.* 1764, v. VII, f. 205, § Na Sądach.

Referendarze in absentia Sekretarzow WW. czytać mają na Seymie registr Senatorow i Ministrow kandydatow do Rady: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 84, *tit.* Ustanowienie, art. 1, nro 2. — Ciz są candidati nati do Sekretaryi Rady i Depart. cudzoziemsk. *Ibidem*, art. 1, nro 6, i f. 100, *tit.* Ustanowienie Departamentu, puncto Sekretarz.

Plura vide tit. Sądy Referendarskie.

Referendarya, vide tit. eodem.

Reformacya, vide tit. Zapisy.

Regenci Kancellaryi, vide tit. Starostwa. Sądy. Kommissya.

Regestra.

Regestra w Ziemiach i Grodach, podług opisu dla Trybunałow, oprawne być mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 704, *tit.* Złączenie, puncto Appellacya.

Regestra w Ziemstwach i Grodach, te tylko mieć chciano: 1) Spraw ziemskich, sine beneficio aresti. 2) Ex remissione z Trybunału. 3) Taktowy. 4) Poenaliu. W tych tylko po 3 wpisy na karcie sine quibusvis arestis mieszczzone będą. *Ibidem*.

W r. 1775 osobny registr na sprawy wexlowe Grodom i Ziemstwom zalecony: *idque*, v. VIII, f. 191, *tit.* Ustanowienie, § 6.

Plura vide tit. Sądy Ziemskie i Grodzkie. Kommissye. Trybunał.

Regimenta Krolewskie, vide tit. Gwardya.

Rekodzieła, vide tit. Manufaktury.**Relaxacya.**

- Ur. Dietyeryk Ernest Heycking Podkom. I. K. Mci od dekretu Sądów Konfederacyi Gen. Koron. i W. X. Lit. uwolniony: *Konst.* 1766, v. VII, f. 498, *tit.* Uwolnienie.
- Process na Ur. Arnoldzie Byszewskim o wio-
lencją pod bokiem I. K. Mci, uchylony.
Ibidem, tit. Uchylenie.
- Ur. Stanisław Karłowski od processu kapturo-
wego i innych, wolny ogłoszony, i bezpieczeństwo życia dla tegoż warowane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 728, *tit.* Ubezpieczenie.
- Ur. Wielogorski Woyski Braclawski i Sędzia
Pograniczny po mimo processu, sędzić sprawy
pograniczne, wolen deklarowany. *Ibidem, f.* 733,
tit. Żądanie.
- Process na obywatelach ziem Pruskich praeju-
diciose przez W. Pawła Mostowskiego Wo-
iewodę Mazowieckiego otrzymany, uchyla się.
Ibidem, tit. Zniesienie.
- Ur. Woyciech Wężyk General-Maior do czci i
honoru, przez process z W. Kretkowskim
Woiwodą Chełmińskim wypadły, przywro-
cony, i ten process skassowany. *Ibidem,*
f. 734, *tit.* Uwolnienie.
- Process in causa facti między Ur. Weyssenhof-
fem a UU. Rykami i innemi, non derogando
processui juris, umorzony, i dekreta podnie-
sione. *Ibidem, f.* 734, *tit.* Uspokojenie.
- Ur. Kazimierz Myślecki Obersztlieutenant woysk
Lit. od rygoru dekretu marszałkows. r. 1761
uwolniony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 306, *tit.*
Ocalenie.
- Michał Augustowski neofita, od rygoru dekretu
marszałkowskiego, dla przyjętej w więzieniu
wiary S. Katolickiej, uwalnia się. *Ibidem,*
f. 349, *tit.* Uwolnienie.
- Ur. Woyciech Gawroński, od kar osobistych i
pieniężnych z dekretu Sądów Konfederacyi
r. 1775 wolen deklarowany. *Ibidem.*
- Process kontumacyiny na Ur. Machczyńskim, na
świadectwo w sprawie kroloboystwa zapo-
zwanym, skassowany. *Ibidem, f.* 350, *tit.* Znie-
sienie.
- Ur. Maciej Ostrowski, i UU. Włodkowie, z oka-
zyi zaboystwa na Seymikach Drohickich Ur.
Czarkowskiego sproprocessowani, ab infamia
uwolnieni. *Ibidem, tit.* Uwolnienie.
- Ur. Franciszek Staniszewski od rygoru dwoch
dekretow Kommissyi Woyskowej wolen ogło-
szony. *Ibidem, tit.* eodem.
- Dekret na Ur. Szadkowskin Oberbombardyerze
artylleryi Kor. r. 1775 wypadły, uchyla się.
Ibidem, tit. eodem.
- Process i pocnalitates na UU. Woyciechu Wol-
skim i Iozefie Karłowskim otrzymane, cas-
santur. *Ibidem, tit.* eodem.
- Process na Ur. Woyniczuz in contumaciam od
UU. Koludzkich otrzymany, znosi się. *Ibidem,*
tit. eodem.

Dekret Sądów Marszałkowskich przeciw Ur.
Szamockiemu Chor. Warszaw. uchylony i
ze reputacyi jego w niczym szkodzie nie ma,
declaratur. *Ibidem, f.* 115, *tit.* Obiaśnienie.

Dekret Sądów Marszałkowskich, kondemnata,
i manifest przeciw Ur. Andrzejowi Bollo
podniesiony: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 887, *tit.*
Uwolnienie.

Uwolnienie od dekretu Kommissyi Skarb. Kor.
Franciszka Wunder, I. K. Mci zostawione.
Ibidem, tit. eodem.

Ur. Kazimierzowi Puławskiemu, dla nieprzy-
ślanych dowodow niewinności swej w cza-
sie sprawy kroloboystwa, też dowody do
Rady Nieustaiący przesłać nakazano; a ta
gdy ie uzna za moene, I. K. Mci przełoży,
ktory list żelazny wydać mu obiecał, aby się
w Sądach Seymowych osobiście usprawiedli-
wił: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 961, *tit.* Ubespie-
czenie.

Ur. Chmielewski, dekretem Departamentu Woy-
skowego od służby odsadzony, do teyże wy-
rokiem Stanow powrocony: *Konst.* 1780,
v. VIII, f. 971, *tit.* Uwolnienie.

Prawa Litewskie.

Relaxacye dekretow Sądów Konfederackich W.
X. Lit. przeciw Ur. Ierzemu Abramowiczowi
Staroście Starodubowskiemu, Iozef. Proszyń-
skiemu Podstaroście Mińskiemu, Koniuszemu
województwa Wileńskiego; Antoniemu i To-
maszowi Tyzenhauzom Chorążyciom Wileń-
skim, r. 1764 16 Ang. w Grodnie wypa-
dłych: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII,
f. 419, *tit.* Modyfikacya.

Ur. Ian Zambrzycki Stolnik Orszański od wiezy
in fundo dekretem trybunalskim wskazaney,
wolen deklarowany: *Konst. Lit.* 1766, v. VII,
f. 549, *tit.* Uwolnienie.

Tamże ad activitatem przypuszczony, praevio
partium consensu et quietatione, Ur. Tadeusz
Sawaniewski Mostowniczy Wileński. *Ibidem.*

Ur. Stefan Szczodro r. 1751 ab activitate amo-
tus, ad eandem przywraca się: *Konst. Lit.*
1768, v. VII, f. 848, *tit.* Przywrocenie.

UU. Iozef, Ioachim, Marcin, i Mateusz Iu-
dyccy Sędzicowie Ziemszy Rzeczycey, od iu-
dykatow Konf. Gen. Lit. wolni, salva via
juris ordinaria in foro competenti z delato-
rami. *Ibidem, f.* 849, *tit.* Dozwolenie.

Ur. Antoni Malinowski Koniuszy Rzeczycki,
a rigore dekretu Trybunału r. 1766, priva-
tionis officii na lat 3, uwalnia się. *Ibidem,*
f. 849, *tit.* Uwolnienie.

Dekreta Konfederacyi W. X. Lit. w sprawie
Ur. Wołodkowicza Pułkownika Woiew. Miń-
skiego co do dobr i summ podniesione, i ad
forum competens odesłane. *Ibidem, tit.* Ubes-
pieczenie.

Ur. Ignacy Pac Podst. W. X. Lit. od processu
w Sądach Konfed. Gen. Lit. wolen dekla-
rowany. *Ibidem, f.* 863, *tit.* Rekognicya.

Ur. Broński Sędzia Słonimski, sproprocessowany

- dla braku possessyi, przy urzędzie i honorze ocalony. *Ibidem*, f. 864, tit. Ubezpieczenie.
- Dekret trybun. r. 1771 Ur. Marcina Olizarowicza Sędziego Ziem. Grodzieńskiego, od Sęstwa na lat 4 oddalający, uchylony: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 673, tit. Warunek.
- Ur. Antoni Strzałkowski ad activitatem przez dekret Trybunału 1765 utraconą, powrocony. *Ibidem*, f. 674, tit. Przywrocenie.
- Ur. Franciszek Iwaszkiewicz, niegdys od Sęstwa Ziem. Wołkowysk. dekretem Trybunału r. 1770 oddalony, ad titulum Sędziego przywrocony; nie przeszkadzając Ur. Suchodolskiemu Sędziemu na jego miejsce obranemu. *Ibidem*, tit. Relaxacya.
- Dekreta zaoczne Sądów Kapturowych Mińskich, a signanter na Ur. Wołodkiewiczu Krayczym Mińskim otrzymane, uchylają się. *Ibidem*, tit. Podniesienie.
- Dekret Trybunału r. 1774 Ur. Alexandra Iackowskiego na lat 3 a patrociniu oddalający, podniesiony. *Ibidem*, f. 676, tit. Uwolnienie.
- Uchylenie dekretu Sądu Konf. r. 1764 przeciw Ur. Ignacemu Bohuszowi wypadłego, z przywroceniem tegoż ad quaeque propria, salvo recessu od związku Barskiego: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 939, tit. Warunek.
- Ur. Teodor Billewicz Cywun Wieszwiański, do dobr przywrocony, i sprawy z pretensorami ad fora competentiā odeslane. *Ibidem*, f. 939, tit. Ubezpieczenie.
- Ur. Gzowski od siedzenia reszty więzy pułoczney, uwolniony. *Ibidem*, f. 937, tit. Klemencya.
- W. Zienkowicz Kasztelan Smoleński Marszałek, i UU. Garwaski Lidzki, Michniewicz Kowieński, Daneyko Nowogrodzki, Brodowski Słonimski, Trybunału Lit. w r. 1769 Deputaci, od rygoru dekretu Trybun. r. 1777 uwolnieni; a Ur. Brodowski etiam od więzy in fundo: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 958, tit. Uwolnienie.
- Plura vide tit. Sprawy.*

Religia Katolicka.

- Ustawy i przywileje Kościołów Katolickiego i Greckiego zjednoczonego stwierdzone: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 2, tit. Spisanie.
- Przyrzeczenie Nayiasniejszego Stanisława Augusta, względem zachowania w całości wiary S. Katolickiej: *Pacta Conv.* v. VII, f. 199, § Rady.
- Wiara S. Katolicka Rzymska i ritus Graeci Latino Uniti w Xięstwie Kurlandzkim i Semigallii, inviolabiliter zachowana, podług dawnych opisow, być ma: *S. Cor.* 1764, v. VII, f. 358, tit. Warunek.
- Prawa dawne, a osobliwie annor. 1717, 1733, 1736, 1764 zabezpieczające wiarę S. Katolicką Rzymską przeciwko Nieunitom i Dysydyntom, in toto et per omnia reassumowane: *Konst.* 1766, v. VII, f. 436, tit. Wiara. — *Vide o tym tit. Dyssydenci.*

Wierze Rzymskiej Katolickiej w konstytucjach i aktach publicznych zawsze tytuł panującej, będzie dawany: *Trakt. r.* 1768, v. VII, f. 571, tit. Akt osobny, art 1, § 1.

Taż wiecznie ma być panująca. *Ibidem*. — *Toż samo znajdziesz: v. VII, f. 595, tit. Akt osobny drugi, § 2.*

Katolikom Rzymskim utriusque ritus do Moskwy odpadłym, liberum exercitium religionis, i possessye kościelne gwarantowane: *Trak. r.* 1775, v. VIII, f. 32, § 5.

Podobneż zapewnienia dla Katolikow obojga obrządkow z strony Krola Imci Pruskiego, *Ibidem*, f. 45, § 8.

Plura vide tit. Dyssydenci.

Religia Grecka, vide tit. Dyssydenci.

Remissy.

Desideria publiczne i prywatne w recess puszczone: *Konf. Gener. Koron.* 1764, v. VII, f. 110, tit. Recess desideriorum.

Ustanowienie i uregulowanie szkoły rycerskiej do przyszłego Seymu odeslane: *Seym Coron.* 1764, VII, f. 382, tit. Szkoła rycerska.

Dopelnienie tego prawa, obacz tit. Szkoły.

Pretensye domu W.W. Iablonowskich względem summ na wojsko przez I. W. Iablonowskiego Kasztelana Krakowskiego, i Hetmana W. Kor. wydanych. Item UU. Lubomirskich za szybę solną Kunegunda zwaną; nakoniec pretensye successorow Iakuba Rybińskiego Woiewody Chelmińskiego w konstytucyi 1726 wytknięte, do przyszłego Seymu w recess puszczone: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 383, tit. Pretensye domow.

Podobnież i desideria woiewodztw nie ułatwione, do przyszłego odłożone Seymu. *Ibidem*, tit. Recess.

Pretensye successorow Hreorego Ogińskiego Hetmana W. W. X. Lit., I. W. Szczesnego Potockiego Kasztelana Krakowskiego, W. Leduchowskiego Woiewody Wołyńskiego, Ur. Krzczkowskiego Ststy Włodzimirskiego, UU. Popielow. Nadgrody oraz W. Ludwikowi Podhorodyńskiemu Kasztelanowi Czerniechowskiemu i Ignacemu Woroniczowi, Regimentarzowi partyi Ukrainskiej za kommissyą z Dworem Tatarskim. Ur. Dominikowi Stońskiemu za ocalenie xiąg Lubelskich i trybunalskich. Pretensye successorow Ur. Michała Puzyny Pisarza W. X. Litew. Ur. Marcina Korbuta sukces. za Sekretaryą legacyi do Moskwy. Zaslugi W. Kazimierza Bielińskiego Marszałka W. Koronnego, tudzież successorow Chrzanowskiego Podkomorzego Brzeskiego w recess puszczone: *Konst.* 1766, v. VII, f. 498, tit. Zaslugi.

Pretensya successorow Ur. Sulistrowskiego Chorążego Oszmiańskiego Marszałka Konfed. W. X. Lit. do przyszłego Seymu odeslana: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 550, tit. Recess.

Pretensye Ur. Marcina Kostewicza Skarbnika Mielnickiego, o summy zaciągnione przez Zy-

gmunta I, od W. Ianusza Kostewicza Woiewody Podlaskiego, do Seymu przyszłego odesłane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 811, *tit.* Odesłanie.

Desideria woiewodztw, począwszy od ziemi Dobrzyńskiej, w recess podane: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 920, *tit.* Recess.

Nadgroda successorom Przewielebnych, Krakowskiego i Kiiowskiego Biskupow, Załuskich, za bibliotekę publico zapisaną, w recess puszczona. *Ibidem*, f. 920, *tit.* Wdzięczność.

Materya polepszenia płacy woyska, i aukcyi jego w gemeynach, do Seymu przyszłego inter materias pluralitatis odesłana: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 955, *tit.* Warunek.

Sprawy UU. Walewskich z UU. successorami Herburtowskiemi o wyposażenie Ur. Zofii z Herburtow Kossowskiej, do Trybunału Koronnego remissa. *Ibidem*, f. 959, *tit.* Przyśpieszenie.

Interess successorow Przewielebnego Iozefa Załuskiego Biskupa Kiiowskiego w recess powrotny puszczony. *Ibidem*, f. 961, *tit.* Recess. *Plura vide tit.* Długi, i Summy.

Remissy rożnych spraw i kommissyi,
vide *tit.* Kommissye szczegolne.

Restytucya do czci i honoru, vide *tit.*
Szlachcic. Relaxacya.

Rezolucye Rady, vide *tit.* Rada.

Rezydenci.

Registr Rezydentow przy boku I. K. Mci od Seymu Convocationis, aż do przyszłego ordynaryinego: *Sejm Cor.* 1764, v. VII f. 383, *tit.* Rezydenci.

Item od Seymu r. 1766, do Seymu roku 1768: *Konst.* 1766, v. VII, f. 501, *tit.* Rezydenci.

O Rezydentach przy Dworach cudzoziemskich, *vide tit.* Posel.

Rezygnacye, vide *tit.* Zapisy.

Roki Ziemskie i Grodzkie, vide *tit.* Sądy.

Rozpisy na kondescensyach, vide *tit.*
Sądy. Kondescensye.

Rządu forma, vide *tit.* Forma rządu.

Rzemieślnicy.

Rzemieślnicy w szkole Opolskiej XX. Scholarum Piarun wyzwoleni, do cechow wszystkich przyięci być mają: *Sejm Cor.* 1764, v. VII f. 373, *tit.* Szkoła.

Plura vide tit. Cechy. Miasta. Kupey. Manufaktury.

Rzeki.

Na czyszczenie rzek, reparacyą drog i mostow 200,000 zł. w skarbie Koronnym corocznie

naznaczono: *Konst.* 1765, v. VII, f. 646, *tit.* Naprawy.

Tamże końcem utrzymania tam i szpicy Montawskiej co rok 50,000 skarbowi Koronnemu liczyć nakazano. *Ibidem*, f. 647, *tit.* Reparacya. — *Prawa Koronne r. 1775 i 1776, nic o tey expensie nie wzmiankuia.*

Rzeki od przeszkod uprzątnąc Kommissyom Skarbowym Koronnym zalecono i prawa exekwować nakazano: *vide tit.* Kommissya Skarbowa Koronna. — Podobneż zalecenie dla Kom. Lit. i na to co rok 100,000 złotych naznaczono: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 515, *tit.* Władza. (Summa ta r. 1776, do 60,000 zł. zredukowana: v. VIII, f. 931, *tit.* Tabella).

Też Kommissye in ordine łączenia rzek, projektu gotować powinny. *Ibidem.*

Bugiem deflutyjący, połowę cła w Koronie, połowę w Litwie płacić mają: *Konf. Gen. Koron.* v. VII, f. 34, *tit.* Cło, generalne.

Kanał Piński ku łączeniu rzek Szczary z Iasiołdą przez W. Michała Ogińskiego Woiewodę na ow czas Wileńskiego, a teraz Hetmana W. W. X. Lit. rozpoczęty, aby dokończony iak nayprędzey, i przez successorow nawet utrzymywany być mógł, wieś Myszkowce i miasteczko Łachiszyn z przyległościami wieczystością darowane; a w czasie otworzonego spławu, po 8 zł. od wiosła lub sprychy płacić dziedzicom kanału przepisano. Na zawdzięczenie zaś za tak kosztowne dla publicum dzieło, statue W. Hetmanowi w dziedzińcu zamku Wileńskiego wystawić nakazano: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 845, *tit.* Kanał.

Na rzece Dzwina iako wspolney granicy, ani Polak, ani Moskal z Rygi płynący, opłacać się nie ma: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 71, § 4.

Rzeka Wskrza, albo Działdowka wolna od młynow i grobel, pod karą 3,000 grzywien, być ma: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 208, *tit.* Deflutyacya.

Obra rzeka od młynow i grobli, przeszło 20 mil kraiu zatapiaiąca, aby wolna była, Kommissyi Skar. zlecono: a Ur. Xciu Antoniemu Ponińskiemu Staroście Kopaynickiemu 60,000 zł. za młyny naznaczono, ktore na szlachtę z tego oczyszczenia pożytkujących rozłożyć nakazano. *Ibidem*, *tit.* Obra rzeka.

Rzekę Ruż obywatelom ponadbrzeżnym wyczyścić rozkazano, nad czym dozor Kommissyi Skarbowey zlecony, a dziedzicom Iakaci, mostowe zapewnione. *Ibidem*, f. 209, *tit.* Rzeka Ruż.

Wychędożenie rzeki Piny i Muchawca dla ułatwienia spławu Kommissyi Skarbowey Litew. zalecone: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 650, *tit.* Ułatwienie.

Zalecenie Kommissyi Skarbowey Litewskiej ueterminowania płacy od spławu w dobrach Swiada Ur. Tadeusza Żaby Podkomorzego Wileńskiego na rzece Iassie. *Ibidem*, f. 695, *tit.* Upewnienie.

Łowienie ryb na rzece Warcie samym tylko possessorom brzegu warowane: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 918, *tit.* Warunek.

Plura vide tit. Mosty etc.

Rzym.

Dom Nacyonalny z kościołem w Rzymie, protekcyi i dyspozycyi Nayaśnieyszego Stanisława Augusta poruczony: *Konst.* 1768, v. VII, f. 743, *tit.* Dom.

Przyrzeczenie I. K. Mci względem wstawiania się do ś. Stolicy Apostol. o przeniesienie świąt na niedzielę po wszystkich dycecyjach, tak pro Latino iako i Graeco ritu: co gdy nastąpi, exekucya WW. Biskupom zalecona. *Ibidem*, f. 744, *tit.* Rekwizycya.

Podobnaż obietnica dana względem wezwania powagi Apostolskiej, aby zakony, młodzian lat 24, a panien lat 16, nie mających, nie przyjmowały. *Ibidem*, *tit.* Obieranie stanu.

Instancya do Rzymu o kanonizacye BB. Iana Kantego, Iana z Dukli, Iozefa Kalasantego fundatora Scholarum Piarum, Iozefata Arcybiskupa Połockiego, Władysława z Gielniowa, Kunegundy, i Bogumiła. O beatyfikacye Venerabilium Andrzeia Boboli, Anny Omiecińskiej, Zapolskiej, Narbuta, Kolumby: processu beatyfikacyi, Rafała Chylińskiego: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 110, *tit.* Instancya o kanonizacye.

Item Stany Rzeczypospolitey przyobiecały wstawić się do Stolicy Apostolskiej o kanonizacyą Błogosławionego Iana Kantego, Iana z Dukli, Kadłubka de Rosis, tudzież o beatyfikacyą Stanisława Papczyńskiego, fundatora Klerykow Regularnych pod tytułem Immaculatae Con. B. V. M., Andrzeia Bobolego: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 381, *tit.* Wniesienie.

Obietnica I. K. Mci z Stanami Rzeplitey wstawienia się do Rzymu o przyspieszenie kanonizacyi Błogosławionego Szymona z Lipnicy: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 911, *tit.* Przyspieszenie.

Salarya.

Tabella taxy jurium Cancellariae: od rezygnacyi, donacyi, tranzakcyi zł. 2. Od roboracyi kontraktow, skryptow złot. 1. Od zapisow, kwitow, wizyi, intronissy, aresztow, obdukcyy, prezent, manifestow, dożywocia, zł. 1. Od relacyi pozwu ziemskiego, grodzkiego, trybunalskiego gr. 20. Od pieczęci na ekstrakt i pozew gr. 6. Od plenipotencyi specyalney i ordynaryney zł. 2. Od publikacyi circa manifestationem Woźnemu gr. 15. Od prezenty pieniędzy, bydła, koni etc. zł. 2. Od liczenia summ od 1,000 gr. 3: *Konst.* 1768, v. VII, f. 710, *tit.* Tabella.

Sędziemu, Podśędkowi Ziemskiemu i Sędziemu Grodzkiemu Warszawskiem po 6,000 zł. a Ur. Sobolewskiemu Pisarzowi Ziemsk. i Grodzkiemu Warszawskiemu złot. 12,000. Temuż pensya 8,000 podług prawa 1768 warowana: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 219, *tit.* Pensye.

Konstytucyą r. 1776 dla Sędziow Ziemi i Grodzkich Warszawskich żyjących tylko, 10,000 zł. uchwalono. Item, Pisarzowi Ziemskiemu i Grodzkiemu Warszawsk. 10,000 zł. *Idque*, v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.

Pensya Ur. Pisarzowi Dekretowemu Assessorskiemu i Metrykantowi Koronnemu prawem roku 1775 przepisana, in toto zachowana; a Ur. Ianowi Słomińskiemu Metrykantowi Koron. dwoma tysiącami powiększona: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 881, *tit.* Pisarz. — *Vide o tym tit.* Metrykant. Pisarz.

Salarya UU. Kommissarzow Sądow Zadwornych, i iuryzdykcyi marszałkowskiej, tudzież UU. Metrykantow Koronnych r. 1775 wyznaczone, byle de praesentia od prezesow mieli zaświadczenie, skarb Koronny wypłacić obligowany. *Ibidem*, f. 901, *tit.* Zakwitowanie.

Plura vide tit. Zasługi.

Sądy w ogulności.

Iuryzdykcyja jedna drugiej uwłaczać w prerogatywie nie ma: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 77, *tit.* O iuryzdykcyjach.

Woiwodztwom Poznańskiemu i Kaliskiemu subdelegata na miejsce nieprzytomnego Sędziego obierać pozwolono. *Ibidem*, f. 64, *tit.* O Sądach Ziemi.

Od tego beneficium woiwodztwa Wielkopolskie i Małopolskie excypowały się. *Ibidem*. — A r. 1768 wszystkie woiwodztwa Koronne prawo to przyjęły: v. VII, f. 703, *tit.* Złączenie, *puncto* Appellacye.

Rozpisy na kondescensjach zabronione, pod karą dwóch niedziel więzy, et vadio capitale na Sędziego; a zaś strona, dla ktorey rozpis stanął, poenis contraventionis et refusioni litis expensarum subiacet: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 67, *tit.* Rozpisy. (*Obacz explikacyą tego prawa r.* 1768, gdzie tylko ten Sędzia poenalitati subiacet, który albo w brew dokumentom, albo przeciw regule trybunalskiej rozpisuie się: v. VII, f. 704, *tit.* Złączenie, *puncto* A że).

W sprawach po subselliach lmae instantiae zasłych, tylko a definitiva sententia appellacya, sub poenis evocationis extra forum, wolna: *Konf. Gener. Lit.* 1764, v. VII, f. 183, *tit.* Sprawiedliwość.

Sprawy in hoc subsellio sędzić się mają, do ktorego należą. *Ibidem*.

Sprawy obligowe w Grodzie, Ziemstwie, Trybunale Duchownym i Skarbowym, sędzić się mogą. *Ibidem*.

W czasie interregni, Sądy Kapturowe sprawy obligowe sędzić moc mają. *Ibidem*, f. 185, *tit.* Kaptury. — A po skassowaniu ich prawem r. 1768 w czasie interregni, ad fora competentia tylko należą.

Sprawy o dobra stolowe in Iudiciis post-Curialibus z Administratorami; spory zaś in cau-

sis facti, in foro competenti sędzić się mają: *Pacta Conv. v. VII, f. 206, § Waruiemy.*

I. K. Mość Stanisław August przyrzeka, iż żadnych instancyi do Sądów przeciw pokrzywdzonym czynić nie będzie. *Ibidem, f. 205, § W wszelkich.*

Zaprzysiężenie kryminalistow samo-siedm po skrutyinach, skassowane: *Konst. 1768, v. VII, f. 704, tit. Złączenie, puncto Dilationem.*

Na sądach codzienny akt zapisywany być ma, dla rozeznania kiedy który dekret zapadł; pozwy zaś na dwie niedziel przed kadencyą, nie przed wpisem wydane będą: *Konst. 1775, v. VIII, f. 289, tit. Sądy.*

Denegatum
Iudicium.

Odmowienie Sądu rozumie się: 1mo, przez odmówienie wpisu w Sądach ultimae instantiae; 2do, przez zwleczenie kadencyi, lub niedopuszczenie elekcyi Subdelegata; 3tio, gdyby super veram infirmitatem Sędzia nie chciał przysiądź; in casu zaś infirmitatis Subdelegat sędzić powinien; (w Grodach gdy Podstarosta chory, Sędzia lub Pisarz sędzić ma, a na mieyscu tych, Subdelegata Starosta nominuie; lub gdy go nominować nie chce, obrany być ma od Szlachty); 4to, przez niedopuszczenie appellacyi w sprawach 1,000 zł. przenoszących, wyjąwszy te, w których appellacya szlachcie (procz in recenti) zawsze wolna; 5to, przez odnowienie należytego rejestru; 6to, przez zatrzymanie czytania dekretu w Sądach ultimae instantiae, w sprawach potocznych po trzech dniach, w większych po tygodniu; 7mo, przez odmianę dekretu po publikacyi onegoż w Sądach ultimae instantiae. *Ibidem, f. 116, tit. Obiaśnienie.*

Corruptio
Iudicii et In-
diciis.

W sprawach corruptionis, dowody mają być iasne; Sędzia zaś wydający korrumpującego, a poenalitate liber, et e contra. W przypadku commissi perjurii, każdemu wolno zaskarżyć, krzywoprzysiężę przed Radą; a ta uznawszy perjurium za crimen Status, do Sądów Seymowych odeszle, które non tangendo negotium principale, in quo perjurium commissum, krzywoprzysiężę ukarzą; delator nie dowodzący perjurium, poena talionis karany będzie. *Ibidem.*

Oppressio
civis liberi.

Oppressio civis liberi rozumie się: 1) gdy kto się oczywistym armata manu sprzeciwia dekretom ultimae instantiae; 2) bez processu czyniący sobie sprawiedliwość, czy to w cywilnych, czy w kryminalnych sprawach; in recenti atoli crimine, wolno zawsze kryminalistę łapać. Gwałty takowe zaskarżone w Radzie, do Sądów Seymowych odesłane będą. *Ibidem.*

Crimina recentia, *vide tit. Prawa kardynalne.*
Konstytucya r. 1776 same tylko sprawy oppressio civis liberi Sądom Seymowym warowała; inne zaś *tit. denegati Iudicii et corruptionis* opisane, do Grodów, Ziemstw, i Trybun. odesłała: *Konst. 1776, v. VIII, f. 870, tit. Ordynacya.* — Corruptus atoli Sędzia ultimae

instantiae, w Sądach Seymowych odpowie. *Ibidem.*

Sprawy cywilne między obywatelami a woy-skowemi, do Sądów Ziemskich, Grodz. i Mieyskich, podług kondycyi, salva appellatione do Sądów ultimae instantiae, należeć mają. *Ibidem, f. 850, tit. Powinności, uro 3.*

W sprawach ziemsk. obywatele Rzeplitey w Koronie mogą się pisać podług statutu Lit. na Sąd polubowny. *Ibidem, f. 876, tit. Deklaracya, puncto Narescie.*

W sprawach kryminalnych, konfessaty przez tortury, pod rygorem kar criminum Status, zakazane; toż się ma rozumieć i o sprawach maleficji i czarow, gdzie poenalitas smierci na zawsze znosi się. *Ibidem, f. 882, tit. Konwikweye.*

Tortury.

Czary.

Plura vide tit. Sądy Ziemskie i Grodzkie.

Sędzia.

Sędziowie Ziemscy i Grodzcy absentujący się od kadencyi samą tylko chorobą, (którą na przyszley kadencyi poprzysiądź mają) albo funkcyą publiczną exkuzować się mogą: *Konst. 1768, v. VII, f. 703, tit. Złączenie, puncto Appellacye.*

Sędziowie Ziemscy i Grodzcy, i ich Urzędy, iako i inne subalternae iurisdictiones de male gesto officio, w Trybunalach odpowiadać mają: *Traktat 1768, v. VII, f. 597, § 7.*

Sędziowie wszystkich iurydykcyi, rezolucyi, listow upominalnych i rekwizycyonalnych Rady Nieust. słuhać mają, sub poena suspensionis ab officio; ale karze tey ex iudicato nie podlegają: *Konst. 1776, v. VIII, f. 849, tit. Obiaśnienie.*

Sędziow Ziemskich dwoch z iednego imienia w iednym woiewodztwie lub powiecie obranych być nie może: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 183, tit. Sądy Ziemskie.*

Na Sądach Kapturowych, Pisarze Ziemscy lub in absentia tych, Grodzcy, do pióra należą: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 185, tit. Kaptury.* — *Upadło to prawo po skassowanych Sądach Kapturowych, o czym tit. Sądy Kapturowe.*

Dochody sędziowskie podług przepisu konst. 1726 zregulowane: *Konst. Lit. S. Cor. 1764, v. VII, f. 404, tit. O dochodach.*

Sądy Seymowe.

Ustanowienie Iudicii Compositi w czasie Elekcyi do exekucyi artykułow pod tytułem: *Porządek na Seymie Walnym Elekcyi 1764: Akt Elekcyi, v. VII, f. 193, tit. Porządek.*

Sprawy na Sądach Seymowych Relacyinyh i Kurlandzkich, non immutando unquam registrow, przez Referendarzow wolane będą: *Art. Pact. Conv. v. VII, f. 205, § Na Sądach.* Sądow Seymowym i innym, że vigor suus redibit, I. K. Mość Stanisław August obowiązał się. *Ibidem.*

Na Sądach Seymowych, Kurlandzkich, Rleacyi-

nych, Krol Imé ad pluralitatem stosować się przyrzeka. *Ibidem.*

Ustanowienie Sądów Seymowych od Seymu do Seymu trwać mających; na których cały Senat i Ministerium, procz w Radzie umieszczonych, i 54 osob z Stanu Rycerskiego pluralitate na Seymie obranych zasiadać będą. Kadencya pierwsza 3 miesięczna na sprawy Ministrow; 2ga na sprawy Senatorow. In casu potrzeby zapozwania Ministra lub Senatora, Rada Seym extraordinaryiny złożyć, i sprawę ciż Sędziowie rozsądzą. Gdy wpisow zabraknie, Rada ostrzeże Sędziow, aby nie zieżdżali na kadencyą. Paritatem I. K. Mość rozwiązuie, a w sprawach Majestatu tyczących się, primus in ordine. Wota dwa razy głośne, trzeci raz sekretne, koniecznie isć mają. Instygatorowie oboysa Narodow ex munere officii w sprawach kryminalnych czynić powinni. Komplet z osob 36 składa się. Dylacye żadne procz verae infirmitatis mieysca nie mają: *Konst. 1775, v. VIII, f. 118, tit. Ustanowienie.*

Prawo to odmienione tak, że Sędziowie Seymowi nie na Seymowej sessyi, ale per provincias po 10 z kaźdey, w mieyscu od pierwszego in ordine wyznaczonym, obrani, z podpisem primi in ordine et pluralitatis, Marszałkowi Seymowemu na piśmie do ogłoszenia odtąd podawani będą: *Konst. 1776, v. VIII, f. 869, tit. Sposob.*

Co się kadencyi tycze, patrz niżej w ordynacyi.

Ordynacyi tychże Sądow zbiór następujący:

Sędziow licza i komplet.

1) „Sądy te w mieyscu rezydencyi Krolewskiej sędzić się będą. 2) Komplet osob 24 składa; Senatorowie, Konsyliarze Rady Nieustającej zasiadać na tych Sądach, a z Stanu Rycerskiego obrani być z Sędziow nie mogą. Sędziowie z Senatu od Tronu, a z Rycerstwa od Marszałka Seymowego na kadencye wyznaczeni będą. Nie zieżdżający na kadencye Sędzia, byle nie był chory, 500 grzyw. płaci do skarbu Rzeplitey. Sędzia Seymowy w żadnym Sądzie dobrodzieystwem suspensy zastawiać się nie może. 3) Kadencya tych Sądow 6 niedzielna 1wsza, na sprawy Koronne 1go Octobra i druga 1go Febr., trzecia 1go Iunii, na sprawy Lit. In causis criminum laesae Majestatis, et perduellionis, I. K. Mość z Radą w każdym czasie Sądy złożyć może; a gdy wpisow na kadencyą zabraknie, Rada Sędziow od rezydencyi uwolni. 4) Pioro na kadencyach Koron. Pisarz Ziem. mieysca rezydencyi Krolewskiej, na Litewskiej Pisarz uprzywileiowany trzymać i dekreta czytać będzie. 5) Sprawy Sądow Seymowym własne są: 1, Crimen Majestatis podług konst. 1588. 2, Crimen perduellionis w artykułach następujących: o bunty przeciw Rzeplitey; o porozumienie się z nieprzyjacielem Oyczyzny; o wydanie temuż zamku lub fortecy zdradziecko; o pensye brane od po-

stronnych za zdradę Oyczyzny; o werbunki dla zagranicznych panow lub zaprzędanie ludzi dla nich, (*tłumaczenie tego prawa masz niżej pod r. 1780*); o wezwanie protekcyi zagranicznej na pogńębienie obywatela. 3, Sprawy oppressi civis liberi podług opisu konst. 1775, (v. VIII, f. 115, tit. Obiásnienie), denegatum zaś judicium, corruptio, perjurium, a foro Sądow Seymowych excepowane. 4, Sędziowie tylko ultimar. instatiarum o korrupcyą, w nich odpowiedzą. 5, Do tych jeszcze Sądow należą sprawy przeciw Ministrom i Konsyliarzom Rady. 6) Sąd Seymowy wpoznanie dekretow niższych i wyższych instancyi wdawać się sub nullitate nie ma. Exceptio fori w tym Sądzie nie służy. 7) Regestra tego Sądu są: 1wszy criminis laesae Majestatis et perduellionis; 2gi ordynaryiny. 8) Dylacya żadna procz choroby w tym Sądzie nie idzie. Wota dwa razy głośne, trzecie sekretne w kaźdey sprawie dawane będą, sposobem dla Rady Nieustającej opisanym. 9) Sprawy z pierwszego rejestru etiam in contumaciam sądzone będą, inne dopiero po pierwszej kondemnacie. 10) Pozwy na 6 niedziel sprawy poprzedzić mają, i w aktach własnego Grodu zeznane będą. 11) Inkwizycye w sprawach pierwszego rejestru przez delegowanych od Sądu; w sprawach zaś rejestru drugiego przez Urzędy Ziemskie lub Grodzkie wyprowadzone być powinny. 12) Delator szlachcic bez possessyi lub plebejus poymany być ma, aby poena talionis in casu nie wyprobowania delacyi, ukarany został. 13) Propozycye do wotowania kaźdemu Sędziemu formować wolno, których przyjęcie i decyzya pluralitati zostawiona. 14) Sędziowie przytomni przy wprowadzeniu sprawy, sami ją decydować będą; a później przybywający, vocem tylko consultivam mają. In casu śmierci iednego z zasiadających Sędziow, pierwszy przybywający do kompletu należy. 15) Paritatem I. K. Mość rozwiąże; a in causis laesae Majestatis, primus in ordine. 16) Wota raz zaczęte przerwane nie będą, i w sentencyonarzu zapiszą się. Dekreta naypoźniej w niedziel 2 czytane być mają. Illacye po dekrecie, tylko ratione omissorum wolne. Oppozycya iednego Sędziego circa latam sententiam (praeter omisa) ważna będzie. 17) Patronowie in majoribus subselliis stawający, w tych mają Sądach mieysce. Indukty na piśmie podawać będą, ktore przez pierwszych in ordine Senatorow i Rycerstwa podpisane, do aktow seymowych oddane być mają. 18) Akta Sądow Seymowych w Ziemstwie rezydencyi Krolewskiej lokowane być powinny; ekstrakty Kor. Koronną, Litewskie Litewską pieczęcią autentykowane być powinny: *Konst. 1776, v. VIII, f. 870, tit. Ordynacya.*

Regestra.

Pozwy.

Inkwizycye.

Delator.

Patronowie.

Sprawy.

Sprawy potoczne prowincjonalnym iurydyckom W. X. Lit. własne, procz spraw lae-

- sae Majestatis et criminum Status, do Sądów Seymowych pociągane nie będą: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 874, *tit.* Warunek.
- Illacye po dekretach w sprawach seymowych W. X. Lit. nie mają miejsca. *Ibidem.*
- Pisarz od I. K. Mci do tych spraw kreowany, będzie. *Ibidem.*
- Palestra Lit. może być zażyta w Sądach Seymowych od obywatelów tej prowincyi. *Ibidem.*
- Na sprawy Lit. trzecia kadencya po dwóch Koronnych ostrzeżę się. *Ibidem.*
- Delatorowie w niedowiedzeniu przestępstw, podług statutu Litewskiego karani będą. *Ibidem.*
- Osoby do Sądów Seymowych na sessjach prowincjonalnych wyznaczone. *Ibidem*, f. 869, *tit.* Nominacya. — Cóż Sędziowie r. 1778 wyznaczeni: v. VIII, f. 946, *tit.* Osoby.
- Item. Osoby za Sędziów Seymowych na sessjach prowincjonalnych obrane: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 964, *tit.* Osoby.
- Za werbunki w Polsce dla obcych potencyi sami tylko kraiovi obywatele w Sądach Seymowych odpowiadać mają. Inni na głowę w Grodach karani będą. *Ibidem*, f. 980, *tit.* Werbunek.

Sądy Relacyjne.

- Sądy Relacyjne w sprawach przekupionego Deputata in cognitionem decreti tribunalitii sub nullitate udawać się nie mogą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 707, *tit.* Złączenie, *puncto* A lubo. — *Sprawy takowe do Sądów Seymowych 1776 roku odesłane.*
- Paritatem na Sądach Assessorskich w sprawach Dissidentium, Sądy Relationis rozwiązują: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 61, § 3.
- *Sądach Kurlandzkich w szczególności, vide tit.* Xięstwo Kurlandzkie.

Sądy Assessorskie.

- Zalecenie Deputatom ad pacta conv. umieszczenia w paktach artykułu o ułożeniu ordynacyi Assessoryi Koron. i Lit. gdzie masz teyże ordynacyi niby regułą przepisaną: *Seym Conv.* 1764, v. VII, f. 80, *tit.* Zlecenie.
- Sądów Assessorskich ordynacya przyobiecana: *P. C.* v. VII, f. 205, § Sądów.
- A dopełniona na Seymie Cor. 1764 którą masz na końcu teyże *Konst.* v. VII, f. 423. *Treść tey następująca: a poprawy oneyże z prawa r. 1775 obacz tit.* Pieczętarsz, i tu niżej.
- 1) Wszystkie sprawy, procz appellacyjnych z miast, i przywilejów ich dotyczących się, pluralitate decydować się mają. A tym końcem procz WW. Kanclerzów i Podkanclerzów, Sekretarzy WW., Referendarze, Pisarze WW. cum voto decisivo; Instygatorowie i Vice-Instygatorowie, Regenci, Pisarz Dekretowy, cum voto consultivo; a nadto czterech Senatorów,

czterech ex Ordine Equestri za Assessorów przydani, idque na ow czas od Krola Imci nominowani ex Senatu, a od Marszałka Seymowego z Stanu Rycerskiego. Na potym zaś obierani być mają na Seymie; a wolność I. K. Mci zostawiona nominowania in casu decessus, cessionis, lub ascensus Assessora. Podskarbiowie Nadw. od prezencyi w tych Sądach uwolnieni (*Konst.* 1776, v. VIII, f. 880, *tit.* Iuryzdykcyja. *Vide w Ordynac. tit.* Ustanowienie, i *tit.* Przydanie). UU. Instygatorowie (bo tytuł UU. Vice-Instygatorów skassowany) tudzież W. Kustosz Kor., Regenci Kancellaryi votum consultivum osiągnęli. 2) Po WW. Kanclerzach mają miejsce: 1, Senatorowie, 2, Urzędnicy Kor. i Lit., 3, Rycerstwo, 4, Urzędnicy Kancellaryi Kor. i Lit., 5, Pisarze (*w Ordyn. tit.* Porządek). Assessorowie procz Kanclerzy i Senatorów przysięgli, być mają in rotham (*tit.* Rota, i *tit.* Assessorowie). 3) Kadencye, pierwsza a Majo ad Septembrem, 2ga a Novembri ad Mart. Koronna a Majo, Litewska a Novembri zaczynać się ma. Pierwsze trzy miesiące na sprawy mieyskie, cognitionis privilegiorum, communitatum, Inflantekie, a 4ty na sprawy colonares przepisane (*tit.* Ustanowienie. *Vide tych odmianę niżej*). 4) Assessoryi Koron. Warszawa; Litewskiy, Warszawa, Grodno, Brześć Lit. i Mińsk do sądenia wyznaczone (*tit.* Wyznaczenie). 5) W niebytności Kanclerzów, Assessorowie w sprawach pluralitati zostawionych, w liczbie osob pięciu sądzić mogą. Dekretow formalitas na ow czas, też się zachowywa, iak gdyby Kanclerze zasiadali, i ci ie tylko podpiszą (*tit.* Opisanie). 6) WW. Kanclerze, lub Prezes Senator, powrotnych wotow, odmowieć nie mogą (*tit.* O powtorzeniu). 7) Inappellabilitas od Assessoryi do Sądów Relacyjnych, a nawet i Seymu, tak iak od dekretów seymowych relacyjnych, i trybunalskich, pod karą 6 niedziel więzy warwie się (*tit.* Deklaracya). 8) Dekreta assessorskie, Starostowie i Urzędy ich exekwować mają (*tit.* O exekucyi). 9) In casu noviter repertorum strona o delegacyą Sądu prosić ma, i poprzysiądz: iako documenta noviter reperta pokazuie, i że o nich in tractu sprawy nie wiedziała. A w ten czas causa in integrum przez reskrypt I. K. Mci restituetur; od czego W. X. Lit. excypowane (*tit.* De restitutione). 10) Przystoyność stronom względem Sądu i Palestry zalecona; a pro securitate, Kommissyja Woyskowa praesidium dawać obligowana (*tit.* Ubezpieczenie). 11) Zalecenie Patronom, aby trzeźwo i gotowi do Sądu stawali; iedni drugim indukt nie przerywali, z preparamentow sprawy indukowali, pod rygorem 3 grzywien na szpital in levioribus, a pro arbitrio Sądu in gravioribus (*tit.* Ostrzeżenie). Tych 12, tylko w tym Sądzie mieć chciano (*tit.* Liczba). Idque: przysięgłych (*tit.* Aby). 12) Na sprawy appellacyjne ieden tylko regestr przepisany. Wzdać się dający na zwłó-

kę sprawiedliwości, in lucro succubitionis condemnandus. Z tego rejestru, sprawy crudae citationis, bez kommissyji in fundo obeysć się nie mogące, na kommissyją odeszłą się. Dylacye wszelkie w sprawach znoszą się, tylko w Koronie zamiast dylacyi ad munimenta, komunikacya tychże ad futuram cadentiam: a w Litwie na pierwszym terminie kopia spraw, na drugim dylacya ad munimenta specificata do drugiej kadencji pozwolona. Wolność mazania aktorów, bez wiedzy Sądu, stronom zabroniona. *Tamże* masz regułę dla Korony komunikacyi dokumentow w ten sposób: Po przywołaney sprawie i zapisaney komparycyi, Pisarz pisze dekret communicationis ad futuram cadentiam; po którym schodzą się strony do Kancellaryi, produkują swe na wzajem dokumenta, summarjusz spisują, a Kancellarya weryfikuje; też podpisuje Pisarz, a po wzajemnych onych zamianach, w niedziel 4 za kwitem stron lub plenipotentow powrocone być mają. W czasie indukty, dokument w summarjusz nie specyfikowany, nie waży, ieżli strona nie przysięga, że go po komunikacyi wynalazła. Toż się dzieć ma i w sprawach z kommissyji do Assessoryi powracających (*tit. Rozządzenia*). 13) Regestra Asses. Koronney: 1, prosty Magdeburki ex appellationibus causarum juris civilis, w którym i communitates contra Magistratus miast mieszczą się; 2, Pruski, czyli miast i cechow Pruskich; 3, fisci, do którego sprawy o rozpoznanie przywileiow, i ich exekucyą, o granicę między dobrami szlach. i Krolewskimi, o dzieściny z dobr Krolewskich, tudzież miast przeciw Starostom należą; 4, expulsionum, w którym tak o wybiecie z dobr, iako i gwałt przywileiow, evocationis extra forum, ac personarum miserabilium umieszczone; 5, spraw Xięstwa Inflantskiego; 6, incarcerationum; 7, colonorum (*tit. Rozządzenia*). — *Masz tamże przepis czasu, w którym registra brane być mają, ale dla późniejszych odmian, z racyi odmienioney kadencyi i Sądow Rejer. przywroconych, rozdział ten rejestrow opuszcza się*). 14) Regestra Asses. Lit. 1, Magdeburki; 2, fisci; 3, expulsionum; 4, incarcerationum; 5, colonorum. W których registrach podobne iak w Koronie sprawy mieścić się mają. *Tamże* masz porządek wołania spraw z tychże rejestrow (*tit. Toż samo*). 15) Zalecenie WW. Kanclerzom Litewsk. uformowania rejestrow porządkiem wżwyż przepisany; oraz, aby gdy spraw z iednego nie stanie, następny brany był. Assessores cum voce activa za Kommissarzow od Sądu tego brani być nie mogą (*tit. Zalecenie*). 16) Na kadencyi Inflantskiej, Urzędnicy Lit. iako to: Pisarz, Referendarz, Sekretarz uprzywileiowany, mieysce mieć mają. Sprawy tego Xięstwa a pluralitate excypują się (*tit. Warunek*). 17) Kommissarze graniczni po zapadłym dekrete przysiędz w Assessoryi mają, iako starali się o ochronę dobr Krolewskich

i całość podług prawa, i akt swoy z mapą do metryki podać obligowani (*tit. Ostrzeżenie*). 18) Forum miastom w Assessoryi zabezpieczone; a evocationem onych ad incompetens dwunastu niedziel wieży, i 500 grzyw. ad instantiam Instigatorum Regni, iako i Urząd exekwuiący takowe dekreta, ukarane mieć cheiano (*tit. Ubezpieczenie*). — Tabella juriurum Cancellariae approbatur. *Ibidem*. — I. K. Mość waruie sobie moc poprawienia tey ordynacyi. *Ibidem*.

NB. *Ordynacya ta dla Assessoryi obojga Narodow przepisana, służy tylko Koronie: bo dla Litwy nowa w r. 1766, (która masz nizey między prawami Lit.) uchwalona.*

Assessorowie w Sądach Zadwornych I. K. Mci, zaraz po ułatwionych wojskowych i sprawiedliwości materyach, sposobem o Kommissarzach skarbu i woyska przepisany, obierani być powinni: *Konst. 1766, v. VII, f. 454, tit. Sposob.* (Elekcyja tych Kommissarzow upadła od r. 1776, w którym i pensya dla nich uchylona).

WW. Pieczętarze nawet w nieprzytomności Assessorow sędzić mogą. *Ibidem, f. 466, tit. Przyspieszenie.*

W sprawach własnych WW. Pieczętarze, Senatora, lub iednego z Sekretarzow, Referendarzow, Pisarzow WW. wysadzić mają. *Ibidem*.

Sprawy expulsionum et evocationum, in Februar. et Aug. niegdys na sprawy referendarskie przepisane, sądzone będą. *Ibidem*. — Ale to prawem r. 1776 odmienione. *Vide nizey.*

Assessorowie Kor. i Lit. Sądow I. K. Mci: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 141, tit. Wyznaczenie.*

Item. Wyznaczenie Assessorow do tychże Sądow: *Konst. 1766, v. VII, f. 484, tit. Wyznaczenie.*

Assessorom Sądow Zadwornych Kor. 12,000 zł. ogółem naznaczono. Komplet do 4 osob zredukowano: a w placeniu pensyi, regulament Kommissyji Skarbowey i Woyskowej służyć tym Sądow powinien: *Konst. 1768, v. VII, f. 647, tit. Ustanowienie.*

Pensye assessorskie prawem r. 1776 w tabelli expens Kor. opuszczone.

Kadencye Sądow Zadwornych Kor. 1764 przepisane uchylają się, a iedna a lma 9bris, ad ult. Aprilis, przepisana. Na sprawy Nieumitow Dyssydentow niedziel 6, od 15 Marca, do ostatn. Kwietnia, naznaczono. In casu braku wpisow, czas ten na sprawy hospitium, miserabilium lub incarcerationum obrocony będzie: *Konst. 1776, v. VIII, f. 879, tit. Iurydykcyja.* Rozządzenie rejestrow spraw I. K. Mci ostrzeżone. *Ibidem*.

Tamże publicum ostrzega się, że sprawy w tym Sądzie extra ordinem registri sądzone nie będą. *Ibidem*.

Ad Assessores natos Instygatorowie, Kustosz Koron. i Regenci Kancellaryi cum voto consultivo przydani. *Ibidem*.

Sprawy juris Regii roku 1775, przez szczegulne kommissyie nie ułatwione, do Assessoryi z oso-

bnego rejestru odesłane: iako i te, które przez remisyy w Assessoryi nie były odsądzone, lub przez reskrypt I. K. Mei in integrum do Sądu tego odesłane: *Konst. 1776, v. VIII, f. 876, tit. Deklaracya.*

W Sądach Assessoryi Kor. i W. X. Litew. Regenci Kancellaryi tylko consultivam vocem mieć mają: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 341, tit. Wyznaczenie. Co i prawem Koron. r. 1776, iako wyżej stwierdzono, v. VIII, f. 879, tit. Iurydykcyja; a w Konst. Lit. 1776, f. 935, tit. Deklaracya.*

Miasto Mińsk na sądzenie Assessoryi Lit. do miast Seymem Convocat. wyznaczonych, przydane: *S. Cor. 1764, v. VII, f. 341, tit. Wyznaczenie. — Obacz o tym niżej.*

Po śmierci Assessora lub za pomocą jego do Ministerium lub Senatu, I. K. Mość ma moc, za radą residentium ad latus, innego naznaczyć. *Ibidem, f. 341, tit. Wyznaczenie.*

Prawa prowincyi W. X. Lit.

Ordynacya Sądów Zadw. Assessor. W. X. Lit. roku 1766, v. VII, f. 537, *tit. Ordynacya. Ktoey tu krotki zbior kładzie się. Poprawy tey ordynacyi w wielu artykułach, masz poniżej: dla tego tu o nich wzmiankować się zawsze nie będzie: a od roku 1775, ustawy dla Assessoryi Kor. rownie i Litewską obowiązują.*

Każda decyzya pluralitate votorum ferowana będzie, procz spraw appellacyjnych od Sądu Mieyskiego i sporow między szlachtą i duchownym, a mieszczaninem zachodzących; tudzież spraw colonorum, gdzie sam Kanclerz lub Podkanclerzy wolną ma decyzyą. Assessorow z Senatu dwoch, a ex Equestri Ordine dziesięciu do tych Sądów przydano, nierachując Sekretarzow, Referendarzow, Pisarzow WW. Instygatora i Vice-Instygatora W. X. Lit. Regentow Kancellaryi, i Pisarza Dekretowego, ex munere zasiadających. Pomienieni Assessorowie pluralitate na Seymach obierani będą, i w żadne inne kommissyie wchodzić nie mogą. Ur. zaś Instygator W. X. Litewsk. ab officio Assessora, że w Kommissyi Skarbowey zasiada, wolen. *Ibidem, § Decyzya.*

Mieysce w Sądach Zadwornych Assessoryi Lit. przy WW. Kanclerzu i Podkanclerzych, pierwsze Senatorom; drugie Urzędnikom Litewskim: trzecie electis z Stanu Rycerskiego na Seymie: czwarte Urzędnikom Kancellaryi naznaczone, ktorzych rotę przysięgi *vide ibidem: § Porządek.* — Kadencya Assessoryi Litewskiej jedna sześćcio-miesięczna a 1 9bris ad 1 Maji, to jest: in 9bri et Xbri sprawy mieyskie, in Ianuario causae colonares, in Febr. et Mart. sprawy szlacheckie swieckich i duchownych, in Aprili sprawy ekonomiczne sądzone być powinny. *Ibidem, § Naznaczenie.* — Mieysce dla Sądów Assessorskich miasto Warszawa, Grodno, Brzeście Litew. i Mińsk wyznaczono, a w czasie Seymu z alternaty w Gro-

dnie wypadły, całe puł-roku tamże sądzone będą: § Wyznaczenie. (Od roku 1776 Assessorya W. X. Lit. w Grodnie lub w Warszawie sądzi się). — Sądy te nawet pod niaprzytomność Kanclerzow Senatorowie z Urzędnikami i Assessorami sądzić mogą, byle Prezes, ad pluralitatem, czterech miał Assessorow. Wolno nawet Kanclerzowi uprosić Senatora Assessora, aby dla ciągu sprawiedliwości mieysce jego zastąpił. Absentia zaś Assessorow non obstat, aby WW. Kanclerze spraw pluralitatis sądzić nie mieli. *Ibidem, § Ostrzeżenie.* — W sprawach własnych WW. Kanclerze zasiadać i podpisywać dekretow nie mogą, ale ich mieysce na ow czas przydujący zastąpi. WW. Kanclerze mają moc pozwolenia Assessorom wota do trzech razy powtorzyć, a in casu paritatis, kreska druga im służy: § O powtorzeniu wotow. — Inappellabilitas od Sądow tych warowana; i dekreta dawne ex seriis controversiis za niewzruszone deklarowane, a appellans więzłą cywilną 6 niedziel ukarany zostanie: § Deklaracya. — Dekreta Assessorskie przez Urzędy Grodzkie i Ziemskie exekwowane będą: § O exekucyi. — Securitas tych sądow i osob w nich stawiających pracavetur; a Kommissya Woyskowa obmyśleć dla nich praesidium obligowana: § Ubezpieczenie. — Patronowie w Assessoryi mają być bene nati et possessionati. (Rozwolnione to prawo roku 1768, *vide tit. Patron.*) Tymże skromność i respekt dla Sądow przepisany, i obowiązek oddawania do Sądow repelik i produktow poprawnych in scripto, włożony: § Ostrzeżenie. — Tych tylko 12 w Sądach tych mieścić się może: § Liczba Palestry. — Ktorzy mają być podług opisanej roty przysięgli: § Aby. — Dylacyi nie więcej iak kopia spraw, munimenta, i godzina jedna uczynane być mogą: § Dylacye. — Wolność tamże mazania aktoratow z wiedzą Sądow ostrzega się. Regestra spraw są: 1) Magdeburgski, 2) colonorum, 3) fisci, 4) expulsionum, 5) injuriatorum, 6) ekonomii Krolewskich: § Regestra. — Sprawy przez Kommissye Assessorskie rozsądzone, od Assessoryi bez nowych dylacyi, decretorie sądzone być mają: § O kommissyach. — W sprawach granicznych z dobraćmi stołowemi dzierzawca ma przysiędz, że nic do ocalenia granic I. K. Mei nie omieszkał: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 537, tit. Ordynacya.*

Wyznaczenie Assessorow do Sądow Zadwornych W. X. Lit. *Ibidem, f. 545, tit. Wyznaczenie.* Assessorom sześciu Sądow Zadwornych Lit. po 8,000 zł. pensyi naznaczono: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 824, tit. Pensye. — Pensya ta r. 1776 uchylona.*

Sąd Assessorski W. X. Lit. te tylko w kadencyach iudicii mixti, sprawy sądzić będzie, ktore prawem roku 1768 są opisane: *Konst. 1778, v. VIII, f. 950, tit. Uchylene.*

Plura *vide tit. Pięczętarze, i Rada.*

Sądy Referendarskie.

Przywrocenie iurydykcyi WW. Referendarzow, a to na sprawy gromadzkie, to iest: poddanych w starostwach i krolewsczyznach, tam ex actoratu, quam reatu w Sądach Assessorskich dawniey mieszczone: *Konst.* 1766, v. VIII, f. 466, *tit.* Przyśpieszenie.

Assessorowie Sądow Referendarskich, ciż co i do Sądow Assessorskich wyznaczeni. Pieczęć tych Sądow ma mieć napis: „Pieczęć Referendaryi Koronney“. In casu niebytności Assessorow, sami Referendarze sądzić mają. *Ibidem.*

Inappellabilitas od ich dekretow ostrzega się. Kadencye na te Sądy: Marzec, Kwiecień, Wrzesień i Październik przepisane. *Ibidem.* (A prawem r. 1776 a 1ma Majj ad ult. Iunii determinowane: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 880, *tit.* Iurydykcyja.)

Tychże Sądow odlączenie od Assessorskich, i inappellabilitas od nich approbantur: *Konst.* 1768, v. VII, f. 715, *tit.* Ordynacya. — Tamże przepisano iż w teżye izbie, gdzie Assessorya, i Referendaryja sądzić się ma. Iurydykcyja iest przy tym Referendarzu, ktorego przywilej dawnieyszy; a in absentia tego, przy następującym. *Ibidem.*

Sprawy Sądu Referendaryi r. 1766 tylko do spraw gromadzkich, i poniarowych wybraniackich ściśnione, następujące deklarowano: 1) Poddanych przeciw possessorom dobr Krolewskich, i na wzajem tych przeciw poddanym. 2) O wybraniectwa na dwudziestym łanie, o sołtystwa, lemaństwa, o młyny z trzeciej miary. 3) Sprawy dziesięcenne; appellacye od zankowych Pruskich, tudzież od iurydykcyi Krolewskich ekonomicznych, a w generalności, cokolwiek questionis ex personali aut reali jure colonario wynika, do Sądow Referendaryi należą: *Konst.* 1768, v. VII, f. 715, *tit.* Ordynacya.

Taż iurydykcyja, pomienione sprawy etiam cum resolutione privilegiorum sądzić będzie. Nikt extra forum tey iurydykcyi stron wywoływać nie ma. Eksekucya dekretow UU. Starostom i Urzędow ich zalecona. Artykuł prawa r. 1766 o pieczęci i mocy Referendarzow sądenia spraw pod nieprzytomność Assessorow, ponowiony. Regestra spraw tych Sądow są: 1wszy, ordynaryiny, dla spraw experimenti; 2gi, na sprawy commissyiny, evocationis, contraventionis, expulsionis. Areszta na wzdanie, mieysca mieć w tych Sądach nie będą; ani dylacye ad munimenta pozwolone, lecz tylko komunikacya dokumentow do przyszley kadencyi. Patronow tylko dwunastu te Sądy mieć mogą przysięgłych rotą dla Patronow assessorskich; ci summaryusze na piśmie podawać obligowani. Urząd Pisarstwa dla tych Sądow powrocony. Beśpieczeństwo Sądow tych i osob, podług praw o Assessoroyi, ostrzega się. *Ibidem.*

Assessorowie Sądow Referendarskich są, Instigatorowie, Kustosz Koronny i Regenci Kancellaryi Koronney gdy w inney magistraturze nie będą; tudzież Metrykańci Koronni i Pisarze Assessoroyi i Referendaryi cum voto decisivo wyznaczeni: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 880, *tit.* Iurydykcyja. — Komplet z osob 3 składa się. *Ibidem.* — In casu nieprzybycia Assessorow, Referendarzowi decyzyja wolna na nowo ostrzeżona. *Ibidem.*

Warta tym Sądow od Departamentu Wojskowego obmyślona być ma. *Ibidem.*

In reliquo konst. 1766, 1768, 1775, o Referendaryach approbantur. *Ibidem.*

Sądy Marszałkowskie, vide *tit.* Marszałkowie WW.

Sądy Kapturowe.

Sądow Kapturowych moc i granice podług konst. 1674, 1733 waruią się: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 12, *tit.* O Kapturach. — Laudum ziemi Warszawskiej o Kapturach potwierdzone. *Ibidem.* — Pozwolenie aukeyi Sędziow Kapturowych wojewodztwom Brzeskiemu-Kuiawskiemu i Inowrocławskiemu. *Ibidem.* — Kaptur ziemi Gostyńskiej warowany. *Ibidem.*

Sądow Kapturowych dekreta prawu nie przeciwnie, w czasie bezkrolewia po śmierci Augusta III approbowane: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 314, *tit.* Acta interregni. — Sprawy tam zakonczone, Grodom do eksekucyi zalecone; rozpoczęte, ad forum competens odeślane. *Ibidem.*

Sądow Kapturowych eksekucye judicatorum, bez assistencyi Urzędow Ziemskich i Grodzkich abrogowane; wszystkie inne dekreta in suo robore zachowane: *Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 408, *tit.* O eksekucyach.

Sędziow Kapturowych liczba do 24 osob naywięcey zredukowana: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 69, *tit.* Ustanowienie.

Tychże Sędziow w każdym wojewodztwie lub powiecie W. X. Lit. tylko 15 pozwolono: *Konf. Gener. Lit.* 1764, v. VII, f. 185, *tit.* Kaptury.

Utwierdzenie powagi Sądow marszałkowskiej laski w czasie bezkrolewia, z ostrzeżeniem: iż sprawy Kapturom ziemiańskim służące, po dobrach Krolewskich, ziemskich i duchownych zaszle, do Kapturow ziem Warszawskiej; a zaś, recentis criminis, et patratu delicti w okregu miasta Warszawy, do Sądow Marszałkowskich należą: *Konf. G. Kor.* 1764, v. VII, f. 77, *tit.* O iurydykcyi marszałkowskiej.

Sądy Kapturowe w czasie bezkrolewia zniesione: a iurydykcyje wszystkie, procz Zadworney, in plena activitate sądzić się powinny. Do Sądow zaś Marszałkowskich 6 Assessorow przydani być mają, ob securitatem w czasie

Elekeyi: *Konst.* 1768, v. VII, f. 619, *tit.* Porząddek, *puncto* Seymy.

Pozwy pod imieniem Krolewskim wydawane, w czasie bezkrolewia ten mieć mają tytuł: „Nos Proceres Regni et Magni Ducatus Lithuaniae“. Wszystkie Sądy w czasie bezkrolewia na 6 niedziel przed i po Elekeyi, sprawy tylko osobście stawiających sędzić będą, sub nullitate iudicatorum. *Ibidem.* — In casu śmierci Starosty pod bezkrolewie, Urzędy Grodzkie sędzić powinny. *Ibidem.*

Sądy Ziemskie i Grodzkie.

Ziemie i Grody appellacyi do Trybunału ante definitivam sententiam nie dopuszczają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 702, *tit.* Złączenie, *puncto* Obserwując, i Appellacye. — Grody w sprawy ziemskie, które sapiunt cognitionem tranzakcyi i manifestow, pod 1,000 grzywien wdawać się nie mają. W sprawach, które równie Grodowi iak Ziemstwu służą, tam forum, gdzie pierwszy pozew wyszedł. Kadencye Ziemskie i Grodzkie sub amissione officii, zachowane będą. Limitować zaczętych od czasu do czasu nie wolno. Grodzkie: cztery razy do roku, bez przeszkody Ziemskim, pod 1,000 grzywien, sędzić się będą. Których uregulowanie Starostom zostawiono. Sprawy kryminalne, nawet extra cadentiam, sędzić Grody obligantur. Przed każdą Sądom Grodzkich kadencyą, proklamacya onych na dwie niedziele nastąpi. *Ibidem.*

Znowu zalecono, aby Grody appellacyi do Trybunałów nie dopuszczały, ale te nayprzod do Ziemstwa, a zatamtąd dopiero do Trybunału zakładane będą: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 283, *tit.* Przyspieszenie.

Konstytucyą 1764 względem obierania Subdelegata in absentia Sędzięgo, wojewodztwa Podlaskie i Płockie przyjęły; a ta prawem r. 1768 od wszystkich wojewodztw akceptowana: v. VII, f. 703, *tit.* Złączenie, *puncto* Appellacye. — Sędziowie nawet z przedłużeniem kadencyi, sprawy odsądzić powinni. *Ibidem.*

Prawa szczegulne.

Sądy Bielskie i Tykocinskie.

Sądy Ziemskie Bielskie w Brańsku, Surazhu i Tykocinie sędzące się, tylko w Bielsku i Tykocinie, agitować się mają, a to podług tych kadencyi na Sądy Brańskie i Suraskie: pierwsza, feria 2da post festum Circumcisionis Domini; druga, feria 2da post dominicam Conductus Paschae; trzecia, feria 2da post festum S. Michaelis Archangeli: *Konst.* 1768, v. VII, f. 727, *tit.* Przeniesienie.

Kadencye zaś Sądom w Tykocinie prawem r. 1611 opisane approbantur: gdzie parafiom, Kuleskiej, Iablonskiej, Sokolowskiej, i Płockiej sędzić się pozwolono. *Ibidem.*

Sądy Ziemskie wojewodztwa Kujawskiego nie przez niedziele dwie, ale aż do odsądzenia

registrow trwać mają: *Konst.* 1766, v. VII, f. 478, *tit.* Sądy.

Kadencye Sądom Ziemskich wojewodztwa Brzeskiego Kujawskiego: 1wsza w poniedziałek po przewodniej niedzieli; druga w poniedziałek po S. Michale; te Sądy w Brześciu przez niedziele 2, a potym w Radzieiowie przez tydzień jeden sędzić się będą: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 917, *tit.* Sądy.

Sądom ziemi Czerskiej kadencye podług konst. r. 1567 zregulowano, to jest: przez tydzień w każdym powiecie sądzone być mają: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 65, *tit.* Sądy ziemi Czerskiej.

Skassowano potym te Sądy Powiatowe, i do Czerska przeniesiono, tak: aby pierwszego tygodnia registra ziemi Czerskiej; drugiego, powiatu Groieckiego; trzeciego, powiatu Wareckiego; czwartego, powiatu Garwolińskiego sędziły się, a to z osobnych registrow: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 346, *tit.* Sądy.

Znowu Sądom Ziemskim Czerskim dla powiatów Czerskiego i Garwolińskiego miasto Czersk, a dla Groieckiego i Wareckiego miasto Warkę wyznaczono: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 289, *tit.* Mieysce.

Roki Drohickie: pierwsze feria 2da post festum 3 Regum. Drugie feria 2da infra octavam festi Corporis Christi. Trzecie feria 2da post festum S. Lucae. Każda z tych kadencyi dwie niedziele trwać miała. We dwie niedziele po kadencyi, Sędziowie Ziemscy, albo do Sokołowa, albo do Miedzny, albo do Mokobod, servata alternata, przenosili się, i przez niedziele dwie sędzić mieli. Evocatio z parafii do parafii sub poenis arbitrariis ac nullitate decretorum praecavetur. Acta wszystkie w Drohiczynie konserwować kazano: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 347, *tit.* Ustawa.

Registra tamże następujące tylko być mają: 1wszy ordynaryiny praevio aresto, 2gi taktowy sine beneficio aresti, 3ci poenaliom. *Ibidem.*

Pod czas Rokow Ziemsk. Drohickich, Sądy Grodzkie sądzone być nie mają. *Ibidem.*

Roki te na 4 mieyscach sądzone, do Drohiczyna odesłane, i kadencye, 1wsza w poniedziałek po niedzieli Invocavit; 2ga w poniedziałek po S. Troycy; 3cia w poniedziałek po S. Marcina przepisane: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 288, *tit.* Przeniesienie.

Roki Ziemskie Dobrzyńskie w Dobrzyniu, a Lipińskie w Bobrownikach sędzić nakazano, dla przeniesionych tamże ksiąg. *Ibidem.*, f. 287, *tit.* Przeniesienie.

Rokow Ziem. Gnieźnień. pierwsza kadencya post festum Sancti Martini; 2ga post dominicam Invocavit przepisana; a te w Gnieźnie niedz. 2, w Keyni tydzień, i tyleż w Nakle trwać mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 762, *tit.* Kadencye. — Znowu kadencye Sądom Ziemskich Poznań. tak opisane: pierwsza w poniedziałek po niedz. przewodniej; 2ga

Brzeskie Kujawskie.

Czerskie.

Drohickie.

Dobrzyńskie.

Gnieźnieńskie.

- w poniedziałek przed Narodz. Najsł. Panny. Sądów zaś Ziemsk. Kaliskich: pierwsza w poniedziałek po niedz. przewodniej; 2ga w poniedziałek po S. Michale. Sądy Ziem. Poznań. w Poznaniu przez niedziel 2, w Kościanie tygodni 2, w Wschowie tydzień 1. Kaliskie: w Kaliszu tygodni 2, w Koninie tydzień 1, w Pyzdrach tygodni 2 sędzić się mają: *Konst. 1776, v. VIII, f. 909, tit. Odmienienie.*
- Gostyńskie Gąbińskie.** Sądów Ziemskich Gostyńskich Kadencye: pierwsza w poniedziałek przed Najsł. Panną Gromniczną; 2ga w poniedziałek po S. Małgorzacie; 3cia w poniedziałek po S. Marcynie. Gąbińskie Sądy w tydzień po Gostyńskich zacząć się mają: *Konst. 1766, v. VII, f. 482, tit. Bebezpieczeństwo.*
- Krakowskie.** Ordynacya Sądów Ziemsk. województwa Krakowskiego. *Ibidem, f. 472, tit. Ordynacye.* — Roki Ziemstwa Krakow. to jest: pierwsze, feria 2da post festum Circumcisionis; 2gie post dominicam Invocavit; 3cie post festum SS. Trinit. tamże przepisane, na następujące odmienione kadencye: pierwsza feria 2da post festum Circumcisionis; druga feria 2da post dominicam Conductus Paschae; trzecia feria 2da post festum Nativitatis B. V. Mariae: *Konst. 1768, v. VII, f. 732, tit. Przemienienie.*
- Kamienieckie.** Kadencye Roków Ziemskich Kamienieckich we czwartek po WW. SS. na czwartek po S. Michale przeniesiona: *Konst. 1775, v. VIII, f. 287, tit. Przeniesienie.*
- Kiowski.** Kadencye Sądów Ziemsk. Kiowsk. a najprzod powiatu Kiowskiego: 1wsza w poniedziałek po S. Kazimierzu; 2ga po S. Bartłomieju w Żytomierzu. Powiatu Żytomierskiego: 1wsza w poniedziałek po S. Filippie i Iakubie, 2ga po S. Franciszku w Żytomierzu. Powiatu Owruckiego: 1wsza w poniedziałek po S. Troycy; 2ga po WW. SS. *Konst. 1776, v. VIII, f. 915, tit. Kadencya.*
- Sądy zaś Grodzkie tegoż wojew. Kiowsk. po każdej kadencyi ziemsk. sędzić nakazano. *Ibidem.*
- Latyczewskie.** Ziemstwo Latyczewskie ustanowione, i kadencye następujące: 1wsza po przewodn. niedz.; 2ga po SS. Wicie i Modeście; 3cia po S. Agnieszce w pierwsze czwartki. Grodzkie zaś Sądy w tydzień po każdej kadencyi ziemsk. zacząć się będą: *Konst. 1766, v. VII, f. 479, tit. Pozwolenie.* — Tamże alternata w Trybunale do piora, między Pisarzem Kamienieckim i Latyczewskim ostrzega się. *Ibidem.*
- Suscepta w Lelowie.** Suscepta w Lelowie pozwolona, i dom na nią wystawić nakazano. *Ibidem, f. 473, tit. Pisarz.*
- Łęczyckie.** Sądy wojewodz. Łęczyckiego z powiatów Brzezińskiego i Orlowsk. do Łęczycy przeniesione, i apertio actor. na trzy niedziele przed kadencyą warowana. *Ibidem, f. 477, tit. Przeniesienie.*
- Łomżyńskie** Sądy Łomżyńskie z trzech miejsc do Łomży
- odesłane, i kadencye: 1wsza w poniedziałek po niedz. Reminiscere; 2ga awie pondzialek po S. Troycy; 3cia w poniedziałek po S. Marcynie przepisane; a każda kadencya trwać ma do zupełnego wszystkich powiatów odsądzenia: *Konst. 1775, v. VIII, f. 290, tit. Przeniesienie.* — Znowu Sądy Ziemsk. Łomżyńskie r. 1775 do Łomży przeniesione, na dawne miejsca odesłane; a Ziemstwo Zambrowskie przy szczególnych swych prawach zostawione: *Konst. 1776, v. VIII, f. 908, tit. Sądy.*
- Nowomiejskie.** Sądowi Grodzkiemu Nowomiejskiemu powiat Wiślicki w Nowym Mieście, Pilzński w Pilźnie alternatą sędzić nakazano: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 66, tit. Alternata.*
- Nurskie.** Sądy Ziemsk. Nurskie do miasta Ostrowi przeniesione, a tym kadencye: 1wsza po 3 Krolach; 2ga po Nawiedzeniu N. Panny; 3cia po S. Michale w pierwszy poniedziałek uchwalone. Tamże dom sądowy Ur. Karstkemu Staroście Ostrowskiemu wystawić nakazano: *Konst. 1775, v. VIII, f. 290, tit. Przeniesienie.*
- Płockie.** Opis kadencyi Sądów Płockich i ustanowienie suscepty w Srzeńsku: *Konf. Gen. Koron. 1764, v. VII, f. 65, tit. Sądy.*
- Poznańskie i Kaliskie.** Kadencye Sądów Ziemsk. Poznań. ex feria 2da post dominicam Misericordiae, a Kaliskich ex feria 2da post dominicam Exaudi, dla Trybunałów Poznań. i Bydgoskiego na poniedziałek po Sw. Troycy przeniesione: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 61, tit. Rozdzielenie Trybunałów.* — Sądów Ziem. Powiatowym województwa Poznań. i Kalickiego kadencye przyczynione, tak: aby po dwóch niedzielnych w Poznaniu Sądach, w Kościanie 2 niedziel sędziły się, a w Wschowie tydzień. Kadencyom także Pyzdrowskiej i Gnieźnieńskiej tydzień przyczyniony; iako i w Keynie, za trzy dni cały tydzień przepisany: *Konst. 1766, v. VII, f. 477, tit. Przyczynienie.* — Też Roczniki Poznańskie po złączeniu Trybunałów, podług dawnych kadencyi odprawiać się mają: *Konst. 1768, v. VII, f. 734, tit. Odmienienie.* — Rokom także Ziemsk. Kalisk. dla kadencyi trybunalskiej: 1wsza kadencya post festum Sanctae Margarethae; a 2ga post dominicam Conductus naznaczona; ktore niedziel 2 w Kaliszu, 2 w Pyzdrach, a tydzień w Koninie sędzić się powinny. *Ibidem, f. 762, tit. Kadencye.*
- Radomskie.** Ustanowienie Ziemstwa Radomskiego: do którego powiaty Radomski, Chęciński, i Opoczyński przyłączono. Kadencye: 1wsza w Radomiu feria 2da post festum Conversionis S. Pauli; 2ga w Opocznie post dominicam Cantate; 3cia w Chęcinach post festum S. Martini. Miejsce na elekye Urzędników Ziemskich miasto Radom naznaczone: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 66, tit. Ustawa.* — Znowu Sądów Ziemskim Radomskim trzy kadencye po trzy niedziel trwać mające naznaczone: 1wsza feria 2da post festum 3

- Regum w Radomiu; 2ga feria 2da post festum SS. Trinitatis w Opocznie; 3cia feria 2da post festum S. Francisci w Checinach: *Konst.* 1766, v. VII, f. 475, *tit.* Sądy.
- Rypięskie. Kadencya Ziem. powiatu Rypięskiego dla pogorzeli tegoż miasta, na 9 kadencyi do Lipna przeniesiona: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 287, *tit.* Przeniesienie. — Grod zaś w Rypinie r. 1768 ustanowiony, znosi się. *Ibidem.*
- Rawskie. Sądom Grodzkim Rawskim 4 kadencye na pierwszych Sądach nłożyć kazano, bez przeszkody Ziemstwu: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 914, *tit.* Sądy.
- Tamże Sądom Ziem. Rawskim kadencye: 1wsza w poniedziałek po nowym roku; 2ga po niedzieli Conductus; 3cia po S. Michale przepisane. *Ibidem.*
- Roki Sandomirskie. Roki Ziemskie powiatów Sandomirskiego, Wislickiego i Pilzńskiego do Wislicy przeniesione, i kadencye następujące opisane; pierwsza fer. 2da post dom. Conductus Paschae, druga fer. 2da post festum S. Mathei Apostoli. Tamże leżenie ksiąg przed każdą kadencyą waruie się: *Konst.* 1766, v. VII, f. 476, *tit.* Ustawa.
- Stężyckie. Ziemstwu zaś Stężyckiemu 3 kadencye: pierwsza pro fer. 2da post festum 3 Regum, druga pro feria 2da post dom. Conductus Paschae, trzecia pro feria 2da post festum S. Methaei przepisano. *Ibidem*, f. 475, *tit.* Sądy.
- Sieradzkie. Roczki wdztwa Sieradzkiego, to iest: w Sieradzu powiatów Sieradzkiego i Szadkowskiego od 2 Maia aż do 20 ejusdem, a powiatów Piotrkowskiego i Radomskiego w Piotrkowie od 15 Lipca, aż do 6 Augusta naznaczone: *Konst.* 1768, v. VII, f. 734, *tit.* Roczki.
- Woiewodztwu temuż 4 kadencye Sądown Ziemskich pozwolone: Isza w poniedziałek po S. Agnieszce w Sieradzu, 2ga w poniedziałek po niedzieli Cantate w Piotrkowie, 3cia w poniedziałek po S. Michale w Sieradzu, 4ta w poniedziałek po wszystkich SS. w Piotrkowie, procz kadencyi jedney w czasie Trybunału: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 910, *tit.* Sądy.
- Sochaczewskie. Kadencya Sądown Ziemskich Sochaczewskich w Sochaczewie infra octavam Corporis Christi, na poniedziałek post dominicam Cantate przeniesiona; a te w Mszczonowie we dwie niedziele po tamtych sądzone być mają. *Ibidem*, f. 914, *tit.* Sądy.
- Wyszogrodzkie. Plac i dom Iędkowski na Kancellaryą Wyszogrodzką approbowany: *Konst.* 1766, v. VII, f. 481, *tit.* Approbacya.
- Warszawskie. Sądy Ziemskie Warszawskie powiatowe skassowane, i do samey tylko Warszawy przeniesione: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 346, *tit.* Sądy.
- Kadencya Sądown Ziemskich Warszawskich ex feria 2da post festum S. Francisci, pro feria 2da post festum S. Martini przeniesiona: *Konst.* 1766, v. VII, f. 480, *tit.* Przełożenie.
- Wschow. Ziemstwo. Ziemstwo Wschowskie przy dawnych prawach zabezpieczone: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 364, *tit.* Wyznaczenie.
- Kadencya iedna Rokow Ziemskich Wieluńskich skassowana, a dwie: Isza post dominicam Cantate, 2ga feria 2da post festum S. Mathei, bez przeieżdzania się do Ostrzeszowa postanowione: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 287, *tit.* Obiaśnienie. — Też Roki dawniejszym sposobem nayprzod w Wieluniu, a potym w Ostrzeszowie podług kadencyi r. 1775 sądzone mieć chciano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 915, *tit.* Roki.
- Wyznaczenie kommissyi na wytknięcie placow w Żytomierzu ku zbudowaniu domow na Kancellarye Ziemskie i Grodzkie: *Konst.* 1766, v. VII, f. 480, *tit.* Kommissya.
- Kadencya Sądown Ziemskich Żytomirskich w niedziel 3 po Kiiowskiej, Owruckich w niedziel 3 po Żytomirskiej przepisana: *Seym Coron.* 1764, v. VII, f. 354. *tit.* Ustawa. — *Vide supra* Roki Kiiowskie.
- Sądy Ziemskie Zakroczymskie koleją dla 3 powiatow raz w Zakroczymini, drugi raz w Nowym Mieście sądzić się mają, i kadencye: pierwsza 2go Stycznia, druga 2go Maia, trzecia 2go 7bris przepisane: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 289, *tit.* Sądy.

Prawa Litewskie.

- W Ziemstwach i Grodach W. X. Lit. dwa rejestra przepisano, pierwszy spraw cywilnych, drugi spraw uczynkowych: *Konst. Lit. Seynu Coron.* 1764, v. VII, f. 401, *tit.* Rejestra. — *Vide o tym niżej.*
- Ziemstwa W. X. Lit. 3 razy w rok po 6 niedziel Roki sądzić mają; a w Xięstwie Inflantkskim dwa razy tylko, na S. Michał i Trzy Krole. *Ibidem.* — *Vide o tymże niżej.*
- Wolność czynienia tranzakcyi wszelkich szlachcie w Magdeburyach abrogowana. *Ibidem*, f. 407, *tit.* O Magdeburyach.
- Roczki Lit. cztery razy po 4 niedziele w W. X. Lit. sądzić się mają: pierwsze, 1ma Martii; drugie, 1ma Maji; trzecie, 1ma Augusti, czwarte 1ma Xbris, etiam non obstante festo. *Ibidem*, f. 411, *tit.* Mieysce.
- W sprawach 500 zł. waloru nie przechodzących, Urzędy Ziemskie i Grodzkie appellować nie pozwolą. *Ibidem*, f. 401, *tit.* O sprawach.
- Pieczeń w Ziemstwach Lit. z herbem Lit. i napisem własnego woiewodztwa lub powiatu być ma. *Ibidem*, f. 404, *tit.* O dochodach.
- Kondemnaty na WW. Woiewodach i Starostach otrzymane, activitati Sędziow szkodzić nie mają: *Konst. Lit.* 1764, v. VII, f. 405, *tit.* O kondemnatach.
- Urzednikow Sądownych Wdowie i Ststowie gratis installować powinny, to iest: oprocz Podstarosty, 3 Sędziow; paritatem Pisarz iak w Ziem. rezolwować ma. *Ibidem.*
- W Sądach Ziemskich i Grodz. W. X. Lit. do dwoch rejestrow cywilnego i incarcerationum

r. 1764 wyznaczonych, trzeci na sprawy expulsiōnum i obligowe, pod tytułem: summarii processus, przydany: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 532, *tit.* Dodanie. — Wołanie tych regestrow ma być tym porządkiem, aby po odsądzonych wpisach z regestru summarii processus, sprawa jedna oczywista z regestru incarcerationum a druga z regestru cywilnego sądzona była, i tak daley. Regestr fisci tylko do spraw skarbu W. X. Lit. po Grodach znajdować się, i rano wołany być powinien. Forum o obligi procz w Trybunałach ex cruda citatione, etiam i tam pozwolone, gdzie miysce do oddania summy opisane. Kadencya Roczkow Augustowych na September przeniesiona. Woiewodztwom i powiatom Trock. Brasław. Rzeczyckiemu, i Moryzskiemu, dwie tylko kadencye ziem. Święto-Michalska i Trzech-Krolska pozwolone. *Ibidem*, (vide o tym niżej). — O tychże regestrach masz nowe rozrządzenie konst. 1776 w ten sposob: Regestra w Subselliach mniejszych: 1, summarii processus, aż do odsądzenia wpisow iedney kadency; 2, Regestr incarcerationum do odsądzenia oczywistej iedney sprawy; 3, regestr ordynaryiny, także do odsądzenia iedney sprawy oczywistej: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 938, *tit.* Obiaśnienie ordynacyi.

Sędziowie ex vi sententiae pozywani nie będą. Abusus zaś officiorum declaratur: 1) Ieżli Sędzia sine legali impedimento na Sądy nie ziedzie. 2) Ieżli ordynacyi regestrow nie zachowa. 3) Ieżli się nie sprawi podług przepisow dekretow executionis. Pozywający ex capite abusi officii do Trybunału Sędziogo, w tych trzech punktach nie wykraczającego, 1.000 kop zapłaci, i 6 niedziel więzy siedzieć będzie. *Ibidem*, *tit.* Obiaśnienie abusus officii.

Prawa szczegulne Litewskie.

- Brzesk. Lit. Sądow Grodz. i Ziem. Brzeskim Lit. cały rok procz Lipca, Sierpnia i Września 1775 roku, dla wielości spraw sędzić kazano: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 812, *tit.* Przyspieszenie.
- Inflantskie. Roczki w Xięstwie Inflantskim tylko w Aug. i Decembrze przepisano: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 401, *tit.* Regestra.
- Znowu Roki Xięstwa Inflantskiego Augustowe na Septembrowe, a Decembrowe na Marcowe przeniesione: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 843, *tit.* Warunek.
- Lidzkie. Powiat Lidzki troie Rokow sędzić ma: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 183, *tit.* Sądy.
- Pińskie. Powiatowi Pińskiemu kadencyą Decembrową Roczkow Ziem. na Iuliową przeniesiono: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 532, *tit.* Dodanie.
- Orszańskie. Sądow Grodz. i Ziem. Orszańskim miasto Cholepnicze na sądenie naznaczone: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 618, *tit.* Powiat.
- Oszmiańsk. Sądy powiatu Oszmiańsk. z Miadziola do Postawy przeniesione. *Ibidem*, *tit.* Repartyce.
- Rzeczyckie i Moryzskie. Kadencye Sądow Grodz. ptow Rzeczyck. i Mo-

zyrsk. pierwsza a 1ma Ianuar. druga a 1ma Septembris po 6 niedziel, aż do rozsądzienia regestrow przepisano. *Ibidem*, f. 620, *tit.* Sądy.

Sądy Rzeczyckie Ziemskie i Grodzkie do Bobroyska przeniesione; gdzie Stęcie Kancelaryi wybudowanie zalecono. *Ibidem*, f. 618, *tit.* Powiat Rzeczycki. Rzeczyckie.

Sądow Ziem. Trockim alternatą w Trokach i Mereczu sądzącym się, same tylko miasto Troki determinowano: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 411, *tit.* Mieysce. Trockie.

Znowu tę alternatę między Trokami i Mereczem poprawiono, i z Merecza do Olity przeniesiono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 619, *tit.* Repartyce.

Kadencyą S. Troiecką Ziemstwu temuż wrono: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 936, *tit.* Przywrocenie.

Repartycya Sądow Ziem. Wilkomirskich w Oniskzach i Wilkomierzu zniesiona, i tylko Wilkomierz na Sądy i akta determinowany: *K. Lit.* 1775, v. VIII, f. 620, *tit.* Ubezpieczenie. Wilkomirskie.

Kadencya 3 Krolska, Sądow Ziem. Żmudzkich na dzień drugi po popielcu odesłana: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 536, *tit.* Przeniesienie. Żmudzkie.

Powiaty Wielkich i Małych Dyrwian z Rosieńskiego, do Telszewskiej przeniesiono repartycyi. *Ibidem*.

Znowu Sądy Żmudzkie repartycyi Telszew. do miasta Szawel przeniesione: a z powiatow Szawelskiego, Wielkich i Małych Dyrwian, Berżańskiego, Tędziagolskiego, Iaswoyńskiego, Połagowskiego, z Plotelskim, Telszewskiego, Retowskiego, Potumszew. Birżyniańsk. Powondeńsk. Medyngiańsk. i Korklańskiego złożone; reszta powiatow do repartycyi Rosieńskiej należy: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 619, *tit.* Repartyce.

Też Sądy Xięstwa Żmudz. na repartyce Rosieńską i Telszańską podzielone r. 1775 co do powiatow tak rozdzielono: Do repartycyi Rosieńskiej: powiaty Wieloński, Eyragolski, Wilkiski, Iaswoyński, Tędziagolski, Rosieński, Widuklewski, Kroski, Korszewski, Poiurski, Szawdowski, Telszewski, Twerski, Retowski, Połagowski. Do Szawelskiej: powiaty Szawelski, Wielkich i Małych Dyrwian, Berżański, Uszweński, Wieżwiański, Gadyński, Birżyniański, Powondeński, Medyngiański, Korklański, Zorański, Potumszewski, tudzież z powiatow Wielońskiego, trakty Darnowski i Laudzański: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII f. 937, *tit.* Dyspartymen.

Plura vide *tit.* Grody. Xięgi. Regestra. Kommissye. Trybunały.

Sądy Pograniczne.

Sądy Pograniczne woiewodztwa Braclawskiego z Tatarami przez WW. Humieckiego Kamienieckiego, Iana Czarneckiego Braclawskiego Kasztelanow ustanowione, approbowane: z zapewnieniem tymże WW. Kasztelanom za ko-

sztą nadgrody: *Sejm Coron.* 1764, v. VII, f. 361, *tit.* Approbacya.

Sędziom Pogranicznym Podolsk. całego narodu sprawy ex actoratibus et reatibus z obywatelami Turceckimi sędzić kazano; a do 1,000 zł. Pol. pensyi, drugi 1,000 przydano. *Ibidem*, *tit.* Pensya. — Ta roku 1768 (v. VII, f. 645, *tit.* Pensya) do 3,000 zł. podwyższona. — R. 1776 ogółem 50,000 dla Sędziów Pogranicznych naznaczono: v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.

Na Sądach Pogranicznych Podolskich i Braclawskich, ctiam possessionati odpowiadać mają: *Konst.* 1766, v. VII, f. 471, *tit.* Sądy.

Sądy Pograniczne między Polską i Rossyą trakt. r. 1768 zabezpieczone: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 568, *art.* 7.

Sądom Pogranicznym Braclawsk. z Tatarami Krymskimi, moc poznawania nie tylko spraw potocznych cywilnych, ale i kryminalnych, praecisa appellatione przyznana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 725, *tit.* Sądy. — Ciż Sędziowie mają być przysięgli, i posłuszeństwo od wszystkich tymże czynione będzie. Dekreta tychże, UU. Starostowie exekwować obligowani. Pensya dla tych Sędziów naznaczona approbatur; a nie tylko na przepisane kadencye, ale i w przypadkach extraordinarynych zieżdzać na Sądy powinni. *Ibidem*.

Dla bezpieczeństwa, Kommissya Woysk. praesidium tym Sądom przystawić obligowana. *Ibidem*.

Urodz. Regentowi Pograniczn. woiew. Kiiowskiego 666 zł. gr. 20 za konserwacyę aktów pogranicznych naznacza się. *Ibidem*, f. 763, *tit.* Wyznaczenie.

Sądy Iudicii mixti.

Postanowienie Sądu Iudicii mixti trakt. r. 1768 warowanego, i ordynacya tegoż: *Konst.* 1768, v. VII, f. 711, *tit.* Ordynacya.

Sądy te Iudicii mixti skassowane, i sprawy tymże własne do Assessoryi odesłane z warunkiem: 1) Aby na takowe sprawy I. K. Mość in aequali numero Assessorow Dyssydentow nominował. 2) Aby co 6 miesięcy przez 4 niedziel sędzili się w obydwóch Assessoryach. 3) Aby sprawy paritatis do Sądow Relationis odesłane były: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 61, *art.* 1, § 3.

Plura vide tit. Sądy Assessorskie.

Sądy Mieyskie, vide tit. Miasta.

Scartabellatus.

Urodzeni Antoni Brozowski Pisarz Dekretowy Assessor., Ignacy Nowicki, Iar Słomiński Metrykanci Kancellaryi Koron., Łukasz Kozłowski Sekr. I. K. Mei, UU. Hiżowie a scartabellatu uwolnieni: *Konst.* 1768, v. VII, f. 801, *tit.* Uwolnienie.

Ur. Iakob Fontanna Architekt a scartabellatu

wolen deklarowany, i pensya 14,000 zł. dla tegoż ostrzeżona. *Ibidem*, f. 801, *tit.* Uwolnienie.

Uwolnieni a scartabellatu UU. Woyciech, Andrzej Antoszewscy, Daniel Belgram, Michał Chroniewski, Dwidowski, Antoni Deyam, Fryderyk de Docbel, Ian Grosman Zapolski, Samuel Kahle, Kostecki, Dominik Merlini, Stan. Mroczkiewicz, Marcin Paciorkowski, Ant. du Pont Pułkownik w woysku Koron. Stan. Rysiewicz, Tolkmidt, Grzegorz Trublaiewicz, Michał Węgrzecki, Kazimierz Wichliński, Szymon Wileczyński. Item, UU. Sebast. Jabłoński Pisarz Celny, Krzysztof Radziłowski: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 300, *tit.* Uwolnienie.

Plura vide tit. Szlachcic, szlachectwo, i *tit.* Indygenat.

Sekretarz.

Sekretarze Narodowi są Assessores nati Sądow Assessorskich: *Konf. Gener. Kor.* v. VII, f. 78, *tit.* Zlecenie. — Item: *Konst.* 1766, v. VII, f. 466, *tit.* Przyspieszenie. — Item: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 106, *tit.* Kanclerze.

Ciż do Sekretaryi Rady i Departamentu Cudzoziemskiego, iako i na Konsyliarzow Rady są nati candidati. *Ibidem*, f. 87, *nro* 6, *et* f. 101, *tit.* Ustanowienie.

Sekretarze WW. po nich Referendarze i Pisarze WW. mają prawo czytania kandydatow Senatorow do Rady. *Ibidem*, *tit.* Ustanowienie, *art.* 1, *nro* 2.

Sekretarze Seymowi zaraz po elekcji i przysiędze Marszałka Poselskiego przysięgać mają podług przepisany roty: *Sejm Coron.* 1764, v. VII, f. 356, *tit.* Przysięga.

Masz i tu tę rotę, tit. Przysięga.

Ciż szlachta rodowita być powinni: *Konst.* 1768, v. VII, f. 615, *tit.* Porządek.

Sekretarzow Wielkich liczba powiększona, *vide tit.* Urzędnicy.

Sekretarze Rady, Seymowi, *vide tit.* Rada. Seymy.

Senator.

Suspensy dla Senatorow i Posłow, iako też i Kommissarzow do konferencyi z Ministrami cudzoziemskimi podług dawnych praw, nawet w Sądach Kapturowych, ostrzeżone: *Konst.* 1764, v. VII, f. 13, *tit.* O suspensach.

Senatorom nieprzysięgłym przed stanami skonfederowanymi podczas bezkrolewia przysiędz nakazano: *Konf. Gener. Kor.* 1764, v. VII, f. 69, *tit.* Senatorowie.

Porządek Senatorow i Ministrow podług którego w Senacie zasiadać mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 620, *tit.* Porządek.

Na Ministrow Belli et Pacis zieżdzających na reassumpcyę Trybunału rygor prawa 1726 ponowiony, o co forum w Sądach Seymowych.

Ibidem, f. 697, *tit.* Złączenie, *puncto* Ostrzegamy.

Różność tytułów senatorskich uchylona, i wszelkim Senatorom Świeckim tytuł Wielmożnego przyznany, procz Kasztelanów Krakowskich i Woiewodów Wileńsk., którym tytuł I. Wielmożnego warowany. Biskupi wszyscy przy tytule Przewielebnego zostawieni. Prymasowi tylko Nayprzewielebniejszego, zapewniony: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 179, *tit.* Porównanie.

Plura vide tit. Kasztelan. Woiewoda. Urzędy.

O kondemnatach na Senatorach, *vide tit.* Proces.

Sessye Seymowe, Radne, Trybunalskie,
vide *tit.* Seymy. Rada. Trybunał.

Seymy.

Porządek seymowania: *Konf. Gener. Kor.* 1764, v. VII, f. 25, *tit.* O porządku seymowania. — *Ktorego treść następująca:* Seym, Marszałek starey łaski zagaiać ma; elekcyja Marszałka per turnum zaczęta, nawet przy świecach konieczna być powinna. Obiekcye przeciw Posłom w sobotę przed Seymem do starey łaski, lub Posła z teyże prowincyi co i Marszałek, zagaiać mającego, oddane być powinny. Elekcyja Marszałka, i rugi semotis arbitris dziać się mają. Obiicenis in meram vexam, processa, manifesta, karze 500 grzywien i dwoch niedziel więzy podpada. W trzy dni naydaley po elekcyi Marszałka, Izby łączyć się mają. Po powitaniu Krola Imci, Podskarbiowie WW. rachunki zdadzą. Stan Rycerski po wysłuchaniu Podskarbiach do Izby Poselskiej wraca. Projekta przyjęte, ręką Marszałka Poselskiego i Deputatów do konstytucyi podpisują się. Po ułatwionych materyach publicznych, dezyderya woiewodztw, a potom privata zaspokoione być powinny. Żaden Posel potąd materyi inney proponować nie ma, pokąd rozpoczęta nie ułatwi się. Dokładniejszy opis concludendorum Consiliorum do pierwszego Seymu ordynaryinego odłożony. Poprzysiężenie instruceyi Posłom zakazane. *Ibidem*, folio et *tit.* ut supra.

Seym extraordinaryiny w Krakowie, za przemiesioną do Warszawy Koronacyą, I. K. Mość złożyć obiecał: *Art. Pact. Conv.* v. VII, f. 207, § Nadgradzając.

Alternata między 3 prowincyami tak względem łaski marszałkowskiej, iako i głosow poselskich ostrzega się: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 343, *tit.* Alternata prowincyi.

Sessye seymowe, uchylając prawa r. 1678, 1690, przy świecach odprawiać się mogą. *Ibidem*, f. 344, *tit.* Obiaśnicie. — *Vide o tym niżej sub anno* 1768.

Senator i Minister W. X. L. od Marszałkow Lit. lub in absentia tych od Kor., a Posel, od Marszałka Seymowego testimonia brać mają, że się na Seymie znajdowali. I na ow czas bene-

ficio obmowy gaudent; nie znajdujący się zaś na Seymach, a obmową zasłaniający się, 6 niedziel więzy siedzieć mają: *Konst. Lit. Seymu Cor.* 1764, v. VII, f. 397, *tit.* O obmowach.

Głos wolny na Seymikach i Seymach, aby żadnym warunkom nie podpadał, warowano: *Konst.* 1766, v. VII, f. 453, *tit.* Ubezpieczenie.

Projekta same ekonomiczne od Kommissyow Skarbowych Stanom podawane, forma iudiciaria konkludowane być mają; inne, ile in materiis Status pod wolnością głosow decydowane będą. *Ibidem*.

Projekta na Seymach wychodzące, drukowane, i ad deliberandum na dni dwa przed decyzyą podawane być mają. *Ibidem*, f. 478, *tit.* Sposob.

Projekt od Stanow przyjęty, a od Marszałka Seymowego podpisany, w Grodzie oblatowany być powinien, a oryginał do Metryki Koronney oddany. *Ibidem*.

Pisarz Grodzki mieysca Seymowego po iednym ekstrakcie każdego prawa na każde woiewodztwo, naydaley we dwa dni, Senatorowi lub Posłowi woiewodztwa wydać obligowany. *Ibidem*. — A że ku temu skrybentow trzymać i sam Ur. Pisarz siedzieć powinien, summę zł. 2,000 temuż wyznaczono, która potom w r. 1776 do 10,000 zł. podniesiona. *Ibidem*; a w *Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.

Przedłużenie Seymu dwuniedzielnego Coron. do dni kilku: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 356, *tit.* Przedłużenie.

Przedłużenie Seymu ordynaryinego w r. 1766 do 29 Listopada: *Konst.* 1766, v. VII, f. 453, *tit.* Przedłużenie.

Seym 1767 dnia 5 Października zaczęty, do 1 Lutego w r. 1768 limitowany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 551, *tit.* Akt limity.

Tenże sam do dnia 1 Marca powtornie prorogowany. *Ibidem*, f. 558, *tit.* Prorogacya.

Item do 5 Marca potrzecie przedłużony. *Ibidem*, f. 559.

Seymy wolne Ordynaryine i Extraordinaryine nie mogą być limitowane i przedłużone, tylko unanimitate głosow: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 601, § 24.

Materye status na wolnych Seymach tylko unanimitate konkludować miane, są: 1mo, odmiana podatkow i taryff; 2do, aukcyja woyska; 3tio, wypowiedzenie woyny i zawarcie pokoju lub przymierza; 4to, indygenaty i nobilitacye; 5to, liga, kurs, walor monety krajowej, iako i zagranicznej redukecy; 6to, pomnożenie lub umnieyszenie władzy i prerogatyw Ministrow Pacis et Belli, także kreacya Urzędnikow Koronnych lub Lit.; 7mo, odmiana porządku seymowania i seymikowania 1768 przepisanego; 8vo, decyzya o posłuszeństwie należytych każdej iurydykeyi; prerogatywy Trybunałow, ważność i moc dekretow, a w szczegulności trybunalskich W. X. Lit.; 9no, Senatus consilia i ich nienaruszona trwałość podług konst. 1717; 10mo, pozwolenie Nay-

jaśniejszym Krolom kupowania dobr; 11mo, zwolanie pospolitego ruszenia; 12mo, praw o zaiazdach dobr, odmiana. Te materye nigdy na wolnych Seymach pod pluralitatem podciagane być nie maią: *Trakt. 1768, v. VII, f. 601, et sequent. tit.* Materye Status.

Liberum veto na Seymach wolnych in materiis Status czy to ustnie, przez kontradykcyę, czyli przez zanieiony manifest w zupełney mocy zachowane być ma. *Ibidem, f. 599, § 17.*

Porządek seymowania prawem r. 1768 opisany, a traktatem gwarantowany. *Idque v. VII, f. 613, tit.* Porządek seymowania.

Treść zaś tego porządku następująca: Dniem albo dwiema przed Seymem, obiecyte przeciw Posłom do starcy laski oddane być maią za rewersem. Te, sam tylko otrzymujący process, lub jego specjalny plenipotent czynić ma prawo. Po zagaieniu Seymu, rugi semotis arbitris nastąpią, które nawet na nieprzytomnych Posłów praecisa infirmitate rozciągać się maią. Wota na Marszałka Poselskiego, od prowincyi przy korey z turnu laska, zaczną się: który naydaley trzeciego dnia, ieżli nie unanimitate to pluralitate głosow obrany będzie. Ten rotą tamże przysięże: *v. VII, f. 614, (a tu ią masz tit. Przysięga.)* Nominować potym będzie Sekretarza Seymowego rodowitego szlachcica i Deputatow do konst. po dwoch z każdej prowincyi. Item po 6 do Sądow Seymowych, a po 4 do rachunow Kommissyi Skarbowey i Woyskowej. *Dla ustanowienia Sądow Seymowych, i uchylenia Kommissyi Woyskowej, Deputacja ta mieysca nie ma.* Nadto dziś nominują się Deputaci do examinowania Rady i Kommissyi Edukacyney. Sekretarz rotą *Seym Coron. 1764* a Deputaci rotą 1764 przepisana przysięgną. *Vide v. VII, f. 614 i 615, (tu zaś tit. Przysięga.)* Izba potym Poselska z Senatorską po wzajemnych do siebie po elekcyi Marszałka poselstwach, naydaley drugiego dnia złączy się. Za powitaniem I. K. Mości, nastąpi czytanie paكتورum conventorum z wolnością domowienia się do nich. *(Dziś elekcyja Rady i Kommissarzow Skarbowych poprzedza.)* Czytane potym będą propozycye od tronu do seymowania, iako i materyi przez recess puszczonych z przeszlego Seymu, tudzież resultatorum Senatus, (ktore po ustanowieniu Rady upadły). Będą nakoniec od tronu nominowani Deputaci z Senatu do konstytucyi i Kommissyi, którzy przysięgę tamże wykonają. Przystąpią potym Stany semotis arbitris do relacyi Posłow u postronnych narodow, także i Posłowie cudzoziemscy, ieżli audyencyi zechcą, od obu Izb zgromadzonych słuchani będą. A gdy to się dzieie, Deputaci, od Kommissyi rachunki odbierać powinni: rapport Stanom uczynić, po którym elekcyja nowych Kommissarzow nastąpi, (ale ta dziś po elekcyi Rady bywa, iako wyżej).

Zaczną się potym wota Senatu Ministerium i Posłow, co nie dłużej iak do końca drugiego tygodnia trwać ma. W początku trzeciego tygodnia, Stan Rycerski powraca do swey Izby, i zaczną się nayprzod materye ekonomiczne. Każdy proiekt od Marszałka Poselskiego przyjęty będzie i czytany bez poprawy, gdy za remonstracyą potrzeby odmiany, Poseł od niego nie odstąpi. Tegoż czasu i w Senacie każdy proiekt przez Marszałkow Wielkich ogłoszony będzie, i każdy na dwa dni do deliberacyi dany być ma. Obydwie Izby na jeden proiekt razem wotować powinny, in casu contradictionis, pluralitas (exceptis materiis Status) decydować będzie. Turnus zaś za instancyą kogożkolwiek z Seymujących dwa razy ma być pozwolony, a trzeci raz wota sekretne nastąpią. Gdy kilka kategoryi będzie w proieckcie, na każdą z osobna nastąpi decyzya; a ta gdy w obydwu Izbach stanie, Marszałkowie communicatis invicem votis, pluralitatem iednego czasu, pro lub contra ogłoszą. Paritatem votorum I. K. Mość rozwiąże, a proiekt przyjęty Deputaci z Marszałkami podpiszą. Po materyach ekonomicznych statystyczne traktować się będą, z wolnością tamowania per liberum veto activitatis seymowania dalszego i inwalidowania inż ugodzonych materyi; in quo casu Izby złączyć się powinny, nie później iednak, gdyby i opozycyi nie było, iak pierwszego dnia 6go tygodnia. Tam żadne proiekta przyjmowane nie będą, tylko na czytanie konstytucyi, i konfrontowanie z oryginałami czas ma być obrocony, a temu i kontradykcyja Posła nie przeszkodzi. Przeczytane konstytucye, Marszałek Seymowy z Deputatami podpisze, i w Grodzie oblatować każe, potym Seym zakończy się: *Konst. 1768, v. VII, f. 613, et sequ. tit.* Porządek.

Na Seymach extraordinarynych dwuniedzielnych porządek i przepis o rugach, elekcyi Marszałka, łączenia się z Senatem, ten co i na Seymy walne przepisany. Po złączeniu się Izb, propozycye od tronu czytane, i Deputaci do konstytucyi mianowani będą, i przysięgę wykonają. Wroci zaraz Stan Rycerski do Izby swey, i do traktowania materyi sposobem wyższym przystąpi, na dwa dni przed terminem Seymu do Senatu powroci, i Seym ten porządkiem ordynaryinego zakończy się. *Ibidem, f. 619, tit.* Porządek.

Seym Convocationis dawnym zwyczajem odprawić się ma. Materye atoli Status unanimitate decydowane będą. *Ibidem.*

Termin Seymow ordynarynych, pierwszy po S. Michale poniedziałek, na pierwszy także po S. Bartłomieju poniedziałek przeniesiony, iako i Seymikom Poselskim pierwszy poniedziałek po S. Małgorzacie, non obstante die festo naznaczony. *Ibidem, f. 620, tit.* Porzą-

- dek. — Ale prawo r. 1776 przez sancitum dawny czas Seymom przywrocilo.
- Sessye seymowe naydaley do osney w wieczor, chybaby turnus byl zaczety, trwac powinny: *Konst. 1768, v. VII, f. 620.*
- Arbitrowie w obydwóch Izbach, ani na srodzku znaydowac się, ani kizesel Senatorom, ani ławek Poslom zajmowac nie maia. *Ibidem.*
- Seym ordynaryiny r. 1768 do dnia 7 Novembra przeniesiony: gdzie razem ostrzeżono, aby trzeci Seym zawsze w Litwie odprawial się. *Ibidem, f. 633, tit. Seym.*
- Seym ordynaryiny co dwa lata ostrzeżony, ktory w poniedzialek po S. Bartłomieiu zaczac się, a Seymiki Poselskie w poniedzialek po S. Małgorzacie odprawic się powinny: *Konst. 1775, v. VIII, f. 118, tit. Ubeśpieczenie. — O odmianie tego terminu masz wyżej.*
- I. K. Mość obligowany responsa Senatorow na listy swe cyrkularne Radzie komunikowac. Uniwersaly, z nią się zniolszy, na Seym wydac, ktore Rada, nawet invito Rege ma publikowac; a gdyby ich i ona wydac nie chciała, wojewodztwa na terminie Seymiki, odprawic, i na Seym ordynaryiny wyslac Poslow powinny. *Ibidem.*
- Seymu r. 1775 pierwsza limita: z przepisem regul dla delegatow do traktowania z Dworem Wiedeńskim, Petersburskim i Berlińskim. *Ibidem, f. 2, tit. Akt limity.*
- Pięć prorogacyi tegoż Seymu. *Ibidem, f. 9, 10, 11, 12.*
- Dwie prorogacye Seymu roku 1776: *v. VIII, f. 843, tit. Prorogacya.*
- Wyznaczenie Deputatow do konstytucyi: *Konst. 1776, v. VIII, f. 842, tit. Wyznaczenie. (Tamże masz przysięgę dlu nich przepisana).*
- Seymiki.**
- Seymikom Relacyinym i przed-Elekeyinym, dzień 23 Lipca wyznaczony: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 8, tit. Seymiki.*
- Seymiki Deputackie i Elekeyine: 1) Ab hinc pluralitate konkludowane będą, iako i elekcy Marszałka i Assessorow. 2) Na Deputatow i Urzędnikow wybierani być maia, viri capaces, legum periti i possessionati czy dziedziczni czy zastawni od roku przynajmniej. 3) Seymik zaczety Deputacki naydaley trzeciego dnia konczy się, po nim Gospodarski wszędzie być powinien. 4) Paritatem votorum, zagaiający rozwiazanie. 5) Na Seymiki elekcyine, gdyby Wojewoda lub Kasztelan uniwersalow nie wydal, osoby Sędziowskie, lub Podkomorzowie, na Seymikach Deputackich pluralitate obrani będą. 6) Zrywający Seymik, siedzenie wiezy puł roku, i 1,000 grzywnen ukarany zostanie. 7) Liberum veto, tylko nieprawna possessya maia, pod processem będącym, lub crimine notatis opponowac wolno. 8) Sposob obierania per pluralitatem, woli i wyborowi Urzędnikow zostawiony. 9) Wota zakupiający

na Seymikach, incapax omnium functionum declaratur, procz kar osobistych i pieniężnych. *Ibidem, f. 55, tit. Rozdzielenie, puncto Gdy, et sequ.*

Na Seymikach, Urzędnicy przed Senatorami głosow zabierac nie maia; a Podkomorzyn przed Starostami, etiam Grodowemi, mieysce przyznane: *Konf. Gen. Kor. 1768, v. VII, f. 107, tit. Przyczynienie.*

Porządek seymikowania r. 1768 przepisany, (*v. VII, f. 623, tit. Porządek*). *Jego zbior następujący: Vocem activam na Seymikach sami tylko maia szlachta possessyonaci dziedziczne, zastawne, lub dozywotne, lub ex jure emphyteutico w ziemskich, Krolewskich, lub duchownych dobrach maia possessye; także synowie possessyonatow, bracia ich, i dawni familianci. Z tych jus dandi suffragii lat 18 a elegibilitatis lat 23 skończonych maia, i tylko possessyonatowi słuzy. Co się tycze czasow Seymikow Deputackich i Elekeyinych na Urzędy Ziemskie co do sposobu zagaenia, elekcyi Marszałka i Assessorow, konstytucye W. X. Lit. Convoc. i Cor. r. 1764, approbowane, i od Korony przyięte; też Seymiki podług czasu w konstytucyach przepisane, i na mieyscach dawnych odprawiac się maia, co się Poselskich i Deputackich tycze; a względem Elekeyinych podług uniwersalow w 6 niedzieli od śmierci Urzędnika wydac mianych, ieżeli nie unanimitate, to pluralitate votorum tak co do elekcyi Marszałka i Assessorow, iak i Poslow, Urzędnikow i Deputatow konkludowane będą. (Prawem r. 1775, Seymiki Deput. 15 Iulii, a Poselskie podług dawnego zwyczaju na 6 niedzieli przed S. Michałem sancito *Konf. r. 1776* odprawiac się powinny: *v. VIII, f. 167, tit. Trybunał*). Zagaia Seymiki Senator świecki, lub in absentia tego, pierwszy Urzędnik. Obrany Marszałek i Assessorowie przysięgną super realem votorum connotationem, tum proictorum ad laudum i do instrukcyi. Nastąpi potym przez Marszałka ogłoszenie kandydatow, z ktorych żadnego, ile maia cych prawo, ekskludowac nie może. In casu nie znalezienia unanimitatis, papier wygotuie, i wota affirmativa et negativa osobno zbierze, circa attendentiam Assessorow; pluralitatem potym ogłosi, a paritatem drugą swoją kreską rezolvowac będzie. W W. X. Lit. na Elekeyinych Seymikach, aktualni Urzędnicy, w Koronie 4 tylko kandydatow obraraią się. Względem capacitatis dandorum suffragiorum et elegibilitatis, tudzież obiekeyi przeciw Poslom i Deputatom *Konst. Lit. 1764* Seymow Coron. i Convocationis in supplementum Koron. przyięte. *O czym vide niżej pod prawami Lit.* Tamże deklarowano, że materye unanimitate nie konkludowane, pluralitate na Seymikach decydowane być maia. Tamże warunek, aby na Seymikach podatkow żadnych nie stanowiono. Biskupi*

- od asystency na Sejmikach wolni. Tamże przepis na Sejmiki Pruskie. Gwałty czyniący na Sejmikach, na pierwszej kadencji ziemskiej lub grodzkiej ante omnes alias causas sądzony być ma, salva appellatione do Trybunału. Wreszcie dawniejsze prawa o Sejmikach temu nieprzeciwne, stwierdzone: *Konst. 1768, v. VII, f. 623, tit. Porządek.*
- NB. *Przepisy Sejmików niektórych województw przed konst. 1768 uchwalone, i tu niżej wytknięte, porządkiem powyższym dla całej Polski przepisany, uchylają się.*
- Porządek Sejmików przedsejmowych dla województw Wielko-Polskich, a to w ten sposób: aby każdy powiat w swym głównym mieście w czasie Sejmem Cor. 1764 przepisany obrał dwóch Posłów, a we dwie niedziele zechawszy się do Poznania, UU. Posłowie instrukcyą generalną wspólnie z Senatem tych województw z partykularnych powiatowych instrukcyi ułożą, i ta im na Sejm służyć będzie. *Ibidem, f. 749, tit. Przepis.*
- Uchylono ten przepis, i Sejmiki Poselskie i Deputackie województw Poznańskiego, Kaliskiego, i Gnieźnieńskiego do miasta Szrody powroczone: *Konst. 1776, v. VIII, f. 907, tit. Powrocenie.*
- Na Sejmikach Woiewodzkich osoby stanu żołnierskiego nie mające tam possessyi, znajdować się nie mogą: *Konst. 1775, v. VIII, f. 157, tit. Supplement.*
- Mieysca Sejmików Woiewodzkich, od stacyi żołnierzy narodowych, w czasie obrad publicznych, procz miasta rezydencyi Krolewskich, fortecy Kamieńca Podolskiego, i prezydów trybunalskich, wolne być mają: *Konst. 1776, v. VIII, f. 916, tit. Ubezpieczenie.*
- Sejmiki Relationis każdemu tak w Koronie iak w Litwie województwu, czas pierwszych obrad woiewodzkich ziemi lub powiatu na zawsze przepisany: *Konst. 1778, v. VIII, f. 958, tit. Sejmiki.*
- A zająm prawa niżej tu o Sejmikach Relacyjnych wytknięte, tym późniejszym uchylają się.
- Prawa szczególne województw i ziem.**
- Województwa Mazowieckie i Rawskie, w mieyscach Sejmików Poselskich mają obierać Deputatów per terras: *Konf. Gener. Kor. 1764, v. VII, f. 59, tit. Rozdzielenie, puncto Ponieważ.* — Tamże województwu Wołyńskiemu zakazano dzielić się na powiaty w czasie Sejmików Deput. i w Łucku sejmikować kazano. *Ibidem.* — Tamże Deputatów na Trybunał w czasie bezkrolewia na Sejmikach Przeddelekyjnych, obrać kazano. *Ibidem, puncto ultimo.*
- Sejmiki Deputackie województw Wielko-Polskich w Szrodzie podług przepisu Sejmu Convocationis 1764 odprawiać się mają: *Konst. 1768, v. VII, f. 749, tit. Przepis.*
- Pozwolenie tymże województwom umowienia między sobą Sejmików dobrego rządu, z ostrzeżeniem, że te iurydykcyi Ur. Generała Wielko-Polskiego ubliżać nie będą. *Ibidem.*
- Sejmiki Poselskie i Deputackie województw Poznańskiego i Kaliskiego pluralitate, i to tylko od sanych possessyonatów, lub zastawem i arędą dobra tamże trzymających, podług prawa r. 1685 odprawiać się mają: *Sejm Coron. 1764, v. VII, f. 353, tit. O obieraniu.*
- Ławki na cmentarzu Szredzkim też województwa wystawić mają, aby każdy z swej powiatowej ławki wotował. Wota od Marszałka i Assessorów przysięgłych zanotowane, ad acta podane być powinny. *Ibidem.*
- Sejmiki ziemi Dobrzyńskiej na wzór i sposób przez konstytucyę r. 1611 i 1685 przepisany, odprawiać pozwolono: *Konst. 1766, v. VII, f. 492, tit. Sejmiki.*
- Też konstytucyę względem sejmikowania przyjęły województwa Łęczyckie, Xięstwo Mazowieckie, i woiew. Bełzkie. *Ibidem, tit. Ubezpieczenie.*
- Ziemi Dobrzyńskiej elekcyi coroczna Deputata przywroczone, i alternata między województwem Płockim z prawa r. 1775 uchylona: *Konst. 1776, v. VIII, f. 914, tit. Przywroczenie.*
- Czas Sejmikom Relacyjnym dla województw Koron. nazajutrz po Deputackich, a prowincyom W. X. Lit. nazajutrz po Sejmikach Grodniczkich Gospodarskich naznaczony. Województwom Sieradzkiemu i Mazowieckiemu 15 Iunii, a województwom Pruskim dzień Generału przepisany: *Konst. 1766, v. VII, f. 499, tit. Deklaracya.*
- Alternata między ziemiami Mielnicką i Bielską zniesiona, i co rok jednego Deputata obydwoim obierać kazano: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 71, tit. Pozwolenie.*
- Uchylenie podwoynych niektórych Sejmików Przedkonwokacyjnych i Sędziów Kapturowych na tychże obranych. *Ibidem, f. 11, tit. Decyzya o Sejmikach.*
- Województwu Mazowieckiemu czas Sejmików Gospodarskich po każdym Poselskim nazajutrz przepisany, zamiast co przedtym tylko po Deputackich odprawiały się: *Sejm Coron. 1764, v. VII, f. 355, tit. Ustanowienie.*
- Konstytucyę 1613 dla województw i ziem Pruskich względem elekcyi Posłów i Deputatów reassumowana; i że województwom Wołyńskiemu i Podolskiemu służyć, deklarowano. *Ibidem, tit. O obieraniu.*
- Sposób sejmikowania konstytucyą r. 1611 województwu Sieradzkiemu przepisany, od województw, Krakowskiego, Sandomirskiego, Kiiowskiego, Płockiego, Braclawskiego, i Czerniechowskiego przyjęty: *Konst. 1766, v. VII, f. 492, tit. Sejmiki.*
- Sejmikom Deputackim Sieradzkiem dzień 22 Iulii, Gospodarskim po powiatach respective nazajutrz po Deputackich, a Poselskim mia-

sto Szadek determinowane: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 911, *tit.* Sądy.

Seymiki boni ordinis województwa Sendomirskiego, już nie do obierania Kommissarzów, ale do rozrządzenia dochodami województwa zachowują się: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 69, *tit.* Seymiki boni ordinis.

Seymiki albo General województwa Rawskiego do Bolinowa przywrocony: *Konst.* 1766, v. VII, f. 482, *tit.* Beśpieczeństwo.

Seymiki przedseymowe Xstwu Zatorskiemu i Oświęcimskiemu tegoż dnia, co i w Proszowicach odprawiać nakazano: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 70, *tit.* Seymiki.

Ziemia podobnież Halicka tegoż dnia w Haliczu, którego województwo Ruskie w Wiszni, seymikować będzie. *Ibidem.*

Seymikom Relacyinym Generalu województwa Ruskiego, tudzież województwa Sieradzkiego, i ziemi Halickiej, dzień Seymikow Deputackich naznaczony; i formę seymikowania w województwach Poznańskim i Kaliskim wziętą, też województwa przyięły: *Konst.* 1766, v. VII, f. 492, *tit.* Oznaczenie.

Seymiki Gospodarskie i Deputackie ziemiom Lwowskiej, Przemyskiej, i Sanockiej osobne wyznaczone, procz Poselskich, Relationum, i przed-Konwokacyinych, ktore w Wiszni bywać mają: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 70, *tit.* Dystynkeya.

Ziemi Lwowskiej, Przemyskiej, i Sanockiej, każdej z osobna, pierwszy poniedziałek po Seymikach Poselskich na Deputackie i Gospodarskie w roku 1764 wyznaczone: *Akt Elekcyiny* 1764, v. VII, f. 194, *tit.* Czas. — Podobnież pozwolenie dane województwom Sieradzkiemu, Chelmińskiemu, Malborskiemu, i Pomorskiemu. *Ibidem.*

Powiat Żydaczewski z ziemią Lwowską 3 Posłów, a 2 Deputatów obierać będzie: *Konf. Gen. Kor.* v. VII, f. 71, *tit.* Pozwolenie.

Województwu Lubelskiemu 6 Posłów, za 3 na Seymy obierać pozwolono: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 353, *tit.* O Posłach.

Województwu Belzkiemu do czterech piątego Posła obierać na Seymy kazano. *Ibidem.* f. 363, *tit.* Pozwolenie.

Wyznaczenie czasu województwom i ziemiom na Seymiki Relationis. *Ibidem.* f. 381, *tit.* Deklaracya.

Seymiki Włodzimierskie i Krzemienieckie 1764 na Seymie Coron. do Łucka przeniesione, pierwsze do Włodzimierza, drugie do Krzemieńca odesłane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 810, *tit.* Przywrocenie.

Prawa Litewskie.

Seymiki Deputackie i Ziemskie w W. X. Lit. pluralitate suffragiorum odprawiać się mają: *Seym Cor.* v. VII, f. 387, *tit.* Seymiki.

Głos na tych Seymikach sami bene nati pos-

sessionati, ośmnaście lat skończonych mający, mieć będą. *Ibidem.*

Zarzuty, processa, i kondemnaty na Seymikach przeciwko obierającym i obranym zachowane być mają. *Ibidem.*

Seymik Deputacki najdalej 3 dnia kończyć się ma, a po nim in crastino Gospodarski zacząć się. *Ibidem.*

Beśpieczeństwo na Seymikach podług praw i statutu W. X. Lit. na nowo ostrzeżone; a specialiter verba laesiva, i pojedynki zabronione, i kary za słowa uszczypliwe 6 niedziel wieży, a za pojedynki, tumulty, dobycie szabel, niedziel 12 in fundo przepisano. *Ibidem.*

Tamże masz opis porządku seymikowania, którego treść następująca: 1) Na dniu i miejscu prawem oznaczonym, nayraniej o osmy godzinie, zasiadłszy swe miejsca Urzędnicy, a szlachta bez tłoku stalla ich otoczywszy, zagai Seymik Senator świecki, a in absentia tego pierwszy Urzędnik, i tenże razem będzie Dyrektorem Seymikowym. Tamże porządek w zagaieniu i zasiadaniu opisany, to jest: w województwach Wojewoda, Kasztelan, Podkomorzy, Starosta Sądowy, Chorąży, i in nipodług statutu; w powiatach Marszałek, Podkomorzy, Starosta, Chorąży, i inni według statutu: Cywonowie: Wileński, Trocki, Żmudzey po Senatorach pierwsi. 2) Sposob kreskowania per pluralitatem ułożeniu województw i powiatow zostawiony. 3) Przysięgający i 4 Assessorow przysięgać mają, super justam votorum connotationem et promulgationem. Pluralitatem Prezes ogłasza. Raz przysięgły, na późniejszym Seymiku od przysięgi wolen. Przysięgi i wota w akta indilate ingrossowane być mają. 4) Electis I. K. Mość przywileie wydać przyrzeka: ktorzy przysięgłszy, officio fungi mają. 5) Kreski albo suffragia iednemu dane, gdyby drugiemu były ofiarowane, obydwu nie służy. 6) Kandydaci kresk swych, po zapisaniu onych, na drugiego wlewać nie mają mocy. 7) Deputaci obrani, zaraz przysięgę wykonają in facie województwa lub powiatu przed Przysięgającym. O beśpieczeństwie Seymikow, *vide supra.*

Czas na Seymiki Relationis, w W. X. Lit., Xięstwach Inflantskim, i Żmudzkiem zaraz po Gromnicznych r. 1765, naznaczony: *Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 422, *tit.* Seymiki.

Seymiki Elekeyine Ziem. nazajutrz po Gromnicz. Gospodarskich bez uniwersałow odprawiać się mają: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 183, *tit.* Sądy Ziemskie.

Gwałty czyniący na Seymikach, Sądach, i Trybunałach w W. X. Lit. i Xięstwie Inflantskim, szlachtę z cudzych województw sprowadzający, i zbrojno się prezentujący, termino tacto do Grodu lub Ziemstwa, salva appellatione do Trybunału (tylko in crimi-

nalibus) zapozwany być ma. *Ibidem*, f. 184, *tit.* Beśpieczeństwo Seymikow.

Seymikom Starodubowskim u Xięży Karmelitow Bosych Wileńskich pod Ostrą Bramą, Smoleńskim u Xięży Bernardynow Wileńskich miejsce naznaczone. *Ibidem*, f. 186, *tit.* Seymiki.

Niechęci, a ztąd dekreta i processa z Seymiku Lidzkiego Przedkonwokacyjnego wynikłe, umarzaią się: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 848, *tit.* Umorzenie.

Seymiki powiatu Rzeczyckiego do Bobroyska przeniesione, gdzie wystawienie szopy Starości zalecono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 618, *tit.* Powiat.

Seymikom Orszańskim Chołopienicze do obrad naznaczone. *Ibidem*, *tit.* eodem.

Szczegulne te o Seymikach praw dawniejszych przepisy, regulować się mają do generalnych r. 1768, 1775, 1776, i 1778 *po wyżej położonych, iako się już ostrzegło.*

Sieroty i opieka sierot, vide tit. Opiekun.

Skarb.

Tabelle intrat i expens skarbu Koronnego i W. X. Lit. cywilnych, wojskowych i extraordinarynych: *Konst.* 1768, v. VII, f. 636, *et seq. tit.* Tabella. — Tamże ostrzega się: 1) Aby podatki na expensa extraordinaryne potąd tylko, poki umorzone nie będą, płacone były. 2) Aby expensa extraordinaryne oplacane nie były wprzod, niż intraty do skarbu wchodzić poczną. 3) Subsidia Najjaśniejszemu Stanisławowi Augustowi ofiarowane, iemu samemu tylko służyć mają. *Ibidem*, *tit.* Ostrzeżenie.

Pomnożenie dochodow z loteryi Genueskiej, i onych umiarkowanie Kommissyi Skarbowey zlecone, z obowiązkiem oddawania trzeciej części intraty skarbowi Lit. i upłacenia z tych intrat długow Rzeplitey: *Konst.* 1768, v. VII, f. 672, *tit.* Pomnożenie.

Summa w skarbie W. X. Lit. 496,000 na expensa extraordinaryne za dyspozycjami Senatus consilii naznaczona: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 827, *tit.* Summy. — *Konst. Lit.* r. 1776 na takowe expensa 151,241 zł. gr. 20 wraz z expensą na Radę przepisuie: v. VIII, f. 931, *tit.* Tabella. — Co się tycze expens extraordinarynych skarbu Koron., *vide najpóźniejszą dyspozycją: Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.

Tamże summa 300,000 zł. I. K. Mci Seymem Coron. ostrzeżona, do wypłacenia zlecona: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 827, *tit.* Wypłacenie. — *Vide o tym tit.* Krol.

Skarbowi Lit. Kommissya Woysk. za rekwizycya, kommendę na straż i exekucye celne przystawić obligowana. *Ibidem*, f. 845, *tit.* Straż.

Tabella wojskowych expens i cywilnych skarbu.

Kor. *Konst.* 1775, v. VIII, f. 153, *tit.* Produkcya.

Tabella expensy na woysko. *Ibidem*, f. 154, *tit.* Explicacya.

Tabella expens cywilnych i wojskow. W. X. Lit. *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 643, *tit.* Specyfikacya.

Tabella expens cywil. i wojskow. Kor. do 11,628,461 zł. zredukowanych: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.

Tabella expensy i percepty gener. i wojskowej W. X. Lit. do 5,000,000 zł. zredukowanej: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 931, *tit.* Tabella.

Zlecenie skarbow obojga Narodow, aby expensa w tabellach wyrażone, a 1 Septembris zaczynały się: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 902, *tit.* Regulament.

Plura *vide tit.* Kommissye. Skarb. Summy. Podskarbi. Długi.

Składy.

Kompanii w Zakrocymiu skład wszelkich towarow zakładać mającey, beśpieczeństwo ostrzeżono, i do tey wszelkiego gatunku ludziom wstęp dozwolony; ostrzeżono tamże wolność właścicielom towarow dalszego spławu, gdy się z kompanią nie zgodzą; nadto warowano: aby skarby Rzeplitey za długi tey kompanii nie odpowiadały: *K.* 1776, v. VIII, f. 795, *tit.* Skład.

Plura *vide tit.* Manufaktury. Kupcy.

Śluby, vide tit. Małżeństwo.

Sługa.

Sługę bez attestacyi przyjmującą, 1000 grzyw. karany być ma: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 74, *tit.* Reassumpcya.

Czeladź i poddani religii Katolickiej, od panow swoich Dyssydentow w zachowaniu świąt przeszkody mieć nie mają: *Trakt.* r. 1768, v. VII, f. 578, § 11.

Słudzy kościelni Dyssydenty do żadnych iurisdykcyi, tylko przed sąd Biskupow własnych, powołani być nie powinni. *Ibidem*, f. 579, § 12.

Sol.

Zabeśpieczenie woiewodztw o soli suchedniowej, miara beczek, i cena iey ułożeniu Kommissyi Skarb. zostawiona: *Konfed. Gener. Kor.* 1764, v. VII, f. 72, *tit.* O soli.

Dla woiewodztwa Sandomirsk. składy w Kozienicach i Modrzycach na sol naznaczono. *Ibidem*, f. 73, *tit.* Defluitacya.

Woiewodztwu Sieradzkiemu sol suchedniowa w bałwanach lub beczkach wydana być ma. *Ibidem*, *tit.* Sol suchedniowa wdztwa Sieradzkiego.

Sol ziemi Wizkiej, z żupy Piątnickiej, zamiast Praskiej wydawana będzie. *Ibidem*, f. 73, *tit.* Sol ziemi Wizkiej.

Deputacya do zrewidowania żup solnych. *Ibidem*, f. 97, *tit.* Kommissye.

Znowu sol suchedniowa szlachcie z żup Wielickiej, i Bocheń. i ekonomii Samborskiej, podług dawnych praw zabezpieczona: *P. C.* v. VII, f. 206, § Ponieważ.

Administratorowie żupni trudniący soli suchedniowej, na Trybunał podług prawa 1654 zapozwani być mają ex registro fisci. *Ibidem*, f. 207, § Administratorowie.

Soli suchedniowej powiatowej dla województwa Płockiego ostrzeżenie: z obowiązkiem płacenia od beczki Żupnikowi zł. 1: *Konst.* 1766, v. VII, f. 493, *tit.* Ubezpieczenie.

Zlecenie Kommissyi Skarbowey rozeznania pretensyi domu UU. Lubomirskich za szybę solną we wsi Swirze, Rzeplitey ustąpną, z obowiązkiem uczynienia relacyi na przyszłym Seymie, końcem sprawiedliwej nadgrody: *Konst.* 1768, v. VII, f. 673, *tit.* Szyba.

Postanowienie Żupników na miejsce Dystrybutorow, którym po puł złotego od beczki naznaczono. *Ibidem*, f. 752, *tit.* Postanowienie.

Handel soli, po odejściu iey pod panowanie Austrii wolny deklarowany; i że na nią monopolium stanowione nie będzie, warowano: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 56, § 6.

Na sol z Rygi prowadzoną, żadna aręda dopuszczona nie będzie: i nie tylko wolny handel tej soli dla każdego ostrzeżenie się, ale że dla Litwy drożey iak dla obywatelów Rosyjskich przedawana nie będzie, warowano. *Ibidem*, f. 70, § 3.

Podobną wolność handlu dla soli z Polski i Pruss Wisłą prowadzoney, w traktacie z Krolelem Imcią Pruskim ostrzeżona. *Ibidem*, f. 81, § 11.

Znowu handel soli wolny dla każdego zabezpieczony: z obowiązkiem płacenia cła, od ktorego i I. K. Mość nie excypuie się. *Ibidem*, f. 149, *tit.* Cło od soli. — *Vide etiam tit.* Kupiectwo.

Sołtystwa i wybraniectwa.

Propinacye po wsiach Krolewskich od sołtysow i wybrańców przywłaszczony, zabronione: *Konst.* 1768, v. VII, f. 808, *tit.* Zniesienie. *Vide etiam tit.* Starostwa. *A co się tyjeze forum zwłaszcza z wybraniectw, vide tit.* Sądy Referendarskie, i Assessorskie.

Spasne, vide *tit.* **Cło. Mosty.**

Sprawiedliwość, vide *tit.* **Sądy.**

Sprawy.

W sprawach o zaboystwo, kradzież, rozboj, najazdy po drogach i domach, w przeciagu roku iednego i niedziel 6 szlachcie, nawet pomimo statutu Władysława Jagielly, imany być może: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 597, § 6.

Sprawa Ur. Wiktoryna Buchowieckiego o gwałt przez Ur. Iozefa Kaszyca popełniony, do Są-

dow Konf. W. X. Lit. odesłana: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 181, *tit.* Odnowienie.

Sprawy o brane podymne z ekonomii Szawelskiej per tractum possessyi Xżąt Radziwiłłow, o akcyzę w mieście Słucku i Kopylu na garnizon Słucki perceptowaną, o reprodukcją oryginalney ordynacyi Nieswiezkiej i Olyckiej cyrkumskrypcyi, tudzież o dekret Konf. Gen. Lit. na Xcia Karola Radziwiłła ferowany, do przyszłego Seymu odesłane ad resolvendum: *S. Cor.* 1764, v. VII, f. 315, *tit.* Złączenie.

Sprawy a tutoribus et curatoribus Radzivilianis cum creditoribus et praetensoribus rozpoczęte, lubo rozsądzone, dla braku documentorum lub ich niedokładności, ad forum competens odesłane. *Ibidem*, f. 316, *tit.* Złączenie.

Sprawa Ur. Iana Grotusa Surrogatora i Pułk. Xięstwa Żmudzkiego z successorami Krzyspinowskiemi z Ziemstwa Wołkowyskiego do Trybunału odesłana: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 866, *tit.* Deklaracya.

Rozgraniczenie dobr Ur. Goleiowskiego od wsi Dołputów i Przewoziec Krolew. ad forum competens odesłane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 733, *tit.* Odesłanie.

Sprawę criminis laesae Majestatis, w czasie limity Seymu r. 1773 odsądzić kazano: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 2, *tit.* Sprawa.

Sprawa między Ur. Boreyko Chodzkiem przydującym Sędzią Oszmiańskim, i UU. Michałowskiemi, Karniewskiemu umorzona, i z aktów wygluzowana: *Konstyt. Litew.* 1775, v. VIII, f. 675, *tit.* Uwolnienie.

Akta sprawy między Ur. Dymitrem Żmiiowskim i UU. Chlewińskiemu, Skarbnikami Rzeczyckiemu, Pisarzom Kancellaryi Lit. wymazać kazano. *Ibidem*, f. 676, *tit.* Nakazanie.

Sprawa między Ur. Tadeuszem Pióro exaktorem czopowego w Mińsku i Kommissyą Skarbu Lit. uchylona. *Ibidem*, *tit.* Uwolnienie.

Sprawy kredytorow do substancyi Ur. Ignacego Żaby Podkomorzego I. K. Mci do Sądu Ziem. Wilkomirsk. remissa: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 936, *tit.* Naznaczenie.

Ur. Kuszelewski Sędzia Ziem. Wilkomirski z successorami Tom. Kuszelewskiego wraz z X. Kawieckim Dziekanem Żmudzkiem ab ulteriori juris prosecutione o intencyi fundowania missyi wolni deklarowani. *Ibidem*, f. 938, *tit.* Zabezpieczenie.

Sprawa Ur. Sielickiego Regenta Kancel. W. W. X. Lit. z pretensorami do dobr Chosławicz do Sądu zakordonowanego kraiu odesłana. *Ibidem*, f. 940, *tit.* Ubezpieczenie.

Plura vide tit. Sądy w ogulności. Relaxacya. Kommissye szczegulne.

Sprawy graniczne, vide *tit.* **Granice. Kommissye.**

Sprawy Sądom Seymowym własne, vide *tit.* **Sądy Seymowe.**

Inne sprawy.

Podobniez jakie sprawy Trybunały, Kommissye, Ziemstwa, Grody sądzić mają, *vide tit.* Trybunały. Kommissye. Sądy Ziemskie i Grodzkie.

Stany Rzeplitey, vide tit. Forma rządu.

Starosta.

Starostowie Grodowi, dla pędzsey dekretoy exekucyi w woiewodztwach Kiliowskim, Braclawskim, i Wołyńskim po 3 Vices-Gerentow przysięgłych kreować mogą: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 59, *tit.* Rozdzielenie Trybunałow.

Process otrzymany na Staroście, Sądow Grodzkich tamować nie ma. *Ibidem.* — *A w Konst.* 1768, v. VII, f. 696, *tit.* Złączenie, *puncto* Ostrzegamy.

Starostowie Grodowi woiewodztwa Braclawskiego, i obywatele wakującey iurydykeyi, w Grodzie bliższym odpowiadać mają: *Konf. Gener. Kor.* 1764, v. VII, f. 67, *tit.* Obiaśnienie.

Starostowie, taxę stancyi dla Deputatow ułożyć mają: *Konst.* 1768, v. VII, f. 698, *tit.* Złączenie, *puncto* Exofficio.

Starostowie Sądowi, Regentow, i Offcyalistow cum executione, possessyonatow kreować obligowani. *Ibidem*, f. 706, *tit.* Złączenie, *puncto* Sprawy, *ad finem.*

Starostowie Grodowi i Pisarze baczyc maia, aby do przyjmowania tranzakeyi, osoby byly przysięgłe. *Ibidem.* — Tymż wolno kilku Regentow lub Susceptantow stanowić. Ciz tabellę jurium zawiesić kazać w Kancellaryi obligowani. *Ibidem.* — Regenci, za złą administracyą aktow przez Susceptantow, odpowiedzialnie maia; i dla tego viros capaces, possessionatos stanowić powinni. *Ibidem.*

Starostom, sub poena abjudicationis od starostw, Kancellarye i wieżc erygować kazano. *Ibidem.*

Starostowie Grodowi, lubo wolni od sluchania in persona przysięgi swych Offcyalistow, nie excypowani jednak od pierwszego osobiście ufundowania iurydykeyi, i sluchania przysięgi nowokreowanych Urzędnikow tak w Koronie iak i Litwie. *Ibidem*, f. 735, *tit.* O przysiędze.

Na Starostow Grodowych, z przyczyny starostw puszczoney in emphyteusim, woiewodztwa na Seymikach 4 kandydatow obierać będą na potym: a I. K. Mość iednego potwierdzi: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 138, *tit.* Starostwa.

Staroście Wschowskiemu przed Waleckim miejsce przyznane: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 364, *tit.* Wyznaczenie.

Staroście Czehowskiemu, domu i sklepu dla wygody Sędziow i bezpieczeństwa xiąg, wymurowanie zalecono: *Konst.* 1766, v. VII, f. 472, *tit.* Ordynacya.

Staroście Bielskiemu w Bielsku archiwum porządne wymurować in spatio 2 lat nakazano: *Konst.* 1768, v. VII, f. 727, *tit.* Przeniesienie.

Ur. Starosta Nowomieyski przy prerogatywie kreowania Regenta Pilznińskiego i Nowomieyskiego conservatur. *Ibidem*, f. 809, *tit.* Ucalenie.

Staroście Inowroclawskiemu po Staroście Brzeskim Kuiawskim miejsce oznaczone: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 907, *tit.* Ustanowienie.

Prawa Litewskie.

Starostowie Grodowi, lubo pod kondemnata. Urzędow swych exekucyi nie tamują. Ciz nowych Urzędnikow gratis installować obligowani; a zamiast trzech, czterech dziś Sędziow przez Podstarościego kredensować maia: *Konst. Lit. S. Cor.* v. VII, f. 405, *tit.* O kondemnatach.

Staroście Brzeskiemu intrata z dragowego, do 4,000 zł. zlikwidowana, w skarbie Lit. waruie się: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 525, *tit.* Warunek.

Starostowie W. X. Lit. w miastach i miasteczkach w których Magdeburskie prawo skasowane, pomniejszye sprawy między mieszczanami poznawać maia, od których appellacya do Sądow Kommissyi Skarb. Lit. lub Assesoryi zabezpieczona: *Konst. Lit.* 1776, f. 925, *tit.* Ustawa, § 2.

Starostom Grodowym Ur. Platerowi Brzeskiemu Lit., Brzostowskiemu Wołkowyskiemu, Przeddzieckiemu Pińskiemu, Seypionowi Lidzkiemu, Prozorowi Kowieńskiemu, Strawińskiemu Słonimskiemu, Iudyckiemu Rzeczyckiemu i Mozyrskiemu, cessye uczynić swych starostw pozwolono. *Ibidem*, f. 943, *tit.* Desiderium.

Plura vide tit. Sądy. Xięgi. Starostwa. Emphyteusis. Dożywocie etc.

Starostwa i krolewszczyzny.

Dwa starostwa sądowe iedney osobie, ani Senatorowi tego woiewodztwa w którym starostwo takowe znajduje się, dawane być nie maia: *Pact. Conv.* v. VII, f. 202, § Także.

Iedney osobie, nie więcej iak dwa starostwa nie sądowe lub quovis titulo krolewszczyzny dane być mogą. *Ibidem.*

Starostwo trzecie lub dzierżawa dana temu, który ich ma dwie, iednę z dawnych rezygnować powinien. *Ibidem.*

Ius communicativum na dwa tylko starostwa lub dzierżawy służy. *Ibidem.*

Woytostwa po starostwach i ekonomicach, przy dawnych przywileiach zapewnione, a większe zwłaszcza cum jurisdictione, samey szlachcie zabezpieczone. *Ibidem*, f. 206, § Woytostwa.

Starostwu Halickiemu avulsa, Kożina, Wysozczanka, Pułwiktrowa, i Pawelcze salvo jure advitalitio possessorow, powrócić nakazano: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 364, *tit.* Reintegracya. — Tamże masz ugode między W. Andrzejem Zamoykim Kancel. W. Koron. sukcesorami Potockiego Ststy Halickiego, i Ur. Branickim Ststą na ten czas Halickim

- o summę r. 1658 na tymże ststwie za reparacyą zamku warowaną. *O czym także vide tit. Summy.*
- Starostwa i krolewszczyzny post cessum vel decessum lustrowane być nie miały, gdy po ostatnicy lustracyi lat 10 nie minęło. Tamże cavetur powtorna lustracya dla tych, którzyby pierwszą zaskarżyli: *Konst. 1768, v. VII, f. 673, tit. Obiaśnienie.*
- Konst. 1775* ostrzegła lustracye nawet post cessum vel decessum Ststy: *v. VIII, f. 138, tit. Starostwa.* — Prawem zaś r. 1776, wszystkie do skarbu podatki podług lustracyi r. 1765 płacić nakazano: *v. VIII, f. 897, tit. Obiaśnienie.* — *Vide o tym tit. Lustracye.*
- Lustracya łanow nie będących w possessyi Starostow, Kommissyi Skarbowey skutecznie zalecono: *Konst. 1768, v. VII, f. 673, tit. Obiaśnienie.*
- Arenda albo emphyteusis na lat 50 wszystkich starostw i krolewszczyzn, *vide tit. Emphyteusis.*
- Starostwa i krolewszczyzny wszelkie pokąd in emphyteusim puszczone nie będą, pułtory kwarty płacić miały: *Konst. 1775, v. VIII, f. 138, tit. Starostwa.*
- Zamiast hyberny, dobra stołowe i Krolewskie do poł podymnego ziemskiego podciągniono. *Ibidem, f. 137, tit. Zniesienie.* — A *konst. 1776* ostrzeżono, że tylko miasta i miasteczka Krolewskie ten podatek płacić obowiązane: *v. VIII, f. 897, tit. Obiaśnienie.*
- Starostwa, I. K. Mei Stanisławowi Augustowi dziedzictwem nadane, *vide tit. Krol.*
- O podobnych nadaniach, i zamianach, *vide tit. Zasługi. Zamiana.*
- Prawa szczegulne.**
- Wsie Sołomka i Zurawka do starostwa Lwowskiego przyłączone salva pendenda quarta proventuum: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 366, tit. Wsi.*
- Dożywocie dane UU. Klemensowi i Konstancyi z Xiążąt Czartoryskich Zamoyskim Ordynatom na starostwo Płoskirowskie, wieś Hreczaną, dzierżawę Tarnowatkę i Wieprzowe Iezioro salva quarta et dupla. *Ibidem, tit. Assekuracya.*
- Garnizon w starostwie Spiskim z 120 ludzi utrzymywać Kommissyi Woyskowej nakazano: *Konst. 1766, v. VII, f. 465, tit. Garnizon.*
- Starostwo Hamersztyńskie dziedzicznym prawem Ur. Alexandrowi Unrugowi nadane. Miasta atoli Hamersztyn przywileie we wszystkim warowano: *Konst. 1768, v. VII, f. 779, tit. Rekompensa.*
- Starostwo Medyckia ab onere 30,000 zł. uwolnione. *Ibidem, f. 794, tit. Uwolnienie.*
- Starostwo Wareckie cum attinentiis prawem dziedzictwa nabyć pozwolono, i kommissyą do ograniczenia wyznaczono: *Konst. 1775, v. VIII, f. 220, tit. Inkorporacya.*
- Starostwo to prawem r. 1775 w dobra dziedziczne zamienione, do natury dobr Krolewskich powroczone: i cała ustawa Seymu r. 1775 uchylona: *Konst. 1776, v. VIII, f. 896, tit. Uchylene.*
- Cessya dzierżawy Mokrzka, i woytostwa Sochaczewskiego przez Ur. Lasockiego Stolnika Sochaczewskiego synowi uczyniona, approbatur; a in casu śmierci syna, oycu possessya warowana: *Konst. 1775, v. VIII, f. 232, tit. Ubeśpieczenie.*
- Approbacya przywileiu na starostwo Mszczonowskie Ur. Łuszczewskiemu Sędziemu Ziemskiemu Sochaczewskiemu. *Ibidem, f. 247, tit. Approbacya.*
- Utwierdzenie prawa lennego na dobra Szawulichę Ur. Onufremu Bierzyńskiemu Pułkownikowi woysk Koronnych. *Ibidem, f. 248, tit. Utwierdzenie.*
- Pozwolenie, kupienia dziedzictwem Modłowa gruntow Krolewskich w dobrach Marszewie dziedziczn. leżących. *Ibidem, f. 254, tit. Pozwolenie.*
- Przeniesienie łanu wybranieckiego ze wsi Kryniezany w dziedzictwo Ur. Teodora Potockiego starosty Iaruckiego zamienioney, na dobra Iarugę. *Ibidem, f. 255, tit. Przeniesienie.*
- Kwarta hybernowa z wsiow Baranowa i Iastrzabki do starostwa Prasnyckiego przeniesiona. *Ibidem, tit. Przeniesienie.*
- Dekret Kommissyi w starostwie Kolskim zapadły approbatur. *Ibidem, f. 256, tit. Starostwo.*
- Starostwo Szawdowskie z woytostwem Ur. Xięciu Kazimierzowi Poniatowskiemu dziedzictwem nadane, z obowiązkiem zaspokoienia długow regimentu gwardyi konney Koronney 714,470 zł. i umarżając pretensye tegoż z utraczonego starostwa Spizkiego. *Ibidem, f. 323, tit. Zniesienie.*
- Ur. Potockiemu Podkomorzemu W. Koronnemu Staroście Lubelskiemu summa 350,000 zlot. successorom W. Alexandra Niezabitowskiego Kasztelana Bełzkiego wyliczona, na starostwie Lubelskim przyznana. *Ibidem, f. 326, tit. Ubeśpieczenie.*
- Ur. Michałowi Karskiemu Chorążemu Rożańskiemu 70,000 zł. w skarbie i na starostwie Ostrowskim z woytostwem zabezpieczono. *Ibidem, tit. Ubeśpieczenie.*
- Cessya starostwa Nowomicyskiego od Ur. Krasieńskiego Oboźnego W. Koron. wraz z dwoma dożywociami i summą 10,000 zł. in rem Ur. Radzickiego Podkomorzego Zakroczymskiego approbatur. *Ibidem, f. 340, tit. Ubeśpieczenie.*
- Pozwolenie Ur. Marcinowi Morykoniemu cessyi starostwa Wiłkomirskiego na osobę Ur. Ignacego Tyzenhauza Starościa Pozolskiego małoletniego: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 660, tit. Ubeśpieczenie.*
- Wsie Iemieliście, Olszanka, Szafranki, Wolka,

do włości starostwa Filipowskiego przyłączone. *Ibidem*, f. 668, *tit.* Porównanie.

Summa 300,000 złot. na starostwie Soleckim W. Ignacemu Przebendowskiemu Woiewodzie Pomorskiemu in forma hypothecae przyznana: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 900, *tit.* Sprawiedliwość.—Temuż dożywocie na starostwie Krakowskim assekurowane. *Ibidem*, f. 901.

W starostwie Kolskim na grunta puste w woytostwach i sołectwach, Ur. Starościę wraz z Kommissją Skarbową kontrakty emfiteutyyczne dawać pozwolono. *Ibidem*, f. 909, *tit.* Przymnożenie.

Cessya starostwa Bobrownickiego z woytostwem dla Ur. Sumińskiego pozwolona. *Ibidem*, f. 910, *tit.* Konsens.

Avulsja leśnictwa Puńskiego albo Mackowskiego, tudzież starostw Kadaryskiego i Plotelskiego za osobnym chodzące przywilejem, pod ieden Ur. Ogińskiego Marszałka Konf. Gen. Lit. podciągnięte: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 940, *tit.* Leśnictwo.

Starostwo Słonimskie wsiami Suryńka, Iarutyce, Sosnowka, starostwo Miżewickie wsiami Miżewice, Iuchnowicze, Woronicze, dzierżawą Wołczkow, woytostwem Głowsiewickim powiększone, do kwarty obligantur proportionate. *Ibidem*, f. 942, *tit.* Powiększenie.

I. K. Mei Stanisławowi Augustowi na 25 starostw i dwa woytostwa consensa ad cedendum, bądź w Koronie, bądź w Litwie wydać pozwolono, pomimo rozdanych lub puścić mianych starostw i krolewszczyzn in emphyteusim: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 958, *tit.* Konsensa.

Plura vide tit. Emphyteusis. Dożywocie. Consensa.

Subdelegat, vide tit. Surrogator. Sądy Ziemskie.

Subsidium charitativum, vide tit. Duchowni.

Successya.

Potomstwo oboiej płci szlacheckiej, po roku 1578, 1633, 1505 z małżeństwa ślubem stwierdzonego, po rodzicach i po bliższych krewnych succedit: *Konst.* 1768, v. VII, f. 807, *tit.* Obiaśnienie.

Potomstwo bezślubne, od successyi i prerogatyw szlacheckich na nowo ekskludowane. *Ibidem*.

O successyi po xięży świeckich i Opatach, *vide tit.* Duchowni. Opaci.

Summy.

Debitor kredytorowi od summ pożyczonych nie więcej iak 5 od sta, a gdy się na terminie nie uiszczą, 7 od sta aż do czasu zapłacenia płacić ma: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 181, *tit.* Ustanowienie.

Tamże zaległe prowizye ab a. 1768, ad a. 1775 do 5 od 100 zredukowane. *Ibidem*. — W sprawie o długi i prowizyą, dwie kondemnaty plenarie convincunt. *Ibidem*. — Gdy zaś do Sądu stawi się debitor, żadna dylacya ani appellacya służyć mu nie ma. *Ibidem*. — W kontraktach zastawnych bez possessyi, nie więcej iak 5 od sta pretendować pozwolono. *Ibidem*. Zastawy zaś possessyą zabezpieczone, od tego prawa wyjęte. *Ibidem*. Od summ minorennium, tylko 5 od 100 naznaczono. *Ibidem*.

Prowizya od summ duchownych i kościelnych, do puł czwarta od 100 w Koronie zredukowana. Zaległe także prowizye od S. Iana r. 1768 do r. 1775 nie drożey, iako po 4 1/2 od sta płacić nakazano. *Ibidem*, f. 182, *tit.* Ustanowienie.

Prowizyi od summ świeckich szlacheckich w W. X. Lit. po 7 od 100, od summ duchownych po 6 od 100 naznaczono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 642, *tit.* Ustawa.

Summy przed redukcją zaciągnięte, iak mają być opłacone w Litwie po ustanowieniu monet: *vide Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 523, *tit.* Sposob. — Co się Korony tycze, *vide o tym Konstyt.* 1766, v. VII, f. 449, *tit.* Ustawa.

Ubezpieczenie summ Wielko-Polskich na Sierakowie lokowanych, z mocą windykowania onych od propyctaryuszow: *Konst.* 1768, v. VII, f. 809, *tit.* Ubezpieczenie. — *Obacz o tym niżej.*

Summy przez Rzeplitą od W. Andrzeja Trzebickiego Biskupa Krakowskiego, i Ur. Franciszka Wysockiego Cześnika Sochaczewskiego pożyczone, successorom przez skarb Koronny mają być zapłacone podług ugody: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 94, *tit.* Długi.

Summę 8,000 talerow success. Ur. Ierzego Dzieduszyckiego Koniuszego Kor. skarb Koronny wypłacić powinien. *Ibidem*, f. 95, *tit.* Żądanie.

Windykacya summ Neapolitańskich Nayiaśnieszemu Stanisławowi Augustowi polecona, et usus fructus onemuż ofiarowany: *Pacta Conv.* v. VII, f. 207, § A ze.

Summa czerw. zł. 2,237 od W. Xcia Augusta Czartoryskiego Wwdy i Gener. ziem Rusk. Marszałka Stanow skonfeder. i Generalnego Regimentarza na potrzeby różne Rzeplitey zaliczona, Kommissyi Skarb. do zaspokoienia zlecona: *S. Cor.* 1764, v. VII, f. 338, *tit.* Przywrocenie kosztow.

Summa 42,000 zł. successorom Ur. Potockiego Starosty Halickiego za reparacyą zamku w skarbie przyznana, a wsie Iumnice i Uchrynów do starostwa przyłączone. *Ibidem*, f. 364, *tit.* Reintegracya.

Summa 80,000, zł. Pol. successorom W. Krzysztofa Zawiszy Wwdy Mińskiego, Kommissyi Skarb. Lit. do zaspokoienia zlecona: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 828, *tit.* Uspokoienie.

Powrocenie summ Posłom Rzeplitey za granicę i Kommissarzom granicznym przez Ur. Xcia Ponińskiego Marszałka Konfed. Gen. i Seymowego, u bankierow zaręczonych: *Konst. 1775, v. VIII, f. 126, tit. Powrocenie.*

Ur. Jakub Hadziewicz od placenia summy 24,000 zł. do Colleg. Sandomirskiego polezuickiego należących, a na dobrach w kordon odpadłych zapisaney, uwolniony. *Ibidem, f. 327, tit. Uwolnienie.*

Summa 45,000 zł. Ur. Alexandrowi Unrugowi zaspokaiającemu pretensye sukcesorow Ur. Zygmunta Unruga w skarbie Kor. przyznana. *Ibidem, f. 344, tit. Ubezpieczenie.*

Summa 20,000 czerw. zł. na dobrach Sierakowie przez Nayiaśnieyszą Maryą z Leszczyńskich Krolową Francuską, ad pia legata lokowana, nigdy podniesiona nie będzie; a procent wolney dyspozycyi Nayiaśn. Krolewien zostawiony: *Konst. 1776, v. VIII, f. 865, tit. Summa.*

Summa 400,000 zł. z czopowego i szelężnego przez W. Xcia Michała Radziwiłła Kasztelana Wileńskiego za prace seymowe r. 1775, nie wybrana, na starostwie Boryssowskim przyznana, i do eksolucyi przed kontraktem emfiteutycznym, Kommissyi Skarb. Lit. zlecona: *Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 940, tit. Lokacya.*

NB. Summy tu przez Rzeplitą assygnowane regulować się mają do przepisow dla Kommissyi Likwidacyney: o ktorey masz informacją tit. Długi.

Plura vide tit. Zastugi.

Surrogat vel Subdelegat.

Prawo o obieraniu Subdelegata na mieysce nieprzytomnego Sędziego, przez obywatelow dawniey od ni-ktorych tylko wojewodztw przyjęte (*iako masz tit. Sądy*), dla wszystkich wojewodztw rozciągniono. Podśedek atoli in absentia Sędziego, Subdelegatus natus rozumieć się ma: *Konst. 1776, v. VIII, f. 908, tit. Subdelegacya.*

Wojewodztwa Wołyńskie, Podolskie, Braclaw. od tego prawa cxeypowane. *Ibidem.*

Elekcyja Subdelegata dla Ziemstw wwdztwa Sieradzkiego in absentia osob sędziowskich, zabezpiecza się. *Ibidem, f. 910, tit. Sądy.*

Ur. Łosiowi Podśedkowi Lwowsk. Ur. Iozef Błazowski Podstoli Żydaczew. za Surrogata naznaczony: *K. 1768, v. VII, f. 728, tit. Surrogacya.* — UU. Kazimierz Skorupka Podczaszy Drohicki, do Sendomirskiego; Roch Wieniawski Podcz. Przemyski do Przemyskiego; UU. Antoni Starzyński Podstoli Latyczewski, do Kamienieckiego; Sebastyan Gawroński Podczaszy Podolski, do Latyczewskiego; Łukasz Moszyński Łowczy Radomski, do Nowo-Korezyńskiego, Grodow dla wyjazdu Starostow za granicę nominowani. *Ibidem, f. 812, i 813, tit. Pozwolenie.*

Ur. Szymonowi Miszewskiemu Sędz. Grodz.

Wyszogrodz. i Ur. Wiktorowi Karniewskiemu Pisarzowi Ziemskiemu i Grodz. Rozańsk. oraz Ur. Łuszczewskiemu Sędziemu Ziem. Sochaczewskiemu, uwalniając ich od przysięgi Subdelegatow przysięgłych ex terrigenis kreować pozwolono: *Konst. 1775, v. VIII, f. 285, tit. Subdelegacya.*

Plura vide tit. Sądy.

Susceptant i suscepta, vide tit. Xiegi. Starosta.

Synagoga, vide tit. Żydzi. Miasta.

Syn, vide tit. Dzieci.

Szlachcic i szlachectwo.

Lauda wojewodztw niektorych, przez ktore szlachta podeyrzani do kleynotu szlachectwa przypuszczeni zostali, pro irritis deklarowane: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 10, tit. Konfederacye.*

Szlachta wojewodztwa Braclaw. poczawszy od Senatorow i Urzędnikow Ziemsk. i Grodz. dla zyskania activitatem na Seymikach, szlachectwa swojego od dziada, przed Senatorem lub Urzędem Grodzkim proby czynić powinna, co się i o possessyji rozumieć ma. *Ibidem, f. 61, tit. O większości wotow.*

Attestacye popisowe nie probnią szlachectwa: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 184, tit. Popisy.*

Nemo captivandus nisi jure victus: *Pacta Conv. 1764, v. VII, f. 200, § To oraz.*

Incarcerans nieslusznie szlachcica, karze sześć niedziel więzy in fundo z nawiązką i powroceniem expens podpada; a pro illusionie Sądu 6 niedziel więzy cywiln. siedzieć ma: *Konst. Lit. S. Cor. 1764, v. VII, f. 399, tit. Regestra.* — *Oppressio civis liberi*, jak się rozumieć ma, *vide tit. Sądy* w ogulności.

Indygenaty i nobilitacye tylko na Seymach, attenta pluralitate, dawane będą: *Art. Pact. Conv. v. VII, f. 203, § Indygenaty.*

Traktatem r. 1768 warowano, aby te na Seymach wolnych, tylko accedente unanimitate konferowane były: *Trakt. 1768, v. VII, f. 602, § 5.*

Prawo do urzędow wszelkich duchownych i świeckich, samey tylko krajowey szlachcie służy. *Ibidem, f. 598, § 11.*

Rowności szlacheckiey żadne tytuły émić nie mają. *Ibidem.*

Szlachta Graeco-Nieunici i Dyssydenci oboyna wyznania, tychże prerogatyw wspólnicy deklarowani. *Ibidem.* — *Poprawy tego punktu w Traktacie 1775* gdzie od Senatu i a Ministeriis ekskludowani zostali, a jus eligibilitatis na Posłow, do iednego z każdej prowincyi zredukowane: *v. VIII, f. 60, tit. Akt osobny, art. 1.*

Szlachcie Polskiey i mieszczanom pod rządy Austryackie, Moskiewskie, i Pruskie odpadley, wolność wyprzedania się z dobr i wy-

- niesienia, do lat sześciu pozwolona, od daty podpisania aktu osobnego trakt. to jest: od 16 Marca r. 1775: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 50, 65, 74.*
- Nikt z szlachty ullo praetextu et colore pro libero arbitrio et sensu suo in politicis nawet nie na zjazdach publicznych deprompto, aggrawowany, i do Sądu pociągany nie będzie; a zapożyczający w Sądach Seymowych, 2,000 grzywnien redimendo caput zapłaci, i rok sześć niedziel wieży siedzieć będzie una cum refusione damnorum: *Konst. 1775, v. VIII, f. 115, tit. Obiaśnienie.*
- Przypuszczony do szlachectwa przed otrzymaniem przywileju, za zł. 50,000 in spatium roku jednego dobr nabyć ma, pod utratą prawa swego. *Ibidem, f. 293, tit. Ostrzeżenie.* — A względem indygenów, *vide tit. Indygenaty.*
- Szlachta Polska przez podział r. 1772 zagarniona od obcych potencji, zawsze za indygenów Rzeczypospolitej uznana będzie: *Konst. 1775, v. VIII, f. 182, tit. Ubezpieczenie.*
- Szlachcic bawiący się wszelkiego rodzaju kupiectwem nie traci praw szlacheckich. *Ibidem, f. 183, tit. Warunek.*
- Prawa szczegulne.**
- Roku 1764 szlachectwo czyli nobilitacya Urodzonych Fran. Obersztliutnanta gwardyi Koronney, Piotra Kapitana Indziniera, Wilhelma Kapitana, successorow Iana Pułkownika z successorami obojey płci, Ioz. Kanonika Przemyskiego, Hiżow, salva lege de scartabellis: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 378, tit. Nobilitacya.*
- Nobilitacya Ur. Ludwika Tolchsdorfa Pułk. artylleryi Koron. z synem salva lege de scartabellis. *Ibidem.*
- Nobilitacya Iana Maiora i Alexandra Kapitana buławy W. Koron. Lindsayow, salvis salvandis. *Ibidem.*
- Nobilitacya UU. Antoniego Brzozowskiego Pisarza Dekretowego Assessor. Ignacego Nowickiego, Iana Słomińskiego Metrykanta Koronnego, Łukasza Kozłowskiego Sekretarza I. K. Mci, Iakoba Fontanny salvis juramento praestando et lege de scartabellis. *Ibidem, f. 379, tit. Nobilitacya.*
- Abusus nobilitatis successorow Ur. Iana Tatarowicza w osobie Ur. Sebastyana Tatarowicza skassowany, z deklaracyą przypuszczenia do pierwszych szlacheckich przywilejow. *Ibidem, f. 379, tit. Zachowanie.*
- Warunek szlachectwa Ur. Łukowiczow, i Ur. Franciszka Dobrzyńskiego. *Ibidem, tit. Warunek.*
- Przywileje aurati equitis dane od Nuyiaśn. Stanisława Augusta Baltazarowi Hintz, Iozefowi Feystenmantel, Ianowi Kozłowskiemu, Maciejowi Bajer, Franc. Wittoff, Michał. Sakress, Pawłowi Andrychowiczowi, Ianowi Dulfus, Ant. Frieset, Kazimierzowi Czemińskiemu aprobowane, *Ibidem, f. 380, tit. Approbacya.*
- Roku 1766 szlachectwo UU. Daszkiewiczow warowane, i że processa, tranzakeye, dekreta, i bannicze na Ur. Teodorze Daszkiewiczu otrzymane, szkodzić imieniowi nie mogą, deklarowano: *Konst. 1766, v. VII, f. 498, tit. Ocalenie.*
- Roku 1768 szlachectwo Ur. Gotfryda Nostycz Drzewieckiego przyznane: *Konst. 1768, v. VII, f. 798, tit. Zachowanie.*
- Szlachectwo Ur. Leonar. de Ebertz warowane. *Ibidem, tit. Zachowanie.*
- UU. Zygm. Redern z bracią za szlachtę Polską uznani. *Ibidem, f. 797, tit. Przyznanie.*
- Wielebny Kaietan Ghigiotti Kanonik Warmiński, UU. Fryd. Weyrauch Maior w woysku Koron., Iakob i Wawrz. Bernatowiczowie, Wielebny Franc. i Ur. Bogusław i Szymon Kononowiczowie, Ignacy Kluczewski Oberszt. w woysku Koron., UU. Iozef, Ignacy, Ian Hoffmanowie, Fryder. August Leger, Iak. Pernet, Ant. Laskowicz, Antoni Sikorski Sekretarz pieczęci W. Koron., Ian Tylli Oberszt. w woysku Koron., Ant. Opelewski, Marcelli Bacciarelli, Ian Chęcki Sekr. I. K. Mci, Ian Dulfus Eques Auratus, Szymon de Symonowicz, Ioz. du Hamel, Marek Rewerdyl, Maurycy Glaire, Ian Patensen Sekr. I. K. Mci do szlachectwa praeciso scartabellatu przypuszczeni. *Ibidem, f. 801, tit. Nobilitacya.*
- Szlachectwo UU. Iozefa i Melchiora Kluczewskich braci rodzonych, Fran. Floryana Czaki, Woye. i Andrż. Antoszewskich braci rodzonych, Fryd. Rudolfa Doebel, Germ. Kar. Perthees, Dom. Merlini, Ian Fryd. Stetner; Ant. i Krzysztoffa Deymow, tudzież Walentego ich synowca; Sebast. Kaz. Iablońskiego, Iacka Kralewskiego, Franc. Cyglera, Sebast. Chęcińskiego, Wielebnego Melchiora Kochnowskiego Archidyakona Chełmskiego z bratem rodzonym, (lecz na następnym Seymie r. 1775 okazana i deklarowana jest starożytność szlachectwa W. X. Melchiora Kochnowskiego i braci jego rodzonych: *iako o tym masz niżej sub anno 1775*). Pawła Dzidowskiego, Wieleb. Ioz. Kanonika Infantzkiego, i Stan. Nowickich, Iana Lochmana, Alexandra i Iozefa Brzozowskich, Michała Węgrzeckiego, Ioz. Iędrz. i Iana Fontannich, Michała Chroniewskiego, Ludw. Kralla, Xaw. Przemyskiego, Stan. i Ignacego Gnzowskich, Grzeg. Zacharyaszewicza; Iozefa, Iana Maiewskiego; Iana Michalskiego, Iana Kiwalskiego, Ierzego Furnier z synem Ignacym, Stan. Rysiewiczza, Iędrzeia du Pont, Ant. i Iana Telowskich, Iana Dobrogost Szenskiego, Fryderyka Konrady, Ant. i Ignac. Gornickich, Ierz. Szlichte, Piotra Piramowicza, Krzysztoffa Radziłoskiego, Mitzlera de Kolof, Wilhelma Friesa, Stanisława Łodwigowskiego, Iacka Rataiewiczza; Ludwika, i Ignacego Gaborow; Iana Alex. Bonneau; Fran. Ignac.

- Flor. Wielebnego Pawła Kan. Gnieźnieńskigo, Soldadynich, braci rodzonych; Fran. i Godfr. Baranowskich, Iana Dworzańskiego, Ludwika Strassera, Nataniela Paulitza, Stanisława Mroczkowicza, Ant. Friese Equitem Auratum i brata jego Iana, Tomasza Wernikowskiego, Nataniela i Mateusza Wolfow, Iana Morellego, August. Glišńskiego, Marc. Paciorkowskiego, Ludwika Steckiewicza, Iozefa Wasilewskiego, Iana Roberta Cienczewicza; Iana Minaszewicza, Iana Bazana, Iakuba Liwickiego, Domin. Wilczka, Kryst. Grosmana, Iozefa Checkiego, Iana Zygm. Tolkmit, Fryderyka de Lesseur, Iana i Stan. Greberow braci, Stanisława Montresora, Ant. de Saby; Iana, Fryd. Gurtlera; Szymona Bog. Zug, Tom. Kosteckiego, Tom. Woźniakowskiego, Augusta Woyc. i Iozefa Niklewiczow braci, Anton. Kozłowskiego, Michała Horodeckiego, Kazim. Wichlińskiego, Tom. Kaczyńskiego, Iana Smoczyńskiego, Szym. Wilczyńskiego, Michała Derefiowicza, Chryst. Aug. Bormana, Leona Chylewskiego, Ludwika Iozefa la Madeleine, Teod. Krasnopolskiego, Alex. de Smett, Kazimierza Skinderskiego, Ioz. Wrzesińskiego, Franc. Ryxa, Daniela Belgrama, Andrzeia Cedrońskiego, Franciszka Zyglera, Iakuba Szubalskiego, Iacka Leśniewicza, Franciszka Godziszewskiego, Iozefa Glassera, Chrystyana Petermana, Iana Spath, Iana Kucharskiego, Ludwika Obergenai, Ludw. Reymana, Franciszka Bensa, Grzeg. Trublaiewicza, Xawerego Rudzkiego, Iakuba Stan. Albrechta, Karola Zanellego, Mikołaja i Wincentego Piramowiczow, Chrystyana Augusta Aster, Tadeusza Thuille, Łukasza Inworowicza. *Ibidem*. f. 802, *tit.* Nobilitacya.
- UU. Krasnosielskich szlachectwo deklarowane i abusus onegoż umorzony, salva atoli deductione. *Ibidem*, f. 804, *tit.* Warunek.
- Ur. Franciszka Winnickiego szlachectwo że wątpliwości nie podpada, ostrzega się. *Ibidem*, *tit.* Ocalenie.
- UU. Szczepańscy, Andr. Przeczdziecki, Droszewscy, i Felix Szubert, salva deductione, za szlachtę Polską uznani. *Ibidem*, f. 805, *tit.* Przywrocenie.
- Dla ocalenia honoru i fortuny UU. Rolbieckich, dekret Trybunału Poznań. roku 1765 approbowany. *Ibidem*, *tit.* Ubezpieczenie.
- Dyploma szlachectwa Ur. Leonard. Badeniemu r. 1563, a r. 1577 Ur. Bened. Coio nadane, że i Ur. Sebes. Badeniemu, Krys. i Iozefowi Coiom służą, declaratur. *Ibidem*, *tit.* Obiaśnienie.
- Ur. Maciej Szczeszyński do kleynotu szlachectwa przywrocony. *Ibidem*, f. 806, *tit.* Przywrocenie.
- Ur. Woyciech Zacharkiewicz przy prerogatywie szlachectwa warowany: z uchyleniem omnium abusuim et processuum. *Ibidem*, *tit.* Ubezpieczenie. — Takież warunek dla Ur. Franciszka, Antoniego i Anastazyi Iaworskich. *Ibidem*, f. 807, *tit.* Warunek. — Tamże Ur. Tekla z Nachoreckich Kamińska capax successionis declaratur. *Ibidem*, f. 806, *tit.* Warunek.
- Potomstwo UU. Macieia i Maryanny Łętkowskich w dobra oyczyste i macierzyńskie tylko wstępować ma. *Ibidem*, f. 807, *tit.* Utwierdzenie.
- Roku 1775 WW. Ludwik Mathy, Ian Olbrycht, Andrzej Reptowski, Poznańscy, Iozef Mathy Warmiński, Kanonicy, Karol Lewiński Kancel. Włodzimirski do kleynotu szlachectwa przypuszczeni, praeciso scartabellatu: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 295, *tit.* Indygenaty. *)
- Szlachectwo Ur. Alexego Dziekanowa Pułkownika, i Emil. Sedniowa Maiora w wojsku Rossyiskim. *Ibidem*, f. 301, *tit.* Upewnienie.
- Szlachectwo Ur. Iana Beklera doktora, i Wilhelmela Rycza Chirurgo-Medyka Konsyl. I. K. Mci. *Ibidem*, *tit.* Nobilitacya.
- Tamże Ur. Ian Morelli Kons. I. K. Mci a scartabellatu uwolniony. *Ibidem*.
- Szlachectwo UU. Iana Gretz, Andrzeia Ludwiha, Iana Susmelha, Kar. Iunge, Franc. Freulich, Ant. Straube, Iana Kępińskiego, Macieia Möller, Kar. Mehling, Pawła Nowaczyńskiego, Iozefa Sacco, Macieia Schirer, Michała Inkowskiego, Fryderyka Dąbrowskiego, Ioz. Falkinowskiego, Gorzdowskiego, Dyzmy i Macieia Iuzwikiewiczow. *Ibidem*, *tit.* Nobilitacya.
- Nobilitacya Ur. Bakalowicza Maiora wojsk Koron. *Ibidem*. — Ur. Wilhel. Zugehoera. *Ibidem*. — Ur. Iana Sosnickiego. *Ibidem*. *tit.* *iusdem*.
- UU. Franc. Iozef Mulnier de Barnevall I. K. Mci, August Wielk. Xcja Kurlandzkiego, Konsyliarze; Andrzej Przeczdziecki, Ian Rembowski, Cypryan Sowiński, Stan. Baczyński, Michał Swiniarski, Woyciech Zambrowski, Stan. Rutkowski, Franc. Roccatani, Paweł Rohland, Iozef Ioneman, Mat. i Iakub Guzkowscy, Alexander Albertrandy, Ioz. i Ludw. Gorczyzewscy, Woyciech i Stan. Kraiewscy, Dom. Klemens Matuszewski, Ian i Kazm. Zakrzewscy, Ian i Maciej Szanowscy, Fryd. Stembarch, Iozef Zendlinger Rozan, Ian Borakowski, Ielonek Rewizor komory Leszno, Ian Chuchrowski, Franc. Andrychewicz, Ian i Kazm. Bykowscy, Ian i Ludwik Bekowie, Ian Boccardo, Efraim Brenn, Franc. i Ant. Bryłowscy, Franc. Burdziński; Iozef, Ian Nepomucen Boełekowie; Iulian i Mikołaj Czerkiewiczowie, Michał Charczewski, Franciszek Czarnecki, Maciej Ciesielski, Ian Baptysta Czempiński, Cassanowa, Ant. Dobrowolski, Iozef Duklos, Zygm. Ewerhard, Ian Eyberli, Bonaw. Fortman, Woyc. Faruchowicz; Alexander, Ludwik, Felix, Michał, Glezmiersey;

*) W woluminach (naszey edycyi t. VIII, str. 165, szpalta druga) uszlachceni nazwani są *Mathy, Olbrycht* i *Stefan Lewiński*.

- Gagatkiewicz, Adam Glezmer; Ian, Sebast, Iozef, Iacek, Ian, Kar. Gawłowski; Giuliani, Ant. Gąsiewski, Ant. Gioppert; Woyc. Grochowski z bratem; Ernest Kortum, Ian Filip Holtzhauer, Stef. Krzyżanowski, Kryst. Kaulfus, Stan. Krokwiński, Karaszewicz, Iozef Kotarski, Stan. Kępiński; Iozef, Kaźm., Ioachim Kurowscy; Piotr i Wencęslaw z Ryzenbergu Lenkowie; Lissowski, Stan. Lingenau, Mik. Melin; Ian, Iakub Mielczarscy; Ian Marczewski, Ant. Maykowski; Krystyan Iakub Moneta; Piotr Maszewski, Szymon Maiewski, Stan. Marc. Marczyński, Wiktor i Iacek Matty, Ant. Nowicki Naxa, Marc. Nikuta, Piotr Olechowski, Iozef Orszulski Ollrych, Mich. Ostaszewski, Ian Baptysta Otto, Ioz. Pasqua, Zygm. Pohl Pangali, Wal. Ryński; Ant., Ian, Teod. i Sebest. Słomiński; Karol Schönvogel, Franc. Siekierski, Ant. Szumakowski, Sartoryusz; Woyc. i Fran. Schabicy; Michał Sienkiewicz, Andrzej Srotowski, Bonawen. Solary, Schröger, Schlemmer, Gasp. Schultz, Ian Tylli, Ian Topiński, Woyc. Tomaniewicz; Bonawentura, Ant. i Grzegorz Trautmanni; Szymon Superlatsk, Daniel Werchranski, Ian i Kaźm. Woyciechowski, Tom. Znamirowski; Ian, Marc., Ign., Łuk. i Iakub Hrudziewinowie Zaborowscy: do kleynotu szlachectwa przypuszczeni. *Ibidem*, f. 303, tit. Nobilitacye.
- Ur. Ian, Teodor i Michał Rubowscy, do prerogatyw szlacheckich powroceni. *Ibidem*, f. 304, tit. Wzgląd.
- Nobilitacya Ur. Wilhelma Buczow i Mikulskiego praeciso scartabellatu, w nadgodę wierności okazanej Nayiaśn. Stanisławowi Augustowi w czasie porwania jego przez kupę zboiecką. *Ibidem*, tit. Nadgroda.
- Pozwolenie dane Nayiaśn. Stanisławowi Augustowi nobilitowania 20 osob, czyli familii. *Ibidem*, f. 305, tit. Pozwolenie.
- Szlachectwo Ur. Iak. Dziewanowskiego Kan. Warszawskiego, pomimo trudności w wynalezieniu dowodow, zapewnione. *Ibidem*, tit. Deklaracya.
- UU. Mat. Ian, Alex. i Sebast. Ustrzyccy do kleynotu szlachectwa przywroceni, wraz z Ur. Adamem Kulpińskim. *Ibidem*, tit. Ocalenie.
- Wielebni Franc. Archidyakon Uniejowski, i Ian Koadiutor scholasteryi Płockiej Grochowalscy, za szlachtę niewątpliwą uznani, iako i Gasp. Głowacki do prerogatyw szlacheckich przywrocony. *Ibidem*.
- Ur. Melchior Szaiowski z bracią Wielebn. Kasprem Archidyakonem Sandeckim, Ian. Kanonik. Sandomirskim praeciso scartabellatu nobilitowani. *Ibidem*, f. 307, tit. Przyznanie.
- UU. Karczewscy herbu Iasińczyk do szlachectwa powroceni. *Ibidem*, tit. Przywrocenie.
- Przywilej szlachectwa od Zygmunta III dla Ur. Tom. Bock stwierdzony, i do successorow rozciągniony. *Ibidem*, f. 308, tit. Utwierdzenie.
- Szlachectwo UU. Mielńskich Iana i Iozefa, successorow Ur. niegdys Iozefa zabezpieczone. *Ibidem*, tit. Ubezpieczenie.
- UU. Antoniemu, Teodorowi Bogdanowiczom z Ur. Iackowskiej spłodzonym szlachectwo, i herb Lilia tit. Gozdawa nadane: oraz tymże 59,900 zł. w skarbie Ur. Potockiego Chor. Koron. przyznane. *Ibidem*.
- Ur. Iozef Loga z successorami za szlachtę Polską uznany. *Ibidem*, f. 309, tit. Uznanie.
- Szlachectwo Ur. Stanisława Kobyleckiego dekretemi trybunal. 1755, 1765 wywiedzione, stwierdza się. *Ibidem*, tit. Utwierdzenie.
- UU. Franciszek Dobrowolski, Rafał Wyszkowski do szlachectwa przywroceni z uchYLENIEM dekretoW tymże przeciwnych. *Ibidem*, tit. Uwolnienie.
- Sukcessorowie Iana Dessieur od wywodu szlachectwa uwolnieni. *Ibidem*, f. 310, tit. Uwolnienie.
- Uwolnienie od teyże dedukcyi Wieleb. Tomasa Szczepańskiego Kanon. Warmińskiego i braci jego. *Ibidem*.
- UU. Adam, i Ant. Klewańscy ab abusu szlachectwa, wolni deklarowani. *Ibidem*, tit. Warunek.
- Ur. Mateusz Neyman, Franciszek Melbechowski, Amon Karoński, do szlachectwa praeciso scartabellatu przypuszczeni. *Ibidem*.
- UU. Ant. Daniel, i Grzegorz Perewiscy, Kottowiczowie za szlachtę Polską, tollendo omnes abusus, uznani. *Ibidem*, f. 311, tit. Warunek.
- Wielebny Melchior Kochnowski Archidyakon katedry Helmskiej z bracią swoimi za niewątpliwą szlachtę Polską uznani. *Ibidem*.
- Warunek szlachectwa Ur. Adryan. d'Holsten. *Ibidem*.
- Abusus nobilitatis UU. Norberta i Piotra Dobrosławskich skassowano, i za szlachtę Polską uznano. *Ibidem*, f. 312, tit. Warunek.
- Sukcessorowie Ur. Iana Brodowskiego Kapitana w woysku Kor. za szlachtę Polską declarantur. *Ibidem*, tit. Zachowanie.
- Prorogacya do lat 10 kondycyi prawa r. 1775 kupienia dobr osobom niżej położonym. UU. Sartoryuszowi Konsyliarzowi I. K. Mci, Zygmuntowi Ewergard Agent. w Konstantynopolu I. K. Mci, Pangali tłumaczowi językow orientalnych, *) UU. Maiorowi Straube, Stan. Rutkowskiemu, Adam. Glezmer, Ant. Gioppert Patronom Assessor., Iulianowi i Mikolajowi Czerkiewiczom, Stanisł. Lingenau: Konst. 1776, v. VIII, f. 919, tit. Prorogacya.

Prawa Litewskie.

Roku 1764 nobilitacye niektórych neofitow w W. X. Lit. praeciso scartabellatu z excepcyą, że tylko w Litwie privilegiis nobilium gaudebunt, a są ci: Franciszek i Ludwik Łyżyńscy, Abramowiczowie, Ignacy i

*) W woluminach (naszej ed. t. VIII, str. 563) wymieniony jest tu nadto Giuliani, syn niegdys tłumacza jez. orientalnych. (Przyp. wyd.)

- Iozef Gurscy, Felix Kazimierski, Teodor Lutyński, Michał Oświecimski, Andrzej Przewłocki, Świętecy, Antoni Majowski, Ian Nowakowski; Fran., Ant., Mac. Dobrzyńscy; Adam, Paweł, Piotr, Ian, Ignacy Zbitniewscy; Antoni Traianowski, Kazimierz Pawłowski, Ian Michałowski, Piotr Pawłowicz; Iak. Mat. Stan. Ieleńscy; Ian Lipiński, Orłowski, Mańkowski, Teod. Dessaw, Ioz. Kwieciński, Domin. Dobrowolski, Franc. Krzyżanowski, Woyciech Szymański, Bergin, Iakubowski, Tomasz i Ant. Poziomkowscy, Ian Dobrowolski, Tad. Bielski, Iozef Szpaczekiewicz, Niżelski, Stan. Iarmund, Bonaw. Bartoszewicz, Iozef Poznański, Andrzej Manina Niewierawski, Felicyan Iankowski: *Konst. Lit. Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 420, *tit.* Nobilitacya.
- Pozwolenie dane od Stanow I. K. Mci nobilitowania 10 neofitow w W. X. Lit. z stanu świeckiego. *Ibidem.* — *Tamże* konstytucya Convocationis względem neofitow ponowiona. *O czym masz obszerniey, tit.* Neofici.
- Przyznanie indisputabilis nobilitatis UU. Mikłaszewiczow: *Konst. Lit. Seymu Coron.* 1764, v. VII, f. 421, *tit.* Ocalenie.
- Roku 1775 abusus nobilitatis UU. Karpowiczow i Szyszkwow uchylone: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 678, *tit.* Zniesienie.
- Nobilitacya Ur. Franc. Przebołowskiego praeciso scartabellatu. *Ibidem.* f. 679, *tit.* Nobilitacya.
- Ur. Helena z Parczewskich Krzyżewiczowa przy prerogatywach szlachectwa zachowana. *Ibidem, tit.* Warunek.
- Nobilitacya praeciso scartabellatu UU. Marcina Knachfusa, Iana Gimela, Iana Raczewskiego, Iana Miskiewicza, Leona Sitańskiego, Marcina Gosiewskiego, Tadeusza Borkowskiego, Ludwika Woygta, Fryderyka Sreybera, Iana Iakubowskiego, Tomasza Wiernkowskiego, Antoniego Zaięzkowskiego, Iakuba Idzińskiego z potomstwem Iozefa; Iana, Iozefa Borkowskich; Szymona Woronowicza, Kazimierza Wereykę, Kaspra Korytyńskiego, Franc. Lachowicza, de Synle, Balewicza: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 679, *tit.* Nobilitacya.
- Szlachectwo T. Daw. Scheunevogiel praeciso scartabellatu. *Ibidem,* f. 680, *tit.* Nobilitacya.
- UU. Iozef i Bonawentura Struczkwosey bracia rodzeni i Kochańscy za Polską szlachtę uznani: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 941, *tit.* Zasłonięcie.
- UU. Ewerhart i Pangali tłomacz, Guiliani, Franciszek Rokkietani, Dawid Scheunevogiel od osobistego iuramentu uwolnieni. *Ibidem,* f. 919, *tit.* Prorogacya.
- Szelegnego podatek, vide tit. Podatek.**
- Szkoły.**
- I. K. Mość Stanisław August szkołę rycerską fundować i dochodami wraz z Rzeplitą opatrzyć przyrzeka: *Pacta Conr.* v. VII, f. 208, § W żywey.
- Założenie tey szkoły na 200 kadetow w pałacu Kazimierzowskim zwanym, uiszczone, na których utrzymanie I. K. M. procz nakładow znacznych, 200,000 zł. z skarbu co rok ustąpił; a Rzeplita 400,000 zł. dodała, tak: że cały fundusz wynosił 600,000 zł.: *Konst.* 1766, v. VII, f. 462, *tit.* Szkoła rycerska. — Fundusz ten r. 1776 do 300,000 zł. zredukowany: v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.
- Na insygniach i ryszunkach kadeckich, cyfry I. K. Mości Stanisława Augusta wiecznemi czasy dla pamiątki utrzymywane będą. Lustracya korpusu kadetow, tak co się tycze liczby jako i expensu, co rok w Maju przez Kommissyą Woyskową czyniona być powinna. *Ibidem.* — Na skupienie placu i budowę domow, dla tego korpusu, summa 300,000 zł. przez lat 10 naznaczona. *Ibidem.*
- Pałac Kazimierzowski z koszarami korpusowi kadetow za 750,000 zł. I. K. Mość Stanisław August dziedzictwem ustępuje, i od wszelkich pretensyi wolnym czyni: *Konst.* 1768, v. VII, f. 643, *tit.* Szkole.
- Dla zaspokoienia zaś tey summy i pomnożenia potrzebnych także budynkow, nie iuz 300,000 złotych. przez lat 10 podług prawa r. 1766, ale 600,000 przez lat 5 a Ima Martii r. 1768, skarbow Koronnemu dwie części, a Lit. iedną wyliczyć nakazano; a z summy pomienioney przyzdujący nad fabryką co rocznie Kommissyom Skarbowym kalkulować się ma. *Ibidem.*
- Szkoła rycerska w Warszawie, w trzeciej części z młodzieży prowincyi Lit. składać się ma: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 959, *tit.* Umieszczenie. — *Vide o tymże niżej.*
- Szkoła językow orientalnych, za staraniem Nayaśn. Stanisława Augusta, przez Ur. Tomasza Alexandrowicza na ow czas do Porty Posła założona; na którą Kommissyą expens dostarczać ma: *Konst.* 1766, v. VII, f. 485, *tit.* Wydatki.
- Szkoła i seminarya Grekow-Niennitow i Dysydentow od nikogo inkwetowane być nie mają: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 579, § 12.
- Fundacya szkoł, konwiku i klasztoru OO. Bazylianow w Buczaczu Ur. Mikołajia Potockiego Woiewodzica Belzkiego approbowana: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 87, *tit.* Szkoła w Buczaczu.
- Szkoły rzemieślniczey w Opolu w woiewodztwie Lubelskim approbacya, i assekurowana od I. K. Mci protekeya: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 373, *tit.* Szkoła.
- Szkoły publiczne, żadnych nie wyłączając, co się wydoskonalenia nauk i ćwiczenia młodzieży tycze, do dozoru Kommissyi Edukacyney należą: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 266, *tit.* Ustanowienie. — Teyże roku 1776 dozór i rząd zupełny zlecony funduszow w dobrach, summach i ruchomościach edukacyi poświęconych: v. VIII, f. 860, *tit.* Edukacya.
- Summy szkole rycerskiej w skarbach assygn-

wane, anticipative płacić nakazano: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 972, *tit.* Szkoła.

Tamże sumę 35,632 zł. gr. 1 r. 1778 w skarbie Litewsk. przyznana, skarbowi Koronnemu *salva repetitione* zaliczyć nakazano, jeżeli za należącą uznana będzie. *Ibidem.*

Korpus kadetów w równych częściach z szlachty rodowitej trzech prowincji Polskich składać się powinien. *Ibidem.* — Tamże zalecono aby oficyerowie korpusu, szlachta tylko Polscy byli. *Ibidem.* — Kadet w roku osмым przychodzący, lat dziewięć; a w roku dwunastym lat 6 tylko w korpucie bawić może. *Ibidem.*

O szkołach Dyssydenckich, *vide tit.* Dyssydenci. *Plura vide tit.* Kommissya Edukacyjna. Fundacye.

Szpital.

Szpital Warszawski pod tytułem: Dzieciątka Jezus, i fundusz jego: Kręczki, Umiastowo, Klimonty i Falki, w ziemi Warszawskiej leżące approbowany: *Sejm Cor.* 1764, v. VII, f. 373, *tit.* Szpital. — Ale szpital pomieniony nie ma sobie przywłaszczać dziedzictwa na dobra Kręczki, Klimonty i Umiastowo; bo tylko summy na nich lokowane dla niego warowano: *Konst.* 1766, v. VII, f. 486, *tit.* Warunek.

Szpitalu pod tytułem S. Rocha w Warszawie od Wielebnego w Bogu ś. p. Bartłomieja Tarła Biskupa Poznańskiego fundowanego approbata; wraz z częścią wsi Stanczewic, przytym pozwolenie skupienia drugiej części Stanczewic: a possessorowie wioski Rakowca, *jure perpetuo* temuż szpitalowi ustąpić iey mogą: *Sejm Cor.* 1764, v. VII, f. 373, *tit.* Szpital.

Szpitalowi temuż kawał gruntu w tyle tegoż szpitala na ogrod nadany: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 282, *tit.* Nadanie.

Fundusz szpitala Gnieźnieńskiego pod dyrekcya WW. XX. Krzyżaków Miechowskich dla ubogiej szlachty edukacyi i żebraków, abusive na klasztor obrocony, Xciu Prymasowi i Kapitule Gnieźnieńskiej w rządy oddany, *hoc praecauto*: aby podług erekcyi, Przełożony był ieden z konwentu Miechowskiego zakonnik: *Konst.* 1768, v. VII, f. 745, *tit.* Obwarowanie.

Na fabrykę szpitala Wileńskiego pod tytułem Dom Inwalidów 20,000 zł. co rok skarb Lit. Kommissyi Woyskowej Litewsk. płacić obligowany: a po skończoney fabryce, z teyże summy żołnierze victum et amictum mieć będą: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 824, *tit.* Dom.

Na erekcyą i fundusz szpitala tegoż, sumę 25,000 zł. co rok ad manus I. W. Woiew. Wileńskiego wyznaczono. *Ibidem*, f. 825, *tit.* Szpital.

O funduszu tym namienia konstytucya Lit. 1775: v. VIII, f. 643, *tit.* Specyfikacya; — a konstytucya 1776 zupełnie zamilcza, tylko w ogol-

ności 14,000 zł. na inwalidów, i extra-expens naznacza: v. VIII, f. 923, *tit.* Komput.

Wyznaczenie Kommissyi nad szpitalami obojga Narodów, z których Koronna w Warszawie, a Litewska w Wilnie agitować się ma. Komplet osob 5 składa; Praeses primus in ordine. Też Kommissye: 1) Zlustrować każą wszystkie szpitale i o prawach onychże zainformują się. 2) Dalsze od szpitalow fundusze puszczać Kommissye in emphytensim po 5 od 100; bliższe dla wygody tychże zostawiać. 3) Mieszkanie nieużyteczne i dalsze, plus offerenti przedadzą. 4) Projekta na Sejm względem szpitalow po wojewodztwach wygotują. 5) Na takie szpitale kollegia po-izeuickie nieużyteczne Kommissyi Edukacyney, obrocone będą. 6) Przy erekcyi takich szpitalow ma być baczość dopelnienia mentis fundatoris, iako to: Imo, aby rozeznąć pomiędzy szpitalami cum titulo beneficij, i szpitalami sine eodem titulo; a głyby i pierwsze obrocone być miały na wojewodzkie, Kommissya dołożyć się ma S. Sedem; 2do, aby ubogich proporcjonalna i potrzebna liczba po szpitalach przy kościołach zostawiona była, reszta do publicznych przeprowadzona; 3tio, dyssydentskie szpitale osobno być mają; 4to, żebracy, etiam gwałtem do szpitalow przez Starostow i miasta mają być odesłani. 7) Obywatele wojewodztwa ubożsi mają być przyjmowani tamże gratis w czasie choroby, i należyte uszłuzeni, a to za świadectwem plebana i szlachty. 8) Nie mający testimonium, za pieniądze tę usługę mieć będą. 9) Brzemienne i ubogie sieroty gratis przyjęte być mają. 10) Tamże dzieciom ospa szczepiona będzie. 11) Doktor i felczer w każdym szpitalu być powinien. 12) Felczerowie i białogłowy do połogu tam wydoskonalone, po miastach rozesłane będą. 13) Każdy taki doktor w czasie łoznych chorob, cały powiat obiedzie, nawet gdy na bydło panować zaraza będzie. 14) Kommissya kasą generalną zawiadować ma. 15) Prokurator szpitalow trzymać będzie kasę, i rachować się co miesiąc kapellanowi i doktorowi; a Kommissyi raz do roku. 16) Apteka w szpitalu będzie pod dozorem doktora, który i okoliczne rewidować powinien, a od rewizyi 8 czer. zł. zyska, dzieląc się połową z szpitalem; do tegoż i doktorowie z felczerami w okolicy należają. 17) Kommissya Collegium doktorow wyznaczę, od którego szpitalni zależeć będą. 18) Z funduszow szpitalnych obmysli Kommissya intratę na inwalidow: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 173, *tit.* Wyznaczenie.

Kommissya ta szpitalna uchylona, a Kommissyi boni ordinis r. 1768 uchwaloney, rozrządzenie szpitalow, nie tykając dobr dziedzicznych, z referencyą i dependencyą od Departamentu Policji, zleczone: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 979, *tit.* Szpitale.

Legacya Ur. Fontannego 74,000 zł. na szpital

OO. Bonifratrow Warszawskich utwierdzona: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 282, *tit.* Utwierdzenie. Folwark Rzesza, Żudziszki do probostwa szpitalnego Rochytańskiego w Wilnie należący sprzedać, i procent udeterminować Kommissyi Szpitalney zlecono; a zapisy temuż probostwu do lat 10 czynić miane approbowano: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 670, *tit.* Ubezpieczenie.

Szynki po miastach, vide tit. Miasta.

Tabaka, vide tit. Podatki.

Targowe, vide tit. Iarmarki.

Tatarowie.

Tatarom od służby cudzoziemskiej i przeciwny strony Konfederacyi Generalney, in spatio 6 tygodni, pod utratą dobr powrócić nakazano: *Konf. Gener. Lit.* 1764, v. VII, f. 149, *tit.* Tatarowie.

Prawa i przywileje Tatarow stwierdzone: *Pacta Conv.* v. VII, f. 208, § Tatarom. — Tatarow lokacye i dzierżawy w dobrach stołu Krolewskiego w ekonomicach Brzeskiej, Grodzieńskiej, przez Krolow Jana III i Augusta III nadane, jako uszczerbiające dochody stołowe uchylają się: a na to miejsce dwa starostwa, w Koronie jedno, w Litwie drugie, po 10,000 zł. czyniące, tymże przyobiecane na wieczne czasy, *salvis oneribus Reipublicae: Konst.* 1768, v. VII, f. 750, *tit.* Lokacya Tatarow.

Ciż Tatarowie ulokowani na dobrach hybernowych Krolewskich i ziemskich, przy dawnych prawach i wolnościach zostawać mają, żadnym uciążliwościom, procz podatkow, Stanowi Szlacheckiemu własnych, nie podlegać, i meczetow swych erekcyje i konserwacye bez wszelkiej przeszkody wolne mieć będą. *Ibidem*, f. 751, *tit.* Ubezpieczenie.

Item nadania i possessyie Tatarskie w X. Lit. approbantur; tudzież tymże nabywania dobr ziemsk. Katolików obojey płci do usług zażywać, meczety nowe stawiać, a stare reparować bez żadney przeszkody pozwolono. *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 650, *tit.* Utwierdzenie.

Testamenta.

Wolność dla duchownych, świeckich dysponowania testamentem ruchomościami favore osob świeckich, podług prawa dawniejszego ponawia się: *Konst.* 1768, v. VII, f. 819, *tit.* O nieoddalaniu.

Legata i zapisy testamentowe, a decumbentibus in lecto aegritudinis, in rem Stanu Duchownego i kościołow zabronione. *Ibidem*.

Konstytucya pomieniona stwierdzona r. 1776. Tamże dodano, iż po testamencie ręczne nawet legata in rem Stanu Duchownego waloru nie mają, a dekreta temu prawu przeciwnie ab anno 1768 wypadłe, po nową rezolucyą ad competens forum odesłane: v. VIII, f. 882, *tit.* Tranzakcyje.

Legata i testamentowe zapisy na gruntach i domach mieyskich in manus mortuas nullitatis declarantur; a Kom. boni ordinis ma wglądać, czy dawniejszym zadość dzieie się: *Konst.* 1768, v. VII, f. 753, *tit.* Warunek.

O tymże *vide* prawo *Konf. Gen.* 1764, v. VII, f. 81, *tit.* Ubezpieczenie.

Obywatelom Austryackim i Rossyiskim w Polsce, a nawzajem Polskim w państwach Austryackich i Rossyiskich jus testandi warowane z obowiązkiem zapłacenia przez successorow po 10 od 100: *Trakt.* 1775, v. VIII, f. 57, *et* f. 72. — O testamentach szczególnych, *vide* *tit.* Approbacye.

Plura *vide* *tit.* Duchowni. Fundacye. Kościoły. Klasztory.

Tortury, vide tit. Sądy w ogólności.

Towary, vide tit. Kupiec.

Tradycye dobr, vide tit. Dobra ziemskie. Egzekucya dekretow.

Traktaty.

Traktaty handlowne I. K. Mość Stanisław August z postronnemi mocarstwami approbante Republica zawarzeń obiecał: *Art. Pact. Conv.* v. VII, f. 203, § 9.

Pacta i faedera z postronnemi zachowywać, indemnitate jurium Reipublicae strzedz, Najiaśniejszy Stanisław August przyobiecacie. *Ibidem*.

Wyznaczenie Delegatow z Senatu i Rycerskiego Stanu, oraz plenipotencya I. K. Mci od skonfederowanych Stanow tymże dana do traktowania z I. W. Xciem Imcią Michałem Repninem Posłem pełnomocnym Najiaśniejszy Katarzyny II Imperatorowey całej Rossyi: *Konst.* 1768, v. VII, f. 556, *tit.* Plenipotencya.

Plenipotencya Katarzyny II Imperatorowey całej Rossyi dana I. W. Xciu Michałowi Repninowi Wielkiemu Posłowi do traktowania z Pełnomocnikami Rzeczypospolitey. *Ibidem*, f. 560, *tit.* Plenipotencya.

Traktat wieczysty między Rzeplitą Polską i Imperium całej Rossyi. *Ibidem*, f. 562, *tit.* Traktat.

(Tego traktatu i osobnych aktow zbior krotki *znaydziesz pod różnemi własnemi tytułami*).

Traktat z Moskwą r. 1686 stwierdzony: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 565, *art.* 1.

Traktat 1768 z Rosyą nie ma ubliżać traktatom Karłowieckiemu i Oliwskiemu. *Ibidem*, f. 567, *art.* 6.

Traktat handlowny między Rzeplitą i Rosyą ostrzega się. *Ibidem*, *art.* 8.

Traktatu 1768 akt osobny pierwszy Grekow Nieunitow, i Dyssydentow wolności i wyznania religii tyżący się, ktoby gwałcił, pro hoste Patriae deklarowany. *Ibidem*, f. 592.

Moc ratyfikowania traktatu 1768 Najiaśniej-

- szemu Stanisławowi Augustowi zostawiona: *Konst.* 1768, v. VII, f. 606, *tit.* Moc ratyfikacji traktatu.
- Wyznaczenie Delegatów z Senatu i z Stanu Rycerskiego do traktowania z Ministrami Dworów Wiedeńskiego, Peterzburskiego, i Berlińskiego: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 4, *tit.* Delegaci.—Plenipotencya Stanów Rzeczypospolitej dla tychże Delegatów. *Ibidem*, f. 6, *tit.* Plenipotencya.
- Plenipotencya Posłów Wiedeńskiego, Peterzburskiego i Berlińskiego Dworów do traktowania z Pełnomocnikami Rzeczypospolitej. *Ibidem*, f. 12, 13, 14, 15.
- Traktat między Najiaśn. Krolem Imcią i Rzeplitą, a Najiaśn. Cesarzową Krolową Węgierską i Czeską Maryą Teresą. *Ibidem*, f. 16, *tit.* Traktat.
- Traktat między Najiaśn. Krolem Imcią i Rzeplitą, a Najiaśniejszą Katarzyną II Imperatorową całej Rossyi. *Ibidem*, f. 27.
- Traktat między Najiaśn. Krolem Imcią i Rzeplitą, a Najiaśn. Krolem Imcią Pruskim Fryderykiem II. *Ibidem*, f. 38.
- Dwa akty osobne do traktatu z Austryą należące. *Ibidem*, f. 50.
- Trzy akty osobne traktatu z Moskwą zawartego dotyczące się. *Ibidem*, f. 59.
- Dwa akty do traktatu z Krolem Imcią Pruskim przydane. *Ibidem*, f. 74.
- Ratyfikacya tychże traktatów i aktów osobnych. *Ibidem*, f. 83, *tit.* Ratyfikacya.
- NB. Z pomienionych traktatów, i aktów osobnych znajdziesz pod przyzwóitami tytułami potrzebne wypisy.
- Zlecenie od Stanów skonfederowanych I. K. Mei Stanisławowi Augustowi dane ratyfikowania i zamienienia konwencyi granicznej z Dworami Petersburskim, Wiedeńskim i Berlińskim: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 844, *tit.* Moc ratyfikacyi.
- Rozkaz Pieczętarzom Narodowym od Stanów Rzeplitej dany: podania noty Imć panu Blanchot Rezydentowi Prusk. o niedopełnienie traktatu r. 1775, tudzież Departamentowi Cudzoziemsk. podania drugiej Wielk. Posłowi Rosyisk. o medyacyą dworu jego. Dalsza zaś negocyacya z tych not wypływająca. Departamentowi Cudzoziemskiemu zlecona: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 957, *tit.* Rozkaz.
- Tranzakcyę, vide tit. Approbacyę. Zapisy.**
- Trunkow szynkowanie, vide tit. Miasta. Apteki.**
- Trybunały.**
- Rozdzielenie Trybunału Wielko-Polskiego od Mało-Polskiego: pierwsza kadencya Wielko-Polskiego w Piotrkowie, druga w Poznaniu i Bydgoszczy z alternatą. Mało-Polski zaś

- Trybunał pierwszą kadencyą miał w Lublinie, drugą w Lwowie wyznaczoną. Obydwa w czasie zwykłym sądziły się razem, to jest: pierwsza kadencya od pierwszego poniedziałku po Sw. Franciszku do kwietniey niedzieli, druga od pierwszego poniedziałku po przewodniey niedzieli do wigilii S. Tomasza. Tamże znajdziesz, które do korey kadencyi należały woiewodztwa: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 53, *tit.* Rozdzielenie Trybunału.
- O Seymikach Deputackich i elekcyi Deputatów, *vide tit.* Deputat. Seymiki.
- W każdej sprawie po dwóch wotowaniach, trzecie sekretne ma nastąpić. Deputaci duchowni i świeccy bez pozwolenia totius stubne, i wyrazu czasu powrotu, oddalać się od Sądu nie powinni. Dwa komplety na miejscu Sądów znajdować się mają. Do kompletu zaś potrzeba 6 Deputatów i Prezydenta. Deputat duchowny w sprawie swej Kapituły wychodzić ex stuba powinien. *Ibidem*.
- Rozrządzenie rejestrow trybunalskich. *Ibidem*, f. 56, 60.
- Dekreta trybunalskie Pisarze Ziemscy, w niebytności tych Sędzia lub Podsedek, a gdzie Ziemstwo wakuie, Pisarz Grodzki, Sędzia lub Podstarosta pisać ma (o tym rozrządzeniu obacz niżej). Pisarz od korego iuryzdykcyi motionis resolutio zachodzi, na ustęp ma wynieść, a potem podług sentencyi dekret pisać. *Ibidem*. — Między Pisarzami woiewodztw — Poznańskiego i Kaliskiego, tudzież Ruskiego, Mazowieckiego, Podlaskiego i Rawskiego alternata w pisaniu dekretów ostrzega się. Trybunał żadnych delegacyi i poselstw, procz do I. K. Mei i Xcia Prymasa czynić nie ma. *Ibidem*. — Trybunał inkwizycyi i konfessat słuchać nie będzie, ale do Urzędów Grodzkich lub Ziemskich odeszłe. *Ibidem*.
- Dla dystynkcyi trybunalskich pieczęci, nakazano mieć osobne repartycom Piotrkowskiej, Poznańskiej, lub Bydgoskiej, Lubelskiej, i Lwowskiej z tym napisem: „Pieczęć Trybunału NN.“ *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 367, *tit.* Przenieszenie.
- Na reparacyą ratuszów Piotrkowskiego, Lubelskiego, Kaliskiego, i Lwowskiego co rok 10,000 zł. to jest: po 5,000 zł. dla każdego miasta, w którym Trybunał agitować się będzie z alternaty, naznaczono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 645, *tit.* Reparacya.
- Złączenie Trybunału Koronnego z zachowaniem dwóch kadencyi, i alternaty dla Wielko-Polskiej między Piotrkowem a Kaliszem, a dla Mało-Polskiej między Lublinem a Lwowem; kiedyby zaś te kadencye poczynać się miały, i które woiewodztwa do korey repartycyi należały, tudzież czas brania każdego rejestru: *vide Konst.* 1768, v. VII, f. 678, *tit.* Złączenie. — Tamże masz gdzie i jaką liczbę Deputatów, każde woiewodztwo i Kapituły obierać mają. (Obydwa tych artykułów zbiory

nie kładą się, dla zaszczytnej odmiany, którą masz pod r. 1775 niżej).

Ordynacya Trybunału 1768 krotko zebrana.

Regestra.

Regestra trybunalskie są: pierwszy, woiewodzki sine beneficio arresti, w którym sprawy ex remissione et appellatione umieszczone; 2gi expulsionum; 3ci ordinationis Zamoyscianae; 4ty causarum remissionum, contumacialium, processum tribunalitorum, palatinatum, tum suspensionum et paritatis votorum: w tym regestrze te sprawy tylko umieszczą się, w których litis pendentia zachodzi. Item należą do niego, causae juris, sprawy zatrzymane dla suspensy, ex quo Senator, Minister, Nuntius, nakoniec sprawy rebellis impugnationis; 5ty terminorum tactorum, et violatae securitatis: w którym causae juris, ullo titulo mieszczzone nie będą. Należą jeszcze do tego rejestru incarcerationati; 6ty directi mandati, do którego tylko violata securitas Trybunału, osob sędziowskich, i ich ludzi, iako i na Trybunał przyjeżdżających należą; 7my executionum processus: gdzie i forina wpisow, i porządek exekucyi nawet adhibito brachio militari przepisany; tamże waruje się, aby nikt nie ważył się zebraną ludzi kupą, Kozakow, dobr zaieżdżać, ale gradu juris każdy ma postępować, a opponujący się i targający na woyskową pomoc, ultra delictum facti 12 niedziel więzy in fundo i 2,000 grzywien karze podlega, (o czym obszerniej masz tit. Exekucya dekretow); 8my poenaliu o grzywny do skrzynki trybunalskiej nie zapłacone. Pisarze Ziemscy Woiewodczy od zieżdżania na Trybunał uwolnieni. A pioro trybunalskie przy Pisarzach Ziemstw, gdzie Trybunał sądzić się będzie, zostawać ma; ci bez żadney solucyi dekreta wydawać mają, a za to 14,000 zł. pensyi, i na kancelaryą 4,000 brać będą. (Co znowu r. 1775 odnowiono, i już nie Pisarzom Ziemskim, ale na Seymikach obranym piora przywrociono: *Konst. 1775, v. VIII, f. 167, tit. Trybunał*). Pisarze protokuly osobne dekretow każdego woiewodztwa w niedziel dwie do woiewodztw odesłać obowiązani, a oryginał w aktach trybunalskich pozostanie. Skrzynka trybunalska, quo ad participationem z niey Deputatow zamyka się, a każdy z deputatow po 10,000 zł. ze skarbu Koron. mieć będzie (obacz o tym niżej dyspozycyą prawa r. 1775). Marszałkowi i Prezydentowi procz pensyi sędziowskiej, po 20,000 zł. naznaczono. Oraz zalecono Kommissyi skarbu Koronnego, aby te pensye co kwartał przesyłała, lub do komor assygnowała (*vide i o tym niżej*). — Pensye pomienione juxta praesentiam na sessyach dzielone być mają. Tym końcem w feryarzu co dzień praesentia PP. Deputatow zapisana być ma, od którego pra-

Exekucya dekretow.

Pisarze.

Pensye.

wa rygoru, prawdziwa tylko choroba exepowana. Opuszczający iednę sessyą Deputat, pensyą tygodniową traci; a ta in praesentes przypadnie. Z tego powodu Trybunał nie będzie miał mocy zkazywania poenalitatis pro parte iudicii, tylko iedno vadium, gdyby ich strona naywięcey zyskiwała; a co do grzywien, nie więcej iak 500 skazane być mają Sądowi, lubo ich kilka tysięcy strona zyska. Iudicata takowe Pisarz Ziemski odbierać i z nich na papier, świece, sukno do stołu, ławki, zapłatę Instygatorow, Woźnych, drwa, expensować ma. Z tych także na Kancellaryą 4,000 zł. wyznaczono, reszta przy końcu Trybunału Magistratowi oddana być ma, który ją na reparacyą ratusza i brukow obroci, i de perceptis et expensis, na przyszczy kadencyi kalkulować się obligatur. Trybunał przysądzonych grzywien darować stromom nie może, chyba żeby osoba płacić one mająca była uboga. Pisarze Trybunalscy nie mogą pretendować od dekretow, korrekci, i pieczęci, procz od ekstraktow arkusza iednego strictiori caractere 24 wiersze na iedney stronie mającego zł. 1 i dla tego przysięgli być powinni in rotham, *quam vide v. VII, f. 692*. — Depaktuiący strony Pisarz, poenae abjudicationis ex termino tacto ad instantiam cuiusvis podlega. Acta trybunalskie porządnie podług lat spisane, cum distinctione woiewodztw pod Pisarzow dozorem zostają: który Regenta trzymać ma przysięgłego in rotham praescriptam: *v. VII, f. 693*. — Piora ustępować Pisarzowi nie wolno, a sentencyonarz ieden z Deputatow przysięgły in rotham, (*quae videatur v. VII, f. 693*) trzymać będzie; ten gdy zachornie lub wyiedzie, drugi Deputat, też przysięgę wykonawszy, zawiadywać nim powinien. W sentencyonarzu Sędziowie nawet pluralitati przeciwni, sentencye podpisywać obowiązani. Dekretarz, w którym sentencye in extenso co sobota wszyscy Deputaci podpiszą, i regestr woiewodzki, Deputat tegoż woiewodztwa trzymać ma prawo; który po każdej sessyi przez niego i trzymającego laskę podpisywany będzie. Feryarz przy piorze zostanie, w tym przytomność Sędziow na sessyach zapisywana będzie, i każdy go po sessyi podpisze. Dekreta kondyktowe po illacyi uczynionej dopiero post triduum w dekretarzu inserowane będą: salva libertate aditato, formandi sui actoratus. Strona zaś cofająca się w punkcie iakowym ugody, ex seriis partium controversiis, także rozsądzić się ma. Regestra spraw arkuszowe, opravione być powinny, i wpis tylko ieden będzie na każdej stronie dla umieszczenia kondeinnaty lub sentencyi. Wpisy te pod liczbą wpisane, ordine wolane będą, ani przewolywać ich per non sunt, etiam motu Iudicii nie wolno. Vocanda wpisow ad valvas stubae przybita być powinna, a niedbały w tym Komornik albo Regent,

Win skazanie albo poenalitas.

Pisarze.

Akta trybunalskie.

Sentencyonarz.

Dekretarz.

Regestr woiewodzki.

Feryarz.

Dekreta kondyktowe

Wpisy.

Vocanda tychże.

Sessye trybunalskie.	500 grzywien ukarany zostanie. Od wpisu zł. 1 strona zapłaci. Sessye trybunalskie ranne o godzinie 7 zaczynać się mają porą zimową, a o osmej porą letnią, a wieczorne naydaley o trzeciej godzinie. Komplet osob sześć z Marszałkiem formuią. Illacye po dekrecie przeczytanym we dwa lub trzy dni czynione nie wolne, pod karą 1,000 grzyw. i 4 niedziel wieży. Dekret przeistoczony przez illacyą, nullitati subiacet. Listy instancyonalne do Trybunału pod 1,000 grzyw. na piszącego i na rekomendującego, zabraniaią się. Z pod iednego wpisu, iedna tylko kondemnata otrzymać się może, pod nieważnością drugich, i karą 1000 grzywien. Po wotowaniu iednym iudicatum stać ma; proszący zaś Deputat o drugie vota, Marszałek eo ipso do trzecich sekretnych przystąpi. Dekreta in triduo czytane będą. Deputaci duchowni i świeccy sine consensu stubae i wyraźnego na piśmie pozwolenia absentować się nie mogą; a wyjeżdżający za pozwoleniem, zapisywani w feryarzu będą. Deputat sędzić nie może, pokąd kondemnata na sobie otrzymaney nie zaspokoi, które tylko osobiście lub przez specyalnych plenipotentow zarzucione będą. Kondemnata na wojewodztwie, funkcyi poselskiej i deputackiej ani iurydykcyi grodzkiej nie szkodzi. Wiedzący o kondemnacie i przysięgający nie tylko pro perjurio sądzony będzie, ale i vocem activam et passivam na zawsze traci. Gdyby dla processow, kompletu w Trybunale być nie mogło, WW. Wojewodowie lub Kasztelanowie na nowe Seymiki uniwersaly wydadzą. Kapituła zaś pod kondemnata będąca drugą ostrzeże, aby elekcyą złożyła, z czego wymawiać się pod karą 2,000 grzyw. nie ma. Konst. r. 1726 o niezieżdżaniu się na re-assumpcyą Trybunałow Ministrow Pacis et Belli re-assumowana, i forum o to na Sądach Seymowych. (Masz także podobny dla Konsyliarzew Rady zakaz w Konst. r. 1775, v. VIII, f. 98, tit. Ustanowienie Rady, art. 2, puncto Konsyliarze). Deputat dobr pod czas funkcyi nabywający lub przedający, traci dobra i 2,000 grzywien delatorowi przepada i wieży 12 niedziel siedzieć ma. Ustępy in extenuationem czasu dawane być nie mają, a proszący o niego przyczynę ma dać słuszną. Inkwizycye, kondescensye, kommissyie, exekucye, nie przez Deputatow, ale przez Urząd Ziemiński lub Grodzki czynić się mają. Ziemstwo w sprawie swey Trybunałowi assystujące, na ustęp iść obligowane. Deputat w sprawie Ziemstwa i Grodu własnego, lub przy-pozwany, votum nie ma i na ustęp wychodzić powinien. Deputaci duchowni tylko do regestrow swych duchownych i taktowego należą, pod czas ustępu zostają się. Z mieysce sub poena abjudicationis w czasie wotow ruszać się nie mają, a z pacyentow nikt w czasie ustępu wpuszczony nie będzie. Na też	Ustępy. Trzeźwość. Wotow podpisane. Oppositio unius. Ustępy Deputata. Komplet i absentia. Ex officia. Sprawy mieyskie. Dowoz wiktuałow. Wyjazd Deputatow. Deputat powrotnie. Tychże sprawy. Sprawa zaczęta. Rokt. Palestra. Tumulty. Indukty. Nabycio dobr przez Palestre; i officia executiva.
Komplet. Illacye.		
Listy instancyonalne.		
Kondemn. Indicata.		
Absentia Deputat.		
Dep. pod Kondem.		
Kond. na wdztwie.		
Brak komp. dla kondemnat.		
Kapituła pod proces.		
Reassumpc. Trybunału.		
Nabycie dobr lub przedaż przez Deputata. Ustępy.		
Inkwizycye. Kondescen. Kommissyie. Exekucye.		
Ustępy Ziemstwa.		
Excepca regestrow dla Deputat. duchownych		
Pacyenci		

syi lub transfuzyi na dobra sub lite będące nabywać nie ma, a strona czyniąca cessyą 6 niedziel wieży i 2,000 grzywien karze podlega. W iedney sprawie pomniejszy dwóch a w większej trzech tylko Patronów stawąć ma, sub poena 1,000 grzywien; stron depaktować Palestra nie będzie; a miserabilibus patrocinari gratis obligatur. Odchodzący od kratak z feryarza wymazani będą, i ex caetu Palestry wypadną; a herszt 1,000 grzywien zapłaci, i 6 niedziel wieży wysiedzi. Palestrant opuszczający patronizacyą, dopiero w lat 4, a podług prawa r. 1775 w lat 6 Deputatem obrany być może. Żadna sprawa ex cruda citatione, procz taktów, w Trybunale sądzona nie będzie pod karą 500 grzywien in evocantem. Evocans zaś extra provinciam 1,000 grzyw. zapłaci. Trybunały w sprawy Sądów Szymowych Kommissyi Skarb. i Woyskowej, Zadworne, Marszałkowskie sub nullitate dekretow et poenalitate in evocantes extra provinciam wdawać się nie będą. Appellacye od Grodow lub Ziemstw, tylko a definitiva przyimowane być mogą. W sprawach pro relevatione decretorum, Trybunały do Ziemstw i Grodow remiss czynić nie mają. Iako i w innych sprawach remissy motu Iudicii, procz gdyby się strony na nie pisały, tolluntur. Rozpisy na kondescencyach z obojętnych dowodow i probacyi, nie podpadają w Trybunale ukaranii; gdy zaś rozpisy w brew przeciwne dokumentom, inkwizycyom lub regule dekretu trybunalskiego pokażą się, karane być mają, albo gdy się rozpisy stanie in puncto terminu satisfakcyi. *Vide tit.* Sądy o rozpisach. — Spraw granicznych in prima instantia w Ziemstwie nie rozsądzonych, Trybunały sędzić nie mogą, ale po appellacyi od kondescensoryalnego dekretu, Trybunał albo dekret potwierdza, albo Podkomorzego a nie Komornika na grunt zeszele, który gdy approbuie pierwszy dekret, iuz wzruszony być nie może. Procz expressy feriarum we wszystkich aktach, dni miesiąca i roku zapisowane będą. Dwa dekreta trybunalskie ex seriis partium controversiis decydujące, wzruszone być nie mogą, iako i te w ktorzych akceptacya zaszła. In casu noviter repertorum documentorum, strona uda się do Ziemstwa, ktore rozpoznawszy, że dokumenta pokładane rem evincunt, zaprzysiędz ie każe, iako nie byly circa communicationem wiadome i utaione, a potym sprawa in integrum restituetur a iudicatum niewzruszenie trwać będzie sub rigore cztrech niedziel wieży i 1,000 grzywien. Deputat corruptus w Sądach Relacyinych odpowie, a convictus, abjudicationi perpetuae ab omni officio et activitate podlega: pod tęż karę, temere objięciens podciągniony. Komendant Trybunałowi assystujący, subordynacyą temuż czynić ma. Aresztowany nawet być może, ale sędzenie iego Kommissyi

Woyskowej należy: *Konst.* 1768, v. VII, f. 678, et sequ. tit. Złączenie.

NB. *Że pod tym tytułem wiele szczególnych w r. 1768 umieszczono praw, przeto te do przyzwolonych odesłane tytułow. Dla tego obacz tytuły: Deputat. Sądy Ziemskie i Grodzkie. Patron. Pisarz etc.*

Poprawy ordynacyi Trybunału Koron. roku 1768 podług prawa r. 1775.

Trybunał Koron. do dawnych siedlisk Piotrkowa i Lublina wrocony: w Piotrkowie 1 Septembris zacnie się, a w sobotę przed niedzielą kwietnią zakończy się. W Lublinie w poniedziałek po niedzieli przewodniej otworzy się, a w wigilią S. Tomasza skończy się. Elekcy Deputatow 15 Iulii podług porządku r. 1768 złożona będzie, to iest: wojewodztwo Krakowskie w Proszowiczach, Poznańskie w Poznaniu, Kaliskie w Kaliszu, Gnieźnieńskie w Gnieźnie, wojewodztwo Sandomierskie w Opatowie, Sieradzkie dwa razy z wojewodztwa, trzeci raz z ziemi Wieluńskiej w Piotrkowie; wojewodztwa Łęczyckie, Brzeskie Kuiawskie z Inowrocławskim, Kiiowskie, na miejscach r. 1768 oznaczonych. Ziemia Chełmska z powiatem Krasnostawskim, alternatą w Chełmie; wojewodztwa Wołyńskie, Podolskie, Lubelskie, alternatą z ziemią Łukowską, ziemia Dobrzyńska z wojewodztwem Płockim, ziemie wdztwa Mazowieckiego alternatą; wdztwa Podlaskie, Rawskie, Braclawskie i Czerniechowskie, na miejscach r. 1768 przepisanych po jednemu Deputacie obiorą. Deputatow Duchownych tylko 9 być ma, to iest: z Kapituły Gnieźnieńskiej, Krakowsk. Kuiawsk. Poznańsk. Płockiej, Łuckiej, Chełmskiej, Kiiowskiej, Kamienieckiej. Każda tegoż dnia 15 Iulii Deputata obierze. Co się elekcyi Marszałka tyce per secreta vota prawo r. 1726, a co do autentykow o elekcyi prawney Deputata, prawo r. 1768 zachowuie się. Względem zasiadania wszyscy Deputaci obligantur podług konst. roku 1729. Regestrow liczb, aby r. 1768 opisana zachowana była warowano: to iest na kadencyi Piotrkowskiej pierwszego roku registr wdztwa Poznań. a 1ma Septembris ad 15 Octobris, Kaliskiego i Gniezn. a 15 Octobris ad ultimam Novembris, Sieradzkiego z Wieluńską ziemią, a 1ma Decembris ad 15 Ianuarii. Łęczyckiego, a 15 Ianuar. ad 20 Febr., a od 20 Febr. aż do linity registra caasar. remissarum, contuncialium, processum majoris provinciae, suspensionum, paritatis votorum, Trybunałow przeszłych Wielko-Polskich sędzić się będą. Tamże drugiego roku registr wdztw Brzeskiego Kuiawskiego z Inowrocławskim, a 1ma Septembris ad 10 Octobris, Płockiego z ziemią Dobrzyńską a 10 Octobris ad ultim. Novembris, Mazowieckiego a 1ma De-

Kadencye.

Elekcye Deputatow.

Mieysce na Seymki.

Deputaci Duchowni.

Elekcy Marszałka.

Porządek regestrow.

cembris ad ultim. Ianuarii, Rawskiego a 1ma Febr. ad 5 Martii, a 5 Martii ad dominicam Palmar. czyli limity, te co i pierwszego roku registra. Na kadencyi Lubelskiej pierwszego roku: regestr wdztwa Krakowsk. od reassumpeyi ad ultim. Maji, Sandomirskiego a 1ma Iunii ad 15 Iulii, Kiiowskiego a 15 Iulii ad ultimam Augusti, Ruskiego z ziemią Chełmską i powiatem Krasnostawskim a 1ma Septembris ad 12 ejusd. Reg. ordynacyi Zamoyskiej a 12 Septembris ad 19 ejusd. Wołyńskiego a die 19 Septembris ad ultim. Octobris. Zaś od pierwszego Listopada, do limity te registra Mało-Polskie, ktore w Trybunale Wielko-Polskim były brane. Tamże drugiego roku registra woiewodztwa Podolskiego od reassumpeyi ad ultim. Maji, Lubelskiego a 1ma Iunii ad 15 Iulii, Podlaskiego a 15 Iulii ad 5 Septembris, Braclawskiego a 5 Septembris ad 15 Octobris, Czerniechowskiego a 15 ad ultim. Octobris. Od 1 Listopada aż do limity, registra iako wyżej: *Konst. 1775, v. VIII, f. 167, tit. Trybunał Koronny.* — Przysięga Deputatow na miejscu elekcyi. *Ibidem.* — Inne puncta praw r. 1768 i 1726 o Trybunałach stwierdzają się. *Ibidem.* — Pensye dla Sędziow Trybunalskich prawem r. 1768 naznaczone, stwierdzają się. (Prawem zaś r. 1776 tymże skrzynka powrocona. Marszałkowi atoli 20,000 zł. a Prezydentowi 10,000 zł. pensyi zachowano: *Konst. 1776, v. VIII, f. 891, tit. Tabella*). Każdy Deputat 6 miesięcy siedzieć przy Trybunale obligowany. Z przysięgi deputackiej, iako się o funkcyje nie starali, artykuł wyrzucony: *Konst. 1775, v. VIII, f. 172, tit. Sędziowie.*

Przysięga Deputatow.

Pensye.

Skrzynka.

Pisarze.

Pisarze Ziemscy, Lubelski i Piotrkowski, od pisania dekretow uwolnieni, a woiewodztwom osobnych Pisarzow do piora trybunalskiego na registra własne obierani na Seymikach Deputackich nakazano. Tamże Palestra Trybunalska, zaraz po wyściu z Palestry capax omnium functionum declaratur. *Ibidem.*

Plura o Pisarzach vide tit. Pisarz.

Trybunały remiss do Grodow dopuszczać nie będą, nawet w sprawach od Grodow zaapelowanych, ale do Ziemstwa odeszłą. *Ibidem, f. 283, tit. Przyspieszenie.*

Prawa Litewskie.

Trybunał Lit. sprawy ante definitivum do siebie zaappellowane, ad forum competens odsyłać ma: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 183, tit. Sprawiedliwość.*

Ordynacya Trybunału W. X. Lit. i reformy niektore w Sądach primae instantiae.

Czas reassumpeyi Trybunału.

1) Czas sądzenia Trybunałow 20 niedzielny, czterema niedzielami powiększony: to jest od pierwszego poniedziałku po S. Stanisława. Kadencya Wileń. przez niedz. 22, a ka-

dencya Ruska w Mińsku lub Nowogrodku alternatą tyleż sądzić się miała. (*O odmianie tych kadencyi, i miejsce sądzenia, masz niżej pod rokiem 1775*). Woiewodztwa po 2 Deputatow kredensuią, a Xięstwo Żmudz. 4, to jest po 2 na obydwie kadencye. Marszałek od kadencyi Wileń. Deputatow obrany, na obydwu kadencyach zasiada. Pioro nie Pisarze Ziemscy, ale Deputaci per turnum woiewodztw trzymać mają, praevio juramento. Po kadencyi, akta Pisarzowi Ziem. miejsca, oddać obligantur. Podskarbiowie Trybunałow na każdej kadencyi obierani być powinni: *vide Konst. Lit. Seymu Cor. v. VII, f. 390, tit. Opisanie, nro 6.*

Liczba Deputatow.

Marszałka Elekcyi. Pisarze.

2) Trybunał Duchowny dotąd we wtorki sądzony, po skończonym Ziemskim przez niedz. 6 sądzić się ma. Marszałek 6 Deputatow Swieckich wyznacza, a Kapituła Wileńska 3, Żmudzka 2, Smoleńska 1. (Dziś Kapituła Wileńska 4 Deputata za Smoleńskiego nominuje: o czym *vide tit. Deputat*). Ci Deputaci obierają z pomiędzy siebie Marszałka Swieckiego, spraw sobie nie należących sądzić nie mają, oprócz w konst. r. 1726 przepisanych. Paritatis dekreta na drugi Trybunał odsyłać powinni. Evocans do tego forum 200 grzyw. płaci parti, et Iudicio per medium; teyże karze podlega, i dekret evocatorie otrzymujący. Palestrant zaś w takowej sprawie stawający, dwuch niedziel więzy karze podpadnie. Substytucya Sędziow zabroniona sub adjudicatione. Pioro Pisarzowi Trybunalskiemu skończoney kadencyi należy. *Ibidem, f. 391, tit. Trybunał, nro 7.*

Tryb. Duchowny.

3) Trybunał Skarbowy zniesiony, z przełaniem władzy jego na Kommissyą Skarbową Litew. Kommissarzom Inflantekim miejsce w Kommissyi tey, wraz z salarium warowane: i że do spraw Inflantekich, niegdys Trybunałowi Skarbowemu własnych, należą, deklarowano. Toż o Pisarzach Skarbowych Lit. rozumieć się ma. *Ibidem, f. 392, tit. Zniesienie, nro 8.*

Tryb. Skarbowy.

4) Trybunał Ziem. Lit. same sprawy appellacyne, a finali iudicatio Ziemstw lub Grodow; item o kontrawencyą oczywistego dekretem trybunalskim, także sprawy paritatis votorum sądzić ma. Nadto sprawy sukcesyine o aktorstwo, tudzież o forum dobr w różnych woiewodztwach leżących: gdzie Trybunały, nie wchodząc in cognitionem spraw, subsellium udeterminują, salva appellatione a definitiva sententia. Strony w Ziemstwach i Grodach, po dwóch lub jednym kontumacyinym dekrecie, nie do Trybunału, ale do tychże Sądow, dla otrzymania oczywistego lub ostatniego in contumaciam dekretu udadzą się, salva appellatione do Trybunału. Nie czyniący appellacyi od dekretu oczywistego primae instantiae, a satysfakcyi nie dający, w Ziemstwach i Grodach praecisa appellatione odpowiedzą, i penom kon-

Sprawy Trybun. Lit. własne.

trawencyjnym 6 niedziel więzy, i 100 kop, z powrocciem expensy popadną, *Ibidem, tit. Trybunał, nro 9.*

Appellacy-
sch.

5) Appellacye a minoribus Subselliis post latam tylko sententiam czynić wolno: co i o Sądach Podkomorskich rozumie się. Appellujący podaje in scripto Sądowi punkta in ordine appellacyi, czy to od wszystkich, czy od iedney kategorii, z podpisem swym lub plenipotenta; Sąd zaś appellacyi odmówić nie może. In casu appellacyi od niektórych tylko kategorii, inne niewzruszone zostaną, i Trybunał w rozpoznanie ich nie wda się. Malitiose appellans 100 kop stronie, tyleż Sądowi a quo, zapłacić, tudzież karze więzy niedziel 6 i refusioni damnorum podpada. Deliberacya trzydniowa in ordine appellacyi stronie ostrzega się, iako i wydanie z Kancellaryi decyzyi. Także dekreta ziemskie i grodzkie in principali ferowane, z kontrowersyami i żalobami wydane być mają przez Kancellaryą: *f. 393, tit. O appellacyach, nro 10.*

Exekucya
dekretow.

6) Strona jure vincens, w sprawach liquidum debiti, exemptionis, objectae ignobilitatis, o zbiegłych poddanych, wiolencye, inwazye, i tym podobnych rokiem zawitym sądzących się, otrzymawszy dekret kontumacyiny i exekucyą; a w sprawach sukcesyinych, tudzież i o dziedzictwo dobr, o kognicyą między prawami, o aktorstwo gruntow etc. po dwoch exekucyach za trzecim kontumacyjnym dekretem; a po pierwszym trybunalskim kontumacyjnym z appellacyi dekrecie, do podania dobr cum forti executione, et mota nobilitate quovis tempore przystąpić może. Urzędnik exekucyjny praevius innotescentiis na niedz. 4 tentować ma objęcia; a gdy go strona nie dopuści, odiedzie; zaś na dowod kontrawencyi, parti actoreae testimoniales dać tenetur. Toż powtornie bez wszelkiego obwieszczenia uczyni i testimoniales wyda. Strona zaś zapożywa sprzeciwną do Sądu, w którym dekret wypadł; ten nie wchodząc in principale, za kontrawencyą, po 200 kop, za każdy zaiazd nie dopuszczony, per medium Iudicio, z karą więzy 6 niedziel skaże. De novo kondemnować się dopuszczających, Sąd omni activitate carentes ogłosi, którym i gleytow Kancellarye wydawać nie będą. Dobra zaś jure victa, non attentata appellatione, objęte przez Urzędy zostaną. Urzędy parti convictae faventes, karze niedz. 6 więzy, i refusioni damnorum subjacent. Inkwizycye i exekucye Sądow Ziemskich i Grodzkich, nawet obcych wojewodztw Urzędniczy czynić mogą. Ciż ad actus executionis po innotescencyach wydanych, indilate przystąpią: *f. 394, tit. Exekucya, nro 11.*

Warowanie
loci standi.

7) Warowanie loci standi na kondemnaty trybunalskie, w Trybunale iedneyże repartycy; skarbowe w Kommis. Skarb.; fori compositi, w Trybunale Duchownym; ziemskie, w Ziemstwach, grodzkie po Grodach zabezpieczone:

secus, pro irritis deklarowane. Toż się rozumie o kondemnatach, na Deputatow wypadłych, ktorzy nie w czasie rugow, ale in foro actoratus warować sobie mają securitatem loci standi: *f. 396, tit. Warowanie, nro 12.*

8) Dylacye wszelkie abrogantur: procz kognicyi spraw, munimentow, i godziny iedney; to iest: w sprawach sukcesyinych, o dziedzictwo, kognicyą praw, dyfferencyą gruntow etc. na pierwszym terminie kopia spraw, na drugim munimenta specificata, sub juramento. Godzina zaś iedna in causis simplicium injuriarum, pozwolone będą. A zamiast spraw dylacyjnych w trzech ostatnich tygodniach sprawy oczywiste Trybunały sądzić mają. W sprawach exemptionum, expulsionum, pupillorum, in causis facti, i o zbiegłych poddanych, Sąd a reinductione zaczynać ma, excepta sola dilatione copiarum, in spatio reinductionis, calculationis, inquisitionis, reddendarum, — expulso, iako i nie dowodzący iey, 6 niedziel więzy siedzieć będzie: a Sąd pen takowych ani przedłużać, ani darować prawa nie ma. W sprawach o poddanych, ktore w Grodach bez appellacyi skończą się; in prima instantia kopie spraw cum statutione; in causis exemptionum, inekwitacya; a in causis facti, inkwizycye nakazane będą. *Ibidem, tit. Dylacye, nro 13.*

O dylacyach

9) Beneficium obmowy zachowane podług prawa. Senator, Minister, Poseł na Sejmie nie będący, a obmową zasłaniający się, 6 niedziel więzy siedzieć ma. Dla czego każdy z Senatorow praesentiam suam, testimonio Marszałkow Lit. lub in absentia tych, Koron., a PP. Posłowie Marszałka Seymowego świadectwem, testari mają. Obmowa in causis exemptionum, expulsionum, inscriptionum nie waży; ale przez plenipotenta odpowie strona. Termin obmowy dla Posła, koniec Seymu, a dla Deputatow koniec Trybunału. Taż obmowa w Sądach Asses. W. X. Lit. Senatorom i Posłom nie służy, gdy Sejm tam gdzie i Assessorya. Aktoraty z obmow extra ordinem wołane być mają. Toż i w sprawach, w ktorzych godzina dylacyi pozwolona, dzieie się. Obmowa contra Iudicem zanesiona, pozbawia go zasiadania: *f. 397, tit. O obmowach, nro 14.*

O obmowach

10) Porządek i czas wołania rejestrow w Trybun. Lit. 1, appellacionum: w tym sprawy z appellacyi od Ziemskich, Podkomorskich i Grodzkich Sądow, i dekreta paritatis dawniejszych Trybunałow umieszczono; 2, sprzeciwięstwa: do tego sprawy kontrawencyjne trybunalskim dekretem post appellationem wypadłym, i tych, ktorzy appellacyą zanoszą, kondemnować daią się, należą; 3, Officii, contra negligentes Officiales Terrestres lub Castrensens, ad instantiam Instigatoris (o czym masz dokladniey sub anno 1766 i 1776); 4, incarcerationum, a do tego samych kryminalistow obecnych sprawy

Registra
spraw.

odesłane: inne zaś pod karą na aktora 6 niedziel wieży, a dwóch niedziel na Palestę, którzyby w nich stawali, in foro competenti rozsądzą się. Incarcerans szlacheica niewinnie, 6 niedziel wieży in fundo, a pro illusionie Sądów niedz. 6 wieży cywilney, z nawiązką sowitą i powrocciem expens przepada; 5, taktowy: w nim tylko sprawy violatae auctoritatis et securitatis, Trybunału, i osob sędziowskich o milę od miejsca Trybunału; także i o excessa tam popełnione, umieszczono. Czas zaś ich sądenia nawet in tractu sprawy oczywistej, wolny.

Aktoraty z rejestrow, mają tak być wołane, aby po odsądzonej oczywistej sprawie z rejestru appellationum, registr sprzeciwieństwa był wzięty; z którego po odsądzeniu iedney oczywistej, następujące registra brać się mają. Wpis w nieprzyzwoitym rejestrze i nieporządnie uczyniony i wołany, nullitate iudicati et eliminationem ściąga; na co Marszałkowie baczyć będą; a utrzymującego tak illegitime otrzymane dekreta, 6 niedzielami wieży cywil. cum refusione damnorum ukarzą.

Sprawy pozostałe z wpisów dawnych, na następnej kadencji wołane być mają; a nowe pod liczbą dopisywane, których Marszałek nie odsądzisz dawniejszych, wołać nie dopuści; co się i o obmowach rozumie. Pisarzowie wokandę aktoratów przy końcu kadencji aktykować obligantur. Widymusy i ich excerpta, wolne stronom sine solutione. Wyinowanie z rejestrow kart, odmiana tychże, i na nowe oprawa favore przyiacioli, UU. Pisarzom i Regentom sub poena abjudicationis et refusione damnorum zakazane. Dla Trybunału Duchownego dawne registra utrzymywane; vocanda ich methodo dla Trybunału Głównego przepisana, i temu służy.

Za wpisy żadney solucyi UU. Pisarze nud solucyą r. 1726 przepisana, sub relegatione od funkcyi, brać nie będą. *Ibidem*, f. 398, tit. Registra, nro 15.

O rejestrach ziemskich i grodzkich, *vide tit.* Sądy Ziemskie.

Appellacye a minori Subsello w sprawach 500 zł. nie przenoszących dopuszczona nie będzie. *Ibidem*, f. 401, tit. O sprawach, nro 17.

O Deputatach, *vide tit.* Deputat.

11) Wniesienie wszelkie procz stałych akcyi, przed przywołaniem sprawy, sub nullitate iudicator. i karą 6 niedziel wieży na stronę, i Patrona ex termino tacto, w wszelkich Sądach abrogowane. Processa mają być inscripto Kancellaryi podane. Tamże listy zaręczne Sądowi Ziemskiemu i Grodzkiemu warują się. *Ibidem*, f. 402, tit. Wniesienie, nro 19.

12) Lucra od Trybunału nad przepis prawa r. 1726 wymuszane nie będą, salva secus ad citatione na przyszły Trybunał stronom Pod-

skarbach Trybunałskich o extorsyą. UU. Sukkollektorowie kwity dawać mają odbierając kopy, z wyrażeniem qualitatıs lucrorum pod karą 2 niedziel wieży. *Ibidem*, f. 403, tit. Dochody, nro 20.

13) Dochody Ziemskich i Grodzkich Sędziów, podług teyże konst. r. 1726 regulowane być mają. *Ibidem*, f. 404, tit. O dochodach, nro 21.

14) Kancellarye Trybunałskie same decyzje sądowe przez Regentow czytać, i stronom wydawać mają; a obszerniejsze z żalobami i kontrowersyami dekreta w stancyach układać będą. Stronica iedna arkusza 30 wierszow strictiori caractere, sub poenis zamykać ma. UU. Regenci spraw promowować nie mogą. Tych tylko trzech Pisarz Trybunałski kreować będzie, viros capaces et non notatos. *Ibidem*, tit. O Kancellaryi, nro 22.

15) Kondemnaty na Woiewodach i Starostach Sądowych otrzymane, activitatem Urzędow ich nie tamują. Ciż Urzędnikow swych gratis instalować powinni. A woiewodztwa viros idoneos obierać będą. Woiewodowie i Starostowie, procz Podstarosty, trzech Sędziow kreują. In absentia dwóch, Pisarz zasiada, i z Podstarostą paritatis vota rozwiązuje, a gdy sam ma sprawę, piro ostatniemu Sędziemu należy. *Ibidem*, f. 405, tit. O kondemnatach, nro 23.

16) Dekreta oczywiste trybunałskie, czyli exseriis partium controversiis, oraz polubowne, za niewzruszone deklarowano. Item, dekreta Kasztelanow, Marszałkow, Starostow, z Kommissarzami w remissowych sprawach, iako i dekreta ziemskie z grodzkimi bez appellacyi, także podkomorskie z remiss ziemskich lub trybunałskich, przez nikogo podnoszone nie będą; i Urzędy iudicata takowe, sub poenis statutu exekwować obligowani. *Ibidem*, tit. De valore, nro 24.

17) Dekreta kondyktowe zniesione. *Ibidem*, f. 406, tit. O dekretach.

18) UU. Patronowie, nobiles possessionati po wszystkich Subselliach, być powinni (*obacz tit.* Patron, *modyfikacyą tego prawa*). W iedney sprawie dwóch tylko stawać może. Laedens stronę Patron, abjudicationi podlega. Produkta i repliki, na piśmie podawać Sądowi, obligantur. Po stancyach korupcyi Sędziom roznosić, iako i UU. Attendenci, nie będą. *Ibidem*, tit. O Patronach, nro 26.

19) Akta wszelkie każdemu wolne, i porządnie trzymane będą: archiva po ziemstwach, woiewodztwach, w Grodach, Starostowie wymurują. Dokumenta dotąd przyznane w Grodach, a do ziemstwa nie przeniesione, walor swoy mieć mają. *Ibidem*, f. 407, tit. O xięgach, nro 27.

20) W aktach Magdeburских, tranzakcyeczynie Szlachcie zabroniono; i te aby rownie iak Ziemskie porządnie trzymane były, zalecono. *Ibidem*, tit. O Magdeburyach, nro 28.

Dochody
Ziemskie
i Grodzkie.

Kancellarye
Tryb. Regenci
teyże.

O kondem.
installacyl
Urzędnikow
Sądowych.

Ważność de-
kretow try-
bunałskich.

Dekr. Kon-
dyktowe.

Patronowie.

Akta Tryb.
Ziemskie
i Grodzkie:
tudzież Ar-
chiva. Doku-
menta.

Akta Mag-
deburskie.

Wołanie
wpisow.

Wpisy na
kadencyi po-
zostałe.

Registra
Trybunału
Duchown.

Iura Cancellaryae.

Appellacye
a minore
Subsello.

Wniesienia.

Processa.

Listy zarę-
czne.

Iura Tryb.

O Woźnych, *vide tit. Woźny.*

O zbiegłych poddanych sprawach, *vide tit. Pod-dani.*

Gleyty.

21) Gleyty z kancelaryi Koron. wychodzące, a nie aktykowane robur suum nie mają. *Ibidem, tit. O gleytach.*

In religio dawne prawa i statuta tey ordynacyi nie przeciwnie approbantur: *Konst. Lit. Seymu Cor. 1764, v. VII, f. 390, tit. Opisanie.*

Konstytucya Seymu Cor. r. 1764, o appellacyach approbowana, nadto dodano: iż winy appellacyjne decretorie na stronę appellacyi stanowią być mają: korey czy więźa siedzieć, czy kopy płacić wolno. Item forum za tumulty na Seymikach, w Trybunale pozwolone: idque ex termino tacto: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 534, tit. O appellacyach.*

Pioro Deputaci per turnum na kadencyach trzymać mają, to jest: na kadencyi Wileńskiej Iszy, Deputat Wileński; na Ruskiej Iszy Nowogrodzki. UU. Pisarze, Ziemi Miński do Nowogrodka, a Nowogrodzki do Mińska dla alternaty registra aktorów przysyłać byli obligowani. *Ibidem, tit. Objaśnienie.*

Regestr officii na niedbałych Urzędników Ziemskich i Grodzkich W. X. Lit. w Trybunale warowany, i więźa na nich cywilna przepisana, przez czas tak długi, jaki w Sądach opisać: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 535, tit. Registr.* — Z tegoż rejestru de abusu iakiegokolwiek Urzędu sędzić się pozwolono. (*Obacz explikacyą abusus officii: Konst. Lit. 1776, v. VIII, f. 938, tit. Objaśnienie, gdzie tylko nie ziechanie na kadencye sądowe, nie zachowanie ordynacyi sądowych, nie sprawienie się według prawa za dekretami executionum, pro abusu officii deklarowano.*)

Przepis względem warty trybunalskiej i więźniów przesyłania z jednej na drugą kadencyą. *Ibidem, tit. Przesyłanie.*

Artykuły względem Trybunałów W. X. Lit. żadnym prawem obalone być nie mają, a te które niedotknięte, podług statutu i konstytucyi W. X. Lit. tłumaczone będą. *Ibidem.*

Trybunały W. X. Lit. i inne Subsellia ultimae instantiae wykraczające w przypadkach prawem r. 1775 de denegato iudicio, corruptione, oppressione civis liberi, perjurio, opisanych, w Sądach Seymowych odpowiadać nie mają. Hoc praecauto, że zaskarżenie Sędziego, non invalidat dekretu ultimae instantiae oczywiście, tylko się tyczeć ma poenalitatem personae: *Konst. Koron. 1775, v. VIII, f. 116, tit. Objaśnienie.*

Repartycje i kadencye Trybunału Litewskiego podług prawa r. 1775.

Woiewodztwa do repartyey Lit. Trybunału Głównego należące, są: woiewodztwo Wileńskie, powiaty: Oszmiański, Wilkomirski, Brasławski, woiewodztwo Trockie, powiaty: Kowieński, Upitski, Xięstwo Żmudzkie, woiewodztwo Smoleńskie, powiat Starodubowski, wo-

iewodztwo Połockie, powiat Orszański. Do repartyey Ruskiej należą, powiaty: Lidzki, Grodzieński, woiewodztwo Nowogrodzkie, powiaty: Slonimski, Wołkowyjski, woiewodztwo Brzeskie Lit., powiat Piński, woiewodztwo Mińskie, powiaty: Mozyrski, Rzeczycki. Dla repartyey Lit. miasto Wilno, dla Ruskiej Grodno z uchyleniem alternat, naznaczone. Kadencya Wileńska a die 15 9bris ad 15 Aprilis; Grodzieńska a die 1ma Maj, ad ultimam 7bris, sędzić się będą: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 617, tit. Repartyce.*

Trybunał Duchowny a die 15 8bris w Wilnie niedziel 6 sędzić się ma. *Ibidem.* — Inne przepisy względem Trybunału in toto zachowane. *Ibidem.*

Tytuły.

Tytuły Xiążąt, Hrabiów, Margrabiów etc. nie mają przytłumiać równości szlacheckiej: *Art. Pact. Conv. 1764, v. VII, f. 200, § Liberis suffragiis.*

Przyznanie tytułu Carom Rossyjskim *caley Rossyi*, na fundamencie ratyfikacyi noty Ministrow Imperatorowej Imci Katarzyny II: *Konf. Gen. Kor. v. VII, f. 22, tit. Względem.* — Potwierdzenie zaś tego tytułu masz w akcie elekcyi: *Konst. 1764, v. VII, f. 196, tit. Ratyfikacya.*

Podobnież tytuł *Krola Fryderykowi Krolowi Pruskiemu od Rzeplitey* przyznany: *Konf. Gen. Koron. v. VII, f. 23, tit. Co do tytułu, et f. 108, tit. Ratyfikacya.*

Braci rodzonym *Najiaśń. Stanisława Augusta*, to jest: *Kazimierzowi Podkomoizemu Koron., Iędrzeiowi Staroście Ryckiemu i ich sukcesorom, tudzież Michałowi Opatowi Czerwińskiemu, a dziś Biskupowi Plockiemu, Poniatowskiemu*, tytuł Xiążęcy nadany: *Seym Coron. 1764, v. VII, f. 364, tit. Dom nasz Krolewski.*

Przyznanie Xiążęcego tytułu *WW. UU. Sapiehom* dla obojey płci, z ostrzeżeniem że ten równości szlacheckiej szkodzić nie ma: *Konst. 1768, v. VII, f. 811, tit. Potwierdzenie.*

Xiążętom państwa Rzymskiego w Polsce i na wzajem Polskim w państwie Rzymskim, tytuł Xiążęcy warowany non praecjudicando równości szlacheckiej: *Konst. 1775, v. VIII, f. 180, tit. Deklaracya.*

UU. *Adamowi Łodzia Ponińskiemu Marszałkowi Konfederacyi Generalney Koronney, oraz bratu jego Ur. Kalixtowi Ponińskiemu, una cum successoribus*, tytuł Xiążęcy nadany. *Ibidem, f. 210, tit. Nadanie.*

Xiążętom *Massalskim* z dawnych *Kn'aziów Lit. pechodzącym*, tytuł Xiążąt przyznano, i dyploma pod pieczęciami *bojga Narodow Kancellaryi* wydać nakazano: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 655, tit. Wydanie.*

Urzędy i Urzędnicy.

Prawa i zwyczaje w rozdawaniu wszelkich

- urzędów od poprzedników Nayiaśn. Stanisława Augusta umowione z Rzeplitą, na nowo zabezpieczone: *Art. Pact. Conv. 1764, v. VII, f. 201, § W* rozdawaniu.
- Urzędy i honory przed Elekcją gdyby obiecane były od Nayiaśn. Stan. Augusta, nullitati podane. *Ibidem, § Żeby.* — I. K. Mć Stanisław August przy konferowaniu honorów i beneficiorum utriusque ritus, żadnych prywatnych iuramentów i submissi przyrzekł nie wyciągać. *Ibidem.* — Deklarował tamże I. K. Mć nie pretendować żadnych za wakane pieniędzy offerencyi, pod utratą na ofiarującego wszelkiego urzędu, et incurrenda incapacitate ad omnia alia. *Ibidem, § Za honory.* — Urzędów wszelkich wakane solis bene meritis, terrigenis, catholicis nobilibus, aetate vigentibus, possessionatis, a w W. X. Lit. podług prawa co do krzesel, starostw grodowych, i urzędów cedere powinny. *Ibidem.*
- Ministeria Status w jednym domu, a dopieroż w jednej osobie mieszczono być nie mają. *Ibidem, § Także.*
- Incompatibilitas ta, względem Marszałkownstwa Nadw. obojga Narodów pro unica vice dispensowana: *Konst. 1775, v. VIII, f. 179, tit. Marszałkownstwa.*
- Urzędnicy na kondescencyach, następującym porządkiem siedzieć mają. Sędzia Ziemski, Podśęddek, i Pisarz, Podstarosta, Sędzia, i Pisarz Grodzki; i tylko turnus palatinatum, między Sędzią a Sędzią, Podśędkiem i Podśędkiem zachowa się: *Konf. Gener. Koron. 1764, v. VII, f. 64, tit. Ułatwienie.*
- Urzędy i godności wszelkie tak duchowne jako i świeckie raz oddane, odbierane być (chyba na Seymie per unanimitatem) nie mogą: *Trakt. 1768, v. VII, f. 597, tit. Akt, § 7.* — *O tymże masz in Pact. Conv. v. VII, f. 200, § To oraz.*
- Iurisdictiones subalternae w Trybunałach de male gesto officio odpowiadać mają. *Ibidem.*
- Porządek Urzędników większych i mniejszych obojga Narodów podług którego na funkcjach publicznych, i dworze I. K. Mć mieścić się powinni: *Konst. 1768, v. VII, f. 623, tit. Porządek.*
- Żadna osoba dwóch urzędów iurydycznych sub amissione onychże piastować nie ma: *Trakt. 1768, v. VII, f. 701, tit. Złączenie.*
- Urzędnicy starościńscy w przypadku nieposobności ziechania do Grodu Stsy, przed uproszonym Senatorem, lub pierwszym swej iurydykcyi Urzędnikiem przysięgać mają: *Konst. 1768, v. VII, f. 735, tit. O przysiędze.*
- O rozdawnictwie urzędów, biskupstw, wojewodztw, kasztelanii, Ministerystw, *vide tit. Rada.*
- Szlachcie Polskiej mającej po kordonach, Austriackim, Moskiewskim, i Pruskim possessyę, wolność i sprawowanie urzędów w Polsce otrzymanych zabezpieczona: *Traktat 1775, v. VIII, f. 51, art. 4, f. 66, art. 4, f. 75, art. 4.*
- ### Prawa szczególne.
- Ustanowienie Urzędników powiatu Raciążkiego miejsce dla nich po Urzędnikach ziemi Zawskrzyńskiej: *Konf. Gener. Koron. 1764, v. VII, f. 65, tit. Urzędy Raciążkie.*
- Ustawa Ziemstwa i Urzędników powiatu Radomskiego z wyznaczeniem powiatów do niego należących, to jest: Radomskiego, Opoczyńskiego, i Chęcińskiego. *Ibidem, f. 66, tit. Ustawa.*
- Opis porządku Urzędników województwa Sandomirskiego. *Ibidem, f. 70, tit. Obiaśnienie.*
- Województwu Wołyńskiemu urzędy mają być przydane, i to in pactis conv. zalecić kazano. *Ibidem, f. 70, tit. Urzędy.*
- Podkomorzowie, Żytomirski i Owrucki po Kiiowskim, tudzież Sędziowie, Podśędkowie, i Pisarze Ziemscy tychże powiatów po Kiiowskich na zjazdach publicznych mają mieć miejsce: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 354, tit. Ustawa.*
- Urzędy Sekretarzów WW. Świeckich w Koronie i Litwie kreowane. *Ibidem, f. 363, tit. Urzędy.* — Tamże Pisarzów W. Kor. trzech, ad normam Pisarzów Wielkich Lit. postanowiono. *Ibidem.*
- Nadanie urzędów Ziemsk. procz Podkomorskich i Sędziowskich, powiatom Szadkowskemu i Radomskiemu w województwie Sie radzkim; powiatowi Orłowskiemu w województwie Łęczyckim; powiatom Przedeckiemu, i Radziejowskiemu w województwie Brzeskim Kujawskim; powiatowi Rypińskiemu w ziemi Dobrzyńskiej; powiatowi Sierpskiemu w województwie Płockim; powiatowi Prasnyskiemu w ziemi Ciechanowskiej; powiatowi Gąbińskiemu w ziemi Gostyńskiej. *Ibidem, tit. Kasztelania Buska.*
- Nadanie Urzędników powiatom Bielskiemu w ziemi Rawskiej, Mszczonowskiemu w ziemi Sochaczew. exceptis electivis: *Konst. 1766, v. VII, f. 482, tit. Bēspieczęstwo.*
- Ziemstwo i Urzędnicy Ziemscy Gnieźnień. od Podkomorzego aż do Skarbnika kreowani, i miejsce dla nich po Urzędnikach Kaliskich naznaczone: *Konst. 1768, v. VII, f. 747, tit. Wojewoda Gnieźnieński.*
- Urzędy Sęstwa Ziem. Sochaczewskiego z Starostwem powiatowym Mszczonowskim pro compatilibus deklarowane i miejsce Starostom Mszczonowskim po Starostach Sochaczewskich przepisane: *Konst. 1775, v. VIII, f. 285, tit. Compatibilitas.*
- Generałom artylleryi i Generałom Inspektorom obojga Narodów po Oboźnych WW. między Urzędnikami Kor. miejsce nadane: *Konst. 1776, v. VIII, f. 850, tit. Powinność.*
- Wielebny Kustosz Koronny i UU. Regentowie Koron. za przywilejami Krolewskimi kre-

wani będą, i miejsce po Oboźnych Polnych między Urzędnikami mieć mają. *Ibidem*, f. 879, *tit.* Iuryzdykcyja.

Prawa Litewskie.

Urzędy Ziemskie i Grodzkie województwa Smoleńskiego i powiatu Starodubowsk. solis exulibus patriotis, lub dobra exulantskie trzymającym, a nie advenis dawane będą: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 186, *tit.* Seymiki.

Urzędnikiem Ziem. lat 23 skończonych nie mający, obrany być nie może: *Konst. Lit. Seymu Cor.* 1764, v. VII, f. 387, *tit.* Seymiki.

Urzędnik de abusu urzędu zapozwany i przekonany, w Trybunale W. X. Lit. ex registro officii na lat kilka lub na zawsze in privationem officii et activitatis ma być osądzony: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 535, *tit.* Registr.

Objaśnienie abusus officii masz w *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 938, *tit.* Objasnienie, a tu *tit.* Sądy Ziemskie, pod *prawnami Lit.*, i *tit.* Abusus.

Urzędnicy Ziemscy Lit. Marszałek, Podkomorzy, Chorąży, Sędziowie Ziemscy czterech, i Pisarz Ziemski (znosząc tytuł Podśędkow) pluralitate obierani będą po iednym kandydacie do każdego z tych urzędów: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 183, *tit.* Sądy Ziemskie.

Obrani Urzędnicy wspomnieni, przysięgę wykonają i iuryzdykcyją swoją zafundują, a Krol Imé electis privilegia non denegabit. *Ibidem*. — Ciż Urzędnicy dożywotnie funkcyje swe sprawować mają, lub ad ascensum na wyższy urząd. Powinni być bene nati i possessionati w tym województwie. Też reguły służą dla Urzędników Grodzkich, i Regentów tak Ziemskich, iako i Grodzkich, Sędziowie Ziemscy po Chorążym przed wojskiem miejsce mają. *Ibidem*.

Regentom Kancellaryi W. X. Lit. po Oboźnych Poln. miejsce naznaczono: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 935, *tit.* Deklaracya.

Plura vide pod tytułami szczególnemi Urzędów.

Waga, vide *tit.* Miara.

Wakanse.

Wakanse extra Comitia w 6 niedziel, a w czasie tych ante omnia rozdawane być mają: *Art. Pact. Conv.* v. VII, f. 202, § Wakanse.

Wakanse W. X. Lit. samym tylko obywatelom W. X. Lit. possessyonatom i zasłużonym sub nullitate obtentorum privilegiorum mają dostawać się: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 181, *tit.* Wakanse W. X. Lit.

O rozdawnictwie wakansow podług prawa r. 1775, *vide tit.* Rada.

Wexle.

Ustanowienie prawa wexlowego a to podług następujących opisow. — § 1, O wexlach.

1) Wexel iest karta ręczna ku zaspokoieniu dłużnika na pewny czas lub za pokazaniem oneyże. 2) Wexel powinien być kartą koniecznie ręczną. 3) Wexel dwoiaki: własny i osobisty, który przez autora wexlu zaspokaja się, i miejscowy czyli assygnowany albo trassowany, który przez wytkniętą w wexlu osobę zapłacony być ma. 4) Dający wexel nazywa się: trassant czyli trassujący. Komu służy wexel, remittent v. prezentant. Ten kto płaci wexel, trassat vel akceptant. 5) Wexlu formą: „W Warszawie, dnia 8 Listopada, tysięcznego, siedmsetnego, siedmdziesiątego czwartego r. czerwonych złotych sto trzy za miesiąc sześć od daty dzisiejszey zapłacić powinienem, za tym moim własnym iednym wexlem do rąk Imci Pana Dawida Mewiusza albo komu innemu za jego zleceniem, summę 103 czer. zł. obrączkowych, ktorey walor odebrałem. Ierzy Semproniusz. Akceptuję na mnie samego: Ierzy Semproniusz.“ 6) Gdyby ta forma uchybiona była, a dłużnik wyraził, iż się pod prawo wexlowe poddaie, karta przecież będzie wexlem. 7) Wexel może być przekazany drugiemu, a ten kto go przekazuje, zowie się indossant; ten na kogo przelany wexel, indossataryusz; przelewek zaś ten, indossacya, albo indossament, który dzieje się tą formą na inwolucie. Imé P. Pawłowi Roscyuszowi: walutę odebrałem: die 10 Listopada r. 1775. Dawid Mewiusz. 8) Indossacya ta potąd dziać się może, pokąd wexlu nie zapłaci trassant. — § 2. O protestach.

1) Przeciw własnym wexlom protestacye nie idą. 2) Przeciw trassowanym wexlom idą, a to: 1mo, jeżeli trassant wexlu nie akceptował; 2do, jeżeliby na terminie wexlu nie płacił; 3tio, jeżeliby przy akceptacyi klauzulę iaką położył; 4to, protestacye takowe w kraiu w poblížszych aktach, za granicą coram Notario publico dzieją się; 5to, gdy remittent trassantowi prezentuje wexel, a ten go nie akceptuje, odesłać go zaraz obowiązany z protestacyą; 6to, protestacye naydaley w trzy dni czynione być mają; 7mo, wexel przyzwoicie protestowany, daje prawo remittentowi do summy i nakładow; 8vo, tenże regress czynić może indossataryusz do trassanta lub indossanta; 9no, wexel akceptowany, przez trassanta odwołany być nie może. — § 3. O preskrypcyi. 1mo, preskrypcyja wexlowa iest czas, po którym upłynionym wexel w kartę ręczną obraca się; 2do, wexle własne na rok ieden dawane być mogą; 3tio, wexle własne za granicę dane, do dwóch lat moc swoją mają; 4to, wexle trassowane czyli assygnowane, w miesiąc po terminie, gdy nie są protestowane, moc tracą i w kartę ręczną obracają się; 5to, regress czyniący do indossanta preskrypcyi ma ieden miesiąc, i też każdemu indossataryuszowi służy; 6to, regress czyniący do trassanta z wexlem protestowanym, ma preskrypcyi 6 mie-

sięcy. — § 4. O osobach wexlujących. 1mo, Wszystkie osoby wszelkicy dystynkcyi prawem nie excypowane mogą dawać wexle; 2do, dzieci pod władzą rodziców, małoletni, i żony od tego prawa excypowane; 3tio, clerici tam saeculares, quam regulares dawać wexlow nie mogą. Każdy na iakieykolwiek funkcyi mogący contrahere debitum cambiale, za wexel odpowiedzieć powinni. — § 5. O processie. 1mo, wexle nie tylko na wszelkich generalnie dobrach, ale nawet summach, pensjach i osobach dłużników rozciągają się, z wolnością dla kredytora poszukiwania summy na tym lub owym majątku; 2do, o wexel wolno pozwać czy do Sądu, gdzie dłużnik ma dobra dziedziczne, czy tam, gdzie ma kapitały, czy gdzie ma skład rzeczy ruchomych; byle tylko pozew był położony, i osoba dłużna uwiadomiona; 3tio, aktor dłużnika zapożywa do rekognicyi wexlu, który gdy excepcyi nie kładzie, summę zaspokoić powinien z prowizją i expensami od terminu naydaley we dwie niedziel pod exekucją; 4to, jeżeliby pozwany przeczył wexlu in persona, Sąd praevia inquisitione et juramento uwolni go od płacenia, a strony czynić będą, ubi de jure, o falsyfikacy; 5to, przyznający podpis, a przeczący wexlu, dowieść ma złego zażycia swej ręki, i wolen od wexlu zostanie; gdyby zaś tego zaraz nie dowiódł, Sąd summę każe zapłacić mającemu pignus sufficiens, albo w Sądzie złożyć, a gdy później prezentantowi dowiedzie abusum, summę odbiera i unkoszta: prezentant zaś arbitrarie karany będzie; niepopierający zaś sprawy takiej, w dwie niedziel, w prawie upada; 6to, gdy pozwany nie stanie do Sądu, a z relacyi pozwu wiadomo, że go doszedł, i w miejscu Sądu znajduje się, Sąd wexel płacić nakazuje; 7mo, ci którzy się na miejscu Sądu nie znajdują, Sąd za drugą kondemnatą wexel płacić zadeklaruje; 8vo, excepcye przeciw wexlom są: inhabilitas personae, anticipatio temporis, i falsificatio; 9no, in casu, że dłużnik nie będzie w stanie zapłacenia i konkurs podnosi, Sąd exekucją dekretu zawieszają; 10mo, successorowie za wexle odpowiadać obligantur, i o też czynić mogą. — § 6. O appellacyach. 1mo, appellacya o wexle więcey iak 300 zł. wynoszące, do Kommissyi Skarb. wolna; 2do, appellacya ma iść ad effectum devolutivum non suspensivum, przeto nie wprzód dozwolona będzie appellacya, pokąd summa wienna, kredytorowi lub w Sądzie złożona nie będzie; 3tio, appellatorium uchylające sentencyą Iudicis a quo, summę powroci, i unkoszta nakazuje; 4to, o mil 4 od Warszawy, wszystkie sprawy wexlowe do Kommissyi Skarb. należą. Mieszczanie w miastach dziedzicznych będą mieć appellatorium do pana swego; ciż z szlachcicem appellować mają do Grodu; 5to, Kommiss. Skarb. co piątek

sprawy wexlowe sędzić będzie; 6to, inne sprawy z tego rejestru sądzone nie będą, co i Sady primae instantiae zachowają. — § 7. O exekucjach wexlowych. 1mo, dekreta pierwszey instancyi gdzie appellacya nie zachodzi, przez nią samą exekwowane będą; 2do, dekreta Kommissyi z appellacyi, do Urzędów, od których appellowano, po exekucją odesłane być mają; 3tio, dekreta Kommissyi ex eruda citatione, od Urzędów przez nią wyznaczonych exekwowane będą; 4to, dekret nie zaspokoiony na terminie, przez zyskującego process może być exekwowany nazajutrz praevia protestatione, czego mu Sąd odmówić nie może; 5to, jure victor może co chceć sobie tradować; 6to, gdy na ruchomości exekucya nastąpi, Urząd ie plus offerentiam sprzeda; 7mo, gdy z dobr stojących satysfakcyi dzać się będzie, te, lub część onych proportionate dłużnikowi będą wydzielone, etiam adhibito brachio militari; 8vo, gdy kredytor satysfakcyi z substancyi dać nie może, w ten czas z osoby odpowie; 9no, przez arest osoby, nie ma się rozumieć wtrącenie do więzienia, ale tylko przystawienie żołnierza do domu, aż do czasu satysfakcyi; 10mo, w sprawach wexlowych przeciw cudzoziemcom nie mającym possessyi gruntowey, arest osoby, process poprzedzić może; 11mo, successorowie abrenuntiantes successioni, za wexle także tych, których są successorami odpowiadać nie powinni; 12mo, impugny przeciw exekucyom wexlowym nie ważą; 13tio, Urzędnik exekwujący, w tydzień do aktów dzieło swoiey exekucyi podać obligatur; 14to, Urząd odmawiający exekucyi, odpada od Urzędu; 15to, dłużnika dobra tradowane, zawsze są na skupie, procz rzeczy ruchomych; a gdyby się temu kredytor opponował, dłużnik w aktach summę składa, i dobra odbiera. — § 8. Ius subsidionarium. In subsidium Sądowi na sprawy wexlowe, elementa juris cambialis Iana Gotliba Heynecyusza przepisane. Prawo to, tyczyć się tylko wexlow post hanc legem publicatam danych: *Konst. 1775, v. VIII, f. 191, tit. Ustanowienie.*

Do sądenia spraw wexlowych w Kommissyi Skarb. komplet z osob 4 naznaczony, we wtorki i piątki extra cadentiam, a in cadentiis w sam tylko piątek registr ten wołany będzie: *Konst. 1776, v. VIII, f. 897, tit. Obiaśnienie.*

Wpisy przed protestem wexlu uczynione od excepcyi wolne. *Ibidem.*

Regestr pocenaliu względem rejestru wexlowego w każdą sobotę w tymże komplecie wołany będzie. *Ibidem.* — Wexlow dawać nie może lat 24 nie mający pod nieważnością onych: *Konst. 1778, v. VIII, f. 956, tit. Obiaśnienie.*

Wexle od szlachcica possessyą dziedziczną mającego na ukazyiciela dane, nie ważne; ku-

pcom tylko i mieszczanom warowane. *Ibidem.* — Wexle na ukazyciela do roku 1778 wydane, przed dniem pierwszym Marca oblatowane być były powinny. *Ibidem.*

In reliquo prawo r. 1775 o wexlach plenun robur mieć ma. *Ibidem.* — Znowu prawa powyższe uchylono, a raczey określono w ten sposób: 1) Wszystkie wexle od szlachty komużkolwiek dane, a zaskarżone, do Sądow przyzwoitych odesłane. 2) Wexle na potym między szlachtą, bankierami, i kupcami dawane, nawet z walutą ich kassuią się. 3) Też wexle, aby nie były antydatowane, w 12 niedziel od exekucyi tego prawa oblatowane być mają. 4) Od bankierow i kupcow szlachcie wexle brać wolno będzie: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 979, *tit.* Wexle.

Wdowy, vide tit. Opiekun.

Wiara S. Katolicka, vide tit. Religia.

Wieś, vide tit. Dobra Krolewskie. Ziemskie. Duchowne. etc. Item Ziemie i powiaty.

Wieża, vide tit. Starosta. Sądy. Kommissye. Trybunał.

Winy sądowe, vide ibidem.

Woiewoda i woiewodztwa.

Przepisy względem miar, wag, łokci, WW. Woiewodowie, i ich Urzędy exekwować obligowani. *Vide tit.* Miara.

Woiewodowie, lub in absentia tych Kasztelanowie, in casu gdyby obrani Deputaci dla kondemnat kompletu formować nie mogli, uniwersaly na powtorne Seymiki wydać powinni: *Konst.* 1768, v. VII, f. 696, *tit.* Złączenie, *puncto* Ostrzegamy.

Erekcya woiewodztwa Gnieźnieńskiego, a miejsce dla Woiewody po wszystkich Woiewodach w Senacie naznaczone. *Ibidem*, f. 747, *tit.* Woiewoda.

Kondemnaty na Woiewodach activitatem ich Urzędow nie tamują. Ciż gratis swych Urzędnikow installować mają. A procz Podstarościego trzech Sędziow kreować będą: *Konst. S. Cor. Lit.* 1764, v. VII, f. 405, *tit.* O kondemnatach.

Woyna.

Woyny nie podnosić, żołnierza za granicę nie wyprowadzić, bez dolożenia się Stanow, I. K. Mość Stanisław August obiecie: *Acta Conv.* v. VII, f. 204, § Woysk.

Wypowiedzenie woyny i zawarcie pokoju inter materias Status policzono: *Traktat* 1768, v. VII, f. 602, § 4.

Phura vide tit. Hetman.

Woysko i woyskowi.

Woyska cudzoziemskiego do kraiu nie wprowadzać, bawiaące aby wyszło starać się, I. K. Mość Stanisław August przyrzeka: *Art. Pact. Conv.* v. VII, f. 204, § Woysk cudzoziemskich. Płaca woyska konst. r. 1717 przepisana, podwyższona w ten sposób: usarowi zł. Pol. 600, pancernemu 500, letkiemu 400, konnemu cudzoziemskiego autoramentu 450, pieszemu 262 zł. gr. 15: *Konst.* 1766, v. VII, f. 455, *tit.* Polepszenie.

Tamże obacz, co każdemu regimentowi w szczegulności naznaczone. *Ibidem.* — Ogołem płacę woyska 5,225,787 zł. gr. 1 r. 1717 wyznaczonych, do zł. 8,070,130 gr. 22½ podwyższono. *Ibidem.* (Summa ta roku 1768, do 9,317,910 zł. gr. 15½ podniesiona: v. VII, f. 637. *tit.* Tabella. — Roku 1775, do 12,000,000 pomnożona: v. VIII, f. 152, *tit.* Komput; a roku 1776, do 6,290,000 zł. zredukowana: v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.)

Regiment Janowy płacy swey nie z Janowego, ale w skarbie Rzeczypospolitey szukać ma, a skarb podatek ten partycypować będzie. *Ibidem.* — Generalowi Inspektorowi kawalerii 26,400 zł. a Generalowi Inspektorowi infanterii 28,000 naznaczone. *Ibidem.* (Obacz o tym nowe rozporządzenie r. 1775, v. VIII, f. 153, *tit.* Komput, a w *Konst.* 1776, f. 867, *tit.* Komput, — gdzie dwom Generalom Inspektorom prawo r. 1775 po 25,000 zł. a prawo r. 1776 po 20,000 tylko pensyi waruie).

Zapłata woyska przed innemi wydatkami zaspokoiona być ma. *Ibidem.*

UU. Strażnikowi i Obożnym Polnym Koron. po 8,000 zł. z largiecy Hetmanow przepisane: *Konst.* 1768, v. VII, f. 644, *tit.* Pensya. A konst. r. 1776, na oboz pol. 6,000 zł. nazaczyła: v. VIII, f. 867, *tit.* Komput.

Żołnierz albo milicya ziemi Halickiey skassowana: *Konst.* 1768, v. VII, f. 677, *tit.* Zniesienie.

Tamże woiewodz. Wielko-Polskim pozwała się trzymanie chorągwi ziemiańskiej na exekucyą iuridykcyi siedniogrodowej; i oney do 50 ludzi pomnożenie. Płaca zaś tey chorągwi z młynow i wietrakow przez Ur. Generala Wielkopol. ułożona być ma. *Ibidem*, f. 678, *tit.* Pozwolenie.

Werbujący nawet za listami Krolew. inscia Republica żołnierzy, pro infami, perduelli, et hoste Patriae declaratur: *Pact. Conv.* 1764, v. VII, f. 204, § Woysk.

Werbunki dla obcych kraiw przez obywatelow Polskich: prawo 1780 roku sprawą Sądow Seymowym własną deklarowało; przez obcych zaś ludzi czynione, za sprawę kryminalną grodową uznało. *Idque*, v. VIII, f. 980, *tit.* Werbunek. *O czym obszerniey pod r.* 1780.

Werbunki w Stanach Rzeczypospolitey, Austriackich, Moskiewskich, i Pruskich nawzajem

zabronione: *Trakt. 1775, v. VIII, f. 52, § 10; f. 67, § 8; f. 76, § 9.*

Liczbę woyska Rzeczypospolitey do 30,000 pomnożyć nakazano: *Konst. 1775, v. VIII, f. 153, tit. Komput.*

Dla werbunkow wolny bęben po miastach Krolewskich, duchownych i dziedzicznych, ostrzeżony; co się o wsiach żadną miarą rozumieć nie ma: *Konst. 1775, v. VIII, f. 154, tit. Karność. Tamże masz następujące o woysku przepisy.* Werbować nie wolno: 1) ludzi służących bez abszeytow uciekających, i roku nie dosługujących; 2) mieszczan possesyonatów; 3) chłopow gospodarzow; 4) ludzi w usługach dworskich będących; 5) rzemieślnikow kontraktowych; 6) iedynakow; ludzie takowi nawet w miastach werbowani nie będą, a werbunki bez gwałtu i podeyscia dżiać się mają: *Konst. 1775, v. VIII, f. 154, tit. Karność.* — Żołnierz z gospodarzem dyskretnie obeydzie się, i nie procz dachu, ognia, i wody pretendować nie ma. Stancye dla officyerow ex officio, unterofficyerow i gemeynow (excypuiąc pałace, dwory, folwarki, budowle ekonomiczne, karczmy i młyny) od iurisdycyji mieyscowey wyznaczone będą. Opałem unterofficyerowie i gemeyni, gospodarskim kontentować się powinni; officyerowie, drwa na opał kupować obligowani. Na lazaret i warty, na ktore dom wyznaczony będzie, opał z kommendą i iurisdycyją mieyscową umowiony być ma. *Ibidem.* — Ranga towarzysza z rangą Chorążego, Namiestnika z Porucznikowską, Chorążego z Kapitańską, Porucznika z Pułkownikowską porownana. *Ibidem.* — Item Kommandanta brygady z rangą Generała Maiora, Vice-Kommandanta z Pułkownikowską zrownana. *Ibidem.* — Odmieniający kwaterę żołnierz z swey woli, 24 lub 36 razy przez 200 ludzi przez rozgi biegać będzie. Żołnierz nie gwałtem brać nie ma, pod karą taczek i życia. Stan Duchowny i Szlachecki szczególniey szanować będzie. *Ibidem.* — Na exekucyie dekretow, zaiaždy, nikt woyska ruszać nie ma, tylko za rekwizycyją Kommissyi Woyskowej. *Ibidem.* — Unterofficyer lub żołnierz z garnizonu, o ćwierć mile bez paszportu (ktory każdemu rekwirującemu pokazać obligowany) wychodzący, przytrzymany, i do kommandy odesłany będzie. *Ibidem.* — Dezertora każdy obywatel przytrzymać obligowany, a gdy go stawi, procz expens, zyska czerwonych zł. 2, przechowuiący zaś go, 200 grzywien zapłaci. *Ibidem.* — Pieniądze i towary, bez wiedzy kommandy, żołnierzowi, poczawszy od Kapitana, pożyczone, stracie podpadaia; a to kommanda co puł roku przez bęben ogłosić powinna. *Ibidem.* — W każdym garnizonie iurisdycyja z kommendą umowi się względem porządku ogniowego. W mieyscu zaś rezydencyi I. K. Mei z iurisdycyją marszałkowską. *Ibidem.* — Lokacya woyska na 4 dywi-

zye podzielonego: 1mo, Wielko-Polska, w miastach Poznaniu, Kaliszu, Piotrkowie garnizony; reszta nad granicą; 2ga, Mało-Polska: garnizony w Warszawie, Krakowie, Lublinie, okrywaiąc granice sąsiedzkie; 3cia, w Wołyńskim i Podolskim, garnizon w Kamieńcu Podolskim, reszta po nadgraniczu; 4ta, w Bracławskim i Ruskim. Obywatelom wolno prosić o lokacyą w dobrach własnych: *Konst. 1775, v. VIII, f. 157, tit. Lokacya.*

Powinności Generała artylleryi, *vide tit. Artyllerya.*

Powinności Generała Lieutenanta: 1) Generał Lieutenant kommanderuiący dywizyą ma mieć pod sobą dwoch Generałow Maiorow; dywizyi ułożenie Hetmanom zostawuie się. 2) Ordynanse hetmańskie ad literam exekwować obligatur. 3) Sekret odebranych ordynansow zachowa. 4) Ordynanse Generałom Maiorom na piśmie wyraźnie i iaśnie wyda. 5) Rapporta od tychże we 2 niedziel odbierze, a generalny Hetmanowi W. Kor. odeszle. 6) Dywizyą swoię raz w rok przynajmniej zrewiduić. 7) A wprzod regimenta niespodzianie ziedzie. 8) Na Generałow Maiorow i Sztabs-Officyerow służbę oko mieć będzie. 9) Generałow Maiorow nie pilnych Hetmanowi doniesie, a buntuiących się, zdraycow, nieposłusznych, aresztować każe. Z Sztabs-Officyerow nieposłuszny Pułkownik na dwie niedziel, Oberszt-Lieutenant na 1 miesiąc, Maior na 2 miesiące, aresztowany być od Generała Lieutenanta może. Ostrzezsze kary do Hetmana należą. 10) Kryzrechty poczawszy od Pułkownika w dywizyi swoiey, iemu należą. Exekucyja zaś onych albo relaxacya, Hetmanowi zostawione. 11) Inwencye w manewrach od Hetmana przysłane dopelni, własne do approbaty tegoż odeszle. 12) Mappę dokładną, gdzie dywizyja stoi, zrobić rozkaże. 13) Lokacyą dywizyi w pokoju przybitą mieć powinien. 14) Komunikacyą między Generałami mieć będzie. 15) Procz raportow ma z Hetmanem W. Kor. korrespondować. 16) Sciągać dywizyi lub lokacyi odmieniać, bez Hetmana nie może. 17) Od dywizyi bez urlopu w lecie, więcey nad dni 8, zimą nad dni 14 nie oddali się. Do Warszawy bez urlopu przyeżdżać nie będzie, ktory w czasie mustry dany być nie ma. 18) Gry hazardowne i pijaństwa przy parolu mają być zakazane. 19) Do niego należy dawać parol. 20) Parol od Hetmanow WW. co 6 miesięcy odbierze, sam zaś lgo i 15go każdego miesiąca parol rozda. 21) Od dywizyi za Adiutantow może mieć iednego Kapitana, 1 subalterna, i po iednym unterofficyerze od wszystkich kommandy iego regimentow. 22) Powinności Generała Kwaternistrza znać ma doskonale. 23) W garnizonie, u dworu, i po kompaniach w samym tylko uniformie generalskim lub regimentu prezentować się ma. 24) Na koniec sposobić

- się będzie być dobrym Generałem. *Konst.* 1775, v. VIII, f. 159, *tit.* Powinności.
- Powinności Generała Maiora: 1) Generał Maior będzie kommanderował iedną brygadę. 2) Rapporta od regimentow co tydzień odbierać będzie, a sam co 2 niedziel Generałowii Lieutenantowi odeszle. 3) Co 6 miesięcy regimenta brygady obiedzie i zlustruie. 4) Ma także co puł roku rewidować kassy, a gdyby czego brakło, Generałowii Lieutenantowi doniesie. 5) W przypadku sprzeciwienia się, podług art. 9 Generał Lieutenant Pułkownika na dni 4, Oberszt. na dni 8, Maiora na niedziel 2, innych oficyerow na miesiąc, aresztować może. W gwałtowniejszych przypadkach do Generała Lieutenanta uda się. 6) Kryzrechtow na oficyerow bez Generała Lieutenanta nie wyznaczy. 7) Adiutanta iednego z subalternow, a na ordynans po iednym unterofficyerze od regimentow swey brygady mieć może. 8) Od brygady, w lecie więcej nad dni 4, zimie nad dni 8 bez urlopu Generała Lieutenanta oddalić się nie może. 9) Baczyć ma na musztrę swych regimentow, i za niedoskonałość odpowiadać. 10) Wreszcie artykuły Generała Lieutenanta 3, 12, 13, 18, 19, 22, 23, 24 informować go będą. *Ibidem*, f. 162, *tit.* Powinności.
- Subordynacya Generałow artyll. Lieutenantow i Maiorow względem WW. Hetmanow prawem r. 1775 opisana, w roku 1776 między Radę, Departament Woyskowy, i tychże WW. Hetmanow podzielona: *vide tit.* Rada. Departament Woyskowy, i tu poniższe prawa.
- Przysięga WW. Hetmanom WW. Koron. od woyska r. 1775 wykonana, uchylona, a po rozwiązaniu konfed. r. 1776 rotą 1764 przepisana, woysko przysiędz obowiązane: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 850, *tit.* Powinności, nro 8.
- Rewizye woyska od Rady Nieustającej in pleno zależą. *Ibidem*, nro 9.
- Regulament woyskowy r. 1775 przez WW. Hetmanow publikowany, do roztrząśnienia Radzie oddany. *Ibidem*, nro 10.
- Dobra ziemskie i stołowe od lokacyi woyska, procz gdzie o nią dziedzice prosić będą, na zawsze uwolnione, ziemskie atoli pograniczne excypuią się. *Ibidem*.
- Płacy woyska Koron. 6,290,000 zł. to iest: 410,000 na Sztab generalny, reszty 5,880,000 na same woysko uchwalono; repartyca iako i rozporządzenie części woyska, Departamentowi Woysk. i Radzie ostrzeżone, z tym dodatkiem: aby liczba woyska iedną głową umniejszona nie była. *Ibidem*, f. 867, *tit.* Komput.
- Podobnie płacy woysku W. X. Lit. 2,300,000 zł. naznaczono, to iest na Sztab generalny 260,000 zł., reszty 2,040,000 na same woysko. Rozrządzenie tey summy Radzie i Departamentowi Woyskowemu zlecone. *Konst.* Lit. 1776, v. VIII, f. 923, *tit.* Komput. —
- Co się garnizonu Warszaw. tycze, ściąga się i do prowincyi W. X. Lit. gdy tam Krol Imć rezydować będzie. *Ibidem*.
- Likwidacye woyska raz tylko do roku od oficyerow zaprzysięgane będą: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 955, *tit.* Warunek.
- Każdą chorągiew pancerną po 4 głowy z superaty skarbowey Koron. powiększyć Radzie in pleno nakazano: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 969, *tit.* Woysko.
- Tamże garnizon Kamieniecki 200 ludźmi pomnożyć teyże Radzie zlecono. *Ibidem*.
- Na dalszy czas zabezpieczono pierwszeństwo dla kawaleryi narodowey, gdy się powiększenia woyska pokaże sposobność. *Ibidem*.
- Tamże z przyszley superaty skarbu Koronnego w r. 1782 okazać mianey, dwa bataliony w Kamieńcu (inkludując w to 400 ludzi, to iest 200 ad annum 1780 już erygowanych, a 200 ad annum 1782 zrekrutować mających się, erygowane będą. *Ibidem*.
- Reszta takowych superat na powiększenie kawaleryi narodowey, i inne korpusy, iako i wydatki nieodbite krajowe, obrocić się ma. *Ibidem*.
- Werbuiący obywatel possessyonat pod pretektem swey potrzeby, i rekrutow potencyi zagraniczney przedaiący, crimen Status popelnia, i w Sądach Seymowych odpowie: *Konst.* 1780, v. VIII, f. 980, *tit.* Werbunek.
- Inney zaś kondycyi człowiek bądź krajowy, bądź cudzoziemiec za werbunki podobne w Grodzie naybliższym etiam extra cadentiam, na głowę karany będzie. *Ibidem*.
- W ulepszeniu stanu woyska, Rada baczyć ma, aby oficyerowie brygad kawaleryi Koronney rownie iak w Litwie płaceni byli. *Ibidem*, f. 969, *tit.* Woysko.
- Kommandanci brygad, to iest: Brygadyerowie i Vice-Brygadyerowie w 6 niedziel a publicata lege, po Polsku przebrać się mają. *Ibidem*.
- Woysko Litewskie przy brakujących do etatu summach zabezpieczone. *Ibidem*.
- Tamże płacę korpusow mianowicie 3 pułkow przedniej straży Krolewskiego i dwoch buław Lit. z płacą woyska Koron. porównać nakazano. *Ibidem*.
- Woysko Lit. aby żołdu nie miało zatrzymanego w racie Septembrowey 1780 r. waruie się. *Ibidem*.
- Kassa inwalidow 50,000 zł. tylą drugą summą powiększona, a to w dwoch częściach przez Koronny, w trzeciej przez Lit. skarby. *Ibidem*, nro 5.
- Pieniądze z wakansow, Departament Woysk. na potrzeby samych tylko brygad assygnować ma. *Ibidem*, nro 7.

Prawa woyska Lit. tyczące się.

Podwyższenie płacy woyska Lit. to iest porcy usara zł. 600, petyhorskiego 500, przedniej straży i Tatarskiego 400, dragona 400.

- Porcyja infanteryi, ianczarska i Węgierska zł. 262 gr. 15: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 528, tit. Podwyższenie.* — Ogołem płaca woyska Lit. roku 1717 przepisana, 749,250 złotych powiększona. *Ibidem.* — *Konst. zaś 1768, do 3,798,892 gr. 15 i puł podwyższona: v. VII, f. 641, tit. Tabella; a konst. Lit. 1775, do 6,596,000 zł. pomnożona: v. VIII, f. 645, tit. Determinacya.* — *Nakoniec r. 1776, do 2,300,000 zł. zredukowana, i rozporządzona jako wyżej: Konst. Lit. v. VIII, f. 923, tit. Komput.*
- Płaca woyskowa dla uniknienia expens w prowadzeniu pieniędzy, na miejscach lokacyi od Kommissyi Skarbowey w Grodach ma być assygnowana: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 530, tit. Podwyższenie.*
- Woysko tylko za grosz własny żyć ma, procz kwatery na kommendę, dachu dla żołnierzy, wody i opału na konsystencyach, a to sub duplici refusione damnorum et litis expensarum ukrzywdzonym przez kommandantow płacić mianym. *Ibidem.*
- Lokacya wygodniejsza woysk, Kommissyi Woyskowej Lit. zalecona. *Ibidem.*
- Gwardyom pieszey i konney Lit. w czasie konsystency w Warszawie, skarb. Lit. culage dla gwardyi Koron. uchwaloną dopłacać obowiązany. *Ibidem.*
- Żołd woyskowy W. X. Lit. przed innemi expensami przez skarb zaspokoiony być ma. *Ibidem, f. 531, tit. Ubezpieczenie.*
- Porcyja chorągwi Marszałka W. W. X. Lit. do zł. 262 gr. 15 podwyższona. *Ibidem, tit. Podwyższenie.*
- Dla officyerow wysłużonych summa 50,000 zł. co rok z skarbu W. X. Lit. do dystrybucyi Kommissyi Woysk. naznaczona. *Ibidem, tit. Obmyślenie.* — *Tamże summę 46,000 zł. konstytucyą 1717 na largicze przepisana, Kommissyi Woyskowej co rok liczyć kazano. Konst. 1776, nro Inwalidy i extra expens, 14,000 tylko przepisnie: v. VIII, f. 923, tit. Komput.* — *O czym obacz prawo Kor. powyżey pod r. 1780.*
- Płaca chorągwi Marszałka W. W. X. Lit. cum quantitate żołdu chorągwi Marszałk. W. Koron. porownana: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 174, tit. Powiększenie.*
- Ur. Obożnego Polnego Lit. pensya 1,500 zł. do 3,000 podwyższona: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 823, tit. Pensya; a konst. Lit. 1776, do 4,000 zł. podniesiona: v. VIII, f. 923, tit. Komput.*
- Płaca woyska W. X. Lit. z podymnego generalnego i czopowego naznaczona: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 646, tit. Ubezpieczenie.*
- Trzy regimenta W. X. Lit. pierwszy dragonii buławy polney; 2gi, buławy; 3ci, w Piąsku aktualnie stojący na piechotę obrocone. *Ibidem, tit. Obrocenie.*
- Polacy przed cudzoziemcami preferencyą w woysku mieć będą, a cudzoziemcy w tey randze w Polskim przyjęci będą, w ktorey w obcym woysku zostawali. *Ibidem, tit. Ostrzeżenie.*
- Regulament woyska W. X. Lit. do regulaminu dla woyska Kor. r. 1775 przepisanego, stosować się ma we wszystkich. *Ibidem.*
- Pozwolenie werbowania regimentu z 1,210 ludzi złożonego, ktorego Szeffem ieden z Xiążąt Massalskich być ma. Płacy na ten regiment zł. 427,566 gr. 14½ przepisano. *Ibidem, f. 656, tit. Ubezpieczenie.*
- Plura vide supra na prawach Kor. o woysku. *Item vide tit. Hetman. Kommissya Woyskowa. Rada.*
- O kwaterach, przydyach, exofficyach, vide tit. Miasta. Trybunał.
- O gwardyach I. K. Mci, vide tit. Gwardya.

Woytostwa i dzierżawy.

NB. Prawa o starostwach, tyczą się woytostwa i dzierżaw, przeto vide tit. Starostwa.

Woytostwo Nakielskie, co się iurydykcyi tycze, do starostwa Nakielskiego przyłącza się: *Konst. 1768, v. VII, f. 813, tit. Woytostwo.*

UU. Michał i Iustyna Odachowscy przy possessyi dzierżawy Zorany ad vitae tempora ubezpieczają się: *Konst. Lit. 1768, v. VII, f. 860, tit. Ubezpieczenie.*

Woytostwo w Nowym-Mieście w Warszawie temuż miastu inkorporowane: *Konst. 1775, v. VIII, f. 220, tit. Inkorporacya.*

Konstytucya ta, prawem roku 1776, skasowana: *v. VIII, f. 896, tit. Uchylenie.*

Kommissya do dzierżawy Kazunia względem zruynowanych przez Wisłę gruntow, i tamy ubicia: *Konst. 1775, v. VIII, f. 322, tit. Kommissya.*

Dekreta Kommissyi w dzierżawach Mosinie i Goniączynie, vigore konst. 1736 wypadłe, approbowane. *Ibidem, f. 333, tit. Approbacya.*

Ubezpieczenie 18,126 zł. gr. 22 Ur. Teodorowi Hattynskiemu na Sobotce woytostwie. *Ibidem, f. 344, tit. Ubezpieczenie.*

Plura vide tit. Starostwa, i Emphyteuses.

Woźny.

Fałszywą relacyą i zeznanie czyniący, Woźny alias General, criminaliter sądzony być powinien, a judicata nullitatis subiacent: *Konst. Lit. Seymu Cor. 1764, v. VII, f. 408, tit. O Woźnych.*

O Woźnych. Securitas Woźnych podług opisow konst. 1726 ostrzeżona. *Ibidem.*

Wpisy, vide tit. Trybunał. Kommissye.

Wybraniectwa, vide tit. Sołtystwa. Starostwa etc.

Wygnańcy.

Prawa, konstytucye, i dyplomata exulantow Smoleńskich i Starodubowskich approbowane:

Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 186, *tit.* Seymiki.

Dobra lenne exulom wojew. Smoleńskiego i powiatu Starodubowskiego, dziedzictwem roku 1662 nadane, stwierdzają się: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 850, *tit.* Ubezpieczenie.

Wyjazd za granice, vide *tit.* Odiadz.

Xięgi.

Akta trybunałskie w Lublinie Komornicy Lubelskiej, w Lwowie Regenci Ziemscej konserwować mają: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 53, *tit.* Rozdzielenie Trybunału.

Akta wszelkie publiczne z Kancellaryi Koron. językiem tylko Polskim i Łacińskim ekspdyowane być mają: *Art. Pact. Conr.* v. VII, f. 204, § Pieczęci.

O rekuperacją aktów różnych wojewodstw, I. K. Mć starać się przyrzekł. *Ibidem*, f. 203, § Avulsu.

Actis interregni po śmierci Augusta III też, co i ustawom seymowym moc przyznana: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 314, *tit.* Acta interregni.

Akta konfederackie, to jest: dekretów i sancjtorum protokoly, do archiwum oddać nakazano: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 315, *tit.* Złączenie, *ad finem.*

Pisarze Ziem. i Grodzcy baczyc' mają, aby spactia vacua w xięgach zostawiane nie były. Delator tego, 2000 grzyw. zyskuie, a Pisarz sześć niedziel wieży siedzieć ma: *Konst.* 1768, v. VII, f. 706, *tit.* Złączenie, *puncto* Sprawy.

W aktach wszystkich procz expressyi feriar. dni miesiąca i roku specificie wypisywane być mają, tak w Ziemsk. iako i Grodzkich Kancellaryach. *Ibidem*, *puncto* Ze częstokroć.

Prawa szczegulne.

Pozwolenie na przeniesienie xiąg ziemskich ziemi Rawskiej do miasta Białej, byle tylko dom był na ten koniec wymurowany: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 380, *tit.* Przeniesienie. — Tamże ażeby suscepta corocznie trwała, deklarowano, a to w *Konst.* 1775, v. VIII, f. 291, *tit.* Ustanowienie. — Tymże obywatelom Rawsk. dla zgorzałych aktów, prawa wojewodstw Kiiowskiego, Braclawskiego i Czerniechowskiego roku 1654 i 1658 służą, względem oblatowania papierów prawnych, w przeciagu roku icdnego w Kancellaryi Grodzkiej; ktorym autentyczność zabezpiecza się: *Konst.* 1766, v. VII, f. 482, *tit.* Bęspieczęństwo. — Tamże nakazano genealogią od dziada wyprowadzoną w aktach oblatować, dla ubezpieczenia szlachectwa swego. Item bęspieczęństwo granic obywatelów tego wojewodztwa nie zadysputowanych przed pogorzela' aktów, ostrzeżone. *Ibidem.*

Komportacją pomienioną do xiąg ziemsk. lub grodzkich tranzakcyi ekstraktem, przed pogo-

rzela' aktów wojewodztwa Rawskiego wyiętych, iako i oblatowanie genealogii, do lat dwóch przedłużono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 810, *tit.* Woiewodztwo Rawskie.

Znowu obywatelom ziemi Rawskiej dla zamieszania kraiowego, do 4 lat od r. 1775 komportacją oryginałów do aktów prorogowano: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 291, *tit.* Ustanowienie. Starostom Rawskiemu, Sochaczewskiemu, i Gostyńskiemu domy porządne na trzymanie aktów wystawić nakazano: *Konst.* 1766, v. VII, f. 482, *tit.* Ubezpieczenie.

Suscepta w mieście Srzeńsku Grodzka Płocka, Seymem Conv. uchwalona (*vide tit.* Grody) na żądanie Posłow do Mławy przeniesiona: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 350, *tit.* Przeniesienie.

Suscepta Ziem. Płocka, iako i xięgi komornikowskie, w czasie Sądów Ziemskich tylko przy Regencie Ziem. być mają. *Ibidem.*

Pozwolenie rewizyi xiąg ziemi Liwskiej, i Kommissarzów do tego przez nią na Seymiku Relationis wybranie. *Ibidem*, f. 351, *tit.* Rewizya.

Akta wojewodztwa Braclawskiego, Kiiowsk. Podolsk. i Czerniechowsk. dla nowej Trybunałów repartyeyi z Lublina do Lwowa przeniesione. *Ibidem*, f. 367, *tit.* Przeniesienie.

Rewizya xiąg ziem. wojewodztwa Krakowskiego. z przepisem pensyi dla Rewizorów Zawislskich po 3000 zł. a dla Podgorskich po 2000 z czopowego tegoż wojewodztwa: *Konst.* 1766, v. VII, f. 474, *tit.* Rewizorowie.

Odnowienie prawa r. 1766 względem rewizyi xiąg ziem. wojewodztwa Krakowskiego, do czego Ur. Iozef Makolski Podpisek Ziem. Krakow. z UU. Iozefem Iakielskim i Zborowskim wysadzeni; a za pracę tymże nadgroda z zaległego czopowego i soli prowiantowej naznaczona. *Konst.* 1776, v. VIII, f. 905, *tit.* Ponowienie.

Pozwolenie przeniesienia xiąg Ziemstwa Sie-radzk. z Grodu Krakowskiego do Piotrkowa. *Konst.* 1766, v. VII, f. 477, *tit.* Xiąg.

Rewizya xiąg grodzkich Wyszogrodzkich. *Ibidem*, f. 481, *tit.* Rewizya.

Xięgi ziem. Dobrzyńskie i grodz. Rypińs. do archiwum Bobrownickiego przeniesione: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 287, *tit.* Przeniesienie. — Znowu konst. 1775 o przeniesieniu xiąg ziemi Dobrzyńskiej i kadencyach Sądów uchylona; i tak xięgi na dawne miejsce z Bobrownik do Lipna przenieść, iako i dawnych kadencyi trzymać się kazano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 913, *tit.* Xięgi.

Pozwolenie rewizyi i przepisania aktów niektórych ziem. Zakroczymskich: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 289, *tit.* Sady.

Ustanowienie suscepty wieczney ziemi Gostyńskiej w Gąbinie; a Gostyńska tylko podczas Sądów otwarta być ma. *Ibidem*, f. 291, *tit.* Ustanowienie.

Kommissya do zlustrowania przekopiowanych

aktów grodzkich Kamienieckich, które gdy Kommissarze podpiszą, wiara im dawana być ma. *Ibidem*, f. 285, *tit.* Akta stare.

Kommissya do rewizyi pozostałych od pogorzeli aktów grodz. Pyzdrowskich. *Ibidem*, f. 286, *tit.* Kommissya.

Xięgi Radomskie w Sieradz. do Piotrkowa, Szadkowskie do Sieradza przenieść nakazano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 910, *tit.* Sądy.

Woiewodztwom Pruskim tranzakcyje tylko przed ziemskimi lub grodzkimi aktami pod nieważnością onych czynić zalecono: *Konst.* 1768, v. VII, f. 733, *tit.* Warunek.

Prawa Litewskie.

Akta ziem. i grodzkie W. X. Lit. porządnie zregestrowane trzymać nakazano; a ziemiom i powiatom, Woiewodom i Starostom archiwa murować zalecono: *Konst. Lit. Seymu Cor.* 1764, v. VII, f. 407, *tit.* O xięgach.

Woiewodztwu Smoleńskiemu i powiatowi Starodubowskiemu Kancellarye Ziemskie i Grodzkie w Wilnie postanowione: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 848, *tit.* Postanowienie.

Na archiwum, i izby sądowe z Kancellaryami, w Trokach i Witebsku, z uchwalonych per lauda prowentow rozpoczęte, Kommissyi Skarbowey Lit. po 8,000 zł. przez lat 2 tym dwom woiewodztwom płacić nakazano. *Ibidem*, f. 830, *tit.* Opatrznie.

Plura vide tit. Sądy. Starosta. Archiwum. Grody.

Xięstwa i Xiażęta.

Xięstwo Kurlandzkie.

Inwestytura przez Augusta III dana Xciu Ernestowi Bironowi, wraz z przywilejami Szlachty Kurlandyi i Semigalii stwierdza się: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 14, *tit.* Xięstwo Kurlandzkie.

Temuż Xciu Ernestowi, albo synowi jego sukcesorowi, gdy oycu zdrowie nie pozwoli, homagium osobiście uczynić przyszelemu Krolowi nakazano. *Ibidem*. — *Ius reversionis*, post extinctam lineam masculinam Xcia Ernesta, dla Rzeczypospolitey ostrzega się. *Ibidem*. — Kommissya Gdańska r. 1736 ma być w konstytucye włożona. *Ibidem*. — Wyroki Senatus consiliorum i dyplomata bez wiadomości Stanu Rycerskiego do Xięstwa Kurlandyi wydane, skassowane. *Ibidem*. — Posłuszeństwo zalecone obywatelom Xięstwa Kurlandyi, dla Xcia Ernesta. *Ibidem*. — Wyznaczenie kommissyi granicznej Krolowi przyszelemu zostawione. *Ibidem*. — I. W. Xże Ernest Ian, przy Xięstwie Kurlandz. i Semigal. a Szlachta tameczna przy prawach i przywilejach obwarowani: *Pact. Conv.* 1764, v. VII, f. 208, § I. W. Xcia Ernesta.

Znowu przywileie, pacta, i prawa Xiażąt Kurlandzkich, a mianowicie possessya feudii I. W. Xcia Ernesta Iana stwierdza się, a re-

sultata Senatus, i wszystkie akta przeciwnie jego elekcyi, et juribus feudii skassowane; i że szkodzić mu nie będą, deklarowano: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 357, *tit.* Xięstwo Kurlandzkie.

Tamże Szlachcie, która homagium Xciu Ernestowi dotąd nie oddała, oddać go nakazano. *Ibidem*. — Xiaże Piotr syn najstarszy Xcia Ernesta, dziedzicem deklarowany. *Ibidem*. — Opłacenie dobr stołowych i długow Xciu Ernestowi zalecono. *Ibidem*.

W sprawach Xięstw Kurlandyi i Semigalii, finalna decyzja w Sądach Kurlandzkich czyli Relacyinych warowana. Tamże Kommissyi granicznej z strony pogranicznych woiewodztw i Xięstwa Kurlandzkiego ostrzeżenie. *Ibidem*.

Xięstwo Kurlandzkie i Semigalskie przy prawach swych duchownych zachowane: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 589, *art.* 4. — Tamże religii Grekow Nieunitow wolne wyznanie zabezpieczone. § 1. — Duchowieństwo Katolickie tychże Xięstw nie ma być prawom Xiażąt i Konsystorzow sprzeciwne. § 2. — Toż Duchowieństwo nie ma dawać szlubow służącym i poddanym bez pozwolenia panow. § 3. — Plebani Mitawski i Goldyński dobra Neu-Frydryhschoff Xciu Imci powrocić obowiązani. § 4. — Kościoły od niektórych kollatorow ustapione Katolikom ab anno 1717, powrocone być mają Dyssydentom. § 5. — Excypowany od tego kościół w Ilłuxcie XX. Iezuitow. *Ibidem*. — Wszystkie kościoły w tych Xięstwach odmianie żadney lub reformie podlegać nie będą. § 6. — Kościołów, kaplic i klasztorow w tychże Xięstwach bez pozwolenia Xcia i dziedzicow stawiać, a dobr bez Rzeplitey nabywać nie pozwolono. § 7. — Szlachcie tych Xięstw possessionatom do honorow wszelkich capacitas, tak w Koronie jako i w W. X. Lit. przyznana, co i o mieszczanach względem prerogatyw mieyskich rozumie się. § 8. — Powiat Piltyński względem praw wiary, dobr kościelnych, i kościołów, do stanu w jakim był przed rokiem 1585 przywrocony: v. VII, f. 591, *art.* 5, § 1.

Tytuł Biskupa Piltyńskiego od Biskupow Inflantskich zażywany, umarza się. *Ibidem*. — Process także w Sądach Relacyinych między Szlachtą i Biskupem Inflantskim, o tenże tytuł skassowany. *Ibidem*.

Rząd w tym powiecie podług kommissyi roku 1617 approbatur, a wyznanie wolne religii, nie tylko Dyssydentom, ale i Graeco-Nieunitom pozwolone. *Ibidem*, § 2. — Szlachta Piltyńska w przywileiach z Inflantską porównana, a Polskiej capacitas honorum w tym powiecie deklarowana. § 3. — Poddani zbiegli z tego powiatu, wszędzie wydani być mają, i forum ubiquinarium naznaczone. *Ibidem*.

Na koniec Xięstwo Kurlandzkie, Semigalskie i powiat Piltyński circa pacta et formulas re-

giminis wieczyście zostać mają. *Trak.* 1768, v. VII, f. 599, § 15 et 16.

Szlachcie Xięstwa Kurlandyi i Semigallii posłuszeństwo Xciu Imci Ernestowi Ianowi oddać nakazano, z umorzeniem aktów Seymu Kurlandzkiego r. 1767 prawom i przywilejom jego przeciwnych: *Konst.* 1768, v. VII, f. 609, *tit.* Xięstwo. — W przypadku oddania homagium przez plenipotentą Krolowi Imci od successorow Xcia Kurlandzkiego, Szlachta do tegoż homagium Xięciu IMci obligowana. *Ibidem.* — Wolność dana Xięciu Kurlandz. do wyznaczenia substytuta na mieysce Fiskała. *Ibidem.*

Iurisdykcyja i jus aggratiandi Xcia Imci w Xięstwach Kurlandyi i Semigallii approbatur. *Ibidem.* — Dobra Xcia Imci stołowe i inne pod wolną onegoż zostawiają się dyspozycyą. *Ibidem.* — Odnowienie kommissy granicznej między Xięstwem Kurlandyi i Semigallii, a Xięstwem Żmudzkiem i innemi powiatami. *Ibidem.* — Appellacya od Sądow Xiążęcych do Relacyinych, samey tylko szlachcie i advocatis causarum pozwolona. Evocatio extra forum reciproca między Litwą i Kurlandją o dobra, rzeczy, i poddanych zbiegłych zakazana. Zniesienie komory celney w Iłłuxcie i zakaz stanowienia inney. Szlachta Kurlandyi od cła kupieckiego wolnemi deklarowani. *Ibidem.*

Znowu na nowo: 1) Pacta subjectionis i inne wszelkie prawa Xięstwa Kurlandzkiego w ogulności approbowane. 2) In casu zachodzących kontradycyji iakowych, kommissya między Krolem Imcią i Xciem Kurlandzkim decydować będzie. 3) Prawa Szlachty i wszystkich obywatelow stwierdzają się. 4) Kommissya obiecana dla dokończenia zachodzących między Xciem Imcią i Stanem Szlacheckim kłotni. 5) Wszystkie tranzakcyje przeciw testamentowi i cessayi W. Iana Xcia Ernesta zasze, uchylone. 6) Gradus instantiarum w Xięstwach Kurlandyi i Semigallii zachowane będą, ani appellacye do Sądow Relacyinych, w sprawach nie rozsądzonych wprzód w Kurlandyi, lub 600 zł. waloru nie dochodzących, dopuszczzone będą. 7) Appellacye prawem warowane, a nawet miastom przez Xcia mogą być dopuszczone. 8) Sprawy ex actoratu Xcia Imci z Szlachtą, w Sądzie Xiążęcym sądzone będą z wolną appellacyą. 9) Cudzoziemcy lub indigenae w sprawach swoich coram Capitaneis districtus odpowiedzą. 10) Dobr rozbitkow na morzu, nikt sobie przywłaszczając nie będzie, ale tylko nagrodą kontentować się ma. 11) Polowanie na cudzych gruntach, W. Xciu Imci i Szlachcie zabronione. 12) Pretensye domu Ketlerow przez ugodę Gdańską W. Xciu Imci przyznane, approbantur. 13) Miast Kurlandzkich przywileie stwierdzają się, a przeciwne tym actus, za nieważne uznane. 14) Pensya 6000 czerw. zł. Xiężnie de Waldeck żonie,

przez Xcia Kurlandzkiego przyobiecana, approbatur: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 185, *tit.* Xięstwa.

Pretensye Ketlerowskie do domu Saskiego, wyrokiem Rzeplitey umarząją się wiecznie. *Ibidem.* f. 189, *tit.* Umorzenie.

Na nowo prawa i przywileie wolności i prerogatywy Xcia Imci Kurlandzkiego, Stanu Rycerskiego, i mieyskiego, a w szczególności inwestytura I. W. Xcia Imci, pacta subjectionis, privilegium nobilitatis, privilegium Ducis Gothardi, formula regiminis, decisiones commissoriales 1642, 1717; pakta Xcia Ernesta 1737, actus compositionis 1776 roku, stwierdzone i approbowane: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 847, *tit.* Xięstwo.

Tłumaczenie tego wszystkiego w zachodzących trudnościach I. K. Mci zostawia się. *Ibidem.* — Dobra lennością obywatelom Kurlandzkim od Xiążąt nadane, i r. 1775 posiadowane, pro irreversilibus deklarowane. *Ibidem.*

Prawa i przywileie powiatu Piltyńskiego approbantur, a konst. 1764, *tit.* Xięstwo Inflantskie, o rewindykacyi wolney dobr, obywatelom tegoż powiatu służyć ma. *Ibidem.* f. 848, *tit.* Powiat Piltyński.

Xięstwo Inflantskie.

Odmiana kadencyi w Sądach Assessorskich Xięstwu Inflantskiemu na miesiące May i Czerwiec: *Konf. Gen. Koron.* 1764, v. VII, f. 75, *tit.* Xięstwo Inflantskie. (Upadła, po r. 1776 w którym Sądow Assessorskim a 1 Novembris ad ultimam April. kadencye przepisane; a i spraw z tego Xięstwa, prawie całkowicie w kordon Ross. zapadłego, braukie). Pacta subjectionis tegoż Xięstwa approbiają się. *Ibidem.* — Dobra Andzelmuyza Ur. Iana Weysenhoffa Koniuszego Xięstwa Inflantskiego za ziemskie uznane. Ordynacye 1607 i 1677 abrogowane. Kościół Dūneburški parafialny przy folwarku Nidermuyzy i gruntach w mieście posiadowanych, utwierdzony. *Ibidem.*

Xięstwo Inflantskie dwóch Kommissarzow na Kommissyą Skarbu Lit. oieraćo: *Seym Cor. Lit.* 1764, v. VII, f. 392, *tit.* Zniesienie.

Znowu woiewodztwo Inflantskie circa pacta subjectionis et unionis konserwowano: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 599, § 14.

Item: Pacta subjectionis, przywileie Zygmunta Augusta i inne prawa szczegulne Xięstwa Inflantskiego approbantur: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 843, *tit.* Warunek. — Obywatele tego Xięstwa od placenia cła wolni uznani, i komory onegoż zniesione. *Ibidem.* — Dobra ziemskie in fiscum przypadłe, a dziedzictwem nadane, od successorow kwestynowane być nie mogą. *Ibidem.* — Excypuią się od tego dobra, i niektore dokumenta lub przywileie in annis 1582, 1590 i 1599 przed Rewizorami Rzeplitey pokładane. *Ibi-*

dem. — Dekreta oczywiste w Xięstwie Inflantskim ad normam praw Lit. za niewzruszone deklarowane. *Ibidem*. — Evocatio extra forum dla obywatelów tegoż Xięstwa praecavetur. Obywatele tego Xięstwa od rygoru prawa roku 1661 (aby tylko ten liczył się między obywatelów, który possessyi swej wyprobuie) uwolnieni, byleby tey mu prawem nie dysputowano prerogatywy. Starostwa Inflantskie pod jus communicativum podciągac zakazano. *Ibidem*.

Xięstwo Pruskie.

Prawa ziem Pruskich approbowane: *Pacta Conv.* v. VII, f. 208, § Prawa. — Woiewodztwa i miasta Pruskie przy prawach swoich, conformiter ad privilegia incorporationis, zachowane: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 598, § 13.

Xięstwo Saskie.

Pretensye Rzeplitey Polskiej do domu Saskiego, przez wzgląd wzajemnych pretensyi Xiążąt Saskich do Rzeplitey umorzony: z zabezpieczeniem wolności partykularnym obywatelom nawzajem, dochodzenia własnych: *Konst.* 1768, v. VII, f. 608, *tit.* Assekuracja. — Tamże possessye domu Saskiego w Warszawie nabyte, i konst. 1726 stwierdzone, na nowo approbiują się. *Ibidem*.

Wielkie Xięstwo Litewskie.

Wielkie Xięstwo Litewskie i inne prowincye i ziemie z ciałem Rzeplitey spoione, nierozdzielnie zostawać powinny: *Trakt.* 1768, v. VII, f. 598, § 9.

Xięstwo Żmudzkie.

Pozwolenie fundowania dwóch Ziemstw i tyleż Grodów Xięstwu Żmudzkiemu, gdzie oraz W. Starości wyfundowanie domów na akta zaleca się. Tamże repartyca powiatów przepisana. Evocatio extra forum obostrzona, miejsce dla nowych Urzędników wyznaczone na zjazdach publicznych; a względem aktów ostrzeżono, iż w Kancellaryi Rossieńskiej acta publica i taryfry zostać mają, w Telszewskiej zaś tylko dekreta tychże Sądów: *Konst. Lit. Sejm Cor.* 1764, v. VII, f. 409, *tit.* Pozwolenie.

Porządek Cywunów Xięstwa Żmudzkiego. *Ibidem*, f. 410, *tit.* Activitas. — Tymże urząd Podkomorski w Xięstwie tylko Żmudzkiem sprawować, i kreować iednego Komornika dozwolono, salvo praestando juramento, et appellatione a iudicatis do Starosty lub Kasztelana Żmudzkiego. *Ibidem*. — UU. Cywunowie Żmudzcy, ex quo Sędziowie spraw Podkomorskich, Sędziami Ziemskimi, i Grodzkimi, tak w Xięstwie Żmudzkiem, iako i w całym Xięstwie Litewskim być nie mogą. *Ibidem*. — Temuż Xięstwu Żmudzkiemu za dwóch Posłów, trzech: a za trzech Deputatów, czterech obierać pozwolono. *Ibidem*,

f. 411, *tit.* Przydanie. — (*Konst. Lit.* r. 1776 sześciu Posłów dla Xięstwa Żmudzkiego przepisała: v. VIII, f. 941, *tit.* Dodanie).

Kommissya graniczna między Xięstwem Żmudzkiem i innymi powiatami a Xięstwem Kurlandzkim: *Konst. Lit.* 1766, v. VII, f. 547, *tit.* Odnowienie.

Xiążęce tytuły nadane, vide *tit.* Tytuły.

Zaiazdy dobr, vide *tit.* Dobra ziemskie.

Zastawa. Egzekucya dekretów.

Zakon Maltański.

Kommissya do rozeznania pretensyi Kawalerów Maltańskich: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 201, *tit.* Kommissya.

Postanowienie w Polsce Wielkiego Przeorstwa i sześciu Kommanderyi zakonu Maltańskiego, którzy wszyscy szlachta Polska lub Lit. będą. *Ibidem*, f. 202, *tit.* Dobra.

W. Przeor 42,000, a każdy Kawaler 13,000 zł. pensyi mieć mają. *Ibidem*. — Wszyscy terażniejsi tylko Kawalerowie od bezżeństwa dyspensowani. *Ibidem*. — Pensye rzezione w summie 120,000 zł. od summy 300,000 zł. na regiment ordynacki destynowanej, detrunkowane będą; reszta na regiment należy: a czego temu zabraknie, skarb wojskowy bonifikować obligowany. *Ibidem*. — (Summa ta 120,000 z 300,000 zł. Kawalerom Maltańskim w Polsce, z dobr Ostroga warowana, do skarbu Kor. wniesiona być ma, i Podskarbiemu Maltańskiemu oddawana: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 845, *tit.* Zakon). Tamże Imć P. Sagramoso Minister Pełnomocny Malty, zrzeczenie wszelkich pretensyi do Rzeplitey uczynić obligatur. *Ibidem*.

Pozwolenie fundowania ośmiu Kommanderyi, które nad 16,000 zł. intraty przenosić nie będą, z których dziesiąty grosz na Kancellaryę Malty naznaczony. *Ibidem*, f. 204, *tit.* Pozwolenie.

Approbacya i ratyfikacya ustaw roku 1775, zakonu Maltańskiego tyjących się: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 845, *tit.* Zakon.

Approbacya cessyi dyspensy iedney z sześciu Kommanderyi, służącey W. Szydłowskiemu Kaszt. Żarnow. na osobę syna swego, z wolnością ożenienia się. *Ibidem*.

Plura o zakonach vide *tit.* Klasztory. Mniszki. Fundacye.

Zamki i pałace.

Na rozprzestrzenie zamku Warszawskiego, dom Rafałowiczowski, Zambergierów, place 4 do kościoła S. Iana, i Ur. Płochockiego należące, W. Podskarbiemu Kor. i Kommissyi Skarb. opłacić nakazano: *Sejm Cor.* 1764, v. VII, f. 372, *tit.* Przyczynienie.

Zalecenie Kommissyi Skarb. Kor. względem skutecznienia kupna placów zanowski War-

- szawskiemu przyległych: *Konst.* 1768, v. VII, f. 674, *tit.* Zamek.
- Na reparacyą zamku Warszawskiego 400,000 zł. z skarbu Kor. przez lat 2 naznaczono: *Konst.* 1766, v. VII, f. 446, *tit.* Kontynuacya. — Summę tę na dwa lata końcem reparacyi zamku Warszaw. naznaczoną, dla pogorzeli, do końca reparacyi, corocznie płacić kazano: *Konst.* 1768, v. VII, f. 649, *tit.* Prorogacya. (R. 1776 na reparacye zamków Warszawsk., Krakowskiego i pałacu Rzeczypospolitey, ogółem 90,000 zł. uchwalono: v. VIII, f. 891, *tit.* Tabella.) a reparacya fortec z kassy woyskowej czyni się.
- Dla zreparowania fortec i domow arsenalowych, tudzież przyczynienia amunicyi, skarb Kor. Kommissyi Woysk. co rok 200,000 zł. płacić był obowiązany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 651, *tit.* Reparacya.
- Na reparacyą pałacu Rzeplitey, aż do czasu poki ta fabryka dokończona nie będzie, co rok 200,000 zł. z skarbu Kor. wyznaczono. *Ibidem*, f. 650, *tit.* Wyznaczenie.
- Na reparacyą zamku Krakowskiego pokąd skończona nie będzie, co rok 30,000 zł. skarbowi Kor. liczyć zalecono. *Ibidem*, f. 645, *tit.* Reparacya.
- Prawa dawne fortecy Częstochowskiej tyczące się ponowione; a Kommendant szlacheć Polski od I. K. Mci uprzywilejowany, ma baczyc, aby prowenta tylko na reparacyą fortecy obracane były, i co rok Kommissyi Woyskowej kalkulował się: *Seym Cor.* 1764, v. VII, f. 374, *tit.* Forteca.
- Zamek zburzony pod Nowym Miastem Korczynem, Staroście rozebrać pozwolono: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 909, *tit.* Pozwolenie.
- Na reparacyą zamku Grodzieskiego 300,000 zł. a na konserwacyą tegoż 10,000 zł. co rok naznaczono: *Konst. Lit.* 1768, v. VII, f. 824, *tit.* Zamek. — R. 1776, taż kwota 10,000 zł. potwierdzona: v. VIII, f. 931. *tit.* Tabella.
- Plura vide tit.* Woysko. Miasta.
- Zamiana.**
- Zamiana dobr Krolewskich Bunowa i innych, za dobra Rożow i inne z wyznaczeniem kommissyi: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 91, *tit.* Pozwolenie.
- Zamiana części Szeptycy za dobra stołu Krolewskiego ekonom. Samborskiej, z wyznaczeniem kommissyi. *Ibidem*
- Pozwolenie zamiany dobr Braszewice Kapitule Wileńskiej i drugih in aequivalenti skupienia: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 181, *tit.* Pozwolenie.
- Zamiana wsi Sielec do kantoryi Sandomirskiej należący, za wieś Wesolą Ur. Marc. Dolegi Oberszt. w W. K. praevio consensu loci ordinarii, approbowana: *Konst.* 1766, v. VII, f. 486, *tit.* Zamiana.
- Zamiana wsi Brzeskiej Woli, i innych Krolewskich, za wsi Niedomycze i inne dziedziczne. *Ibidem*, f. 493, *tit.* Zamiana.
- Pozwolenie kupna lub zamiany wsi Iuchowa do probostwa Stanisławows. należący, za wieś Choyny dziedziczną Ur. Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego; a in casu kupna, proboszcz rzezonny ma moc nabyć dobr za tyląż kwotę: *Konst.* 1768, v. VII, f. 728, *tit.* Uspokoienie.
- Regulę o zamianach dobr osobliwie Krolewskich za ziemskie, *vide tit.* Dobra.
- Zamiana dobr Prusinowice ziemsk. za duchowne Popow, w wojewodztwie Kaliskim: *Konst.* 1768, v. VII, f. 779, *tit.* Approbacya.
- Pozwolenie zamiany lub przedaży dobr Opieczek do Kapituly Gnieźnień. należących. *Ibidem*, *tit.* Pozwolenie.
- Approbacya zamiany części dobr Ur. Łukasza Bętkowskiego Podcz. Stężyckiego, za dobra XX. Iezuitow Krakowskich. *Ibidem*, *tit.* Approbacya.
- Zamiana wsi Nowa zwaney XX. Kanonikow Regularnych za inszą in aequivalenti Ur. Wesłowej Starościny Golubskiej. *Ibidem*, f. 780, *tit.* Pozwolenie.
- Zamiana wsi Sielca Krolewskiej, za wieś dziedziczną Wolice Baryłowską Ur. Iozefa Mira Starosty Buskiego. *Ibidem*, f. 782, *tit.* Zamiana.
- Zamiana wsi Brzuzy z woytostwem za inne dziedziczne Ur. Adama Ponińskiego Kuchmistrza Koronnego. *Ibidem*, f. 783, *tit.* Zamiana.
- Zamiana dzierzawy Krolewskiej we wsi Modlna Ur. Woyciecha Ostrowskiego Podsejda Łęczyckiego. *Ibidem*.
- Kommissya dla udeterminowania zamiany dobr Krolewskich Lewice, za grunta Lendy dziedziczne Ur. Radzickiego Podczasz. Zakroczymskiego. *Ibidem*, f. 780, *tit.* Uspokoienie.
- Zamiana dobr Iaruga z attynencyami dziedzicznych Ur. Teod. Potockiego Ststy Smotryckiego, za dobra miasto Smotrycz i inne. *Ibidem*, f. 781, *tit.* Zamiana.
- Zamiana wsi Krolewskiej Modrza i Obornik stwierdzona: iako i zapis UU. Augustyna i Hyppolita Rogalińskich; tudzież dozywocie Ur. Stanisława Molskiego dla żony aprobat: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 248, *tit.* Approbacya.
- Zamiana włok dziedzicznych w wsi Ieziorney, za wieś Chyllice dla W. Dzierzbickiego Kasztelana Brzezińskiego. *Ibidem*, f. 251, *tit.* Zamiana.
- Zamiana wsi Czarna i Grodzisk za folwark, place i grunta Ur. Alexandra Ossolińskiego Ststy Sokolowskiego w Drohiczyinie i Nurze. *Ibidem*.
- Zamiana dobr Bielawy do biskupstwa Poznańskiego należących za Mierczyn i Kosiorow dziedziczne Ur. Adama Zakrzewskiego Podstolego Kaliskiego. *Ibidem*, f. 260, *tit.* Zamiana.

Pozwolenie zamiany części wsi Piotrkowka i Woli Palczewo do kościoła Piotrkowa Kujawskiego należących, za inne. *Ibidem*, f. 261, *tit.* Pozwolenie.

Zamiana wsi Sanogoszcy do probostwa Krzemienieckiego w Rawskim należącey, za inne. *Ibidem*.

Prawa Litewskie.

Zamiana gruntów w ststwie Homelskim z UU. Mickiewiczami stwierdzona: *Konf. Gen. Lit.* 1764, v. VII, f. 176, *tit.* Potwierdzenie zamiany.

Pozwolenie zamiany dobr hibernowych Wincze zwanych w powiecie Pińskim, za Załozie lub inne dziedziczne Ur. Orzeszki Stolnika Pińskiego: *Konst. Lit. S. Cor.* 1764, v. VII, f. 418, *tit.* Pozwolenie.

Pozwolenie zamiany dobr Parańanowa do Archidyakonii Wileń. należących, za dobra Łyntupy w powiecie Oszmiańskim, dziedziczne W. Brzostowskiego Podskar. W. W. X. Lit. *Ibidem*, f. 415, *tit.* Zamiana.

Zamiana dobr Lachowicze dziedziczne W. Xcia Massalskiego Biskupa Wileń. za starostwo Połongowskie z wsią Tarwidami, Pługiany z attynencyami, i ststwa Meyszagolskie i Szyrwintskie: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 657, *tit.* Zamiana.

Cztery dworzyszczka we wsi Łopatynie lennym prawem od Ur. Mateusza Butrymowicza posiadane, w dobra ziem. praevia solutione, podług taxy Kommissy Skarb. zamienione. *Ibidem*, f. 666, *tit.* Zamiana.

Zamiana uroczyska Sudziałów Stołowych, za dobra w possessyji UU. Eysymontow zostające, pozwolona. *Ibidem*, f. 668, *tit.* Dozwolenie.

Tamże zamiany między W. Xięciem Massalskim Biskupem Wileń. i W. Tyzenhauzem Podskar. Nadw. Lit. administratorem ekonomii I. K. Mci nastąpić mające, approbowane. *Ibidem*.

Zamiana ststwa Ochelnickiego w dobra ziemskie za inne dziedziczne, Ur. Tołoczki Woysk. Wołkowyskiego. *Ibidem*, f. 670, *tit.* Zamiana.

Zamiana niektórych jezior i gruntu włók 12 w leśnictwie Pińskim za włók 12 w starostwie Seweyskim. Item włók 2 leśnictwa Pińskiego za morgow 40 kościoła Pińskiego: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 939, *tit.* Pozwolenie.

OO. Bernardynom Trockim 5 placów zamienić dla wygody klasztoru pozwolono. *Ibidem*, f. 941, *tit.* Pozwolenie.

Plura vide tit. Dobra i Starostwa.

Zapisy.

Zapisy, donacje, zastawy, interczy, komplancye i wszelkie tranzakcyje ex actu bonae voluntatis autentycznie nastąpione, w xięgach zeznae, za niewzruszone declarantur, pod

karą 1000 grzyw. i 6 niedz. wieży: *Konst.* 1768, v. VII, f. 708, *tit.* Złączenie, *puncto* Ponieważ.

Zapisy i tranzakcyje wszelkie, etiam in omni forma cum laesione juris naturae między opiekunami i pupillami, między starszemi i młodszemi bracią zawarte, upadaia. *Ibidem*, *puncto* Zapobiegaiąc.

Tamże ad donationem, obligationem, et resignationem lat 24 zupełnych za potrzebne przepisane; lub gdy tych brak aby ad hanc competentiam przyszedłszy, approbacya tranzakcyi pomienionych nastąpiła, nakazano: które akceptowane pod karą 12 niedz. wieży, i 1000 grzyw. wzruszone nie będą. *Ibidem*, f. 707, *puncto* A gdy.

Lat zaś 20 mający, dopieroż w opiece (w której do lat 18 zostanie) będący, sunm na dobra zaciągać, zapisów czynić, kart ręcznych bankierom i kupcom pod przepadkiem summ i towarów dawać, prawa nie mają. *Ibidem*.

Tranzakcyje wieczyste i doczesne w obcym Grodzie zeznane, a w czasie pokoju na pierwszych lub drugich Rokach, w czasie zaś niepokoju lub powietrza w rok i niedz. 6 nie przeniesione nullitati subjacent. *Ibidem*, f. 708, *puncto* Ponieważ.

Wszystkie tranzakcyje po Grodach i Ziemstwach same tylko osoby, przysięgłe, rothą konst. 1768 (v. VII, f. 709, *puncto* Zapobiegaiąc) przepisana, przyjmować mają. *Ibidem*.

Zapisy z okkazyi bezprawnego podniesienia złota po r. 1766 podług tenoru tranzakcyi, a przed r. 1766 zasze, według konst. W: X. Lit. na Seymie r. 1766 zaspokoione będą. *Konst.* 1775, v. VIII, f. 200, *tit.* Utrzymanie.

Zapisy extra territorium i w Magdeburyach czynione, pod nieważnością do swego Ziemstwa przeniesione być mają. *Ibidem*, f. 288, *tit.* Przeniesienie.

Zapisy wieczyste woiewodztwom Poznańskiemu, Kaliskiemu, i Gnieźnieńskiemu bez Surrogatora czynić pozwolono, i za ważne deklarowano: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 916, *tit.* Pozwolenie.

O zapisach kościołom, klasztorom etc. *vide tit.* Testamenta. Dobra ziemskie etc.

Zapłata albo płaca woyska, vide tit. Woysko.

Zasługi i zasłużeni.

Zasłużeni po woiewodztwach do klasy czopowego assygnowani per lauda woiewodztw, do skarbu Kor. odesłani: *Konst.* 1766, v. VII, f. 437, *tit.* Czopowe, i *Konst.* 1768, v. VII, f. 627, *tit.* Czopowe.

Ur. Ian. Matczyńskiemu Chor. pancernemu za poselstwo do Hana Tatarskiego 12,000 zł. naznaczono: *Konf. Gen. Kor.* 1764, v. VII, f. 95, *tit.* Rekompensa.

UU. successorom Stanisł. Kożuchowskiego Cze-

- ńnika Wieluńskiego za druk konst. 10,000 zł. *Ibidem*, *tit. eodem*. — *Vide o tymże konst. r. 1775.*
- Zalecenie in pactis przyszłemu Krolowi Ur. Franciszka Rychtera Burgrabiego Krakowskiego: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 95, tit. Deklaracya.*
- I. O. Xciu Prymasowi w czasie bezkrolewia 150,000 zł. WW. Podskarb. Narodowym wyliczyć zalecono. *Ibidem*, *f. 105, tit. Wyznaczenie.*
- I. O. Xciu Adamowi Czartoryskiemu Generał. ziem Podolskich, Marszałkowi Seymu Konfed. 100,000 zł. Stany, za piastowanie laski Seymu Conv. ofiarowały; ktorey gdy przyjąć nie chciał, do 60,000 zł. zredukowały. *Ibidem*, *tit. Gratitudo.*
- Ur. Iackowi Ogrodzkiemu Star. Lubczańskiemu, Sekretarzowi Seymu Konf. Conv. 16,000 zł. naznaczono. *Ibidem.*
- WW. Woiewodow Konstantego Platera Mściślawskiego, Pawła Mostowskiego Pomorskiego; Iozefa Kierskiego Sekretarza Koron., i UU. Stanisława Gadomskiego Podkom. Sochaczew., Iana Gołbowskiiego Sieradzkiego, Adama Suchodolskiego Lubel. Pisarzow Ziemskich Krolowi Imci przyszłemu in pactis zalecić kazano. *Ibidem*, *f. 106, tit. Rekomendacya.*
- W. Ignacy Ogiński Marszałek W. W. X. Lit. przyszłego Krola względem zalecony. *Ibidem*, *f. 185, tit. Zasługi.*
- Ur. Michałowi Brzostowskiemu Marszał. Konfed. Gen. W. X. Lit. 100,000 zł. in subsidium expens urzędu jego, skarbowi Lit. wyliczyć nakazano: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 174, tit. Subsidium.*
- Zasługi UU. Alexandra Suffragana Żmudzkiego, i Iana Podkom. Wileń. Horainow Krolowi Imci przyszłemu polecieć obiecano. *Ibidem*, *f. 181, tit. Zasługi.*
- Stany Rzeplitey zawdzięczając czterdziestoletnie na ow czas in Ministerio W. Xcia Incei Michała Czartoryskiego Kanclerza W. W. X. Lit. prace, za odmowienie pensyi 80,000 zł. za przypuszczenie Assessorow do swych Sądow, statnę temuż na rynku Wileńskim z wypisem jego czynow, a post fata tegoż, mauzoleum w kościele katedr. Wileńskim kosztem skarbu W. X. Lit. wystawić nakazały: *Konst. Lit. Seymu Cor. 1764, v. VII, f. 413, tit. Gratitudo.*
- Zlecenie Kommissyi Skarb. W. X. Lit. dopelnienia rozkazow Seymu Cor. względem wystawienia statuy W. Xciu Michałowi Czartoryskiemu Kanclerzowi W. W. X. Lit. i post sera fata mausolei: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 546, tit. Dopelnienie.*
- Ur. Adamowi Darowskiemu Podsej. Podolskiemu Kommissarzowi z Dworem Tatarskim 12,000 zł. naznaczono: *Seym Cor. 1764, v. VII, f. 339, tit. Rekompensa.*
- Ur. Iozefowi Sosnowskiemu Pisarz. Pol. W. X. Lit. Marszał. Seymu Electionis 60,000 zł. z skarbu W. X. Lit. *Ibidem*, *tit. Gratitudo.*
- Nadgrody tey, że Ur. Iacek Małachowski Marszałek Seymu Coron. Podstoli Kęronny i Ststa Piotrkowski nie akceptował, Stany w dalszym czasie względność mu przyrzekły. *Ibidem.*
- Ur. Ianowi Szadurskiemu Stolnikowi Xstwa Inflantsk. Sekret. Seymu Electionis 16,000 zł. w skarbie Lit. zabezpieczone. *Ibidem.*
- Ur. Wincent. Zawiszy Łowcz. Łęczyck. Sekretarzowi Seymu Coron. 16,000 zł. *Ibidem.* (Nadgrody pomienione dla Marszałka Seymu 60,000 zł. a dla Sekretarza 16,000 nie mają być powiększane. *Ibidem*).
- Fournierowi Pułkownikowi w woysku Koron. Rotmistrzowi choragwi Węgierskiej sumnę 8,000 zł. z skarbu Kor. w nadgodę zasług naznaczono: *Konst. Lit. Seymu Cor. 1764, v. VII, f. 340, tit. Nadgroda.*
- Ur. Stankiewiczowi Pułkownikowi I. K. Mci za usługi w Konstantynopolu w czasie bezkrolewia podjęte 3,000 czer. zł. naznaczono: *Konst. 1766, v. VII, f. 486, tit. Bonifikacya.*
- Ur. Celestynowi Czaplcowi Podkom. Łuckiemu, Marszałkowi Seymu r. 1766 za piastowanie laski 80,000 zł. *Ibidem*, *f. 499, tit. Gratitudo.*
- Ur. Stanisławowi Rembelskiemu Sekr. I. K. Mci i Seymowemu 26,000 zł. *Ibidem.*
- W. Xciu Augustowi Czartoryskiemu Woiew. i i Generałowi ziem Ruskich Marszał. Konf. Gen. Kor., W. Mich. Brzostowskiemu Podskarb. W. W. X. Lit. i Marsz. Konf. Gen. Lit. tudzież wszystkich woiewodztw, ziem, i powiatow Marszałkom, Stany Rzeplitey pamięć wiekopomną i szacunek ich zasług zabezpieczają. *Ibidem*, *f. 500, tit. Rozwiązanie.*
- Ur. Tomaszowi Dluskiemu Podkom. Lubelsk. Sekr. Konf. Gen. Kor. 20,000 zł. *Ibidem.*
- Tamże Ur. Michałowi Skrzetuskiemu Staroście Mogielnickiemu Vice-Sekr. Konf. Gen. Kor. 16,000 zł. *Ibidem.*
- Urodzonemu Tomaszowi Alexandrowiczowi Podkomorzemu I. K. Mci, 3000 czerwonych złotych w czasie poselstwa do Porty zaciągnięone, skarbow oboyygu w proporcya, powrocie nakazano. *Ibidem*, *f. 485, tit. Wydatki.* — Temuż nadgradzając prace poselskie 4000 czerw. zł. wyliczyć skarb Koron. obligowany: *Konst. 1768, v. VII, f. 662, tit. Nadgroda.*
- Tłomaczom językow oryentalnych UU. Kruta, Habert, i Cerkieś sumnę 20,100 zł. corocznie z skarbu oboyyga Narodow, dwie części z Korony, trzecią z Litwy płacić nakazano *Ibidem*, *f. 645, tit. Pensya.*
- Dziś pensya swoię z summy 270,000 zł. na Posłow zagranicznych przepisana partycypują: *Konst. 1776, v. VIII, f. 891, tit. Tabella.*
- W. Teodorowi Wesslowi Podsk. W. Koron. pensya podskarbińska 120,000 do 300,000 zł. przez wzgląd na zasługi jego podwyższona, ktora że iemu tylko służyć ma, tamże

- ostrzega się: *Konst.* 1768, v. VII, f. 655, *tit.* Względy.
- Ur. Michałowi Brzostowskiemu Podskarb. W. W. X. Lit. do pensyi 120,000 zł. 80,000 przydano, z warunkiem, że następcy jego dodatku tego pretendować nie mogą. *Ibidem.* — Uchylono prawem r. 1776 te pensye, i tak Koronnemu iak Lit. Podskarb. WW. po 60,000 zł. naznaczono: *Vide tabelę Koron.* v. VIII, f. 891, a *Litewską* f. 931.
- W. X. Iozefowi Kierskiemu Sekret. W. Koron. pokąd od I. K. Mei duchownym chlebem opatrzony nie będzie, 16,750 zł. co rok płacić skarb Koron. obowiązany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 656, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Xciu Radziwiłłowi Marszał. Konf. Gen. 1768 i Seymowemu, dla nieakceptowanej za prace i koszta nadgrody, wdzięczność i pamięć Rzeplita zapisuie. *Ibidem* f. 659, *tit.* Wdzięczność.
- UU. Aug. Golczowi Staroście Grudziądz. Toruńskiej, Ianowi Grabowskiemu Generałowi Maiorowi w woysku Lit. Słuckiej Konf. Marszałkom, za nieprzyjęcie nadgrody 100,000 zł. w skarbach sobie assygnowanej, od I. K. Mei i Stanow Rzeczypospolitey łaska zapewniona. *Ibidem*, f. 660, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Xciu Imci Kaźmierzowi Poniatowskiemu Podkom. Koron. 3,000 czerw. zł. na reparacyą pogorzalych miast Sokala i Stoianowa skarbowi Kor. wypłacić zaleca się. *Ibidem*, *tit.* Gratitudo.
- Ur. Ianowi Łodzia Ponińskiemu Woiewodzie w Poznansk. Posłowi Infantskiemu za trzymanie pióra w czasie kommissyi Trakt. r. 1768 45,000 zł. z Koronnego, a 15,000 z Lit. skarbów wypłacić nakazano. *Ibidem*, f. 661, *tit.* Zawdzięczenie.
- UU. Popielom Kaszt. Sierpskiemu i Staroście Tuczapskiemu synom Ur. Popiela Starosty Tuczapskiego. Posła roku 1725 do Porty, summa 200,000 zł. w nadgrode wydatkow, i zasług oycowskich, w skarbie Kor. przyznana, a to z summ na uspokojenie długow wyznaczonych. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Ianowi Kickiemu Staroście Oknińskiemu Marszałk. Trybun. Kor. za podięte w czasie funkcyi swey expensa, 30,000 zł. *Ibidem*, f. 662, *tit.* Rekompensa.
- Ur. Wągradzkiemu Pisarzowi Ziemi i Grodz. Zakroczymskiemu Podkom. I. K. Mei, intratę siedmioletnią z cła wodnego pod Zakroczymem przez dekret skarbowy odtrąconą, przywrócić nakazano. *Ibidem*, f. 664, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Marcinowi Matusiewiczowi Sędziemu Ziem. Brzesk. Lit. Sekret. Seym. i Konfed. Gen. 1768 r. 50,000 zł. *Ibidem*, f. 665, *tit.* Rekompensa.
- Ur. Pawł. Grabowskiemu Stęcie Czchowskiemu summę zł. 16,200 gr. 26 na sklep i izbę sądową expensowaną, skarbowi Kor. powrócić kazano. *Ibidem*, *tit.* Gratitudo.
- Zasługi woyskowe, i ztąd pretensye do Rzeplitey UU. Taube, Spart, Korff, i Groeben, Kommissyi Skarb. Koron. do roztrząszenia zleczone, o których Stany na Seym przyslyzy informować obligatur. *Ibidem*, f. 666, *tit.* Rozeznanie.
- Nadgroda zasług Ur. Zygmunta Chrzanowskiego Podkom. Brzesk. Lit. na legacyi u Dworu Ross. i rozeznanie pretensyi jego, do Komm. Skarb. Lit. odesłane: *Konst.* Lit. 1768, v. VII, f. 847, *tit.* Uznanie.
- Ur. Stef. Ciołkowi Komorowskiemu Pułkownikowi pancer. Kor. za rezydencyą w Krymie, skarb. Kor. 2000 czerw. zł. wypłacić obowiązany: *Konst.* 1768, v. VII, f. 763, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Stanisł. Brzostowskiemu Marszał. Konf. W. X. Lit. r. 1768 Stęcie Bystrzyckiemu, in vim nadgrody za łaskę piastowaną, summa 200,000 zł. na Stawie Bystrzyckim przyznana: *Konst.* Lit. 1768, v. VII, f. 827, *tit.* Zawdzięczenie.
- Ur. Alexandr. Hołowczycowi Podstar. Orszańsk. Sekr. Konf. Gen. W. X. Lit. summa 25,000 zł. naznaczona. *Ibidem*, f. 828, *tit.* Gratitudo.
- W. Xciu Antoniemu Iablonowskiemu Wwdzie Poznań. i Ur. Xciu Marc. Lubomirskiemu Generałowi Lieutenant. woysk Koronnych, że pensyi kommissarskiej do granic z Dworami sąsiedzkimi nie przyjęli, wdzięczność obywatelska zapisana: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 112, *tit.* Instrukcyja, *ad finem.*
- NB. Długi powyżey przyznane r. 1775 do Kommissyi Likwidacyiny odesłane; a pensye regulują się dziś podług tabelli expens skarb. r. 1776. Następujące prawa r. 1775 nadgrody i ratyfikacye wdzięczności i indemnizacye, w skarbie Kor. assygnowane, prawem r. 1776 (procz zabezpieczonych w tabelli expens skarb.) uchylone: *Konst.* 1776, v. VIII, f. 890, *tit.* Wydatki. *Inne nadgrody w dobrach Krolewskich uczynione, pod tę regułę nie podpadają.*
- Ur. Xciu Adamowi Ponińskiemu za funkcyą Marszał. Seymow. i Konfed. r. 1775: 1) Co rok ad vitae tempora 100,000 zł. naznaczono. 2) Zamiana Brzozy cum attinen. Krolewskiej, za dobra ziemsk. Falęcice cum attinen. 1768 r. nastąpioney, bez sprowadzenia kommissyi i ustanowienia aequivalentiae approbatur; tudzież kupno wsi Woli pozwolone. 3) 400,000 zł. in spatium lat 6 wypłacić temuż nakazano: *Konst.* 1775, v. VIII, f. 210, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Floryanowi Drewnowskiemu Podcz. Łomżyńskiemu, Sekret. Seymowemu 100,000 zł. a skarb Koronny expens na druk konstytucyi bonifikować obligowany. *Ibidem*, f. 212, *tit.* Zawdzięczenie.
- W. Wacławowi Rzewuskiemu Woiewodzie na ow czas a potom Kasztelanowi Krakowskiemu ststwo Kowelskie dziedzictwem nadane, salvis possessoribus. *Ibidem*, *tit.* Okazanie.
- W. Twardowskiemu Wwdzie Kaliskiemu ststwo

- pierwsze z wakujących obiecań; a interea temuż 20,000 zł. roczney pensyi naznaczono. *Ibidem*, f. 213, *tit.* Upewnienie.
- W. Borchowi Podkancl. Kor. 20,000 czerw. zł. in spatio lat 4 wyliczyć nakazano. *Ibidem*, f. 214, *tit.* Zawdzięczenie.
- W. Łąckiemu Kaszt. Sandomirskiemu ad vitae tempora pensyi 20,000 zł. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.
- W. Iozefowi Stępkowskiemu Kasztel. Kłowski. ststwo Winnickie i 30,000 zł. pensyi ad vitae tempora. *Ibidem*.
- W. Kazimierzewi Wykowskiemu Kasztelanowi Wyszogrodzkiemu 100,000 zł. na ststwie Niechorowskim warowane. Toż ststwo od kwarty uwolnione, i emphyteusis dla sukcesorow warowana. *Ibidem*, f. 215, *tit.* eodem.
- W. Symeonowi Szydłowskiemu Kaszt. Żarnowskiemu ststwo Bolesław. ad vitae tempora nadane, salvis possessoribus; a post sera fata successorum jus emphyteuticum tymże służyć ma; nad to z Gorczyzny i Rudy, czynsze do lat 12 darowane. *Ibidem*, f. 216.
- Ur. Kazimierzowi Raczyńskiemu Pisarzowi W. Koron. Generalstwo Wielko-Polskie przyobiecane. *Ibidem*, f. 217, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Karolowi Brühlowi co rok 30,000 zł. pensyi roczney w skarbie Kor. wyznaczono. *Ibidem*, *tit.* Pensya.
- Ur. Franc. Wilczewskiemu Podkom. Wizkiemu 100,000 zł. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Gurowskiemu Podkom. Gnieźn. 60,000 zł. *Ibidem*, f. 218.
- Ur. Rogalińskiemu Stćcie Nakielsk. 20,000 zł. pensyi ad vitae tempora. *Ibidem*.
- Ur. Tomaszowi Alexandrowiczowi Marszałkowi dworu I. K. Mci, 10,000 zł. roczney pensyi, i emphyteusis na dobra Koszowatę. *Ibidem*.
- Ur. Ignac. Rychłowskiemu ststwo Wareckie, prawem dziedzicznym kupić pozwolono, i kommissyą do rozgraniczenia naznaczono, salvis possessoribus. *Ibidem*, f. 220, *tit.* Inkorporacya. (Prawo to, 1776 roku uchylone: v. VIII, f. 896, *tit.* Uchylenie).
- Ur. Kraszewskiemu Regimentarzowi partyi Wielkopolskiej expektatywa na ststwo Ułanowskie, a successorom iego na toż jus emphyteuticum ubeśpieczone; interea nim do possessyi przyjdzie, pensyi 20,000 zł. co rok brać będzie; tamże towarzystwu pod tąż komendą dystyngwującym się, po 2,000 zł. naznaczono. *Ibidem*, f. 221, *tit.* Indemnizacya.
- Ur. Stanisł. Koźuchowskiemu Podcz. Orłowskiemu, 20,000 zł. *Ibidem*, f. 223, *tit.* Obiaśnienie.
- Ur. Iozef. Drzewieckiemu Pisarzowi Sądow. Konf. Gen. czerw. zł. 1000. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Antoniemu Sikorskiemu Sekret. Piecz. W. Koron. 40,000 zł. na wsi Ieziorowice, i prawo czterdziestoletnie. *Ibidem*, f. 224.
- Ur. Iozefowi Rudnickiemu Kassyerowi skarbu Koronnego, tytuł Superintendenta kassy generalney, i pensya dożywotnia ostrzeżona. *Ibidem*.
- UU. Ian. Osniałowskiemu, Ignac. Bachmińskiemu, Franc. Przeuskiemu, Dworzanom I. K. Mci, za azardy życia die 3 Novembris r. 1771 w obronie Nayiaśniejszego Stanisława Augusta poniesione, względność naprzod Krolewska, przyrzeczona: a potom każdemu krolewsczynę naymniey 10,000 zł. importującą dożywotnie nadać pozwolono. *Ibidem*, f. 224, *tit.* Pamięć, i f. 225, *tit.* Ubeśpieczenie.
- UU. Regentom Kommissyi Skarb. pensye i funkcye ad fata albo ascensum warowane. *Ibidem*, f. 225, *tit.* Nadgroda.
- UU. Mikulskiemu i successorom Bucowa za obronę Nayiaśn. Stanisława Augusta po 3,000 zł. corocznie wyznaczono. *Ibidem*, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Trembińskiemu powrocenie przez połowę straty majątku w Lublinie zgorzałego, w czasie funkcyi skarb. zapewnione. *Ibidem*, f. 226, *tit.* Powrocenie.
- Ur. Boscamptoni miejsce w Departamencie Interessow Cudzoziemskich, i 5,000 zł. pensyi corocznie naznaczono. *Ibidem*, *tit.* Względ.
- Ur. Ghigiottemu miejsce w Departamencie tymże deklarowane. *Ibidem*, *tit.* Upewnienie.
- W. X. Gurowskiemu Proboszczowi Gnieźn. iedne z pierwszych opactw wakujących obiecań. *Ibidem*.
- Sukcessorom W. Burzyńskiego Wwdy Mińsk. 100,000 zł. na ststwie Krasnosielskim naznaczono: *Konst. Lit.* 1775, v. VIII, f. 660, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Xciu Michałowi Radziwiłłowi Mieczn. i Marsz. Konf. Gen. W. X. Lit. w roku 1775 za łaskę przez dwa lata piastowaną, emphyteusim na ststwa Grabowskie i Bolimowskie, expektatywę na ststwo Boryssowskie i 400,000 zł. ze skarbu Lit. zabezpieczono. *Ibidem*, f. 661, *tit.* Gratitude.
- Ur. Ignacemu Koszczycowi, kamienica Daniłowiczowska w Wilnie nadana. *Ibidem*, f. 672, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Szyszle Regentowi Kancellaryi Sądowej Konf. Gen. r. 1775 W. X. Lit. 10,000 zł. *Ibidem*, f. 678, *tit.* Nadgroda.
- Ur. Malczewskiemu Podcz. Smoleń. Sekr. Konf. Gen. W. X. Lit. r. 1775 zł. 100,000. *Ibidem*, f. 692, *tit.* Względ.
- Przewielebnemu Xiędzu Biskupowi Smoleńskiemu po odejściu do krajow Rossyiskich dyecezyi, i z niey wszelkich użytkow, 20,000 zł. co rok z skarbu Lit. naznaczono: *Konst. Lit.* 1776, v. VIII, f. 943, *tit.* Okazanie.
- Ur. Ianowi Komarzewskiemu Gener. Maiorowi w woysku oboyga Narodow 12,000 zł. z skarbu Kor. a 6,000 zł. z Lit. ad vitae tempora uchwalono: *Konst.* 1778, v. VIII, f. 953, *tit.* Względ.
- Plura vide tit.* Emphyteusis. Salaria.

Zastawa i zastawnicy.

- O eliberacyą Drahima, territorii Elbingensis, i wykupno klejnotow Rzeplitey od Krola Imci Pruskiego, I. K. Mć Stanisław August starać się obowiązał: *Pact. Conv.* 1764,

- v. VII, f. 208, § O eliberacyą. — Obligacya ta upadła po traktacie roku 1775. *O czym obacz tenże Traktat, v. VIII, f. 44, § 5.*
- Zastawnicy i dzierżawcy po wyszłym kontrakcie z dobr ustąpić mają, gdy im summa w Grodzie podług praw Koron. a w Litwie na gruncie złożona będzie: *Traktat 1768, v. VII, f. 603, § 13.*
- Pretensye ich do dziedzica i na wzajem, ante omnes causas praecisa appellatione in competenti foro rozsądzici należy. *Ibidem.* — Rugowanie ich pod zaiazydy bezprawne podciągać się nie może. *Ibidem.* — Znowu zapewniono, iż zaiężdżający dobra zastawne po expiracyi kontraktu, prawom o zaiazydach nie podpadaia: *Konst. 1775, v. VIII, f. 116, tit. Obiaśnienie.*
- Zastawnicy, i per potioritatem dobra trzymający, do kalkulacyi pociągani nie będą: *Konst. 1776, v. VIII, f. 883, tit. Warunek.*
- Zbrojownia, vide tit. Cekaucz.**
- Ziemie i powiaty.**
- Ziemi Halickiey 100 Smolakow dla bezpieczeństwa trzymać dozwala się: *Konf. Gen. Kor. 1764, v. VII, f. 75, tit. Pozwolenie.*
- Ziemstwa Sężyckiego po kreacyi Radomskiego antiquitas et authoritas warowana. *Ibidem, f. 66, tit. Ustawa.*
- Ziemia Dobrzyńska nie w Poznańskiej ale w Bydgoskiej alternacie Trybunału, uchylając konstytucyą Convoc. sądzić się ma: *Konst. Seym. Coron. 1764, v. VII, f. 346, tit. Upewnienie. Prawo to, r. 1768 po złączeniu Trybunałow upadło.*
- Powiatowi Lidzkiemu laudum uchwalić pozwala się, na wymurowanie sali na Seymiki, i skarbcu w zamku na xięgi: *Konst. Lit. 1766, v. VII, f. 548, tit. Pozwolenie.*
- Wsie Kamień, Troszyn, Dobrzykow, Tokary, Radziwie, Popłacin, Brwilno, i Gorki, Wisłą od wojewodztwa Płockiego oddzielone, do powiatu Gąbińskiego przyłączaia się: *Konst. 1775, v. VIII, f. 291, tit. Ustanowienie suscepty ziemi Gostyńskiej.*
- Żołnierz, vide tit. Woysko.**
- Żupy, vide tit. Sol.**
- Żydzi.**
- Żydzi na cłach, mytach, komorach, przykomorkach, w dobrach wszelkich Krolewskich, etiam praetextu factoratus mieszczeni być nie mają. Tamże takowy pro infami declaratur, ani mu protekcyja I. K. Mei ma suffragari: *Pact. Conv. v. VII, f. 207, § To osobliwie.*
- Żydzi w miastach swoich Żydowskich według dawnych przywileiow bez przeszkody handlować mają: *Konst. 1768, v. VII, f. 755, tit. Warunek miast.*
- Żydzi gdyby na rolach pustych osiedli, od pogłownego na zawsze, a od innych podatkow na lat 6 wolni deklarowani: *Konst. 1775, v. VIII, f. 147, tit. Podatek.*
- Rabinowie bronić mają słubow tym Żydom, którzy rzemiosłem, rolnictwem, lub handlem nie bawia się, pod karą 1000 grzywien. *Ibidem.*
- Ziazdy Żydowskie po miastach, nawet za uniwersałami podskarbińskimi końcem ekucyci składek czynione, znoszą się: *Konf. Gen. Koron. 1764, v. VII, f. 50, tit. Pogłowne, ad finem.*
- Żydzi z parafii iedney do drugiey nie mają się przenosić, bez świadectwa o zapłaconym pogłownym. *Ibidem, f. 167, tit. Pogłowne.*
- Żydom incolatus w Warszawie podług opisu konst. 1658 inihibetur: *Konst. 1766, v. VII, f. 470, tit. O władzy.* — Ci, w Warszawie nie do wojewodzińskiej iuryzdykcyi, ale do Sądow Potocznych lub Mieyskich należą. *Ibidem.* — Ponowiono to prawo r. 1768 i forum tymże w mieście Starey Warszawy przepisano: *Konst. 1768, v. VII, f. 711, tit. Iuryzdykcyja.*
- Żydom pod czas Seymu nie ma być broniony handel w Warszawie podług dawnych zwyczaioiw. *Ibidem.*
- Kahaly podaiące Żydow parafianow fałszywie na delacie podatkow, 37 grzyw. zapłaca i w turmie przez niedziel dwie siedzieć będą: *Konst. 1775, v. VIII, f. 147, tit. Podatek.*
- Kahaly Żydowskie w W. X. Lit. summę 500,000, zł. na zapłacenie summ poiezuickich różnym domom i kollegiom zgaszzonego zakonu należących, zaciągnąć mogą: *Konst. Lit. 1775, v. VIII, f. 651, tit. Pozwolenie.*
- Żydzi Inflantsey do kahału Krasławskiego należą: *Konf. Gen. Lit. 1764, v. VII, f. 167, tit. Pogłowne.*
- O podatkach Żydowskich, *vide tit. Podatki.*
- Pretensye synagogi i kahału Pińskiego, po rozeznanie i rozsądzienie do Kommissyi Skarb. W. X. Lit. odesłane: *Konst. Lit. S. Cor. 1764, v. VII, f. 421, tit. Uspokoienie.*
- Kahał miasta Liska dla zabranych 3312 zł. od zboycow w lesie Ianowskim od raty Septembrowey i Marcowey w r. 1767 uwolniony: *Konst. 1768, v. VII, f. 760, tit. Wzgląd.*
- Żydzi pogorzeley synagogi Łobzenickiey, we wsi Wyruczyska osiedli, do długow kahalnych przykładać się obowiazani. *Ibidem, tit. Ubezpieczenie.*
- Żydzi w Zygmuntowie osiadaiający, do kahału Szydłowskiego należeć mają: *Konst. 1775, v. VIII, f. 319, tit. Legitymacya.*
- Żydom Sandomirskim pomimo dekretu asses. r. 1774 29 Augusti, do lat 30 na mieyscu pozostać dla wypłacenia długow synagogi pozwolono. *Ibidem, f. 321, tit. Ubezpieczenie.*
- Plura vide tit. Miasta. Podatki.*

REGISTR

TOMU DRUGIEGO INWENTARZA

	str.		str.
Do Najjaśniejszego Stanisława Augusta (dedykacja)	3	Bękarci	10
Do czytelnika (przedmowa X. T. Ostrowskiego)	5	Besbieceństwo	10
A.		Bezkrolowie, <i>vide</i> Interregnum	40
Abusus nobilitatis	7	Biblioteka	10
Abusus officii	7	Biskupi	10
Activitas szlachecka, <i>vide</i> Seymiki	127	Bory, <i>vide</i> Lasy	75
„ Szlachecc	135	Brachium militare, <i>vide</i> Exekucya dekretow	32
Akademia	7	„ Kommissya Woyskowa	48
Akcyza, <i>vide</i> Cło	11	Braterskie transakcye, <i>vide</i> Zapisy	162
„ Podatki	91	C.	
Akta, <i>vide</i> Xięgi	157	Cechy	11
Akta interregni, <i>vide</i> Interregnum	40	Cekauzy	11
„ Konfederacya	69	Cerkwie, <i>vide</i> Kościoły	70
Alienacye dobr Krolewskich, <i>vide</i> Dobra Krolewskie	17	„ Dyssydenci	24
Alienacye dobr ziemskich, <i>vide</i> Dobra ziemskie	18	Cessya, <i>vide</i> Starostwa	132
Alternata między Deputatami, <i>vide</i> Seymiki	127	„ Konsensa	68
„ Trybunały	142	„ Approbacye	8
Alternata prowincyi do laski marszał. na Seymach i w Radzie, <i>vide</i> Seymiki	127	Chłopi, <i>vide</i> Poddani	91
„ Trybunały	142	Cło	11
Amnestya, <i>vide</i> Interregnum	40	Corruptio Iudicis, <i>vide</i> Sądy	113
Apostata	8	„ Trybunały	142
Appellacye	8	Cudzoziemcy	12
Approbacye	8	Cyrulik, <i>vide</i> Szpitale	140
Apteka	9	Cywun	12
Archivum	9	Czary i czarodziejstwo, <i>vide</i> Sądy w ogulności	113
Arcy-Biskupi	9	Czopowe, <i>vide</i> Podatki	91
Aręda podatków, <i>vide</i> Podatki	91	D.	
Artyllerya	9	Deklaracya	12
Aryanie	10	Dekreta	13
Assessorya, Assessor, <i>vide</i> Kommissye	116	Denegatum Iudicium, <i>vide</i> Sądy	113
„ Sądy Assesorskie	116	Deputaci ad pacta conventa, <i>vide</i> Pacta conventa	88
Avulsa, <i>vide</i> Krol	71	Deputat	13
„ Dobra stołowe	17	Deputat do konstytucyi, <i>vide</i> Seymy	125
B.		Desideria wojewodztw i prywatne, <i>vide</i> Remissy	111
Beatyfikacye, <i>vide</i> Rzym	113	„ Seymiki	127
Beczka, <i>vide</i> Miary	81	Długi	14
		Dobra duchowne	20
		Dobra Krolewskie i stołowe	17
		Dobra lenne	20

	str.		str.
Dobra po-Iezuickie	21		
Dobra ziemskie	18		
Dobr zamiany, <i>vide</i> Zamiana'	161		
Dochody skarbowe, <i>vide</i> Podatki	91		
„ Skarb	130		
„ Cło	11		
Doktor Medicinae, <i>vide</i> Szpitale	140		
„ Akademia	7		
Dokumenta w sprawach, <i>vide</i> Trybunały	142		
Donacye, <i>vide</i> Zapisy	162		
„ Approbacye	8		
Dożywocie	23		
Drogi	23		
Drukarnie	23		
Duchowni	23		
Dupla kwarta, <i>vide</i> Kwarta	72		
„ Kommissya Skarbowa	42		
„ Lustracye	76		
Dwor Krolewski i dworzanie	26		
Dyssydenci	24		
Działy	26		
Dzieci	26		
Dziedzic i dziedzictwo	26		
Dzierżawa i dzierżawca	26		
Dziesięcina	26		
E.			
Ekonomia, <i>vide</i> Dobra stolowe	17		
Elekcyja Krolow	27		
Emphyteusis	27		
Emphyteuses rozdane r. 1775 w Koronie	28		
„ „ „ w W. X. Litewsk.	31		
Evocatio extra forum, <i>vide</i> Forum	33		
Eksekucya dekretow	32		
Ex-officia, <i>vide</i> Miasta	81		
„ Wojsko	153		
Exorbitacye	32		
F.			
Feuda	32		
Foralia, <i>vide</i> Iarmarki	37		
Forma Rządu	32		
Fortece, <i>vide</i> Zamki	160		
Forum	33		
Fundacye	33		
G.			
Garniec, <i>vide</i> Miary	81		
General, <i>vide</i> Woźny.	156		
General artylleryi, <i>vide</i> Artyllerya	9		
General-Lieutenant, General-Maior, <i>vide</i> Wojsko	153		
Gleyty	34		
Głos wolny, <i>vide</i> Seymy	125		
Gory Olkuskie, <i>vide</i> Mennice	80		
Granice	34		
Graeco-Nieuniti, <i>vide</i> Dyssydenci	24		
Grecka religia, <i>vide</i> Dyssydenci	24		
Groble, <i>vide</i> Mosty	86		
Grody	35		
Grzywna	35		
Gwałt szlachty, <i>vide</i> Szlachcie	135		
Gwardya I. K. Mci	35		
		H.	
		Handel, <i>vide</i> Kupcy i kupiectwo	75
		Heretycy, <i>vide</i> Dyssydenci	24
		Hetman	36
		Hultaie, <i>vide</i> Bespieczeństwo	10
		Hyberny	37
		I.	
		Iarmarki	37
		Indygenaty	37
		Instancye do Stolicy Apostolskiej, <i>vide</i> Rzym	113
		Instrukcye poselski, <i>vide</i> Seymiki	127
		Instygator	39
		Intercyzy, <i>vide</i> Zapisy	162
		Interregnum	40
		Intraty skarbu, <i>vide</i> Podatki	91
		„ Skarb	130
		Inwestytury, <i>vide</i> Xiegtwa	158
		Iura Cancellariae <i>vide</i> Trybunały	142
		„ Sądy	113
		„ Kommissye	42
		„ Salaria	113
		Iura Maiestatis, <i>vide</i> Rada Nieustaiąca	105
		„ Seymy	125
		Iura stolae Dissidentium, <i>vide</i> Dyssydenci	24
		Iuris naturae laesio, <i>vide</i> Zapisy	162
		Iurydykcye po miastach, <i>vide</i> Miasta	81
		Ius caducum, <i>vide</i> Kaduki	40
		Ius patronatus	40
		Ius retractus Szlachty w kraiach oderwanych, <i>vide</i> Szlachcie	135
		Ius vitae et necis poddanego, <i>vide</i> Poddani	91
		K.	
		Kadecki korpus, <i>vide</i> Szkoły	139
		Kadencye Sądow, <i>vide</i> Sądy	113
		„ Kommissye	42
		„ Trybunały	142
		„ Grody	35
		Kaduki	40
		Kanały, <i>vide</i> Rzeki	112
		„ Kommissye Skarbowe	42
		Kancellarye, <i>vide</i> Sądy Ziemskie i Grodzkie	120
		„ Starosta	132
		Kanclerz, <i>vide</i> Pieczętarze	89
		„ Sądy Assessorskie	116
		Kanonizacye, <i>vide</i> Rzym	113
		Kapitały, <i>vide</i> Summy	134
		Kapituły	41
		Kaptury, <i>vide</i> Sądy Kapturowe	119
		Kasztelan	41
		Klasztory	42
		Kleynoty	42
		Kommissya Edukacyina	51
		Kommissya Emfiteutyeczna, <i>vide</i> Emphyteusis	27
		„ Kommissya Skar- bowa Koronna	42
		Kommissya Likwidująca długi Rzeczypospolitej, <i>vide</i> Długi	14
		Kommissya Skarbowa Koronna	42
		Kommissya Skarbowa Litewska	46

	str.		str.
Kommissya Szpitalna, <i>vide</i> Szpitale	140	Lex sumptuaria	76
Kommissya Wojskowa Koronna	48	Libertacye	76
Kommissya Wojskowa Litewska	50	Liberum veto, <i>vide</i> Seymy	125
Kommissye szczegulne i Kommissarze	51	Licytacye krolewsczyzn i czopowego, <i>vide</i> Emphyteusis	27
Regestr Kommissyi Koronnych Seymu r. 1775	54	„ Podatki	91
Regestr Kommissyi Litewskich Seymu r. 1775	63	Limita, <i>vide</i> Seymy	125
O kommissyach i remissach r. 1775	67	„ Trybunały	142
Dalsze kommissye szczegulne	67	„ Kommissye	42
Komornik	42	Listy instancyonalne i podawcze	76
Komory	68	Ludwisarnia	76
Kompanie kupieckie i rzeczy kopalnych, <i>vide</i> Kupcy	75	Lustracye	76
„ Manufaktury	78	Lustrator	77
Komplanacye, <i>vide</i> Zapisy	162	Łany wybranieckie, <i>vide</i> Starostwa	132
„ Kontrakty	70	„ Sądy Referendarskie	119
„ Approbacye	8	Łokieć, <i>vide</i> Miary	81
Kondemnaty, <i>vide</i> Process	101		
„ Trybunały	142	M.	
„ Sądy	113	Magdeburycy, <i>vide</i> Miasta	81
Kondescensye	70	Małoletni, <i>vide</i> Dzieci	26
Konfederacya	69	„ Zapisy	162
Konfessaty, <i>vide</i> Sądy w ogolności	113	„ Opiekun i opieka	87
Konsensa	68	Małżeństwo	78
Konsyliarz Rady, <i>vide</i> Rada Nieustająca	104	Manufaktury	78
Kontrakty	70	Marszałkowie Radni, <i>vide</i> Rada	104
Kontrakty szczegulne, <i>vide</i> Approbacye	8	Marszałkowie Seymikowi, <i>vide</i> Seymiki	127
„ Zapisy	162	Marszałkowie Seymowi, <i>vide</i> Seymy	125
„ Zastawa	165	Marszałkowie Trybunalscy, <i>vide</i> Trybunały	142
Koronacya, <i>vide</i> Krol	71	Marszałkowie WW. i ich iurydykcyja	78
„ Elekcyja	27	Materye Status, <i>vide</i> Seymy pod r. 1768	125
Korrektura praw, <i>vide</i> Prawa i przywileje	100	Mennice i moneta	80
Korupcyja, <i>vide</i> Sądy w ogolności	113	Metryka i Metrykant	80
„ Sądy Seymowe	114	Miary	81
„ Trybunały	142	Miasta i mieszczanie	81
Korzec, <i>vide</i> Miary	81	Minister i Ministeria	85
Kościóły	70	Minorennes, <i>vide</i> Dzieci	26
Krol	71	Młyny, <i>vide</i> Podatki	91
Krolewsczyzny, <i>vide</i> Dobra Krolewskie	17	„ Kommissya Skarbowa	42
„ Emphyteusis	27	„ Rzeki	112
„ Starostwa	132	Mniszki	86
Krolowa	72	Mosty	86
Krolewicowie	72	Myto, <i>vide</i> Cło	11
Kruszcwowe kompanie, <i>vide</i> Manufaktury	78	„ Mosty	86
Krzywoprzysięstwo, <i>vide</i> Sądy w ogolności	113		
„ Sądy Sejmowe	114	N.	
Kupcy i kupiectwo	75	Nadgrody, <i>vide</i> Zastugi	162
Kwadrupla, <i>vide</i> Kwarta	72	Neofici	87
„ Lustracye	76	Nobilitacye, <i>vide</i> Szlachcie i szlachectwo	135
Kwarta	72	Noty ministeryalne, <i>vide</i> Deklaracya	12
Kwatery, <i>vide</i> Miasta	81		
„ Wojsko	153	O.	
Kwit	73	Odziaż	87
		Odmowienie Sądu, <i>vide</i> Sądy w ogolności	113
L. Ł.		Offycjaliści Rady, <i>vide</i> Rada Nieustająca	104
Lasy	75	Offycjaliści skarbowi, <i>vide</i> Kommissya Skarbowa	42
Lata dojrzałe, <i>vide</i> Dzieci	26	Okazywanie	87
Lauda	76	Opactwa i Opaci	87
Legata, <i>vide</i> Testamenta	141	Opiekun i opieka	87
Lenność, <i>vide</i> Dobra lenne	20	Opressio civis liberi, <i>vide</i> Szlachcie	135
		„ Sądy w ogolności	113
		Ordynacye	88

	str.		str.
P.			
Pacta conventa	88	Reformacja, <i>vide</i> Zapisy	162
Pakta z postronnemi, <i>vide</i> Traktaty	141	Regenci Kancellaryi, <i>vide</i> Starosta	132
Pałace Rzeczypospolitey, <i>vide</i> Zamki	160	„ Sądy	113
Patron	89	„ Kommissye	42
Pensye, <i>vide</i> Salaria	113	Regestra	109
„ Zaslugi	162	Regimenta Krolewskie, <i>vide</i> Gwardya	35
Pieczętarze i pieczęć	89	Rękodziela, <i>vide</i> Manufaktery	78
Pieniądze, <i>vide</i> Mennice i moneta	80	Relaxacya	110
Pisarze WW. i Sądowi	89	Religia Grecka, <i>vide</i> Dyssydenci	24
Plenipotencye ministeryalne, <i>vide</i> Traktaty	141	Religia Katolicka	111
Plenipotent i plenipotencya, <i>vide</i> Patron	89	Remissy	111
Poczty	90	Remissy różnych spraw i kommissyi, <i>vide</i> Kommissye szczegulne	51
Podatki	91	Restytucya do czci i honoru, <i>vide</i> Szlachcic	135
Poddani	91	„ Relaxacya	110
Podkomorzy	97	Rezolucye Rady, <i>vide</i> Ruda Nicustaiąca	104
Podskarbi	97	Rezydenci	112
Podwoiewodzy, <i>vide</i> Miasta	81	Rozygnacye, <i>vide</i> Zapisy	162
„ Woiewoda	153	Roki Ziemskie i Grodzkie, <i>vide</i> Sądy	113
Pogłowne, <i>vide</i> Podatki	91	Rozpisy na kondescensyach, <i>vide</i> Sądy	113
Polowanie	98	„ Kondescensye	70
Pomoc woyskowa, <i>vide</i> Exekucya dekretow	32	Rządu forma, <i>vide</i> Forma rządu	32
„ Kommissya Woyskowa	48	Rzeki	112
Popisy, <i>vide</i> Okazywanie	87	Rzemieślnicy	112
Popowicze	98	Rzym	113
Posel	98	S.	
Potioritas dobr, <i>vide</i> Dobra ziemskie (<i>ad finem</i>)	18	Salarya	113
Potomstwo, <i>vide</i> Syn	135	Sądy w ogulności	113
„ Dzieci	26	Sądy Assessorskie	116
Potomstwo bezprawne, <i>vide</i> Bękarci	10	Sądy Iudicii mixti	124
Powiaty, <i>vide</i> Grody	35	Sądy Kapturowe	119
„ Ziemie	166	Sądy Marszałkowskie, <i>vide</i> Marszałkowie WW.	78
Pozwy	99	Sądy Miejskie, <i>vide</i> Miasta	81
Prawa i przywileie	100	Sądy Pograniczne	123
Prawa kardynalne	99	Sądy Referendarskie	119
Prawa miejskie, <i>vide</i> Miasta	81	Sądy Relacyine	116
Prawodawstwo, <i>vide</i> Prawa i przywileie	100	Sądy Seymowe	114
Pretensye domow etc. <i>vide</i> Długi	14	Sądy Ziemskie i Grodzkie	120
Prezydent Trybunalski, <i>vide</i> Deputat	13	Scartabellatus	124
„ Trybunały	142	Sędzia	114
Probostwo	101	Sekretarz	124
Process	101	Senator	124
Processus iudiciarius, <i>vide</i> Prawa i przywileie	100	Sessye Seymowe, <i>vide</i> Seymy	125
Propinacya, <i>vide</i> Podatki	91	Sessye Radne, <i>vide</i> Rada Nieustaiąca	104
„ Miasta	81	Sessye Trybunalskie, <i>vide</i> Trybunały	142
Prowizye, procenta, <i>vide</i> Summy	134	Seymiki	127
Prymas	101	Seymy	125
Przewozy, przeprawy, <i>vide</i> Mosty	86	Sieroty i opieka sierot, <i>vide</i> Opiekun	87
„ Rzeki	112	Skarb	130
Przysięga i krzywoprzysięstwo, <i>vide</i> Sądy w ogulności	113	Składy	130
„ Trybunały	142	Śluby, <i>vide</i> Malżeństwo	78
Roty przysięg częściey używanych	101	Śługa	130
Przywileie, <i>vide</i> Prawa i przywileie	100	Sol	130
R.			
Rada Nieustaiąca	104	Soltystwa i wybraniectwa	181
Ratyfikacya traktatow, <i>vide</i> Traktaty	141	Spaśne, <i>vide</i> Cło	11
Recessa Seymowe, <i>vide</i> Remissy	111	„ Mosty	86
Referendarya, <i>vide</i> Sądy Referendarskie	119	Sprawiedliwość, <i>vide</i> Sądy	113
Referendarz	109	Sprawy	131
		Sprawy graniczne, <i>vide</i> Granice	34
		„ Kommissye szczegulne	51

	str.		str.
Sprawy Sądom Sejmowym własne, <i>vide</i> Sądy Sey- mowe	114	Wieś, <i>vide</i> Dobra Krolewskie	17
Stany Rzeplitey, <i>vide</i> Forma rządu	32	„ „ ziemskie	18
Starosta	132	„ „ duchowne	20
Starostwa i krolewsczyzny	132	„ Ziemie i powiaty	166
Subdelegat, <i>vide</i> Surrogator	135	Wieża, <i>vide</i> Starosta	132
„ Sądy ziemskie	120	„ Sądy	113
Subsidium charitativum, <i>vide</i> Duchowni	23	„ Kommissye	42
Sukcessya	134	„ Trybunały	142
Summy	134	Winy sądowe, <i>vide</i> <i>ibidem</i> .	
Surrogat vel subdelegat	135	Woiewoda i woiewodztwa	153
Susceptant i suscepta, <i>vide</i> Xięgi	157	Woyna	153
„ Starosta	132	Woysko i Woyskowi	153
Syn, <i>vide</i> Dzieci	26	Woytostwa i dzierzawy	156
Synagoga, <i>vide</i> Miasta	81	Wozny	156
„ Żydzi	166	Wpisy, <i>vide</i> Trybunały	142
Szeleżnego podatek, <i>vide</i> Podatki	91	„ Kommissye	42
Szkoły	139	Wybraniectwa, <i>vide</i> Sołtystwa	131
Szlachcic i szlachestwo	135	„ Starostwa i krolewsczyzny	132
Szpitala	140	Wygnańcy	156
Szynki po miastach, <i>vide</i> Miasta	81	Wyjazd za granice, <i>vide</i> Odiadz	87
		X.	
		Xięgi	157
T.		Xięstwa i Xiążęta:	
Tabaka, <i>vide</i> Podatki	91	Xięstwo Inflantskie	159
Targowe, <i>vide</i> Iarmarki	37	Xięstwo Kurlandzkie	158
Tatarowie	141	W. Xięstwo Litewskie	160
Testamenta	141	Xięstwo Pruskie	160
Tortury, <i>vide</i> Sądy w ogulności	113	Xięstwo Saskie	160
Towary, <i>vide</i> Kupcy i kupiectwo	75	Xięstwo Żmudzkie	160
Tradycye dobr, <i>vide</i> Dobra ziemskie	18	Xiążęce tytuły nadane, <i>vide</i> Tytuły	149
„ Exekucya dekretow	32		
Traktaty	141	Z. Ż.	
Tranzakcye, <i>vide</i> Approbacye	8	Zaiazdy dobr, <i>vide</i> Dobra ziemskie	18
„ Zapisy	162	„ Zastawa	165
Trunkow szynkowanie, <i>vide</i> Miasta	81	„ Exekucya dekretow	32
„ Apteka	9	Zakon Maltański	160
Trybunały	142	Zamiana	161
Tytuły	149	Zamki i pańce	160
		Zapisy	162
U.		Zapłata albo płaca woyska, <i>vide</i> Woysko	153
Urzędy i Urzędnicy	149	Zaslugi i zasłużeni	162
		Zastawa i zastawnicy	165
W.		Zbroiownia <i>vide</i> Cekauzy	11
Waga, <i>vide</i> Miary	81	Ziemie i powiaty	166
Wakanse	151	Żołnierz, <i>vide</i> Woysko	153
Wdowy, <i>vide</i> Opiekun	87	Żupy, <i>vide</i> Sol	130
Wexle	151	Żydzi	166
Wiara S. Katolicka, <i>vide</i> Religia Katolicka	111		

OMYŁKI DRUKARSKIE

dostrzeżone w części II Inwentarza.

str.	76	szpalta	1	wiersz	15 od góry: sumtuarya	czytaj	sumptuaria
„	109	„	2	„	20 od dołu: Starostwa	„	Starosta
„	136	w paginacyi			36		136
„	138	szpalta	1	„	1 od góry: Sebast,	„	Sebastyan,
„	162	„	1	„	7 od góry: <i>Ibidem.</i>	„	<i>Ibidem, f. 262, tit. Zamiana wsi Sanogoszczy.*)</i>

*) Błąd edycji pijarskiej, przez nas zapóźno dostrzeżony.

3743

1930

3160/

3

SN
11